

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

Twenty First day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 20th September, 1959

The House met at Half Past Eight of the Clock.
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

REORGANISATION OF CO-OPERATIVE SECTOR

771 -

* 808 (6836) Q.—Sri Agarala Easwara Reddy (Tirupathi).—
Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government of Andhra Pradesh to constitute a Committee for Reforms and re-organisation in the field of Co-operation since the Andhra Pradesh State Co-operative Societies Act is quite ambiguous, and

(b) if not, the reasons therefor?

The Minister for Finance deputised the Chief Minister and answered the question (Sri K. Vijayabhaskara Reddy) — (a) There is no proposal pending with the Government for setting up a Committee for reforms and re-organisation in the field of Co-operation. The Registrar of Co-operative Societies has however been asked to take up with the Co-operative Union, the question of setting up a Committee for suggesting amendments to the Co-operative Law, as that is the appropriate body for the purpose. The Registrar of Co-operative Societies has since taken up the matter with the Co-operative union.

(b) Does not arise

శ్రీ ఎ. ముసునూరి (బంగారుపాలెం) — మొన్న సమాచార వార్తా దీక్షాంశం కు మంత్రిగారు అభిప్రాయ నివ్వడానికి మైన మార్పు తీసుకు వచ్చాడని అన్నారు దీనికి అ మార్పు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — ఈ మార్పు ఎలాడు అయింది? ముందు సెలక్టు కమిటీ ముందు ఉంది ఏదైనా కమిటీవేసి కో ఆపరేటివ్ యార్డు అమెండు చేయటానికి వీలుంటుందా అని ప్రశ్న అటువంటిది ప్రభుత్వదృష్టిలో లేదు ఇక్కడ కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్ అని ఒకటి ఉంది. వారు సజెస్ట్ చేయాలి Their business is to suggest all these things to Government. వారే చేసుకోవడం సలహా ఇవ్వటం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాళెం) — ఈ కో ఆపరేటివ్ స్కూల్ లో మిన్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేసినవారిపైన యూన్ టి కోటానికీ చాలా దీర్ఘ తున్నది. అది తొందరగా పట్టబడిగా జరగాలంటే ఈ స్కూల్ లో మార్పు రావాలి దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా? లేదా లే అప్పుడు వేరే లక్షల రూపాయలు దగమింగుతున్నారు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — ఇప్పుడు ఉన్న చట్టం దాని There are certain things which are inevitable. కోటిని స్వల్పం చేస్తున్నారు లేదా కోటి కోట్లకు పోతారు స్టే టెస్టారు మున్ను మనం వెళ్ళిన అమెండ్ మెంట్ లో - సమ్మతి రివర్ చేస్తున్నాము దీనివల్ల వినిమి ట్రాన్సాక్షన్స్ అయిపడతాయి We are adopting in the amendments that are in the House the Maharashtrian pattern of summary recoveries. That is one of the steps we have taken to stop binami transactions. We feel the provisions in the Act as they stand are enough, but if the Members give some more suggestions we shall take them up.

Mr Speaker — When the Bill is taken up members can come up with some concrete suggestions.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) — రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఇప్పుడు ఉన్న చట్టానికి కొన్ని సవరణలు సూచించారన్నారు. వాగు ఆ సూచించిన సవరణలు ఏమిటి?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy : There is nothing like that. The question is different. A few amendments that the Government wanted to bring, we have already placed before the House.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) — ఈ రికవరీస్ కు సంబంధించి సంతకం - రెవిన్యూ రికవరీస్ యార్డు క్రింద - రెవిన్యూ డ్యూస్ క్రింద వచ్చే టక్కు సవరణ చేస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి : — అది అవసరం లేదు. మేము తీసుకొంటున్నది దానికంటే తీవ్రమైన చర్య.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) : — రిజిస్ట్రార్ బ్యాంక్ ఓపనియన్ వచ్చినకర్మాక మీరు తప్పకుండా యీ చట్టానికి అమెండ్ మెంట్ ప్రవేశ పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తారా? లేక కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున వచ్చిన ఆరేక అర్జీస్ కు తలవంచి మీరు ఏదైనా తగ్గిపోవటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ) కె. విజయభాస్కర రెడ్డి — తగ్గటం అన్నది లేదు రాష్ట్రానికి సహకార ఉద్యమానికి అది మేలు అనే ఉద్దేశ్యంతో చేశాము రిజర్వ్ బ్యాంక్ వారు కొన్ని సలహాలు ఇచ్చారు వారితో సంప్రతించి ఎంత తొందరగా చేయటానికి వీలున్నదో అంత తొందరగా చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము.

(శ్రీ) ఎం. బి. వరాంకుశం (ఉనుకూరు) — యాళ్లు అమలు చేయటంలో ప్రభుత్వానికి సమర్థత లేనందువల్ల చాలా సొసైటీలు సరిగా పనిచేయకపోవటం జరుగుతున్నదేమో. సగ్రమంగా పనిచేయక దివాళాతిసిన సొసైటీలు ఎక్కడ కనుపిస్తున్నవి అలా కాకుండా ఉండాలంటే, చట్టాన్ని మార్పుచేయాలి. లేదా చట్టాన్ని అమలుచేసే విధానంలో మార్పు రావాలి ఏదైనా ఒక నిర్ణయం మంత్రిగారు చెబుతారా?

(శ్రీ) కె. విజయభాస్కర రెడ్డి — దీనికి చెప్పవలసినది ఏమి ఉన్నది? ఏదో యీ విధంగా అంటూనే ఉంటారు. మీరు ఆ విధంగా అంటే— మేము కూడా గట్టిగా శ్రమిస్తామని చెప్పక తప్పదు. మనం ఎన్నిసార్లు చట్టం మార్పు చేయవలసి వచ్చినా మేము చేయవచ్చును, యీ ఉద్యమం ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా, కొన్ని వ్యక్తిగత మైనవి ఉన్నవి. వాటిని తగ్గించి సత్వరంగా చర్యలు తీసుకొంటూనే ప్రభుత్వం పూనుకొంటుంది. కొన్ని లీగల్ గా మనం ఫిల్మ్ చేయవలసిన ఫార్మాలిటీస్ ఉన్నవి. నోటీసు ఇచ్చే విషయంలో కొన్ని ఫార్మాలిటీస్ ఉన్నవి ఈ ఫార్మాలిటీస్ తప్ప, ఇందులో ప్రభుత్వం వెనుకాడే ప్రశ్నలేదు.

(శ్రీ) కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు). — కో ఆపరేటివ్ సెక్టార్ లో ఎక్కువ టున్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేసుకుని అవకాశాలు ఉండేటట్లు చట్టం ఉన్నది. ఆ అంశంపై ఉన్నప్పుడు స్టాంపుస్ పిక్ నెప్ వల్ల ఎటువంటి వార్తానా దానికి లోబడుతున్నారో కాబట్టి స్పష్టంగా ప్రతి సంవత్సరం అడిట్ అయ్యేట్లు చేస్తే కొంత తగుతుంది కొన్ని కేస్స్ కలెక్టర్ చెబితే, గవర్నమెంట్ నుండి అదీ అక్కన్స్ వస్తున్నవి కలెక్టర్ ఇచ్చిన రిపోర్టుబట్టి అయినా ప్రభుత్వం వెంటనే స్టే యిచ్చి ఎంక్వయిరీ చేయించకపోతే క్రింది ఆఫీసర్స్ ఇచ్చిన రిపోర్టు వల్ల ఏమి ఉపయోగం ఉంది? కాదేమిటి ఎల్. ఎం. బి. బ్యాంకులో 9 లక్షల రూపాయలు మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ జరిగిందని నేను చెప్పాను. దానిమీద మినిస్టర్ గారు యాక్షన్ తీసుకోలేదు దాంట్లో గవర్నమెంట్ ఇంటర్ ఫియర్ అయినది.

(శ్రీ) కె. విజయభాస్కర రెడ్డి :— అడిట్ స్పెషింగ్ తెన్ చేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. దానివల్ల కొంత మంచి ఫలితాలు రావచ్చును. సభ్యులు ఏవో విషయాలు దృష్టిలో పెట్టి కొని ఇట్లా అనటం మంచిదికాదు ఏదైనా మా దృష్టికి వస్తే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేయించాము.

Sri K. Bucharayudu :—The Collector himself issued a notice.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy — The hon members should also have the patience to hear me. In the recent changes, the Collector is empowered to supersede the society if he finds there is

any misappropriation. He need not come to Government and the Government are not at all interfering. Collector is empowered to do it and he is doing it.

(శ్రీ) శి. ఎం. టి. డి. (మరుమారు) సీ. ఆర్. కె. ఎం. సూపర్ వీడియో వనర్
 ఇచ్చారు. బంగారీ ఉడు నూపర్ వీడి 'సినీర్యాత' వెంటనే స్పెషల్
 లాగి ను చేయవలసి అవసరం ఉంది అనుకుంటున్నామని బ్యాంకు అధికారులకు
 తెలియజేసింది. అందుకు బ్యాంకు సూపర్ వీడి చేసిన
 నిర్ణయం లేదు. వెంటనే బ్యాంకు అధికారులను అమరక ముట్ల వారిచేతులు
 దాని అనుమతితో చేసిన ప్రయోగం ఉండదు. ఈ లోగా వారు కోర్టుకు
 పోతారు. మరల బ్యాంకు చేయడానికి ఉన్న సాయితో అన్న అడ్డంకు
 బ్యాంకులో ఉంచుకుంటుంది. ఇందుకు మరలను వేసే విధానం
 చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వం నుండి చేయదా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy I want notice Sir

[illegible]

౧౩ క : కమలాక్షర రత్న -- లేదండి. ఇది గ్రామస్థాయిలో వచ్చుగా ఉండాలి. స్థాన మయిన యిది చేసిబానికి, కాగా వచ్చిన చేయబానికి ఉపయోగం కల్పించుటగా ఉండాలి. అన్ వాచామితగా చెప్పి వాటిలుగా ఉంటే ప్రయోజనం లేదని రికన్యూక్టాంకువారి సలహా మా అనుభవం కూడా అదే కొన్ని ప్రాంతాల్లో వయమితయూనిటీగా తయారుచేయాలనేది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా లాంటి లో జరిగిన నిర్ణయము. రికన్యూక్టాంకువారి సలహా. అదే ఉద్దేశ్యంతో మన ప్రభుత్వం ఇది చేస్తున్నది ఇందువల్ల గ్రామాల్లో ఉన్నవారికి ఇబ్బంది కలుగదు ఆ వాటిన్ ఇంకా ఎఫ్టిఎస్ సర్క్లిస్ చేయగలుగుతాయి.

౧) ఎవ వేసుయ్య — ఈ క్లబ్స్ మొదటి భాగంలోనే Society's Act
 is quare ambiguous అనే పదం ఉన్నది. ఈ పదాన్ని పురస్కరించుకొని
 ఏ ఏ పై వ్స్ ambiguousగా ఉన్నాయో, అనినా ఉన్నాయో అవి కరెక్టు
 చేయడానికి మీకు సలహా ఏదైనా వచ్చినదా? మొన్న మనం చెట్లకు నవరకం
 కడలే యింకా రుచిలేనది ఉన్నాయా? అవి ఏదే? మీ దగ్గర వరకం ఉంటే
 ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పండి.

శ్రీ కవియతాస్మరతెట్టి. — దేవినేనగా వర్తనా మేము నిర్ణయించి బిచ్చం వుంటుందా అనిపట్టి వస్తుంది. అటువంటి అలోచన యింకా నీమి తెలు.

శ్రీ పి. వెంకటేశం — ఇప్పుడు మన ముందర ఉండే కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్ లో స్వల్ప చేసి పెట్టారా? అట్లు లేకుండా ఉంటే కన్వెంట్ చేసి అప్రెంటిసు ఎమెన్ట్ చేస్తారా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy — I cannot exactly say, Sir. If the Member wants I shall find out.

శ్రీ ఆర్. వెంకటేశం — ఇప్పుడు స్వత్రుత గవర్నమెంటు నుంచి కలహం వచ్చినట్లు ఎందులో యూనిటీనిగా తీసి వెంటాడుతున్నారో దానివల్ల కొన్ని చిక్కులు వస్తాయి అట్లు లేకుండా రెవెన్యూ పోలీస్ ఆఫీస్ లో ఉండే ఏర్పాటు చేస్తారా? ఏర్పాటు అయితే పోలీస్ ఆఫీసులోని అది రిజిస్టర్ కావాలంటే సెంట్రల్ బ్యూరో ఉప్పుకుంటేనే గాని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు రిజిస్టర్ చేయడం లేదు అలాంటి యిబ్బంది లేకుండా ఏ గ్రామంలో అయినా సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కావాలంటే రిజిస్టర్ చేసే ఏర్పాటు చేయిస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి — అది పేరు కాదు ఎం వేల సొసైటీలు గ్రామస్థాయిలో ఉన్నవి ఎ నామిక్ కాదు స్టాఫ్ ను ఒక క్లర్క్ ను ఎంపిఎస్ కి కింద ఉంచుకోలేదు ఎంట్రీని ఎంపిఎస్ క్రింద ఉంచుకోలేదు ఆ పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు అప్పుడు నల్ల విధానాలలో అక్కడ ఏమీ జరుగుతుందో ఏమీ మనకు కూడ పరిగా తలియదు కాబట్టి ఒక రెవెన్యూ డివిజన్ లో పెట్టి కావలసిన ఇన్ ఫర్మేషన్ యిచ్చే దానికి యివన్నీ తలుసుకోడానికి ఉపయోగపడే విధంగా వయల్ యూనిటీ ఉండాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి (నరసరావుపేట) — ఇప్పుడు గ్రామాలు కలవడంవల్ల యిబ్బంది ఏమిరాదు. రైతులకు అని చెప్పబడ్డాయి 10 మైళ్ళు 15 మైళ్ళు పరియోలో ఉన్నటువంటి గ్రామాల్ని పోలీస్ ఆఫీస్ లోగా చేపై 15 మైళ్ళ నుంచి వచ్చి జనరల్ బాడి మీటింగ్ లో సభ్యులు కూడడానికి సాధ్యం వదుతుందని భావిస్తున్నారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి — 15 మైళ్ళ లని మీరు అనుకోవడం వారకాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి — యాక్చువల్ గా మా దగ్గర అటువంటిది కలిపారు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి — ఇది ఒక విలేజ్ యూనిట్. వ్యాపార దృష్టితో చూసి సొసైటీ ఎఫెక్టివ్ గా గ్రామాలకు పని చేయడానికి, ఎంత టర్న్ ఒవర్ ఉంటే ఉపయోగపడుతుంది, ఎంత టర్న్ ఒవర్ ఉండాలి అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తున్నాము గాని పరియాను కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి — పరియాను కూడ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి పెట్టుకోకపోతే యిబ్బంది ఉంటుంది.

శ్రీ వి. జి. సుబ్బరామి రెడ్డి (కాళహస్తి) — మిన్ ఆఫ్ ప్రాప్రియేషన్ చాలా జాప్తిగా యున్నది. మిన్ ఆఫ్ ప్రాప్రియేషన్ అయిన కరుణాక చక్ర పుష్పకొనే

దానికంటే ఎస్ బ్రాప్రియేషన్ జరగకుండా కట్టుదిట్టంగా ఏదైనా యోచన చేస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — చేయాలనే, ప్రభుత్వం చట్టం అమలు చేయడం, చర్యలన్నీ దానికే.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నల్గొండ) — టీ. పి. రేటింగ్ సొసైటీలో మిస్ బ్రాప్రియేషన్ జరిగినప్పుడు అనేకమందిపై కేసులు పెడుతున్నారు. తమకు కూడ తెలుసు స్టాక్లో ప్రసిడెంట్ మీద లయబిలిటీ ఉంటుంది. ప్రెజ్డెంట్ మీద లయబిలిటీ ఉండదు. తినేవాడు సెక్రటరీ. తెలివిగలవాడు ఉంటాడు ఇద్దరినీ లయబిల్ చేసే దానికి రూల్స్ మా థింగ్స్ ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy — I shall get this point examined

శ్రీ జి. పి. అప్పారావు (ఒమి) — ప్రతి పంచాయితీలో ఒక సొసైటీ ఉండటం యితే యిప్పుడు మంత్రిగారి దృష్టికి వస్తున్న హోల్ సేల్ డ్రాడ్ పోస్టడాక్ అవకాశం వుంటుంది. అందుచే ప్రతి పంచాయితీలో ఒక సొసైటీ ఉండటాన్ని ఏర్పాటు చేయడం సమచింతమని మనవి చేస్తున్నాను. అది గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — ఇప్పుడు ప్రతి పంచాయితీలో సొసైటీలు వున్నాయి. అది ఎక్కడెక్కడ వని చేయడానికి

శ్రీ జి. పి. అప్పారావు — ప్రతి పంచాయితీలో సొసైటీ లేదు. 10 గ్రామాలు కలిపి ఒక సొసైటీ పెడుతున్నారు. ఇప్పుడు హోల్ సేల్ గా డ్రాడ్ జరిగి పోతున్నది. అది జరగకుండా ఉండ దానికి 'సం ప్రతి పంచాయితీలో ఒక సొసైటీ ఉండ ఏర్పాటు చేయడం చాల సమచింతమని మనవి చేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు పాలన క్రింద అది, మీ వాయకటు చెప్పిన విధానం కూడ అదే మరి మీరు దీని కోసం అదంతా స్పష్టమైనాలో ముఖ్య అర్థం కాదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — సొసైటీ గ్రామాలలో వుపయోగపడదానికి, ఎక్స్ ట్రాక్ గా ఉండడానికి కొంత స్థానిక వుండ రకంగా చేయాలనే వుద్దేశ్యం తప్ప గ్రామస్థులకు వేరే విధంగా యిబ్బంది కలిగించాలని కాదు. అక్కడక్కడ 10 మైళ్ళు 15 మైళ్ళు వుంటే వాటిని మనం ఆలోచించి వసవించి గ్రామాలకు అనకూలంగా వుండే విధంగా చేయాలి. ఏదైనా వ్యాపార దృష్టితో చేయక పోతే దానిని మెయిన్ టెయిన్ టేమింగ్ లేని పరిస్థితిలో వుంటే ఏ విధంగా అవుతుంది? దానిమీద ఒకటి, ఆరే కమిషన్ వుంటుంది. ఆ వచ్చిన 1, 1½ పర్సెంట్ మిగతా దానికి పోతుంది.

శ్రీ టి. పి. రాజన్ (పలమనేరు) — ఈ సొసైటీలో రైతులకు తోడ్పడు యిచ్చే దానికి గాను అర్హతను పెడతారు. అర్హతనులో ఎందరు తోడ్పడ ఉంటారో, ఆ మొత్తం సొసైటీ యివ్వారు గాని తోడ్పడు ఇన్ ఫారమ్ చేయరు. అప్రిలేంటు వారి చేతి కుదులు తినుకొని మొత్తం కామే వాడుకోవడం జరుగు తున్నది. కాని వాళ్ళకు వచ్చిందని తెలియదు. ఏమీ తెలియదు. వారు

డిఫార్మర్స్ అయినప్పుడు మీరు యిచ్చిన సోటిస్ తప్ప వారికేమి తెలియదు కాబట్టి లోను మంజూరుచేసిన వెంటనే సరాసరి పాట్లలకు తెలిపే ఏర్పాటు చేస్తే యిది జరగకుండా వుంటుంది. అది ఏమైనా ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—అటువంటిది ఏదైనా జరగకపోతే ఆలోచన చేస్తాము గాని యిప్పుడు ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నది, ఆదేశాలు యిచ్చినది కూడ యిండివిద్యుదయల్ చెక్స్ యిస్తున్నాయని 4 5 జిల్లాలలో యిప్పటికే చేస్తున్నారు మిగతా జిల్లాలలో కూడ చేయాలని నీసుకొన్నాము ఆ విధంగా రిజిస్ట్రారుగారు ఆదేశాలు యిచ్చారు

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—కోఆపరేటివ్ యాక్ట్ లోపభూ యిష్టంగా ఉన్నందువల్ల అరియర్స్ మిస్ అప్రోప్రియేషను, బాడ్ డెట్టు, రైటింగ్ ఆఫ్ యివన్నీ లెక్కపెడితే గవర్నమెంటు పెట్టిన మొత్తంలో అధికభాగం యీ విధంగా పోతూ యున్నది అట్లా పోకుండా ఉండడానికి గవర్నమెంటు డబ్బు పెట్టకుండా ప్రజల దగ్గరనుంచే డబ్బు పెట్టేటట్లు, ప్రజలే మేనేజ్మెంటు చేసేటటు గవర్నమెంటు ఇంటర్ ఫియరెస్టు లేకుండా ఉండే పరిస్థితి యితర దేశాలలో ఉన్నట్లు యిక్కడ కూడ చేయడానికి ఆలోచన చేస్తున్నారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—మన అనుభవాన్ని బట్టి ఏ పొరపాట్లు ఉన్నాయో నాటిని తగ్గించడానికి యాక్ట్ అమెండు చేయవచ్చు. ఇంకా ఏమైనా చేయవచ్చు. సలహాలు యివ్వవచ్చు. ఒక సారి చేసిన చట్టం స్థిరంగా వుండాలి అవసరం లేదు. దానిని మార్పు చేసుకోవలసి యున్నది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—గాంధీగారి శతజయంతి ఉత్సవాలు గాంధీగారి ప్రయతమముగు సిద్ధాంతాలను ఆధారం చేసుకొని కోఆపరేటివ్ యాక్ట్ ఉన్నది. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు వున్నాయి ఈ రోజులలో నాన్ కోఆపరేటివ్ యాక్ట్ కూడ నీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తే బాగా వుంటుందేమో ?

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పికాపురం) :—మార్కెటింగు సొసైటీలు ఒక్కొక్క చాలాచాలో మూడు నాలుగు చిన్నవి వున్నవి. అవి ప్రజలకు అంత పొకర్యాన్ని కలుగజేయడం లేదు స్టాఫ్ నుచేసి సక్రమంగా వడిపించేదానికి వీలు లేదు. కనుక చిన్న చిన్నవి అన్నీ కలిపి ఒక మార్కెటింగు సొసైటీ ఏర్పాటు చేయడానికి వీలు ఉంటుందేమో మంత్రిగారు తెలివిస్తారా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—I want notice Sir It is a big problem.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—వీకర్ సెక్టర్ను అన్ డి సొసైటీకి కేటెగొరి యిచ్చేదానికి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు రిజిస్టర్ చేయడానికి రిజిస్ట్రార్ కాకుండా జిల్లా లెవెల్ లోనే అధికారి అనుమతి యిచ్చేదానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఇప్పుడు ఉన్నాయి కొన్ని అధికారాలు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అనుమతిపొందాలి అనుమతి పొందినదికంటె బాగా మూడవ సంవత్సరమో, అయిదవ సంవత్సరమో అయ్యాక అవుతుంది. చాల

మొక్కడి కరంగా ఉన్నది సోయల్స్ క్లౌ పాస్టర్ ఆఫ్ సాన్సటి ఆగి చెప్పుకుంటూ
అమలులో చాలా ముగియడానికి యున్నది. నువ్వెక్కడా స్థాయిలోనే నీ ఆగి
కారాలు ఉండి వెనువెంటనే సాన్సటి కి మురాయింనో చూసారా?

Sri K. Vijayabaskar Reddy I shall get it examined.

శ్రీ పదా పీఠ గా, - గాన (మై వాసు) - రైతులకు అప్పులు యిచ్చే నివాసాధి నిర్మాణాలలో ఏ వ్యవసాయ సంస్థలు లాభ ము తో నీవికానివికాని జామీను అప్పులు యిచ్చే అవకాశము కల్పించినట్లయితే ప్రత్యేక మైన హాస్తి టీసు పేజ్స్ గుర్రు అవకాశము ఏర్పడును. ఇది ఎలాగో నీ యువానిని అడేసాలు పంపిస్తారా?

శ్రీ కవిజయభాగ్యరత్నమ్ - గొప్పడు ఉన్నది అదేకాలు వలసగది మ
కాదు. ఎంబ. గుం. జరిగిం

శ్రీ ఎమ్ వీరరాఘవరావు - భూములు ఉన్నప్పుడు అప్పుయిస్తున్నాడు. రైతుల యిచ్చే ధనాన్ని తీసుకొని వ్యాపారము చేయుటకు గొప్ప అప్పులు యిచ్చే అవకాశాన్ని సృష్టించేటటువంటి పని సాధించారా?

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామిగారికి సమర్పించిన దాదాపు 1,500 కాకా
యవ్వనము. రాష్ట్ర లో 18 లక్షలు సుపాయలు ఉన్నాయి. వీటిని జిల్లాల
లోనే ఎక్కువ ఉన్నాయి అవన్నీ బాగా మువ్వంగా చాళాము గంకా
గానినీ ఎక్కువ పోయాలని, రాష్ట్ర రెడ్డిగారు, నల్లగొండ జిల్లాలో తప్పదం
అటగింది కంపెనీనా ఉన్నాయి అంటే కొలగించి ఎక్కువ చేయడానికి
కూడ ప్రభుత్వం ఇలా సేనున్నది ఇప్పటికే యిస్తున్నారు

MOBIL COURTS AT VIJAYAWADA AND HYDRABAD

772--

* 77 (7508) Q Sarvasri Badrinarayan Pithi (Maharajgunj) and A Madhava Rao Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the Government have issued orders for the establishment of mobile courts in Vijayawada and Hyderabad for holding trials on the spot against the passengers who fail to pay stipulated charges and purchase correct tickets, and

(b) if so, the number of cases tried so far by the mobile courts?

The Minister for Education deputised the Chief Minister and answered the question (Sri P. V. Narasimha Rao). (a) Yes Sir.

(b) Mobile Court Vijaywada tried 6707 cases upto 26-8-1960. The Mobile Court at Hyderabad could not function for the reasons stated in the note placed on the Table of the House.

NOTE PLACED ON THE TABLE OF THE
LEGISLATIVE ASSEMBLY

WITH REFERENCE TO L. A. Q. No. 7568 (STARRED) [*772]

Government constituted a mobile court for the twin cities of Hyderabad and Secunderabad to deal with offences under the Motor Vehicles Act, 1989 and the Andhra Pradesh Traffic Control Act, 1938 and the rules framed thereunder, committed in any part of the cities of Hyderabad and Secunderabad. Sri R. Bhaskara Rao, a retired District Judge was appointed as Presiding Magistrate to the said Court for a period of two years from 12-6-1967. A staff consisting of one L. D. Stenographer and one peon was also sanctioned in G. O. Ms. No. 1718 Home (Police-II), dated 7-10-1967 upto 28-2-1968. Nevertheless, Sri R. Bhaskara Rao has not assumed charge as Presiding Magistrate of the Mobile Court on the ground that he was not provided with a vehicle and without a vehicle it was not feasible to hold a Mobile Court. Government have considered the question of providing a vehicle to the Mobile Court and decided that it would not be possible to provide a vehicle for the present due to lack of funds.

In October 1968, Government have re-examined the entire issue whether there is real need for a Mobile Court to try traffic offences in the two cities, in consultation with the Commissioner of Police and the Inspector General of Police and have decided that there is no need to have a separate Mobile Court for the two cities for try traffic offences. It has been decided that as heretofore such offences may continue to be tried before the regular courts available in the two cities and the results watched for some more time.

In view of the above decision, Government have cancelled the orders issued in G. O. Ms. No. 1025, Home (Courts B), dated 12-6-67 constituting a Mobile Court for the twin cities - vide their orders issued in G. G. Rt. No. 4116, Home, dated 26-10-1968.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—శేఖర్ పైర ఇట్టిన దానిలో "Nevertheless, Sri R. Bhaskara Rao has not assumed charge as presiding Magistrate of the Mobile Court on the ground that he was not provided with a vehicle." అని ఉంది అద్యక్షా. యీ మొజైల్ కోర్టు పెట్టే వుద్దేశం-ఆన్ ది స్పాట్ జస్టిస్ గనుక అయివట్లయితే, త్వరగా అవుతుందనే, దానివలన ఖర్చు కూడా తక్కువ అవుతుందని, కాని, వెహికల్ యివ్వడానికి ఎందువలన యింత కాలం తీసుకున్నారు? ప్రతి దండగ వనికి కూడా వెహికల్ యిస్తున్నప్పుడు, యింత అవసరమైన దానికి ఎందుకని వెహికల్ ప్రొవైడ్ చేయలేదు? విజయ వాడలో 8777 అఫెస్సెస్ అయివవన్నారు హైదరాబాద్ లో ఎన్ని అఫెస్సెస్ జరిగాయో చెప్పగలరా? వెహికల్ యిస్తారా, కోర్టు రంటిమ్యా చేస్తారా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వెహికల్ సంబంధించినంతవరకు విజయ వాడకు, హైదరాబాదుకు అట్టే వ్యత్యాసం లేదు. ఇక్కడ యివ్వలేదు, అక్కడ యిచ్చినది వనికిరాలేదు. వెహికల్ లేకపోయినప్పటికీ, అక్కడ కేసెస్ జరిగాయి రా. 8,707 కేసెస్ ఉయన ప్రై చేశాడు. మూడువోట్ల కోర్టు పెట్టి ప్రై చేశాడు. ఏమారు, విజయవాడ, గుంటూరులలో, ఇక్కడ కూడా అవిధంగా

చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కాని ఆయన యిది లేదు కాబట్టి చెయ్యను అన్నాడు ఈ లోపల దానిని పునఃవర్గీకరణ చేసి, చూద్దాం కొంతకాలం, తప్పుడు పున్న కోర్టుల ద్వారానే యిది చేయిద్దాం అనుకున్నాం దానిని కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు — ఈ తప్పుడు ఏ బేస్ పైన నిర్ణయిస్తారు? ప్రమాదాలు జరిగినా టెన్షన్ యివ్వటానికే ఉన్నా నిర్ణయిస్తారు, లేదా విధంగా దీనిని నిర్ణయిస్తారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — ప్రతి కేసులోను దాని ఫ్యాన్సు బట్టి జరిగిన వ్యవహారాన్ని బట్టి నిర్ణయం జరుగుతుంది, నిరసనం జరిగితేనే దానిపైన శిక్షపడుతుంది

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు) — అసలు పేరు పెట్టింది మొదట కోర్టు అని. దానిని యిమ్మొబైల్ అని, ఒక కోట్ పెడతాం అంటే యింకా మొదట కోర్టు అని ఎందుకు పెట్టినట్లు? ఒకటి పెడితే అది ప్రేవలెంట్ లై అయిందిగాదా ఇంకా పెహిల్ యిచ్చడానికి బాధ ఏమిటి? ఆయనకు, భాగ్యరరావుగారు, ఆయన రానవ్వారు, ఆయనరావోకే యింకొకరిని వేయవచ్చునుగాదా, ఆయనకొకడేకాదు గాదా ప్రపంచంలోవున్నది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — “మొదట కోర్టు” అవేదానికివారు యిచ్చి నిర్ణయనమే గనుక ఒప్పుకుంటే — పెహిల్ యిచ్చినా? అది ఎక్కడా అగడానికి వీలులేదు అది నడుస్తూనే బ్రయల్ చెయ్యాలి (కన్స్టెంట్) Sir where the court was functioning at one place It is functioning at 3 places now. ప్రతివారానికిమారుస్తూ, వేరేవేరే places లో చేస్తున్నారు It is not perpetual mobility. Mobility has increased.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి — అది వారి కన్వీనియంటు యింటర్ ప్రెటీ పర్ సన్, సర్ ఆయన రానుంటే, యింకొకరిని నియమించడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అది కాన్సిల్ అయిపోయింది ఈ లోపల దీనిని రి-కన్సిడర్ చేయడం, కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది తప్పుడుపున్న కోర్టు ద్వారానే జరుపుదాం అనుకున్నారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాశపట్టణం) : — దీనివలన ప్రభుత్వానికి వచ్చిన ఆదాయం ఎంత?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — విజయవాడ మొదల కోర్టువలన — 1,08,448 రూ.లు జరిమానాలద్వారా వసూలైనవి. ఆయనపై బర్సు అయివది మాత్రం, రెండు సంవత్సరాలలో, దాదాపు 60 వేల రూపాయలు. కాబట్టి తాళంగానే వున్నది.

(శ్రీ) కె ప్రభాకరరావు :—ఈ మొబైల్ కోర్టులో యూవ్ టీజర్స్ను, కోడ్స్ న్డే రోమియోస్ను పిక్ చేయడానికి ఏమైనా ప్రిలుంటుందా? అదొక న్యూస్ న్స్ ఆయిపోయింది ఏంపైటిలో.

(శ్రీ) ఎ. నరసింహారావు :—మీకెట్లా తెలుసు! కొన్ని ఆఫెన్సెస్ వారికి (నవ్వులు)

అప్పగించడం జరిగింది. ఆ ఆఫెన్సెస్ మేరకు బ్రయల్ జరుగుతూ వుంటుంది.

(శ్రీ) పి. నన్నాపిరావు (విశాఖపట్టణం-2) :—ఈ మొబైల్ కోర్టు ఏర్పాటుచేసినది—న్యాయం చెప్పడానికా, లేక డబ్బు సంపాదించడానికా?

(శ్రీ) ఎ. వి. నరసింహారావు :—న్యాయం చెప్పడానికే. దానిద్వారా డబ్బుకూడా వస్తున్నది.

(శ్రీ) సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపుర్) :—పైదరాజాదుల్లో మొబైల్ కోర్టు వుండడం అవసరం ఎందుకంటే—ఎన్నో రాష్ట్రాలనుండి వెహికల్స్ జమ్మిస్తుంటాయి. కెగ్యులర్ కోర్టులో ఆయితే ఎన్నో వాయిదాలు వశమవుండడం జరుగుతూవుంటుంది. ఎన్నో నెలలు జరుగుతుంది. అందు వలన ప్రభుత్వం దీనిని పునరాలోచించి మొబైల్ కోర్టును యిక్కడ ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకుంటుందా?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—డిపార్టుమెంటుకు ఆ విషయమై వ్రాస్తాను

ALLOTMENT OF LAND TO POLITICAL SUFFERERS AT THULLUR VILLAGE

778 —

* 1157 Q.—Sri S Vemayya.—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state

(a) whether it is a fact that an extent of 55 acres of tank bed land which was under the occupation of the Harijans for the past twenty two years has been granted on pattas to the political sufferers at Thullur village Guntur taluk and district, and

(b) if answer to clause (a) is in affirmative, the reasons for the assignment of the political sufferers ignoring the Sivoyamadors?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddi) :—(a) and (b).

It is not true that the land granted to the political sufferers was under the continuous occupation of the Harijans for the last 22 years. It is reported that different harijans encroached on different plots of the lands in different extents in different years and that the land was vacant at the time of its provisional grant to the political sufferers in 1950.

(శ్రీ) యస్. వేమయ్య :—అది కంటిమర్లవన్ గాలేదని చెబుతున్నారు. కంటిమర్లవన్ గా లేకపోయినప్పటికీ, మధ్య మధ్య కొన్ని యిబ్బందులవలన పేరు పొగుచేయలేకపోయినప్పటికీ, రాజకీయ శాధితులకు మరొకచోట యిచ్చి వీరికి పట్టాలు యిచ్చే విషయం ఎందుకు పునరాలోచించకూడదు?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — ఎది అటు అడుగులే లాండ్, టాంక్ బెడ్ బోర్డులు ఏర్పాటు చేసినా అడ్డునలులే అవుతుంది. 60 లో యిచ్చారు. తిమ్మారెడ్డి పునర్వ్యవస్థాపనకు అనుగుణంగా అని పొలిటికల్ సెఫరర్స్ అవుట్-ఆఫ్-ట్రాక్ లాండ్స్ — 60 లో ప్రొవీడింగ్స్ ప్రారంభమైనవి, — 60 లో వారికి అల్లిమెట్ గా యివ్వడంబోయింది.

శ్రీ శివయ్య (పుస్తూరు) — గోదావరి పారిశుధ్య అక్యూషన్ లో చాలా పక్కా సర్వేలు అయినప్పటికీ, ఆ గ్రామంలోని ఇంకా చాలా సమస్యలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం దీని ఆధారాలు పారిశుధ్య అక్రమణలో రెవెన్యూ రికార్డు స్పష్టం చేయి పొట్టివారికి యిచ్చుకోవాలని పేర్కొని చేకారని అడ్డు ఇవ్వడంబోయింది. అది ప్రభుత్వానికి తెలుసా, దీనిపై పట్టునా నిర్ణయించాలా?

శ్రీ ఎ. తిమ్మారెడ్డి — శివయ్యగారి మూలం తెలిసిపోయింది.

శ్రీ ఎ. రామారెడ్డి — మంత్రిగారు చెబుతున్నట్లు అవి అడ్డునలులే లాండ్స్ అన్నారు. సుమారు, కచ్చితంగా పుస్తూరు అన్నారని వాటినికొక్క పొలిటికల్ సెఫరర్స్ కు యిచ్చాలని అన్నారు. పారిశుధ్యం యివ్వడానికి 'అడ్డునలు' అన్నది పొలిటికల్ సెఫరర్స్ కు యిచ్చడానికి 'అడ్డునలు' కాదు. అది పుస్తూరు కేంద్రం లోని పారిశుధ్యం యివ్వడం న్యాయంగా పునరుద్ధరించాలి! కేంద్రం నుంచి చేసినవారికి యివ్వకుండా యింకొకరికి యివ్వకూడదు న్యాయం?

Sri P. Thimma Reddy In G. O. Ms No 868 (Revenue) dated 16.9.1961 the land was converted into assessed waste in the Collectors order in 1961. So, it was objectionable and it was changed in 1961.

శ్రీ ఎ. రామారెడ్డి (సర్పంచి) — పొలిటికల్ సెఫరర్స్ కు భూములు యిచ్చాలని నీల పారిశుధ్య పోలీస్ లో పుస్తూరు భూములు తేటాయింపుచేసి ఇవ్వలే యిన్ స్పెక్టివ్స్ ప్రభుత్వం ద్వారా యిస్తూనే ఉంది.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — సాధారణంగా ఒకరి ఆక్యుషన్ లో వుండేది యివ్వడం దగ్గర వచ్చేదిగా భూములు ఆక్రమించుకుంటే, వారిని తీసి వేసి అవి పారిశుధ్యం యివ్వచ్చు; పొలిటికల్ సెఫరర్స్ కు యివ్వవచ్చు. Land less Poor కు ఎవరికైనా యివ్వవచ్చు objectionable lands పుస్తూరు — వాటిని ఆక్రమించుకుని 'యిది నాది' అంటే — కొంచెం యిబ్బంది అవుతుంది.

శ్రీ ఆర్. రామారెడ్డి — 61 వరకు objectionable ఆ తరువాత, ఎన్నెన్నటి క్రింద మార్చారు అన్నారు. అంతకుముందు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు, సామాన్యంగా, సైన్యంగా — అరుదైనవత్సరాలు కాలకు యివ్వకపోయినా, యింకో అరుదైనవత్సరాలు యిచ్చారు. ఆ పద్ధతినే గవర్నమెంటు తోచించకూడదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అసలు ఈ ప్రాసీడింగ్స్ ప్రారంభమైనది 50 లో తరువాత, దీనిని మార్చిస్ తరువాత యీ 80 ఎకరాలు పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు యిచ్చడంగా పరిగణించాలి. భూములను — యీ చెల్లని క్లెయిమ్ చేసి, — 88 ఎకరాల 61 సంట్లు పరిశీలనకు కూడా యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ జి. మోటరెడ్డి — పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు యివ్వడం కూడదనే పాదంతో నేను పీఠీకరించడం లేదు గాని, పొలిటిక్స్ సఫర్స్ చేస్తున్నది ఏమిటంటే — ఎక్కడయితే హరిజనలుగాని, land less poor occupy చేసుకుని బిసెవత్సరాలు తిరి సగవత్సరాలు నుండి పొగుచేసుకుంటున్నదానిలో apply చేసి, కరణం ను నసబులను పెట్టుకుని, — 'బి' ఫారమ్స్ పేదవారి ఎరవుండవు — వీరు 'బి' ఫారమ్స్ వ్రాయుస్తారు, — అసలు 'బి' ఫారమ్స్ ఎవరివద్ద ఉన్నవో గవర్నమెంటుకు కూడా తెలియదు — ఈ పరిస్థితి చాలా చోట్ల జరుగుతున్నది — తిమ్మారెడ్డిగారు క్రద్దపడించి ఈ విషయంలో, జనరల్ యిన్స్పెక్షన్స్ యిచ్చి, సత్వరమే పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఒక నాలుగైదు మాసాలలోనే యీ పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు యివ్వవలసిన భూముల విషయం తులనగా పరిష్కారం చేస్తామనుకుంటున్నాను. పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు వారు, ఏమిటి అనేది — స్వరాజ్యం వచ్చేటప్పటికీ చనుబాలు త్రాగేవారు కూడా కొంతమంది వుంటారు దేశంలో. దానిని ఇప్పుడు ప్రశ్నించడం అంత యోగ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అసలు యీ పొలిటిక్స్ సఫర్స్ క్యాగంపల్ల స్వరాజ్యం రాకపోతే యీ పారంబోతులలో ఎవరికైనా అడుగుపెట్టడానికే అవకాశం వుండేదికాదు లాండ్ లెస్ ఫూర్ గాని, హరిజనులుగాని ఎవ్వరికీ అడుగుపెట్టడానికే అవకాశం వుండేది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — వాస్తవమైన పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు ఇస్తే ఎవరికీ అన్యాయం లేదు కాని, పొలిటిక్స్ సఫర్స్ కానివారంతా పొలిటిక్స్ సఫర్స్కుగా భరణాస్తు పెట్టుకున్నారు వీరంతా రిపిటేట్లు యిచ్చారు ఆ విషయము ఏమి చేస్తారు ? ఈ గాంధీ సెంటెనరీ సందర్భంలో అయినా ఇతరులు చేస్తున్నదానిని రద్దు చేసి హరిజనులకు పట్టాలు యిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — షీగర్స్ పొలిటిక్స్ సఫర్స్కు ఎక్కడైనా వుంటే విచారణ చేస్తాము. గాంధీగారి నాయకత్వానికి, హరి ప్రపంచ ప్రళంశకూ, ఇతర కార్యక్రమాలు నడపడానికి యీ రాజకీయకాధికుల తోడు ఎక్కువగా అవకాశం యిచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవారెడ్డి — పొలిటిక్స్ సఫర్స్కువల్లనే స్వరాజ్యం వచ్చిందని వారు అభిప్రాయపడుతున్నారు అట్లాకాదు, హరిజనులు, మిగతా ప్రజలు అంతా పోట్లాడటంవల్ల కూడ వచ్చింది. శేవలం పొలిటిక్స్ పొలిటిక్స్ సఫర్స్ వరకే అని వారు నిర్వచించడం సరికాదు. ప్రజలంతా కూడా స్వరాజ్యం కాంక్షించేలో, స్వరాజ్యం అనుభవించడంలో హక్కుదారులే.

(శ్రీ) పి. తిమ్మా రెడ్డి — గాంధీ మహారు చేసే పనిని వ్యతిరేకించేవారు కూడా కంటిబిల్లుగా ఉన్నారు స్వరాజ్యం సంపాదించడంలో

(శ్రీ) ఎ. సుబ్బారావు — అందువల్ల పొలబడితే సఫరర్స్ ఒక్కరే బాధ్యులు కాదు స్వరాజ్యం సంపాదించడానికి అటువంటప్పుడు ప్రజలకు కూడా హక్కు వుండాలి కదా

(జవాబు లేదు.)

(శ్రీ) మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ (ఖమ్మం) — పోరంబోకులను ఎవరు ఆక్రమించుకున్నా రెస్ట్రీక్షను చేస్తామన్నారు తెలంగాణ ప్రాంతములో ఇవి ఎవరెబట్టే లాండ్సు అంద్ర ప్రాంతములో ఇవి నిషిద్ధపు జాతలలో వున్నాయి దీనిని గమనించి, ఆక్రమించుకునే అవకాశమున్న యీ ప్రాంతానికి యిబ్బంది కలుగకుండా చూస్తారా?

(శ్రీ) పి. తిమ్మా రెడ్డి — అది వాస్తవం కావచ్చు. పోరంబోకులు అయితే ఎర్రబెల్ట్ మదిరాసు ప్రాంతములో సేవధం వున్నది. ఇక్కడ పోరంబోకులు అలాంటి సాగు చేసుకోవడానికి వీలున్నది

EDUCATIONAL FACILITIES IN HYDERABAD CITY

71—

*50 (1962) Q — Sarvasri G. Sivaiiah and A. Madhava Rao — Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

Whether the Government will consider to separate Hyderabad Municipal Corporation area and its surroundings from Telangana Region in order to create facilities to the people in respect of education and other facilities, without regional considerations, if not, the reasons therefor?

The Minister for Education (Shri P. V. Narasimha Rao) :— here is no such proposal. So far as private colleges in Hyderabad city are concerned, there are no domicile restrictions. There is domicile restrictions in respect of Government colleges and Osmania University colleges only. Proposals are under consideration of the Government for augmenting the existing intake in the city colleges by opening two new degree colleges during the current year to admit students without domicile restrictions.

(శ్రీ) ఎ. మాధవరావు — ఇప్పుడు హైదరాబాద్ నగరంలో అందరూ వచ్చి చదివి యింట్లో ఉంటున్నారు. వారి పిల్లలు వున్నారు. జామిన్లలో విషయం వ్యయిచేటు ఇన్ స్టిట్యూషన్లుకు లేరన్నారు. గవర్నమెంటు వారికి యివ్వడం లేదు కనుక యిబ్బందిపడే పరిస్థితి వున్నది ఎంప్లాయిస్ కు లేక కాధవకు వున్నారు కాబట్టి పెంపుట ఏ గా అలోచించే పరిస్థితి వుందా?

(శ్రీ) పి. వి. వరహింహారావు — గత సంవత్సరాలలో కూడా అవకాలు ఎదురైతేను కాలేజీలో సీటు రాకుండా పోలేదు, వ్యయిచేటు కాలేజీలో,

ఈ సంవత్సరం కూడా ఆవసరాన్ని బట్టి ఆలాంటి కాలేజీలు పెంచడానికి ఆలోచిస్తాము

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (అంగళగిరి) — విద్యాసౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసే విషయంలో డోమిసిలరీ సర్టిఫికేటును లేకుండా చేయాలని నేషనల్ ఇంట్రగ్రేషను కౌన్సిలు, శ్రీనగరంలో — సిఫార్సు చేసింది. ఆ విషయంలో మన ప్రభుత్వం ఏమిచర్య తీసుకుంటోంది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — తక్కిన రాష్ట్రాలు ఏమి చేస్తున్నాయో ముందు గమనిస్తున్నాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య — ఈ రాజధానిలో అం. రి. కీ విద్యాసౌకర్యాలు ఉన్నాయి కాని ఎం. ఎల్. ఏస్ కు ఏమీ లేదు. కానీ సభ జరిగేటప్పుడైతే నా హిందీ, ఇంగ్లీషు, తెలుగు వాగా నేర్చుకోవడానికి కానీ సభ్యులకు అవకాశం కల్పించడానికి — యీ భవనంలో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందా? తో: సభ సభ్యులకు కూడా ఇట్టి అవకాశం ఉన్నది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — సభ్యులకు ఇప్పుడు ఉన్న పాండిత్యంతోనే మాకు ఇంత వాద అవుతోంది.

NATIONAL CADET CORPS

775 —

*1188 Q — Sri Agarala Easwara Reddy, — Will the hon Minister for Education be please to state

(a) whether the Andhra Pradesh State Government received the necessary instructions from the Centre for the introduction of games and Sports and National Social Service as alternatives to National Cadet Corp, and

(b) whether this change would be effected from the next academic year?

Sri P. V. Narasimha Rao — (a) The Government of India have communicated a scheme known as "National Service Corps National Sports Organisation" as an alternative to N. C. C. Presumably, the Member may be referring to this.

(b) The matter is under examination and it cannot be definitely said now when it would be introduced.

శ్రీ వి. రత్నవళాపతి. — నేషనల్ కేడెట్ కోర్ అనేది పి. సి. కే. సి. పి. సి. ఇంటర్మీడియట్ చేయడానికి ఎన్. సి. సి. లో ఉన్న లోపాలే కారణమా? అయితే, ఆ లోపాలు ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — ఇదీవరకు ఒక ఎన్. సి. సి. మాత్రమే ఉండేది. ఇప్పుడు నేషనల్ కేడెట్ కోర్ లోపాలు నేషనల్ సర్వీస్ కోర్, నేషనల్ ప్రిస్టన్ అగ్లై నేషను అని ఇంకా రెండు సంస్థలు రెండు వేరువేరు శాస్త్రాధ్యయనంలో యింటర్మీడియట్ చేయడం ముగుసుంది, అదీ స్కీము.

శ్రీ గుడిపూడి ప్రభాకరరావు — ఎస్ సి సి. కంటిన్యూ చేస్తేనే మంచిదని నేను స్వయంపథంతో చెబుతున్నాను అల్లర్నీటిపేగా పోస్ట్బాక్సు, గేముగురు ఇంజనీర్మెంట్ యుచ్చి ఇంజనీర్మెంట్ చేయాలనే డిక్షం వున్నట్లు తేలి ప్రతి స్కూలులోనూ చెయ్యగలిగినట్లు ఎడమయి యాలి గాని కేవలం డ్రాఫ్ట్ మెన్, గ్రామీణ విద్యార్థులకే ఓమీ ఇంజనీర్మెంట్ కాపు కాబట్టి ప్రతి స్కూలులోనూ ఓమీ ఇంజనీర్మెంట్ చేయించడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నగవేంకటరావు : Sir, the question as well as the scheme which I have mentioned is confined to colleges only, not high schools ఎస్ సి సి పి. It will be optional. Every student will have to take up one of these three so that N C C will be confined to those whose future ambitions will be in the line of the army, navy, etc. అందుకే, దానిని కాల్ కాలిగా చేసి తక్షణమారికి అర్జిస్తాను ఫిర్మిగాకాదా యివ్వాలని కోరుట.

(శ్రీ) సి.పె.పె. రా.చీకర్లరావు (సిరిగి) —మంత్రిగారు గుర్తుయ్యగారికి సమాధానం చెబుతూ ఉన్నట్లు ఎండికర్ల పల్లె మార్కెట్ యిప్పటికీ కాదగా వుం. వారు బడి, యీ బ్రతుకు పొండికర్ల పల్లె మేము ఈ బా అనుభవిస్తు. కాదని మరచిపోయితిమిని ?

(శ్రీ) పి పి నరసింహారావు - తెలుసును. ఇది హ్యూవెన్. బాధ
మునా, నుఖం అయినా యిది స్కూలువల్

మిస్టర్ క్లర్ — మీ అందరినీ నాకు పట్టించి ఉంది

(చచ్చుము)

శ్రీ ఎం. ఎ. రామచంద్రారెడ్డి — పోస్ట్మన్ కోసం ప్రతి కాలేజీలోనూ
యూనివర్సిటీలో ఎంచుకొంటున్నారా?

శ్రీ వి న నరసింహ రక్ష — పేరే ప్రాణి వేయాలంది

శ్రీ క మమహ్యమి (సత్యవేద) - సేవనల్ శేషిష్ కోర్ జూనియరు
కాలేజిలలో కూడా వుంటున్నారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — ఇంకా చాలా గురించి విజ్ఞయం
 తీసుకోలేదు ఇప్పుడున్న కాలేజీలో ఇంటర్ మీడియల్ వరకు వదిలిపెంచి
 జూనియరు కాలేజీలో గానా ఇంట్రాడుల్స్ చేయలేదు.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) — ఎన్. సి. సి. ఎ. సి. సి అటు సెంట్రలు ఎవర్న మెంటు యి ప్రగ్రాంట్లు కొంత జరిగివట్లు తెలుస్తున్నది ఇంతకు పూర్వం కంటే ఇప్పుడు ఏమైనా నష్టం, హాచ్చిందే అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ వి. వరహిరహాస్యము—తగ్గడం వీరి జరగలేదు. ఎన్. సి. సి. జక్కలే గాక స్వార్థపు గురించి, పక్షిగో గురించి కూడా—మొత్తం మూడు

కార్యక్రమాలు వుంటే కాగితంబడి చెప్పారు. పాట్రన్ ఆఫ్ అసిస్టెన్సు మునుపటివలేనే వుంటుందని తెప్పారు

(శ్రీ) ఆర్. సుబ్బారావు :— గానింగరు కాలేజీలు ఇది వర్తించడా?

(No reply)

A P SAHITYA ACADEMY

776—

*635 (836) Q Sarvasri R Mahamanda and P Venkata Reddy (Kanigiri) - Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) What is the grant given to the Andhra Pradesh Sahitya academy for the years 1966-67 and 1967-68 by the State and Central Governments,

(b) how many publications were brought out by the Akademi these years of 1966-67 and 1967-68,

(c) whether all these have been sold, and

(d) whether the Government will consider to supply all these publications compulsorily to all the local library authorities and other public institutions?

Sri P V. Narasimha Rao :— (a) A statement is placed on the Table of the House

(b) A statement is placed on the Table of the House

(c) Out of 79,112 copies of publications brought out by the Akademi, 6,634 copies remain unsold as 1-8-69

(d) According to provision under section 13 of Andhra Pradesh Public Libraries Act 1960 as amended, the Govt have powers to direct the Zilla Grandhalaya Samstha (L L. A) to stock books upto 25% of the budget provision of the Samstha. These books will also be kept in view while giving any directives to the Zilla Grandhalaya Samsthas

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE CLAUSE (B) OF L. A. Q NO 836 (STARRED) [*776]

A list of publications brought out by the Andhra Pradesh Sahitya Akademi during the years 1966-68.

1966-67 TELUGU

1. Concordance of Srinatha Volume I
2. Sahityopanyasamulu Vol VI.
3. Brown's Dictionary Telugu to English
4. Andhra Gadya Chandrika
5. Vijaya Vilasam.
6. Manu Charitra.
7. Sataka Samputam Vol. I.
8. Harishchandropakhyanam

సీల్డ్ కాపీలున్నాయని వాదన. సెల్ఫ్ ప్రొమోట్ చేయించడానికి ఆలోచన చేయిస్తారా? చాలా మంచి పుస్తకాలు స్వల్పమైన ధరకు ప్రచురణ చేయిస్తున్నారు.

(శ్రీ పి. పి. నరసింహారావు) — అమ్మకం పోకుండా ఉన్నది అటుంటివి కావు. అవి కూడా త్వరగా అమ్మకం అవుతున్నాయి. రెండవ ఎడిషను కూడా చేస్తున్నాము. ఇంకా పుస్తకాలు వ్రాసినా అమ్ముడు పోకుండా పుస్తకం పెనుమ. సామాన్య ఎకాడమీ పుస్తకాల అమ్మకం వివరంలో ప్రత్యేక ప్రాసెస్ ఇస్తుంది తదు.

SUPPLY OF FERTILISERS TO MACHERLA SAMITHI

777

*610 (7252), Q. Sri N. Raghava Reddy — Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the action taken on the petition dated 22-11-1966 submitted by some ryots to the District Collector, Guntur alleging that the fertilisers sanctioned to Macherla Samithi in 1966-67 and allotted to the M. P. Cs in that Samithi area through the Order No 1857/66, dated 11-11-1966 of the B. D. O. Dr. Proceedings No 9580/66 dated 18-11-1966 and proceedings No 9580/66 H, dated 28-10-1966 of the Dy Registrar of Narsaraopet, have been misappropriated,

(b) the officer, who enquired into the said facts

(c) whether he has enquired of the ryots who have made the complaints, and

(d) the action taken against those who were found to be culprits in the enquiry?

The Minister for Agriculture (Sri K. Venkataratnam) — (a) The Collector, Guntur referred the petition on 22-11-66 to the Deputy Registrar (Fert) Guntur for immediate action and report fixing up responsibility. On a copy of the petition received, the Deputy Registrar, Narsaraopet, instructed the Extension Officer (Coop) Macherla to enquire and report.

(b) and (c) The Extension Officer (Coop) Macherla and Deputy Registrar (Fert) Guntur enquired into the allegations. They have enquired the ryots but not specifically the ryots who made the complaints.

(d) On the basis of the enquiry conducted by the officers

- (i) the licences of the societies which were dealing in fertilisers and against whom complaints were received were cancelled,
- (ii) The names of the Societies were removed by the District Fertilisers Committee from the list of Societies selected for distribution of Chemical Fertilisers;
- (iii) The District Cooperative Marketing Society, Guntur filed surcharge applications before the Deputy Registrar, Narsaraopet for the recovery of the dues under sale proceeds, and

- (1v) The Crime Branch C I D, Hyderabad who are investigating into the case, seized the records of the Societies and cases were registered with the Macherla Police Station. After due investigation, charge sheets were filed in all 8 batches of cases under section 409 I P. C. read with Essential Commodities Act, 1955 and Fertilisers (Control) Order, 1957 on 31-7-69 and all these cases are pending trial.

ఎ. వెంటనే చర్చిస్తామని అనుకుంటున్నామని యాగానికి బాధ్యులైన వారిని కనుగొని నివేదిక అందజేయవలసిందిగా గుంటూరు కలెక్టరు పిటిషనును 22-11-69 దిన గుంటూరులోని ఎరువుల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ కు పంపారు. నరసరావు పేటలోని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్, ఇంకా సేదీషను ప్రతి అందినమీదట దీనిపై దర్యాప్తు జరిపి నివేదిక పంపవలసిందిని మూచెల్ల సహకార విస్తరణ అధికారిని అడగించారు.

బి. సి. మూచెల్ల సహకార విస్తరణ అధికారి గుంటూరు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ఆరోపణలు గురించి దర్యాప్తు చేశారు. వారు రైతులను విచారించారు. కాని ఆరోపణలు చేసిన రైతులను ప్రత్యేకంగా విచారించలేదు.

డి. జి. జువేనది కాని అధికారుల ఆశ్చర్యం దర్యాప్తునుబట్టి ఈ క్రింది విషయాలు తెలిసినవి.

1. ఎరువులు వ్యాపారంచేస్తున్న ఆరోపణలు వచ్చిన సంఘాలపై సెన్సులు రద్దుచేయబడ్డాయి. 2. రసాయనిక ఎరువుల పంపిణీ ఎంపిక చేయబడిన సంఘాల జాబితా నుండి సంఘాల పేర్లు తీర్చి ఎరువుల కమిటీ నుంచి తొలగించబడ్డాయి. 3. అమ్మకం మొత్తాలక్రింది రావలసిన మొత్తాలను వసూలు చేయడానికి గుంటూరు జిల్లా సహకార మార్కెటింగ్ సొసైటీ, నరసరావుపేటలో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు సోఫాగ్ని దర్యాప్తులు చేసారు. 4. ఈ కేసులో దర్యాప్తు జరుపుతున్న ప్రాధరాబాదు సి. బి. సి. ఐ. డి. వారు సంఘాల రికార్డును జప్తు చేసారు. మూచెల్లపోలీసు స్టేషనులో కేసులు నమోదు చేసారు. తగుదర్యాప్తు జరిపినమీదట 1955 అనంతర ఎరువుల చట్టం, 1957 ఎరువుల నియంత్రణ ఉత్తరువులతో కలిపి చదువబడిన ఐ. పి. సి. 409 విభాగం క్రింద 8 జిల్లకు చెందిన కేసులు విషయంలో 31-7-69 వ తేదీన ఛార్జి షీట్లు దాఖలు చేయబడ్డాయి. ఈ కేసుల విచారణ వెండింగులో ఉంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — వారు చెప్పిన సమాధానంలోనే ఎవరు కంప్లయింట్లు చేసారో అరెస్టుల అభిప్రాయాలు తీసుకోలేదు అన్నారు. ఇతరులను విచారించాము అంటున్నారు. వారిని అడిగితే కొన్ని విషయాలు బ్రతు వడేవి. అక్కడకు పోయిన వారు రైతుల వద్దకు పోకుండా వారికి తోచినవారిని విచారించుకొని వచ్చారు. సై సెన్సులు తొలగించారు. రికార్డులు జప్తుచేశారు అంటున్నారు. వారు క్లాకు మార్కెట్ చేసినదెంత? అవసరించిన సొమ్ము ఎంత? నీరం స్వభావం ఏమిటి? ఎంత ఎమింట్లు ఇందులో ఇన్వాల్యూ వంద?

విద్యుత్ స్పృశకం ఎక్కడ ఉంటుంది? వాల్ట్ లోంబ్ అంటే ఎన్ని? ఆ వాల్ట్ లోంబ్ ఎక్కడ ఉంటుంది?

செய்து கொடுத்திருக்கிறார்கள். இதைப்பற்றி

శ్రీ ౧ వల రెళ్ళు - ఇద్దరు ముగ్గురితో గూళ్ళో పాకార
లో ఉన్నట్లు అపవేగించి పూర్తి కి - మూడు నిమిషం అపవేగించి
మీ గొంతు లోని రాసు లేని క్రొత్తమారు, పట్ల క్ష. ౧౪ మారు -

1. అనుబంధం - అనుబంధం

Mr. Speaker Now the case is pending under Section 209
Breach of trust by public servants

శ్రీ కృష్ణ మహర్షి - ఇందులో ప్రభుత్వం చేసేది ఎమీ లేదు ఇది
అంతా రుజువు నది

శ్రీ కె. వేంకటేశ్వరం — వారు చెప్పిన దానిని బట్టి గుజుప్తనది, రి
వోటలను తీసుకున్నారు కొంతమంది గుంటూరులోను మరికొంత మంది
పల్నాటిలో చోటి అమ్మవారి స్థూపముంటు ఉంది. కాని ఏవరాలు లేవు

ॐ వి సుబ్బయ్య :—రుజువు కావచ్చును కాని కోర్టు ముందు నిలిచడదు.
 దివ్యాత్మిక పితృహక్కు కంప్లయింటు ఉన్నవారిని విచారణ చేయడానికి చూస్తారా?

Mr. Speaker - This is a case which can be proved by the records. This is misappropriation of property by a particular person who is in charge of that society. The records prove the case. The entrustment is proved and ultimately the misappropriation is proved and then the case is proved.

Sri P. Subbarath - Here are other particulars which are lacking.

Mr. Speaker - In all such cases oral evidence is not necessary.
 శ్రీ పి. సుబ్బరత్నం - ఇక్కడ వర్తించే నిబంధనలు లేవని మా ప్రతిగా ర్థి చెప్పారు. అందుకే అక్కడ అందులో ఎప్పుడు ఉండి కొంతమంది గావాని కదా.

శ్రీ పి. సుబ్బరత్నం - రిపోర్టు ఇచ్చి రిజల్టు వెళ్లి పోయి మిగిలిన వారిని విచారించి నిర్ణయించాలి. గుర్తుపై చట్ట ఫార్మిటం చేపాడు సీనియర్ వారు అప్పాయింట్ చేసిన నిర్ణయాన్ని ఇది అంతా తిరిగింది. కోర్టులో ఉంది. ఇందులో దానిని గురించి అంతా అప్పాయింట్ గా ఉంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవ రెడ్డి - ఎందుకైనా సాక్షులు చేసారో వారిని విచారించ కుండా అలాంటివి విచారించారు.

శ్రీ కె. వెం. సుబ్బరత్నం - కీసు విచారించారు. కేసులు చెప్పారు. అన్నీ తెలుసుకున్నారు. వారు గుర్తుపైన్నారు. చికిత్స స్థాపనకు అప్పగించారు. ఏ ఏ వారు విచారిస్తారు. కోర్టులో ఉంది. వారిని విచారించడంలే పోయింది అది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవ రెడ్డి - గుర్తుపై ఫార్మిటం అందుకున్నా వెళ్ళండి.

శ్రీ కె. వెం. సుబ్బరత్నం - ఎనిమిది సాక్షుల మీద ఫార్మిటం చేశారు.

Mr. Speaker - Answers for all the other questions will be laid on the Table of the House except, 779, 781, 783, 784, 785, 787, 789 and 790.

SUGURU ANJANEYASWAMY TEMPLE,
HINDUPUR

779—

*137 (1716) Q.—Sri K. Anjane Reddy (Hindupur) -Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether the Government received any petitions during 1967-68 and 1968-69 regarding the misappropriation of funds of Suguru Anjaneyaswamy temple Hindupuram, Anantapur district, if so, the action taken thereon,

(b) the annual income derived by the auction of the yield from the grove situated opposite to the said Anjaneyaswamy temple, and

(c) whether the grove has been sold away if so, the amount for which it has been sold and the reasons therefor

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) --
(a) Yes, Sir, Government received a petition dated 28-6-1968 from Sri P. Audinaryana Rao, Trustee of the temple, making allegations against the management of the temple. The Deputy Commissioner, Endowments Department, Kurnool, enquired into the allegations and found most of them not proved. The Commissioner has issued necessary instructions for rectification of the defects noticed in the management of the temple.

(b) Amounts of Rs 160/- and Rs 700/- were realised during 1966-67 and 1967-68 respectively on account of the sale of Tingedu trees and usufruct of farmland and Jali trees.

(c) 100 useless Jali trees have been sold in public auction in November 1967 for Rs 3,100/-

(ఎ) ఒత్తుపండి, లా దేవాలయం పట్టిక అనునది అధికారాధారితంగా 28-6-69 తేదీన విజ్ఞప్తము చేసి దేవాలయ పరిపాలన కమిటీ అధ్యక్షుడు చేయుచు ప్రస్తుతము నది వంటి పంటలు డిప్యూటీ కమిషనరుగారి పత్రాల జరిపి విజ్ఞప్తములోని పంటలు రుణపు కావడని తెలిపి సదగ్గు దేవాలయము లోని లోపాలను పరిశీలించుటకు మీదరుగారు తగు మోక్షము ఇచ్చిరి.

(గ) తంగెడు చెట్లు అమ్మకంవలె, చింత నీల పాలి చెట్లూ పంపం అమ్మకం వలె 1966-67 లో 100 పంటలను, 1967-68 లో 100 పంటలను రాబడి వచ్చినది. పనిచేసినది 100 పంటల చెట్లు 1967-68 లో రూ. 100 పంటలను విహారం వలె అమ్మి వేయబడినవి.

శ్రీ కె. అంజనేయస్వామి — డిప్యూటీ అధికారి మీదను ఆదేశములో సూచించినట్లు ఉన్నట్లు అది ఆదేశము ప్రకారం లావాదేవీలున్నాయి. ప్రతిదానికి లెక్కలు కూడా బనాయించడం జరిగింది. మూర్తు చేశారు ఫలసానునికి సంబంధించి ఫలసానుముగా అమ్మితే రూ. 1500 లు వచ్చేటటువంటిది గవర్నమెంటు పోరంట్లో చట్ట కోశ్చేతలు లేవు నడుస్తున్నది ఎక్కువ మినప్రొప్రియేషన్ జరిగింది కానీ రీ ఎంప్లాయి రీ యులదాని పోయినటువంటివాగు పరిష్కారం ఎంతైనా చేసిట్లు లేదు ఎక్కువ ఎంప్లాయి చేయాలి.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు — అందుకొరకే ప్రశ్నలేంచి స్పష్టముగా ఎక్జిక్యూటివ్ అఫీసరును అప్పాయింట్ చేయవలసినది మాత్రంగా ప్రస్తావించినట్లు చేయవలసినదని, జరిగినటువంటి లోపాలపైన తగిన చర్య తీసుకోవలసినదని కూడా ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

DISPOSAL OF ANJANEYASWAMY TEMPLE LAND

781 -

*189 (2470) Q Sri D Venkatesam — Will the hon Minister for Endowments be pleased to state

(a) whether is a fact that an extent of 1.35 acres in survey number 608 of Palamanner, Chittoor district, which belongs to Anjaneyaswamy temple, has been disposed by Archakas,

(b) if so, who purchased the temple land, and

(c) will Government try to restore the same to the temple?

Sri R. Ramalaga Raju (a) Yes, Sir

(b) "Our Lady's Convent" Palamaner, Chittoor district, purchased an extent of acres 0-17 cents Sri S Munuswamy Chetty, acre 0-40 cents and Sri S. Narasimhulu Chetty, son of Sri Munuswamy Chetty, acre 0-76 cents.

(c) Government have ordered a thorough enquiry by the department and will see what action can be taken to restore the lands to the temple.

(ఎ). అవునండీ.

(2) చిత్తూరు జిల్లాలో పలమనేరులో ఆవర్ లేడీస్ కాన్వెంట్ వారు 17 సెంట్లు భూమిని శ్రీ ఎస్. మునుస్వామి చెట్టి 40 సెంట్లు భూమిని శ్రీ వంసుస్వామిచెట్టి కొనుక్కునే శ్రీ నరసింహాచెట్టి 70 సెంట్లు భూమిని కొనుక్కుంటున్నారని తెలిసింది.

(3). ఎండి మెంటు డిపార్టుమెంటువారిని తగు విచారణ చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీ చేసినది. భూములను తిరిగి స్వాధీనం చేసుకొనుటకు తగురీతిని చర్య తీసుకొనబడును.

శ్రీ డి. వెంకటేశం — ఈ భూమి ఎప్పుడు అమ్మకము జరిగింది? ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు కంప్లయింట్లు వచ్చినది. ఎంక్వయిరీ ఎప్పుడు జరిగింది? ఎప్పటి నుంచి పెండింగులో ఉన్నది?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు — ఇది మొట్టమొదట అర్చకుడు 1918 సంవత్సరంలో అమ్మారు ఆది అమ్మకం కూడా కాదు. కాశ్వత లిఖిత క్రింద ఒక రూపాయి రెంటుకి కాశ్వత లిఖితం ఉన్నది. దానిని అమ్ముకొనుటగాని ట్రాన్స్ఫర్ చేయుటగాని విలువైనది కంటే ఎక్కువగా ఉన్నది కాని ఆ విధముగా పొందినవాడు తిరిగి శ్రీ వెంకటచెట్టి అనేవారికి అమ్మారు. శ్రీ వెంకటచెట్టి గారు యిద్దరి సెట్లకు అమ్మారు. అందులో ఒక 17 సెంట్లు అర్చకుడు ఆవర్ లేడీస్ కాన్వెంట్ కి అమ్మారు; ఆవర్ లేడీస్ కాన్వెంట్ కి అమ్మినది మాత్రం అప్పట్లో ఉన్న కమిషనరుగారు ఆమోదం తెలిపారు కాదు అని అవకాశం తీసుకుని తిరుగా ఆ భూమిని అర్చకుడు వీరందరు కలిసి తిరిగి అమ్మారు. అందుకోసం మేము దీనిమీద తగిన చర్య తీసుకున్నాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం: — 1918 లో అమ్మకం జరిగిందని చెప్పారు. ప్రభుత్వ దృష్టికి ఎప్పుడు వచ్చింది? ఎప్పుడు చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు: — ఇది ప్రభుత్వ దృష్టిలోకి ఈ క్వశ్చను వచ్చి నప్పుడే వచ్చింది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం: — అంతకుముందు రాబేదా?

శ్రీ ఆర్ రామలింగరాజు — అంతకుముందు వచ్చినట్లు మా దగ్గర యిప్పటికేను లేదు ఈ క్వశ్చను వచ్చిన వెంటనే ముందు చర్య తీసుకోవలసినదని చెప్పాము

DAM AT PULICHINTALA

782—

* 487 (2385) Q.—Sri Kona Prabhakara Rao (Bapatla) — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government is contemplating to construct a dam at Pulichintala, and

(b) if so, what is the estimate and when the Government proposed to take it up?

The Minister for Irrigation (Sri S Sudda Reddy) (a) The proposal for construction of a dam at Pulichintala has been kept in view by the Government

(b) Rs 32 20 crores as per the estimate prepared in 1953. The question of taking up the project will depend on the availability of water in the river Krishna and also the financial resources of the State

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు — నాగార్జునసాగర్ డామ్ వల్లనే అయిన తరువాత ఓర్వీ క్రిష్ణా డెల్టా క్రింద యిప్పుంది వస్తున్నది. నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టుకి పైఫరెన్సు యిస్తున్నారు అందువల్ల మామూలుగా బాను ఫస్టు పీల్ లో కావలసిన నాట్లు బాల్తై ఫస్టు లేక నెండు వీళ్ళలోగాని ప్లావు కావడానికి సావకాశం లేకుండా ఉంది. అందువల్ల నాగార్జునసాగర్ డామ్ కి ఎక్స్టెన్షన్ మధ్య అనకట్ట కట్టి నీరు ప్లావు చేయవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. అది త్వరగా తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి — అవసరం ఉన్న మాట నిజమే. కాని లభించే నీటిని బట్టి డబ్బును బట్టి నిర్ణయం జరుగుతుంది

REBATE TO PRIMARY & APEX WEAVERS SOCIETIES

783—

* 829 (7740) Q.—Sarvasri Pragada Kotaiah (Chirala) and S. Vemayya — Will the hon Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state

(a) the amount of rebate due to the Primary and Apex Weavers' Co-operative Societies as on 30-9-1968 from the Government, and

(b) the arrangements made to reimburse the said amount?

The Minister for Education deputised the Minister for Handlooms and Co-operative Factories and answered the questions (Sri P V.

Narasimha Rao) —The amount of rebate due to the Primaries and Apex Societies as on 30-9-1968 is as follows —

	R. (in lakhs)
(1) Primary Societies	75 04
(2) Apex Societies	5 71
	80 75

(b) During the year 1968-69 a sum of Rs 85 00 lakhs was provided towards arrears rebate claims and it was released by Government. In addition to the amount of Rs 85 00 lakhs, a further sum of Rs 2 31,070/- was sanctioned by reappropriation. Thus the total amount sanctioned during 1968-69 towards arrears rebate claims was Rs 37,31,070/-. As regards the balance of Rs 43,44 lakhs towards rebate claims, proposal to release a sum of Rs 30 00 lakhs is under consideration of Government. The balance of Rs 13 44 lakhs is expected to be wiped off by providing more amounts in the ensuing years.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య. — వారు చెప్పిన దానిలో ఒక 'యిన్స్ట్రక్షన్' లేదు. వారు చెప్పిన బకాయి 1968 జూన్ నాటికి అని చెప్పారు. మళ్ళా తిరిగి 80 లక్షలు కాకి ఉన్నాయి. ఈ విధముగా యివేప్ తో ముఝాలుగా సభ్యులను పశ్యపరచడానికి చెప్పే సమాధానం కాకుండా దాదాపు మూడు సంవత్సరాలుగా 80 లక్షలు వడ్డీ లేకుండా ప్రాథమిక చేనేత కార్మికుల ధనాన్ని ప్రభుత్వం నిలువపెట్టుకుంది, దయచేసి యిప్పుడు 80 లక్షల రూపాయలు రిలీజ్ చేసి బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేశారు మనం సెప్టెంబరులో ఉన్నాం. ఈరోజు వరకు కానీ కూడా రిలీజ్ చేయలేదంటే ఎంత నిర్ధారణ నిర్లక్ష్య వైఖరి ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్నదో అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందువల్ల వీరయినా డబ్బు యిప్పించే మార్గం ఏర్పాటు చేయించండి.

Sri P V Narasimha Rao — I shall write to the department that whatever money has been provided may be released very quickly.

శ్రీ యస్ వేమయ్య — అధ్యక్షా! 80 లక్షలు బకాయి అని చెప్పారు వీవర్సు పరిస్థితి తెలుసును కదా వ్రాస్తాను అని చెబుతున్నారు. వెంటనే రిలీజ్ వచ్చే పరిస్థితి ఏమైనా వున్నదా?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — వెంటనే యివ్వాలని వ్రాసి పంపిస్తాను అందులో గౌరవ సభ్యులు కోరుతున్నారని వ్రాస్తాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — అధ్యక్షా! బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేసినది రిలీజ్ చేయవలసినదనే మాట చెబుతున్నారు. 1968 జూన్ ఆఖరకు మళ్ళీ 80 లక్షలు బకాయి వడినది. కోట్ల రూపాయలు అప్రోప్రియేషన్ బిల్లును పెడుతున్నప్పుడు యిది మాత్రము సాధ్యము కాదా? సూక్తిగా యిప్పించే మార్గము చేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — బడ్జెటులో శేటాయించినది కూడా రిలీజు చేయడము లేదు అన్నారు ఇది న్యాయము కాదు అది రిలీజు చేయవలసినదే. అది చూస్తాను అని చెప్పాను 68 తరువాత ఎంత బాకీపడినది వివరాలు నా దగ్గర లేవు 1968 వరకు అడిగారు అంతవరకు చెప్పించాను దాన్ని గూర్చి చర్చలు తీసుకొంటాము.

PHIRANGIPURAM WEAVERS' SOCIETY

784—

* 326 (7721) Q — Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli) - Will the hon Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state

(a) at what stage is the enquiry into the misappropriation of the General Fund and also Building funds of the Phirangipuram Weavers' Co-operative Society, Phirangipuram, Guntur District, and

(b) the stock position at the time of the taking over by the Special Officer?

Sri P V Narasimha Rao — (a) An enquiry into the Misappropriation of building funds of the Phirangipuram Weavers Co-operative Society amounting to Rs 12,758.75 is under investigation by the Police. A regular charge sheet was filed in the Court of District Munsiff Magistrate, Sattenapalli on 7-8-1969 and the case is pending trial. No amount constituting the general fund of the society was misappropriated.

(b) A statement is laid on the Table of the House

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE WITH REFERENCE TO CLAUSE (B) OF THE L A Q No 7721 [*784]

(b) The following is the stock position under various items as on 1-8-1964 when the Special Officer took charge of the affairs of the Phirangipuram Weavers' Co-operative Society, Guntur District.

Stocks as per book balance as
on 1-8-1964

I Yarn	Quantity		
	B	L	C
1 20s White	2	0	0
2. 26s "	0	0	6
3 20s Red	0	7	6
4 30s White	0	7	8
5 60s "	2	1	9
6 40s "	8	19	0
7 80s "	0	10	8
8 10s "	0	3	0
9 32s "	2	2	4
10. 16s "	3	8	7
11 17s "	0	2	6
12. NF 22s	0	0	2
13. NF 34s	2	10	8

II CLOTH

1	20s Dhoties 47 x 7	92 pairs
2	Gada	14 yards
3	Gada	180 yards
4	20s Uppers	10 yards
5	20s Dhoties 50 x 7½	45 yards
III	Furniture worth	Rs 692-26
	Radio set with additional Speaker worth	Rs 511-25

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, ఇది 8 నెలల క్రితము వ్యవహారము ఈ నెలలో కేసు పెట్టమన్నారు డబ్బుసంగతి ఏమిచూస్తారు? బిల్డింగ్ హాఫ్ ఫినిష్గా వదలిపెట్టారు వారికి యిచ్చిన డబ్బు వారు మ్రింగారు. బిల్డింగ్ పూర్తిచేసే ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — డబ్బు తిన్నవారిదగ్గరనుంచి రికవరీ చేసే ప్రయత్నము తీవ్రముగా జరుగుతున్నది అది జరిగిన తరువాత బిల్డింగ్ మాట ఆలోచించవచ్చును అనుకుంటాను. అటువంటి ప్రాజెక్టులు వున్నట్లు లేదు అదనముగా డబ్బుయిచ్చి బిల్డింగును పూర్తి చేయించే ప్రయత్నము యిప్పటికయి లేదు. డబ్బును రాబట్టడము చాల అవసరమనుకొంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — బిల్డింగ్ మీద ఎంత ఖర్చుపెట్టారో చెబుతారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — 11 వేలు భూమిని కొనడానికి ఖర్చు అయినది, రెండవ ఇన్ స్టాల్ మెంటు చెల్లించేసరికి లింటల్ లెవెల్ జరుగవలసివున్నది కాని జరుగలేదు So, Sir, the construction is less than lintel level from the account here

SPECIAL REBATE SILK FABRICS

785—

* 402 (1619) Q.—Sri P Venkatesam (Dharmavaram) —Will the hon Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state.

(a) whether the Government is aware that the Madras Government is allowing special Rebate on Silk Fabrics produced and sold by weavers co-operative societies, on special festive occasions, from the Central funds allotted to the State,

(b) whether our Government also is thinking to allow special Rebate on the Silk Fabrics produced by the Silk Co-operative Societies in our State and thus encourage them to withstand the competition of Master Weavers,

(c) whether the loans to the Weavers Co-operative Societies are being refused by the Central Banks, on the plea that the Reserve Bank is not allocating the funds and if so, what are the steps taken by the Government, to finance the weavers societies which are badly in need of funds?

Sri P. V. Narasimha Rao —(a) During the normal period no rebate is given on the sale of silk handloom cloth by the Tamil Nadu Government. But in 1965, rebate of 5 paise in a rupee on the sale of silk fabrics was allowed, when large stocks of all varieties of handloom cloth including silk handloom cloth were accumulated. From 1965 Deepawali onwards, enhanced rebate of 10 paise in a rupee on the sale of silk Handloom fabrics has been allowed during special periods such as Deepawali, Pongal and the All India Handloom Week etc.

(b) No such proposal is under consideration of the Government at present.

(c) Co-operative Central Banks have not refused to sanction loans to Weavers Co-operative Societies. It is only when the Weavers Co-operative Societies did not take steps to clear the outstandings or when they did not remit the sale proceeds into the Central Banks to the credit of their accounts, the Central Banks have denied further credit accommodation to such Societies.

శ్రీ పి. వెం. హేళిం — అధ్యక్షా, మద్రాసు రాష్ట్రములో సిల్క్ ఫ్యాక్టరీలకు స్పెషల్ అకేషన్స్ లో 15 పైసలు రిబేటు ఇస్తున్నారు. మన రాష్ట్రములో కూడా స్పెషల్ అకేషన్స్ లో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా తయారైన సిల్క్ ఫ్యాక్టరీకి 10 పైసలు రిబేటు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? అమ్మకం అయిన మొత్తం ఏకమంగా కట్టలేదని చెప్పి సెంట్రల్ బ్యాంకు ద్వారా సొసైటీలకు డబ్బును అందజేయడం లేదు. దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — మద్రాసులో స్పెషల్ అకేషన్స్ లో ఇస్తున్నారంటున్నారు. ఇక్కడ ఇవ్వడం లేదు. The Government of India have not approved the sale of Handloom silk cloth. అని ఇక్కడ ఇన్ ఫర్మేషన్. ఇది ఎలా జరుగుతోంది చెప్పలేను. ఇండియా గవర్నమెంటును అడను చేయడానికి చూస్తాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — అధ్యక్షా, హేండ్లూమ్ ఇండస్ట్రీ ఇంపాట్రెంటు అని గుర్తించి మద్రాసు గవర్నమెంటు వారు వారి టెక్స్ ఫిండ్స్ నుంచి యిస్తున్నారు. ప్రాథమిక జీవిత సహకార సంఘాలు ఉన్నట్లు తోపాటవల్ల సెంట్రల్ బ్యాంకు లోను యివ్వడం లేదని చెప్పేది తప్పు. ఇన్ ఫర్మేషన్ ప్రభుత్వం వారు దానికి బాధ్యులు. ప్రాథమిక సహకార సంఘాలకు గాని, అకెస్స్ సొసైటీలకు గాని రిజర్వు బ్యాంకు డబ్బు యివ్వడం అనేది 1955 నుంచి జరుగుతున్నది. దానికి స్టేటు గవర్నమెంటు గ్యారంటీ యిస్తుంది. కానీ ఈ సంవత్సరం సెప్టెంబరు అఖరులో వున్నాము. రిమానాలు గడిచిపోయినది. ఫస్ట్ ప్రెస్ యివ్వవలసిన గ్యారంటీ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం, నిరాదరణ, వక్షపాతవైఖరితో ఎవరూ సందువల్ల ప్రాథమిక జీవిత సహకార సంఘాలకు, అకెస్స్ సొసైటీ రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి తెచ్చుకొనే అవకాశం లేకపోయినది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — వారు చెప్పిన కారణం సరిగా కన్పించడం లేదు.

For instance the Weaver's Co-operative Societies in Anantapur District are not remitting even 10 to 15 percent of the sale produce as against the percentage of 50 to 70 prescribed by the Reserve Bank of India. This is the information.

Sri P. Kotiah —Is it a fact that the Government have not given the guarantee required to be given? Already 6 months have elapsed so far. All the societies are not permitted to borrow upon the credit ceilings.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —గ్యారంటీ డినిటీ సంబంధము లేదు. If he wants I can get the information. But let us not mix up two things.

Sri P. Kotiah —It is only the information given by the Government.

Sri P. V. Narasimha Rao —I am not able to agree with that contention. About guarantee also we will look into it.

Rent paid by the Exhibition Committee to Hyderabad Municipality

787—

* 45 (6453)Q. Sri T. C. Rajan —Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state

(a) what is the rent that the Exhibition Committee is paying to the Corporation for the site they are now in possession in Hyderabad,

(b) who are the members of this Exhibition Committee,

(c) if the Corporation is charging normal rent what benefit is the Corporation deriving from this Exhibition Committee, and

(d) whether the accounts of the exhibition committee for the years 1965-66, 1966-67 and 1967-68 were audited, if so, whether a copy of the same will be placed on Table?

[The Minister for Commerce deputed the Minister for Small Scale Industries and answered the question.]

Sri P. Ankeneedu Prasada Rao —(a) The exhibition Committee is paying an annual rent of Rs. 5,000/- to Government but not to Municipal Corporation as the land belongs to Government.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

(c) Does not arise, as it is not a Corporation land.

(d) Yes, Sir. A copy each of audited reports for the years 1965-66 to 1967-68 is kept in the Legislature Library.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(vide answer to clause (b) of the L. A. Q. No. (6453) [* 787])

1. Sri J. V. Narsing Rao,

Deputy Chief Minister, Government of Andhra Pradesh
Hyderabad,

- 2 Sri Shankarji,
Member, A P Public Service Commission, Hyderabad
- 3 Sri A. Seetha Ram Reddy, Bar at Law
Hyderabad.
- 4 Dr. Kanval Chander,
Himayatnagar, Hyderabad
5. Sri B. Papiah,
Former Private Secretary to Minister for Social Welfare,
Hyderabad
6. Sri B. V. Gurumurthy,
Former Minister for Industries Government of Andhra
Pradesh Hyderabad
- 7 Sri Mir Ahmed Ali Khan,
Moghalpura, Hyderabad
- 8 Sri Mir Akbar Ali Khan
M P Hyderabad
- 9 Sri L. N. Gupta, I. A. S. (Rtd)
Hyderabad
- 10 Sri D. Rama Reddy,
Chikkadpally, Hyderabad
- 11 Sri S. Chenna Reddy,
Barkatpura, Hyderabad
- 12 Sri K. Sudershan,
Divisional Panchayat Officer, Secunderabad
- 13 Sri P. Thimma Reddy,
Minister for Revenue, Government of Andhra Pradesh,
Hyderabad.
14. Sri B. Jaya Sena
Examiner of Local Fund & P. R. Accounts, Hyderabad
- 15 Sri B. Mohan Reddy,
Narayanaguda, Hyderabad
- 16 Sri Abdul Jabbar Farooqui,
Reader in Botany, Osmania University, Hyderabad.
17. Sri C. B. Rao I. A. S.
Deputy Secretary to Government Industries Department,
Government of A.P. Hyderabad

18. Sri Abid Hussain, I A S
Former Director of Industries Government of Andhra Pradesh Hyderabad (Now Secy to Govt Ind Dept)
19. Sri A Ranga Rao,
Hyderabad
20. Sri V. Dayakar Shastri,¹
Public Relations Officer, State Bank of Hyderabad, Gunfoundry, Hyderabad
21. Sri K. Sardarullah Khan,
Hyderabad
22. Sri Bhavani Rai,
Secretary, Sales Tax Appellate Tribunal, King Kothi Road, Hyderabad
23. Sri M. Narsing Rao,
Secretary, HMC H No 11-5-152/8 Red Hills, Hyderabad.
24. Sri Ranjit Singh,
Hyderabad,
25. Sri Bhagwan Singh,
Rtd. Asst Engineer, 14-10-403, Jumerat Bazar, Hyderabad.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి ఎంత రెంటు ఇస్తున్నారు? పూర్తిగా చెల్లించారా? అట్లా చెల్లించకపోతే ఎంత వాకివున్నారు? ఇక్కడ పెట్టిన లిస్టులో చాలమంది మంత్రులు వున్నారు. మంత్రులకు విశేష కార్యక్రమాలు వుంటాయి. దీనిమీద శ్రద్ధ వహించలేదు అందువల్ల ఈ కమిటీని పునర్నిర్మాణం చేస్తారా?

శ్రీ పి. అంకినేని ప్రసాదరావు :—గవర్నమెంటుకు సంవత్సరానికి 5,000 రూ.ల ఆదాయం చెల్లిస్తున్నారు. ఈ కమిటీ జనరల్ వాడీచే సంవత్సరమున కొకసారి ఎన్నుకోబడుతుంది. ఈ కమిటీ ఆ రకంగా ఎన్నుకోబడిన కమిటీ అని మనవి చేస్తున్నాను.

Technological Research Institute, Anantapur

789—

*509 (2506) Q.—Sarasri G. Sivaiah and A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state

(a) the amount sanctioned and paid by the Indian Council of Agricultural Research and the Council of Scientific Industrial Research Institute at Delhi during the Second and Third Five-Year Plan periods to the Oil Technological Research Institute at Anantapur.

(a) how many cases of murders and dacoities have taken place in the Naxalite activities in Srikakulam district during the last six months ,

(b) how much property is looted and how many lives are lost at the hands of Naxalites ?

The Minister for Home deputised the Chief Minister and answered the question (Sri J Vengala Rao) —(a) 20 Murders and 24 dacoities were committed by Naxalites in Srikakulam district from 1-3-69

(b) Property worth Rs 2,32,771 was looted and 20 persons lost their lives at the hands of the Naxalites from 1-3-69

శ్రీ టి సత్యనారాయణ —ఈ నక్సలైట్స్ దౌర్జన్యాలకు గురి అయిన కుటుంబాలకు ప్రభుత్వం ఏమైనా సప్లవరీహారం ఇస్తుందా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు —ఏమీ లేదు

STUDENTS WILLING TO PURSUE THEIR STUDIES IN ANDHRA REGION

790-B—

S, N Q No 1726-J Q —Sri C Janga Reddy (Parkal) —Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) the number of the students who have expressed their willingness to go to Andhra Region for pursuing their studies in degree and P U Course ,

(b) the number of students who have appeared for entrance examination and are studying there ,

(c) the details as to whether any financial aid is being rendered to them by Government ,

(d) the number of the 3rd Year Students L C F , L E.E , and other Diploma courses who have applied to proceed to Andhra region as per the suggestion of the Government , and

(e) the number of them who have shifted to that region ?

Sri P V. Narasimha Rao .—(a) 1. Degree courses 491
2. Pre-University course 264

(b) 2,162 students appeared The results of the entrance examination have been published recently, the number of successful students studying in the Colleges of Andhra is not available

(c) No such proposal is under consideration of Government.

(d) 125 students.

(e) 62 students joined in respective courses

CHECKING OF THE HOUSE OF A NAGARJUNASAGAR PROJECT
CONTRACTOR

790 C

S N. Q No 1729-O Sri R. Mahananda —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Assistant Commercial Tax Officer Kanigiri, Nellore district surprisingly checked the house of the Nagarjunasagar Project, Contractor, Sri Deva Venkata Subbajiah of Alavalapadu Darsi Taluk Nellore District in the last week of August, 1969, if so, did he caught hold of the cement stocks of N S P

(b) Did Sri D Venkata Subbajiah has undertaken some building works at N S P P W D Colony Kurichedu, if so, at what stage the works stand, and

(c) what is the action taken by the project officers in this regard?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) —

(a) No report has been received from the Assistant Commercial Tax Officer, Kanigiri and no information is available with the Project Officers in this regard

(b) Yes, Sir. Many of the buildings are already constructed and occupied by staff and some are under construction

(c) Does not arise

శ్రీ ఆర్. మహానంద — ఎక జవాబు చెబుతూ నో అన్నారు (బి)కి, (సి)కి సమాధానం చెప్పారు. బిల్డింగ్ కంట్రాక్టు తీసుకొని సిమెంటు ఇంట్లో పెట్టుకొన్నాడని ఎ సి టి. వో సర్ప్రైజ్ గా వెళ్ళి పట్టుకొన్నారని వారు డిపార్టుమెంటుకు రిపోర్టు చేశారు. కనీసం ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత కూడా సిమెంటు మిస్ యూజ్ చేస్తున్నాడో లేదో విచారణ చేయాలి కదా, ఎందుకు చేయలేదు? దొంగతనాన్ని పట్టుకొన్నాడనే ఉద్దేశంతో అతనిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించే ప్రయత్నాలు అరుగుతున్నాయట. వాటిని అరికట్టుకారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—కంట్రాక్టులో సున్నంతో కట్టే ఇళ్లు. మట్టితో కట్టే ఇళ్లు వున్నాయి కాని సిమెంటుతో కట్టే ఇళ్లు లేవు ఏదైనా టెంట్ లాకు, ధర్మాశాలకు ఏదైతే ఇవ్వబడిందో అది వుంది. ఆయన దొంగతనం చేశాడని రిపోర్టులో లేదు. అయినా విచారణ చేస్తాము

ARREST OF YELLAREDDY PANCHAYAT SAMITHI PRESIDENT

S No. 790 D.—

S No Q. No. 1731-F —Smt J Eshwari Bai (Yellareddy) —Will the hon Minister for Home be pleased to state

(a) whether Mr B Keshav Reddy, Panchayat Samithi President of Yellareddy was arrested on 14 August, 69 along with six other citizens under section 151 and released after a fortnight by the Revenue Divisional officers, and

(b) whether in view of the chargesheet filed against them under section 452 5(6/34, I P C. after an assurance given on the floor of the House that there would be no arrests etc., are they bound to appear before the court on 10-9-69 and what is the present position

Sri J Vengala Rao —(a) Sri B Keshava Reddy, Panchayat Samithi President, Yellareddy and six others were arrested on 11-8-69 u/s 151 Cr P C and produced before the Sub-divisional Magistrate, Kamareddy and not at Bodhan, who released them on 15-8-69 on personal bond of Rs 5,000 and two sureties of equal amounts each

(b) The case under sections 152, 506 and 54 I P C, referred to is with regard to Crime No 44/69 at Yellareddy police Stations. The accused persons in this case including Sri Keshava Reddy, were arrested on 5-6-69 and remanded to judicial custody. The charge sheet in this case was laid on 20-6-69 and the case is pending trial.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — అధ్యక్షా అక్కడ ఏడుమందిని పట్టారు అంతా తెలంగాణ ప్రజాసమితి మెంబరులు వారు కేవలం పంచాయతీ గయిర్మన్ లిక్విడేషన్ రెడ్డి అక్కడ సర్ పంచ్ మోహన్ రెడ్డి అడ్వకేటు భూమయ్య అనే కంట్రాక్టర్ అక్కాల్ పుసేన్ అని మనీడు ముర్షత్ పోసెట్టి అని ప్రజాసమితి మెంబరు వీరందరనూ 14 న అరెస్టు చేశారు. కామారెడ్డి తహశీలు ఆఫీసు రిపోర్టు ప్రకారం 4-8-69న వీరు అరెస్టు చేశారు జీపుపైన రాళ్ళు వేశారు The jeep is a Government jeep APJ.

Mr Speaker —What is all this? Are you putting question or reading something?

Smt J Laswaribai —I am giving details, Sir.

Mr Speaker —Please put whatever questions you want

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — 10-8-69న డిప్యూటీ ఛీఫ్ మినిస్టరుగారు నరసింగరావు నిజాంసాగరుపోయి వచ్చేటప్పుడు వారు చెప్పిందే తోరణాలు కట్టి నట్లుగా.

శ్రీ జె వి నరసింగరావు — శుద్ధ అబద్ధం.

(Smt J. Faswaribai rose in the seat)

Mr Speaker —Please sit down Let him answer the question.

శ్రీ జె. వెంగళరావు — ఇందులో రెండు కేసులు పెట్టబడ్డాయి ఒకటి సమితి ప్రసిడెంటుపైన మిగిలిన ఆరుగురూ కూడా బిచ్చు తగుల పెట్టడంపై ఒక కేసు పెట్టారు రెండవ కేసు తహశీలు ఆఫీసులోకి పోయి తహశీలుదారును ఫెర్రావ్ చేస్తే పెట్టారు ఒక దానిలో చార్జ్ షీటు పెట్టబడింది. రెండవ కేసు ఎదుతున్నారని వాటిపై విచారణ జరుగుతోంది.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — అధ్యక్షా అబద్ధమైతే నేను ప్రూవ్ చేస్తాను. వారు మైము ఇవ్వండి. అబద్ధమయితే నేను రిజైను చేస్తాను.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — శుద్ధ అబద్ధం. శుద్ధ అబద్ధం. She is becoming an expert in concocting such stories

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి — అబద్ధమయితే నేను రిజైను చేస్తాను లేక పోతే ఆయనను రిజైను చేయమనండి.

Mr Speaker — Both of you can do it outside—yourself and the Minister for Home, and try your chance again. You are not prepared to do it nor is he prepared to do.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — ఆమె అడిగింది నిజమో అబద్ధమో చెప్పాలిగాని డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రిగారు 'You are becoming an expert in concocting stories' if he says, does it look nice?

Mr Speaker — Ratnasabhapathy, you are seeing the attitude of the Member here in the House.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — అందుకే ఊరుకున్నానండి. An observation like that, is it justified?

శ్రీ తె వెంగళరావు — ప్రశ్న చదివితే అర్థమవుతుంది ఈ ప్రశ్నలో డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్లారు. దానికి అరెస్టుచేశారు అని లేదు ప్రశ్నలో కేశవరెడ్డి వంచాయతి ప్రశ్నచెట్టును అరెస్టు చేశారా అని ఉంది. బి లో ఇంకొక టుంది. రెండు కేసెస్ పెట్టారని చెప్పారు.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి — ఇది తహశీలు రిపోర్టు. నా స్వంతం కాదండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ — ప్రశ్న అడగవచ్చు.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి — కలెక్టరుకు చెప్పి వారిని అరెస్టు చేయించారు వీరు ఈయన వచ్చినట్లుగా ఇందులో మెన్షను చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ — మీకు చెప్పారా ఆయన కలెక్టరుకు చెప్పారని.

శ్రీమతి తె ఈశ్వరీబాయి — ఇది పొరపాటయితే I am prepared to resign, Sir నిజంగా అయినట్లయితే ఆయన రిజైను చేయాలి దానికి ఆయన ఒప్పుకుంటాడా అని అడుగుతున్నాను.

Sri J V Narasimha Rao — The Collector never met me. It is a blatant lie.

Smt J. Baswaribai, — I will raise a privilege motion.

శ్రీ తె. వెంగళరావు — ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పిన విషయాలు ప్రశ్న వంపించమనండి. నేను ఇన్ఫర్మేషను తెప్పిస్తాను.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

PAY SCALES OF EMPLOYEES

778—

* 1722 Q — Sri M Venkatanarayana — Will the hon. Minister for Finance be pleased to state

(a) whether it is a fact that pay scales of the Government

employees have been enhanced through G. O Ms No 173, of the Finance Department dated 13-8-1969,

(b) if so, whether the Government has given an assurance stating that those scales will be extended to the employees of Local Bodies also,

(c) if so, whether they have been extended to the employees of Local Bodies till now, and

(d) if not, the reasons therefor and the date from which they will get the benefit of this G O ?

A —

(a) Yes, Sir

(b, c & d) The Departments concerned are examining certain details and necessary orders in the matter will be issued shortly

ARUVAPALLI NARASIMHASWAMY TEMPLE

780—

* 165 (2116) Q —Sri C Janga Reddy —Will the hon Minister for Endowments be pleased to state

(a) the extent of land owned by the Narasimhaswamy temple, Aruvapalli, Suryapet taluk, Nalgonda district, and the persons in whose possession the said land is,

(b) whether any rent is paid for the said land, if so, how much, and

(c) the amount of rent still due from him ?

A —

(a) The total extent of land owned by the temple is Acres 698-8 Guntas (wet and dry), out of which an extent of Acres 151-15 Guntas (wet and dry) is in the possession of Archaks and Servicedars and the remaining lands are in the possession of the Temple,

(b) The annual demand of rent on the extent of Acres 541-33 Guntas in the possession of the Temple is Rs 3,649-00,

(c) A sum of Rs. 1,201-93 paise is due to the temple from the various tenants

PUBLICITY RELATING TO AGRICULTURE

786—

* 1389 Q —Sri Dhanenkula Narasimham —Will the hon Minister for Information and Public Relations be pleased to state

(a) whether the Information and Public Relations Department has taken up the publicity pertaining to Agriculture also, and

(b) if so, the various means being adopted for the purpose ?

A —

(a) Yes, Sir.

Point of Information 27th September, 1969. 41
 r. Entrance Examinations conducted
 by the Andhra and Sri Venkates-
 wara Universities

(b) The various means adopted for the purpose are Exhibition of films, distribution of leaflets, arranging Exhibitions at the State level and District levels, issue of press notes for the benefit of farmers besides the publication of a monthly journal 'Padipantalu' Steps are being taken to intensify publicity through these and other media including Radio

CLOSURE OF CERAMIC UNITS

788—

* 517 (2-19) Q —Sri K. Govinda Rao —Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state —

(a) how many Ceramic Units have been closed by the Government since 1965,

(b) which are the units so closed,

(c) whether any new Units are proposed to be started in the near future either by the Government or by the Small Scale Industrial Development Corporation, Hyderabad and if so, how many and where they will be located, and

(d) whether there are any offers by private parties and retrenched employees to purchase the Units which are closed, and

(e) if so, when were the offers made and whether the offers were accepted and if not, the reasons therefor?

A —

(a) Three, Sir.

(b) There are Pottery Training centres at Rajahmundry and Stone-ware and Earthenware products units at Anakapalli and Vijayanagaram.

(c) Neither the Government nor the the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Limited propose to start new ceramic units.

(d) The Pottery Training Centre at Rajahmundry has been revived in 1967 for manufacture of Pickle Jars and bowls etc. Three offers from private individuals were received for the purchase of Stoneware and Earthenware Products unit, Anakapalli and no tender has been received for the unit at Vizianagaram.

(e) Offers from the three individuals were received in April 1969 and they are under consideration of the Government

POINT OF INFORMATION

re . Entrance examinations conducted by the Andhra and Sri Venkateswara Universities.

Sri D. Venkatesham. —The students who were studying in the Osmania University had been asked to undergo entrance examina-

tion in the other universities, after passing the entrance examination they were admitted in the Degree Courses on the condition that they have to pass examination when Osmania authorities conduct examination of the PUC. Suppose he fails in the PUC examination which is to be conducted, what action is the Government going to take?

Sri P. V. Narasimha Rao — May I know where we are at the moment, Sir? In the agenda where are we?

Sri D. Venkatesam — This is Zero hour. Take it as Zero hour.

Mr Speaker — Mr Poola Subbiah who attended the Whip's Conference will enlighten about the Zero hour.

Sri D. Venkatesham — Sri Poola Subbiah has communicated about the Whips' conference. I want the Minister to kindly clarify this doubt, Sir. ఒక విద్యార్థి ఎక్కడనుంచిపోయి ఇతర కాలేజీలో ఎంట్రిన్స్ పరీక్ష వ్రాసి పాసయి డిగ్రీ చదివే విద్యార్థి ఎప్పుడు ఎక్కడ పీయూసీ. పరీక్ష కండ్లక్టు చేస్తే అప్పుడు పరీక్ష పాసయితే రాలిని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు పంపించారు ఎంట్రిన్స్ పరీక్ష పాసయిన తరువాత పీయూసీ పరీక్షకు మళ్ళీ రావలసిన అవసరమేముందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అధ్యక్షా, ఈ మూడు విశ్వవిద్యాలయాల ఉప కులపతులు కూర్చుని చెసిన నియమం మేము చేసింది కాదు వారన్నారు, మేము ఎంట్రిన్స్ పరీక్ష పెడకాము, అక్కడ పాసయితే మేము తాత్కాలికంగా ప్రవేశం ఇస్తాము, దానికి పరీక్షేమంటే వారు రెగ్యులర్ పరీక్ష పెట్టినప్పుడు అందులో పాసవాలి. ఇందులో పాస్ కాకపోతే అక్కడ ప్రవేశం రద్దు అవుతుందని చెప్పారు. వారు చెప్పింది తుచ తప్పకుండా ఉన్నదన్నట్లు కమ్యూనికేట్ చేశామండి, అంతే.

శ్రీ డి. వెంకటేశం — కమ్యూనికేట్ చేశారు బాగానే ఉంది అలాంటప్పుడు ఎందుకు ఎంట్రిన్స్ పరీక్ష పెట్టారు?

Sri P. V. Narasimha Rao — I have already said that it is not our purview at all. It is something decided by the Vice-chancellors of the three Universities including entrance examination.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr Speaker With regard to the laying of the papers on the table of the house

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు — అధ్యక్షా, నేను కాల్ ఎటెన్షను మోషను ఇచ్చానండి కాడిప్రతి మునిసిపాలిటీలో నాలుగు లక్షలమంది టీచర్లకు వాలుగు మాసాలనుంచి జీతాలు లేవు. అయిదవ మాసం కూడ అయిపోతుంది వారు ఉపవాస దీక్ష చేస్తామంటున్నారు. అది మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను. దానిపైన ఏమి చర్య తీసుకున్నారో తెలుపుతారా?

శ్రీమతి డి. ఇందిర — అధ్యక్షా, తెనాలి మునిసిపాలిటీలో కూడ ఇలాగే ఉంది.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — యీ మునిసిపాలిటీనుతో ధనా భావంవలన జీతాలు ఇవ్వడం లేదనేది చాల మునిసిపాలిటీనే నుంచి వస్తున్నాయి ఉపపాన దీక్ష మాత్రం కొన్ని చోట్ల ఉరుగుతోంది.

Sri G Siviah — Before you reply, there is a Press News that Tenali Municipality is going to close their educational institutions as they are not getting Rs 1,07,000 for the last four years.

Mr Speaker — I will call this on the 29th

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి — General గా ఇప్పుడు ఈ తెలంగాణా agitation తో 200 నుంచి 300 మంది వరకు చనిపోయినారని ప్రతివారు మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. Home Minister గారు ఇక్కడ ఉన్నారు గనుక అసలు Government తొక్కిల ప్రకారం ఎంతమంది చనిపోయినారో చెప్పగలరా?

Mr Speaker — With regard to the laying of the papers on the Table of the House, there is a statutory obligation under various Acts under which the Minister concerned has got to lay papers on the Table of the House. In a number of cases there is considerable delay of six months, one year like that and when asked to explain as to who are responsible for the delay, I am not getting proper explanation. In some cases they do not even tell me the persons who are responsible for this delay, I feel these are cases where it amounts to contempt of the House. I am only sending one such case to the Privileges Committee to find out the persons who are actually responsible for the delay and take them to task. Here after if I do not get the information within a particular date I am going to hold the Minister concerned and the Secretary concerned responsible for the delay and deal with them for the contempt of the House. This was a case where the notification was issued on 28.11.1968 and it should have been placed on the Table of the House in March Session. They did not do it. When asked to explain they are saying that the Legislature Department is responsible for the delay. They are not even telling the names of the persons responsible for the delay. I consider there is a prima facie case for referring to the Privileges Committee. It is for the Privileges Committee to find out who are responsible and give their opinion.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya .—Which Department?

Mr Speaker — It is Revenue Department. Hereafter, in all such cases if proper information is not given, I am going to hold the concerned Minister and the concerned Secretary responsible for the delay.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — న్యాయంగా మనకు సంబంధించిన వారు మంత్రిగారు. Secretary తో మన కేమి సంబంధమంది?

Mr Speaker — Even the Secretary he ought to

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — Let him have his own music మీరు దానిని తగ్గించేటప్పటికి, Minister తప్పించుకొనిపోలేరండి, అంతకంటే సమీ లేదు.

1. Against Sri K. Lakshman Bapu ;
2. Against the Governor,

శ్రీ డి. రత్నంభావతి — ఇప్పుడు Hyderabad Excise Act అంధ్రకు extend చేస్తున్నారు అది complete అయిపోయింది. Notifications కొన్ని publish చేసినారు కొన్ని చేయబోతున్నారు. When the Legislative is in session and notification మన Table మీద పెట్టబడిన అవునరం ఉన్నదా లేదా ?

Sri P. Subbajiah — In all such cases, the Minister is primarily responsible and the Secretary is secondarily responsible. Therefore, the Minister should be hauled up.

Sri G. Sivarajah — I am just raising a other issue, Sir.

Sri J. V. Narasinga Rao — I will refer and see that these things are not repeated again.

Mr. Speaker — So, I shall take it on 29th.

Sri J. V. Narasinga Rao — Yes, Sir.

Mr. Speaker — Whatever you have got to say, you can say on that day.

RULINGS FROM THE CHAIR

On the Privilege Motions

- (1) Against Sri K. Lakshman Bapu ;
- (2) Against the Governor

Mr. Speaker — Sri C. V. K. Rao, Sri A. M. Dhavaran, and Sri Male Venkat. nrayana, Sri D. Venkatesham have given notice of a motion on 8-9-1969 under Rule 173 and 174 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules Charging Sri Konda Lakshman Bapu for breach of privilege on the ground that his statement on 6th of this month that he would not allow the Minister for Education to proceed with his reply and that he was prepared for any consequences amount to a kind of threat to obstruct the proceedings of the House which in the opinion of the Members constitutes breach of privilege. When this matter was taken up on 12th Sri C. V. K. Rao one of the four members who gave notice stated that if Sri Konda Lakshman Bapu against whom the notice was given were to say that it was not his intention to obstruct the proceedings of the House, he would not press the motion. Sri Konda Lakshman Bapu was not present in the House at that time. However it is seen from the records that when the alleged statement was made on the sixth no such objections were made by any Member at that and this notice was given two days later on 8th. This apart, it is clear from the proceedings that when this statement was made by Sri Konda Lakshman Bapu in the House there was tense atmosphere when some of the Members were very much excited. Situations like this do unfortunately arise in every Legislature and Members say certain things which they do not mean nor do they act in pursuance of such expression. In the particular

instance referred to by the Members Sri Kond Lakshman Bapuji and some other Members subsequently staged a walk-out and the Minister for Education proceeded with his reply without any kind of interruption from any quarter. Taking into consideration the circumstance, under which Sri Konda Lakshman Bapuji made the statement, I am of the opinion that since it was not the intention of the Member to really obstruct the proceedings of the House, it is not a fit case for referring to the Privileges Committee. It is therefore, disallowed.

Sri D Venkatesam —Sir, I protested against the charges made by Sri Konda Lakshman Bapuji against the threat he has made to the House without giving regard to the Chair also and he himself has taken the law into his hands and threatened that he would not allow the Minister to proceed further.

Mr Speaker - I take the information and I will get it corrected accordingly. I only thought that Sri C V K Rao did not raise the question.

Now, Sri Badri Vishal Pitti and Sri M Manik Rao have given notice under Rule 201 of the Assembly Rules a resolution the substance of which is that the Governor had failed to carry out his special responsibility under the Regional Committee Order in the matter of a Regional Committee resolution to direct the release of persons detained under the P D Act, recently in connection with the Telangana agitation. This was taken up in the House on 23-9-1969. Sri Badri Vishal Pitti reiterated what he stated in the notice. Rule 209 of the Assembly Rules under which the Members have given notice prescribes the procedure to be followed in the matter of communicating motions passed by the Assembly to the Governor. His rule is not the one under which the Members can give notice of any substantial motion to be considered by the House. Moreover, regarding the resolution passed by the Regional Committee, some of them have been implemented by the Government while some others are still under consideration of the Government and Government have yet to take a decision. As rightly observed by Sri Rajeswara Rao on 28-9-1969 the resolution passed by the Regional Committee was sent to the Government and it is still with the Government. At this stage when it is still with the Government, there is no question of referring to the Governor. That being so, it cannot be said that there is difference of opinion between the Regional Committee and the Government. Hence, the question of referring the matter to the Governor, does not arise and much less the question of the Governor having failed to discharge his duty arise. For the above reasons the notice given by Sri Badri Vishal Pitti and Sri Manikarao is disallowed.

Now there are seven matters under

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. శత్యనారాయణం — ఆంధ్రప్రదేశ్ prohibition పైన ఏదో announcement చేసినది చెప్పారు Chief Ministerగారు On Excise Act of Hyderabad to be extended to Andhra area దానిని notifications కొన్ని publish

అయినాయి, కొన్ని అవుతున్నాయి కాని, when the Legislature is in session, should not the notifications be placed on the Table of the House

Mr Speaker — The Chief Minister is not here. When he returns from Delhi on 20th we will ask him what it is.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — గాంధీ శతజయంతి జరిగే వరకు గాంధీ అండాము మనము అది అయిపోయిన తరువాత, బ్రాండ్, బ్రాండ్ అండాము, సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎం. మునస్వామి — అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం అన్ని వర్గాల ఎంప్లాయిస్ కు జీతాలు వంచారు. టీఎస్ తమ జీతాలు గురించి బాధపడుతున్నారు. కొరారి కమిషన్ రిపోర్టు రికమెండేషన్ టీచర్స్ కు ఎవడు అమలుజరుపుతారో మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao — Sir as I have already submitted it is likely to come up before the next sitting of the Cabinet.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — రాష్ట్ర మొత్తంగా పేదలు బంజరు భూములపైకి పోవటం, వారిని పోలీసులు అరెస్టుచేయటం జరుగుతున్నది. నెల్లూరు జిల్లాలో పేదలు తాము చేసుకొంటున్న భూములకు పట్టాలు ఇమ్మనమని పోతే, వారిని అరెస్ట్ చేస్తామని బెదిరిస్తున్నారు. వారికి బంజర్ల పట్టాలు ఇవ్వక అలన్యం చేసేందు వల్లనే వారు భూములు ఆక్రమించుకొని పట్టాలు ఇవ్వమని అంటున్నారు. వారిని అరెస్ట్ చేయటం ఆ సమస్య కరిష్కారమార్గం కాదు. ఈ గాంధీ సెంటినరీ డేలో — పోలీసుమంత్రిగారు, రెవిన్యూమంత్రిగారు కలిసి ఆలోచించి, వారిపై కేసులు పెట్టకుండా, వారికి పట్టాలు ఇచ్చేటట్లు చేయకపోతే దేశం మొత్తం మీద దీనిపై అందోళన వస్తుంది.

Mr Speaker — I will ask the Minister to make a statement.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు — 29న చెబుతామంటే చాలా ఆలస్యం అవుతుంది. బంజర్ల సమస్య విషయంలో రోజురోజుకు అరెస్టులు ఎక్కువ అవుతున్నవి. రెవిన్యూమంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తే విరుద్ధ ప్రకారం తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వమొక్క అభిప్రాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పేదరైతులు తమ కష్టాలను కాపాడుకొంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పెద్ద భూస్వాములు ప్రభుత్వం అండతో, పోలీసు అండతో సామాన్యజనానికి ఇచ్చిన పొలంనుండి వారిని వెళ్లగొట్టే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. అనంతపురంలో 800 ఎకరాలు తీసుకొన్నారు. పెద్ద విప్లవచర్యగా, పాసిస్ట్ వ్యవహారంగా ఊళ్లలో చిన్న రైతులను తన్ని పోలీసులు, పొలాలు కాజేయటం జరుగుతున్నది. భూరాహం ఎక్కువ అయింది. పోలీసు డిపార్ట్ మెంట్, రెవిన్యూ డిపార్ట్ మెంట్ సహాయకాదిగా ఉంచకపోతే ఊళ్లలో అల్లరి పెరిగే పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రభుత్వం యీ విషయం సీరియస్ గా ఆలోచించాలి. ఎవరి పోలం వారికి ఉండనివ్వండి. మారి మాకు ఇస్తే, మడిమానాళ్లు అవుతుందని చెబుతున్నాను.

Calling attention to matter of urgent public importance 26th September, 1969. 47
 re Dangerous condition of bridges and Canal side roads in Amalapuram taluk

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ — ప్రభుత్వోద్యోగులకు 18-9-69 నుండి జీతాలు పెంచారు అని లోకల్ పబ్లిక్ ఉద్యోగస్తులకు అప్పయి కాలేదు. వారు కూడ చాలా నిరుపేదలు, మధ్యతరగతికి చెందినవారు ప్రభుత్వోద్యోగులకు పెంచిన జీతాలు వారికి కూడ అప్పయి చేస్తారా ?

ANNOUNCEMENT

re —Certain Members of the Swatantra Party Joining the Congress Party.

Mr Speaker —I am to announce that the following Swatantra Members have joined the Congress Party.

- 1 Sri M Venkatarama Naidu
- 2 Sri V. Palavelli
- 3 Sri Thangi Saifyanarayana

Now I will take up the Call Attention No 1

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re Dangerous Condition of the Bridges and Canal-side roads in Amalapuram Taluk.

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు — అధ్యక్షా, అమలాపురం తాలూకా లో ఉన్నటువంటి బ్రిడ్జెస్, రోడ్స్ చాలా అభ్యాన్నవరిస్థితిలో ఉన్నవి. ప్రస్తుతం అమలాపురం పెదపూడి డ్రయిన్ మీద ఉన్న బ్రిడ్జి ప్రక్కన—ఇది ప్రమాద భరితమైన వంతెన కాబట్టి, బస్సునుండి ప్రయాణికులు దిగి ప్రయాణం చేయవలెను—అని 40 సంవత్సరాల నుండి అక్కడ బోర్డు మాత్రం ఉన్నదిగాని—ఇంతవరకు ఆ బ్రిడ్జిని కొత్తగా కన్స్ట్రక్ట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేయటంలేదు కాళిక బ్రిడ్జి టౌన్ లో ఎర్రవంతెన, నల్ల వంతెన అనే మూడు బ్రిడ్జిలు పెంటపే కన్స్ట్రక్ట్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ రోడ్స్ కూడ చాలా ప్రమాద వస్థితిలో ఉన్నవి అక్కడి రోడ్స్ కెనాల్ సైడ్ రోడ్స్, కెనాల్స్ వెడల్పు అయి రోడ్స్ ను తినేయటం జరుగుతున్నది. బస్సులు ఆ రోడ్ పై పెడితే కాస్త వర్షంవడితే ఆ బస్సులు ఆ కాలువలో పడే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి ఆ రోడ్స్ ను పెంటపే ఇంప్రూవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె వి. నరసింగరావు —కత్తిపూడి నర్సాపూర్ ఫెర్రీరోడ్డు—ఇది కెనాల్ రోడ్డు అమలాపురం చెర్రపల్లి రోడ్డు—ఇది కెనాల్ రోడ్ అమలాపురం బండిమూడ్ రోడ్—ఇది పార్థులీ కెనాల్ రోడ్డు అమలాపురం గన్నవరం రోడ్—ఇది పార్థులీ కెనాల్ రోడ్డు కత్తిపూడు-నర్సాపూర్ ఫెర్రీ రోడ్డు 3 లక్షలు కావాలి. కత్తిపూడి—నర్సాపూర్ ఫెర్రీరోడ్ కు ఇంకా ఎస్టిమేట్స్ కాలేదు కత్తిపూడి—నర్సాపూర్ ఫెర్రీరోడ్ మైలు 50/1—దానికి రెండున్నర లక్షల డబ్బు అవసరం ఉంది. అమలాపురం గన్నవరం రోడ్డు,

48 26th September, 1969

Calling attention to matter of urgent public importance

re Retrenchment of employees in Krishna-devaraya Polytechnic, Wanaparthy

అంబాజీనేట గ ట్లిహాటురోడ్డుకు 7 లక్షలు కావాలి ఈ మొత్తం యీ సంవత్సరం తీసుకొనే పరిస్థితి లేదు 70-71 లో ఓటన్నింటికి ఎస్టి మేట్స్ తయారు చేయించి తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము ఈలోగా మైనర్ రిపేర్స్ తో కాగుఅయ్యేవి ఉంటే—వాటిని కాగు చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు — ఆ బ్రిడ్జన్ కన్స్ట్రక్షన్ మాట ఏమిటి ? ఆ బ్రిడ్జన్ రిపేర్స్ మాట ఏమిటి ?

శ్రీ కె వి నరసింగరావు — 70-71 లో చేయాలని ఉన్నది అంతవరకు నిలవజాలనివి ఉంటే అలోచిస్తాము

re Need for issuing orders to assign banjar lands to N G Os

శ్రీ కె. సి శ్రీరంగయ్యకెట్టి (సింగమాల) — అధ్యక్షా, మొత్తం రాష్ట్రంలో కొన్ని లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములు ఉన్నట్లు మనకు తెలుస్తున్నది దున్నే వారికే భూమి అనే ధ్యేయంతో మనిషికి 5 ఎకరాలచొప్పున ఇస్తున్నారు. ఒక రైతు కుటుంబంలో 4 గురు సభ్యులు ఉంటే, ఒక్కొక్క సభ్యుని పేరిట 5 ఎకరాలు తీసుకొంటున్నారు ఆ మాదిరిగా ఒక కుటుంబానికి 20, 25 ఎకరాలు తీసుకొంటున్నారు. ఎన్ జి ఒ లకు 140 రూ జీతం వస్తే—అందులో 100 రూ. ఇంటిబాడుగకే పోతున్నది 40 రూ లతో వారి కుటుంబపోషణ జరగటం కష్టంగా ఉంది కాబట్టి పేరికి కూడ కనీసం నాలుగైదు ఎకరాల భూమి ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి — దీనికి అట్టే అభ్యంతరాలు లేవు. అయినా కూడ ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంలో—Assignment of Government lands to those in Government service should be discouraged as such a practice would lead to mal-practices and public criticism కొంతమంది ఉద్యోగాలలో ఉండేవారు ఈ భూములు పట్టాలకు తీసుకొనేటట్లుగా ఉంటే కొన్ని శావులలో అక్కడక్కడ గవర్నమెంటు నోటీసుకు వచ్చినది. బీదవాళ్ళు దున్నుకొనే భూమి వీళ్ళే పట్టాలు తీసుకోవడం కూడ అక్కడక్కడ నోటీసుకు వచ్చినది. అందువల్ల జాగ్రత్తగా ఎక్కడైనా బీద అసినరులు ఉంటే వారికి యివ్వాలని, రిటైర్ అయ్యేముందరగా యివ్వాలని ఆలోచనలు ఉన్నాయి. దానికి ఏమి అభ్యంతరం లేదు

re Retrenchment of employees in Krishna devaraya polytechnic, Wanaparthy

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు :—అప్పుడు మీరు నోటీసు యిచ్చి నా రు పెర్మిషన్ కు, ఈలోపల చైర్మన్ గారితో మా విద్యార్థులు కార్యదర్శిగారు మాట్లాడినారు ఇటీవలు ఆ నోటీసెస్ కూడ మళ్ళీ ఉపసంహరించడం జరిగిందని తెలిసినది

Calling attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969. 49

re Retrenchment of mass workers of Andhra University.

re CLOSURE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN TELANGANA AREA FOR THE PAST 8 MONTHS.

श्री बदरी विशाल पित्ती अध्यक्ष महोदय। पिछले कभी महीनो से तेलंगाना के इलाके में स्कूल बन्द थे। २ और ३ जून को सरकार और मंत्री ने पोलिस और मिलटरी के सहारे परीक्षाओं लेन का प्रयत्न किया था। इस सबब में मैं यह कहना चाहता हूँ कि बच्चे पढ़ते हैं और उस के बाद परीक्षा होती है। मैं नहीं समझता कि खुद मंत्री महोदय किसी जैसे डाक्टर से इलाज करवाना चाहेंगे जो बिना पढ़े पास हो गया हो। या जिस ने २, ३ तारीख की तरह की परीक्षा पास की हो। इस के अलावा बुन्यादी प्रश्न यह है कि इस तरह परीक्षा लेने की क्या जरूरत थी जब कि विद्यार्थी स्कूलों और कालेजों में नहीं गये थे और इस आन्दोलन में लगे हुए थे। इस के अलावा अब भी जो स्कूल खुले हैं उस के बारे में मंत्री महोदय को किसी तरह की गलतफहमी नहीं होनी चाहिए जब तक उन की विद्या का ठीक ढग से प्रबन्ध न हो तब तक परीक्षा नहीं ली जा सकती। इस को ध्यान में रखा जाय तो ठीक होगा।

శ్రీ ఎ మాధవరావు —అధ్యక్షా, ఈరోజు బదులన్నీ మూసివేసి ఉన్నాయి చదువులన్నీ వృథా అయిపోయినాయి మూసివేసిన సందర్భం అందరికీ తెలిసినదే కటివల బదులు తెరచిన తరువాత మొన్న లిబర్టి టాకీసు దగ్గర బస్సులలోనుంచి దిగి వస్తూ ఉంటే ఆడవాళ్ళమీద మిరపపొడి కొట్టడమే కాకుండా బడలు కత్తిరించడం జరిగింది అందువల్ల బదులు తెరిచినా పోయే దానికి భయపడుతున్నారు బస్సులలో వారు దిగితే కారులలో వీళ్లు పోయి నిలబడి వాళ్ళను అటకాయించి ఎవరైనా ఆడం పోయేటట్లయితే వారి మీదకూడ మిరపపొడి చల్లుతున్నారు ఈ యిబ్బంది జరిగినందువల్ల దానిమంచి బదులు తెరిచినాకూడ పోవడంలేదు దానిని గురించి ఆలోచిస్తున్నారా? వారికి రక్షణ కల్పించేదానికి వీలు ఉంటుందా? లేక నెససరి పాయింట్స్ లో స్పెషల్ బస్ నెస్ రన్ చేస్తారా?

Sri P V Narasimha Rao —Sir, I am adverting to the latest position. The schools have opened and Colleges have opened. For some time, there was depleted attendance. But I am glad to inform this House that the attendance is fast improving and I am in touch with the Principals of Colleges and Heads of other Institutions also. They have told me that the attendance is improving and as regards the holding of examinations, we shall take a decision after considering all the aspects.

re RETRENCHMENT OF MESS WORKERS OF ANDHRA UNIVERSITY

శ్రీ పి నన్నానిరావు —అధ్యక్షా, ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో వాలుగవ తారీఖున యింజనీరింగ్ విద్యార్థికి అక్కడ ఉన్న ఒక సర్వర్ కు వచ్చిన తగాదాలో రమారమి స్టూడెంట్సు చెచ్చిపోయి చెప్పతో కొట్టడం జరిగింది దానిమీద అతనితో ఉన్న అయిదుగురు కలిసి యిది అన్యాయమని వార్డెన్ కు చెప్పితే ఆ అయిదుగురిని సస్ పెండు చేయడం, దానిమీద మొత్తం సర్కర్స్, కుక్స్,

50 26th September, 1969 Calling attention to a matter of urgent public importance,
re Retrenchment of mess workers of
Andhra University.

సర్వార్థం కలిసి అడిగితే మొత్తం అందరిచేత మావేయించి వైటికి నెట్టడం. యిప్పటి పరిస్థితి మూడు వందలమంది పనిచారిని ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో పనికి రానియకుండా చేయడం జరిగింది ఈ విషయమీద జిల్లా కలెక్టరు కలుగ జేసుకొని మొత్తం తుమాపణ చెప్పుకొని పనిలోకి వెళ్ళమని చెప్పుతున్నారు. కాని అసలు విషయం ఏమిటి, వార్డెన్ చేసిన పని ఏమిటి, మొట్టమొదట తగువు పచ్చిన ఆ యిద్దరిని పిలిపించి, యిద్దరిని సంజాయిషీ చేసినట్లయితే ఈ తగవు లేకపోవును అది లేకుండా మొత్తం సెన్ పేండుచేసి తగువును పెంచే పరిస్థితిని కలుగజేశారు. ఈ విషయంలో విద్యార్థులంతాగారు ఏమీ అంటారు అంటే—ఆది స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలది దానిమీద మాకు అధికారం లేదు అంటున్నారు మరి ఎవరికి అధికారం? ఇలాంటి చర్యలు జరిగేటప్పుడు కార్మికులకు మంత్రిగారిని అడిగితే వారు, మాకు అధికారం లేదంటున్నారు ఇలాంటి సంఘటనలు జరిగేటప్పుడు ఎవరికి అధికారం యున్నది? ఇలాంటి సమస్యలు ఉండేటప్పుడు అటు వైస్-చాన్సలర్ పట్టించుకోవోయినప్పుడు, యిటు ప్రభుత్వం పట్టించుకోవోయినప్పుడు కొన్ని కొన్ని సంస్థలలో పనిచేస్తున్నటువంటి కార్మికులకు అన్యాయం జరిగేటప్పుడు యింక ప్రభుత్వం లేదా? ఇప్పటికైనా యిలాంటి ఘటనలు జరిగేటప్పుడు ప్రభుత్వం వేరుగా కలుగజేసుకొని ఆ సమస్యలను పరిష్కరించడం న్యాయం ధర్మం. అంతకుమించి మాకు తెలియదు అంటే ఆంధ్రదేశంలో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో పని చేస్తున్న కార్మికులకు ప్రభుత్వం లేదు అనుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి యిప్పటికైనా జోక్యం చేసుకొని ఆ సమస్య పరిష్కరించి ఏ వార్నింగ్ లేకుండా మొత్తం అందరు కార్మికులను పనిలోకి పంపించేటట్లు చూడమని కోరుతూ తెలిపుతుంటున్నాను

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — నేను క్లుప్తంగా ఒకే మాటలో చెబుతాను. ఎవరూ పట్టించుకోలేదు అన్నారు అది సరైనది కాదు. అందరూ పట్టించుకుంటూనే ఉన్నారు The latest position is when the Syndicate met on 22nd September, 1969 the workers represented to the Syndicate that they should be allowed to join duty unconditionally Attempts for reapprochment between students and workers are going on, Sir, and I hope it will be settled very shortly

శ్రీ పి సన్యాసిరావు — వారు ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ యిస్తున్నారు, వాస్తవంగా జరిగిందేమంటే—సిండికేటు తరపున ఒక సిండికేటు మెంబరు వెళ్లి అవార్డ్స్ ను అడిగితే నాకు సంబంధంలేదని త్రిప్పికొట్టడం జరిగింది అందుచేత ప్రభుత్వం వేరుగా కలుగజేసుకొని ఇన్ స్పెక్టర్స్ యివ్వడం చాల అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao.—I am sure that the Syndicate of the Andhra University will be able to tackle the situation and there will be no need for any interference at all

శ్రీ పి సన్యాసిరావు.—దగ్గర దగ్గర 20, 25 రోజులు అవసరమిది. బ్రతుకు తెరువు కూడ అలోచించాల్సి.

**COLLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT
PUBLIC IMPORTANCE**

**re INJUSTICE DONE TO THE FINAL YEAR B E STUDENTS OF OSMANIA
UNIVERSITY**

శ్రీ బి. వెంకటరెడ్డి — అధ్యక్షా, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో బి ఇ ఫైనల్ యియర్ ఎగ్జామినేషన్స్ ఇంతవరకు చెప్పలేదు న్యూ రెగ్యులేషన్స్ కింద ఉండేవారికి మాత్రం ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ పరియంలో ఎగ్జామినేషన్స్ నవంబరులో డిశంబరులోగాని జరిపేదానికి ఆదేశాలు ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది వారికి కొన్ని యిన్ స్ట్రక్షన్స్, క్లాస్ పేట్స్ మినిమమ్ పీరియడ్ ఆఫ్ రివీజింగ్ అలెండెన్స్ వారికి వచ్చేటట్లు చేసి, నవంబరులోగాని, డిశంబరులోగాని ఎగ్జామినేషన్స్ కలడట్టు చేస్తారని తెలుస్తున్నది ఓల్డు రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారం ఇంకాకొంతమంది దురదృష్ట వశాత్తు చదువుచూసే ఉన్నారు కొంతమంది ఒక సబ్జెక్టులో పోయిన వారు, రెండు సబ్జెక్టులలో పోయినవారు ఉన్నారు వారికి ఈ అలెండెన్స్ తో అవసరం లేదు. కనుక దయచేసి వారినికూడ నవంబరు, డిశంబరు నెలలలో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో ఎగ్జామినేషన్స్ పెట్టేటట్లు యూనివర్సిటీ కోరుతున్నాను

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారినాయి ఇక్కడ విద్యార్థులు పోయి అక్కడ పరీక్షలు యిప్పవలసిన అగత్యంగాని, అక్కడ పరీక్షలు పెట్టాల్సిన అగత్యంగాని ఉంటుందని నేను అనుకోవడం లేదు ఎవరో న్యూ రెగ్యులేషన్స్ వారిని అక్కడికి పంపించారు బహుశావారు అక్కడ పరీక్షలు తీసుకుంటారు తక్కినవారి విషయంలో యిక్కడే పరీక్షలు జరుగు తున్నాయని నేను అనుకుంటున్నాను

శ్రీ బి. వెంకటరెడ్డి — న్యూ రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారంగా వారికి జరుగు తున్నప్పుడు—యింక మిగిలినది కొద్దిమందే—యిప్పటికే వారు చాలా కష్టాలు అనుభవించారు.

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :— ఇది final అయినవారికి సంబంధించి అందుకని యూనివర్సిటీవారు యిదివరకు అంగీకరించలేదు, ఇప్పుడు ఆ అవస రమే వుండదని మనవిజేస్తున్నాను—ఇక్కడే వారికి జరుగుతాయని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ బి వెంకటరెడ్డి — వారికి అక్కడ క్లాస్ పేట్ పెట్టవలసిన అవసరం లేదు, examinations మాత్రం పెడితే చాలు—కొద్దిమందే వున్నారు న్యూ రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారంగా వారికి పెడుతున్నట్లే వీరికి కూడా అక్కడనే examinations conduct చేస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వానికి పెద్దగా expendi- ture ఏమీ పొందదు

Sri P V Narasimharao,—I have already requested the Director, Technical Education to see whether this is possible But it has to be done by the University. What I am submitting is that even this may not be needed now Let there be regular examination since they their are own institutions That is always better

శ్రీ బి. వెంకటరెడ్డి — వారిని, దయచేసి సామూహికంగా చూడవలసిఉంటుం దని నేను కోరుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు వారు ఒకటి, రెండు subjects లో

52 26th September, 1969 Calling attention to a matter of urgent public importance
re Iradequate water supply from K C Canal.

fail కావడం జరిగింది నార్మల్స్ రావడం విషయంలో అనుమానాలు ఉన్నాయి కాబట్టి—వారితోబాటుగా వీరికి కూడా examinations conduct చేస్తే ప్రభుత్వానికి నష్టమేమిటి?

శ్రీ పి వి నరసింహారావు —చెప్పాను అదిగాక ఒకటి రెండు సార్లు fail అయిన వాళ్లు అక్కడ కూడా fail కారని నమ్మక మేమిటి? fail కావడానికి, కాబట్టి వడానికి, దీనికి సంబంధం లేదు

re INADQUATE WATER SUPPLY FROM K C KANAL

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య —అధ్యక్షా, యీ కె సి కెనాల్ క్రింద—26, 27 లాకుల క్రింద దాదాపు కొన్ని వందల ఎకరాల భూమి వుంది. ప్రతి సంవత్సరం యీ లాకుల క్రింద నీరు సరిగా అందిక రైతాంగం బాధపడుతున్నారు. వంటలు వివరీతంగా చెబుతున్నది ఈ విషయమై మంత్రి గారికి, అందుకు సంబంధించిన అధికారులకు కూడా ఎన్నోసార్లు చెప్పడం జరిగింది కాని, ఎంత చెప్పినప్పటికీ కూడా, చెటివానిముందు శంకు ఊదినట్లు వుంటున్నది తప్ప—ఫలితం మాత్రం ఏమీ ఉండడంలేదు. రైతులు నీరు అందక ఎంతో బాధపడుతున్నారు, వంటలు చెబుతున్నది మంత్రి గారు యిక్కడ సమాధానం చదివేయడం గాక—యీ విషయంలో తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి టెన్సికల్ ఫీజిములిటీ ఆలోచించి, అవిధంగా యింజనీర్లకు యిన్ స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి, రైతులను ఆశాభవంతో తప్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను రైతులు నీరు అంది, వంటలు సరిగా పండేట్లుగా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను దానికి కావలసిన డబ్బు కూడా చాలా తక్కువ మంత్రి గారు తగు చర్యలను వెంటనే తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ తెలుపు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ యస్ పిద్దారెడ్డి —అధ్యక్షా, సాధారణంగా ఏ ప్రాంతాల్లో క్రిందనై నా కాల్వ చివరి భాగంలో కొద్దిగా యిబ్బంది వుంటుంది. అందులోను వర్షాలు సరిగా కురవకపోతే వైసవున్న రైతులు కొంతమంది ఎక్కువ నీరు వాడుకుంటే యీ యిబ్బంది వస్తుంది వారు చెప్పినట్లుగా యీ 25వ లాకు క్రింద నాలుగు వేల ఎకరాలు మొత్తం 44 వేల ఎకరాలు వున్నది. ఈ నెల 14, 15 తారీఖులలో సరిగా వర్షాలు లేనందువల్ల వైసవున్న రైతులు కొంచెం ఎక్కువగా నీరు వాడు కున్నారని, అందువల్ల ఆ రెండు రోజులలో నీటి సప్లయ్ తక్కువ అయినదని నా యిన్ ఫర్ మేషన్ మళ్ళీ 18వ తారీఖునుండి నీరు సక్రమముగానే సప్లయ్ అవుతున్నది గౌరవనీయులు చెప్పినట్లుగా—అక్కడ నీరు లేకపోవడంవల్ల వంటలు ఎండి పోవడం లేదు ఇప్పుడు పెద్దగా ఆందోళన వడవలసిన అవసరం లేదు అదిగాక—యీ సీజన్ లో యింజనీర్లు అంకా నీరు సక్రమంగా సప్లయ్ చేయడం కొరకే వనిచేస్తూ వుంటారు. అయినప్పటికీ, సుబ్బయ్యగారు చెప్పినట్లుగా— వెంటనే మళ్ళీ యిన్ స్ట్రక్షన్స్ పంపించి, ఆలోచన తేకుండా వుండేట్లు ప్రయత్నిస్తా మని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్ సి నాగిరెడ్డి (మైదుకూరు) —వారం రోజులుగా వర్షాలు లేవని నీళ్లు లేవని తెలిగ్రాం యిచ్చాడు. ఒక్కొక్క ఎకరానికి 400 చూపాయలు

Calling attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969. 53
 re: Alleged murder of three Harijans in Kollamaddi, Sircilla taluk

ఖర్చు పెట్టారు ఒక్కపూట తడిపెట్టకపోతే దెబ్బతింటుంది ఒక్కపూట చాలు అందువల్ల, యింజినీర్సుకు గట్టిగా చెప్పి, అక్కడి నీటి లేమిలేకుండా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ యస్ సిద్ధారెడ్డి :—నేను మనవి జేకాను మనం కెనాల్స్ డిసైన్ చేసి పీటప్పడే—యిదిగో యింతవర్ష పాతం వుంటుంది. యింత నీరు కావాలి అని చేసి వుంటారు పై రైతులు కొంత లాగుతూ వుంటారు, దానిని చెక్ చేయాలి ఇంజినీర్సు అంతా చేస్తూ వుంటారు ఏమైనప్పటికీ, వీలయినంతవరకు, సక్రమంగా స్లయ్ చేయడానికే ప్రయత్నిస్తూ వుంటారు

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—వారు చెప్పినది యదార్థమే! కానీ, ఇంజినీర్సు ఆ శ్రద్ధతో పని చేస్తూ వుంటారా! కానీ, యిప్పుడు చీరాల పరియాలలో తోట వుటం ఛానెల్ క్రింద దాదాపు ఏడు వేల ఎకరాలు, తోటవారిపాలెం పంపింగ్ స్కీము క్రింద అయిదు వేల ఎకరాలు - వీటికి మొట్టమొదట వర్షాలు పడడంవలన నాట్లు వేసుకోవడం సాధ్యపడింది - నదుల్లో నీళ్ళు వచ్చి నందువల్ల కాదు—కానీ, యిప్పుడు వర్షాలు పోయినవి—ఆ పైర్లన్నీ విడర్ కావడమేగాక, తాటాకు తెగులుకూడా ఏర్పడింది—పరుసగా నీళ్ళు లేకపోవడంవల్ల, దళచేసి, యిలాంటి విషయాలలో అతిశ్రద్ధగా అక్కడి ఇంజినీర్సు పనిచేసి, సకాలంలో వారికి సహాయంచేస్తే తప్ప లాభంలేదు అందులోనూ—మొన్న వచ్చిన flood వ్యవహారంకూడా తమకు తెలుసు—దీనివలన రైతులు ఎంతో నష్టపోయారు—ప్రతి ఎకరానికి నాలుగైదు వందలు అదనంగా ఖర్చు పెడితే తప్ప పాగుచేసుకోవడం సాధ్యంకాలేదు ఇప్పుడు చాలా యిబ్బందుల్లో వున్నారు. వారికి తగిన యిన్ ఫ్రక్షన్స్ యిచ్చి, నీళ్ళు యిప్పించేమార్గం చూడవలసినదిగా ప్రత్యేకంగా నేను వారిని మీదవారా ప్రార్థిస్తున్నాను

శ్రీ యస్ సిద్ధారెడ్డి :—ఈ విషయంలోకూడా ఇన్ ఫ్రక్షన్స్ పంపుతాం

re: ALLEGED MURDER OF THREE HARIJANS IN KOLLAMADDI, SIRICILLA TALUK

శ్రీ జి భూవతి (నేరెల్ల) —అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో భూస్వాముల యొక్క హింసాకాండకు గురి అవుతున్న హరిజనులకు నేను ఏదైనా రక్షణ యిస్తానేమోననే వుద్దేశంతో—అధికార :క్షమైన యీ కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరాను కానీ, యీ ప్రభుత్వంలో నాబోటి సామాన్య శాసనసభ్యునికి విలువే లేదు అధ్యక్షా యీ ప్రభుత్వానికి హరిజనులను రక్షించాలనే ఆశీప్రాయమే వుంటే రక్షించండి, లేకపోతే వారిని ఒక్కసారిగా నామరూపాలు లేకుండా చేయండి—మాట అభ్యంతరంలేదు అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో కోళ్ళ మద్ది ఆసే గ్రామంలో ముగ్గురు హరిజనులను హత్యచేశారు. 12వ తేదీన హత్య జరిగింది—రాజయ్య, రాజారాం, భద్రయ్య ఆసే ముగ్గురు హరిజనులను హత్య చేశారు. కానీ, యింతవరకూ పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఒక్కరినికూడా అరెస్టు

54 26th September, 1969

Calling attention to a matter of urgent public importance
re Alleged murder of three Harijans in Kollamaddy, Sircilla taluk.

చెయ్యడం జరగలేదు దయచేసి, యీ విషయంలో ప్రభుత్వం సరియైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ సి వెంకట రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, మిత్రులు భూపతిగారు ఎంతో ఆవేదనతో యీ విషయాన్ని మనవి జేశారు వారు చెప్పిన అన్ని విషయాలకూ మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చాలని మనవి చేస్తున్నాను

Sri J Vengala Rao — Sir, on 12-9-1969, at about 15.5 hours, accused Engu Krishan Rao and 19 others of Kollamaddy and Srigadha Villages under Gambhiraopet P S Sircilla Taluk armed with lathies and sharp weapons attacked Bhupathy Rajaraj, Bhupathy Ramaraj, Rajaraj and Gudelly Balliah, Harijans of Kollamaddy village. Three injured namely 1 Bhupathy Rajaraj, 2 Bhupathy Ramaraj and 3 Gudelly Bhadraraj succumbed to injuries. A wrist watch of one of the injured was also lost. The motive in communal offences is land dispute. A case as Cr No 12/69 under sections 148, 302, 324, 379 read with 148 I P C, of P S, Gambhiraopet has been registered. Investigation is being made under the supervision of the Superintendent of Police. No communal motives are involved. Necessary bandobust has been made in the village. అధ్యక్షా, యిప్పుడే భూపతిగారు చెప్పినట్లుగా ఇది చాలా దారుణమైన విషయం. ఇన్ వెస్టిగేషన్ జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం అలెక్క చయ్యడంలేదు. నిప్పులు పాతంగా వారిని పట్టుకుని వారిపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పోలీసు ఆఫీసు స్పాట్ లోనే వున్నారని లంకా యిన్ ఫర్ మేషన్ రాలేదు. నేరస్థులను పట్టుకుని, ప్రభుత్వం గట్టి చర్య తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

(Sri G Venkata Reddy in the Chair)

శ్రీ జె. వెంకటరావు — మర్దం కేసు సంగతి మీకు తెలుసుకదా ఎట్ స్కాండ్ అవుతారు వారంతా

శ్రీ వి. నరసింహారెడ్డి — తమరు ఎట్ స్కాండ్ అనేమాట అనగానే మంత్రిగారు ఎట్ స్కాండ్ అని అందుకున్నారు. అనలు వారు ఎట్ స్కాండ్ అయివుండరు, మామూలుగానే వుంటారు, అనుభవం బట్టి చెబుతున్నాను. పోలీసు వారు ఏదో లాలూచీ అయి చర్య తీసుకోలేదని మా అనుమానం

శ్రీ జె. వెంకటరావు — లోకల్ పోలీస్ కాకుండా ఇక్కడగంచి క్రైమ్ బ్రాంచివారు వెళ్ళారు. రిసెగరు ఎస్. పి కూడా ఆన్ డి స్పాట్ వుంటే వున్నారు

శ్రీ జి. భూపతి — గంభీరావుపేట ఎస్ ఐ వద్దే రాలు కొంత డబ్బు తీసుకొని ఆ భూస్వాములకు అనుకూలంగా పని చేస్తున్నట్లు మాకు నిజమైన

Calling attention to a matter of urgent public importance. 6th September, 1969. 55
 re Alleged murder of three ariyas in Kollamaddi, Siruilla Taluk

వార్తలు తెలికాయ కాబట్టి వెంటనే ఆ ఎస్ ఐ సి ట్రాన్స్ఫరు చేయించి గాని, డిస్మిస్ చేసిగాని కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను

శ్రీ డి ప్రకాశం (అద్దంకి) — వది వది పాను రోజుల క్రిందట పాండురు గ్రామంలో ఒక హోటల్ కు రాడిని కాల్చి చంపేశారని, పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఆ హోటలు ప్రాప్రయిటరును అరెస్టుచేసి మళ్లా వదిలిపెట్టేశారని తెలిసింది అది తమ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఆర్ నరసింహ రామయ్య (హసన్ పర్తి) — 12 వ తేదీన మూడు హత్యలు జరిగాయని భూపతిగారు చెబుతున్నారు, మంత్రిగారు విచారణ చేయకుండా, ఎవ్వరినీ అరెస్టు చేయకుండా వుండడం విచారకరం గ్రామాలలో ఎంతమంది హరిజనులను హత్య చేసినా ప్రభుత్వానికి చీమకుట్టినట్లు కూడా లేదు అసలు హరిజనులు యీ రాష్ట్రంలో వుండడానికి అవకాశం వుందా, లేదా ? ప్రభుత్వం దీనిమీద గట్టిగా చర్య తీసుకొని, వారికి సరైన శిక్ష విధించాలని కోరుతున్నాను లేకపోతే ప్రభుత్వం ఖాస్వాములకు లొంగిపోతోందా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు — ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీవ్రమైన చర్య తీసుకుంటోంది శిక్షించేభాగం కోర్టుదే ఇంపార్షియల్ గా ఇన్వెస్టిగేటుచేసి, వారిని పట్టుకొని కేసు పెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జె వెంగళరావు — అక్కడక్కడ లాండు డిస్ పూటులు జరుగుతున్నాయి ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకుంటోంది ప్రకాశరావుగారు చెప్పిందానినిగురించి రాజేశ్వరరావుగారు నిన్న కాల్ ఆటెన్షను మోషను తెచ్చారు కేసు పెట్టబడింది. హోటల్ ప్రాప్రయిటరుకూడా ఎందుకు ఇన్ వాల్వ్ కాలేదు, లాలూచీ జరిగిందా అని అడిగారు సెషన్ క్రైమ్ ప్రాంచివారి ఎంక్వయరీ జరుపుతున్నాము.

శ్రీ ఎమ్ బి రాజారావు (మడకశిర) — అనాడు రెండు గంటలకు భూస్వాములు, దొరలు ఒకటై చంపడానికి ప్రయత్నం చేశారు హరిజనులు పోరంబోకు భూములమీదకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు భూస్వాములు అపుదలచేశారు. నలుగురిని బరిసలతో పొడిచి, గొడ్డలితో నగికి, కట్టెలతో పుర్రెలు వగలగొట్టితే ముగ్గురి ప్రాణాలు అక్కడిక్కడే పోయాయి ఒకరికి నీరియన్ గా వుందని హాస్పిటలులో పెట్టితే చనిపోయారు 12 వ తేదీర ఇది జరిగితే ఎస్ ఐ 18 వ తేదీన వెళ్ళారు అక్కడికి 4 మైళ్ళ దూరం వుంటుంది అక్కడ మూడు దినాలు వున్నారు, ఎవ్వరినీ పట్టలేదు ఎస్ ఐ. గారు పిరిపిల్ల తాలూకాకు పోయారు హరిజనులకు రక్షణ యివ్వటానికే అందరినీ ఒక యింట్లోకి తోలించి కాల్చేసినా మంచిగా వుండేది మేము ఏమిపాపంచేశాము ? గవర్నమెంటు భూమిదున్నకుంటేనే రక్షించలేకపోతే యింక ఏమి సహాయం చేయగలుగుతారు ? పోలీసు సహాయం యివ్వలేనప్పుడు యీ ప్రభుత్వం వుండి ఏమి, లేక ఏమి ? నిజామాబాదులో వున్నారు వారు. డి ఎస్ పి కి, ఎస్ పి,

56 26th September, 1969 Calling attention to a matter of public importance
 re Stabbing unto death of Sri Premkishore inside Durga Vilas Hotel, Hyderabad

గారికి మనవిచేశాను హోం మంత్రిగారు—వక్రీడంలేదు దీనిమీద సరిగా చర్యతీసుకోకపోతే హరిజనులమంతా ఏకమై ఒక శపథంతీసుకొని యీ విషయమై పోట్లాడాలని ఆలోచన చేస్తున్నారు

(శ్రీ) తె. వె. గళరావు —మన మంత్రి రాజనరసింహగారు, రాజారావు గారు, భూవతిగారు స్వయంగా ఆవూరు వెళ్ళారు అప్పుడు అక్కడ ఎస్. పి. కలెక్టరుకూడా వున్నారు నిజామాబాదులో వారు వున్నారని సంగతి కూడా ఎస్. పి. కి చెప్పారు వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు వారు స్వయంగా స్పాట్ పు వెళ్ళి చూచివచ్చారు. ఎస్. ఐ. కుండా లాలూచీ అయితే వారిమీద తీవ్రమైన చర్య తీసుకోదానికికూడా ప్రభుత్వం వెనుకాడదు హరిజనుల విషయంలో ఎవరు ఏమి చేసినా ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉండుకోదనిమాత్రం మనవి చేస్తున్నాను

(శ్రీ) కె. మునుస్వామి —గాంధీ శతజయంతి సందర్భంగా గాంధీగారికి మార్క్సం అభిషేకం చేయడానికి పూనుకుంటున్నారా అనిపిస్తోంది ఈ అసెంబ్లీ అయ్యేలోపల—ప్రతి తాలూకాలోనూ ఇటువంటివి జరుగుతున్నాయి—ఒక్క శేసులో అయినా ఆరెస్టు చేసి యీ పని చేసింది వీరు అని నిరూపించకపోతే నేను హరిజనుల తరపున చెబుతున్నాను — నేను యీ అసెంబ్లీముందు ఫాస్ట్ చేయడానికి కూర్చోవోతున్నాను.

re STABBING UNTO DEATH OF SRI PREMKISHORE INSIDE DURGA-VILAS HOTEL, HYDERABAD

(శ్రీ) ఎం. మానిక్ రావు (తాండూరు) —అధ్యక్షా. జూన్ 2, 3, 4 తేదీలలో గవర్నమెంటు, ప్రత్యేకంగా విద్యామంత్రిగారు పోలీసులను, మిలిటరీని పెట్టి పరీక్షలు జరుపుతామన్నప్పుడు ఆనాడు ప్రజాసమితి బందుపిలుపు యిచ్చింది. అందరూ దుకాణాలు బందుచేసిని తరువాత 3, 4 గంటలకు కొంతమంది విద్యార్థులు—ప్రెమ్ కిషోర్ శై స్వాల్ అనే ఆతను బృందావన్ హోటలు ప్రాప్రయి తరుకు మనవి చేశారు, యీనాడు మైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులలో అందరూ దుకాణాలు బందుచేశారు, మీరుకూడా బందుచేయవలసిందని మనవిచేశారు. ద్వారకా హోటలు, బృందావన్ హోటలు మూడు నాలుగు నెలలమంచి ప్రభుత్వంలోవున్న కొంతమంది మంత్రులు—వాటికి ఇన్ చార్జిగా వుంటున్నారు. అక్కడ కొంతమంది గూండాలను పెట్టి వైసలు యిచ్చి బృందావన్ హోటలులో 15 రూములు తీసుకున్నారు వీర ప్రకాశరెడ్డి అని ఇంకా ఎంతోమందిని అందులో పెట్టారు గోడలమీద కూడా వ్రాశారు వీర ప్రకాశరెడ్డి వస్తున్నాడు, గవర్నమెంటు ఏజెంటు వస్తున్నాడు, అని ఆనాడు ఉదయం ఎనిమిదిన్నర గంటలకు మూడు జీపులు పెట్టుకొని, బందూకులు తీసుకొని, గూండాలను పెట్టుకొని దుకాణాలు బందుచేస్తున్నచోట భయపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఆనాడు ఉదయం ఎనిమిదిన్నరకు శేఖరెడ్డి డెవ్లో కమిషనరు, లా అండ్ ఆర్డరు—

Calling attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969 47
 re Strabbing unto d ath of Sri Premki-
 shore inside Durga Vilas Hotel,
 Hyderabad

సుబ్రహ్మణ్యంగారికి ఫోనుచేసి చెప్పాను. గూండాలు బజారులలో జీపులలో బయటకు వెళ్ళి తిరిగి వాతావరణం చెడుపుతున్నారు, అవండి అని చెప్పాను వారు, నేను చర్యతీసుకుంటాను అన్నారు. ప్రేమ్ క్రిమిన్ శైస్వాల్ 9-20 కి చేయి జోడించి, అందరూ బందుచేశారు, నీవు కూడా చేయాలని కోరితే, మంచిదికాబూ చేస్తామని ఆకుర్రవానిని లోవలవించి స్టాబ్ చేయడం జరిగింది అక్కడ 100-150 మంది ప్రజలు, స్టూడెంట్లు, పోలీసు ఆఫీసర్లు పున్నారు అవిడ్ పాపు పోలీసు ఆఫీసర్లు పున్నారు స్టాబింగు అయి అతను అక్కడిక్కడే పడి పోతే నేను, ఇంకా కొంతమంది అతనిని హాస్పిటలుకు తీసుకువెడుతుంటే త్రోవ లోనే అతను మరణించడం జరిగింది ఆ ఒక్క మరణంవల్ల మూడు, నాలుగు, ఐదు తేదీలలో వైదరాజాదు, సికిందరాబాదులలో ఏమీ జరిగిందో మనందరికీ తెలుసు బృందావన్ హోటల్ లో పశెంట్లును, గూండాలను పెట్టారు నాలుగవతేదీ రాత్రి ప్రధానమంత్రి వచ్చినప్పుడు ఆ రాత్రి మేము చెప్పాము అమెతో కావాలంటే మీ సెక్యూరిటీ ఆఫీసరును పంపించండి, నేను బృందావన్ హోటలులో 100-150 మందిని అరెస్టుచేసి పంపిస్తాను అని చెబితే అప్పటికప్పుడు వారందరినీ స్పెషలు లారీలు పెట్టి గుంటూరుకు, కర్నూలుకు పంపించేశారు ప్రేమ్ కుమార్ శైస్వాల్ 22 సంవత్సరముల మంచి పిల్లవాడు ఆటా మొల్లెల్లులో పనిచేసే—విద్యార్థి ఇది జరిగిన తరువాత, నేను కంప్లయింటు చేశాను, రాఘవరావు అనేవారు అరెస్టు అయినారు, ఇద్దరిని అరెస్టుచేశారు అరెస్టు చేసినందుకు విజయభాస్కరరెడ్డిగారు, ఇంకా ఎవరో 12 గంటలలోపల యిన్ స్ట్రుయన్సు చేసి ఛార్జిలెసిది — పోలీసువారు అరెస్టుచేసి తీసుకుపోతే — He has admitted that he has killed, he has done it, if the time comes, we will prove it in the House I am telling you that this is a very serious allegation we are making ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదు అరెస్టు చేయలేదు ఈ పద్ధతిలో ప్రభుత్వం చేస్తే బాగుండదు సత్కాగ్రహం చేసినవారిని పి డి. ఆక్టు క్రింద సెక్షను 151 క్రింద అరెస్టు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ మనిషిని చంపినారు, రికార్డు ఉంది ఐనా ఎవరిని పట్టుకోలేదు. దీనివిషయమై తొందరలో చర్య తీసుకొనకపోతే బాగుండదని మనవిచేస్తున్నాను వెంగళరావుగారు డిపార్టుమెంటు నుంచి వచ్చిన రిపోర్టును ఇక్కడ చదువుతారు We are not prepared to hear the statement of the police Let them institute an enquiry into it ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును పెట్టండి. ఇదంతా పూర్తిగా విచారించి నేరం చేసినవారికి శిక్ష వేయాలని కోరుతున్నాను బృందావన్ హోటలు ప్రొవైడరు అచ్యయ్య మంత్రిలకు చాలా ముఖ్యుడు. ఎవరి ఇంట్లో పెండ్లి ఐనా ఆయనే ఎర్రేజిమెంటు చేస్తుంటాడు. అక్కడనే రిసెప్షన్ను జరుగుతూంటాయి. ప్రేమ్ క్రిమిన్ హత్యచేసిన వారిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Srimati J Eswaribai rose in her seat.

58 26th September, 1969 Calling attention to a matter of urgent public importance
 re Stabbing unto death of Sri Premkishore inside Durga Vilas Hotel, Hyderabad

Sri M. Manick Rao —It is a very serious matter. It is not a simple issue.

Mr Chairman —I am not restricting anybody. Because of time, I want to allow one or two members.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి —జూన్ 2న అక్కడ గొడవలు సాగాయి. పొలటరీ సహాయంతోనే నా పరిశీలు జరపాలని ప్రభుత్వం అనుటన్నది కాని కాలేదు. దిన ప్రజాసమితి కాలి ఇస్తే దుకాణాలన్నీ మూసివేశారు. ఎవరైనా మూసివేయకపోతే వారిని మూసివేయాలని రిక్వెస్టు చేయాలని ప్రజాసమితి తీర్మానం చేసుకున్నది. అసలు రిక్వెస్టు చేయకుండానే అందరూ మూసివేశారు. దుర్గావిలాస్ హోటలు ప్రాప్తేటరు తెలంగాణాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నాడు. మంత్రులకు దగ్గరనాడు అతడు మూయలేదు. ఈ పిల్లవాని పొటో చూడండి చిన్న అబ్బాయి పనిచేసుకుని బ్రతికేవాడు. మూసివేయాలని అడిగితే స్టాబ్ చేశారు. అతనిని హాస్పటలుకు తీసుకుపోయే రికే ప్రాగం పోయింది దొంగతనం దొరతనంకాదు ఆకిడ్ సర్కిలులో ఉండే పోలిసులందరూ అక్కడనే ఉన్నారు. మాల్, స్టూడెంటు, లీడర్లు అక్కడనే ఉన్నారు. అక్కడనే స్టాబ్ అయితే వారిమీద తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? లాఠీ, కత్తి, కర్ర పడి తక్కువగా సత్కారగ్రహం చేసేవారిని వట్టుకుని తీసుకువెళ్ళి రెండు వెలలు ఇట్లా సెక్సు 151 క్రింద ఏ డి ఆక్ట్ క్రింద శిక్ష వేస్తున్నారే? ఒక మనిషిని స్టాబ్ చేస్తే వారిని వట్టుకుంటే మంత్రులు కంగారుపడి పోలిసు కమిషనరుకు ఫోనుచేసి వారికి వీరికి డిస్కషన్లు జరిగిన తరువాత వదిలిపెట్టినారు. ఏమి యాక్షను తీసుకున్నారు? ఎందువల్ల వదిలిపెట్టారు? ఎన్ క్వైరీ అయినదా? కాకుంటే ఎందువల్ల కాలేదు? ఇది మా ఎదురుగా జరిగింది కాబట్టి తెలిసింది కాక ఈ విధంగా ఎన్ని ప్రాణాలు పోయి వుండాలి. బృందావన్ హోటలులో —అది గుండే కా అడ్డా—అక్కడ బాగా బలిసిన వారిని గుంటూరునుంచి, కర్నూలునుంచి గుండాలను తెచ్చి అక్కడ పెట్టి కుపాకులతో వారిని పెట్టిన సంగతి ఆబద్ధం కాదు మంత్రులే దీని వెనుక ఉన్నారు ప్రభుత్వం వద్ద వ్యాయం ఎక్కడ ఉందని అడుగుతున్నాను. ఏక్స్ ఎందుకు తీసుకోలేదు? తీసుకోకపోతే ఎప్పుడు తీసుకొంటారు?

శ్రీ తె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ (భోనగిరి):— మంత్రులు ఈ పాయింట్లు అన్నీ కవర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎ ఐ ఆర్ లో ఆరెస్టు అయినట్టు ఎనొప్పు అయినది. పేపర్లలో వచ్చింది. ప్రధానమంత్రిగారు రన, చవాన్ గారు 7న వచ్చినపుడు వారిముందుకూడా పెట్టాము. ఈ విషయాలు కవర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారే అప్పుడు హోం మినిష్టరు. వెంగళరావు గారు అప్పుడు మంత్రిగా లేకుండిరి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట):—ప్రేమ కిషోర్ గారిని రెండవ తేదీన దుర్గావిలాస్ హోటలులో ఛాంబేండ్రరావుగారు చంపిన సంగుటన వ్యక్తిగత

Drawing attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969 59

re Stabbing unto death of Sri Premkishore inside Durga Vilas Hotel, Hyderabad.

సంఘటనగా తీసుకోడానికి వీలులేదు తరువాత నాలుగైదు రోజులు ఇక్కడ పట్టణంలోనే కాకుండా రాష్ట్రం అంతా ఎంత అరాచకత్వం పర్చింది, ఎన్ని ప్రాణాలు త్యాగం అయినదీ అందరికీ తెలుసు దానికి ఈ హత్య కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది కేవలం రాఘవేంద్రరావుగారు స్పృహడిక్ గా చేసిన ఇన్ని డెంటు కాదు దీనికి కారణం ప్రభుత్వంలోని పెద్దలు, ముఖ్యమంత్రులు. ఆయన అనుచరులుగా ఇంతవరకున్న మంత్రులు దీనిని ఒక కాన్ స్పెరెన్స్ గా చేసి గూండాలను దిగుమతి చేయించుకుని హోటల్స్ లో పెట్టి చేయించినది. ఇదే 800 మంది చనిపోవడానికి తీవ్రమైన అస్థినష్టం— ఆంధ్రులకు సంబంధించినా, తెలంగాణావారికి సంబంధించినా— జరగడానికి కాని ఈ సంఘటన ఉదాహరణ అని మనవి చేస్తున్నాను వీటన్నింటినీ చట్టపరమైన పట్టుకుని సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను

Sri J Vengal Rao —Sir, The Telangana Praja Samithi and the Students Action Committee observed 'Protest Day' and 'Hyderabad Bundh' on 2-6 1969 and wanted the shopkeepers in twin cities to close down their shops on that day. In pursuance of the decision taken by the Andhra Pradesh Samakya Sangh and other Organisations standing for Integration of State Sri Durga Vilas and Brindavan Hotels under the management of persons from Andhra region decided to keep their establishments open on that day. One Kamtham Santhorh Reddy s/o Umapath Reddy, a member of the Students' Action Committee and President of the Students' Association, All Saints High School, with a batch of 30 persons, including the deceased Prem Kishore Jaiswal, a local motor cycle mechanic, started from Kachiguda cross road and came to the Abids Road, persuading the shopkeepers to close down their shops, and shouting slogans and pelting stones. While they were passing via Finlay Company in Abids at about 1 p.m., 2 soda bottles were hurled at them injuring 2 agitators, who have not been located so far. Immediately, the agitators including the deceased Prem Kishore Jaiswal, who were armed with sticks, rushed into the Durga Vilas Hotel through the passage from Abids Road, thinking that the soda bottles were hurled from there started beating the persons there, including the customers of the Hotel due to which one customer Sri T Dayanand of Balrapuram, received a bleeding injury on his head and fell down near the main entrance inside the hotel. The agitators also broke the glass panes and tube lights in the hotel. Meanwhile, the Manager of the Hotel Sri Kolla Raghavendra Rao and others resisted the agitators with sticks, while the servers rushed the injured customer inside the hotel and rendered him first aid. Due to the resistance offered by the hotel-keeper and others, the agitators abruptly left the hotel through the same passage and the Hoteliers chased them, fearing that the lodge would be attacked again by the agitators. The deceased, who was holding a stick, was behind all of them and Santosh Reddy was ahead of him and a scuffle ensued in which, the deceased was stabbed. He was immediately removed to the Osmania General Hospital, where he was pronounced dead at 1.30 p.m. by the R. M. O.,

60 26th September, 1969 Calling attention to a matter of urgent public importance
re Stabbing into death of Sri Premkumar inside Durga Vilas Hotel Hyderabad

A case was registered by the Abids Road Police under Section 302 I P C and investigation is in progress

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు యిదే మాట్లాడుతూ లక్ష్మణ్ గారు, మాడీక్ రావుగారు వారందరు చెప్పినట్లుగా ఈ కేసు విషయంలో సైనిక్ గా క్రిమినల్ ప్రాంతం యిన్వెస్టిగేటు చేస్తున్నది. ఇన్వెస్టిగేషను కూడా చాలవరకు కంప్లీట్ అయిపో వస్తున్నది. కొద్ది రోజులలోనే 902 సెక్షను క్రింద చార్జిషీటు పెట్టబడుతుంది కేసు కోర్టుకి పంపించబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ — ఆ వర్సన్ను ఎవరినైతే ఆరెస్టు చేశారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు : — ఆ వర్సన్ను అబ్ స్టాండింగ్ లో ఉన్నారు ఆరెస్టు కాలేదు

శ్రీ కె లక్ష్మణ్ బాపూజీ — ఆరెస్టు అయి వదిలిపెట్టడం జరిగింది ఆ విషయం ఆలిండియా రేడియోలో అనౌన్సు చేసినారు పత్రికలలో వచ్చింది

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ — అధ్యక్ష మహోదయ ! यह स्टबिंग के सिलसिले में मंत्री महोदय ने कहा कि किम ने स्टब किया इसकी इतला नहीं। जो स्टेव किया गया वह दुर्गाविलास में हुआ। रघुवेंद्र राव का जिकिर किया गया उस को अरेस्ट करन के बाद छोड़ दिया गया अगर मंत्री महोदय यह कहते हैं कि मेरे पास इस की इतला नहीं है तो फिर काल अटेनशन देन का कोआ उपयोग नहीं रहता। यह इतना गंभीर मामला है कि नेलगाना का हर आदमी इस को जानता है। मैं गृह मंत्री से निवेदन करूंगा कि इस की पूरी इतला कम से कम कल दें।

శ్రీ జె వెంగళరావు : — మెడికల్ పోస్ట్ మార్షం సర్టిఫికేటులో హ్యాన్డ్ సెవనుతో స్టాబ్ చేయడం వల్ల చచ్చిపోయాడు కట్టతో పొడవడం వల్ల చచ్చిపోయాడని పోస్ట్ మార్షం సర్టిఫికేటు వచ్చింది రాఘవేంద్రరావు, వీరందరి మీద కేసు రిజిస్టరు చేయబడినది కేసు ఎంక్వయిరీ క్లోజ్ అవుతోంది చార్జ్ షీటు పెట్టబడుతుంది వారు ఎవరినో ఆరెస్టు చేసినట్లు నాదగ్గర రిపోర్టు లేదు

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ — वह गिरफ्तार किया गया क्या ?

శ్రీ జె వెంగళరావు : — ఎవరూ ఆరెస్టు చేయబడలేదు

మిస్టర్ చైర్మన్ : — ఆరెస్టుచేసి వదిలిపెట్టారని చెబుతున్నారు.

శ్రీ జె వెంగళరావు : — ఆరెస్టు చేయలేదు; వదిలిపెట్టలేదు అబ్ స్టాండింగులో ఉన్నారు.

శ్రీ బుద్ధి వికాల్ పిత్తీ : — ఇంకా ఒక సంగతి ఉంది

जब चार्ज शीट किया गया तो क्या क्या कारवाही की गई। आप हमारे जैसे आदमी पर तो २६० बफे लगाकर चार्ज शीट करते हैं, हम ने तो कोई कतल नहीं किया। जब एक आदमी ने कतल किया है तो उस को गिरफ्तार क्यों नहीं किया गया यह सवाल है।

Calling attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969 61
re Stabbing unto death of Sri Premkire
 shore inside Durga Vilas Hotel,
 Hyderabad

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — అట్లా కాదు This is a murder case,
 The case ought to have been registered under Sec 302 అనుకుంటాను,
 జరిగి ఎంత కాలం అయినది

శ్రీ జె. వెంగళరావు — 302 క్రింద కేసు రిజిష్టరు చేశామని చెప్పారు
 రిపోర్టులో కూడా "one witness observed that Sri K Raghavendra Rao
 stabbed the dec ased with a knife and Sri K Raghavendra Rao is
 absconding" అని ఉంది.

Sri B Ratnasabhapathi — It is a very sensational case Under
 very extraordinary circumstances, the murder took place Normal
 circumstancesలో జరిగిన murder కాదు What steps have been taken
 b the Government to apprehend this accused and arrest him Ab-
 sconding అనే చిన్న రిజిస్ట్రేషన్ వదిలేస్తున్నారు మంత్రిగారు

శ్రీ జె వెంగళరావు — మర్డరు కేసులో ఆబ్స్కండింగ్ అవడము
 వట్టుకోవడం కడపజిల్లానుంచి వచ్చిన రత్నసభాపతిగారికి వేరుగా చెప్పనక్కర
 లేదు

శ్రీ బి రత్నసభాపతి — నార్మల్ సర్క్యూమెన్స్ లో జరిగినది కాదు.
 అండర్ ఎక్స్ప్రెస్ రిసరీ సర్క్యూమెన్స్ లో జరిగినది

శ్రీ జె వెంగళరావు — దానిని స్పెషల్ గా లోకల్ పోలీసు కాకుండా
 క్రయింప్రొసీక్యూట్ చేశాము, వాడు ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నారు

Sri M. M Hashim (Asafnagar) — Sir, they have entrusted the
 case to the crime branch The murderer was arrested by the second
 division A S P and was put in the custody of the control room
 Then Mr Pratap Reddy along with some other person, on telephone
 from some big Minister to Mr Kalyana Rao, went there and the
 murderer was released from the control room Mr Pratap Reddy
 identified this man for whom they have come, and then he was relea-
 sed and he was taken in the jeep Now the hon Minister says that
 he was not arrested, he was arrested This was brought to the notice
 of Mr. Chavan and everybody and it was announced in the All India
 Radio, it appeared in the newspapers also Now the Minister says
 that he was not arrested.

Mr Chairman — He says, the Government is prepared to ar-
 rest any person who is responsible for this murder But the man is
 absconding What can the Minister do?

श्री बदरी विशाल पिता — एसकाइ है तो उस को गिरफ्तार करने के लिए
 क्या किया गया ? होय्ना चर्र्ग तिसुको बडिनदा अरैष्ठु चैयुडं कोलु?

Sri M M Hashim — When Mr Mallikarjun and Mr Pulla
 Reddy go to the Medical College they are at once put in custody for
 7 or 8 days under Sec 155. The murderer has been brought and
 arrested by the A S P. and taken to the control room How was he
 released?

62 26th September, 1969 Calling attention to a matter of urgent
Public Importance
re Stabbing unto death of Sri Premki-
shore inside Durga Vilas Hotel,
Hyderabad.

శ్రీ తె వెంగళరావు — అధ్యక్షా, డివిజి తనుకు తెలియనటువంటి విషయం కాదు మర్దరు చేసినటువంటివారే కాదు ప్రివేటువీ డిటెన్షన్ వారంట్ ఉన్నటువంటివారు కూడా అరెస్టు కాకుండా అబ్స్కాండ్ అసెంబ్లీలో కూడా వచ్చారు గవర్నమెంటు ఏమి చేస్తుంది అబ్స్కాండ్ అయినటువంటి వారినీ, మరి?

శ్రీ బ్రదీవిశాల్ పిత్తి — అరెస్టుచేయడం కోసం ఏమిచర్య తీసుకున్నారు?

Mr Chairman —What is it you want the Government to take action in this respect? What suggestion you want to give?

Sri Konda Lakshman Bapuji —Sir, we are also responsible Members of this House and we have authentic information that the culprit was arrested the same day and he was forcibly released Is the Minister prepared to institute a judicial enquiry? We are prepared to prove

శ్రీ తె వెంగళరావు — నేను ఆశనినీ అరెస్టు చేశారని గాని ఫోర్సిబుల్ గా రిలీజ్ చేశారని గాని ఎక్కడ ఒప్పుకున్నాను? జడిషియల్ ఎంక్వయిరీకి ఎక్కడ ఒప్పుకున్నాను? అరెస్టు చేసినట్లు ఒప్పుకోలేదు రిలీజ్ చేసినట్లు ఒప్పుకోలేదా? రెండవది, జడిషియల్ ఎంక్వయిరీ ఎందుకు డిప్టిక్టు కోర్టుకి పంపిస్తున్నాము

Sri Konda Lakshman Bapuji —Are you prepared for judicial enquiry?

Sri B Ratnasabhapathi —There are certain specific charges against the Government that they have connived with this murder It is the duty of the Government to clear themselves of this charge వారు ఆన్నారు కడప జిల్లాలో ఈ మాదిరిగా జరుగుతుంది నాకు తెలుసునని నాకు తెలియక కాదు. మా జిల్లాలో జరిగినపుడు మర్దరర్లు వరుగెత్తిపోరు

They can go straight to the court and ask for bail and it is much easier There is a specific charge against the Government

మిస్టర్ స్పీకర్ —రిలీజ్ గా చార్జి ఎక్కడ ఉన్నది?

Sri B Ratnasabhapathi —It is said that the Government have connived to get the accused released from the Control Room.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అరెస్టుచేసి కంట్రోలు రూముకి తీసుకుని వెళ్లి రిలీజ్ చేశారని మీరు అంటున్నారు.

Sri B Ratnasabhapathi — That is what I say There is special responsibility on the Government and the Minister to clear the charge hat they are not guilty Therefore, what special steps have been taken by the Government to apprehend the accused and get him arrested and ensure fair play? ఇంతవరకు ఏమి చేస్తున్నారు?

Calling attention to a matter of urgent public importance 26th September, 1969 63
 re Stabbing unto death of Sri Premki-
 shore inside Durga Vilas Hotel,
 Hyderabad

శ్రీ జె వెంగళరావు — అరెస్టు చేయడానికి ఇమీడియట్ గా క్రయిమ్ బ్రాంచివారిని పిలువమన్నాము. అరెస్టుచేసి చార్జిషీటు పెట్టబోతున్నాము. అరెస్టు చేయడానికి గవర్నమెంటు ప్రయత్నం చేస్తున్నదని చెబుతున్నాను నాకు కన్నయివెన్నతో సంబంధంలేదు

Sri B Ratnasabhapathi — Have you taken steps to confiscate the property of the person?

శ్రీ జె. వెంగళరావు — రత్నసభాపతిగారికి తెలియని విషయం కాదు. దుర్గా విలాస్ హోటల్ లో జరిగిన మర్దరంతో గవర్నమెంటుకు సంబంధంలేదు లేకపోతే ద్రాక్షతోటలో జరిగినవాటికి ప్రజాసమితికి సంబంధం లేదు మనం అనుకుంటే తప్ప ఇది ఎవరో చేశారు

శ్రీ జె లక్ష్మణ్ బాపూజీ — దానిమీదకూడ ఎంక్వయిర్ చేయండి I am prepared for a judicial enquiry

శ్రీ జె. వెంగళరావు — దాని విషయంలో శేను యిన్వెస్టిగేటు చేశాము దాని విషయంలో కూడా మర్దరం శేను పెడుతున్నాము దీని విషయంలో కూడా పెడుతున్నాము

Mr Chairman — I want clarification whether it is a Motion under Rule 74

శ్రీ జె లక్ష్మణ్ బాపూజీ — స్టేటుమెంటులో ఒకవిషయము అన్నాము గవర్నమెంటు ఇంటర్ ఫియర్ అయి అరెస్టెడ్ పెర్సన్ ను వదలిపెట్టారని Whether he is prepared to order a Judicial enquiry, we demand

శ్రీ జె వెంగళరావు — లేదని చెబుతున్నాము

శ్రీ జె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ — లేదు అనేది అబద్ధము, ఎంక్వయిరి చేయిస్తారా అని అడుగుచున్నాము

Sri B Ratnasabhapathi — No judicial enquiry please Judicial enquiry is worse than Police enquiry

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు :— వరారి అయి దొరకకపోతే ఆయన అస్థిని జప్తు చేయడముగాని, మిగతా ప్రాసీజరు పూర్తిచేయడముగాని ఏమైన చేశారా?

శ్రీ జె వెంగళరావు — చార్జి షీటు పెట్టిన తరువాత కోర్టు మంచి పెర్మిషను తీసుకొని ఆయన అస్థిని కూడ జప్తు చేస్తారు ఏమీ వదలిపెట్టము

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— జూన్ 22న హత్య జరిగింది. సెప్టెంబరు నెల అయిపోతోంది. యంతవరకు మనిషి దొరకలేదు అంటే యిందులో ప్రభుత్వము చేస్తున్నట్లే కదా. ఫిరే వరారి చేసినట్లుగా వీరిమీద నేరము మోపుతున్నాను.

శ్రీ జె చెంగళరావు — ప్రభుత్వము నిష్పక్షపాతముగా చర్య తీసుకొంటుంది అయినను అరెస్టు చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తుంది అనుమాన పడవద్దని మనవిచేస్తున్నాను

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notification amending A P Public Service Commission Regulations 1963.

Sri N Chenchurama Naidu — Sir I beg to lay on the Table a copy of Notification issued with G O Ms No. 711, General Administration (Services-A) Department dated 2-9-1969 making an amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963, in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution

Amendments to Rules and Rules made under the Andhra

Pradesh Municipalities Act, 1965

Sri N Chenchurama Naidu — Sir, I beg to lay on the Table copies of the following amendments to rules and rules made under the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965, as required under subsection (2) of section 327 of the said Act

Sl No	No & date of G O	Name of the rule or amendment to Rules	Page No and date of the Gazette in which they are published
(1)	(2)	(3)	(4)
1	G O Ms No 580 M A., dt, 17-69	Amendment to the A P Municipalities (Receipt and disposal of appeals) Rules, 1967	Page 308 of Rules Supplement to Part I of the A. P. Gazette dt 28-8-69.
2	G O. Ms No 532 M A dated 1-7-69	Rules relating to the expenditure on obsequies or transport of the body of the deceased Municipal Officer or employee	Pages 311-312 of Rules Supplement to Part I of A. P. Gazette dt 4-9-69
3	G O Ms No 677 M A dt 13-8-69	Amendment to the A. P. Municipalities (Determination of Capital Value and rental value of buildings and allowances of rebates) Rules 1968	Pages 314-317 of Rules Supplement to Part I of A P Gazette dated 4-9-1969.

Mr Chairman — Papers laid on the Table.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ — అధ్యక్షా, స్పీకరుగారిపైన విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానమునకు నోటిను యిచ్చిన వారిలో తప్పుగా వడినది నేను సంతకము పెట్టలేదు. చాలా మంది సత్యనారాయణులు ఉన్నారు. సి హెచ్. సత్యనారాయణ, శ్రీకాకుళం జిల్లా స్వతంత్రపార్టీ అన్నారు పొర పాటున వేసి ఫుంటారే మీ దానిని సవరణ చేయాలని కోరుచున్నాము.

Mr Chairman — Please see that it is rectified

Sri K. Bucharayudu, — Sir, you must ask the newspapers to rectify the name

Mr Chairman — I would request the Press to see that it is corrected properly

(Some Members rose)

Mr Chairman — No questions or clarifications at this stage

PAPER PLACED ON THE TABLE

re Further Information on L. A. Q. No. *5773 answered on 9-9-69

The Minister for Power (Sri V. Krishnamurthy Naidu — Sir, I beg to place on the Table a copy of the Statement containing further information to the reply given to Question No. 5773 (Starred) on 9-9-1969

Mr Chairman — Statement placed on the Table

GOVERNMENT RESOLUTION

re Floating of a Loan by Andhra Pradesh State Electricity Board

Sri V. Krishnamurthy Naidu — Sir, I beg to move

Whereas the Andhra Pradesh State Electricity Board constituted under Section 5 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act 54 of 1948), is empowered under Section 65 of the Act to borrow any sum required for the purposes of the Act, subject to a maximum of ten crores of rupees, unless the State Government with the approval of the State Legislative Assembly, fixes a higher maximum amount,

And whereas the State Government with the approval of Andhra Pradesh State Legislative Assembly fixed in December, 1962, twenty crores of rupees as the maximum amount,

And whereas the State Government with approval of Andhra Pradesh State Legislative Assembly fixed in March, 1966, forty crores of rupees as the maximum amount,

And whereas the State Government have considered it necessary that the borrowing limit of forty crores of rupees should be raised further to sixty-five crores of rupees,

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the State Government should fix a higher maximum amount of sixty-five crores of rupees;

Now, therefore, in pursuance of sub-section (3) of Section 65 of the Electricity (Supply) Act 1948 (Central Act 54 of 1948), this Assembly hereby approves that the State Government shall fix sixty-five crores of rupees as the maximum amount which the Andhra Pradesh State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of that Section "

Mr Chairman — Motion moved

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ సి. పాన్. వెంగయ్య — అధ్యక్షా, నా పేరు ఏమిటో చెబితే బాగుంటుంది పేపర్స్ లో వెంగయ్య, రంగయ్య, చెంగయ్య, చెంచయ్య అని వేస్తున్నారు. నేను యిక్కడకు వచ్చి రెండున్నర సంవత్సరాలైపోయినది నా పేరు పేపర్స్ లో ఏమీ వ్రాస్తున్నారో అర్థము కావడములేదు అది కొంచెము వెంగయ్య అని ప్రెస్ కి చెప్పానని కోరుచున్నాను

శ్రీ కె. బుచ్చి రాముడు — ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు నాన్-ఆఫీషియల్ ని చైర్మన్ గా వేయడానికి ప్రాటోజిల్లు వున్నవనుకొంటున్నారు అలాంటిది అయితే చాలా అన్యాయము జరుగుతుంది ఇప్పుడు బాగా రన్ అవుతోంది నాన్ ఆఫీషియల్ ని వేయకుండా వుంటారా అని అడుగుచున్నాను

శ్రీ నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, కాకులను కొట్టి గ్రద్దలకు వేయండి అనే పద్ధతిలో వున్నది ఈ రిజల్యూషను మొదట సెపరేట్ కార్పొరేషను పెట్టాలి అంటే నిజమే అనుకొన్నాము స్టేటు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును నడపడము మాని అభ్యంతరములేదు. ఈ బోర్డును ప్రారంభము చేసిన తరువాత గవర్నమెంటుకు దానిపైన పెత్తనము లేకుండాపోయినది వారికి ఏమీ అధికారము లేదు అని మేము కాడిగాము కనుక చెబుతున్నామని అంటారు వాటి అకౌంట్సు గురించి మనము అడగడానికి వీలులేకుండా వున్నది. డేటు డే వర్కింగుకు ఏమీ సంబంధము లేదు. కన్సూమర్ కి తెలియకుండా డిస్క నెట్టు చేస్తున్నారు అంటే నిష్పహాయాలు అవుతున్నాము అని చెబుతున్నారు. ఏ డిస్క కి లైనులు వేస్తారో తెలియదు అంటారు. కానీ దీనికి పెత్తనము నెత్తి మీద వేసుకోడానికి వచ్చారు యాక్టు ప్రకారము 10 కోట్లు వుంటే మరల 10 కోట్లు పెంచారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును ఏర్పాటు చేసినప్పుడు అకౌంట్సు తెలియలేదు 5 సంవత్సరాలకాటు స్టేటు గవర్నమెంటు నుంచి బోర్డుకు యిచ్చిన ప్రావర్టీ లిస్తులేదు. సంవత్సరాల తరువాత లెక్కలు తీయడానికి వీలులేకపోయినదని ఎస్టేమేట్సు కమిటీలోను, వర్గిక్ ఎకౌంట్సు కమిటీలోను అన్నారు. బ్రాట్ ఓవర్ తెలియలేదు కనుక తరువాత అకౌంట్సు వారికి చేతకాలేదని చెప్పారు ఇది వీలులేదు, మీకు బ్రాటూలేదు, ఓవర్స లేదు, అలా లేకుండావున్న పరిస్థితిలో వుంది తరువాతది ఫ్రాయబోయేటప్పటికీ ఎకౌంట్సు లేవని అంటున్నారు. అది తప్పు, కాబట్టి బ్రాట్ వర్క్ ప్రారంభించి మిగిలిన ఎకౌంట్స్ తయారు చేయండి అని చెప్పారు. కొంతకాలం తరువాత ఎకౌంట్స్ నడిపారు దాని

తరువాత స్టేట్ గవర్నమెంటు ప్రాపర్టీ వీరికి ఎంత వచ్చింది. స్టేట్ గవర్నమెంటులో వన్ థర్డ్, వన్ ఫోర్త్ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు ఎంత ఎక్స్‌కాంట్సు పున్నాయి అంటే ఈ రెండూ పున్న ఎక్స్‌కాంట్సు తెలియవు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును వేసినందువల్ల ఉపయోగం ఏమిటంటే దాని మీద మనకు హక్కులేకపోగా.

. టెల్

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది మీరు రమ్మ్రూ అంటే మేము ఏమీ చెప్పలేము మోస్ట్ ఇంపార్టెంటు పవర్ ఇస్తూ, అధికారం లేనిదానికి రీ క్లోట్లు వసూలు చేసుకోండి అని చెబుతూ.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ — ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండ్ వస్తున్నది కదా, అప్పుడు మాట్లాడవచ్చు

Sri Vavilala Gopala krishnaiah — I am not concerned with the Demand. The House is giving permission to the Government to allow the Electricity Board to float a loan for Rs 65 crores. It is not an ordinary thing అందుచేత అప్పుకు శాస్త్రీయత మనది ఖర్చు పెట్టటం వారు. వారు అధికారం వచ్చిన తరువాత 10 కోట్లు తీసికొని అది చాలితేదు 20 కోట్లు అన్నారు 30 కోట్లు అన్నారు, 40 కోట్లు అన్నారు, ఇప్పుడు రీ కోట్లు మాకు కావాలంటున్నారు డెవలప్ మెంటు ప్లాన్లో పున్న మనం ఎంతైనా వాడుకోవలసివస్తుంది ఓపెన్ మార్కెట్‌లో 40 కోట్లకు గానూ ఎక్స్‌కాంట్సు ఎలా చెబుతున్నారంటే ఓపెన్ మార్కెట్‌లో 20 కోట్లు.

Open market loans	Rs 20 crores
Loans from the Osmania University	Rs 3 crores
Loans from LIC	Rs 7 95 crores
Loans from Agricultural Finance Corporation	Rs 0, 6 lakhs
Loans from Syndicate Bank Ltd	Rs 07 crores
Loans from consumers	Rs. 1 11 crores
Cash credit accommodation from State Bank of Hyderabad and Syndicate Bank	Rs. 5 crores

ఫ్రమ్ కన్సూమర్స్ అన్నారు వారు ఏమిచేస్తున్నారు? మీరు కనుక లోన్ ఇస్తే మీ గ్రామానికి లైన్ వేస్తాం అని అంటున్నారు. వారు ఆకపడి డబ్బు కడుతారు. లోన్ కట్టిన తరువాత ప్లాన్ ప్రకారం మీకు రావాలి. మీరిచ్చిన లోన్ కు రసీదు ఇచ్చాముకదా, అని చెబుతున్నారు నా కాన్సూమర్స్‌లో అలా జరిగినది చాలా పున్నాయి ఇప్పుడు కొత్తగా నేషనల్ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఆరేదివచ్చింది, దానికి 100 కోట్లు ఇచ్చామన్నారు. ఈ డబ్బు ఎక్కడిది? పి ఎల్. 480 మండి మనడబ్బు ఆమెరికా వారు ఇండియన్ కరెన్సీ అంతా అఫ్ సెటుచేసి ఇండియన్ ఎకనమీని మట్టిపాల్చేస్తున్నదానిలో 100 కోట్లు ఇచ్చామని అంటున్నారు, అయితే పై వాన్స్ కార్పొరేషన్‌లో కొద్దిగా తీసుకొన

టానికి కారణం ఏమిటి? విరువాత నేషనల్ ఎలట్రసిటీ బోర్డు పెడుతున్నారు, లిమిటెడు కంపెనీ పెట్టబోతున్నారు అకంపెనీలో ప్రభుత్వానికి ఏమైనా సంబంధం వున్నదా అని నేను అడిగితే ఏమీ లేదన్నారు 100 కోట్లనుండి తీసుకొంటామన్నారు. ఎంతతీసుకొంటాలో చెప్పలేదు, నైట్సువారీగా 100 కోట్లలో మనకు ఎంతవస్తుంది? ఏద్రానువారు 270 తీసుకొంటున్నారు మనం అక్కడలేము. అవరిస్థితులేవీ మూకుచెప్పకుండా ఒక కాగితం మామూలైన పాఠేసి మాకుడబ్బు ఇవ్వమంటే ఎందుకు అవ్వాలి? ఎలట్రసిటీ ఎక్సలెన్సును స్క్రిమ్మి వున్నాయి వాటికి చెల్లించారు ఎందు? జిల్లాలో డెవలప్ మెంట్ బోర్డు పెట్టారు మేజువాడినరుకు అది, కరెక్టు వాళ్ళూ కూర్చుంటారు, ఎవరికి ఇస్తున్నారో తెలియదు, మాకాన్ప్రెస్టుయన్స్ లో 12 సంవత్సరాలనుండి అడుగుతున్నా ఇంతవరకు రాని గ్రామాలు వున్నాయి, కొన్ని గ్రామాలకు తెల్ల వారేసరికి లైట్లు వుంటాయి నేను ఎలట్రసిటీ బోర్డు వారికి ఉత్తరము వ్రాశాను అయ్యా ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి మాకురావడంలేదు, కొన్ని చోట్ల అమాంతంగా వచ్చింది రానిలో ఏదో ట్రీక్ వున్నట్లు వుంది, అట్టివి మాకు తెలియ వరచండి అని అడిగాను, అయితే ట్రీకు చెప్పించా డిప్యూటీ పంపించారు మీరు అడగండి, వస్తుంది అంటారు టైబిలులో ఒక మాట జాప్ ఎవస్తుంది ఆస్క్ డై విల్ ది గివెన్ అని, ఆస్క్ డై విల్ ఎవర్ ది గివెన్ అనే డినిలో కన్పిస్తున్నది. ఈ ఎలట్రసిటీకి సంబంధించిన ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ బురో ట్రీకుగా మైపాస్టునైజులో నడుస్తున్నది. ఎటావము అని ఎక్కడన్న అ గటానికి వీలులేదు, ఉద్యోగులను ఎక్కడుంచో తీసుకువచ్చివేస్తే అడగటానికే వీలులేదు. ఇదివరకు వున్నవారిని పీకెస్తే అడగటానికి వీలులేదే మేము ఎరీజులు పాస్ అయ్యామంటే అడిటర్లు అక్కరలేదు అంటారు. పూర్వపును పికెసారు, ఇప్పుడు పోస్టులో వస్తుంది అంటారు ఒక వేళ రాకపోతే డిస్ పెర్లు అవుతుంది, దానికి దిక్కువరు? ఎలట్రసిటీ బోర్డే డె మో క్ర టి కు ఫారము కు సంబంధంలేదు, గవర్న మెంటుకు చెబితే హేల్పులెస్ అంటారు ఇంత అధ్వానమైన పరిస్థితిలో ఈ ఎడ్మినిస్ట్రేషనును ఎందుకు పెట్టాలి? యామ్ ఫర్ నేషనల్ జేషను, దానికి అశ్శంకరంలేదు, డబ్బు తీసుకువచ్చేది మనం హామీ ఇచ్చేది మనం, దానికి కావలసిన పలుకుబడి ఉపయోగించేది ఎసంబ్లి, కాని అర్బుజేనేది ఏమీలేనివారు ఇది కాకులనుకొట్టి గద్దలకువేసే వద్దటగావుంది డబ్బు ఎందుకు ఇవ్వాలి? మాకు వివరంగా చెప్పకుండా ఇది ఇవ్వడం అనవసరమని నేను మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — అధ్యక్షా ఈశిర్వానం గవర్న మెంటు రిగ్ కోట్ల రూపాయలను ఎలట్రసిటీ బోర్డుకు అప్పజివ్వటానికి ఉద్దేశించి కెచ్చారు కాగానేవుంది. అప్పజివ్వటంలో నష్టంలేదు ఎలట్రసిటీ బోర్డు central acc క్రింద నిర్వాణం అయింది. అయితే దానికి అప్పు ఎలా ఇవ్వాలి, ఎంతవడ్డీ, దానిపల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే లాభం ఏమిటో చెబితే కానననభ ప్రతినిధిగా నేను సంతోషిస్తాను. మొట్టమొదట మనం 10 కోట్లు అప్పజిచ్చాము. రిగ్ లో 20 కోట్లు తరువాత 40 కోట్లు ఇచ్చి ఇప్పుడు రిగ్ కోట్లు ఇవ్వాలని తీర్మానిస్తున్నాము ఇదంతా చట్టాన్ని అనుసరించి చేస్తున్నవ్యవహారం. అప్పు ఇచ్చే

విషయంలో ఇంతగందరగోళం ఎందుకో అర్థం కావటంలేదు. రేపు మరల ఇంకా ర్ కోట్లు అవనంగా ఇవ్వాలంటే మళ్ళీ house ముందుకు రావాలికి దా దీని ఉద్దేశం ఏమిటి? మనం ఇచ్చిన అప్పు నద్వినియోగం అవుతుందనే ఉద్దేశం వుండి వుండాలి. బహుశా ఆవుద్దేశంలోనే note on the working of A P Electricity Board ఇచ్చాం. నిజంగా Electricity Board లాభ సాటి వ్యాపారం కాదని అనటానికి బిలులేదు. ఇదిలాభసాటి వ్యాపారం Post office వలె ఇది లాభసాటి వ్యాపారం అయినా దానిలో నడుపాయాలు యింకా ఎక్కువ కావాలని కోరు తున్నాము. గవర్నమెంటు ఇచ్చిన note లో పేర 8 చూస్తే యూనిట్స్ జన రేటేడ్ చూస్తే 66-67 నుండి ఆధికంగా వున్నాయి. టార్గెట్స్ 69-70 కి కూడా ఎక్కువగానే వున్నాయి. కాని ఒక్కటి మాత్రం అర్థం కాలేదు Village electrified 1966-67 లో 494 అయితే 67-68 లో తక్కువ గ్రామాలు ఎందుకు electrify అయ్యాయో దానిలో నాకు ఎక్కడా దొరకలేదు. ఎలక్ట్రి సిటీ డిపార్టుమెంటు వర్కింగు కూడ జాగులేడ. మాపీథిలోనే ఎలక్ట్రిసిటీ లైటులు వేళి తీసేసి మరొక చోట వేశారు. ఒక చోట తీసేసి మరొక చోట వేసేవిధానం ఉంది. నాకు ఓపిక ఉన్నంత సేపూ చెబుతాను. తరువాత చతికిల పడతాను. తమకు తెలుసు. అదశకు ప్రభుత్వం రాకూడదు, ప్రభుత్వం అనేది ప్రజల సమస్యలు అవగాహనంచేసుకుని తక్షణం పరిచేసేటట్లుగా ఉండాలిగాని ఏదో సమాధానం చెప్పి గడివేద్దామంటే యీ తెలియంగా ఉద్యమంలాంటి ఆరాచకాలు జరుగుతున్నాయి. దానిలో ప్రభుత్వంలో ఉన్న అందరూ ఇమిడి ఉంటారు. యీ బోర్డు ఒక అటామన్ బాడి. దానికి ప్రత్యేక పోదా ఉంది. అది లాభ సాటి అయిన బోర్డు. 66 కోట్లు ఇస్తున్నామంటే నాకు అనుమానం 66 కోట్లు ఎందుకు ఇవ్వరాదు. అప్పుకదా 66 కోట్లు ఇవ్వాలని ఎందు నిర్దారణచేశారో అర్థం కాదు. మన గవర్నమెంటు డబ్బుతో మునిగిపోతోందా-అప్పిచ్చేటప్పుడు వడ్డీ ఆదనంగా వస్తుందా నా అనుమానం. అప్పు పడే వడే పడి కోట్లు 20 కోట్లు అయిదుకోట్లు ఇవ్వాలని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును కావత్రయ వడేకంటే గవర్నమెంటు ఎప్పుడెప్పుడు ఎంత కావాలనుకుంటుందో ఇవ్వవచ్చును. అది బడ్జటులో చర్చకు వస్తుంది. ఆ వద్దతి ఎందుకు అవలంబించరాదు. అర్థం కాదు. కనుక మంత్రిగారు యీ విషయం క్లారిఫికేషను చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు రెండు రకాలైన డబ్బు తీసుకుంటుంది. Loan from State Government under Section 64 of the Electricity Supply Act and loans floated in the open market or raised from Commercial Banks or such institutions as LIC etc. యీ రెండు రకాలయిన లోన్సుకు ఎక్స్‌చేంజును కావాలి. ఏదో శీర్షానం వచ్చిందంటే ఓపికతో చదువుకుంటారు. బుద్ధికుళలతో ఆలోచించి ఇస్తారనికాదు. ఎందుచేత యీ టూ టైమ్స్ ఆఫ్ లోన్స్ ఉన్నాయి కనుక ఒక సిస్టం ప్రకారం Why should not the Government directly float a loan from the public? Why should not the Electricity Board take a loan from the public? These are doubts which are to be clarified. My point is that the Electricity Board must be improved. It should not suffer for paucity of funds. On these things I do desire that the Minister should clarify.

fy the position I do not know if it is relevant or not—there are other thing such as demands of works etc Those, I take up when the Electricity Demand comes

శ్రీ వి కృష్ణమూర్తి నాయుడు — గౌరవసభ్యులు గోపాలకృష్ణయ్యగారు నీ వి కె రావుగారు చాల విషయాలు మాట్లాడారు. వారి సలహాలకు నా కృతజ్ఞతలు చెబుతున్నాను కాని నీ వి కె రావుగారు అప్పు ఇవ్వడానికి కాదు బోర్డుకు అప్పు తీసుకునే అధికారం ఇవ్వడానికి అట్టు ప్రకారం బోర్డుకు అప్పు తెచ్చే అధికారం పదికోట్లు ఉండింది తరువాత దానిని 20 కోట్లు పెంచడం అవసరాన్ని బట్టి . . .

శ్రీ సి వి కె.రావు — ఒక క్లారిఫికేషను—అంటే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అప్పు తెచ్చు కునే అధికారం ఇస్తున్నామన్నమాట. అప్పుడు టు టైప్స్ లోన్స్ అన్నారు

Loan from the State Government under S 64 of the Act Permission given by the State Government to float a loan Which is the agency that gives the loan? The agency must be the State Government So it must be something peculiar in it We should have been given that particular Section 68 of the Act It should have been stated here In the note it is stated "Loan from the State Government" Another thing is, permission given by the State Government to float a loan Government grants the loan Government gives the loan Government permits a particular agency to float a loan Permission to float a loan and giving a loan—You kindly explain that position

Sri V Krishna Murthy Naidu — There are two things బోర్డుకు అప్పు ఇవ్వడం—కాని దానికి సంబంధించిన మొత్తంపైన బోర్డు ప్రభుత్వం వద్ద ప్రయివేటు సంస్థనుంచి పబ్లిక్ నుంచి అప్పులు తీసుకునే వివరాలు అందచేశాము. యీ రిజల్యూషనుకు సంబంధించి ప్రయివేటుగా లోన్స్ ప్లాట్ చేయడం అని మనవి చేస్తున్నాను

Sri C V. K. Rao — Let the Minister get a clarification from the Department Here there are two things Loan from the State Government is one thing; loans floated in the open market is another thing Now if the Minister says that loan from the State Government is not actually the State Government granting a loan, does it mean that it is the State Government giving permission to float a loan? If that were so, how is the resolution? The resolution is different

Mr Deputy Speaker — So far as I understand, do you want the authority to be given to the Electricity Board to take a loan from the Government and also from the public agency.

Sri V. Krishnamurthy Naidu — It is not from Government It is to float a loan from the public and from private Banks

Mr Deputy Speaker — ఇప్పుడు ఆ రిజల్యూషనుతో ఏమిటంటే delegation of authority.

Sri C. V. K. Rao.—Let him see para 5 Under Para 5, there are two things one is loan from the State Government It is not a resolution for loan from the State Government Is that what the Minister means? Please see para 5 in the note on the working of the Andhra Pradesh Electricity Board Under para 5, there is item(a) Item (a) states 'loans from the State Government' Item (b) states 'loans floated in the open market'. Does this resolution refer to item (b)?

Sri V Krishnamurthy Naidu —The resolution reads like this : "Whereas the Andhra Pradesh State Electricity Board constituted under Section 5 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act 54 of 1948), is empowered under Section 65 of the Act to borrow any sum required for the purposes of the Act subject to a maximum of ten crores of rupees, unless the State Government with the approval of the State Legislative Assembly, fixes a higher maximum amount

Sri C. V. K. Rao —Under item (b) permission is given for the agency, the State Electricity Board, to float a loan under Section 64 But what about item (a)? So it means permission is given for the agency, i e , the Electricity Board to float a loan under Section 65 What about under item (a)? What is the loan that the State Government is giving? Is the State Government giving any loan? That also, you have to state

Mr Deputy Speaker —That information, he may not be able to give, now

Sri C. V. K. Rao.—Loan from the State Government under S 64 of the Act You have also stated under S 65 Under S 64, in page 2 of your note, you see "loan from the State Government"—borrowing from open market That is separate altogether So you are now not giving any loan from the State Government funds Is that the position?

Sri V Krishnamurthy Naidu —The State Government is giving a loan to the Board every year. But this resolution is not connected with that It is separate

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ —ఇప్పుడు Resolution లో వాళ్ళు చెప్పేది delegation of authority

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అనలు 148 Explanatory Memorandum లో చూడండి. దాంట్లో guarantees to the investing public ఉన్నది

Mr Deputy Speaker — Guarantee of the State Government would always be there

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— General గా ఒక అభిప్రాయం ఏమిటంటే, వాళ్లు ఊరికే loan float చేయడానికి permission మాత్రం ఇస్తున్నామని కాదు దానితోపాటు involve అయి ఉన్నాము guarantee లో కూడా.

Mr. Deputy Speaker —Guarantee లేనికే వాళ్లు float చేయవలసిన Corporation or any autonomous body

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అందువల్ల మాకు కావలసింది two points ఇప్పుడు ఎంతవరకు డబ్బు ఇచ్చారు? గవర్నమెంటు accounts ఉన్నాయా? రెండవది, వారు చేస్తున్నటువంటి చానిని మీరేమైనా control చేసి, ఏమైనా అడగగలిగినటువంటి స్థితిలో ఉన్నారా? ఆ తరువాత staff ను మీరు రోజురోజుకు తీసిపారేస్తున్నారు. మళ్ళీ అయిదుకోట్ల రూపాయలు public రంగంలోను, 2 కోట్ల 50 లక్షలు LIC లోను, ఈ 5 కోట్లు వచ్చే వంచవర్ష ప్రణాళిక 5 సంవత్సరాలలోకూడా ప్రతి సంవత్సరం 5 కోట్లు తీసుకురావడం కొరకై ఉద్దేశించి 65 కోట్ల మేరకు పెంచడం అనేది సభ్యులు కోరడం ఆరుగురున్నది అందుచేత ఈ తీసుకువచ్చిన డబ్బు, మనకు ఉన్నటువంటి installation, వచ్చే వంచవర్ష ప్రణాళికలో మన డిమాండు పెరుగుతుంది, ఆ demandకు సరిపోగా మన installation పెంచుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది అందుకొరకై ఈ loan అంటే బోర్డు permission కావాల్సి ప్రభుత్వాన్ని కోరడం, ప్రభుత్వం సభ్యులముందు పెట్టి ఇది ఆమోదించవలసిందని కోరుతున్నది

Sri A Madhava Rao — Without the permission of the State Government, the Board cannot take a loan beyond the maximum limit already given వడ్డీ ఎంత కడుతున్నాము ఈ loans కన్నిటికీ? ఆ తెచ్చిన డబ్బు వడ్డీకే సరిపోతున్నది కదా, అందుకే మనము loans తీసుకోవడమా? అది చెప్పండి.

Mr Deputy Speaker — You are also going to speak on the Electricity Demand. When the Demand is coming up for discussion, why should you speak now

Sri A Madhava Rao. — When the loan is to be floated, we must be in a position to know whether it is intended for the public at large or is it for purposes of appropriating towards interest that is already payable ఇప్పుడు వడ్డీ ఎంత కడుతున్నారు. ఈ 67 కోట్ల loan ఎంత వడ్డీకి సరిపోతుంది, చానికేమైనా లెక్క ఉన్నదా? చాన్ని గురించి అలోచిస్తున్నారా?

Mr Deputy Speaker — Have you got any material with you

Sri A Madhava Rao — Then what is for the loan?

Sri V Krishnamurthy Naidu — How can I say offhand without the figures before me

Sri A. Madhava Rao — When you are speaking by way of a resolution

Sri V Krishnamurthy Naidu:—This loan is not for. . .

Mr. Deputy Speaker,— He does not have that material now to give a total calculation?

Sri A. Madhava Rao —As a matter of fact, when such huge amount is being asked for, they must be in a position to say for what purpose they are floating'

Mr. Deputy Speaker —I think, in estimates it will be there in the Budget how much interest has been paid and how much interest is to be paid. The budget cannot be without it. It has been stated by him 'for instalment purposes'

Sri A. Madhava Rao —It is not true. We must be in a position to know for what purpose the debt is being borrowed and how it is to be discharged and for what purpose it is being used, and without it how are you entitled to ask by way of a resolution

శ్రీ వి. శృంగారాచారి నాయుడు —Clearగా మనవి చేస్తున్నాం Board కాంటాకు resources, anticipatory resourcesకు సరిపోనప్పుడు loan float చేస్తారు. మనకు 5 సంవత్సరాలలో Fourth Five Year Planకు anticipatory resources సరిపోవు కాబట్టి ఈ loan float చేయడము జరుగుతున్నది. ఈ interest మాత్రం Revenue నుంచి meet అవుతున్నారు, ఇప్పుడు తెచ్చినటువంటి loan నుంచి interest meet అవడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ —అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము దీనిని అభివృద్ధి పరచడానికో లేక ఉన్న వనరులను ఉపయోగపరిచడానికో అప్పు అడగడం రహితంగాని అప్పు అడగడానికి ముందు, solvency ఉన్నదా మరకు మన back history sheet ఎట్లా ఉన్నదని తృప్తిపరచుకోవలసిందిగా ఇది చాలా ప్రమాదమైన పరిస్థితి వస్తుంది. ఇంతవరకు మన Board వ్యవహారం గమక మాస్తే, ప్రతి ఒకటి lossలో పనిచేయడమే ఆ నష్టాన్ని అంతా చెల్లించిన వేయడం జరుగుతున్నది. దీనిలో ఏలాటి శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. Board వ్యవహారాలనుగురించి ఒక enquiry కమిటీవేసి చాక్కు సక్రమంగా పని చేస్తున్నారా, అది lossలో ఉన్నదా తేల్చి చెప్పమంటే ఈవేళ లెక్కలు ఇవ్వరు. కాని మీరు ప్రతి పర్యాయము loan కావాలని Assembly ముందు వస్తూ ఉంటారు. ఈ రోజు తప్పుచేస్తే, చేపు జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత కూడా ఉంటుంది. కాబట్టి కానన సభను సంతృప్తి పరచే విధంగా మీ వ్యవహారాలన్నీ enquiry చేయించి పెడితే తప్ప, ఈ loan ఇవ్వడానికి కాననసభ తయారుగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. మాణిక్యరావు —అధ్యక్షా, ఈ Electricity Board loan తీసుకొంటున్నది, బాగానే ఉన్నది. కాని ఇప్పటివరకు ఎన్నోమార్లు loans తీసుకొన్నారు. కాని ఏమీ జరిగింది? దాని విషయంలో ఇప్పుడు నేను ఏదలచుకోలేదు. కాని ఏ వర్గంలో loan చాక్కు collect చేస్తున్నారో ఆ వర్గతి మంచిది కాదని నేను ముఖ్యంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ collect చేయడంలో చాక్కుకు quotas నియమించి, Asst Engineersకు ఇంక అని, Executive Engineersకు ఇంక అని, S.E. గారికి ఇంక quota అని ఇచ్చి, మీరు ఇది collect చేసి తీరాలి, అని industrialists నుంచి compulsoryగా 2 వేలు, 3 వేలు, 4 వేలు అని, agriculturists నుంచి 200 నుంచి పెట్టి, ఈ వర్గంలో collect

చేయడం కాగలేదు మీరు ఏ వద్దతిలూ connect చేస్తున్నారో చెప్పితే కాగుంది వింగంగా లేకుంటే పనుంటున్నారు.—మేము current బాడ్ చేస్తాము, power బాడ్ చేస్తాము అని చెప్పి ఒక pressureతో loan collect చేయడం కాగలేదు Banks ఉన్నాయి, ఇంకా వేరే ఉన్నాయి మీరు ప్రచారము చేయండి వారికి అవసరం ఉంటే, మీరు loan తీసుకోండి కాని ఈ pressure పెట్టి గవర్నమెంటు collect చేసేది కాగలేదు పోయిననూ అట్లా జరిగింది కనీసం ఎప్పుడైనా ఆ విధంగా జరగకుండా చేస్తారా?

శ్రీ సి సుబ్బారాయుడు — ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మన ప్రజల దగ్గర నుండి లోన్ తీసుకున్నది మళ్ళీ ఎప్పుడైనా ఆ లోన్ రి పే చేశారా? ఇప్పుడు మళ్ళీ లోన్ చేస్తే — అసలు ఎప్పుడైనా తిరిగి ఇస్తారా? ఆ లోన్ తీసుకొన్న డబ్బుతో గైదులకు ఏదైనా బెనిఫిట్ చేస్తారా? గ్రామాలలో రైతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటానికి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మీ సహాయం చేయటంలేదు రైతులకు ఎల్, ఎం వి దగ్గర తా టు పెట్టి డబ్బు తెస్తుంటున్నారు కరెంటు వారికి కావాలంటే ఎల్ ఎం వి. ద్వారా సప్లయ చేయిస్తున్నారే గాని డై రెక్ట్ గా వారికి ఇవ్వటం లేదు

శ్రీ కె కృష్ణమూర్తి నాయుడు — అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మాణిక్య రావు గారు చెప్పిన సలహా మంచిది. ఎవరైనా కోటా ఫిక్స్ చేసి హెరాప్ చేసి నమూనాచేయటం న్యాయంకాదు ఇంతవరకు అవిధంగా చేసినట్లు నాకు తెలియదు అట్లా చేయకూడదు అని నేను బోర్డుకు సలహా చెబుతాను ఇండస్ట్రియలిస్టు గాని, కన్జూమర్స్ గాని ఎవరైనా ముందుకు వచ్చి అప్పు ఇస్తారో వారిదగ్గర నుండి అప్పు తీసుకోవటం మంచిది ఆ అప్పు హెరాప్ చేసి, వారికి కోటాలు ఫిక్స్ చేసి చేయకూడదని బోర్డుకు సలహా ఇస్తాను అప్పుతీరుస్తున్నారా—అని సుబ్బారాయుడు గారు అడిగారు అప్పు తెచ్చి, తీర్చకుండా ఎట్లా ఉంటారు? 5 సం లు 10 సం లు పరిమితి నిర్ణయించి అప్పు తీసుకువస్తారు ఆ పరిమితి కాగానే అప్పు తీర్చేస్తారు రైతుల దగ్గర నుండి లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు లోన్ 5 సం లు పరిమితి పెట్టటం, అది కాగానే బోర్డు తీర్చటం జరుగుతున్నది. బ్యాంకులలో లోన్ తీసుకొని వడ్డీ కట్టి మళ్ళీ రిఎంబర్స్ చేస్తారు కాబట్టి అప్పు తీర్చకపోవటం అన్నది లేదు

శ్రీ వి రత్నానళాపతి.— బోర్డు ఆప్పు తీసుకోవటంలో తప్పులేదు గాని, ఇప్పుడు బ్యాంక్స్ నేషనలైజ్ చేశారు కదా, ఇక ప్రజల దగ్గర నుండి మనం అప్పులు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? నేషనలైజ్డ్ బ్యాంక్స్ లో ఉన్నట్లు వంటి డబ్బును లై వర్డ్ చేసుకోవచ్చునుకదా. హైదరాబాద్ లో హెబీ ఎలక్ట్రికల్స్ ఉంది బోర్డుకు కావలసిన యంత్రాలు వారు తయారు చేస్తున్నారని తెలుస్తుంది మనం అప్పు తెచ్చుకొని, ఇంకొకరికి డబ్బు ఇచ్చి కొనేదానికంటే యీ హెబీ ఎలక్ట్రికల్స్ వారి దగ్గర నుండి కొన్ని మెషిన్ రీస్ డిఫర్టు పేమెంట్స్ మీద తీసుకొంటే సరిపోతుంది కదా. అది ఆలోచించారా? ఇప్పుడు హెబీ ఎలక్ట్రికల్స్ లో

ఇప్పుడున్న ఇన్ స్టాల్ కేపాసిటీని బట్టి చూస్తే వారు ఫుల్ కేపాసిటీ యుటిలైజ్ చేసుకోవటంలేదు వారు చాలా ఎక్కువగా యుటిలైజ్ చేసుకొంటున్నారు వారు ఫుల్ కేపాసిటీ యుటిలైజ్ చేస్తే ఆ ఇండస్ట్రీకి సప్లయ లేకండా లాభం వస్తుందనే అభిప్రాయం ఉంది ఇప్పుడు ఎక్స్ పేండింగు డెమాండ్ మెంట్ లో గొట్టి విటి యీ బోర్డు తరపున జరుగుతున్నది గమక-మనకు ఎక్కువగా అడుగు డబ్బు కావాలి గమక-ఒక వేళ నేషనల్ లైట్ హౌస్ నుండి తీసుకోవటానికి అవకాశం ఉంటే ప్రజలకు ఏడిపించకుండా రీసుకోవచ్చును లేదా, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా కన్ సర్వే నుండి-ఆన్ డిఫర్డ్ పేమెంట్సు-తీసుకోవటానికి మనం ఒక అగ్రి మెంట్ కు వస్తే-చాలామటుకు మెషిన్స్ అక్కడనుండి తీసుకోవటానికి అవకాశం వుంది అది ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు — గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచన ప్రకారం ఇప్పుడు, హెచ్ ఎల్ ట్రాన్సిమిషన్ దగ్గర నుండి కొంతవరకు తీసుకోవటం జరుగుతున్నదని బోర్డు వారు చెబుతున్నారు అధికంగా తీసుకోమని ఎలవో ఇస్సా నని మనవి చేస్తున్నాను నేషనల్ లైట్ హౌస్ నుండి లోన్ తీసుకోవటం ముందు ముందు పరిశీలించటం జరుగుతుంది

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు — ఈ సెక్షన్ క్రింద గవర్నమెంట్ డిర్బ్లెషన్ ఇచ్చిన మీదట-1959 నుండి ఇప్పటివరకు తీసుకొన్నటువంటి అప్పులు 81 కోట్లు 4 లక్షలకు పైగా ఉంది గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన లోన్స్ 76 కోట్లు 89 లక్షలు ఇంటర్ రిసోర్సెస్ 68 కోట్లు 52 లక్షలు ఇదంతా చూస్తే-ఇది నష్టంలో పోతున్నదన్న మాట. ఇప్పటివరకు తీసుకొన్నటువంటి బరోయింగ్సు 81 కోట్లకు మించి దాదాపు రెట్టింపు 153 కోట్ల రూపాయలు లోన్ తీసుకోవటానికి ఇప్పుడు పర్మిషన్ అడుగు తున్నారు దానినిబట్టి ఇది చాలా నష్టదాయకమైన సంస్థగా ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. దాని పొజిషన్ క్లారిఫై చేయండి

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు — వారు చెప్పినట్లు మూడు తరహాల్లోగా డబ్బు తీసుకోవటం వాస్తవమే. ఇంటర్ నల్ రిసోర్సెస్ అన్నది-డిపాజిట్స్ మూల కంగా కన్ జూమర్స్ ఇచ్చిన డబ్బు కన్ జూమర్స్ ఎల్ ట్రాన్సిమిషన్ నష్టాలు తీసుకొంటున్నంతవరకు-డబ్బు వీరిదగ్గర వుంటుంది సప్లయ్ ప్లాన్ చేసినప్పుడు-వారి డబ్బు వారికి ఇవ్వటం జరుగుతుంది స్టేట్ గవర్నమెంట్ ఇచ్చినదానికి సీలింగు లేదని మనవి చేశాను ప్రతి సంవత్సరం స్టేట్ గవర్నమెంట్ బోర్డు అవసరంబట్టి వారి రిసోర్సెస్ సరిపోవునపుడు ఇవ్వటం జరుగుతున్నది ఇప్పుడు అనుమతి కోరిన 81 కోట్ల రూ. ల లోన్ ప్రయివేటు రంగంలో, పబ్లిక్ కులనుండి తీసుకోవటం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) చావిలాల శివారావు — రెండు నెలల క్రిందట 100 కోట్ల రూ. ల లో రూరల్ ఎల్ ట్రాన్సిమిషన్ కార్పొరేషన్ ఏర్పడింది దానితో మన గవర్నమెంట్ కు సంబంధం వున్నదా ? దాని నుండి మనకు డబ్బు వస్తుందా ? పి. ఎల్. 480 క్రింద వచ్చిన ఆమెరికా డబ్బు దాంట్లో డిపాజిట్ చేసి ఆ డబ్బు స్టేట్ కు

ఇస్తున్నా. అది ఇతర స్టేట్స్ కు ఎక్కువ సోతున్నది ఇప్పుడు మనకు డబ్బులేదని లోన్ కు పర్మిషన్ తీసికొంటున్నామని కొండు వారిద్దరూ నుండి 15-20 కోట్ల రూ.లు అయినా తీసుకొనే పరిస్థితి ఉన్నదా? అరిజో మాట్లాడారా?

(శ్రీ) బి. సి. రంజనరావు (మల్లిశ్వరం) — ఈ లోన్ ప్రతి సంవత్సరం వసూలు చేయటం ఒకటే కాదు, ఈ కమిషన్ చూస్తూనే వద్దతి ఎలానమో బోర్డు సలహా ఇస్తామని సూచిగారు అప్పుడు సలహా కుంటూ-ఉల్లులు ఇచ్చి యీ కమిషన్ వసూలు చేయటం లనేది రద్దుచేస్తే మంచి సాంప్రదాయం ఏర్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ) బి. శృష్టిమూర్తి నాయుడు — అట్లా చేయటంలేదని బోర్డువారే చెబుతున్నాడు అట్లా చేయటాడే అని మేము మాడ చెబుతున్నామని మీరు మనవి చేస్తున్నాను.

Rural Electricity Corporation has just been formed

Mr Speaker — The question is

"Whereas the Andhra Pradesh State Electricity Board constituted under Section 5 of the Electricity (Supply) Act 1948 (Central Act 54 of 1948) is empowered under Section 65 of the Act to borrow any sum required for the purposes of the Act, subject to a maximum of ten crores of Rupees, unless the State Government with the approval of the State Legislative Assembly, fixes a higher maximum amount;

And whereas the State Government with the approval of Andhra Pradesh State Legislative Assembly fixed in December 1962 twenty crores of rupees as the maximum amount,

And whereas the State Government with the approval of Andhra Pradesh State Legislative Assembly fixed in March 1966 forty crores of rupees as the maximum amount,

And whereas the State Government have considered it necessary that the borrowing limit of forty crores of Rupees should be raised further to sixty-five crores of Rupees,

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the State Government should fix a higher maximum amount of sixty-five crores of rupees,

Now, therefore, in pursuance of sub-section (3) of Section 65 of the Electricity (Supply) Act 1948 (Central Act 54 of 1948), this Assembly hereby approves that the State Government shall fix sixty-five crores of Rupees as the maximum amount which the Andhra Pradesh State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of that section "

The motion was adopted.

Annual Financial Statement
Voting of Demands for Grants

Demand No XXXI	- Electricity - Rs 6,27,45,100
Demand No XII	- Jails - Rs 1,28,35,000
Demand No XIII	- Police - Rs 12,96,80,400
Demand No XXX	- Irrigation - Rs 17,61,79,400
Demand No XLI	- Municipal Administration -
	Rs 1,10,85,000

Mr Speaker —There are Demands No XII and XIII and XLI left over from yesterday and also Irrigation. If the House has no objection all the Demands will be moved and there will be a combined discussion.

(Pause)

Sri J Vengal Rao —I beg to move

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs 1,28,35,000 against Demand XII — Jails

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs 12,96,80,400 — against Demand No XIII — Police”

Mr Speaker —Motion moved

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy) —I beg to move

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs 17,61,79,400 against Demand XXX—Irrigation”

I also request that the policy statement* placed on the Table be taken as read

Mr Speaker —Motion moved

Sri N Chencurama Naidu —I beg to move

“That Government be granted a sum not exceeding Rs 1,10,85,000 against Demand XLI—Municipal Administration”

Mr Speaker —Motion moved

Demand No XXX Irrigation Rs 17,61,79,400

Sri G Latchanna —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation by 100/-

To criticise the Government for not completing the repairs of all breaches to irrigation sources in Ichapuram, Sompeta and Tekkali taluks in Srikakulam district during cyclone occurred in October 1968

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation by Rs 100/-

* Printed as appendix

కావలి, పలికనువూరు కాల్వలను కనీసము 4 వ ప్రణాళిక కాలము లో
పూర్తి చేయమని ప్రభుత్వము జాప్య విధానమును వర్తించుటకు

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

To express dissatisfaction for the failure of the Government to
keep the Buckingham canal in good condition as a result of which
thousands of boat-men are put to much inconvenience

To reduce the allotment of Rs 17,61,79 400 for Irrigation
by Rs 100

To urge on Govt , to complete the execution of Dagadastay-
Mungamoor channels in Nellore Dist , as the progress of the work is
very slow now

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

For the failure of the Govt to solve the inter-state river water
disputes as it has already been delayed

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

To urge on Govt to take up de-silting in Pennur anicut
system of irrigation and Kanigiri Reservoir, in Nellore Dist.,

Mr Speaker —Cut motions moved.

Sri Ch Satyanaryana —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

దెల్టా ప్రాంతంలో మురుగు నీరులను అభివృద్ధి చేయుటలో ప్రభుత్వం
విఫలం చెందినందున ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు గాను

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri R Mahananda —I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

Government failed to repair the breached tanks of Gangadevi-
palli, Polavaram, Marella, Ramanur tank etc., in Darsi taluk, due
to recent cyclone

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

Govt failed to provide more funds and also speedy execution
of Gundla Kama Supply Channel to Kocharikota Tank and also for
not providing more funds for Minor Irrigation sources

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

Annual Financial Statement (Budget) 26th September, 1969. 81
for 1969-70
Voting of Demands for Grants

Govt failed to provide more funds for speedy completion of
N S P Right channel of 1st stage and also for Sreesailam Project.

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri G Sivaiah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt did not take steps to extend irrigation facilities
from Araviar project to (1) Sivagiri (2) Vengalattur (3) Chenchuraju
Kandriga (4) Ramapuram (5) Govardhanagiri villages in Satyavedu
Tq, Chittoor Dist, and for not settling the inter State dispute
with Madras on Araviar project affair.

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt did not allot funds to construct and complete
all minor irrigation works in Chittoor Dist

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

As the Govt did not allot sufficient funds for T B High
Level Channel, Srisailam project, Pulivendala project, Vamsadhara
project and Pochampadu project-constructions

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

As the Govt failed to implement the irrigation (tanks)
scheme of Gangamambapuram tank of Nesavur village in Puttur P S
Chittoor Dist

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt not granted sufficient money for Buchireddy
Kandriga reservoir in K'Nagar P S, Puttur Tq, Chittoor Dist

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt failed to take up the varigunta of K. M. Agra-
harm (2) Komativari gunfa of K B R. Puram (3) Chenna Cheruvu
of Terumandgalu (4) Konetipalli tq., of Pudi in Puttur, Chittoor
Dist

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt has not sanctioned sufficient money for Netti
Kuppam tank in Puttur P S Chittoor Dist

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

As the Govt. did not take up the following (1) construction of an anicut across Ray lacheruvu Vanka near Koonapalli (2) formation of a new tank across Pullootla Kalva near Vedappa Kandriga tank (3) Restoration of Kondi Reddi tank of Yagappareddi Konduga village (4) New tank at Eswarapuram (5) Yagappa reddy kondriga new tank formation (6) Kotta Nennur Anicut Scheme

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt. failed to implement the schemes in Korvetinagaram P S, in Chittoor Dist. (1) Restoration of New tank at Mambedu (2) Kottacheruvu near Kosavakuppam

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt. has not taken any finalise the proposed scheme known as "Ammapalli Reservoir (Gadanki Reservoir) (by P W D) in Puttur Tq, Chittoor Dist. (Medium cheque)"

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt. did not consider and allot funds for Satravada Anicut-Bugga Anicut and Channel extensions in Puttur Tq, Chittoor Dist.

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

The dept. failed to close the breach of Sivagiri tank and also new tank in Pechatur P S Chittoor Dist.

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

As the Govt. did not finalise the "Nandimangalam New tank" in Puttur P S Chittoor Dist.

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri Poola Subbaiah — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs, 100

కర్నూలు జిల్లా మార్కాపురం తాలూకాలోని తోకపల్లె కుడి కాలువ ప్రారంభించినందుకు నిరసనగా

Mr. Speaker —Cut motion moved

Sri P Sanyasi Rao — I beg to remove

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

విశాఖపట్నం తాలూకాలోనున్న చిన్న నీటి వనరులు పండిగెడ్డ, పకోడిలగెడ్డ, చింతగెడ్డలకు పరిశీలన జరిపి, పని ప్రారంభించుటకు తగు ఏర్పాటు చేసి వ్యయసాయము అభివృద్ధికి పూనుకోవలెనని

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

విశాఖపట్నం తాలూకా విక్రనిపాలెంగల్ల తమురుగెడ్డ నిర్మాణంచేయు విషయములో ఏమాత్రం వట్టించుకోవలెనని

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri C Jangareddy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

వరుకాల తాలూకాలోని ఈ క్రింది స్కీములు చేపట్టవలెననిగాను,
1 చెన్నుపాక మొద్దులచెర్వు 2 వర్కాలచెర్వు కాలవల మరమ్మత్తు 3 చలివాగు ప్రాజెక్టు కాలవల మరమ్మత్తు 4 చలివాగు జేసిన్ లోపున్న నీరుకు శమాటు, లక్ష్మీపురంమాటు ముద్దుకూరుచెర్వు టాకపురం చెర్వులోని చానల్ నిర్మించ వలెనని 5 పోచారం గడికి చెర్వు మరమ్మత్తు

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

పోచంపాడు ప్రాజెక్టు వరుకాల తాలూకాలోని మొత్తము గ్రామములకు యివ్వవలెననిగాను

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs. 100

గత సంవత్సరము చలివాగు ప్రాజెక్టు నీరును, నీరు లేకున్న అధనము అనుమతి మినిస్టరుగారు తమ రాజకీయ ప్రాజెక్టులనుకొరకు యిచ్చినందులకు, రైతులకు నష్టమువచ్చి పంట సరిగా పండలేదు. అదియునుగాక మొదటి పొలములుకూడ దెబ్బతిన్నవి

Mr Speaker — Cut motions moved —

Sri M Ch Nagayya — I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

గుంటూరు జిల్లాలో అప్పాపురం ప్రాజెక్టు అభివృద్ధిచేయవలెనని సకాలములో నీరు అందక రైతుల నాట్లు ఆలస్యముగా వేయుటవల్ల కలుగు నష్టమును ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినా సడరు ప్రాజెక్టు అభివృద్ధిచేయనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

గుంటూరు జిల్లాలో గుంటూరు ఛానల్ యింతవరకు పూర్తి చేయనందుకు గాను ప్రభుత్వమును విమర్శించుటను సరిపోవు నిధులను యెలాంటి చేయనందున విమర్శించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

గుంటూరు జిల్లాలో అప్పాపురం ప్రాజెక్టు ఏరియాకు చెందిన జల్లపాగు నుండి సెం 1 డ్రైప్ సిస్టాండ్ కోరకు భూ సేకరణ జరిగినప్పటికి, గత రెండు సం ల నుండి కోత తీర్మానములద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నప్పటికి, దాని సిస్టాండ్ విషయములో జాప్యం చేస్తున్నందుకుగాను ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs 17,61,79,400 for Irrigation
by Rs 100

దెల్టా ప్రాంతంలో మురుగునీటి వనరులను అభివృద్ధిచేయనందున ఏటా లక్షలాది రూ లు రైతులకు నష్టం వచ్చుచున్నప్పటికి యింతవరకు ఎట్టి ప్రయత్నం చేయనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

Mr Speaker — Cut motions moved.

DEMAND No XII — JAILS—Rs 1,28,35,000

Sri G Latchanna — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100

To criticise the Government for following outmoded Jail manual and not providing modern hygienic conditions and also minimum wages to the prisoners

Mr Speaker — Cut motion moved.

Sri N Raghava Reddy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100.

స్వాతంత్ర్యంవచ్చి 22 సంవత్సరాలగుచున్నా ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని చెప్పే యీ ప్రభుత్వం వేటికి మరణ శిక్షలు అమలు జరుగుచున్నందుకు నిరసనగా

Mr Speaker — Cut motion moved.

Sri Md Rajab Ali — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100

ఫై దీలకు పూర్తిగా సరిపడే ఆహారము యి వ్వ నం దు కు సరియైన సౌకర్యములు కలుగజేయనందుకు నిరసనగా

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri N Raghava Reddy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails

by Rs 100.

శ్రీలు సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టుకొనుచున్న జైలర్ల వాగ్దానాలు అమలు
జరపక నూతన జైల్ మాన్యువల్ చేయకుండా బ్రిటిష్ నాటి పాత కాలపు
ప్రవర్తన శైలీల ఎడల అనుసరిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri K. Govinda Rao — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails

by Rs 100

ఖమ్మం జైల్లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ రైతు, వ్యవసాయ శార్మికులపై
చిట్టి మాటికి కేసులు పెట్టి, సబ్ జైలులో బంధించి కనీస సౌకర్యాలు కలిపించ
లేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

Mr Speaker, — Cut motion moved

Sri S Vemayya — I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 1,28,85,000 for Jails

by Rs 100.

To urge on Government to take up the reforms of the laws
pertaining to the conditions and facilities to the prisoners.

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri K. Muniswamy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails

by Rs 100

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలో ఉద్యమ నాయకులను జైళ్ళలో
పెట్టుటకు జైళ్లు ఖాళీ లేనందున ప్రభుత్వ పాతకాలను, కళాకాలను జైళ్ళగా
మార్చినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails

by Rs 100.

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలో జైలులో పెట్టిన తెలంగాణా
నాయకులకు జైళ్ల కేపాసిటీ మించి సత్కారములను పుంచి వారికి అసౌకర్యాన్ని
కలుగజేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకుగాను.

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri T C. Rajan — I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 1,28,35,000 for Jails

by Rs. 100

To criticise the Government for not increasing the standards and quality, integrity of Jail wardens and constables

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100

To criticise the Government for not taking steps to eradicate mosquitos and Bugs in Jails

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100

To criticise the Government for not providing septic lavatories for inmate of Jails

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100

To criticise the Government for not improving the quality of food and amenities in Jails

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri R. Mahananda — I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100

failed to reform the old Jail Rules and to show more amenities to the prisoners

— Mr Speaker — Cut motion moved

Sri C. Vengataiah — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs. 100

For not improving the condition of jails in the State

Mr Speaker — Cut motion moved

Sri C. V. K. Rao — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100.

To demand the Government for creating better facilities for prisoners in food, clothing, accommodation and interviews

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100

To demand the Government to attract best men into police department to be sentinels of the people.

To reduce the allotment of Rs 1,28,85,000 for Jails
by Rs 100.

To demand the Government to improve the conditions of policemen

Annual Financial Statement (Budget) 27th September, 1969, 87
for 1969-70

Voting of Demands for Grants

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100.

To further criticise the failure of the police officials in Kakinada for not eradicating gambling smuggling crime and corruption and demand efficient police system in Kakinada

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100

To criticise the Government for bad food, ill treatment, lack of sanitation, health conditions etc, in the jails of the State

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100.

To demand the Government that Jails in the State should be reformed

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs. 100

To criticise the Government for mofussil jails being in a hopeless condition of over crowding and inhuman environment.

Mr Speaker — Cut motions moved,

Sri K. Manuswamy. — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,28,35,000 for Jails
by Rs 100.

For not maintaining proper serving of food and proper sanitation in Jails

Mr Speaker — Cut motion moved

DEMAND No XIII — POLICE—Rs 12,96,80,400

Sri N. Raghava Reddy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

నక్కలైట్ల పేరుతో సాధారణ ప్రజానీకాన్ని బాధించి విచక్షణారహితంగా కాల్చి చంపుతున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for police
by Rs 100

బాకు మార్కెటు, లంచగొండి మొదలగు అసాంఘిక శక్తులను వదిలి బిజర్లు సాగుజేసుకనే పేదలపై నమ్మే చేయు వ్యవసాయ కూలీలు మొదలగు క్రామీకులపై కేసులు పెట్టి చిత్రహింసలకు గురిచేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri B Narasimha Reddy — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for police
Rs 100

by రాష్ట్రములో శాంతి భద్రతలను కాపాడలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for police
Rs 100

by రాష్ట్రములో నక్సలైటు పేరు మీద సామాన్య ప్రజలను కాల్పుతూ
పాగించుతున్న హత్యాకాండకు నిరసనగా

Mr Speaker — Cut motions moved

Sri K. Ramanandham — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
Rs 100/-

by యీ రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలను కాపాడటంలో యీ ప్రభుత్వం విఫల
మయినందున

Mr Speaker — Cut motion removed

Sri K Butchi Rayudu — I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
Rs 100/-

by To criticise the Government for the failure to keep the law and
order, and thereby responsible for the insecurity of the life and prop-
erty of the people

Mr Speaker — Cut motion removed

Sri K. Govinda Rao — I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 12,96,80,400 for Police
Rs. 100/-

by ప్రజా సంఘాలు, ముఖ్యంగా రైతు వ్యవసాయ కార్మికులపై అక్రమ
శ్రమలుపెట్టి వారిని ఆర్థికంగా కృంగివేసి ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగ.

To reduce the allotment of Rs 12 96,80,400 for Police
Rs 100/-

by ఖమ్మం జిల్లా, తాలూకాలో ఈర్లపూడి గ్రామంలో బలదం లంచాడి
తండాపై పోలీసులు దాడిచేసి, వారినుంచి లంచాలు కాజేసిన పోలీసు దమన
విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs 12,96 80,400 for Police
Rs 100/-

by ఖమ్మం తాలూకా మూటాపురం గ్రామంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్య
కర్తలను హత్య కావించుటకై జరుపుతున్న గుండాంబాని అరికట్టలేని ప్రభుత్వ
విధానానికి నిరసనగా

Annual Financial Statement (Budget) 26th September, '969 89
for 1969-70
Voting of Demands for Grants

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri S Vemayya —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police Rs 100
by

Express dissatisfaction for the failure of the Govt to protect the scheduled castes from social boycott in Kurugonda village Gudur Tq Nel ore, Indur, Kaikaluru, Bhimavaram, Atmakur, Bakavaram villages in Guntur District, Mahipalam village in Krishna District

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri P Subbiah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police Rs 100
by

For not withdrawing the cases filed against the press employees of the Government Press, Kurnool

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri K Munuswamy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police Rs 100
by

రాష్ట్రంలో పెక్కు జిల్లాలకు వ్యాపించిన నక్సలైట్లు కార్యక్రమాన్ని అరికట్టుటలో చైఫర్లను పొందినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను —

Mr Speaker —Motion moved

Sri K Muni Swamy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police Rs 100
by

గత 8 మాసములనుండి జంటనగరాలలో కాని, తెలంగాణా జిల్లాలన్నింటిలోను కాంతి భద్రవలను ఏర్పాటు చేయుటలో పూర్తిగా విఫలమైనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను —

To reduce the allotment of Rs. 12,96,80,400 for Police Rs 100
by

ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమం ప్రజా ఉద్యమం అని గుర్తించక శీంధ్ర రాష్ట్ర పోలీసులతోను ప్రాంతీయ వైస్యం సహాయంతోనూ ఉద్యమాన్ని అణచడానికి యత్నించి లక్షలాది రూపాయలు పోలీసు సిబ్బందిపై అదనంగా ఖర్చు చేసి ప్రజాభవాన్ని దుర్బినియోగం చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను —

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police Rs 10
by

ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమకారులు శాంతియుతంగా ఉద్యమాన్ని నడుపుకొనుచున్నప్పటికీ పోలీసు జులంతో వారి ఉద్యమాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయడానికి ప్రభుత్వం యత్నించి కాల్పులు జరిపించి, వీధిత్వ పరిస్థితులు కలగలేనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను—

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

హోంమంత్రి స్వంత జిల్లా పరిశ్రమలో కొత్తగూడెం వద్ద జహిరంగ సభ సందర్భంలో నిరసన తెలిపిన ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదులపై అక్రమంగా, ఎటువంటి హెచ్చరిక లేకుండా కాల్పులు జరిపించిన కారణంగా యిరువురు చరిపోయినందుకు ప్రభుత్వ దమన నీతిని విమర్శించుటకుగాను—

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri I C Rajan —Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

28-8-69 న శాంతియుతంగా నిజాం కళాశాలలో సమావేశం జరుపుకొని యింటికి పోతున్న విద్యార్థులపై జై తెలంగాణా నినాదం చేశారనే నేరంపై విచక్షణారహితంగా లాఠీ చార్జీ, బాష్పహాయువు, గాలిలోకి తుపాకి కాల్పులు జరిపించిన ప్రభుత్వ ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక విధానాన్ని నిరసనగా ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను—

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri S Vemaiah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

To express dissatisfaction for the failure of the Government to provide housing accommodation to the constables in the State now

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri T C Rajan —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

To criticise the Government for not fixing minimum qualification as Matriculation for constable recruitment

To reduce the allotment of Rs. 12,96 80,400 for Police
by Rs 100

To criticise the Governments for not taking effective step to eradicate corruption in Police Department.

To reduce the allotment of Rs. 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

Annual Financial Statement (Budget) 26th September, 1969 91
for 1969-70
Voting of Demands for Grants

To criticise the Government for not increasing the standard of constables and sub-Inspectors

To reduce the allotment of Rs. 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

To criticise the Government for not taking proper action against those on whom the courts have placed structures

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri K. Bujchariah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

గుంటూరు జిల్లా చిలకలూరి పేటలో పైర్ స్టేషన్ నిర్మాణం చేయుటలో విలంబన చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వమును గురించి విమర్శించుటకు గాను

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri G Mahananda —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

Failed to enhance the T A to the Police Constables and Head Constables and also failed to give free rent quarters and cycles and also failed to supply one Motor cycle to each of the Sub-Inspectors

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

For not opening a Police Station at Mundlamoor-Darsi Taluk Nellore District

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri M Ch Nagayya —I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

గుంటూరు జిల్లాలో కాంతి భద్రతలు పూర్తిగా మృగ్యమైనందున ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను—

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri C V K Rao —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

To Criticise the Government for rampant, corruption in the Police department

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs. 100

To criticise the Government for its failure to maintain law and order in the State

To reduce the allotment of Rs 12,96,08,400 for Police
by Rs 100

To criticise the Government for its failure to take action against an Asst. Inspector of Police in Kakinada in 1965-66 who acted high handedly towards the poor workers and fishermen

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

To demand the Government to have the police staff in accordance with the needs of the democratic social order

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri K. Muniswamy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,96,80,400 for Police
by Rs 100

For not up grading the police station as circle office at Gullupet, Nellore District

Mr Speaker —Cut motions moved

DEMAND NO XLI-1,10,85,000 MUNICIPAL ADMINISTRATION

Sri K. Ramanatham —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,10,65,000 for Municipal Administration by Rs. 100

For not providing adequate funds to remove the slums in towns

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri S. Vemayya —I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

For not solving acute house-site scarcity in Rajamundry town

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

For delaying the execution of the water supply scheme to Rajamundry town

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

పార్లమెంటు 50 గు లో హరిజన. గిరిజన పేరలు యిండ్లు వేసుకొని అనేక సంవత్సరములు నివసించుచున్న వారి గుడిసెలను, అక్రమముగా వడగొట్టి వేయించిన ప్రభుత్వపు కారీన్య విధానమును గర్హించుటకు

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

రక్షణ, నీటి వధకముల స్కీములను రాష్ట్రంలో పూర్తిచేయక, జాప్యం చేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానమును గర్హించుటకు

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

Problem of the Scavengers and slum dwellers in the State now

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri Janga Reddy —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

ఇంతవరకు పురపాలక సంఘం వరంగల్లులో నీటిసరఫరా చేయనంది అను ఇది వానకాలము అయినా నీరు లేదు దానికి కాళ్ళవ పరిష్కార మార్గము యీ బడ్జెట్ తేనందులకు

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

వరంగల్లు ఇంతపెద్ద నగరము అయినప్పటికి భూగర్భ మురుగు కాల్వలు పథకమును చేపట్టనందులకు.

Mr. Speaker —Cut motions moved

Sri C Vengaliah —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 1,10,85,000 for Municipal Administration by Rs 100

For not sanctioning protected water supply to Markapur Municipality

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — Mr Speaker, Sir, when will we have discussion on the report of the Finance Commission?

Mr Speaker —We will see if we can take it up on the 29th Or we will see tomorrow after the Demands are passed, if we can take it up from 1-30 to 2 p m Otherwise, we will have to sit tomorrow evening say from 5 p m to 6 or 7 p m

శ్రీ టి సి రాజన్ —అధ్యక్షా, ప్రజా కీర్తిలో నేడు విద్యుచ్ఛక్తి చాల ప్రాధాన్యత వహిస్తున్నది మనకు వర్షాలు ఎప్పుడు లేకపోతున్నవో అప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం చాల కనబడుతున్నది దేశ సంపదను అభివృద్ధి పరచడంలో ప్రధానమైన భూమికను ఒక్క విద్యుచ్ఛక్తి నిర్వహిస్తున్నదని అన

డానికి ఏ మాత్రం సందేహంలేదు. అలాంటి ఈ సంస్థ శక్తివంతంగా సమర్థ వంతంగా పని చేయకపోవడం మాత్రం చాలా కోసనీయమైన విషయం ప్రతి వర్షాయము ఈ బోర్డుయొక్క వ్యవహారాన్ని పరిశీలించాలని దానిని సక్రమ పద్ధతిలో నడిపించాలని చెప్పడం మా వంతు పెడచెవిని పెట్టడం ప్రభుత్వం వంతు అయిపోతున్నది. ప్రజా జీవితంలో యిది కీలకమైన స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తున్నది కనుక అది సక్రమంగా ఎప్పుడైతే నడవలేకపోతున్నదో అప్పుడు దాని యొక్క ఒడుదుడుకులు ప్రజా జీవితంలో చాలా మటుకు ప్రతిబింబిస్తాయి కాబట్టి దీనిని చాలా శుష్టంగా సూక్ష్మంగా పరిశీలించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రీ కోట్ల రూపాయలపై చిల్లర ఈ డిమాండును కోరడంలో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు ఇంకా ఎక్కువగా కోరి ఉండాలని అవసరం ఉన్నది. ఎంత చిన్న మొత్తం యిచ్చినా దాని ఫలితం సక్రమంగా ప్రజలకు అందుతున్నదా అనేది గమనించాలి. ఆ అమౌంటుతో మాకు నిమిత్తంలేదుగాని యిది ఎలా ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుందని అంతవరకు ఈ శాసనసభకు ఎక్కువ బాధ్యత పడి ఉన్నది వచ్చే సంవత్సరం నుంచి మనకు విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఏర్పడుతుందని యిక్కడనే పేర్కొన్నారు ఈ విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను ఎట్లా తీరుస్తామని ఏవో ఊహాగానాలు ప్రతి సంవత్సరం చేసినట్లే ఈ సంవత్సరంకూడ చేసినా మేము అసెంబ్లీకి వచ్చిన తరువాత మాడు వర్షాయములు వాగ్దానాలు చేసినా యిసుమంతకూడ యిందులో మనం ముందుకు పోయినట్లుగా కనబడకపోతే యిప్పుడు క్రొత్తగా మంత్రిగారు చెప్పిన మాటలు నమ్మాలని కోరడం, మేము ఎలా నమ్మగలమో వాకు బోధపడదంటేదు. ఆంధ్రరాష్ట్రం దీనుంచి వెనుకబడి పోతున్నదనే దానిని గుర్తించమని ప్రతిరోజు ప్రతి సభ్యుడు చెప్పితే ఆ ప్రయత్నం ఎందువల్ల చేయడం లేదో వాకు అర్థం కావడంలేదు ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వం వారిపట్ల చూపుతున్న అదరణ, భారతదేశం మొత్తంలో ఎక్కువ ఉత్పత్తిని సాధించగలగడానికి సహజ సంవదలు, సహజ వనరులు కలిగిన ఈ ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని వెనకకు త్రొక్కి దానియొక్క అగ్ర స్థానాన్ని, దానియొక్క ముఖ్యతనుగాని పాటించడండా పోతూ ఉంటే నిజంగా మనకు చిముర క్తము లేదా అని అనుకోవలసివస్తుంది ఎందుచేత మీరు సాధించ లేకపోయారు, చేతకానివారయ్యారు అని ఆవేదన పడవలసివస్తున్నది గత వర్షాయముకూడ మేము చెప్పాము సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి మనకు వచ్చే గ్రాంట్స్-మనకంటే చిన్నవైన రాష్ట్రాలు గుజరాత్, మద్రాసు వంటి రాష్ట్రాలు ఎక్కువగా తెస్తూ ఉంటే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఏడవ వంతు, ఎనిమిదవ వంతు వస్తున్నది. ఒక్క మద్రాసు రాష్ట్రానికి కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి 100 కోట్ల రూపాయలు వస్తే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి 64 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే వచ్చినది ఎందువల్ల ఈ తేడా వస్తున్నది మనకు వారికి ఉన్న తేడా ఏమిటి? మనకంటే విస్తీర్ణంలో మద్రాసు పెద్దదా? లేకపోతే వనరులలో మద్రాసు రాష్ట్రం పెద్దదా? లేకపోతే అనాథాలో పెద్దదా? ఈ తేడా చూస్తే మనలో శక్తి సామర్థ్యాలు లోపించినవని ఒప్పుకోకతీరదు అని అనవలసివస్తున్నది ఇంకో చిన్న విషయం నేను మొదటినుంచి చెబుతున్నాను. పవర్ అండ్ షరిగేషన్ ఒక మంత్రి పదవి

క్రింద ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్నందువల్ల మనకు యిచ్చే గ్రాంట్ వారు పవర్ కు, యిరిగేషన్ కు కలిపి యిస్తున్నారు ఇక్కడ మనకు పెద్ద భూతమైన నాగార్జునసాగర్ కు ఆ వచ్చే ఎక్కువ మొత్తాన్ని డైవర్ట్ చేయవలసివస్తున్నది కాబట్టి పవర్ కు వేరుగా, యిరిగేషన్ కు వేరుగా మీరు గ్రాంట్స్ తెచ్చుకొనే దానికి ప్రయత్నం చేస్తే తప్ప యిక్కడ మనం నాగార్జునసాగర్ కు అయ్యే ఖర్చును తట్టుకోలేము ఇక్కడ పవర్ అభివృద్ధి చేయడానికి వీలు లేకపోతున్నది ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో వారికి నచ్చచెప్పాలి ఇలాంటి మన అవసరాల గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో చెప్పి వారిని ఒప్పించడానికి అక్కడ అడ్వ యిజరి కమిటీ యున్నది అంత ప్రధానమైన అడ్వయిజరి కమిటీలో మన ఆంధ్రులకు స్థానం లేకపోవడం చాలా సిగ్గుచేటు. ఎందువల్ల లేకపోయింది ఎందువల్ల మీరు దానికి పోరాటం చేయలేదు ఇది మనకు అశ్చర్యకరమైన, భారతదేశంలో కీలక ప్రాంతమైన ఆంధ్రదేశానికి ఆ అడ్వయిజరి కమిటీలో స్థానం లేకపోవడంవల్ల జరిగే నష్టాన్ని ప్రభుత్వం వారు గుర్తించినారా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను అంతేకాకుండా మద్రాసు రాష్ట్రంలో నైవేలి ప్రాజెక్టును కేంద్రప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నది ఆటమిక్ ప్లేషన్ కూడ మద్రాసు రాష్ట్రంలోనే ప్రారంభిస్తామని రిపోర్టులో పేర్కొన్నారు మన రాష్ట్రానికి నాలుగవ స్థానం యిచ్చినారు నైవేలిలో ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఎంత పవర్ రావాలి అన్నది తేల్చ లేదు. నైవేలిలో మనం వాటా తెచ్చుకోడానికి మద్రాసు రాష్ట్రంలో మంతనాలు జరపాలి అంటున్నారు ఇది కేంద్రప్రభుత్వంచేత నిర్వహించబడుతున్న ప్రాజెక్టు అయినప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రంలో మనం ఎందుకు మంతనాలు జరపాలి నాకు అర్థం కాలేదు ఇలాంటి విషయాలలో, ఏ ఏ రాష్ట్రానికి ఎంతైనా వాటా పవర్ యివ్వాలనేది కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్ణయించాలి గాని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగమనడం అన్యాయం ఇది సిగ్గుచేటు అని మనవి చేస్తున్నాను అలా నైవేలి నుంచి ఆంధ్రరాష్ట్రానికి పవర్ సప్లయి చేయాలనే దానికి వేసుకోనే లైసెన్సు కూడ ప్రపోజ్ నేట్ గా కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్వహించాలి ఆ ఖర్చును కూడ వారే భరించాలి లేకపోయినట్లయితే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించడానికి వీలు కాదు. దీనిని గురించి కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చినారో లేదో, ఏమి చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు ఈ లెక్కలు చూస్తుంటే కేవలం స్వగతాలతో కూడిన ఒక పుస్తకం మాకు యిస్తే సరిపోదు. ప్రతి సంవత్సరం మేము యిది చెబుతున్నాము. గత సంవత్సరం సాధించిన ఫలితాలు ఏమిటి అనేది కూడ యిక్కడ తెలియకపోతే మీరు దానిని గురించి ఏమి మాట్లాడాలో నాకు అర్థంకాలేదు గత సంవత్సరం ఎన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తామని చెప్పినారు ఎన్ని గ్రామాలకు యిచ్చినారు? ఎలాంటి యిన్ ఫర్మేషన్ సరఫరా చేయకుండా, మీ నోట్స్ లో లేకుండా కేవలం సన్మాన వక్రం యిచ్చినట్లు మిమ్ముల్ని మీరు పొగుడుకుంటూ పుస్తకం యిస్తే మేము మాట్లాడడానికి సాధ్యపడదు. గత వర్షాయం చెప్పాము. మీ మంచి చెడ్డలు చెండు కూడా యివ్వాలి అని అడిగి లేకుండాపోతే మీరు మంచి చేశారో చెడు చేశారో మాకు తెలుసుకోలేము అని కి వీలు కాదు మీరు యిచ్చిన నోట్స్ లో ఎలాంటి సమాచారాలు లేవు మీరు

సమి చేయబోతారో ఉపాగనాలమీద యిచ్చిన నోట్స్‌పై మమ్మల్ని మాట్లాడ మంటే చాల కష్టంగా ఉంటుంది మేము యిచ్చే లెక్కలు అప్ టు డేట్ కాక పోయినా ఆ వ్యత్యాసాలు కనబరచేదానికి రెండు ఉదాహరణలు యిస్తాను మద్రాసు ప్రభుత్వం 2,182 యూనిట్స్ జనరేట్ చేస్తూ ఉంటే మైసూరు ప్రభుత్వం 1,194 యూనిట్స్ జనరేట్ చేస్తూ ఉంటే మన ఆంధ్రరాష్ట్రం 287 యూనిట్స్ జనరేట్ చేస్తూ యున్నది ఇవి పాత లెక్కలు అప్ టు డేట్ కాదు అయినా దీనిని మించి మనం అధిగమించామని నేను అనుకోలేదు ఎప్పుడైతే మీరు మాకు లెక్కలు యివ్వలేదో అప్పుడు మేము చెప్పిన లెక్కలే నమ్మాలి అలాగే లోమ్మ మద్రాసు ప్రభుత్వం తేద్రప్రభుత్వం నుంచి 12,850 లక్షలు లోన్ తెచ్చుకొన్నది పంజాబ్ ప్రభుత్వం 10,500 లక్షలు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి తెచ్చుకొంటే మన ఆంధ్రగవర్నమెంట్ 6,777 లక్షలు తెచ్చుకొన్నది సిగ్గు కాదా యిది ఎందువల్ల వెనకబడిపోతున్నాము ఆంధ్రులకు పౌరుషం రావలసిన అవసరం లేదా? అలాగే పవర్ యితర రాష్ట్రాల నుంచి మద్రాసు 284 మెగవాట్లు కొంటే, మైసూరు రాష్ట్రం 58 మెగవాట్లు కొన్నది ఆంధ్రరాష్ట్రం 710 మెగ వాట్లు కొనాల్సి వచ్చినది మైసూరు రాష్ట్రం మద్రాసు రాష్ట్రానికి తక్కువ ధరకు పవర్ యిస్తూ ఆంధ్రకు మాత్రం ఎక్కువ ధరకు యిస్తున్నది. ఎందువల్ల ఈ తేడా చూపిస్తున్నారు ఒక రాష్ట్రానికి తక్కువ ధరకు యిచ్చి మనకు ఎక్కువ ధరకు యిచ్చిస్తున్నాడు ఎందువల్ల ఈ తేడా కల్పిస్తున్నారనేది పరిశీలించకుండా, దానికి పోరాడకుండా, యిద్దరికీ సరియైన ధరకు తెచ్చుకొనేదానికి ప్రయత్నం చేయకుండా పోతే ఈ లోపం ప్రభుత్వానిది కాదా అని అడగాల్సి వస్తున్నది రాష్ట్రంలో యిండస్ట్రియల్ బల్క్ లోడ్స్ తీసుకొనే వారికి సరసమైన ధరకు కరెంట్ యిస్తున్నారు. అగ్రికల్చర్ యిండస్ట్రి కాదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను వారు రెండు నట్లు మరలు విషన్ లో పరుగెత్తించేటట్లు చేసినంతమాత్రాన అది యిండస్ట్రి క్రిందికి వస్తుంది వీరు నట్స్‌లాగా మరలలాగా మనమంతా కలిసి బ్రతికి ఉండేదానికి ప్రొడ్యూస్ చేస్తూ ఉంటే వ్యవసాయాన్ని యిండస్ట్రిగా తీసుకొని దానికి తక్కువ ధరకు ఎందువల్ల ఎనర్జి సప్లయి చేయకూడదని నేను అడుగుతున్నాను. దేశాన్నంతా పోషించడానికి పనికివచ్చే ఈ యిండస్ట్రికి ఎక్కువ ధర పెట్టి కరెంట్ యిస్తూ పైకి రానీయకుండా, అభివృద్ధికి రానీయ కుండా నొక్కి పెట్టడం న్యాయమా, ధర్మమా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇండస్ట్రియల్ కు ఏధరకు ఆయితే కరెంట్ యిస్తున్నారో, వ్యవసాయదారుల యొక్క మోటారు లకు యితర వ్యవసాయ పరికరాలు, పంటలు పండించే ప్రతి దానికి కూడ ఆ ధరకు యివ్వాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టాము ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద నీరు అందించే ప్రతి ఎకరానికి పది, ఇరవై రూపాయలు నీటి సప్లయి చేస్తున్నాము కాబట్టి నీటి తీరువా కట్టాలని వసూలు చేస్తున్నారు రైతులు ఖర్చు పెట్టుకుని శ్రమ్యుకున్న జావులలోని నీటిని వైకితినీ పొలానికి అందించడంలో కరెంటు ఉపయోగించ బడుతోంది ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నీటిని సప్లయి చేసినప్పుడు ఎకరానికి

ఇంత అని వ నూ లు చేస్తున్నప్పుడు. కావున నుంచి విద్యుచ్ఛక్తి సహాయముతో నీటిని సప్లయ చేసినప్పుడు ఎకరానికి ఇంత అని గాక, యూనిటుకు ఇంత అని వనూలు చేయడం న్యాయమా? ఇక్కడ కూడా ఎకరానికి ఇంత అని ఒక ప్లాట్ రేటు పెట్టకూడదా? 120 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసిన నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు క్రింద ఎకరానికి వదిలూపాయలు పెట్టి 14 లక్షలు హడా ఖర్చుకాని కరెంటు లైను వేసి వవరు సప్లయ చేసి వివరీతమైన రేటు రైతుల నుంచి పుచ్చుకుంటున్నారు వవరు యిచ్చి రైతుల దగ్గర నుంచి ఎనర్జీని లాగేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను జాబితో నీరులేక ఎండిపోతే ఇంజనీరుకు వ్రాసుకుంటే ఆయన వచ్చి పరిశీలన చేసిన తర్వాత రెమిషను యిస్తారు అంటున్నారు ఆ ఇంజనీరులూ ఓవర్ సీదులూ ఎలాంటివారో మనకు తెలియరీది కాదు అక్కడి వారికి ఏదైనా సమర్పించుకుంటే తప్ప వారు నీరులేదు అని వ్రాయరు ఎలక్ట్రిక్ వవర్ ఎంత ఉపయోగించామనే దానితో నిమిత్తం లేకుండా సాగుచేసిన దానిని బట్టి ఎకరానికి ఇంత అని యీ కొత్త వద్దతి ప్రవేశపెట్టాలని ప్రార్థిస్తున్నాను అప్పుడే రైతులకు ప్రోత్సాహం వస్తుంది సర్కారులో. సముద్రతీరంలో వారికి మృదువైన భూములున్నాయి అక్కడ రీ నుంచి 10 అడుగులలోపు పోతే నీరు లభిస్తుంది. రెండు అంగుళాల పైపు వేసుకుంటే ఒక గంటలో ఎకరానికి నీరు పారించవచ్చు. రాయలసీమలో 40-50-100 అడుగులలోపు నుంచి కూడా నీటిని పైకి తీయాలి. ఇసుక నేలలు కాబట్టి రోజంతా పట్టినా ఎక్కువ పొలానికి నీరు పారదు సర్కారు ప్రాంతంలోనూ, రాయలసీమలోను కూడా కరెంటుకు ఒకే ధర వనూలు చేయడం ధర్మమా? కాబట్టి రాయలసీమవంటి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రజల కోసం, దేశం కోసం కష్టపడి పండించడానికి ప్రభుత్వం సప్లయ చేస్తున్న వవరుకు మిగతాచోట్ల వలెనే వనూలుచేయడం అధర్మమని చెబుతున్నాను అందు వల్ల ఇక్కడ కరెంటు యూనిట్లు ధర తగ్గించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రం తిరిగి యీ ధరలు పెంచాలని, మినిమం గ్యారంటీ పెంచాలని ఆలోచిస్తున్నట్లు వున్నది ఇది చాలా అన్యాయం ఇప్పటికే 50 రూ లకు పెంచారు. రైతులు కట్టలేక అవస్థపడుతున్నారు ఇట్లా పెంచడం తగదని పాచ్చరిస్తున్నాను మదరాసు రాష్ట్రంలో మినిమం గ్యారంటీ ఒకటిన్నర రూపాయలు వుంటే మైసూరు రాష్ట్రంలో రెండు రూపాయలు వుంటే ఆంధ్రలో మూడు రూపాయలున్నది ఇప్పుడు వుండే 50 రూ.లను 75 రూ లు చేస్తారని కూడా తెలుస్తోంది. పెంచడం వల్ల రైతులను వ్యవసాయంలో ముందుకు పోనీయకుండా కుంటువరచినవారవుతారని మనవిచేస్తున్నాను దేశములో పంట తగ్గి పోతుంది, సబ్సిడైజ్డ్ రేటుతో బియ్యం సరఫరా చేయవలసిన అవస్థ వస్తుంది ఆ విధంగా చేయవద్దని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. ఈ బోర్డు వ్యవహారము చూసుకుంటే— ప్రభుత్వం నుంచి బోర్డుకు పంపినవారి సర్వీసులు యింకా పూర్తిగా బోర్డుకు ట్రాన్సుఫర్ చేయలేదు వారు సక్రమంగా పనిచేయకపోతే వారిపైద యాక్షను తీసుకోడానికి బోర్డుకు అధికారం వుంది. దిసిపిస్టుగా పని చేయించుకోడానికి బోర్డుకు కష్టం అవుతోంది కాబట్టి వారి సర్వీసులను బోర్డుకు

పూర్తిగా ట్రాన్స్పరెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. లోకల్ అడ్వయిజరీ కమిటీలు పెట్టాలని గత సంవత్సరం కూడా చెప్పాము. ఏయే స్కీములు తీసుకోవాలో, ఏవి అవసరమో, ఏవి అంత అవసరము లేదో నిర్ణయించడానికి లోకల్ గా వున్నవారికి అధికారం యిస్తే చెప్పగలుగుతాము కాని యిక్కడ విద్యుత్ సౌధలో కూర్చుని ఫలానా గ్రామం లాని మాప్ చూచి యిచ్చినంత మాత్రాన లాభం లేదు. ఎవరికి వలుకుబడి వుందో, ఎవరు తమకు అవులుగా, మిత్రులుగా, బంధువులుగా వుంటారో వారి ప్రాంతాలలోనే యీ కరెంటు వరిగెత్తుతోంది కాని మిగతా ప్రాంతాలకు రావడంలేదు. లోకల్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో జాంబేలో పనిచేస్తున్నాయి. అట్లాగే ఇక్కడ కూడా ఎందుకు పెట్టకూడదు? సాధ్యమైనంత త్వరలో లోకల్ అడ్వయిజరీ కమిటీలు పెట్టాలని, వాటి అడ్వయిజ్ తప్పనిసరిగా డినుకోవాల్సి కోరుతున్నాను. ఈ లైన్సు ఎప్పుడో వేళాదు, ఆవి పాతవై పోయాయి. తరువాత వాటిపైన పరిశీలన జరగలేదు. ఆ కండ్లక్టర్స్ చెడిపోయినందువల్ల చాలా మోటార్లు కాలిపోతున్నాయి, ఒక్క మోటారు చెడిపోతే కొత్త మోటారు కొనుక్కోడానికి ఎంత డబ్బు కావాలో అంత డబ్బు రిపేర్లు చేయించుకోడానికి రైతుల మీద వదుతోంది. దీనికి పూర్తి అవసరమేదానికి తనకేమీ సంబంధం లేనట్లుగా యీ లోర్డు వ్యవహరిస్తోంది. శ్రమదానం అంటే ఏమిటో? ప్రతికలలో ప్రకటన చేయాలని, లేకపోతే వారి సిబ్బంది ప్రజలను దోచుకు తింటున్నారని నేను వచ్చే వచ్చే ప్రభుత్వానికి వ్రాశాను. ముఖ్యమంత్రిగారు చిత్తూరు వచ్చినప్పుడు నేను ఒక మెమోరాండం వ్రాసి యిచ్చాను. ప్రభుత్వంవారు పుస్తకాలు సరఫరా చేశాము, అందులో చూచుకోండి అంటున్నారు. ఎంతమంది కాసిన సభ్యులు పుస్తకాలు చదివి ప్రతి స్కీము వున్నచోటు చెప్పగలరా అర్థం కావడము లేదు. శ్రమదానం అంటే ప్రకటన చేయడానికి ఎందుకు వెనుకాడుతున్నార? పోల్సు కొలడం, గుంజలు త్రవ్వడం, ఇసుక జల్లి సరఫరా చేయడం చాలునని పుస్తకాలలో వుంటే అక్కడ మొత్తం డబ్బంతా రైతుల దగ్గరే వసూలు చేసి స్కీములు తీసుకుంటున్నారు. ఒక బావి వున్నవారు 125 రూపాలు డిపాజిటు కట్టటమే కాకుండా రెండు మూడు వందల రూపాయలు ఖర్చుల క్రింద చెల్లించు కోవలసి వస్తోంది. కాబట్టి రైతులు ముందుకు రావడంలేదు. వారు చేసిన లైన్సు మీద రెవిన్యూ రాకుండా పోతున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలో యీ లాంటి అన్యాయాలు విపరీతంగా జరుగుతున్నాయి. ఒక్కొక్క బావికి కనెక్షన్ యిస్తే, దానికి కావలసిన మెటీరియల్స్ స్టోరునుంచి డ్రా చేసినట్లు బిల్లులు వున్నాయి కాని మీటరు పెట్టేటప్పుడు ఆ ఖర్చు కూడా రైతు దగ్గరనే వసూలు చేస్తున్నారు. కొన్ని మీటరులకు పెట్టెలు పెట్టకనే, వర్షానికి మీటరులు కాలిపోతే రైతునుంచే మీటరు ఛార్జీలు వసూలు చేసిన సందర్భాలు కూడా వున్నాయి. అకస్మాత్తుగా ఎవరైనా వెళ్లచూస్తే పెట్టెలు లేని మీటరులు వందలకొలది నేను చూపిస్తాను. స్టోర్లునుంచి డ్రా చేసి తెచ్చిన పెట్టెలు ఎందుకు పెట్టలేదు? మోపర్ వైజు చేయడానికి అధికారులు—ఎ.ఇ.లు

లేదా? మావర్తై జర్నల్ మీటరు రీడింగు కూడా మీటర్లు చూచి చేయడంలేదు మూడు నాలుగు నెలలు ఇంట్లో కూర్చుని వ్రాసి ఐదవ నెలలో వెళి మీటరు రీడింగు చూచి కుకప్ చేసి రైతుల దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో 2 రోజులో 8 రోజులో స్ట్రయిక్ చేసినప్పుడు రైతులు వంపిన ఎం ఓలు తీసుకొని ఎవరువంపారో హ్రాసుకొనడంచేతగాక, 88 లక్షలరూపాయలు నప్పెన్ను ఎక్కొం టులో పెట్టారు ఎం ఓ రిసిటు తెచ్చి చూపిస్తే జమ చేస్తాము లే పోతే మళ్లా టైపులసిందే అంటున్నారు. రశీదులు రైతుల దగ్గర వుంటాయా? అసలు అవి పోస్టాఫీసు నుంచి వాసెను వస్తాయా? అఫీసు సిబ్బంది వున్న వారికే హ్రాసుకోవడం కష్టమైతే అమాయకుడైన రైతులను రశీదులు తెమ్మడం అన్యాయం కాదా? ఇటువంటి విషయాలలో బోర్డు తనకు పట్టనట్లుగా వ్యవహరించి చేస్తూ, రీఫ్ ట్ట రూపాయల లోను కావాలని ప్రజలమూర్తి నాయుడుగారు అంటే యివ్వడానికి ఎవరికి ధైర్యం వుంటుంది? ప్రజలు యమయూతలు ఎదుర్కున్నారు వనరు యిచ్చి రైతుల ఎనర్జీ లాగేస్తున్నారు. దీనిని అర్హిట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి కాదు యువకులు కాబట్టి ప్రయత్నం చేసి, పాధిపై వారికి రైతాంగమెంతో రుణపడి వుంటుంది. రైతులను ప్రోత్సహించి, అభివృద్ధి పరచడానికి కృషి చేయాలి ఈ స్కీములు ప్రచారంలో లేవు, రైతులకు తెలియవు నెల్లూరు జిల్లా ఉదయగిరి తాలూకా ఎక్కువగా బావులపైన ఆధారపడిన తాలూకా ఆ తాలూకాలో ఎన్ని బావులకు కరెంటు ఇచ్చారో తెక్క చూడండి ఇతర తాలూకాలలో పోల్చి చూడండి తాలూకా నెట్ గా చేసే ప్రోగ్రెసు కానన నభకు రిపోర్టు యివ్వండి అప్పుడు తెలుస్తుంది వ్యవహారం ఎట్లా నడుస్తున్నది. అడ్డంకు జరిగి మిటిలను అప్పాయంటు చేస్తేనే కాని అన్యాయం తొలగించడానికి పీలు కాదు గత సంవత్సరం పాధించిన విజయాలను చెలితే తప్ప ఈ పుస్తకాల వల్ల ప్రయోజనం లేదు కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని సి. డబ్ల్యు. పి సి కి ఆంధ్ర నుంచి కొంతమందిని డిప్యూటీషను పంపాలనుకుంటున్నారు ఇక్కడ మీనమేపాలు తెక్క చేస్తూ అక్కడకు వంపే లోపల అక్కడ టైం ఐపోయి ఉద్యోగాలలో చేర దానికి కూడా పీలులేకుండా ఉంది మన షేమం గురించి అక్కడ చూట్లాచే వారు లేనందువల్ల ఆంధ్ర అంకా గొడ్డు పోయినట్లు పి డబ్ల్యు. పి సిలో ఎవరూ లేకపోతే న్యాయం ఎట్లా జరుగుతుంది? సాధ్యమైనంత త్వరగా నిర్ణయాలు తీసు కుని మన వారు అక్కడ ఉండేట్లు చూడాలి మన ప్రతినిధిని అక్కడ పెట్టే వరకు మనం నిద్ర పోకూడదని మనవి చెస్తున్నాను ఈ మీదట మరల ఈ రేట్లు పెంచే ప్రయత్నం చేస్తే రైతులు మొత్తం డిస్ కనెక్ట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడు తుంది చిన్న గ్రామాలలో రైట్లు తీసుకుని అంగళ్లు పెట్టుకునే వారికి రు 50-70 లు మినిమం చేసారు ఇంతకంటే అన్యాయం ఉంటుందా? రీయింబవళ్లు ఒక ఐల్లు చేసుకున్నారు 81 లు కంటే ఎక్కువ కాదు. పాపు పెట్టుకుంటే పాపుకు చేరు, ఇంటికి చేరు అవి రు 50 లు మినిమం గారంటి అంటే ఎవరు మిమ్మల్ని అభినందిస్తారో తెలియదు. ఇటువంటివి అరికట్టకపోతే దేశంలో ప్రభుత్వ వ్యతిరేక మైన డిపార్టుమెంటుగా మీది ఒకటి అవుతుంది ప్రభుత్వం అదరణ సంపాదించా

అంటే చిన్న వారని బైపాస్ చేయకుండా ప్రజలను అన్యాయం చేయకుండా చూడాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎమ్. ఎ. రామచంద్రారెడ్డి — అధ్యక్షా, ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండ్ ను నేను నిబంధించేస్తున్నాను బుచ్చిరాయడుగారు మోక్షాక్షమా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మన్ గా అఫీషియలును చేస్తే కాగుంటుందని అన్నారు వారు వాన్ అఫీషియలుకు వ్యతిరేకంగా ఎందుకు ఉన్నారో తెలియదు కానీ అఫీషియలు చైర్మనుగా వుండగా నాకు జరిగిన అనుభవం చెబుతాను. ఒక నాడు ఈ చైర్మను వద్దకు నేను ఇంటర్ వ్యూకు వెడితే he has refused to give the interview So that is the attitude of these officials అప్పుడే ఫారిన్ లు ఎవరో వస్తే ఇంటర్ వ్యూ ఇచ్చారు Some foreigners came to see him They were interviewed but he refused to send my card into his room That is the attitude of the officers So I request the Minister to consider about non-officials but not officials who do not realise what we are representing We are not representing our own personal matters We are representing public and they should know, every officer should know that they are the servants of the public and when we represent they should take other wise there should be action against such officer Anyway Mr Butchuraidu, you please consider whether officers are better or non-officials are better Now coming to electricity కొన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిఫికేషను చేయడానికి కాంక్షను అవుతాయి కానీ ఎక్కడ work takeup చేయలేదు It is nearly one and half years the work has not been taken up మేము ఎన్నిసార్లూ D Es ను, A Es ను కలిసి చెప్పాము అయినా! they are not taking up the work తెలంగాణా region లో sanction అయిన work రాకపోతే ఇంకా ప్రజలలో ఉద్వేగం ఎక్కువ అవుతుంది So I request the Government to take up the works which are already sanctioned and see that they are finished before the term expires. Thirdly, during the khandasari season మాకు కండసారి సీజను లో last year during the season వారు cut down చేశారు.

Last year during the season for nearly 46 hours the current was cut off due to failure and you know, Sir, we are using raw materials, if there is delay of 10 minutes in pumping the sugarcane juice into proper channels there will be putrefaction We have been representing number of times to the Electricity Department and they are paying a deaf year to our request This is not the only season, every year we are bringing to the notice of the Government and they did not care to consider our request at all and this is a very important industry and in Telangana there are 23 units till last season Out of those, I am the only non-Marwadi and the other 22 units are owned by Marwadis and actually I represented these Marwadis against the Telangana ryots How they are exploiting I will bring to the notice of this House, they are the people who are instigating this Telangana movement and under these circumstances, I want the house to know who are exploiting the Marwadis or the Andhras Last

year, the cane price was about Rs 75 to 85, it depends upon the quality of the cane and our factory purchased at the price of Rs 75/-, we never went down. I can show you by facts and figures and the evidence, personal and otherwise, - that these Marwadis had purchased at Rs 45. Is it not exploitation, Sir? Not only that, you see their weighing bridges are defective. These people are exploiting and they say Andhras are exploiting. In what way Andhras are exploiting I want my Telanganas friends to explain to me. Is it not exploitation by the Rajasthanis? So under these circumstances the Government should take a strong action. In spite of representation by the cane-growers the Government is not taking any action. Of course that is not here, it is not in agriculture, but any way when it has come to Khandasari units, I am putting up

Mr Speaker, the other day there was an accident near my factory, there was heavy rain and due to that a wire was snapped and just about 5 furlongs away from my factory, one cow-herd boy trampled over that wire and died and accidentally I was there on that day—I think on 24th or 25th to August - I was accidentally in my factory. Immediately I reported to the Assistant Engineer, he was not there, some U D C had taken my message and asked them to switch off. From 8 o'clock till 8-30 in the night they did not switch off and the boy was burnt to ashes. I have already brought to the notice of the Minister by personal letter. So this is the attitude of the Electricity Department and their staff. Under these circumstances, how are we going to make any progress, I have got my own doubts.

And now about irrigation, Sir, in my constituency there are two canals under Manjira project. They are known by Fatehnagar and Mahaboobnagar - Fatehnagar left and Mahaboobnagar right bank and both the canals pass through my constituency. I have brought to the notice of the Minister last year, they require urgent repairs. I have invited Mr Siddareddy also, he was there. But unfortunately they have not taken any action so far to repair. This year also there is lot of complaints from my area saying that water is not flowing to the end. With great difficulty the tail-enders of the canal are getting water. So I do not know what is the attitude of the Government. These officers, Mr Speaker, they represent something and we represent something. Our request is always thrown away in the consideration of official reports and they say something and talk about technicalities. There are many minor irrigation projects in that basin and they say if they take up any work in that basin the Nizamsagar is going to be affected. I do not know. Ten times Nizamsagar water is flowing out, but when we represented they say it is technical. These technical things we do not understand. If you have a bigger project like Nagarjunasagar that is going to help certain districts. But in Telangana we must have minor irrigation schemes, there are number of schemes, we brought to the notice of the Government. They are not at all considering and about Nagarjunasagar also, before I finish I want the Minister to make it clear; even we, the legislators do not know how many cusecs are allotted to the right bank canal and how many on the left side canal, that

information should be furnished to all the M L As and others, because in Telangana movement they are making an allegation saying that Andhras are taking way, even in the districts people are talking about this — that more water is given to the Andhra side and less water to the Telangana side. Is it so? if it is so, how much is allotted and how many cusecs are allotted on the left canal and how many cusecs are allotted on the right bank canal — so that, if we are enlightened then we can tell the people. Then what was the previous agreement and according to that agreement, is it there. So I want this information to be given before this Assembly adjourns.

Even in Pochampad, of course it is a neglected child and it need not be. This year only 6 crores are allotted, uptill now it was actually a neglected child. I do not know why it was neglected. Of course it is neglected not only now but from the time of even erstwhile Hyderabad State. If Pochampad had been taken up at that time we could have gone ahead but now I think if we take up the higher levels, they object. Maharashtra and Mysore villages are going to be submerged. Under these circumstances I request the Government to take immediate steps to do the needful, in respect of this project. Thank you so much.

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) — అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా నాలుగు దేవుల దేవాలయం ఒకేసారి చర్చించడం జరుగుతున్నది. నేను మునిసిపల్ పట్టణానికి సంబంధించినవాడను కాబట్టి అన్నిటికంటే దానిమీదనే నాయొక్క సూచనలను చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రధానంగా ఈ ప్రభుత్వం మునిసిపల్ పట్టణాలను మునిసిపాలిటీలను సవరించు ప్రక్రియతో చూస్తున్నదని చెప్పడానికి సందేహం ఏమీలేదు. మొత్తం 81 మునిసిపాలిటీలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. 81 మునిసిపాలిటీలగా ఉండే విషయాలకంటే నాకు సంబంధించిన ఏలూరు మునిసిపాలిటీగురించి చెప్పాలంటే అది సీతమ్మవారికోసం క్రింద తయారవుతుంది. ఈ మునిసిపాలిటీయొక్క దుస్థితి ఎలా ఉందంటే ఆక్కడ రోడ్లుగాని కానిలేవనగాని ఆరోగ్య వసతులుగాని సంతృప్తికరంగా లేవని చెప్పడంలో సందేహంలేదు. అతిశయోక్తిలేదు. ఉదాహరణకు 1964 సంవత్సరంలో తమ్మిలేరుపై వరదలు రావడం ఏలూరుపట్టణంలో ఉన్న రోడ్లు అన్నీ కోస్తాకోస్తావడం ఈరోజువరకు 6 సంవత్సరాలు దాటినప్పటికీ కూడా ఈమధ్యలో అనేకమైన వరదలు వచ్చినప్పుడు రోడ్లు చాలా పూర్తిగా పాడయిపోయాయి. ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వానికి మొబైలైజ్మెంట్ వడంబరిగింది. అయినప్పటికీ ఈమధ్యలో ఆఖర 3 రెండుమూడు మాసాలు క్రితం కూడా వరదలు వచ్చినప్పుడు ఫ్లడ్ రిలీఫ్ కోట్ల రూపాయలు గ్రామాలకు మాత్రమే ఇస్తున్నారు కానీ ఏలూరు పట్టణానికి సంబంధించినంతవరకు చాలా ఆశ్రయం చేస్తున్నారని వాల్మీకిప్రాయం నేను పల్లెటూరిలో జన్మించినప్పటికీ పల్లెటూరు అభివృద్ధి చేయకూడదని చెప్పి మునిసిపాలిటీ కాని గ్రామాల అభివృద్ధి తోపాటు పట్టణాల అభివృద్ధి కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. పట్టణాలలో కావలసిన ఆరోగ్యవసతులు రోడ్డువసతి ఉండాలి. పట్టణాలు దిన దిన ప్రవర్థమానంగా పెరగడంతోపాటు పట్టణాల

అవసరాలుకూడా పెరుగుతున్నాయి సందేహంలేదు. అందుచేత రోడ్లకు కోట్లకొలది రూపాయలు వ్లడూ రిలీఫు కమిటీ పైక్లోను కమిటీ డ్రాట్ రిలీఫు కమిటీ ఫండ్లు అని ఏవిధముగా పెరుకున్నప్పటికీ గ్రామాలకు చేసినంతతరచుగా అందులో ఒక నయాపై కుడా చేస్తూనని నాకు విశ్వాసంలేదు. అందుకని ఈమధ్య మునిసిపలు కాళుమంత్రిగారి దగ్గరకు రివిన్యూ మంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళి మాట్లాడాను రివిన్యూ డిమాండుమీద మాట్లాడినప్పుడు రివిన్యూ కాళు మంత్రిగారు సానుభూతితో ఆలోచిస్తామన్నారు ఇటీవల మా మునిసిపలు చైర్మనుగారితో

వెళ్ళి మాట్లాడినప్పుడు ఫండ్స్ అయిపోయాయని చెప్పినారు ఆరోజు నుంచి ఈ రోజువరకు మునిసిపల్ రోడ్లకు ఏమీ అలాట్ చేసినది లేదు సరికదా 25 సంవత్సరాలు మోటార్ వెహికల్స్ టాక్స్లో రావలసినది ఆరోజు నుంచి ఈరోజు వరకు ఎన్ హాన్స్ చేయాలి అభివృద్ధి చేసుకుంటాం అంటే కేవలం నామమాత్రంగా ఇస్తున్నారు ఇప్పుడు ప్రత్యేకం అయిన గ్రాంటుస్ లేవు విద్యా సౌకర్యం కావాలంటే గ్రాంటుస్ సరిపోవడం లేదు ఈమధ్య ఏలూరు మునిసిపాలిటీలో ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు లేని పరిస్థితులు ఏర్పడినవి కారణాలు విచారించితే ప్రభుత్వం ఎడ్యుకేషన్ గ్రాంటుస్ రిలీజు చేయలేదని తెలిసినది, దానివల్ల మునిసిపల్ ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు ఇవ్వడం లేదు కొన్నికొన్ని మునిసిపల్ పాఠశాలలు మునిసిపల్ పరిస్థితులు కూడా వచ్చినట్లు పత్రికల్లో వార్తలు వస్తున్నాయి మునిసిపల్ మంత్రి చెంచు రామనాయుడు గారు చాలా అనుభవజ్ఞులు, దీని గురించి తగినంత శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుకున్నాను రోడ్డు గ్రాంటు గాని రెమ్యూనరేటివ్ స్కీమ్స్ అని చాలా చెప్పారు. ఈ నివేదికతో ఎక్కడా కనిపించలేదు రెమ్యూనరేటివ్ మునిసిపాలిటీకి ఆదాయంకోసం షాపింగు సెంటర్ ఏర్పాటు చేసుకోవడం, దీనిలో చాలా చాలా చేశారు కాని అది క్రియాత్మకంగా ఆచరణలోలేదని చెప్పకతప్పదు ఎలక్ట్రిసిటీ వ్యవహారంలో చెప్పాలంటే ఏలూరు పట్టణంలో ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు వెలుగుతున్నాయో లేదో ఈమధ్య పత్రికలలో చూస్తే ఒకరోజు వెలుగుతున్నవి, ఒకరోజు వెలగడంలేదు కారణం ఏమిటంటే మునిసిపాలిటీ దగ్గర డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు కాని దీపాలు వెలగడం లేదని అనేక మంది స్నేహితులు మెంటు యిస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి కాళు మంత్రి గారు యువకులు, ఉత్సాహవంతులు, కట్టుదిట్టంగా పనిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. 80-40 సంవత్సరాల క్రితం వేసిన వైరులు మాత్రమే ఉన్నాయి. తరువాత వైరులు వేయలేదు అవి పాతవడి పోయాయి చెత్తగా తయారయినాయి దానివల్ల అనేక పర్యాయములు ఎలక్ట్రిసిటీకి భంగం కలుగుతున్నది. ఉన్నట్టుండి దీపాలు గవ్వన ఆరిపోతున్నాయి ఈ విధంగా దీపాలు ఆరి పోకుండా ఉండాలంటే విద్యుచ్ఛక్తి కాళు మంత్రి గారు శ్రద్ధ వహించాలి భారత దేశంలో కృష్ణునికి ఏవిధంగా ప్రత్యేక స్థానం ఉన్నదో ఎలక్ట్రిసిటీకి ప్రత్యేక స్థానం ఉన్నది. ఏ దేశంలో ఎలక్ట్రిసిటీ అభివృద్ధి చెందుతుందో ఆ దేశం అభివృద్ధి చెందుతుందని భారతదేశంలోనూ ప్రపంచంలోనూ చరిత్ర ఘోషిస్తున్నది. అలాట్

చేసిన మొత్తాలు సంవత్సరంగా పున్నప్పటికి ఆవరణలో ఎక్కడెక్కడ డిఫెన్స్ పున్నవి సరిదిద్ది విద్యుచ్ఛక్తి కాళా మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి పని చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను విద్యుచ్ఛక్తి చాల ప్రాముఖ్యత కలిగివున్నది దానివల్ల ప్రమాదాలు సంభవించే వరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. వ్యవసాయదారులకు యీ రోజుల్లో కరెంటు చాలా అవసరమైనది వ్యవసాయ దారునికి కరెంటు విలాసం కొరకు అనుకుంటే పొరపాటు మాతన ప్రపంచంలో విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోతే మనిషి జీవించలేడేమో అని నా అభిప్రాయం విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు కొత్తగా వచ్చారు వారు చిహ్నారుణిల్లా నుంచి శ్రీ కాకుళంవరకు అన్ని పట్టణాలలోనూ పర్యటన చేసి ఈ కాళులో పున్న లోపాలను పరిశీలన చేస్తారని అనుకొంటున్నాను మునిసిపాలిటీలకు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు పున్న సంబంధం ఏమిటి అంటే మునిసిపాలిటీలలో వేసిన ప్రతి లైటుకు మునిసిపాలిటీ యింత డబ్బు యివ్వాలని పున్నది ఆ బల్బులు మునిసిపాలిటీ యిచ్చాలి మునిసిపల్ ఉద్యోగులు వచ్చి నవ్వుడు విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు చారు వీరిద్దరు వస్తే ఆవార్డు కాన్ఫిలర్ వుండరు వారు పున్నప్పడే వేయాలి అన్నప్పుడు మంచి బల్బులు వేయకపోవడంవల్ల రెండవనాడో, మూడవనాడో ఆ వేసినబల్బులు మూడిపోవడం జరుగుతున్నది దీనిపైన విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటుకు, మునిసిపాలిటీలకు మధ్య కరస్పండెన్సు వివాదాలు తలపెత్తుతున్నవి మంచిరకపు బల్బులు వేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను మునిసిపల్ డిమాండుకు, విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండుకు సన్నిహిత సంబంధం వున్నదనుకొంటున్నాను 80 సంవత్సరాల నాడు చేసిన వైరింగును మార్చవలసిన అవసరం వున్నది ఈ సందర్భంలో ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు వెళ్ళి మేము మెమోరాండంను కూడ ఇవ్వడం జరిగింది ఎంతమాత్రం పనికిరాని వైరింగు వుండడంవల్ల అనేకమైన ప్రమాదాలు జరుగుతున్నవని మనవిచేస్తున్నాను. యిలాంటి వాటిని తీసివేయాలని మనవిచేస్తున్నాను పోలీసువారు చాల కక్కున జీతాలతో బ్రతుకుతున్నారు వారికి కావలసిన ఫెసిలిటీస్ చేయాలని చెబుతున్నా ఏమీ అమలు జరగడం లేదు గృహవసతి అసలులేదు రోజురోజుకు పెరుగుతున్న పట్టణాలలో మామూలు ప్రజలతోపాటు వారుకూడ మామూలుగా పొందాలంటే వారికి క్వార్టర్సు నిర్మించాలని అనుకొంటున్నాను గ్రాంటుస్ అలాట్ చేస్తున్నారుకాని వసులు శ్రద్ధగా చేయడంలేదు ఏలూరుపట్టణం మధ్యనుంచి తమ్మిలేరు ప్రవహిస్తున్నది ప్రతి 3, 4 సంవత్సరాలకు బ్రహ్మాండమైన వరదలు వచ్చి ఏలూరులోని రోడ్స్ పాడై పోవడమే కాకుండా ప్రాణనష్టము కూడ జరుగుతున్నది లక్షల రూపాయలు నష్టపరిహారము కూడ యివ్వడము జరుగుతున్నది తమ్మిలేరువచ్చి ఏలూరు పట్టణం పైన వడకుండా వుండాలంటే తమ్మిలేరుకు రివెటుమెంటు కట్టాలి. దానికి 10 లక్షలు ఎస్టిమేటు చేసి 4, 5 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు మిగిలిన 4, 5 లక్షల వని అట్లాగే వుండిపోయినది. ఇంజనీర్లును అడిగితే డబ్బు లేదని అంటున్నారు మిగిలిన పని కూడ పూర్తి చేసి వరద నివారణకు పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను,

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా ఏ రాష్ట్రమైనా నీరు, నిప్పు లేనిచే అభివృద్ధికి రావని పెద్దలు చెబుతారు నీరు అంటే ఇరిగేషన్, నిప్పు అంటే ఎలక్ట్రిసిటీ. ఇక్కడ జిన్ని వద్దులు కలిపి చర్చించడము కూడ కాగానే వున్నది విద్యుచ్ఛక్తి కాఖా మంత్రిగారు, నీటిపారుదల మంత్రిగారు కలిసి ఆలోచించవలసిన సమస్యలు వున్నవి మర రాష్ట్రము యొక్క విద్యుచ్ఛక్తి కేపాసిటీని తీసుకొన్నప్పుడు వెనుక అనుకొన్నాము అసలు ప్లానింగ్ లోనే తప్పు వున్నది అని. విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసుకొనలేకుండా వున్నాము 1962-68 డిజిటల్ లోనే వచ్చింది తప్పు చేసినట్లు, వచ్చే సంవత్సరాలలో ఎక్కువ మొత్తాలు కేటాయించి ఎక్కువ విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేస్తామని వ్యావసాయక, పారిశ్రామికావసరములను తీరుస్తామని ప్రభుత్వము చెప్పినది 1968 కి వచ్చేము యిప్పుడు అదే తప్పిదము చేస్తున్నాము నై వేలి నుంచి మనకు రావలసిన కోటాను తప్పనిసరిగా రాబట్టాలి. అది సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్ స్కీము అంటున్నారు. కరస్పాండెన్సు జరుగుతోంది అంటున్నారు సదిరన్ గ్రీడ్ ని ఏర్పాటుచేసి పిల్ ఫరేజీ లేకుండా ఎనర్జీని అందరికి వంచుతామని అన్నారు ఆ గ్రీడ్ ఎక్కడకు పోయినదో తెలియదు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుపైన కేటాయించిన మొత్తము 8 కోట్ల 50 లక్షలు ఈ విధంగా మనకు వున్న విద్యుదుత్పాదక ప్రాజెక్టుల పైన మొత్తాలను తక్కువగా ఖర్చుపెడుతూ విద్యుచ్ఛక్తి సౌరతనుంచి బయటపడాలంటే ఎట్లా సాధ్యమౌతుంది? దీన్ని గురించి తీవ్రముగా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను పారిశ్రామికంగాను, నీటిపారుదల విషయములోను వెనుకబడివున్నాము. ఈ పెద్దలపైన ఎక్కువ మొత్తాలను ఖర్చుపెట్టి ఎక్కువ ఫలితాలను పొందడానికి కృషిచేయాలి కరువు ప్రాంతాలలో ప్రాజెక్టులు వచ్చే పరిస్థితి లేదు రాయలసీమ మొత్తము తీసుకొన్నప్పుడు 18.4 శాతము నీటి పారుదల అయ్యే భూమి వున్నది తక్కిన 83.06 శాతము ప్రాంతములో విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి ఎందుకు? కాని నుంచి నీరు పైకి తీసి వ్యవసాయానికి అందచేయాలంటే విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి అందచేయాలన్నప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తిని గ్రామీణ ప్రాంతాలకు మనం వంపాలి అంటే రూరల్ ఎలెక్ట్రిఫికేషన్ స్కీమ్ ను ఎక్కువ చేయాలి. దీనికి తగిన వనరులు లేవు కనుక అందుకు నేను చెప్పిన పద్ధతులు అనుసరించాలి మనకు వున్న స్కీమ్ లోయర్ నీలేదు శ్రీశైలం లపై ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టాలి. మన స్టేటు ఫండ్స్ తక్కువగా వుంటే L I C loans కాని P L, 480 నుండి కాని రాబట్టడానికి ప్రయత్నించాలి ఈ విధంగా ఎలెక్ట్రిసిటీకి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి కరువు నుండి ఆ ప్రాంతాలను రక్షించాలి ఈ స్కీములను అమలు జరిపేటప్పుడు పేద ప్రజలు వుండే ప్రాంతాల్లో అమలు జరపకుండా ఆలోచిస్తున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది కరువు ప్రాంతాల్లో 12.5 return అంటే ఎట్లా సాధ్యమో అర్థంకావటం లేదు అందువల్ల రాయలసీమ మహానగరలో ఒక శీర్మానము చేశారు; వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో 12.5% అని కాకుండా దానిని 5% కి దించాలని ఏకగ్రీవంగా శీర్మానించారు దీనిని అమలు జరిపితే తప్ప లేకపోతే ఆ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి కావు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక మినిమమ్ చార్జెస్ విషయం వుంది 50 రూపాయలు పెడుతున్నాము. కరువులో బాధపడే

ప్రాంతాల్లో మినిమమ్ గ్యారంటీని తగ్గించాలి లేకపోతే ఎంతనీరు వాడుకుంటారో ఎంత unemployment చేస్తారో ఆ మేరకే వుండాలి ఈ కరువు ప్రాంతాలను రక్షించాలంటే ఘట్టంగా రెండు విషయాలు ఆలోచించాలి శ్రీశైలం ప్రాజెక్టునుండి దాని క్రింద కొన్ని వేల ఎకరాలు మునిగిపోతున్నాయి ఆ విక్టిమ్స్ కు ప్రభుత్వము పునరావాస సౌకర్యాలు కల్పించాలి. కల్పిస్తామని G O ఇస్కూర్చేశారు కాని వారికి యింకా నష్టపరిహారం అందటంలేదు కనుక వెంటనే వారికి నష్టపరిహారం అందేటట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలని, పునరావాస సౌకర్యాలు కల్పించేయాలని మనవిచేస్తున్నాను, ప్రాజెక్టులలో ఎన్నోవేల మంది పనిచేస్తారు తమ ప్రాణాలను కూడా తక్కు చేసుకుంటూ ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తారు కాని అది నిర్మించబడిన తరువాత ఆ కూలీలను నిరుద్యోగులుగా శ్రేయకుండా వారికి తిరిగి ఉద్యోగ వసతి కల్పించాలి శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు క్రింద 6 నెలలు మాత్రమే పని జరుగుతుంది N M R ను 6 నెలలే వుంచి మిగిలిన ఆరు నెలలు వెళ్ళిపోవడం వున్నాడు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు 40 మైళ్ళు పోతే కాని గ్రామం రాదు అదిటూడా కుగ్రామాలు కాని పెద్దగ్రామాలు కావు, వారు ఆర్టిర్మేటివ్ గా యింకో బ్రతుకు తెరువు దొరికే మార్గం లేదు కనుక N M R కు తప్పనిసరిగా పని కల్పించాలి ఒకసారి తీసికొన్న తరువాత ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయ్యేవరకు తీసివేయకూడదనే నియమం వుంది. దానిని ఖచ్చితంగా అమలుజరపాలని కోరుతున్నాను ఇదే సందర్భంలో L C E, లు L M E వున్నారు, వారు ఈ ప్రాజెక్టులలో 10 సంవత్సరాలు పనిచేసిన తరువాత కూడా రిటైండ్ చేస్తున్నారు వారి పరిస్థితి ఏమిటో మంత్రిగారు ఆలోచించాలి 10 సంవత్సరాలు అయ్యేటప్పటికి వారి వయస్సు మారిపోతుంది ఇతరత్రా బ్రతకటానికి మార్గం లేదు అటువంటి వారి పర్సనల్ రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. ప్రాజెక్టు పని అయిన తరువాత ఇతర డిపార్టుమెంటులలోనికి తీసుకొనే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుందని మనవిచేస్తున్నాను అలాగే కార్మికులలో కూడా 5% 10% మాత్రమే staff ను పెట్టుకొని మిగిలిన 90% కార్మికులకు ప్రాజెక్టుపని అయిన పిమ్మట రిటైండ్ చేస్తున్నారు వారికి గ్రాట్యుయిటీ రిటైండ్ మెంట్ కాంపెన్సేషన్ ఇస్తామని చెబుతున్నారు దానికి 45 కోట్లు కేటాయించారు కాని లేబర్ డివ్ లూట్ యాక్టు, ఆ కాంపెన్సేషన్ యాక్టు ప్రాజెక్టులు రాకపూర్వం వచ్చిన Acts, out dated Act కనుక ఈ కాంపెన్సేషన్, గ్రాట్యుయిటీ వారికి రాని పరిస్థితి వుంది నాగార్జునసాగర్ క్రింద పని చేసిన వారిని ఇవాళే రిటైండ్ చేశారు వారికి గ్రాట్యుయిటీ, కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారు కాని యింకా 15% మిగిలిపోయారు దానికి A G నుండి అజ్జెక్ట్ వచ్చినది వారికి కూడా ఆసొమ్ము అందేటట్లు చూడాలి

ఇక నీటిపారుదల శాఖా మంత్రిగారికి ఒక విషయం మనవిచేయాలి. 15 ఎకనామిక్ రిటరన్ రావాలనటం సరైనది కాదు కనుక కరువు ప్రాంతాలలో ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో ఆ 15 గిట్టుబాటు సూత్రాన్ని తప్పకుండా తీసివేయాలి. ప్రయారిటీ టేసిస్ మీద ఈ కరువు ప్రాంతాలకు, ఏజన్సీ ప్రాంతాలకు నీటి

పారుదల అవకాశాలు కల్పించాలి అలా చేయనంత కాలం ఈ రాష్ట్రంలో ఆర్థిక అసమానతను పోగొట్టలేమని మనవిచేస్తున్నాను వైసీఎల్ గా ఒక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను ప్రతి సంవత్సరం 22,25 కోట్ల పంటలు పండే సమయం వస్తున్నది కాని ప్రభుత్వం ఇచ్చే రేమిషన్ చాలా స్వల్పం కనుక ఈ ప్రాంతంలో విద్యుత్తు కి, నీటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి కుంభం, మార్కాపురం ప్రాంతాలలో పెద్ద చెరువుల పద్ధతి చూస్తే వాటిలో 3, సంవత్సరాల నుండి నీరు లేదు ఇప్పుడు కూడా రెండు మానాల కంటే ఎక్కువ నీరు లేదు అంటుంటే వాటికి శ్రీశైలం నుండి అయినా, K C కెనాల్ నుండి కాని, లేదా నాగార్జునసాగర్ లెస్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా కాని ఆ చెరువులకు నీరు సప్లయ చేయించి కంబం మార్కాపురం కనిగిరి మొదలైన మెట్ట ప్రాంతాలను నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి, సప్లయ చేయించి రాయలసీమ మహాసభ స్పిరిట్ ను అమలు జరపాలను అవే ఆ ప్రాంతాలకు శ్రీరామ రక్ష అని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను

శ్రీ వి జి సుబ్బరామరెడ్డి — అధ్యక్షా, యీ రోజు మిత్రులు చాలమంది విపులంగా మనవిచేశారు ఎలక్ట్రిసిటీ ఉపయోగం అందరికీ తెలుసు అటు నంటి ఎలక్ట్రిసిటీని అందజేయడంలో ప్రభుత్వం జాప్యం చేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. మా గ్రామంలో ఎలక్ట్రిసిటీవస్తే మూచి చచ్చిపోదామని ఉన్నారు అటువంటివారికి చాల నిరుత్సాహంగా ఉంది మా ప్రక్కన ఉన్న చంద్రగిరి తాలూకాలో 90 శాతము ఎలక్ట్రిటీ అయింది. మా కాళహస్తి తాలూకాలో 15 శాతం కూడ కాలేదు దీనికి మానుంచి అడిగేవారు లేకనా ప్రభుత్వ పక్ష పాతమా తెలియదు మంత్రిగారి హయాంలో పక్షపాతంలేకుండా అన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను కొన్ని నాన్ — ఎస్టి మేట్రెడ్ గ్రామాలకు కావాలంటే 2500 రూపాయలు లోను ఇవ్వాలంటారు ఆ లోను ఇవ్వాలంటే యల్ యం బాంకులచుట్టూ తిరిగి కాళ్ళుపెట్టుకునేసరికి తలప్రాంతం తోకకు వస్తుంది కాబట్టి లోను కావాలంటే సబ్సిడీగా 200-300 కాపికి ఇచ్చే దానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు అది రిజర్వు బాంకులోపెట్టి దానికి పదింతలు మీరు ఇవ్వవచ్చని మనవిచేస్తున్నాను యీ 2500 తీసేసి సబ్సిడీ కాపిస్తే తీసుకోండి రెండవది మినిమమ్ చార్జెస్ అంటారు 10 వేలు ఖర్చుచేసి బావి త్రవ్వకుని 4500 ఖర్చుచేసి మోటారుపెట్టుకుని చేసుకుంటే ఎంత కరెంటు కావాలో మీకు తెలియండికాదు అటువంటివారికి బావిలో నీరు ఎండిపోతే, మోటారుచెడిపోతే వారు ఎలక్ట్రిసిటీ వాడకపోతే మీరు మినిమమ్ చార్జి కట్టమంటారు అంటే మూలిగే నక్కమీద తాటికాయపడ్డట్లు పదివేలు ఖర్చుపెట్టి బావి త్రవ్వకుని పైరు ఎండిపోయి నష్టపడినాకూడ నా మినిమమ్ చార్జి నాకు కట్టమంటారు ఇది అన్యాయంకాబట్టి మినిమమ్ చార్జి అనేది తీసేసి ఎవరు ఎంత ఎలక్ట్రిసిటీ వాడకారో ఆమేరకే డబ్బు వసూలుచేయండి అని మనవిచేస్తున్నాను మీటరుఖర్చు రైతుదగ్గర తీసుకుంటున్నారు మీటరు బాక్సు పెడతారు ఆ బాక్సు పెట్టేదిలేదు అది లైను మన్ వాడుకుంటాడో మరి చేమడికే తెలియాలి ఎక్కడో అది తగిలిస్తారు రెండురోజులలో అది చెడిపోతుంది చెడిపోతే రైతు పెనాలిటి కట్టాలి లేక

పోతే పూజలు పెరికేస్తామంటారు. కాబట్టి ఆ పెట్టెలో మీటరు పెట్టి ఆ తాళం మీరే తీసుకోండి కావలసినప్పుడు రీడింగు నోటుచేసుకోండి ఇది గుర్తించాలి రెండవది ఎలక్ట్రిసిటీ ఉంది ఎలక్ట్రిక్ లోని ఆట్రక్ సమిటీ తెలియదు మా గ్రామాలలో రోజుకి అయిదారుసార్లు లైటులు పోతాయి కారణం తెలియదు ఇక్కడ అసెంబ్లీలోనూ యం యల్ ఎ క్వార్టర్సులోనూ కరంటు ఆఫ్ కాదు అంటే ఇక్కడ కూడ ఆఫ్ కావాలనికాదు అక్కడ ఎందుకు అవుతుందో తెలియదు రైతు 40-50 మంది కూలీలను పెట్టి రాగినారో, కంగనారో, వరినారో కట్టుకుని కష్టపడుతుంటే ఉండండి కరంటు ఆఫ్ అవుతుంది ఆరోజు అతను ఏమిచేయాలి ఎంతోమందికి కూలి ఇవ్వాలి తరువాత లైసుమానులు వాంటన్ గా వచ్చి పెరికేస్తారు ఇంకొక బావిదగ్గర కనకను ఇవ్వాలనో రిపేరు చేయాలనో చెప్పి పెరికేస్తారు అప్పుడు రైతు ఏమిచేయాలి కాబట్టి అది ఆలోచించాలి కనకను ఇవ్వాలంటే ఆదివారంనాడో ఆర్థరాత్రిపూటనో చేసుకోవాలిగాని ఇలాగ చేయరాదు దీనికి కారణం నాన్-లెక్సికల్ పీపుల్ ని లైసుమానులుగా వేసినందువలన జరుగుతుంది, కనుక లెక్సికల్ పీపుల్ ను అపాయింట్ చేస్తే బాగుంటుంది తరువాత 8 పైసలు 12 పైసలు చేశారు అంటే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వ్యాపారంక్రింద తయారయింది రేపు 15 పైసలు చేయవచ్చును ఇట్లాగయితే నాబోటివాడిని లాభం చూపించమంటే చూపించలేదా బోర్డు ఎందుకు కాబట్టి ఇది న్యాయంకాదు రాజన్ గారు చెప్పినట్లు రైతులంతా స్ప్రియిల్ చేస్తే మీరేమిచేస్తారు కాబట్టి ఉన్నట్లుండి హెచ్చించవద్దు ఒక ప్రక్క గ్రామోర్ ఫుడ్ అంటారు ఒక ప్రక్క యీమాదిరి హెచ్చిస్తారు కాబట్టి ఇప్పటికయినా మామూలుగా ఎనిమిది పైసలు చేయమని చెబుతున్నాను. ఇదివరకు గ్రామాలకు నెలకి ఒకసారి వచ్చి బిల్స్ కలెక్షను తీసుకుపోయేవారు ఇప్పుడు రైతులనే యం ఒ చేయమంటున్నారు ఎంతమంది రయితులు చదువుకని యం, ఒ. చేయగలరు పోస్టు ఆఫీసుకు వెళ్ళాలంటే రెండు మూడు మైళ్ళు వెళ్ళాలి ఎంతమంది వెళ్ళి యం ఒ చేయగలరు మీకు వంపిచే వదిలూపాయలకోసం మూడు నాలుగు మైళ్ళు వెళ్ళి వంపించాలి ఒక వేళ వంపించినా మైమ్ కు అందుతుందో లేదో తెలియదు, అందకపోతే గిడ్ కనెక్టు చేస్తారు వెళ్ళి బడో వడో రికవర్స్ చార్జెస్ కట్టాలి. కట్టవలసింది కట్టాలి వారికి ముట్టచెప్పేది, నెలకి ఒకరోజు బిల్లు కలెక్టరు ఎందుకు కట్టు చేయకూడదు ఇదివరకు జరిగేది ఎందుకు తీశేవారు మీరు మీ లాభనష్టాలు చూచుకుంటారు గాని రైతుల కష్టాలు చూడరు మా గ్రామంలో 100 కాపులు వైగా ఉన్నాయి. ఆయిల్ ఇంజన్సుతో పనిచేస్తున్నాను ఎలక్ట్రిసిటీమోటారు పెట్టుకోవాలంటే ఆయిల్ ఇంజను పెట్టుకోవాలంటే ఎంత వ్యత్యాసమో తెలియంది కాదు కాబట్టి ఒక ఫర్లాంగులో బండారుపల్లె అనే గ్రామముంది అక్కడ అక్కడ ఎలక్ట్రిసిటీ ఒక ఫర్లాంగులో ఉంటే ఎస్టిమేటు శాంక్షన్ చేశారు. అది మూడు గ్రామాలకు చేరి వెంకటాపురం మునులు పేట బండారుపల్లె అటు వంటి మూడు గ్రామాలకు ఎస్టిమేటు శాంక్షను చేసినప్పుడు దానిలో మళ్ళీ పార్సు ఎస్టిమేటు అట. ఆ బండారుపల్లె మాత్రం ఇచ్చారు. వెంకటాపురం ఒక

ఫర్రాంగు మునులుపేట ఒక ఫర్రాంగు ఉంటే వాటికి లేదన్నారు ఆ ఎస్టేమేట్ కంపీటుగా తయారుచేసి ఆ రెండు గ్రామాలకుకూడ ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను కనవల్లి బొమ్మిలి చింతలపాడు అని గ్రామాలున్నాయి అక్కడ ప్రతి రైతుకు ఒక కావివుంది. కాబట్టి ఆ మూడు గ్రామాలకుకూడ ఇవ్వాలి మారు డిప్యూటీ చీఫ్ ఎకౌంటెంటు ఆఫీసు 24 మైళ్ళు తిరువతిలో ఉంది చంద్రగిరి కాళహస్తి సత్యవీడు పుత్తూరు నాలుగు తాలూకాలకు ఇది పెట్టారు చాల బాధగా ఉంది కాబట్టి కాళహస్తిలో ఒక డిప్యూటీ చీఫ్ ఎకౌంటెంటు ఆఫీసు పెట్టాలి ఇరిగేషను గురించి కొంచెం చెప్పాలి మా తాలూకాలో పాల చూరు వావిలమండ కలకలూరు అనే మూడు ప్రాజెక్టులు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభించి మధ్యలో నిలిపేశారు గ్రాంటు లేదన్నారు ఈ సంవత్సరం కొంచెం విడుదల పెట్టారు. విడుదల పెట్టారేకాని అక్కడ మెషిన్ లోక పని నిలిచిపోయింది కొంచెం వర్షం పడితే పని నిలిచిపోతుంది కాబట్టి సిబ్బందికి సౌకర్యాలు ఏర్పాటుచేసి మార్పిసెల కయినా పూర్తి చేయించాలి మారు చిత్తూరు జిల్లాకు వర్షంపెంట్ సోర్సెస్ కు అవకాశాలులేవు సోమశిలవస్తే కొన్ని ఈస్టరన్ తాలూకాలకు వస్తాయన్నారు మా కాళహస్తి సత్యవీడు పుత్తూరు మొదలైన ఈస్టరన్ తాలూకాలకుకూడ వచ్చేటట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను.

రెండవది మన హోం మినిస్టర్ గారు అయిదారు బిల్లు పెట్టారు అన్ని పోలీసు స్టేషనులకు టెలిఫోన్స్ ఉండాలి అక్కడయినా పనులైనా జరిగితే నాలుగయిదు మైళ్ళు పోయి చెప్పాలంటే కష్టం ఒక ఫోనుఉంటే బాగుంటుంది. డైరెక్టు రిక్రూట్ మెంటు అని పెట్టి అన్యాయం చేస్తున్నారు. గ్రాడ్యుయేటు డబుల్ గ్రాడ్యుయేటుగా ఉన్న సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్స్ కు ప్రొమోషన్ యివ్వకుండా మూడవవంతు ఐ పీ, లు మూడవవంతు స్టేట్ గవర్నమెంటు డైరెక్టు రిక్రూట్ మెంటు అనడంవలన సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరులు సబ్ ఇన్స్పెక్టరులు రిటైరు అవాలిగాని వారికి ప్రమోషన్ లేదు. అది కూడ ఆలోచించాలి మన మునిసిపల్ మంత్రిగారు మా కాళహస్తి తాలూకాలో పోయిన సంవత్సరం ఒక ప్రక్క వీధిలో ఇచ్చారు రెండవవారికిలేదు నీళ్ళకుకాయిలు. ఒకప్రక్క వీధి వారు కుళాయినిళ్ళు త్రాగుతున్నారు, మరొకప్రక్క వీధి వారు దూరంగా ఉన్న బావులనుంచి నీళ్ళు తెచ్చుకొని అవస్థ పడుతున్నారు బోదంచేట నిలిచి పోయింది. దానికి నబ్బిడి యిచ్చి లోన్ గా యిచ్చి పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తూ కలవుతీసుకుంటున్నాను

శ్రీ యన్ రాఘవరెడ్డి — అధ్యక్షా, మాట్లాడాలంటే పంచకథ పోలారం కలసివట్టుంది పోతే ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం తీసుకుంటే ఇదివరకు ఎక్స్ యిజు ప్రొపాజిషను ఇట్లాంటి డిపార్టుమెంటులు కరప్షనుకు అవకాశం ఉండేవి కనుక అక్కడ అపాయింటుమెంటు కావాలంటే అయిదు ఏది వేలు మామూలు ఉండేది కరంటు వరిస్థితి కూడ అట్లాగే ఉంది. గ్రామాలలో మీరు పదిపాడున్నర కంట్రీబ్యూషను పెట్టారు కాయకష్టం చేసుకునే వారికి 50-60 మైళ్ళలో పోల్సు ఉన్నాయి తెచ్చుకుంటారో లేదా అంటారు లారీలకు కిరాయి వేరే

యిచ్చుకోవాలి. ఆ విధంగా ఏడిపిస్తున్నారు యిచ్చుకునేవారికి తెచ్చి వేస్తున్నారు మీరు గత సంవత్సరం ప్రభుత్వంలో తీసుకున్న గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిక్ సై చేశారు ఎన్ని చేయలేదు అనేది చూస్తే సహం గ్రామాలు అట్లాగే ఉన్నాయి ఎందుకున్నాయనేది అలోచిస్తే బోధపడుతుంది ఆ ఇచ్చిన గ్రామాలకు కూడ ఏదో 80 క నెక్టులు యివ్వవలసి వుంటే 10 క నెక్టులు యిచ్చి తీరా ఒకమాట రాసేస్తారు. ఆ రైతు మోటారు తెచ్చుకోలేదంటారు తీరా రైతు మోటారు తెచ్చుకుంటే మెటేరియల్ లేదంటారు అని ఆరు నెలలు తిప్పుతారు. తిరిగి తిరిగి తిమ్మరాయగడ్డ అనే స్థితికి ఆ రైతులను చివరకు వదిలిపెట్టి పారిపోయే యిబ్బంది కలుగజేస్తున్నారు. విపరీతమయిన కరప్షనుకు అవకాశముంది ఈ సంవత్సరం తెలంగాణలో స్పెషల్ డెవలప్ మెంటు క్రింద కొన్ని గ్రామాలు తీసుకున్నారు Line ఎందుకు వేయలేదంటే, రైతు మోటారు తెచ్చుకోలేదంటారు తీరా, రైతు motor తెచ్చుకొనిన తరువాత, అక్కడ పెట్టుకొంటే అప్పుడు material లేదండి, ఆ wire లేదు, అదిలేదు, ఇదిలేదు అని వాడిని రి నెలలు త్రిప్పి, అదీ లేకపోతే, నీవు కొనకొనితెచ్చుకో లేకపోతే డబ్బులేదు, ఇప్పుడు అది ఈ విధంగా పరిస్థితి ఉందంటే, ఆ రైతు చివరికి వదిలిపెట్టి పారిపోయేటటువంటి పరిస్థితి కల్పిస్తున్నాము ఆ విధమైనటువంటి ఇబ్బంది జరుగుతున్నది ప్రధానంగా, ఎందుకని? విపరీతమైన corruption కు అవకాశం ఉన్నది పోతే, ఆ సంవత్సరం ఈ తెలంగాణలో special development క్రింద కొన్ని గ్రామాలు తీసుకొన్నారు జిల్లాకు కోటిరూపాయలని కేటాయించారు. నల్గొండ జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు 80 లక్షలు రూపాయలువరకు, ఈ Electricity కి కేటాయించడం జరిగింది జిల్లాపరిషత్తును ఏవో proposal అడిగారు 80 గ్రామాలకు proposal పంపాము అట్లాగే ఇతరప్రాంతాలనుంచి వచ్చినటువంటి proposals ను మీరు B list అని గవర్నమెంటుకు పంపించి, మరల జిల్లా పరిషత్తునుంచి ప్రతిపాదనలను తెప్పించుకొని అసలు మీరు దానిని అమలుపరచే ఉద్దేశం ఉన్నదో లేదో నాకు తెలియదుగాని ఈనాటివరకు క్రిందికి, మీదికి ప్రాయడం జరుగుతున్నది కాని survey లేదు, estimate లేదు. ఆరు నెలలు ఉన్నది పోనీ ఈ ఆరుమాసాలలోనైనా చేస్తారనే సమ్మతం ఉన్నదా అంటే నాకమాత్రం ఏమాత్రం సమ్మతంలేదు ఎందుకంటే, A list లో ఉన్నటువంటి గ్రామాలు, అంటే గవర్నమెంటు normal programme క్రింద తీసుకొనిన గ్రామాలే, ఈవేళ ఇంకా మొదలుపెట్టలేదు రి మాసాలు గడచి పోయింది మరి ఆ గ్రామాలు ఎప్పుడు చేస్తారు గత సంవత్సరమునీ అట్లానే ఉన్నాయి మరి A list లోని ఏవో ఇంతవరకు మొదలుపెట్టలేదు. ఇంక B list లో ఉన్నవాటికేమో క్రిందికి మీదికి ప్రాయడంలో జరుగుతున్నది తనుక ఈ సంవత్సరం expenditure ఎట్లా book చేస్తారో Minister గారు దయచేసి చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుకంటే ఆ తరువాత estimate చేసి పైకి, క్రిందికి తిరిగేటప్పటికి 1, 2 నెలలు వడుతుంది.

లేకుండా ఈ office procedure నడువదు అందుకని ఇది కేవలం కళ్ళు
తుడుపుగానే ఉంటుందని మనకి తెలుసుకొని ఇది ప్రజలలో మంచి భావన
కల్పిస్తుందని, కోటిరూపాయలు పేరుకు ఇచ్చారేగాని, ప్రచారంకొరకు ఇది
ఖర్చుకొరకు చివరికి వచ్చేటప్పటికల్లా ఇందులో 20 లక్షలు 80 లక్షలు కూడా
ఖర్చు కాను అనేటటువంటి అభిప్రాయము మాత్రం ప్రజలంగా ఉన్నది అందుకని
అసలు దీనియొక్క పని వేగంగా జరిగేటట్లు మీరేమిచర్య తీసుకొంటారు?
ఎందుకంటే, Finance department కు చెల్లి 28 రోజులు అయింది ఇంతవరకు
Planning Department నుంచి సమాధానం లేదు. ఈ Departments
మధ్యనే ఇన్ని నెలలుగడిస్తే ఏ programme ఎట్లా నడుస్తుంది అనేది ఆలోచించాలి.
కనుక కొంచెము శ్రద్ధ తీసుకొని మొత్తము ఈ special department క్రింద
కేటాయించినవి దానితోపాటు normal grant క్రింద ఇచ్చినటువంటి గ్రామాలు
వెంటనే ప్రారంభంకావాలి, మొత్తం ఈ అపోహ కలిగించడానికి కారకులు
అవుతారు, అని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఎందుకంటే నాలుగు ఒక్కొక్కసారి అని
పిస్తుందన్నమాట అసలు ఇది మీరే కావాలని ఈ ప్రచారము బాగా చాళ్ళు
చేసుకొని, చాళ్ళకు కాస్తా ప్రచార అవకాశం కలగనీ అని ఇటువంటి అవకాశం
సృష్టిస్తారా అని కూడా అనిపిస్తుందన్నమాట అందుకనే ఇలాంటిది చాలా
serious గా వ్యవహరించవలసి ఉంటుంది ఇకపోతే ఈ electricity
విషయంలో చాలా లోపాలు ఉన్నాయనుకోండి, time లేదు చెప్పడానికి నీటి
పారుదల తీసుకొన్నప్పుడు నాకు ఒకవిషయం, ఈ policy అర్థంకావడంలేదు,
ఒకచోట ఒక project కు కట్ట, ఇంకొక ప్రాజెక్టుకు కాలవ, ఇంకొకదానికి
పునాదిరాయి మరొకచోట ఇంకొకటి, ఈవిధంగా అక్కడొకటి, అక్కడొకటి
ఈవిధంగా చేస్తూపోతే, ఎక్కడకూడా పనిపూర్తికాదు సర్వతరణి అసలు
దాని ఫలితముకాదు పోతే, estimate మాత్రం హనుమంతునితోకనాదిరి
పెరుగుతూ ఉంటుందన్నమాట దీనికి అంతా పొంతూ లేకుండా ఇదేమివర్గతో
నాకు అర్థంకావడంలేదు ఎందుకంటే అందరినీ తప్పి పరిస్తే పరచవచ్చునేమో,
మాప్రాజెక్టు మొదలు పెట్టారని కాని మీరు ఖర్చుపెట్టినదానిమీద ఫలితంరాదు
అదిపూర్తికాదు ఏదో నాలుగు చేపట్టెబదులు చెందుచేపట్టి అవి complete
చేసుకొని మిగతా వనికి పోవచ్చు మీరు ఇచ్చినదాంట్లానే ఇప్పుడు నాగార్జున
సాగర్ లాంటి ప్రాజెక్టుకు, ఇప్పటికి మనం 184 కోట్లు ఖర్చుపెట్టవలసి ఉండగా,
148 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినట్లు చూపించారు. మరి దాంట్లా పలితమా ఎంత
వచ్చిందంటే ఈవేళ 10 లక్షల ఎకరాలు కూడారాలేదు, 20 లక్షలు ఎకరాలు
రావలసింది, 10 లక్షలు ఎకరాలు అంటే రావలసినదాంట్లా సగము అన్నమాట
అసగముకూడా రాలేదు సగము ఆయకట్టుకూడా సేద్యములోకి రాకుండా
అవుతున్నది మొత్తము 148 కోట్లు పెట్టి నందుకు సగముకూడా రాలేదు.
అట్లాగే ప్రతిఒకటికూడా, ఇక్కడ ఇచ్చిన లెక్కలను పరిశీలించుకొంటే, మరి
ఇదేమి policy యోయేమో మీకే అర్థంకావాలి దీనివలన estimate పెరగ
డానికి తోడ్పడుతుంది కాకపోతే మేము ఇన్ని పనులు మొదలుపెట్టామని
చెప్పకొనడానికి ఉపయోగపడుతుంది తప్ప ఫలితం మాత్రంరాదు కనీసం తక్షణ

ఫలితం సాధించాలంటే నాలుగుబదులు, రెండువెంటనే పెందలుపెట్టి complete చేసుకొని ఇంకొక దానికి పోతే, ఈ షెరిగేబాధ తప్పకుండా వెంటనే ఫలితం కూడా వస్తుంది కాకపోతే మరొక list ప్రకటించండి మేము ఫలానా ఫలానాది మొదలుపెడతాము అని ప్రకటించినా బాగుంటుందిగాని ఈపునాది రాయివేసి కట్టెసి కాలవతీనేనిమాత్రం చేయకుండావుంటే బాగుంటుంది అనేది నేను చెప్పడమొక్కటే Municipalities లో ఒక list ఇచ్చారు. ఆ list లో అన్ని మునిసిపాలిటీలకు అప్పుఇచ్చారు అసలు ఆ అప్పులు protected water scheme అని, ఇంకా ఏదో ఏదో ఇచ్చారు ఆ అప్పులకు మీరు plans మంజూరు చేయకుండా ఏళ్ళతరబడి మీరు అక్కడ పెట్టుకొని ఉండడం, వాళ్ళకు ఏమో వడ్డీలు తగలడం, అనేది జరుగుతూఉన్నది అప్పులు వడ్డీలక్రిందకే అయ్యేటట్లు వున్నది చివరకు లెక్కలలోమాత్రం ఇంతఇచ్చాముఅప్పు, ఇంత return ఇచ్చారు అనేది చూపిస్తారు వారు ఎంతఖర్చుచేశారు, ఫలితం ఏమిసాధించారు అనేది దీంట్లో చూపించలేదు ఉదాహరణకు సూర్యపేట మునిసిపాలిటీ, ఇంకొక 4 ఏళ్ళు గనుక గడిస్తే, అసలు ఆమొత్తముఅంతా వడ్డీ క్రింద పోయే పరిస్థితి ఏర్పడిందన్నమాట, అందుకని ఈ మంజూరు చేయడంలో ఇంతజలస్థం ఎందుకు జరుగుతుందని! అసలుమీరు మంజూరు చేయకుండా అప్పుఎందుకు ఇస్తారని అవిధంగాచేస్తే అసలువని జరగదు ఏళ్ళతరబడి అల్లెఉంటుంది ఈవేళ చాలా మునిసిపాలిటీలలో ఈనష్టంఅనేది జరుగుతున్నది ఈవేళ చాలా మునిసిపాలిటీలలో, అసలు మంచినీళ్ళ supply కి కూడా అవకాశం లేదు అంటే అది చాలా ఘోరమైన విషయము అది కూడా మా నల్గొండ పట్టణములో ఈ మంచి నీళ్ళకు ఇస్తే, ఎక్కడనంచో చవిటినీళ్ళు తెప్పిస్తారన్నమాట అవి త్రాగిన లేనిపోని జబ్బులు వస్తున్నాయి దానికొరకు 5, 6 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి నిరుపయోగమైందని, అది పనికిరాదని మరి వీళ్ళే సలహా చెప్పి ఆ నీటితో జబ్బులు ఉతుక్కొండని చెప్పారు మరి మంచినీళ్ళకు ఎప్పటిలాగానే కొరత అందుచేత ఇది శ్రద్ధలేని పని. అసలు ఖర్చు చేసేటప్పుడు, ఇది ఉపయోగపడుతున్నదా లేదా అనేది కాకుండా ఏదో ఖర్చు పెట్టామని చెప్పడానికి ఉపయోగపడే పద్ధతులలో వనులు చేయించడం జరుగుతుంది అందుకని, కనీసం మీరు పెట్టే ఖర్చు అయినా, ఎక్కడ తినేవాళ్ళు అక్కడ తినంగా. మిగిలింది ఆ పెట్టే కొద్దీ ఖర్చు అయినా దానికి ఫలితం వస్తుందని, సత్ఫలితాన్ని సాధించగలుగుతుంది అనేది చూడకుండా ఈ విధంగా జరిగేటట్లు మే, దీనివలన ఏమీ ప్రయోజనం జరగదని మనవిచేస్తూ, కాస్తా ప్రతి మునిసిపాలిటీకి మంచినీళ్ళ వసతికి కేటాయించిన డబ్బు అది ఈ సంవత్సరంలోగా ఖర్చు అయ్యేటట్లుగా చూడవలెనని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

[The House then adjourned till Four of the Clock]

[The House reassembled at Four of the Clock]

(Mr Speaker in the Chair)

శ్రీ వై సూర్యనారాయణమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండు చట్టించేటప్పుడు—దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు హాజరుకాలేదు విషయాలు

తోటి మంత్రులు నోట్ చేస్తారని అశిస్తున్నాను ఈ డిమాండును నేను బల
పరుస్తున్నాను ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండులో కేటాయించిన డబ్బు సక్రమంగా
ఆచరణలో ఖర్చుపెడితే తప్పకుండా ఆ డిపార్ట్ మెంట్ క్లబ్ ఫలితము ప్రజలు
పొందటానికి సావకాశం కలుగుతుంది. అప్పుడే ప్రభుత్వం కోట్లకొలది రూపా
యలు ఖర్చుచేసిన పథకాలకు ప్రాముఖ్యం తప్పకుండా కలుగుతుంది ఎలక్ట్రి
సిటీ డిపార్ట్ మెంట్ చేయవలసింది చాలా ఉన్నదని కొంతమంది తమ అనంతృప్తిని
తెలియజేశారు అయితే నేను ప్రజలకు చేసినటువంటి మేలు - ఉపకారానికి
యీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ సిబ్బందికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను
ఇప్పటికి 18 వేల గ్రామాలకు కరెంట్ సప్లయ చేశారు సంతోషము ఎక్కి
కల్చర్ కు యీ కరెంట్ చాలా ఉపయోగకరమైన ప్రాంతాలలో కొన్ని చోట్ల
ఇవ్వటం జరిగింది అయితే యీ విషయంలో కాస్త నోరుగలవారికి, పలుకు
బడిగలవారికే తొందరగా పని అవుతున్నది పెద్దలు తక్కువ ఉన్న గ్రామా
లలో ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటంలో జాప్యం జరగటంవల్ల అక్కడి సన్నకారు రైతులకు
చాలా నిరాశ కలిగే పరిస్థితులు ఉన్నవి కరువుకాటకాలలో బాధపడుతున్న
ప్రాంతాల్లో రైతులు తమకు ఉన్న పొలం కాట్టు పెట్టుకొని ఎన్నో సంవత్స
రాలనుండి మోటర్ కొనుక్కొని గొట్టపుబావులు చేసుకొని, అన్నీ సంసిద్ధం
చేసుకొని ఉంటే వారికి కరెంట్ రావటం కష్టంగా ఉంది విద్య విజ్ఞానంలేని
రైతులు ప్రతిసారి ఆఫీసుకు పోయి చెప్పకొని ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు
ఇన్ని స్థానాలలో ఇంతమేరకు నా పొలానికి కరెంట్ కావాలి అని రైతు అప్లి
కేషన్ పెట్టుకొంటాడు కొంతకాలం పోయినతర్వాత నూపర్ వైజర్ వచ్చి
ఎస్టి మేట్ వేస్తారు ఈ కాగితంపై ఆఫీసర్స్ కు — ఎస్. ఇ. డి. ఇ. దగ్గరకు
పోవాలి ఇది జరిగేటప్పటికి వాడికి మొదటి సంవత్సరం వంట పోతుంది, రెండవ
సంవత్సరం వంట పోతుంది అయితే వాడికి యీ మోటర్ కు, గొట్టపు బావు
లకు తెచ్చుకొనే అప్పులుమాత్రం పెరిగిపోయి కరెంట్ చూడకుండానే తాను
భూమి అమ్ముకొనే పరిస్థితి వస్తున్నది రైతులు ఆఫీసులచుట్టూ తిరిగి అవస్థ
పడుతున్నారు వారికి ఎస్టి మేట్ చేయటం అంటే ఏమిటో తెలియదు వీరికి
దగ్గరలో ఉన్న హెడ్ క్వార్టర్స్ లోనే అన్నీ జరిగేటటువంటి పరిస్థితులు కల్పించ
వలసిన అవసరం ఉంది ఎలక్ట్రిసిటీ ఆఫీసులో ఉండే పెద్దలు, విజ్ఞాలు, మేధస్సు
కలవారు రైతులు చేసే దొంగతనాన్ని అరికట్టాలనే మంచి భావంతో కొత్త
వద్దతులు ప్రవేశ పెట్టారు అది దొంగతనానికి తావులేకుండా చేయటంకంటే
ఒక ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మీటర్స్ లో తమాషా ఆయిన చిక్కులు
ఉన్నవి. ఆ మీటర్స్ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ వారు ఇస్తారు ఆ మీటర్స్ ను
అక్కడ కట్టిన తర్వాత — కరెంట్ ఉపయోగించకుండానే, వాటంతట అవి
తిరిగే కొన్ని మీటర్స్ ఉన్నవి ఏ కారణంచేతనైనా ఆ గొట్టపుబావిపోతే
ఆ కరెంట్ తిరిగే పరిస్థితుల్లో వాడిపైన అవరాధపు వమ్ము వేస్తున్న సంఘటనలు
ఉన్నవి. దానికి కొంత స్టాఫ్ ఉంది వారు ఏ అర్థరాత్రివేళనో వచ్చి కరెంట్
ఉపయోగించకుండానే తానంతట అది ఆ మీటర్ తిరుగుతున్నప్పుడు — ఆ
మీటర్ లో ఉన్న లోపాన్ని పట్టుకొని — మీటర్ ఏమిటో తెలియని అమాయకుని

వైన—వాడి శీఘ్రాంతంవరకూ తీర్చలేనంత అవరాధపు వన్ను వేస్తున్నారు దొంగతనం చేసినవారు దొరకరు న్యాయంగా మీటర్ ఏమిటో తెలియనివాడి వైన అవరాధపు వన్ను వేస్తున్నారు సినిమాహాల్స్ వారు, మిల్స్ వారు ఉపయోగిస్తున్న కరెంట్ లింకా ప్రభుత్వానికి సక్రమంగా డబ్బు ఇస్తున్నారా? రైతు చేసే మోసం మోసం కాదు తెలియనటువంటి మోసం అటువంటి వాడికి మాత్రం యీ కష్టం వస్తున్నది కరెంట్ ఫేయిలయినపుడు బాగుచేసే ఎలక్ట్రిసిటీ ప్లాంకు ఇచ్చే కారు వైన కండిషన్ లో ఉండదు ఎక్కడయినా కరెంట్ బ్రులొయి, లైనుపోయినపుడు తొందరగా పోయి రిపేర్ చేయాలంటే ఆ ఉద్యోగస్థులకు — తాము ఎక్కిన కారు డ్రైర్ బరన్స్ అవుతుంది, లేదా ఇంజన్ నడవకపోవటం జరుగుతుంది అటువంటి మరమ్మత్తుతో ఉన్న కార్లు ఉన్నందువల్ల గమ్యస్థానం వారు చేరుకుండా పోయి చీకటిలో రోజులురోజులు ప్రజలు అవస్థపడే పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితి తొలగించటానికి ఆ ఉద్యోగస్థులకు ఇచ్చే కార్లు మంచి కార్లు ఉండాలి అంద్రలో ఇండ్లకు తీసుకొన్న సర్వీసులు ఎక్కువలేని గ్రామాలలో కనీసం ఒక వర్కరునైనా అక్కడ వేయటం లేదు ఆ గ్రామంలో ఆ రాత్రి దీపాలు ఆరిపోతే ఇంక ఆ రాత్రి అంతా అంతే ఇక కరెంట్ వచ్చే పరిస్థితి ఉండదు గ్రామంలో ఇండ్ల సర్వీసులు ఎన్ని ఉన్నప్పటికీ — కనీసం ఒక పాల్వర్ నైనా ఇవ్వండి. ఎలక్ట్రిసిటీ అంటే అది అన్నరాత రైతులకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంత ఎక్కువగా ఇస్తే అంత ఎక్కువగా వంట వండించగలుగుతారు ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ రైతులకు, ప్రజలకు ఎంతో సౌకర్యమైనది కనుక ఆ విషయం మీరు జిల్లాలో పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను పోలీసు శాఖ గురించి ఊరికే ఎక్కువ చెప్పాలని నాకుగాని, పోలీసు శాఖవారు ఉన్నది మాత్రము యధార్థంగా చేయగలిగితే అంతకంటే వాళ్లవల్ల ఉపకారము ఏమీ అక్కరలేదు తప్పనేమో తైటరీ, రైటునేమో తప్పని చిత్రించేటటువంటి పరిస్థితులు పోలీసు శాఖలో ఉన్నాయి వాళ్లు కాస్తా జాగ్రత్త వహిస్తే ప్రజలకు రక్షణ అన్ని విధాలుగా శ్రేయస్సుగా ఉంటుందని చెప్పాలని నా సంకల్పము ఇకపోతే, ఇరిగేషన్ విషయంలో మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి జిల్లాలకు కేటాయించేటప్పుడు, ఎవరైతే వెనుకబడి ఉన్నారో వారికి తగినట్లుగా ఆ డబ్బు అలాట్ చేసేటప్పుడు, ఇది కలెక్టరుకు అలాట్ చేసి, ఆ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి సమితి ప్రసిడెంట్లు, అక్కడ ఉన్నటువంటి ఎం. ఎల్. ఎస్. సమావేశమై ఏ ప్రాంతానికి ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలనే విషయాన్ని నిర్ణయించి తద్వారా ఆ డబ్బును ఖర్చుపెట్టినప్పుడు చాలా ఉపయోగము జరుగుతుందని నేను ముఖ్యంగా మనవి చేస్తున్నాను తరువాత ఏలేరు రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టుగురించి, అది కార్యరంగములో ఏమీ పెట్టినట్లు కనపడదు మేము ఏమో అక్కడ తెటర్మెంటు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కనుక దయచేసి మాకు ఆ ఏలేరు రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు తొందరగా ఇస్తూ, రేపు రాజమండ్రిలో గోదావరి బ్యారేజీకు ఒక మంచి రైతుచేత శంకుస్థాపన చేయిస్తే న్యాయంగా ఉంటుందని వాసంకల్పమును తెలియజేస్తూ ఈ ఆవకాశము ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ పేలపు తీసుకొంటున్నాను

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి — అధ్యక్షా ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వముయొక్క ఆతిథిగా 15 రోజులు తైలులో ఉండడము తటస్థించింది అక్కడ మైము ఎందుకు వేస్ట్ చేయాలనిచెప్పి అక్కడ ఉన్న ప్రాబ్లమ్స్ వ్రడిచేసి నాలుగుపేజీలు వ్రాసుకొని వచ్చాను అధ్యక్షా, ఈ క్లెక్లనుగురించి ఈచేళ ఒకరితో మాట్లాడుతూఉంటే తెలిసింది వారు చాలా పాత అభిప్రాయాలు, బూజువట్టిన అభిప్రాయాలు పెట్టుకొని భావపడుతారు. ప్రభుత్వములో ప్రతినిధి వారు ఏమి చేయాలి, ఈ నల్లులు, దోమలు ఉన్నటువంటిదానిలోకి వంపిస్తే మళ్ళీ తైలుకు వెళ్ళరు అంటారు అట్లయితే ఇంకా డిస్ గ్రంటిల్ అయిపోయి ఇంకా నాలుగు మార్లు వెళ్ళడాడు అమనిషి అసలు వాళ్లయొక్క మొరాలిటి మార్పుకొనం ప్రయత్నించాలి అసలు వారుకూడా మానవులేనని వారందరినికూడా కాస్తా బ్రీట్ చేసి వాళ్లలో మార్పు తీసుకురావడానికి ఏయత్నం చేయాలిగాని నల్లులు, దోమలుతో కుట్టిస్తే మళ్ళీ వెళ్ళరు అనుకొంటే అదిపొరపాటు దాన్నిగురించి అటువంటి మానవత్వం చూపించడానికి ఏమేమి చేస్తే ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి తైలు విషయంలో మార్పులు వస్తాయో నేను మొన్న దాన్నిగురించి కొన్ని సూచనలు ఇచ్చినాను ఇప్పుడు ఈ మానవత్వం అనేది లేకుండా వాళ్లన బ్రీట్ చేయడం అనేటటువంటిది జరుగుతున్నది ఆ కిచ్చుకోక వెళ్ళి మార్చినట్లయితే మళ్ళీ అక్కడ భోజనము చేసేటటువంటి మానవుడు ఉండడు ఒక పూట నేను చూశాను అన్నం ఆ మరునటి రోజునుంచి నేను ఇంటిదగ్గరనుంచి తెప్పించుకొన్నాను మళ్ళీ నేను అక్కడ తినలేదు అందులో ముఖ్యంగా కమ్యూటీటీ కివన్నులో జాగ్రతగా ఉండవలసిన అవసరం ఉన్నది ఎలిమెంటరీ ప్రికాషన్స్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది తరువాత అక్కడ ఇస్తున్నటువంటి రేషన్స్ మూస్తే, వెనకాల తెలంగాణాలో 24 టౌన్లులు ఉండేది. ఇప్పుడుకూడా అంతే ఉన్నదనుకోండి. కానీ అంద్రలో 20 టౌన్లులు ఇస్తున్నారు ఈ విధంగా అక్కడికి ఇక్కడికి తేడా ఉండడము బాగులేదు. రెండింటికి సమానంగా చేయమని నేను కోరుతున్నాను తరువాత, ఒకనాడు, మధ్యాహ్నం పెద్ద రెవల్యూషన్ గా బయలుదేరినారు అక్కడ నన్ను చెయ్యివట్టుకొని గుంజుకొని తీసుకువెళ్ళారు, నీవు ఈ సాంబారు తాగుతావా తాగవా అని నాతోఉన్న వోటి ఫ్రీజనర్ను అది పోటీలో వేసుకొని చూచాను, వట్టి వేడి నీళ్లు దాంట్లో వచ్చి మిరపకాయ లేదు. ఏమీ లేదు. పట్టి పప్పు, చింతిపండు ఉడకబెట్టి అక్కడ పోశారు. ఆదేమిటి అన్యాయము? ఇటువంటి వాటిలో కొంచెము ఇంప్రూవ్ మెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది ఆ డయట్ కొద్దిగా ఇంప్రూవ్ చేయాలి ఇప్పుడు ఇచ్చేటటువంటి రేషన్స్ వాటివిషయంలో ఆ సూపరెంటుకు కాస్తావైరైటీ ఇవ్వడానికి అధికారము ఉండాలి కదండి ఎప్పటికీ ఒకే రకంగా మనాటనట్లేగా పెడుతూ ఉండేవాళ్లు తినలేక పోతున్నారు ప్రొద్దున సాంబారు, సాయంత్రం చారు తరువాత వాళ్లకు ఒకే ఒక మగ్గు ఇస్తారు దానిలో మొదట మంచి నీళ్లు వేసుకొంటాడు, తరువాత దానిలోనే సాంబారు పోసుకొని, తరువాత మజ్జిగ పోసుకోవాలి మళ్ళీ అది పారవేసి మంచి నీళ్లు పోసుకోవాలి బతుకా యూరిస్ కూడా అందులోనే పోసుకోవాలేమో, కర్నూ

ఆ విధంగా వారిని మానవత్వము లేకుండా ట్రీట్ చేస్తే ఎట్లా బ్రతుకుతారో చెప్పండి తరువాత నాకు సిగరేటు కాల్పడం అలవాటు ఉన్నది సిగరేటు కొనుక్కోమన్నారు, కాని అగ్గిపెట్టి ఇవ్వరట మరి ఆ సిగరేటు ఎట్లా కాల్పాలో తెలియడంలేదు అగ్గిపెట్టెలు అలో చేయరు. ఇక చెక్ ముకురాయి ఎక్కడ పంపాదించాలి కనుక ఇస్తే సిగరేటు, అగ్గిపెట్టి రెండూ అలో చేయండి లేక పోతే పోనీ, దాంట్లో ఒక 15 రోజులు ఉంటే అలవాటైనా తప్పకుండా ఆ విధంగా లేకుండా ఈ మాదిరి చేయడం చాలా అన్యాయమని మాత్రము మనని చేస్తున్నాను తరువాత, ఎండలో వనితేస్తున్న ప్రజనర్లుకు చెప్పులు వేసుకోనే దానికి అధికారము ఇవ్వాలి. వాళ్లు కాళ్లుకాలిపోతూ చాలా బాధపడుతున్నారు కనుక వాళ్లకు చెప్పులు ఇవ్వడానికి అధికారము ఇవ్వాలి తరువాత ఇండస్ట్రిస్ చూడండి మా వరంగల్ సెంట్రల్ జైలులో ఫిగర్లు తీసుకొనివచ్చాను వాళ్లు 88 వేలు సరుకు తయారుచేసినారు 1967-68 లో ఒక లక్ష, 86 వేలు, 1968-69 లో 8 లక్షలు, 70 వేలు, కాని ఇవన్నీ ఒకటికూడా లేదు అక్కడ సరుకు ఎక్కడకూడా లేదు ఈ విధంగా కొన్ని ఇండస్ట్రిస్ సరియైనటువంటి పద్ధతిలో మీరు డెవలప్ చేసినట్లయితే జైల్లు సెల్స్ ఫిషియంట్ అవుతాయి. మ్యాన్ వర్క్ మనకు అక్కడ దొరుకుతుంది కనుక, వాళ్లను ఉపయోగించుకొని ఎందుకోసం సెల్స్ ఫిషియంటుగా చేయడానికి ప్రయత్నించరని? ఇది మాత్రం పుంత్రిగారు కొంచెము తొగ్రతగా నోటు చేసుకొమ్మని కోరుతున్నాను ఈ ఇండస్ట్రిస్ తప్పక డెవలప్ చేయాలి తరువాత పేరోల్ మీద వదలిపెట్టే వాళ్లు ఉన్నారు వారిని వదలిపెట్టక ముందు ఆ డియస్ పి కి, ఎస్ పి కి వ్రాస్తారు వాళ్లమో అతనిని విడచినట్లయితే మా ఊరిలో చాలా డేజర్ అవుతుంది అని వ్రాస్తారు దానితో నిన్ను వదలడానికి వీలులేదు అని అడ్వైజరీ బోర్డు రిపై ఇస్తుంది ఇదేమి అన్యాయమని? కేవలం పేరోల్ ఇచ్చేటప్పుడు ఆ సూపరెంటుకు డిస్కిషన్ వదలిపెట్టాలి గాని అక్కడ ఉన్నటువంటి పోలీసు ఎస్.పి.కి, డి.ఎస్.పి.కి వ్రాస్తే కన్స్టిక్ట్ చేసినవారు వాళ్లను మంచివాళ్లు అని ఎక్కడయినా అంటారా రొటీనుగా వ్రాసేస్తారు, వాడు వచ్చివచ్చయితే మా ఊరికి చాలా డేజరు అని అందుచేత అటువంటి పద్ధతి లేకుండా వెంటనే వారికి అధికారాలు ఇవ్వవలెనని కోరుతున్నాను. ఇక జైల్లులో, నేను వరంగల్ జైలులో చూచాను, రోజూ ఇంత కరస్పాండెన్సు వస్తుంది ఆ సూపరెంటు ఆఫీసుకు కాని అక్కడ టైపిస్టునైనా ఇవ్వలేదు ఇదేమి అన్యాయమంది పాపము రోజూ ఆయనే కూర్చొని ఉత్తరాలు వ్రాస్తూవుంటే, మనము ఇక్కడనుంచి ఎందుకు జవాబు రాలేదని గూటిస్తూ ఉంటాము వాళ్లు టైపిస్టు లేడని మొక్కుకుంటూ ఉంటే. నేను జురుకు చెప్పాను, మంచిది సర్ నేను అసెబ్లీలో చెప్పాను అని అటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది అసలు ఏమి ఉన్నా లేక పోయినా కనీసం ఒక టైపిస్టు నైనా ఆ ఆఫీసుకు ఇచ్చేటటువంటి ఏర్పాటు చేయమని నేను కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — అధ్యక్షా! రెండు విషయాలు మీ ముందు పుంచదలచుకున్నాను. మొట్టమొదటి విషయమేమంటే— పాలిటెక్నిక్ కాలేజెస్ ఎక్కువ అయినందువల్ల— యీ ఎల్. సి. ఇ. లు వీళ్ళందరూ చిన్న చిన్న పుద్యోగాల కొరకు చదువుకొంటుంటున్నారు— వీరందరికీ పుద్యోగాలు దొరకకపోవడం వలన, దొరికిన పుద్యోగాలలో వారికి ప్రమోషన్స్ లేకపోవడం వలన— యి ఇ క్యాంపి కేషన్సు పుండేవారిని తక్కువ పుద్యోగాలలో రిట్రాక్ట్ చేయడం వలన వారికి యిబ్బంది ఏర్పడింది ఈ విషయాన్ని గురించి మంత్రివర్గంకు కూడా రిప్రెజెంటివ్ చేశారు అసలు యీ పాలిటెక్నిక్ లు, యింజనీరింగు కాలేజీలు పెట్టడం ఎందుకు? పెట్టిన తరువాత వారికి పుద్యోగాలు చూపించకపోతే, వారు ఎక్కడిపోయి ఏమి చేసుకోవాలి? డాక్టర్లు, అడ్వాకేట్లులాగా ప్రాక్టీసు చేసుకుంటూ డబ్బు సంపాదించే పరిస్థితిలేదుగదా! కాబట్టి దీనినిగూర్చి ఆలోచిస్తారా? ఈ పాలిటెక్నిక్ లు, ఇంజనీరింగు కాలేజెస్ నుండి వచ్చేవారికి సమైక్య ప్రకారం పుద్యోగాలు ఎలాటే చెయ్యడానికి ఆలోచిస్తారా?

రెండవది— ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటువారు ఫిక్స్ చేసిన మినిమమ్ గ్యారంటీ అనేది ఒక పెనుఖాతం వంటిది దీనిని గూర్చి ఆలోచిస్తారా? మూడవది— foreign institutions మన దేశంలో ఎక్కువ అయిపోయింది నెల నెలకూ టిల్లు వంపించుకుంటూ— మూడు నెలలకొకసారి పంపిస్తే— దీనిని ఎట్లా భరించగలరు? దీనిని మార్చాలని చెబుతున్నాను. ఎన్నిసార్లు మంత్రివర్గం దృష్టికి యీ విషయాలు తీసుకువస్తున్నప్పటికీ ప్రజల కష్టసుఖాలను ఏమాత్రము పట్టించుకోవడంలేదు కాబట్టి దీనిని కూడా ఆలోచించవలయును నాలుగవది— రోజు రోజుకూ ఎలక్ట్రిసిటీ కన్సంప్షన్ ఛార్జెస్ చాలా ఎక్కువ అయిపోతున్నవి దీనిని యింకా ఎక్కువ చేస్తూపోవడం గాకుండా, తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తారా? అని అడుగుతున్నాను

ఇంక మన హోం మంత్రిగారు పున్నారు ఈ మంత్రిగారు ఆలోచించ వలసిన విషయాలు కొన్ని పున్నాయి. ఇప్పుడు మామూలుగా— promotion of C I lists పున్నాయి ఇంతకుముందు రాష్ట్రం మొత్తంమీద సీనియారిటీ ప్రకారంగా యంతకుముందు తిమ్మ శయ్యారుచేసినారు ఇందులో బరిగి కేసుంటే రెవ పంపత్సరంలో S I. s lists batches పంపించారు. కాని ఆ తరువాత మరొక కొత్త పంథాను ప్రోక్కడం జరిగింది Southern and eastern ranges లు, Hyderabad City range అని. వరంగల్ range అని lists శయ్యారుచేస్తున్నారు. దీనివలన గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు—ఆ ప్రక్క నుండి వచ్చినవారికి యి పుటివరకూ ప్రమోషన్సు రాకపోగా— 87-88 city range లో, ఆ పరిసర ప్రాంతాలలో పున్నవారికి రావడమేగాక— వీరు సీనియర్స్ అయిపోతున్నారు ఒకసారి రాష్ట్ర మొత్తంమీద batch శయ్యారుచేయడం, మరొకసారి range-wise గాను ఎందువల్ల చేస్తున్నారు? చేస్తే— మొత్తం రాష్ట్రానికి ఒక టిస్టు తీయడం చేయండి, లేదా మొత్తం గా range-wise గా చేయండి If you want to have State-wide promotions, have all the promotions State-wide. ఈ సందర్భంలో మరొక విషయం చెప్పవలసివున్నది.

'పోలీసు కమిషన్' అనేదానిని Tamilnadu లో పెడుతున్నారని—బుర్రాట్రక్
వర్గ తి లో న డి చే, బ్రిటిష్ రిజైమ్ లో వలె న డి చే వర్గ తి గూర్చి
thorough గా ఆలోచించి ఒక పథకాన్ని ఏర్పాటుచేయడానికి, ఆలోచించాలని,
దానికి కొత్తగా కంప్యూటర్స్— modern equipment for investigation
కోసం రిలక్షలు ఏర్పాటు చేసి యిది అఖిలపక్షస్థాయిలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు
కాన్స్టిట్యూట్ చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది ఈ విషయంలో సున ప్రభుత్వం ఏమి
ఆలోచిస్తున్నది? Home Minister గారు యీ విషయాన్ని గూర్చి చెబుతారని
ఆశిస్తున్నాను

కంక. మా మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రిగారు పున్నారు ఇది
చాలా ముఖ్యమైన విషయం మా పూర్వవారేవారు మా పూర్వలోనే
రైయినేజ్ స్కీము విషయంలో కొంత లోన్, కొంత కంట్రీబ్యూషన్
అన్నారు— ఒక phase అయింది, మిగతా phase విషయంలో మునిసిపాలిటీకి
డబ్బులేదు, డబ్బు యివ్వలేదు ప్రభుత్వం ఇది ఎట్లా చేయించాలని మీరు
అనుకుంటున్నారు? నేను డాటేవలనే మునిసిపల్ కౌన్సిల్ మీటింగుకు వెళ్ళాను—
వారు చెప్పారు— కొంత L I C Loan తీసుకొచ్చినట్లు చెప్పారు— వారు
చెప్పిన ప్రకారం ఒక phase అయిపోతున్నది మిగతా డబ్బు కేటాయించక
పోతే ఆ phase అట్లాగే నిలిచిపోతుంది దానిని complete చేయడానికి
ప్రభుత్వం loan యిస్తుందా? లేక contribution గా యిస్తుందా, లేకపోతే
ఏ వర్గంతో చేస్తారు? మంత్రివర్యులు దీనిని గూర్చి తప్పకుండా ఆలోచించాలి
I want to understand the modus operandi of the municipality in
regard to the completion of this underground drainage scheme,
whether they want to complete this or they want to have something
like a phased programme for centuries to come Otherwise, what
are the sources that can fulfill these things?

అలాగే మునిసిపల్ మంత్రివర్యులు నేను కొత్తగా శాసన సభ్యుడై
వచ్చినప్పుడు చెప్పారు— మునిసిపల్ ఆక్టులో ఒక అమెండుమెంటు తీసుకు
వస్తామని 50 పేజీల ఖర్చుపెట్టి యిల్లు కట్టుకున్న owner పై slab system పై
వేస్తామన్నారు అలాగే 100 రూపాయలు యిచ్చే tenant విషయమున్నది,
దానికి amendment తీసుకువస్తామన్నారు ఈ వన్ను పద్ధతి చాలా యిబ్బంది
కలిగిగా వున్నది ఈ విషయాలన్నీటి గూర్చి మంత్రివర్యులు ఆలోచిస్తారని
ఆశిస్తున్నాను.

డా॥ టి యస్ మూర్తి — ఈ అమెండుమెంటు విషయములో రెండు
సంవత్సరాల క్రిందట మరొకసారి ప్రామిస్ చేశారు అచరణలో మాత్రము
ఏమీ చేయడం లేదు

శ్రీ ఎ మాధవరావు — కోర్టులో జడ్జిమెంటు వ్రాసేటప్పుడు 'జడ్జెన్
ముఖ్యమైన విషయాలన్నీ వ్రాస్తారు; కాని యిక్కడ శాసన సభ్యులు చెప్పే
విషయాలలో ముఖ్యమైనవి కూడా మంత్రివర్యులు note చేసుకోవడం కూడా

कनिष्ठमन्त्री नेम चम्पिन बिमयल्लिप्पिपेसा मुन्त्रिपर्यव सभाप नम
चम्पिचरनि अलिप्पिपेसा

श्री गङ्गा (मधोल) —अध्यक्ष जी। यह चार डिमांड हैं और छ मंत्रीगण हैं और बोलने के लिए इतना कम समय है। मुझे बहुत कुछ बोलना था लेकिन समय की कमी के कारण घटाना पड़ रहा है यह इरिगेशन डिमांड इतना अहम है उस के लिए एक तरफ तो पैसा कम और दूसरी तरफ यहाँ बोलने के लिए समय कम। यह हमारी कौम और हमारे काश्तकारों की बदकिसमती है। कोजी भी इरिगेशन का काम हो यह कहा जाता है कि पैसा नहीं होने की वजह से नहीं किया जा सकता। और एक बात यह जैसा कि मराठी में भी कहावत है हम आगे ही बढ़ते जाते हैं और पीछे के कामों को भूलते जाते हैं। हमारे बुजुर्गों ने क्या काम किया है उस को तो समालना नहीं चाहते। यह हकीकत है कि हमारे बुजुर्गों ने जो तालाब बनाए थे वे बहुत ही अच्छे थे। उन से बरसात की फसल होने के बाद ताबो फसल भी ली जा सकती थी। लेकिन आज कल के इंजीनियर चादर घटान पर जोर देते हैं जिस का नतीजा यह होता है कि पहली फसल के लिए ही उस तालाब का पानी कम पड़ता है। इसी तरह सुलूस और तालाबों के कट्टे अच्छी तरह रखना हमारा फर्ज है। इस पर ज्यादा ध्यान नहीं दिया जाता। मंत्री महोदय खुद काश्तकार हैं एक काश्तकार ही काश्तकार की मुश्किलों को ठीक तौर पर समझ सकता है। मुझे आशा है कि वह इन बातों पर ध्यान देंगे।

दूसरी बात यह कि तालाबों के जो जरये होते हैं वह ज्यादा बारिश से फूट जाते हैं और पानी मुड़जाने से तालाब में पानी ज्यादा नहीं आता। इन की दुरुस्ती के लिए कहा जाता है तो कहते हैं कि यह काम सरवे और एस्टिमेट में शामिल नहीं है और इस के लिए पैसा नहीं रखा गया है। जब हम यह कहते हैं कि इस को एस्टिमेट में क्यों नहीं रखा गया तो कहते हैं कि यह हमारा फर्ज नहीं है। मुझे बड़ प्राजक्ट बनाने पर एतेराज नहीं है। मुझे खुशी है कि हमारे पास बड़े बड़े प्राजक्ट बन रहे हैं। लेकिन मुझे अफसोस इस बात का है कि बड़े बड़े प्राजक्टों पर करोड़ों रुपया खाल कर १०, १५ साल गुजर जाने के बाद भी हम उन से लाभ नहीं उठा रहे हैं। हमारे पास तालाब हैं कई जिन्हा नाले हैं उन पर छोटे छोटे प्राजक्ट या अनिकट बना कर और लिफ्ट इरिगेशन का काम करके मैं समझता हूँ ज्यादा फायदा उठा सकते हैं और इस से हमारी काश्त भी बढ़ सकती है और फसलें अच्छी हो सकती हैं। हम जो गलतियाँ किये हैं उन पर पछताना नहीं है बल्कि उन को सामन रखकर अब जो बड़े प्राजक्टों का काम हाथ पर है उन को तकमील कर के हम को ज्यादा ध्यान माइनर इरिगेशन और मीडियम इरिगेशन पर देना चाहिए। एक और बात मैं हमारे मंत्रीगण से यह कहूँगा कि इरिगेशन एस्टिमेट्स बनाने में कई साल लग जाते हैं। मालूम नहीं इतनी देर क्यों होती है। हमारे मंत्री सिद्धा रेड्डी साहब पुरुषोत्तम रेड्डी साहब और नरसा रेड्डी साहब यह काश्तकार हैं और काश्तकारों की मुसीबतों को अच्छी तरह समझते हैं। मैं उन से कहूँगा कि यह एस्टिमेट्स के काम में फारमालिटीज को कम करके काम जल्द से जल्द

पूरे किए जाएं ताकि काश्तकारों को सहायता हो। मेरा मधोल ताल्लुका जिला आदिलाबाद मराठवाडा से लगा हुआ है यह बहुत पिछड़ा हुआ एरिया है। यह तरी काश्त सिर्फ ढाजी फीसव होती है। इस में काश्तकार क्या तरकी कर सकते है। इस तरफ ज्यादा ध्यान देना चाहिए। मैं कई बातें कहना चाहता था यह ४ डिमांड्स हैं। हर एक पर बोलने के लिए अलग अलग समय मिलना चाहिए था। अर्धरे में से उजाले में तबदील करने वाला लाइट का डिपार्टमेंट है। इस का काम गरीबी को अमीरी में तबदील करना है। गरीबी अधरा है और अमीरी उजाला। हम देखते हैं कि जब गांव में करेंट दिया जाता है तो वहां कई बोलियां छूट जाती हैं, उन से यह कहा जाता है कि तुम को करेंट नहीं मिल सकता क्योंकि यह हिसाब में नहीं आता। यह ठीक नहीं है। मैं कहूंगा कि उन को किसी न किसी तरह से हिसाब में जमा लेना चाहिए और करेंट देना चाहिए। इस में भी एस्टिमेट बनाने का तरीका पेचीदा है। इस को आसान बनाना चाहिए ताकि सब को करेंट मिल सके। जून के महीने में बिजली के खम्बे झुक जाते हैं और तार लूज हो जाते हैं। उन के नीचे घास की झोपड़िया और कबेलू के मफानात रहते हैं। इन तारों के हावेसे होने और जाने जान का डर रहता है। इस लिए मई जून में लाजमी तौर पर इन को ठीक किया जाना चाहिए और इस की हिफाजत का इन्तेजाम करना चाहिए।

हमारा एरिया पिछड़ा हुआ है और मराठवाडा से लगा हुआ है। हमारे बाजू ही मराठवाडे के इलाके में शकर राय चोहान साहब हर छोट छोट गांव में करेंट दिए हैं। हमारे लोग फील करते हैं कि हम मराठवाडा में होते तो कितना अच्छा होता। जे बी साहब की कृपा से हमारे गांव बहुत पीछ रहे। क्यों पीछे रहे मैं नहीं जानता। शायद वह यह समझें कि हमारे जिले में ज्यादा करेंट देने से बदनामी होगी। कुछ भी हो मैं यह प्रार्थना करता हू कि हमारे इलाकों में करेंट सपलाई करे।

पोलिस डिपार्टमेंट के बारे में मुझ यह कहना है कि इस के लिए बहुत ही मौजू मंत्री मिले हैं। मुझे भरोसा है कि उन की बजह से यह डिपार्टमेंट सुधर जाएगा। और अच्छी तरह से काम होगा।

म्युनिस्पल के बारे में यह कहना है कि चजू रामा नायडू साहब बहुत काम करना चाहते हैं लेकिन फंड्स की कमी की वजह से जिस दिक्कत होती है। म्युनिस्पल एरियाज में कम से कम रोड के लिए फंड्स रखना चाहिए। मैं आखिर में सारे मंत्रियों से प्रार्थना करूंगा कि वह अपने अपने विभागों को सुधारें ताकि काम अच्छी तरह हो और काश्तकारों को आम बढने का मौका मिले।

इतना कहते हुए मैं रुखसत लेता हू। जय हिन्द।

శ్రీ సిపాన్. హనుమయ్య (గుంటూరు-2) — అధ్యక్షా, ఈ సాయం కాలం నాలుగు డిమాండ్లపై మాట్లాడవలసిందని మా అందరిమీరూ పెట్టారు. 80 రోజులుగా కానవసర జరుగుతుంటే ఒక్కొక్క డిమాండుపై ఒక్కొక్క రోజునా మాట్లాడడానికి లేకుండా మధ్య మధ్య కానవసరతో పైం పోయింది.

ఈ నాడు మాట్లాడవలసిన దిమాండుపై చాలా తక్కువ టైంలో మాట్లాడవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ అవకాశమైనా వచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఆంధ్ర దేశంలో 82 మునిసిపాలిటీలున్నాయి. సంవత్సరం సంవత్సరానికి జనాభా వివరీతంగా పట్టణాలలో చేరిపోతున్నారు. 1961 జనాభా లెక్కలు ప్రకారం 48 లక్షల జనాభా మునిసిపాలిటీలలో ఉన్నారు. 1964 వ సంవత్సరానికి అది సుమారు 68 లక్షలైతే, ఈనాడు చూసుకుంటే 75 లక్షలు వరకు జనాభా మునిసిపాలిటీలలో చేరినట్లు కనిపిస్తుంది. మునిసిపాలిటీలకు పల్లె ప్రాంతాలనుంచి జీవించడానికి విడ్డూలను చదివించుకోడానికి ఆకర్షింపజేసి పట్టణాలలో చేరుతున్నారు. పట్టణాలలో వీరందరికీ సరిపోయే సౌకర్యాలు కలుగజేసే ఆర్థిక పరిస్థితిలో మునిసిపాలిటీలు లేవు. ఆర్థిక పరిస్థితులను ఇంకా అభివృద్ధి చేసుకోడానికి అవకాశాలు లేవు. ఈనాడు మునిసిపాలిటీలు 25-32 శాతం వరకు పన్నులు విధించి ఇంకా ఆ వైపునుంచి పెంచుకోడానికి అవకాశం లేకుండా తాదాపడుతున్న పరిస్థితులున్నాయి. వృత్తి పన్ను, ఆదాయపు పన్ను, అస్తి పన్ను, ఎంటర్ ప్రెన్ మెంటు టాక్సు తప్ప పన్నులు రావడానికి అవకాశం లేదు. పూర్వం రోజులలో 1920 కు ముందు ఇంకా కొన్ని పరిస్థితులలో టాక్సు వసూలు చేసుకోడానికి ఇంకా ఏడు ఐటమ్ము ఉండేవి. వాటిలో 1920 తరువాత కొన్ని, 1940 తరువాత కొన్ని, ప్రభుత్వం వారు తీసుకున్నారు. ప్రత్యేకంగా ఈనాడు మునిసిపాలిటీలలో జరుగుతున్న అన్యాయం ఏ రకంగా ఉందో పరిశీలిస్తే 1944 వ సంవత్సరంలో వెహికిల్ టాక్సు గుంటూరు పట్టణం వంటి చోట 25 లాఠీలు ఉంటే ఒక మనిషి కూర్చునే సీటుకు మూడు మాసాలకు రూ. 12 లు టాక్సు ఉండేది. ఈనాడు ఒక మనిషి కూర్చునే సీటుకు క్వార్టర్ల రూ. 110 లు బస్సులనుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. అలాగే 25 బస్సులు 25 లాఠీలు ఉంటే ఈనాడు ఐదారు వందల బస్సులు లాఠీలు ఉన్నాయి. ఐతే గవర్నమెంటు మాత్రం మునిసిపాలిటీకి ఈనాటికి 25 సంవత్సరాల క్రితం నిర్ణయించిన మొత్తం మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కాని ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. నేను మద్రాసు గవర్నమెంటులో ఉన్నప్పుడు మునిసిపల్ చైర్మనుగా ఉన్నాను. ఇప్పుడు కూడా మునిసిపల్ చైర్మనుగా ఉన్నాను. అలాగే వాటర్ స్కిములు చేసుకోవాలన్నా, డ్రయినేజీ చేసుకోవాలన్నా, డస్ట్ లెస్ రోడ్లు చేసుకోవాలన్నా, గవర్నమెంటు 80 శాతం గ్రాంటుగా ఇచ్చి మిగతాది లోనుగా 20-40 సంవత్సరాలలో తీర్చడానికి అవకాశం ఇచ్చే వారు కర్నూలుకు వచ్చేసరికి మునిసిపాలిటీలకు శని ప్రారంభమైనది. ప్రాధరాశాదుకు వచ్చిన తరువాత ఒక్క నయాపైస మునిసిపాలిటీలకు గ్రాంటు ఇచ్చే పరిస్థితులు లేకుండా పోయాయి. డ్రయినేజీకి కాని వాటర్ సప్లయ్ కాని లోన్ను అప్లయ్ చేస్తే—మేము ఎన్నికల వనపుడు అప్లయ్ చేస్తే మేము దిగిపోయే రోజుకు కూడా ఆ డబ్బు చేతికి రావడం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు మునిసిపాలిటీలకు ఉన్నాయి. 1968 నుంచి ఉద్యోగులందరికీ కరువు భత్యాలు పెంచడం జరిగింది. ప్రభుత్వం వారి ఉద్యోగులకు పెంచి మునిసిపల్ ఉద్యోగులకు పెంచకుండా ఉండడం సాధ్యం కాదు. వారికి కూడా న్యాయంగా పెంచవలసిందే.

మా కౌన్సిలుకు లేకుండానే పెంచి అందులో 50 శాతం మాత్రం కి సంవత్సరాలు భరిస్తారు. సరువాత ఆలోచిస్తూ అన్నారు దీనిగురించి కూడా పూర్తిగా మూడు సంవత్సరాలకు మాకు చెల్లించడం జరుగలేదు. భవిష్యత్తులో కూడా 50 శాతం వారే చెల్లించవలసిన అవసరం పరిస్థితులనుబట్టి మాస్తే ఉంది ఉదాహరణకు చెబుతాను గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి 24 లక్షలు ఆస్తి వస్తున్న ఆదాయపు ఎన్ను వస్తుంది మాకు ఒక్క నెలకు మూడున్నర లక్షలు సేబ్బండి జీతాల క్రింద పోతుంది అంటే దాదాపు 42 లక్షలు ఎస్టేట్ మెంటుకు ఖర్చు అవుతుంది మేము వసూలు చేసే పన్నులు 24 లక్షల కంటే పెరగడానికి అవకాశం కనిపించడం లేదు ఇప్పటికే 27 శాతం టాక్సు ఉంది ఇంకా ఏ రకంగా పెంచాలో అవకాశం కనపడడం లేదు పంచాయతీ సమితులలో చేసే అభివృద్ధికరమైన పనులకు రూపాయి ఇస్తే మాకు రెండు అణాలైనా ఇవ్వండి అన్నాం. జనాభాలో ఐదవ వంతు పట్టణాలలో ఉన్నారు ఫ్లోటింగ్ కూడా లెక్క చేస్తే నాలుగవ వంతు రోజూ పట్టణాలను విజిట్ చేసే పరిస్థితులున్నాయి విజిటింగ్ పాపులేషనుకు కూడా పట్టణాలలో ఒక గృహ వసతి తప్ప మిగతా వసతులన్నీ కల్పించవలసి ఉంది. ఆ విధంగా కల్పించడానికి తగిన పరిస్థితులు కనపడడం లేదు పీటర్నింగ్ డిప్యూటీ సెక్రటరీని ఎన్ని సార్లు ప్రయత్నం చేసినా, ఇక్కడ మాకు సహకారం ఇచ్చేట్లు కాని వచ్చేట్లు కాని లేదు ఈ మధ్య చాలా రోజులనుంచి గోల పెట్టగా మునిసిపల్ కాఫీ మాత్రం, ఆర్థిక కాఫీ మాత్రం, ఎడ్యుకేషను మంత్రిగారిని సెక్రటరీలను 20వ తారీఖున మావేళం ఏర్పాటు చేసారు ఆంధ్ర దేశంలో ఉండే మునిసిపాలిటీలకు ఎడ్యుకేషన్ ఎరియర్లు ఉన్నాయి తెలంగాణాలో మునిసిపాలిటీలకు ఎడ్యుకేషను ఎరియర్లు ఉండే పరిస్థితి లేదు ఇక్కడ సెకండరీ ఎడ్యుకేషను గవర్నమెంటే చూస్తుంది. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను పంచాయతీ సమితుల క్రింద ఉన్నాయనుకుంటాను ఆంధ్ర దేశంలో ఉండే మునిసిపాలిటీలకు దాదాపు రెండో టర్గెట్ రెండు లక్షల రూపాయలు ఎరియర్లు కాకపోతే ఉన్నారు ఐతే మీరు ఒకసారి పరిశీలిస్తే ఆంధ్ర దేశంలో ఉన్న మునిసిపాలిటీలలో 15 శాతం గత మూడు నాలుగు నెలలుగా అసలు జీతాలు ఇవ్వకుండా ఉన్నాయి మిగతావి కొన్ని రెండు నెలలుగా ఇవ్వకుండా ఉన్నాయి, మరికొన్ని వచ్చే నెలనుంచి జీతాలు ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. మాకు ఇచ్చే ఎడ్యుకేషనల్ గ్రాంట్లు ఏ విధంగా ఇస్తున్నారంటే 1920 కు ముందు ఆ ఆర్థిక ప్రకారం ఆ నాటికి మునిసిపాలిటీ స్వంతంగా పెట్టిన స్కూల్స్ అన్నింటికీ మేము వసూలు చేసిన సెస్సులో 15 శాతం మాత్రమే ప్రభుత్వం కమిటీ మెంటు ప్రవేటు మానేజిమెంటు నుంచి తీసుకుని మాకు ఇచ్చిన స్కూల్స్ మాత్రం 100 శాతం ఇస్తున్నారు సెకండరీ ఎడ్యుకేషనులో వారి కమిటీ మెంటు గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి 1-4-1968 కి 14-15 లక్షల ఎరియర్లు ఉన్నాయి. అనేక రకాలైన గ్రాంట్లు వారు ఇవ్వాలసిన కమిటీ మెంటు మాకు ఇవ్వడంలో సహకారం రావడం లేదు గట్టిగా అడిగితే ఆడిట్ జరుగలేదనో ఎదో కారణం చెబుతారు పీటర్నింగ్ డిప్యూటీ సెక్రటరీ తమద్వారా ప్రభుత్వంవారికి చెప్పకుంటున్నాను

అయితే మొన్న ఆ కాన్ఫరెన్సులో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు ఆ నిర్ణయాన్ని
ఒక తప్పకుండా చేస్తారని అనుకుంటాను ఆనాడు ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు
ఏమి చెప్పారంటే రెండు మూడు సంవత్సరాలలో పాక అరియర్స్ పూర్తిగా
యిచ్చేస్తామి. భవిష్యత్తులో అరియర్స్ లేకుండా మేధాన్లు తయారు చేయవల
సినదని మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సెక్రటరీగారికి మంత్రిగారికి చెప్పడం జరిగింది
ఆ పద్ధతి ప్రకారం కనీసం అది లేకుండాచేస్తే కొంతవరకు నయం. అయితే
అంతమాత్రంచేత మునిసిపాలిటీ అభివృద్ధి చెందడానికి ఏమాత్రం అవకాశంలేదు
దానికి కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతాను ఈ మధ్య పీవీఆర్ మైన వర్డ్స్ వచ్చి
పట్టణాలలో, పల్లెలలో రోడ్లు కొట్టుకపోయినవి ఆ పరిస్థితిలో పల్లెప్రాంతాలు
అన్నిటికీ ఉచితంగా కొంత అభివృద్ధికొరకు కొన్ని రోడ్లు చేయడానికి కొన్ని
ఇండ్లు కట్టించడానికి అనేక రకాలయిన అభివృద్ధులకు గవర్నమెంటువారు
యిచ్చారు కాని మునిసిపాలిటీలు అడిగితే మొత్తం 6 కోట్ల రూపాయలు
గుంటూరు జిల్లాలో వుంటే అందరికీ కలిపి 10 లక్షలు యిస్తామన్నారు ఏ జేసీస్
మీద యిస్తామన్నారు? మునిసిపాలిటీలకు లోను యిస్తారట వారికిమాత్రం
గ్రాంట్లు యిస్తారట ఎందుచేత ఆ విధముగా చేస్తున్నాలో నాకు అర్థం
కావడంలేదు తెలంగాణా ప్రాంతంలో—ఛాబర్ ఆఫ్ చైర్మన్కి నేను
ప్రెసిడెంటును కనుక మీ ముందు పెట్టవలసి వున్నది తెలంగాణా ప్రాంతం
అభివృద్ధికొసం 9 కోట్ల రూపాయలు గవర్నమెంటు యిచ్చారు 9 కోట్లలోను
యిక్కడ 14 లక్షలు రీజియనల్ కమిటీ రికమెండ్ చేశారు 14 కోట్లు పట్ట
ణాలకు యివ్వమన్నారు, మిగతాది పల్లె ప్రాంతాలు అభివృద్ధి పరచాలన్నారు,
ఇది చాలా అన్యాయం రీజియనల్ కమిటీలో ఎం ఎల్ ఏలు వున్నాగాని
వారందరికీ తెలుసును, పట్టణాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి సహకారం ఇచ్చినట్లుగా
కనపించలేదు గ్రాంట్లు ఇవ్వడంలో కూడా పట్టణాలకు పల్లెలకంటే తక్కువగా
పల్లెలకు రూపాయి యిస్తే కనీసం నాలుగణాలు లేక అయిదణాలు ఇచ్చేట్లుగా
ఏర్పాటు చేసి యిప్పించే పరిస్థితి ఏర్పాటు చేయకపోతే ఇబ్బందులు వస్తాయి.
కొన్ని దేశాలలో మాస్తే ఉదాహరణకు కెన్యా, నార్వే చూస్తే మునిసిపాలిటీ
లను అభివృద్ధి చేయడానికొసం కొన్ని సంస్థలను ఏర్పాటుచేసి వారందరిని
దానిలో మెంబర్లుగా చేర్చి వాటికి గవర్నమెంటుద్వారా రిజర్వు బ్యాంకునుంచి,
ప్రపంచ బ్యాంకునుంచి అప్పు తీసుకువచ్చి పట్టణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి
ప్రయత్నం చేస్తున్నారు వంద సంవత్సరాలనుండి బెర్లినులో సహకార
బ్యాంకు పెట్టి పట్టణాలను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు మనకు కార్పొరేషను ఏర్పాటు
చేసి అన్ని మునిసిపాలిటీలను దానిలో చేర్పించి గవర్నమెంటు సరాసరి ఇవ్వలేని
పరిస్థితిలో కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకును పెట్టి ప్రత్యేకంగా మునిసిపాలిటీకి ఎక్కు
వగా లోను ఇప్పించడానికి ప్రయత్నంచేస్తే బాగా వుంటుందని నేను ఈ సంద
ర్భంలో తమద్వారా గవర్నమెంటువారిని కోరుతున్నాను ఏదో ఒక రకమైన
అభివృద్ధిని మునిసిపాలిటీలకు, సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే గవర్న
మెంటు ఈ రకమైన సవతితల్లి ప్రేమ మునిసిపాలిటీల మీద చూసిస్తే ఏ ఉద్యమం
మొదలు పెట్టినప్పటికీ ఆ ఉద్యమం సానుమూలం కావాలంటే పట్టణాలలో

ప్రారంభం అవుతాయి వట్టచాలన్నింటిలో ఏదో ఒక రకమైన వ్యవస్థ తయారు కాకపోవచ్చు. దానికి తగిన సౌకర్యం కలుగజేయడానికి ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా ఈ సందర్భంలో తమద్వారా కోరుకుంటున్నాను మిగత వద్దలలో కైల్సు కాఖ వుంది కైలుకి సంబంధించి నేను ఎప్పుడూ కైలుకి వెళ్లేదు కాబట్టి దాని గురించి ఏమీ తెలియదు కాని పోలీసు కాఖ గురించి కొంచెం చెప్పవలసి వుంది

శ్రీ సి వి కె రావు — ఆ విషయం వెంగళరావుగారు నోటు చేసు కున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్ హనుమయ్య. — థాంక్స్ పోలీసు కాఖకు సంబంధించి సంతవరకు కొన్ని చోట్ల స్లమ్స్ ఏర్పడుతున్నాయి ఉద్యోగంలోకి పోయిన తరువాత వుండడానికి వారికి యిచ్చే జీతాలు అద్దెకు వుండడానికి అవకాశంలేదు కాబట్టి రోడ్డు మార్జిన్స్లో గవర్నమెంటు పోరంబోకులలోను ఇళ్ళు వేసుకుని స్లమ్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు దాని మూలంగా ఇబ్బందిగా వుంది పోలీసు వారికి గవర్నమెంటు వారు కొంత స్థలాన్ని సేకరించి చిన్నచిన్న కో-ఆపరేటివ్ టెనిస్ మీద ఉద్యోగంలో చేరిన తరువాత రెండు మూడు జేలో గృహవసతి కల్పించి రిక్రైరేషన్ లో వారి జీతాలు ప్రయత్నం చేయాలి వారికి చాలా తక్కువ జీతాలు 24 గంటలు పనిచేసే వుద్యోగం వారికి సహకారం ఇవ్వాలి వారు దేశ రక్షణకు ఎంతో వుపయోగపడుతున్నారు వారిని అభివృద్ధి చేయాలంటే తగిన భోజనం లేకుండా, ఇండ్లు లేకుండా ఎట్లా కుదరుతుంది? వారికి తగినటువంటి సహకారాన్ని యిచ్చేదానికి ప్రయత్నం చేయాలని తమ ద్వారా విన్నవించుకుంటున్నాను ఇరిగేషన్ మా గుంటూరు వట్టణంలో చుట్టూ 7-8 మైళ్ళ దూరం మలేరియా జోను పెట్టారు అక్కడ కాగా పండ దానికి అవకాశం ఉంది అక్కడ మలేరియా ఏమీలేదు వట్టణానికి 20 మైలు దూరం మలేరియా జోను పెడితే పెట్టవచ్చు 10 మైళ్ళు పెడితే చాలా మంచి భూములకు నీటి సప్లయ లేకుండా చేస్తున్నారు దానికి తప్పకుండా నీటి సరఫరా యివ్వాలని తమద్వారా యిరిగేషన్ మంత్రిగారికి విన్నవిస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు హృదయపూర్వకంగా సమస్యారాలు అర్పిస్తూ కలవు తీసు కుంటున్నాను

శ్రీ ఎం వీరరాఘవరావు — అధ్యక్షా, దేశంలో వ్యవసాయం అభివృద్ధి కావాలి, జనాభా పెరుగుదలను కంట్రోల్ చేయడానికి అధికారోత్పత్తి జరిగితేనే గాని జనాభాను పోషించలేము అనే ఉద్దేశ్యముతో ఎన్నెన్నో పథకాలు వేస్తున్నామని ప్రభుత్వం ప్రకటిస్తూ నీటి వనరులు లేని మెట్ట తాలూకాలలో ఉన్న బోర్ వెల్స్ కు కరెంటు సప్లయ చేయడానికి ముందుకు రావడంలేదు, ఈ సందర్భంలో తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఏడు తాలూకాలున్నాయి వాటికి కరెంటు సప్లయ చాలా తక్కువ గ్రామాలు మాత్రం చేయబడినది. నా నియోజకవర్గం ప్రతిపాడు తాలూకాలో 18 గ్రామాలు ఉండగా వాటితో యిప్పటికి 12 గ్రామాలకు మాత్రమే

కరెంటు యిచ్చి ఉన్నారు 188 గ్రామాలు ఎక్కడ? 12 గ్రామాలకు ఎక్కడ? 12 గ్రామాలకు కరెంటు యిస్తే మిగతా గ్రామాలలో నల్లిడి వెల్లు, బోర్ వెల్లు త్రవ్వకున్న రైతులు కరెంటుకోసం లాండ్ మార్బుగేజీ బ్యాంకు ద్వారా లోన్లు తీసుకుని గవర్నమెంటుకు లోన్లు యిచ్చినప్పటికీ కూడా ఆ గ్రామాలకు కరెంటు సప్లయ చేయలేదు ఆ కారణం వల్ల నల్లిడి వెల్స్ ఉన్నప్పటికీ ఆయిల్ యింజన్లుతో బాధ పడలేక వాటి ఉపయోగాన్ని ఎక్కువగా పొందలేకుండా పోతున్నారు అందుచేత గ్రామాలలో ఉన్న నల్లిడి వెల్లుకి కరెంటు యివ్వడానికి మొదటి ప్రభరెన్సు యివ్వాలని, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుతో మంత్రిగారు సంప్రదించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా కరెంటు యివ్వడంలో మినిమం గ్యారంటీ రూల్సున్నాయి 10 హార్డుపవరు రైతు తీసుకున్నప్పుడు హార్డుపవరు ఒక్కంటికి 50 రూపాయల చొప్పున సంవత్సరం మినిమం గ్యారంటీ యివ్వాలి 10 హార్డు పవరుకి 500 రూపాయలు కావాలి చాడకపోయినా గవర్నమెంటుకు డబ్బు ఉచితంగా యివ్వాలి ఆ ప్రాంతంలో కొన్ని గ్రామాలలో బోరు వెల్లుకి మిగతా వ్యవసాయ పరికరాలకు కరెంటు తీసుకున్నప్పుడు ఉపయోగం లేకపో నీళ్లు లేకపో కరెంటు చాడకుండా ఉన్నప్పటికీ 500 రూపాయలు కలెక్టుచేసి రైతాంగాన్ని పీడిస్తున్నారు. అందుచేత ఈ రూల్సును తగువిధంగా సడలించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో ఏలేరు రిజర్వాయరు ఎప్పుడో సుమారు 17 సంవత్సరాల క్రితము మద్రాసు గవర్నమెంటులో వుండగా స్వర్ణీయ కళావెంకటరావు గారి ధర్మమా అని ఇన్వెస్ట్మెంట్ చేయబడినది. అప్పుడు ఈ స్కీముకు ఎస్టిమేషను 1½ కోట్ల రూపాయలు కాని యిప్పుడు రేట్లు పెరిగిన కారణముగా 4 కోట్ల 50 లక్షలు ఖర్చు అవుతుందనే అంచనాకు వచ్చినది. 1967 లో ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇరిగేషను మంత్రిగారు, దేవాదాయ మంత్రిగారు ఈ ప్రాజెక్టు నైటునుమాసి ఏలేశ్వరములో రైతు కాన్ఫరెన్సునుపెట్టి పాత ఆయకట్టుదారులు ఎకరానికి రు. 100/-లు, కొత్తగా ఆయట్టులోకి వచ్చేరైతులు ఎకరానికి రు. 200/- లు ఎక్స్టెన్సు టెటర్ మెంటుగా యిస్తే తొందరలో ఈ స్కీము తీసుకొంటామని వీరు కోరినప్పుడు రైతులు దానికి అమోదించారు కొంత కాలము పోయిన తరువాత ఈ ప్రాజెక్టునకు 4 కోట్ల చిల్లర అవుతుంది కదా ఎకరానికి 800, 400 యివ్వడానికి వీలుంటుందేమోచూచి 8 కోట్లు రైతులనుంచి కలెక్టుచేయండని కలెక్టరుకు ఆదేశాలు పంపించారు ఆ విధంగా యివ్వడానికి రైతులు ముందుకురాలేదు మాజిల్లాలోచే గోదావరి బ్యారేజీకి ఎకరానికి రు. 50/- లు అడ్వాన్సు టెటరుమెంటు కలెక్ట్ చేయాలని, పని అప్పుడే ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధపడినది - ఏలేరు రిజర్వాయరు స్కీము 4 కోట్ల స్కీము రు. 100/- లు, 200/-లు టెటర్ మెంటు లెవీ యిస్తామని చెప్పినప్పటికీ భేదము ఆడుతూ ఇంకా కాలయాపన చేయడము అధర్మమని మనవి చేస్తున్నాను. యింకా యిట్లాగే జాగుచేసినట్లయితే దాని కాస్ట్ పెరుగుతుంది అందుచేత తొందరలో ఈ స్కీమును తీసుకుంటే జాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎకరానికి రు. 100/- 200/-లు యివ్వడానికి రైతులు సిద్ధముగా వున్నారు.

12) 26th September, 1969 Annual Financial Statement (Budget)
for 1969-70
Voting of Demands for Grants

కోటిరూపాయలు రైతులనుంచి తీసుకొని మిగతా 8 కోట్లు ప్రభుత్వము కాంక్షను చేసి పని ప్రారంభము చేస్తే కాశ్వత్తుముగా ఆ ఏరియా అభివృద్ధిలోకి రావడానికి పాత ఆయకట్టులో రెండు పంటలు వండడానికి అవకాశము వుంటుంది. దీని విషయములో శ్రద్ధ చూపించాలని కోరుతున్నాను మా ప్రతిపాడు తాలూకా లోని కంబలపాలెం ఆనకట్టకు 2½ లక్షలకు ఎస్టిమేటును వేశారు దానివల్ల 700 ఎకరాలు ఆయకట్టుకు నీటి వసతి కలుగుతుంది ఎస్టిమేషను పైనలైజ్ అయి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కాంక్షను పొందిన తరువాత ప్రభుత్వము ఫండ్సును ప్రొవైడ్ చేయలేదు పని ప్లాట్ చేయలేదు అట్లాగే అంపాడ ఆనకట్ట 8½ లక్షల స్కిము ఎస్టిమేషను చేయబడినది ఈ స్కిములు రెండును చేపట్టాలని కోరుచున్నాను రోతులపూడి వద్ద 52 వేల రూపాయలకు ఏటికి అడ్డుముగా డివైడింగ్ డామ్ ఎస్టిమేట్ చేయబడివున్నది తరువాత చిక్కులు వచ్చినవి ఏడాదికితము మాజిల్లా కలెక్టరు లీగల్ ఓపినియన్ తీసుకొని ఫలానా సైట్ లో ఈ స్కిము తీసుకొనవచ్చునని గట్టిగా బలపరుస్తూ రిపోర్టు రెవిన్యూ బోర్డుకు పంపినప్పటికి ఎఫ్రూవల్ రాలేదు వెనుకబడిన ప్రాంతములో వున్నస్కిము రైతులు ముందుకు వెళ్లేదు, ప్రభుత్వము వినదు కలెక్టరు యిచ్చిన రిపోర్టుపైన రెవెన్యూబోర్డునుంచి కంకరెన్సు రాకపోవడము అన్యాయము దీని పైన ఇరిగేషను మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుచున్నాను పోలీసుకాని కాకినాడ పట్టణము తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు పాడ్ కార్పొరేషన్ ఈ పట్టణంలో 10 సినిమా హాల్సు ఒకే రోడ్డుపైన వున్నది రోజూ 8 సినిమా ఆటలుకాబట్టి జన రద్దీ ఎక్కువగా వుంటున్నది తగిన పోలీసు బందోబస్తు లేని కారణాల వల్ల యితర గ్రామాల నుంచి వచ్చే స్త్రీలు, పురుషులు దౌర్జన్యవాదులకు లొంగి పోయి అనేక రకాల యిక్కట్లకు గురికావలసివస్తుంది నేను 1968 లోనే హోమ్ డిపార్టుమెంటుకు ఒక మెమోరాండమును పంపించివున్నాను హోమ్ మినిష్టరుగారిని అసెంబ్లీలో అడిగాము. అదే రోడ్ లో 8 పోలీసు స్టేషను పెట్టిస్తామని మంత్రిగారు వాగ్దానము చేశారు కాని యింతవరకు ఏమీ చర్య తీసుకొనలేదు, ఈ రోడ్డుపైన పల్లెలనుంచి వచ్చిన జనానికి రక్షణలేకుండా ఉన్నది పోలీసు బందోబస్తు లేకపోవడంవల్ల ప్రజలకు ఎంతో బాధపడుతున్నారు ప్రభుత్వము చాల అపకీర్తిపాలు అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. వెంటనే 8 పోలీసు స్టేషను ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుతున్నాను ట్రాఫిక్ రూల్సును పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు గుర్తించి అమలుచేయడంలేదు ఫుట్ పాత్స్ పైన దుకాణాలు, పెట్టి సైకిల్స్ పెట్టి జనము నడచేదానికి ఖాళీ లే, చాలా ఇబ్బందిగా వుంటున్నది అందువల్ల ట్రాఫిక్ రూల్సును కఠినముగా అమలుజరిపాలని ఆదేశాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను పోలీసు కాన్ స్టేబుల్స్ కి చాల తక్కువ జీతాలు వున్నవని అందరికీ తెలిసిన విషయమే ధరసరలు పెరుగుతున్న రోజులలో తక్కువ జీతాలలో ఎట్లా జీవిస్తారేదీ ప్రతిఒక్కరికీ తెలుసు పోలీసు కానిలో చిన్నఉద్యోగులలో అవినీతి ఎక్కువగా ప్రబలిపోయి కాంతి భద్రతలకు రక్షణ లేకుండాపోతున్నది అంటే వారికిఇస్తున్న జీతభత్యాలు చాలకనే యిటువంటి అన్యాయాలు జరుగుతున్నవి అని మనవిచేస్తున్నాను యిటువంటివన్నీ తగు

విధంగా సవరణచేసి క్రింది ఉద్యోగులకు తగిన జీతభత్యాలు కాంక్షనుచేసి వ్యాయముజేయాలని కోరుతున్నాను టూరింగ్ సినిమాహాల్స్ ఎగ్జిటర్సు 2 సం. ఒకసారి లై సెన్సు యివ్వాలని రిప్రజెంటు చేసుకొన్నారు కొండాఅక్బరాబాపూజీ గారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రూల్సును సవరించి 2 సంవత్సరాలకొకసారి యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తామని వాగ్దానము చేశారు ఈ మధ్య వెంగళరావుగారిని సినిమా ఎగ్జిటర్సు బెజవాడలో కలిసి రిప్రజెంటు చేశామని, నాకుకూడ ఒక కాపీ పంపించారు, ఆ కాపీని మంత్రిగారికి చాఖలు చేస్తాను అందువల్ల 2 నెలలకు, 3 నెలలకు లై సెన్సు యిచ్చే పద్ధతిక కుండా 2 సంవత్సరాలకొకసారి యిచ్చే పద్ధతిని ఏర్పాటుచేసి వారితో సహకరించాలని కోరుతున్నాను

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ పి విచ్చయ్య (పాల్వంచ) — అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్సును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను విచ్చయ్య క్తి చేశాని చాలా మ. ఖ్య మైనది మా గ్రామంలో ఒక పవర్ హౌస్ తయారైనది అది చేశారితే మంచిదని మా పాల్వంచ ప్రజలు 2 వేల ఎకరాలు ఆ పవర్ హౌస్ కోసం నామినల్ నష్టపరిహారంలో నష్టం జరిగింది అయితే ఆ పవర్ హౌస్ మా గ్రామంలోవున్న చింతలపూడి చెలువు కాచ్ మెంట్ ఏరియాలో తయారైనది ఆ చెలువుక్రింద 250 ఎకరాల పారకం వుంది ఆ పవర్ హౌస్ వల్ల 4, 5 సంవత్సరాలనుండి పంటలు పండటంలేదు. ఆ విధంగా నష్టపడ్డ రైతులు ఆఫీ సర్లను కలిసి, అయ్యా కి స్పెరసారి ప్రాజెక్టుకు ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకోసం తలుపులు పెట్టారు కదా, దానినుండి మాకు నీరు ఇవ్వండి అని అడిగారు ఇది ఎలట్రీసిటి ఫండులో ఏర్పడింది కనుక ఇది పాలసిమేటర్, మేము ఇవ్వటానికి వీలులేదు, మీరు కోర్టుకు వెళ్ళండి అని ఇరిగేషన్ సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరు భావనారా యదగారు చెప్పారు ప్రభుత్వం నుండి మేము కోర్టుకు వెళ్ళటం ఏమి వ్యాయం అధికారులతో మనవిచేసుకొంటామని మనవిచేశాను ఎలట్రీసిటి బోర్డు మావరం టిండింగ్ ఇంజనీరు రికమెండు చేశారు. ఇరిగేషన్ చీఫ్ ఇంజనీరు రికమెండ్ చేశారు ఎలట్రీసిటి నుండి వనరులు ఇవ్వటానికి 30, 40 వేలు కాంక్షన్ చేశారు ఎలట్రీసిటివారు, ఇరిగేషన్ వారు చూసి దానివల్ల ప్రయోజనం లేదు పవర్ హౌస్ చుట్టూ నీరు ఎలా తిరుగుతుంది అన్నారు ఈ చెలువు మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం. ఈ పవర్ హౌస్ ఎలట్రీసిటి మంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం. ఈ మంత్రులిద్దరు కలిసి ఈ విషయంలో క్రద్ద తీసికొని ఆ చెలువు క్రింద వున్న 250 ఎకరాలకు నీరు ఇప్పించేటట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతంలో నర్సే అయిన చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులు అన్నపురెడ్డివల్లి, గండిపాల్లు, కరకవాగు, తెల్లవాగు మొదలైనవి వున్నాయి ఇవి నర్సే అయి కాంక్షన్ అయి వున్నాయి, తెలంగాణా ప్రత్యేక ఫండ్ నుండి అయినా వాటిని పూరించేయిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను మాకు మేజరు ప్రాజెక్ట్ సమర్థ ఒకటి వుంది. నందికొండనీరు తెలంగాణాకు వచ్చే ఖైర్ నుండి ఏల్పూరు వరకు కాల్వ వచ్చే విషయం అది నర్సే అయింది.

అడ్డుకున్నందు బూర్గుంపాడు తాలూకా, కొత్తగూడెం తాలూకా, ఇల్లెందు
తాలుకాలకు నీరు పారుచుల చేయించాలి దానిగురించి మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసి
కోవాలి ఇక, లక్ష జనాభాగల కొత్తగూడెం మునిసిపాలిటీ అయినదన్నారు
కాని ఇంతవరకు అలా జరగలేదు అక్కడ మంచినీరు లేదు పారిశుధ్యం
లేదు కాలరీ దివాళాతీసి ప్రజలకు మేలు జరుగకుండా వుండి మునిసిపల్
మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసికొని దానిని త్వరగా మునిసిపాలిటీగాచేయాలి ఇక
హోమ్ కాఫీ గురించి ఒక మాట చెప్పి ముగిస్తాను మాప్రాంతం వెనుకబడింది.
అక్కడ వున్న పోలీసు స్టేషన్స్ గుడిసెలలో వున్నాయి సక్సలైటును పట్టుకో
టానికి వెళ్ళాలంటే సరైన రోడ్లు లేక పోలీసులు చాలా అవస్థపడుతున్నారు.
పోలీసు స్టేషనుకు ఒక జీపుకూడా ఉండదు కనుక పోలీసు స్టేషనులను బంగ
ళాలలో ఏర్పాటు చేయించి ఆ స్టేషనుకు ఒక జీప్ ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేయాలని
కోరుతూ సెలవుతీసికొంటున్నాను

శ్రీ ఎం మాణిక్యరావు — అధ్యక్షా, ఒక్కసారి ఇన్ని డిమాండ్లు మూవ్
తీసి మాట్లాడమంటే దేనిగురించి మాట్లాడాలో అర్థం కావడంలేదు అయినా
క్లుప్తంగా కోస్టోవిషయాలు మనవిచేస్తాను మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయం
చెప్పాలంటే— ఏ బండికి అయినా driver కాగావుండాలి అలాగే మంత్రిగారు
చక్కగావుంటే డిపార్టుమెంటు చక్కగా పడుస్తుంది నేను ఒక సంవత్సరం
క్రితం కాండూరు విషయంలో కొన్ని అప్లికేషనులు ఇచ్చి మాట్లాడటానికి మునిసి
పల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రిగారి office కు వెళ్ళాను షుమారు గంటన్నర
తర్వాత మమ్మల్ని లోపలకు పిలిచారు నేను నా ఆఫీసర్యాలు తెల్పుతుంటే
వారు కళ్ళుమూసికొని కూర్చున్నారు వారు కళ్ళుమూసుకొనే వింటున్నారని
నేను అనుకొన్నాను 15 నిమిషాలు తరువాత నేను చెప్పింది విన్నారుకదా
అంటే ఏర్పారు, నేను వినిలేదు అని వారు అన్నారు నేను కాగితాలు పట్టు
కొని బైటకు వచ్చాను మంత్రిగారు పడుకొనివుంటే డిపార్టుమెంటు పడుకొం
టుంది కనీసం ఎమ్ ఎల్ ఎ లు చెప్పింది అయినా శ్రద్ధగా వినకపోతే
ఎలా ?

ఇక—పవర్ విషయంలో ప్రతి జిల్లాకు ఒక కోటి ఇచ్చామన్నారు
మొత్తం తెలంగాణాకు 8 కోట్ల 40 లక్షలు ఇచ్చామని చెప్పి 8 నెలలు అయింది
డిపార్టుమెంటువారు 'A' list 'B' list అని తయారుచేశారు 'A' list ను
కాంక్షన్ చేసేవారు వేరేవున్నారు 'B' list జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్, మునిసి
పాలిటీ చైర్మన్ చేతుల్లోవుంది 'A' list చీఫ్ మినిష్టరుగారికి అనుకూలంగా
వున్న చేతుల్లో వుంది ఈరోజు కొత్తగా పవర్ మంత్రిగారు వచ్చారుకాని వారు
పవర్ లేని మంత్రిగా వున్నారనిపిస్తుంది 'A' list 'B' list వేరువేరు కాకుండా
లోకల్ M L A లు, జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్, పంచాయితీ అధ్యక్షులలో
ఒకస్కీము తయారుచేయించి అప్రకారం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాల్లో
లైట్లువున్నా హరిజనవాడలో మాత్రం వుండవు ఈ గాంధీ శతజయంతి
సంవత్సరంలోనైనా ఏలాంటి కంట్రీబ్యూషన్ లేకుండా హరిజనవాడలలో లైట్లు

చేస్తున్నాను. ఈ కొత్త మంత్రిగారి పేరేనా వారు చెప్పకొంటారని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక అగ్రికల్చరల్ రేట్ — ఇండస్ట్రియల్ రేట్స్ విషయం. ముఖ్య మంత్రిగారు చెబుతున్నారు తెలంగాణ ఆతిథ్యనువలన 50 కోట్లు ఇండస్ట్రియల్ వలన 10 కోట్ల వాక్ అయిపోయిందని లేకపోతే వందకోట్లు వస్తుందే అన్నారు ఎంతోమంది ఇండస్ట్రియల్స్ అంటున్నారు వాటర్ లాండ్ ఫ్రీగా ఇవ్వండి ఎక్కువైనా ప్రాదానాదులో పెడతామంటున్నారు ఇండస్ట్రియల్స్ ఇన్ సెంటివ్ ఇవ్వాలి మైసూరు గవర్నమెంటు ఉన్నరేటుకు 20 శాతము తే చేశారు 50 లక్షలు మొత్తం డిఫిసిట్ ఉంటే అగ్రికల్చరలిస్టులుమీద పడడంలేదన్నారు కాని ఇక్కడ వైట్ ఎలిఫెంట్ మాదిరిగా ఉంది యీ డిపార్టుమెంటును మంత్రులు చిన్నవారు కాబట్టి ఎలా నడిపిస్తారో, యీ డిపార్టుమెంటు బాగా సెట్ రైట్ కావాలి ఎలక్ట్రిసిటీకోర్డు చెర్చుచుగా తె వి నరసింగరావుగారు ఉన్నకాలం నుంచి జరుగుతోంది ప్రా వవర్ కమిషనుగాని రిటైరుడు చీఫ్ జస్టిస్ ద్వారా గాని ఎంక్వయిరి చేయిస్తే మొత్తం ఎందుకు లాస్ వస్తుందని చూస్తే అన్ని బయటపడుతున్నాయి తె వి నరసింగరావుగారి కాలంనుంచి ఎట్లాగున్నాయి ఇప్పుడు ఎట్లాగున్నాయి చూస్తే ఒక గ్రామారికి లైటు కాళాలంటే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగాని సి ఇ గాని మూడు నాలుగువేలు లంచాలిచ్చి లైటు తెచ్చుకునే పరిస్థితులలో మనం ఉన్నాము. ప్రజలు ఎక్కడనుంచి తెస్తారు? ప్రయారిటీ లిస్టు తయారుచేసి ప్రా సెన్స్ లైన్స్ పెట్టి గ్రామాల ప్రక్కనుంచి లైన్స్ పోతుంటే ఆ గ్రామాలకు లైట్స్ ఇవ్వమంటున్నాము ఎ లిస్టు సాతుకు ఒకటి వెస్ట్ కు ఒకటి — బి లిస్టు ఇంకా తయారుకాలేదు తొందరగా సైన్ లో చేస్తే కాగుంటుంది యీ వవరు బాగుచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను

ఇక పోలీసు విషయం. పండితులు ఇక్కడున్నారు. పోలీసులు అంటే గ్రామరక్షణకు ప్రజల రక్షణకు ప్రాంతాల రక్షణకు అని నా ఉద్దేశం కాని యీ రోజు పోలీసు డిపార్టుమెంటు వ్యవహారం చూస్తే నంలియారును మనం చూశాం యీ రోజు ప్రభుత్వం అప్పటి నంలియారు చేసింది ఎంక్వయిరిచేసే స్థితిలో లేదు ఆ కేసు బయటపెడితే పెద్దవారంతా బయటకు వస్తారనే భయంతో ఆ పైలు అట్లాగే కట్టిపెట్టారు ఇక పోలీసు కమిషనరున్నారు అఫీసును వేసేటప్పుడు ఆయన లా అండ్ ఆర్డరు కంట్రోలు డియగనడా లేదా అని చూచి వేయాలి ఇప్పుడున్న కమిషనరుగారిని కలవాలంటే అఫీసులో ఎప్పుడూ వీలుకాదు ఎ క్రిందాకాదు క్లబ్బులోనో కలవాలి. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను ఏప్రిల్ 20 సాయంత్రం 8-30 కు నారాయణగూడా థార్స్టాలో ఆడపిల్లలు కాంప్స్ పెట్టుకుని హంగర్ స్ట్రయిక్ చేస్తుంటే పోలీసులు అపిల్లలను చేయిపట్టుకుని లాగడం చేసుచూచాను. మేము అయ్యో యీకాంప్స్ ఘననిపిపాలిటిచ్చారి పర్మిషనుతో వేశాము మీకు యీ కాంప్స్ పై అధికారం లేదంటే కమిషనరుగారి ఆర్డరు అని ఆడపిల్లలను చేయిపట్టుకుని రాత్రి 8-30 గంటలకు బయటకు రోడ్డుమీదకు తెచ్చారు. ఆ రోజు కంట్రోలు రూముకుపోయి

కమీషనరుగారు ఎక్కుడుంటారని అడిగాను ఆయన ఎక్కుడుంటారో నాకు తెలుసు రెండు మూడు క్లబ్బుకు ఛోనుచేశాను ఇప్పుడే బయటకు వెళ్ళారని చెప్పారు నేనూ 5-6 గురు యం ఎల్ ఎ లము రాత్రి 9-10 గంటలకు ఆయన ఇంటికి వెళ్ళాను యీ రాత్రికి కాంప్స్ ఉంచి రేపు ఉదయమే కాంప్స్ వీసేయండి అని చెప్పాము ఆయన బంగళానుంచి దిగివస్తున్నాడు He cannot walk even in the House ఇట్లా ఇట్లావచ్చి Who are you, why have you come That is the tone in which the officer speaks to legislators అని లోపలకుపోయి అన్నాడు అర్థగంట అయినాక మహారాజులాగ పండు కున్నాడు వని ఉండి యం ఎల్ ఎ లము వచ్చాము. I can take a privilege motion against the officer I will take it at an appropriate time ఆయన మాట్లాడే పరిస్థితిలోలేదు ఏ దో చెప్పి బయటపడ్డాము

As we are legislators, any important matter we must see the concerned officer Hyderabad and శిశింధ్రాజూదు కమీషనరు కల్యాణరావు గారు యీ పద్ధతిలో ఉంటే లా అండు ఆర్డర్ మేయింటైన్ చేస్తారా మిత్రులు వెంగళరావుగారు ఒప్పుకుంటారా అని అడుగుతున్నాను. నిజాయితీగా ఉన్న ఆఫీసరు యీ టైప్ సీటీసుకు కావాలి లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారి క్లాస్ మిట అనో మిత్రులనో యీ ఆఫీసరులను తెచ్చిపెడితే ఎలాగ? నేను చెప్పేది 21 వ తేది ఫైరింగ్సు నుంచి మొత్తం 37 ఫైరింగ్సు జరిగాయి

Mr Deputy Speaker —How can you cover all those points during this short time?

Sri M Manik Rao —My friends should know how in the name of law and order the Home Minister and his officers have been acting At least my friends must understand how these people are doing under Cover law and order I want to explain that

Mr Deputy Speaker —I cannot allow so much time to peak so that you can justify all your observations

Sri M Manik Rao —There is no justifying the Government My friend must know what is happening in the name of law and order. We do not get any justice with the present Ministry and the Government.

Mr, Deputy Speaker —I am only concerned with giving time That much time I do not have

Sri B Ratnasabhapathi —Still my friend supports that Government

Sri M Manik Rao —Time will come

Sri Ch Rajeshvara Rao —I am sorry to hear my friend speaking sitting behind the Government and talking about the Government.

Mr M Manik Rao —You just wait Time will come ఒక్కొక్క ఇన్ సెడెంటు చెప్పాలంటే సికిందరాబాదులో ఫైరింగ్సు జరిగింది 21 జనవరిలో ఎంక్యుయిరి జరిగింది. ఆర్. డి. జి. జాడిషియల్ ఎంక్యుయిరి

చేశారు. ప్రపంచంలో ఇంకా మంచి ఆఫీసరులున్నారు ఆయన గవర్నమెంటుకు విరుద్ధంగా రిపోర్టు ఇచ్చాడని రిపోర్టు ఇచ్చిన 24 గంటలలో ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు 1 వ తేదీ మే నెలలో రాజధాని ముందు ఫైరింగు జరిగింది కలెక్టరు హైదరాబాదు డిస్ట్రిక్టు ఎంక్వయిరి చేశారు రిపోర్టు గవర్నమెంటుకు విరుద్ధంగా ఉంటే Within 24 hours, that officer has been transferred from there The Concerned Collector has been transferred within 24 hours to the GAD These are the instances that I am quoting particularly పోలీసువారిది తప్పు ఉన్నదని చెప్పితే యే ఆఫీసరు నిజాయితీగా రిపోర్టు ఇచ్చే స్థితిలో లేరు నేను మనవిచేసేది ముఖ్యంగా సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు హైదరాబాదు సత్యనారాయణరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి బంధువులు About atrocities in Hyderabad, I can give facts and figures ముఖ్యంగా ఎన్ పి హైదరాబాద్, సత్యనారాయణరెడ్డి, వారు ఛీఫ్ మినిస్టరు బంధువులు వారిని ప్రత్యేకంగా హైదరాబాద్ డిస్ట్రిక్టుకు తెచ్చి వీళ్ళ ఆట ఆడిపివ్వాలని చేశారు 8, 9 నెలలమంచి ఆయన ఏ యే మార్గములలో ఈ జిల్లాలో దుర్మార్గము చేస్తున్నారో చెప్పాలంటే దానికి టైము పడుతుంది దానికి 2, 3 గంటలు డిస్కషన్ పెట్టండి—అట్రాసిటీస్ ఆన్ తెలంగాణా లైవి పోలీస్ అనేదానిమీద మొత్తము ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ ఇవ్వగలము. లా అండ్ ఆర్డర్ ఏ విధంగా ఉన్నదో కనీసం మన స్నేహితులకు అర్థం అవుతుంది అందుకు హైదరాబాదు ఎన్ పి విషయంగాని మహబూబ్ నగర్ విషయంగాని, సత్కారగ్రామం చేశారు అధ్యక్షా, మీకు కావాలంటే ఇక్కడనుంచి ఫోటో చూపిస్తాను. లలిత వెంకటేశ్వరం ఆమె ఎక్కడో చార్మినార్ దగ్గర నిలబడితే లాటి ఛార్జీచేసి కొడితే ఆమె క్రింద పడింది ఆమెను అక్కడనుంచి హాస్పిటల్ కు కూడా తీసుకుపోలేదు, మళ్ళీ తీసుకపోయి హాస్పిటల్ కు చేరిస్తే ఫామిలీ, రాత్రి పదిన్నరకు ఆమె భర్త ఇంటిలో లేడు సెంట్రల్ రిజర్వు పోలీసువాళ్ళు, ఆఫీసర్లు రాత్రి యింటికిపోయి ఆమెను లేపి బంధుకా తీసుకొని ఎడమిగపెట్టి చెప్పు మీ భర్త ఎక్కడ ఉన్నాడు అని అడిగితే, ఈ పద్ధతి మంచిదా? ఆ విధంగా ఎన్నో విషయాలు జరిగినాయి ఈ మూవ్ మెంట్లు సందర్భంలో తెలంగాణా ప్రజలకు, యువకులకు, లేడీస్ కు అందరికీ ఎంతో అన్యాయము చేశారు ఇది పోలీసు చేయవలసిన పద్ధతికాదు ఎన్నో పట్టణాలనుంచి సెంట్రల్ రిజర్వు తెచ్చారు కనీసం రోజుకు 80 వేల రూపాయలు ఖర్చు అయి ఉంటుంది ఈ పోలీసుకుగాను ఎంత ఖర్చుపెట్టినారనేది ఇందులో చెప్పలేదు ఈ మూడు నెలలలో ఎంత ఖర్చుపెట్టినారో ఆ వివరాలు ఏమీ ఇవ్వలేదు మేము లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేస్తున్నామని అంటున్నారు దాని పేరుతో ఎన్ని ఫైరింగ్స్, ఎన్ని అట్రాసిటీస్ జరిగినాయో, ఎంత నష్టము జరిగిందో దాన్నంత విచారించ దానికి ఒక హైపవర్ కమిషన్ పెట్టండి లేకపోతే ఒక రిజర్వు ఛీఫ్ జస్టిస్ ను పెట్టి విచారణ చేయించండి, ఎవరు తప్పు చేశారో, ఎవరికి కిక్ ఇవ్వాలి. తెలంగాణా ప్రజలు తప్పుచేశారా లేక ప్రభుత్వము తప్పు చేసిందా అనేది తెలుస్తుంది ఎక్కడెక్కడ ఫైరింగు జరిగింది, ఎట్లా

జరిగింది. ఏ వద్దతిలో జరిగింది చాని విషయం గురించి ఒక కమిషన్ ఏర్పాటు
కావాలి అని నేను వదేవదే ముఖ్యంగా మీద్యారా కోరుతున్నాను

(శ్రీ ఎం చిన్నవాగయ్య (ప్రతిపాడు) - అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఈ అయిదు
డిమాండ్లు కలిపి తీసుకురావడంలో ఇది చాలా కలకూర గంపగా మొత్తము
ఎవరెవరికి ఏ అభిరుచులు ఉన్నాయో అవి చెప్పకోడానికి ఇది ఒక అవకాశము
తప్ప, నిర్వాహాత్మకంగా ఈ పోర్టుఫోలియోస్కు సంబంధించిన మంత్రులుకూడా
అర్థంచేసుకొని నోట్ చేసుకోవడంలో ఎవరెవరు ఏ సూచనలు చేస్తున్నారు, అది
ఎవరికి సంబంధించింది అని గమనించి నోట్ చేసుకోవడంలో కన్ఫ్యూషస్ ఉందని
చెప్పక తప్పదు ఎల్.క్రీస్టినిటీ విషయం చూడండి ఈ రోజున మనకు ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ లో చాలా జలాధారాలు ఉన్నాయి చాలా నదులు ఉన్నాయి
2500 మెగావాట్ల శక్తి ఉన్నప్పటికీ 560 మాత్రమే ఇవ్వటానికి మన ప్రభుత్వము
సన్నద్ధమైతే మిగిలినవి ఉన్నాయి దీనికి కారణము, ఆర్థిక వ్యవస్థ అని చెప్పతారు అదే
మోస్తరుగా ఆంధ్రరాష్ట్రములో మరి ఇప్పుడు మన భారతదేశములో $\frac{1}{4}$ వంతు
జనాభా ఉన్నటువంటి ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఇండియాలో ఎల్.క్రీస్టినిటీలో 11వ స్థాన
ములో ఉంది అగ్రికల్చర్ పవర్ సప్లై చేసేదానిలో 13వ స్థానములో ఉంది
పరిశ్రమలలో 12వ స్థానములో ఉంది. మరి ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు మనము
చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము. పవర్ సప్లైలో అగ్రికల్చర్ సైడున చాలా చిన్న
మాపు చూస్తున్నాము అని చెప్పక తప్పదు కారణం, అన్వయల్ మినిమం
గ్యారంటీ అనేదానిలో మరి ఇందాకా కొంతమంది సభ్యులుకూడా చెప్పారు
మనము మద్రాసు రాష్ట్రంతో మనము పోల్చుచూస్తే చాలా తేడాలు ఉన్నాయి
హోర్సు పవరుకు 25 నుంచి 50 రూపాయలవరకు చేశారు మద్రాసులో
15 రూపాయల మట్టుకే కలెక్ట్ చేస్తున్నారు ఈ వ్యత్యాసము ఎందుకని.
మనకేమైనా జలాధారాలుగాని, లేకపోతే ఇవన్నీ ఉత్పత్తి చేసుకోడానికి బొగ్గు
గాని, వనరులుగాని లేకపోవడమా అంటే అది పట్టుకు పమికాదు అందువల్ల,
ఈ విషయంలో అగ్రికల్చర్ సైడు ఇంత అధికమైన రేటు హోర్సు పవర్కు
వసూలుచేయడం చాలా అన్యాయం దీనివలన రైతుకు పండించాలనే శ్రద్ధ,
కృషి సన్నగిల్లిపోతుంది అని చెప్పక తప్పదు అదే మోస్తరుగా బావులు
ఉన్నాయి, ఈ బావులలో నీరు ఉన్నా లే పోయినా, ఆ బావులయొక్క నీరు
తైములో పుష్కలంగా రాకపోయినప్పటికీ వారు ఈ ఛార్జీ వసూలు చేయడంలో
ప్రభుత్వము తప్పకుండా కలెక్ట్ చేస్తున్నది వారు మోటారు పెట్టుకొన్నారు
గమక మినిమం అనేది సంవత్సరానికి 4 వేలు, 8 వేలు కట్టవలసి వచ్చేటప్పటికీ,
రైతులు మినిమం గ్యారంటీమీద చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు
అందువల్ల, తగిన మేధావులు, లెక్కికల్ ఇంజనీర్లును పంపించి ఆ కాలముయొక్క
వర్షాభావాలుచూచి, నదీజలాలు బాగా ఉన్నప్పుడు, బావులలో నీరు పుష్కలంగా
వున్నతైములో అలాంటి తైముచూచి వారియొక్క హాటరు యొక్క కలెక్టు చేసే
టట్లుగా ఒక లెక్కికలు అధికారిటీను ఏర్పాటుచేయడంకూడా చాలా మంచిది
యావరేజీ మినిమం గ్యారంటీ కలెక్టుచేయడం చాలా అన్యాయం అవుతుంది

తై కాంగానికి తరువాత సర్వీసెస్ వున్నాయి వీటిలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి పెద్ద పెద్ద ఫర్స్ట్, మరియు సెకండ్, పెద్ద ఫ్యాక్టరీస్ లోగాని అలాంటి చోట్ల అన్యాయాలు జరగడం అంటే మీటర్స్ ను డిస్ కనెక్ట్ చేయడం కూడా ఉన్నది, రెండవది, లక్షలు మీపాచులు అరియర్స్ కూడా ఉన్నాయి ఈ అరియర్స్ మట్టుకు వసూలు చేసే దానిలో మన ప్రభుత్వము ఎందుకనిజంకుతూ ఆ అరియర్స్ ను వసూలు చేయడం లేదో మట్టుకు ఆవిషయంలో చాలా చిన్న చూపు చూస్తూ వస్తున్నది పెద్ద వాళ్ళతో మట్టుకు చాలా శీతక ముతూ ఉండి, సామాన్య వీధి వారు, ఒక మోటోర్ లు కొనే ఆయన ఎద్దుతో, ఆపరిస్థితులలో వుండి వీడో అప్పీసో అప్పీ తెచ్చుకొని ఈ మోటారు కొనుక్కొని సజ్జో, కొర్రో పెట్టి పండించు కొనే వాళ్ళ దగ్గరను మట్టుకు జులుంచేసి వసూలు చేస్తున్నారు తరువాత ఇప్పుడు ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ షేషన్, రూరల్ ఎలక్ట్రిసిటీ షేషన్ విలేజెస్ కు చేయడంలో ప్రభుత్వము చాలా శాధ్యతతో న్యవహరించి, నుఖ్యంగా మంత్రిగారు ఈవిషయాన్ని గురించి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అధ్యక్షులవారికి సూచనలలో మీరు తగు జాగ్రత్తను కొని ఈవిషయంలో ఏదేని చాలా వజ్రము వాటిలు తూవస్తున్నది, ఈ రూరల్ ఎలక్ట్రిసిటీ షేషన్ చేయించడంలో కూడా ఎక్కువ కుశారంగా ఖర్చు జరుగుతున్నది తరువాత హరిజన వాడలు ఉన్నాయి. వాటిని గురించి ప్రతిమెంబరు, ప్రతి వారు కూడా అందరూ చెప్పకొంటూనే ఉన్నాము పోయిన శాసనసభలో, ఇప్పుడు కూడా, ఈ గాంధీ శతజయంతి సందర్భంలోనే వా తప్పనిసరిగా హరిజనులకు ప్రత్యేకంగా ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని చెప్పకొంటూ ఉంటే అదేదో గోడ మీద పిలిచాటంగా అదేదో చేస్తాము, చూస్తాము అని అంటున్నారు నేను బ్రహ్మచంద్ర రెడ్డిగారు కొన్ని ఇన్ స్ట్రక్షన్స్, ఫలానా విలేజ్ ఫలానా విలేజ్ అని నోటు చేసి వారికి లెటర్ ఇవ్వమని అన్నారు. ఇచ్చాము కాని వీటని గురించి ఏమీ చేయించడం లేదు. ఇప్పటికి ఆ వల్లెలో ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటం జరగలేదు గాంధీ జయంతి సందర్భంగా వారికి రెమ్యూనరేషన్ క్వశ్చన్ మినిహాయించి—ఆ వల్లెల ప్రాంతములో యీ ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీము ఎర్పించేటట్లు చేయాలి గుంటూరు ఛానల్ కు 170 లక్షలు ఇచ్చామన్నారు ఇప్పటికి ఐదారు సంవత్సరాలనుండి పని చేస్తున్నారు వచ్చే సంవత్సరం నీరు యిస్తామన్నారు దానికి రూ 10 లక్షలు యీ సంవత్సరం ఐడెట్ లో ఇచ్చారు వరదలు వచ్చినపుడు చేసిన మట్టిపని అంతా ఎక్కడిదక్కడ పోయి చదును అవుతున్నది ఇంతవరకు ఖర్చు పెట్టిన 49 లక్షలు వేస్ట్ అవుతుంది కాబట్టి ఆ స్కీము త్వరగా పూర్తి చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను గ్రామాలలో అనేక వైషమ్యాలు వున్నప్పుడు ప్రజలను రక్షించవలసినటువంటి పోలీసు డిపార్టుమెంట్ లో వున్న సామాన్య ఎప్లయింట్ ఐంట్రోతులు ఎండవక వాన అనక కష్టపడి పనిచేస్తున్నటువంటివారికి జీతాలు పెంచినందువల్ల యీ కరప్షన్ మూల్ ప్రాక్టీసు తగ్గుతుందని చెబుతున్నాను

శ్రీ సైదయ్య — ఆధ్యక్షా, మెదక్ జిల్లా గజేట్ కాల్ కాలలో ఎలక్ట్రిసిటీని గురించి నేను 7 సం 1 నుండి చెబుతున్నాను ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ అక్కడ కొంత, ఇక్కడ కొంత యిస్తూ పోతున్నారు అక్కడ కాస్త ఇక్కడ కాస్త ఇస్తున్నారు. గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వటం లేదు, ప్రపంచమంతా మూసుకుపోయినట్లు

వుంది ఇందులో తినటంమాత్రం జరుగుతున్నది ఇదివరకు ఎలక్ట్రిసిటీ 10 ఊళ్లకు మంజూరు చేశారు కాని ఒకచోటకూడ పోలు పడలేదు పోల్స్ వడినచోట్ల వైర్స్ రాలేదు, కరెంట్ యిస్తే వ్యవసాయం, అభివృద్ధి చెందుతుందని అందరికీ తెలుసు కరెంట్ విషయంలో చర్యలు తీసుకొంటున్నాము అని ముఖ్యమంత్రి గారు చాలాసార్లు యీ హవుస్ లో చెప్పారు కాని చారు మర్చిపోయారు ప్రభుత్వంకూడ మర్చిపోయింది ఇప్పుడు వచ్చిన కొత్త మంత్రిగారు దయచేసి తప్పకుండా ఆ గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ యిచ్చితిరతారని నేను ఆశిస్తున్నాను ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గారికి ఒక విషయం చెబుతున్నాను నీటి వారుదలగురించి మా గజేట్ తాలూకాలో నీటి వనరులు, చెరువులు లేక ప్రజలు శాధవడు తున్నారు ఉన్న రెండుమూడు పెద్ద చెరువులు గండిపడి అట్లాగే వున్నవి దానిని గురించికూడ నేను 7 సం ల నుండి చెబుతున్నాను గజేట్ తాలూకాలో చేపర్ల చెరువుగురించి ఆలోచన ఎక్రమంజిత్ ఎస్ ఇ ఆఫీసులో చాలా రోజులనుండి వుంటున్నది తెగుళ్లరాచకట్ట గురించి ఎ సి సుబ్బారెడ్డిగారి కాలంనుండి చెబుతున్నాను, అధ్యక్షా, మీరుకూడ వింటూనేవున్నారు మంత్రులు వింటూనే వున్నారు అది ఆఫీసులోనే వున్నది. దానికి ఎస్టి మేట్స్ చేస్తూ వుంటారు, కొలుస్తూవుంటారు, మేకులు పాతుతూవుంటారు అంతేగాని దానివని జరగటం లేదు వెనుకబడిన పేద తాలూకా గజేట్ తాలూకాకు ఆ పని చేస్తేనే ఉపయోగపడుతుంది మాకు పెద్ద చెరువులు లేవు మాకు కాలవలు లేవు మాకు ఎలక్ట్రిసిటీ మంత్రిగారు ఎలక్ట్రిసిటీ అయినా తొందరగా యిస్తే అక్కడి బీదలు బ్రతుకుతారు. చిన్నచిన్న కుంటలు, చెరువులు, చిన్న నీటివనరులు వెంటనే తీవ్రకుండా రిపేర్ చేయించాలి. గండిపడిన పెద్ద చెరువులను రిపేర్ చేయించాలి ముగ్గురు హరిజనులను చంపారని ప్రొద్దున భూవతిగారు చెప్పారు ఇక్కడ అసెంబ్లీ చుట్టూ ప్యూన్స్ నిలబడి పని చేస్తున్నట్లు గ్రామాలలో హరిజనులు, గిరిజనులు తివని చేస్తూవుంటారు వారే ఊళ్లో అన్ని పనులు చేస్తూవుంటారు తన్నలుకూడ వారికే జరుగుతున్నవి వారికి ఉండటానికి ఇండ్లు లేవు తినటానికి తిండి లేదు, అనవసరంగా వారిని చంపటం ఎక్కువైనది అధ్యక్షా హోమ్ మంత్రి గారు దీనినిగురించి చర్యలు తీసుకోవాలి మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకొని హరిజనులను కాపాడాలని కోరుతున్నాను గాంధీగారు హరిజనులయెడల ప్రేమ గలిగిన వారు ఇప్పుడు యీ కాలంలో హరిజనులను చంపుతున్నారు ఈ విషయములో మీరు గట్టిగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ బి పాపిరెడ్డి.—అధ్యక్షా, ఎవడో ఒకడు రాత్రిళ్లు మునిసిపాలిటీలో పోతుంటే—ఎలక్ట్రిసిటీ ఫెయిల్ అయితే, వాడు తోచక, ఏదో వ్యంతంగా ఇరిగేట్ చేద్దామని కూర్చుంటే, యింతలోకి పోలీసువారు వచ్చి జైలుకు పట్టుకు పోయారు ఏవిషయం అయినా, అంత జాగా నడుస్తున్నా, ప్రభుత్వం చేతికి యిస్తే, తొందరగా పీడ పదిలిస్తారనేదానికి మన ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంటు ఒకటి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు-వ్యాపారం చేసే సంస్థ, వ్యాపారంలో యిచ్చుచుకోవడం అవేది వుంటుంది, కాని, మన ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వ్యవహారమంతా ఏమిటంటే—

నంత సేపటికీ డబ్బు గుంజడమే తప్ప యింకోటి ఏమీ కనిపించదు కరెంటు ఛార్జెస్ చాలా జాస్తిగా తీసుకొంటున్నారు ఈ పరిస్థితులలో నా మనవి ఏమిటంటే—కరెంటు వాడినా, పండని ప్రాంతాలలో యీ కరెంటు ఛార్జెస్ కలెక్టు చేయకపోతే కాగుంటుందని నా మనవి తరువాత, యీ వసూళ్ళ విషయంలో మనం దినం వింటున్నాం—వారికి రావలసిన డ్యూస్ గురించి పోస్టులో పంపిస్తారు ఆ పోస్టు మాస్టర్ నిద్రపోతే వీడి కొంప మునుగుతుంది ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు యొక్క ఎఫిసియెన్సీ అంతా ఎక్కడ వున్నదంటే—ఛార్జిస్ సీకయ్యడంలో వుంటుంది 24 గంటలు కూడా ఆలస్యం చెయ్యగల డబ్బు కట్టలేదని తెలిసి తెలియక ముందే పూర్వ పెరిశేపారు కరెంట్ సప్లయ్ మాత్రం అంతంత మాత్రంగా వుంటుంది, జాస్తిగా failure వుంటుంది, లేక పోతే stepup చేస్తూవుంటారు, మీటర్లు కాలిపోతూ వుంటాయి అందువల్ల కరెంట్ గావడం తగ్గిపోతుందని ముందుగా వార్నింగు గమక యిస్తే మోటార్లు తగలబడి పోకుండా వుంటాయి ఇంకపోతే—కాకులనుకొట్టి గడ్డలు వేసి చట్టుగా, రైతుల దగ్గర నుండి రావలసిన 20, 25 రూపాయలకే చాలా ప్రమాదం చేస్తుంది మన ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు—సిటీస్ లో లక్షలకు లక్షలు బకాయాలు పెట్టినవారు మాత్రం మామూలుగా వుంటారు, వారిని మాత్రం ఏమీ చెయ్యలేరు రైతుల విషయంలో మాత్రం నిమిషాల మీద పీకేస్తారు పోతే, మన ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు యొక్క ఎఫిసియెన్సీ గురించి యింకోక విషయాన్ని కూడా చెప్పకోవచ్చు వాడు. రాత్రి దోమలు ఎక్కువై ఖాన్ వెసుకొని పడకుంటాడు మంచి గురకలో వున్నప్పుడు ఖాన్ నిలిచిపోతుంది వాడికి; దానివలన, మెలకువ వస్తుంది మెలకువ వచ్చినప్పుడు యింక వేరే ఏమీ ఎని వుంటుందో మీకు తెలుసుగదా, అధ్యక్షా ఈ పరిస్థితుల్లో ఒక డిపార్టు మెంటు చేసే పనిని యింకోక డిపార్టుమెంటు కాన్సిల్ చేస్తున్నది అక్కడ అనుకోకుండా—family planning చెబ్బి తింటున్నది.

ఇంక, శ్రమదానం వున్నది ఎవడో ఒక అమాయకుడు అడుగుతూ వుంటాడు—శ్రమదానం లేదు, ఆదానంలేదు, యీదానం లేదు, వీలుంటే ధన దానం చేస్తేనే ఏదయినా వస్తుంది, యింకా పని త్వరగా కావాలంటే—దానితో పాటుగా సీసాదానం కూడా చేస్తే పని అవుతూ వుంటుందని చెబుతూ వుంటారు

ఇంక పోలీసు డిపార్టుమెంటు వున్నది. I must congratulate the Commissioner and the latest Home Minister మూడు నెలల క్రిందట మేము హైదరాబాదుకు రావాలంటే—రైతు దగ్గరికి మమ్మల్ని పంపించడానికి వచ్చినవారు—మమ్మల్ని చూచి ఏడ్చేవారు—తిరిగి చూస్తామో, లేదో అని పెద్దోళ్ళ డివాలలో కాశీ ప్రయాణం అంటూ వుంటారు—కాశీకి పోయేవాడు కాశీకి పోయే వాడితో సమానమని హైదరాబాద్ కు రావాలన్నా అటువంటి పరిస్థితే వుండేది రెండు నెలల క్రిందట వరకూ, అయితే యిప్పుడు పరిస్థితి చాలా మెరుగైనది అందుకుగాను మన హోం మినిస్టర్ గారిని, పోలీసు

స్టాఫ్ ను congratulate చేస్తున్నాను ఈ police code ఎప్పుడో పెద్దోళ్ళనాటి code. ఇప్పుడు కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ చెబుతూ వుంటారు - మేము peaceful గా agitate చేశాము అని అనలు peaceful agitation అంటే ఏమిటి? ఎప్పుడు కొండా బాపూజీగా వుంటుంది peaceful agitation? అది ఏ stage లోనో గూండా బాపూజీ అయిపోతుంది? అందువల్ల యీ police code మనం rewrite చేయవలసివుంది ఎందుంటే—కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో మేము హైదరాబాదులో జరిగిన కథలు వింటూవుంటే—జూన్ 27 వ తేదీన ఒక హోటల్ పైకి వెళ్ళారు—చెల్లినవాళ్ళు peaceful agitations క్రిందనే లెక్క హోటల్ పైకి వెళ్ళిన వారిలో గర్భాశ్రంగా వున్నవాళ్ళు, ఆలిగా వున్నవాళ్ళు అక్కడవున్న యిద్దీలు అవన్నీ తినేశారు ఇక నాయకులను కునేవారు cash box వద్దకు చేరారు. అప్పుడు police వారు వారిలో ఎవరిని ఎట్లా deal చేయాలి? ఇద్దీలు తినేవారిని కాల్సాలా, cash కొట్టేనే వారిని కాల్సాలా? ఇంక non-violence అన్నారు ఎవరిమీద non-violence? అయాయకులైన, స్కూలుకు పోయే పిల్లలకాయలను పీఠుల్లోనే స్కూలుకు వెళ్ళనివ్వకుండా అడ్డం కొట్టే వారిని ఏమి చేయాలి? అందువలన police code ను rewrite చేయడం అవసరం ఎందుకంటే—బ్రహ్మంగారు చెప్పినట్లుగా, ముందమోపి రాజ్యంలో రానురాను, యింకా ఏమేమి ప్రమాదాలు రానున్నవో—యింకా చాలా చాలా agitations వచ్చే అవకాశాలు వున్నాయి కాబట్టి, police code ను కుశ్రంగా తయారు చేసి పెట్టి—ఏ వరిస్థితులలో కాల్చవచ్చు; ఏ వరిస్థితులలో కాల్చకూడదు అనే దానిపై clear instructions యిస్తే బాగుంటుంది అదిగాక, యింకొక చిన్న మనవి ఏమిటంటే—మామూలుగా యీ 808 rifle use చెయ్యడంలో—long range rifle కావడంవల్ల దగ్గరలోవున్న agitations ను కాల్చడానికి అంత range లో వుండే rifle అవసరంలేదు దానిని కూడా మంత్రిగారు ఆలోచించి long range rifles కాకుండా, short guns అందజేస్తే, పాటికో దగ్గరవున్న వారిని disperse చెయ్యడానికి వీలవుతుంది లేకపోతే—మన పోలీసువారు కాల్పులు కాల్చిన సందర్భంలో మేము మదరాసులో వున్నాము. అప్పుడు అక్కడివారు చాలా గొప్పగా చెప్పి కొంటున్నారు, వన పోలీసువారి గురి గురించి. వారు వీధిలో కాల్చిస్తే మిద్దెపై వున్నవారు చచ్చిపోయారు అని, అందువల్ల short guns యిస్తే బాగుంటుంది

తరువాత యిన్ఫర్మేషన్ వున్నది నేను గుర్తెరిగినది మొదలు మేము సోమశిల ప్రాజెక్టుకు తంటాలు పడుతూవచ్చాము ఈ నాటికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చేసి, మొన్న మన యిన్ఫర్మేషన్ మినిస్టరుగారు యిచ్చిన దానిలో—యిన్ఫర్మేషన్ సర్కిల్ ఓపెన్ చేశాము అన్నారు సంతోషమే కాని, యీ సోమశిల ప్రాజెక్టు రావాల్సింటే యిప్పుడు పెన్నలో వచ్చే flow చాలదు మద్రాసు ప్రభుత్వంతో negotiation చేసి, కృష్ణ పాటర్ వచ్చే గ్రాఫ్ వారికి వుంది కాబట్టి, మద్రాసునుకూడా కలుపుకొని సోమశిల ప్రాజెక్టు—సమగ్రంగా పెద్ద సోమశిల ప్రాజెక్టుగా కట్టుకొని నెల్లూరు జిల్లాకు అంతటికి పువయోగపడేట్లుగా చేస్తే

బాగుంటుంది దానికి వారెవరి చేతనో foundation stone వేయిస్తారని వింటున్నాం. కాస్త హస్తవాసి బాగున్న వారిచేత వేయిస్తే బాగుంటుంది.

ఇంక, నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి—దాగదర్తి—కుంగనూరు కాల్వ విషయం చెబుతూ వచ్చాను దానిపైన betterment levy వసూలు చేశారు. 15 లక్షలు అవుతుందని. ముంచు 9 లక్షల రూపాయలు collect చేశారు. గవర్నమెంటు నుండి పర్మిషన్ రావాలి అంటున్నారు. అయితే వాళ్లకు పర్మిషన్ ఇచ్చేలోపల—యిప్పుడు రివెన్యూ చేస్తే అది 15 లక్షలల్లా, 25 లక్షలు అయింది తీరా ఎగ్జిక్యూట్ చేసేటప్పటికి ఎన్నికోట్లు అవుతుందో తెలియడం లేదు దానిని త్వరగా fake up చేస్తే బాగుంటుందని మనవిజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ సి హెచ్ సుబ్బారాయుడు —అధ్యక్షా, ఈనాడు మన ముందున్న టువంటి డిమాండ్సును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేయదలచుకున్నాను అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో పొరుగువాళ్లు జీవనదులలో నుండి మనం పువయోగించుకుంటున్న నీటి యొక్క వర్షించేడి చాలా తక్కువ ఏదో సర్ ఆర్థర్ కాటన్ వారి పుచ్చాన కృష్ణ పైన ఆనకట్ట, గోదావరి పైన ఆనకట్ట అవి రెండూ కట్టడంతో సర్కారు జిల్లాలు—ఆ డెల్టా ప్రాంతం అంతా చాలా అభివృద్ధి కావడం జరిగింది ఆ ప్రయత్నం తరువాత, మిగతా ప్రాంతములలో మనకు ఉండే పెద్ద జీవనదుల నీటిని పువయోగించుకొనడానికి 2, 3 ప్రాజెక్టు కట్టారు. ఇంకా కట్టబోతున్నారు, పోచంపాడు యీ మధ్యనే ప్రారంభించి కొంత వని కూడా చేశారు నేను ముఖ్యంగా కృష్ణ నీటిని గురించి మాట్లాడదలచుకున్నాను రాయలసీమ జిల్లాలను కరువుకాటకాల నుంచి తప్పించవలయునంటే—మాకు వుండే రెండే మార్గాలు ఆ రెండు జీవనదులూ కుంగ భద్ర, కృష్ణ ఆ రెంటిని ఆ ప్రాంతానికి పువయోగపడేట్లుగా ఎంతవరకూ అవకాశాలున్నాయో—ఏ ఏ పాయింట్ నుండి ఏ ప్రాంతానికి ఉపయోగపడవలయునో, ఆ రకంగా పువయోగపరచి నట్లయితేనే శేవరిం ఆ ప్రాంతాలను కరువు నుండి రక్షించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది ఇది ఒక మార్గం రెండవది—ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో పున్నప్పుడు మైసూరు గవర్నమెంటుతో మద్రాసు గవర్నమెంటుకు ఒక ఒప్పందం వున్నది అది పెన్ననీటి గురించి, చిత్రావతి నీటిగురించి జయమంగళం గురించి, సాపాదిగిని గురించి. ఈ నదులన్నీ మైసూరు నుండి వస్తాయి ఆ ఎగ్రిమెంటుకు భిన్నంగా వారు అక్కడ నీటిని intersect చేసి, చెరువులు, కుంటలు కట్టిన కారణంగా—యీనాడు అనంతపురం జిల్లాలోనే గాక, కడప జిల్లాలో కూడా ఆ నీటిపై కట్టిన—బుక్క-వట్నం చెరువు గాని, ధర్మవరం చెరువు గాని, అప్పర్ పెన్నార్ గాని, పెన్నార్-కుముద్వతి గాని—చేటినుంచి నీరు రావడం లేదు ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత కూడా యీ విషయాన్ని పదే పదే చెబుతూ వచ్చాము ఈ సమస్యపై మైసూరు ప్రభుత్వంతో మన ప్రభుత్వం ఎందుకని మాట్లాడడం లేదు ? ఎందుకని దీనిని పరిష్కరించడానికి

ప్రయత్నించడంలేదు? అని మా కందరికీ చాలా బాధగా వున్నది ఆగ్రిమెంటును అమలు జరిపినప్పుడు, కృష్ణ, తుంగభద్ర నీటిని నద్దిలియోగపరచినప్పుడు మాత్రమే రాయలసీమ జిల్లాలను కరువు కాటకాల నుండి రక్షించడానికి అవకాశం వుంది ఈ విషయాన్ని వదేవదే చెప్పడం జరిగింది ఇప్పుడు తుంగభద్ర వున్నది—రిజర్వాయర్ ఎప్పుడు కట్టారు, ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తిచేశారు? Low level canal ఎప్పుడు complete చేశారు? ఎగువ కాల్వ ఆ నాడు 20 కోట్లతో వేసిన ప్రాజెక్టు ఎప్పుడు ఎస్టిమేట్సు పూర్తయివాయి, ఎన్ని సంవత్సరాలైనది, ఎందుకని యీనాటికి మొదటి దశ పూర్తి కాలేదు? రెండవదశ ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు? ఎప్పుడు అ నీటిని నద్దిలియోగం చేస్తారు? నిన్నగాక మొన్న నాగార్జునసాగర్ కట్టినందుకు నేను బాధపడడం లేదు నాగార్జునసాగర్ పై ఎన్ని కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు? మిగతా ప్రాజెక్టు క్రింద ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారు? ప్రతి సంవత్సరం కరువు కెమిషన్ క్రింద ఎంత గవర్నమెంటు ఆదాయాన్ని పోగొట్టుకుంటున్నారా? రిలీఫ్ వర్క్స్ కొరకు ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారు? అంతేగాక, human sufficing కు విలువ కట్టేవారెవరు? ఏమిటి యీ నిర్లక్ష్యం! మాకు యిచ్చిన రిపోర్టులో వుంది—తుంగభద్ర ఎగువకాల్వ—గుంతకల్లు ఎగువకాల్వకు 50 లక్షల రూపాయలు—దేనినుంచి ఖర్చుపెట్టారు? plan క్రింద ఎంత సంపాదించారు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి కరువు వసుల కొరకు యిచ్చిన మొత్తాన్ని గుంతకల్లు కెనాల్ కు యీ 50 లక్షల రూపాయలు అని అంటే—దానికి గర్వపడితే దానిలో అర్థంలేదు అది పూర్తిచేయడానికి వీలవుతుందా? ఇంక గండికోట ఎప్పుడుకట్టబోతారు? పులివెందుల ఎప్పుడుకడతారు? మీరు కృష్ణ, తుంగభద్రకు సంబంధించి ఒక యింటిగ్రేటెడ్—మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుజేసి, కృష్ణ నీటితో పారుదల కాని ప్రాంతాలకు, వీలన్నంతవరకు, చేయవలసివున్నది, ముఖ్యంగా 3 పాయింట్స్ వున్నవి—damsite ఒకటి, రెండవది రాజ్ శిలం, మూడవది—సుంకేశుల ఆనకట్ట ఈ 3 పాయింట్స్ నుండి higher of the area కు—తుంగభద్రనుండి మన వాటాకు వచ్చే limited water ను higher of the areas కు పువయోగించినప్పుడే—మిగతా ప్రాంతాల నుండి—నీడేశ్వరం నుండి, కష్ట—పెన్నార్ నుండి—కర్నూలు, కడప జిల్లాలలో నుండి—నెల్లూరుకు వాటిని పువయోగించినప్పుడే—lift irrigation మొదలైనవాటికి పువయోగించినప్పుడే ఆ ప్రాంతాలను కరువు కాటకాల నుండి రక్షించడానికి వీలవుతుంది. అలాగే K P P east canal వుంది, గండికోట వుంది దానిని ఏమిచేయబోతున్నారు? పెన్నాపైన, చిత్రావతిపైన ఎప్పుడు కట్టబోతున్నారు? అక్కడ వుండే కాచ్ మెంట్ ఎంత? అది dependable Yield అ? 4 యూనిట్స్ H L E water డిమండ్ బోతున్నారు! పులివెందులకుకూడా 4 యూనిట్స్ H L E water అంటున్నారు Local గా అక్కడ కాచ్ మెంటునుపెట్టి పులివెందులకెనాల్ కు 2½ యూనిట్స్, గండికోటకు 4 యూనిట్స్ yield వస్తుందని అంటున్నారు. దానిని నమ్ముకుని గండికోట కట్టి మమ్మల్ని ప్రమోదపెట్టబోతున్నారా? అని

అడుగుతున్నాను అది ఎంత పొరుదల కావడానికి వీలువుంది? ఆ యూనిట్ రావడానికి వీలువుందా? ఈ నాటికి అక్కడ వర్షాలు సక్రమంగా పడడంలేదే! పడినప్పటికీ నీళ్లు సక్రమంగా రావడంలేదే! ఎందుకని మమ్మల్ని క్రమంలో పెడుతున్నారు? అధ్యక్షా, భోస్లా కమిటీ రిపోర్టు యిచ్చినప్పుడు చెప్పాము— అంతకు ముందుకూడాచెప్పాము మద్రాసు గవర్నమెంటు ఒక definite stand తీసుకున్నది—కృష్ణ నీటిపై యింటిగ్రేటెడ్ స్కిముగా 8 stages లో—అనాటి కృష్ణ-పెన్నార్—సిద్దేశ్వరం నద్ద, నందికొండ, పులిచింకల—యీ మూడింటిపైన ముందు higher areas need చూసి, క్రింద వువయోగించు కున్నప్పుడే ఆ నీటిని సర్వీనియోగపరచిన వారమవుతాము కరువు నుంచి రక్షించినవారమవుతాము ఈ నాడు మాకు కృష్ణ నీరు—అని అంటే నీళ్లు ఎక్కడ వున్నాయి అంటున్నారు మన వాటా ఆయిపోయింది అంటున్నారు బ్రిటిష్ యింటిరమ్ అవార్డు ప్రకారంగా 800 యూనిట్స్ యిచ్చారు వాగార్జునసాగర్ first phase కట్టారు, అది ఒక యూనిట్స్ existing అయి కట్టుకు యిచ్చారు అంటే రేపు ప్రొద్దున్న ట్రాబ్యునల్ లో వారు యీ 840 యూనిట్స్ కో, 900 యూనిట్స్ కో లిమిట్ చేసి వారు award యిస్తే ఆనాడు రాయలసీమ జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకూ కృష్ణనీటిని ఆశించవలసిన అవసరం లేదో ఆ ప్రాంతం మాకు వుండదో, వాగార్జునసాగర్ second phaseకు సంబంధించిన వాటా విషయమై మేము ఆశ్చర్యం చెయ్యడం లేదు కృష్ణా డెల్టాకు ఆశ్చర్యం చెయ్యడంలేదు. అయితే ఒక విషయం మీరు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి ఈనాడు కృష్ణపై వాగార్జునసాగర్ perennial reservoir కట్టుకోవడానికి అవకాశం వుంది రాయలసీమ పజాప్రతినిధులమైన మేము కోరేది ఒక్కటే, మాకు కృష్ణ నీటికి సంబంధించినంత వరకూ—కృష్ణ-పెన్నార్ క్రింద east and west canal కు, గండికోటకు కృష్ణ నీరు సంపూర్ణంగా యిచ్చినప్పుడే—ఆనాడెల్లారు delta కు వువయోగపడడానికి వీలవుతుంది. వెల్లూరు డెల్టాయే గాకుండా అప్పుడు సోమశిల కట్టిన దానికి వువయోగ పడుతుండేగాని, లేకపోతే సోమశిల కట్టినా వెల్లూరుకు మీరేమీ వువయోగం చేయలేరని చెబుతున్నాను ఎందుకంటే మైసూరుకు, మహారాష్ట్రకు వారి కోటాపోగా surplus flood వచ్చినప్పుడు perennial reservoir లో నింపుకొనడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి, క్రింద demand ను meet కావడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి, యీనాడు— శ్రీశైలం ఎప్పుడు పూర్తి చేయుతున్నారో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుగా దాని detailed investigation కొరకు ఎందుకని పూనుకోరు? ఇంకా power project అనే లెక్కలోనే వున్నారో ఒకొక్కటే మార్గమని ఎందుకు ప్రయత్నించ లేదు? ఈ charge గవర్నమెంటుపై పెడుతున్నాను మేము వదే పదే గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాం ఇప్పుడైనా కృష్ణ నీటిపై, భోస్లాకమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం, ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసి ఆ K P P canal-east and west link canal ను శ్రవ్యించడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. HLB శ్రవ్యారు, 20, 80 నేలోకవై డేవన్ చేసినదానికి ఒక సబ్ డివిజన్ పెడుతు

హైదరాబాద్ Mysore State లో 10 వేలకు ఒక sub-station పెట్టారు ఇప్పుడు HLC మాకు first stage కట్టారు ఎగ్జిక్యూషన్ లో సక్రమంగా level తీసుకోక పోవడం, కొన్ని చోట్ల alignment తీసుకోకుండా వుండడం వలన కొన్ని చోట్ల ఫీల్డు చానెల్స్ ను డిస్ట్రీబ్యూటరీస్ క్రింద మార్చవలసినగతి వట్టింది సరియైన సూపర్ విజన్ లేని పరిస్థితివున్నది మైసూరు స్టేట్ లో వలె 10 వేల ఎకరాలకు ఒక సబ్-డివిజన్ పెడితే యీ వర్కుస్ అన్ని సక్రమంగా జరగడానికి వీలవుతుంది penny wise and pound foolish అనే పద్ధతి అవలంబించడం వలన యీ నాడు మా కాడిపత్రి కెనాల్ కు realignments చేసువలసినగతి వట్టింది

ఇంక maintenance విషయమున్నది Developed ayacut కు 2½ ప్రకారంగా యిచ్చినప్పటికీ పరిపోతుంది గాని, కొత్త ఆయకట్టు-యింకా develop కాని దానికి remodelling కు, repairs కు ఎక్కువ పడుతుంది కాబట్టి మీరు యిచ్చే 2½ పరిస్థితిలోనూ సరిపోదు అక్కడ వుండే officials చాలా helpless గా వున్నారు నీటి వనరులు ప్రవేశపెట్టి కూడా వాటిని వుపయోగపంచే అవకాశం లేకుండా పోతున్నది కాబట్టి, అది ముఖ్యంగా గమనించాలని కోరుతున్నాను ఎల్ల నేరు ఏడల్ల్యుడి ట్యాంకు వుంది పోలీస్ వర్గాకాలం కాకుండా, అంతకు ముందు వర్గాకాలంలో ఆ ట్యాంకు బ్రిచ్ అయింది మళ్ళా షెర్వాలు వచ్చేటప్పటికి ఆ పోయిన భాగమే మళ్ళా పోయింది అది ఒక ఊరి మధ్యలోనుంచి, పోతుంది అదికూడా కంప్లీటు శేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫామిన్ గ్రాంట్లు మీద పాచ్ ఎల్ సి. సెకండు ఫేజిగాని, గండికోటకాని చేస్తామంటే ఆ ఐరియానుకు న్యాయం చేసినట్లు కాదు డామ్ కట్టి, కెనాల్స్ మీద ఖర్చు పెట్టడానికి తేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి సంపాదించుకొని రాకుండా వున్నారంటే నిజంగా ఆ ప్రాంతానికి న్యాయం కలుగజేసినవారు కాదు కనుక మంత్రిగారు దీనిని గురించి అలోచించాలని కోరుతున్నాను

(శ్రీ)మతి తె ఈశ్వరికాయ — అధ్యక్షా, హోం మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండులో తెలంగాణా యాజీతుషను, స్టూడెంట్స్ తీసుకున్న రోలు గురించి కెప్పారు అంతేగాని, డిటెయిల్స్ చూపించలేదు ఇందులో స్టూడెంట్స్ పిస్ ఫుల్ గా అక్కడక్కడ హాట్స్ వేసుకొని, మహాత్మాగాంధీ ఫోటోలు పెట్టుకొని సత్కారగ్రహం ప్రారంభం చేశారు ప్రభుత్వం వారిని 'ప్రవోక్ చేసి, రెచ్చగొట్టాలని పూనుకొని పోలీసువారిని వారిపైకి వంపించారు పోలీసువారు వెళ్ళి వారు వేసుకున్న హాట్స్ ఊడబీకి, ఆ డెంచీలను వారి బ్రక్కులలో వేసుకుపోయి ఆ స్టూడెంట్స్ ను రెచ్చగొట్టారు అంతేకాని, ఇది స్టూడెంట్స్ కావాలని చేసినది కాదు. వారి చేతిలో ఏముంది? కర్ర ఏమున్నా? పోలీసును హోం మంత్రిగారు చాలా వరకు ప్రెయిజ్ చేశారు, 800 మంది చనిపోయారని మేము అంటున్నాము, కాదు, 57 మంది చనిపోయారని మంత్రిగారు అంటున్నాడు, 57 మంది చనిపోయారని చెప్పేటప్పుడైతే నా—వారికి ప్రేమ అనేది వుండాలి కదా, వారి కంటినుంచి కన్నీరైతే నా కారాళికదా, వారివల్ల ఇంతమంది ప్రాణాలు

పోయాయనే బాధకూడా లేకుండా 57 మంది చచ్చిపోయారు అంటున్నారు. ఖాన్ రెండవ తేదీనుంచి ఐదవ తేదీవరకే చాదాపు 50 మంది చనిపోయారు అది వారికి కూడా బాగా తెలుసు వారికి యీ రిపోర్టు యిచ్చింది పోలీసు కదా ప్రభుత్వం పోలీసువారికి చంపాలని ఆర్డరును యివ్వడం, వారు అమాయకులను, మూడెంట్సును చంపడం—57 మందే అని వారు లెక్కలు చెబుతున్నారు కాని నిజంగా 800 పైగా చనిపోయారు మేము డిలెయిట్సు యివ్వడానికి కూడా తయారుగా వున్నాము. మంత్రిగారు ఇందులో ఏమీ డిలెయిట్సు యివ్వలేదు పోలీసువారు ఎన్నిచోట్ల ఫైరింగు చేశారో, ఏ యే జిల్లాలో ఏ తాలూకాలో ఎన్నిసార్లు ఫైరింగు చేస్తే ఎంతమంది చనిపోయారో, ఎంతమందికి రెబ్బలు తగిలాయో, ఎంతమందికి కాళ్లు, చేతులు విరిగిపోయాయో లెక్కలు యివ్వలేదు కిరాయి పోలీసును తెచ్చుకొని, వారు బాగా వని చేశారని ప్రెయిజ్ చేయడం జరుగుతోంది చని పోయిన వారినిగురించి కొంచెమైన సానుభూతి చూపించలేదు మనదగ్గర ఇటువంటి మంత్రులు వున్నారు తెలంగాణావారిపై పోలీసులు అన్యాయం, అత్యాచారం చేశారు ఇది ప్రపంచంలో ప్రతి ఒక్కరికీ—ప్రతి వారికి చెట్టు వుంటాయి ప్రత్యేక తెలంగాణా గురించి సత్యాగ్రహం చేస్తున్నామంటే అది పొరపాటు కాదని, అది మా చెట్టు అనికూడా చెబుతున్నాము, మాకు ఇది అన్యాయం, అది న్యాయం అని చెప్పడానికి మాకు చెట్టు వుంది చెబుతుంటే కిరాయి పోలీసు బలగాన్ని తెచ్చి అన్యాయం చేస్తున్నారు ఎంత పోలీసు ఫోర్సు తెచ్చారు, బయటనుంచి తెచ్చిన బెటాలియన్సు ఎన్ని, వారి మూఫ్ పాలిష్ చేయడానికి ఎంత ఖర్చు చేశారు, తిండికి ఎంత ఖర్చు చేశారు, లారీలకు ఎంత ఖర్చు చేశారు, లారీ డ్రైవర్లకు ఎంత జీతాలిచ్చారు, పెట్రోలుకు ఎంతఖర్చు పెట్టారు—యీ డెలెయిట్స్ ఏమీలేకుండా ఏడిచేవారి కళ్ళు తుడిచినట్లుగా యీ డిమాండు తెచ్చి పెట్టారు ఇందులో మే డిరెక్టర్ వరకూ జరిగినవాటిని గురించి యిచ్చారు ఆ తరువాత పోలీసువారు చేసిన అట్రాసిటీస్—మొన్న వరంగల్లో జరిగినవీ మంత్రిగారు చెప్పలేదు ఈ పోలీసును తెచ్చి తెలంగాణా మూఫ్ మెంటును క్రష్ చేయాలనీ, ఇక్కడ యాజిచేషనులో పాల్గొన్న విద్యార్థులను, శెడ్రవారినీ, అడివారినీ, చిన్నపిల్లలనుకూడా మూఫ్ చేయాలనీ—వారు యీ వని మంచిగా చేశారు కాబట్టి మీరు వారిని అభినందిస్తున్నారన్నమాట ఒకప్పుడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఒక సెంటుమెంటు యిచ్చారు ప్రాదరాబాగు పోలీసు సరిగా వని చేయడం లేదన్నారు అంటే ప్రాదరాబాదు పోలీసు పిల్లలను సరిగా కొట్టడం లేదు, చంపడంలేదు కాబట్టి కర్నూలునుంచి, గుంటూరునుంచి పోలీసులను తెచ్చారన్నమాట ప్రజాస్వామిక సూత్రాల ప్రకారం తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగినదానిమీద తెలంగాణావారు పీసీపుల్ గా సత్యాగ్రహం చేశారు. ఇంకా చేస్తూనే వుంటారు ఇప్పుడు నార్మాలిసీ వచ్చేసిందనుకో కూడదు ఇంతకంటే టిబెట్ గా చేస్తారని చెబుతున్నాను నైషలు పోలీసును తెచ్చి వీరిపైన ఖర్చు 50 కోట్లు అని చెప్పారు ఎవరివదిది 50 కోట్లు ఖర్చు చేశారు ? ఈ డబ్బు ఎట్లా తీసుకువస్తారు ? దీనికి తెలంగాణావారు ఒప్పుకోరని

గట్టిగా నేను చెబుతున్నాను తెలంగాణా మూన్ మెంటును క్రష్ చేయడానికి, తెలంగాణావారిని చంపడానికి యీ పోలీసును తెచ్చిపెట్టితే మేము ఒప్పుకోమని గట్టిగా చెబుతున్నాను గవర్న మెంటుకు లా అండ్ ఆర్డరు మెయిన్టెయిన్ చేయడం చేత కావచ్చుడు రెండుసార్లు మిలిటరీని పిలిపించినప్పుడు యీ ప్రభుత్వం గురించి ఏమనుకోవాలి? చేతకాని గవర్న మెంటు లా అండ్ ఆర్డరు మెయిన్టెయిన్ చేయలేని స్థితిలో వున్నప్పుడు పెంటరుదగ్గరకు వెళ్ళి సలహా తీసుకొని, నార్మలిసీ రావాలంటే ప్రెజిడెంటురూలు రావాలని చేయవలసింది వుండింది. కాని, అది చేయలేదు మంత్రిగారు తేలికమీదనైనా పెట్టాలి, లేకపోతే వారి రిప్లయిలోనైనా యీ డిమెండ్స్ యివ్వాలి జిల్లాలవారిగా ఎంతమంది చనిపోయారు, ఎంతమందిని అరెస్టు చేశారు, ఎక్కడెక్కడ ఫైరింగ్స్ అయినాయి—యీ డిమెండ్స్ మంత్రిగారు యివ్వాలని కోరుతున్నాను సెక్షన్ 144 గురించికూడా ఇందులో చెప్పలేదు ఇది ఇంకా ఎన్ని నెలలు వుంటుంది? ఇప్పటికే 9 నెలలు అయిపోయింది ఇట్లా దేశంలో ఎక్కడైనా వున్నదా మనకేనా? రెండవ తేదీ జూను నెలలో బృందావన్ హోటలు దగ్గర జరిగివదానిగురించి యీ వేళ ఉదయం వచ్చింది కాబట్టి ఇప్పుడు నేను దానిని గురించి చెప్పను గుండాలను తెచ్చిపెట్టి మెర్సిడెస్ గా వీల్లులు అనేదికూడా లేకుండా చంపించారు అక్కడ చూచినవారిలో వెంకటేశంగారుకూడా వున్నారనుకుంటాను నెహ్రూ స్టాట్యూనుంచి బృందావన్ హోటలువరకూ అదంతా ఒక బాటిల్ వలె జరిగింది చంపించారు, కొట్టించారు, సత్కారాలను తైళ్ళలో పెట్టారు సికిందరాబాదు జైలులో కన్వీక్ట్స్ ను పెట్టి కొట్టించడం జరిగింది అక్కడ పెద్ద రక్తపాతం జరిగింది అప్పుడు నేను కూడా అక్కడే వున్నాను దర్వాజాలు తెరిచి మండుతున్న కట్టెలుకూడా తెచ్చి కొట్టారు—చాదిని సికిందరాబాదు హాస్పిటలుకు తిసుకువెడితే అందులో ఇద్దరు చనిపోయారు 75 మందిని హాస్పిటల్సులో పెట్టాము వెంకటస్వామి అనే ఎమ్.ఎ. మొదట ఇంటిగ్రేషనిస్టుగా ఉండేవాడు ఆ తర్వాత ఏదో చూసుకుని సెవరేటిస్టుగా వున్నాడు ఆయన జీపులో పోతూంటే ఆయనను చంపాలనే ఉద్దేశంతో ఫైర్ చేస్తే ఫైర్ కు తగిలి దీనితో జీపు ఉల్టావైపోయింది. ఆయనకు చెబ్బలు తగిలాయి ఇప్పటికీకూడా ఆ జీపు ఎక్కడ ఉన్నదో తెలియడం లేదు ఇటువంటి ఆట్రాసిటీస్ ఇక్కడ జరుగుతుంటే కేరళలో అపోజిషను గవర్న మెంటు ఉంది కనుక అక్కడ ప్రెజిడెంటు రూలు తెచ్చారు. రెంగాలులో అపోజిషను గవర్న మెంటు ఉంది కనుక అక్కడ తొందరగా ప్రెజిడెంటురూలు తెచ్చారు ఇక్కడ కాంగ్రెసు తెల్లటోపిల ప్రభుత్వం ఉంది కనుక ఇక్కడ ప్రెజిడెంటురూలు తీసుకురావడంలేదు. ఇక్కడ ఎంత అవ్యాయం, దుర్మార్గం చేసినా ప్రెజిడెంటు రూలు రాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు పోవడం, ప్రధానమంత్రిగారి చెవిలో ఏదో ఊదడం, ఆమె వినడం—ఇది వద్దది. ఆమె ప్రజలను గురించి బాంబులను వేసినలైజ్ చేస్తాను అంటోంది. అట్లా ఐతే తెలంగాణా ఉద్యమం నడిచేవారు ప్రజలు కారా అని అడుగుతున్నాను ఇది

ప్రజా ఉద్యమం అని తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను కర్ పూర్వ ఆర్డరు పెట్టారు. ఈ ఘోటో చూడండి చిలకలగూడారో ముస్లిం కుర్రవాడు 11 వ క్లాసు చదువుతున్నాడు అమాయకులు వారి కేమీ తెలుసు రోడ్డుపై కూడా కాదు, లేస్సులో అది కూడా చూడండి కర్ పూర్వ పెట్టినా రోడ్డుమీదకు వస్తే చంపడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారంలేదు కర్ పూర్వ ఉంది కాబట్టి వెళ్ళి పోవాలని ఇవస్థ క్షేత్ర ఇచ్చాలి కుల్వంట్ సింగ్ అనే ఎన్ ఐ పస్తూనే కుక్కను చంపాడు రివాలవురుతో కొడితే అక్కడనే పడింది. కాని హాస్పటలులో బ్రతికింది ఈ పిల్లవాడు బైటకు వచ్చాడు ఫర్లాంగు 10 అడుగుల లేను అక్కడకు వచ్చాడు అతనిని కొడితే గొంతుకపై చెబ్బ తగిలింది ఈ విధంగా కొడతారా బందూకుతో? కాళ్ళమీద కొట్టాలి, క్రిందభాగంలో కొట్టాలి తల్లిదండ్రులు శబ్దం వినిగానే బైటకు వచ్చారు పిల్లవానిని తీసుకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నించేస్తే ముట్టుకోడానికి వస్తే చంపివేస్తాం అన్నారు అతనిని లారీలో పారవేసారు. హాస్పటలుకు తీసుకుపోయిన తరువాత ప్రాణం పోయింది. ఇటువంటివి ఎన్ని కేసులు మీకు కావాలి? పండ్లజీడని - పసిపిల్లలు వారిని ప్రభుత్వం పొట్టపెట్టుకున్నారు ఐనప్పటికీ ఈ డిమాండును ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు మంత్రిగారి కంటినుంచి కన్నీరు కూడా రాలేదు ఇంత దుర్మార్గం ఉండే మినిస్ట్రీలో —

శ్రీ జె వెంగళరావు — నేను మాట్లాడలేదు రేపు ఉపన్యాసం చెప్పేటప్పుడు ఏమి చెబుతావో చూడండి.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — శెరింగారా విజిటేషను గురించి వెంగళ రావుగారే మొదట ముందడుగు వేసారు ఖమ్మంలో రవీంద్ర అనే ఆశ్పాత్రుని ఆయనే తీసుకువచ్చాడు ఈనాడు మినిస్ట్రీలో చేరగానే ఎందుకు మారిపోతాడో తెలియదు ఆయన బెల్లంపల్లి మొదటి విజిట్ లోనే నలుగురిని చంపివేసారు

శ్రీ జె. వెంగళరావు — ఆమె చెప్పే ఇన్ ఫర్మేషను అంతా ఇంత కరెక్టు గానే ఉంటుంది

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — మీరు అనుకోవచ్చు మేజిస్ట్రేటు ఫైరు చేయాలని ఎన్నిసార్లు ఆర్డరు ఇచ్చాడు? మాకు లెక్కలు ఇవ్వండి

శ్రీ జె వెంగళరావు — శుభ్రంగా ఇస్తాం ఇన్ ఫర్మేషను ఇవ్వకుండా ఇక్కడ కూర్చోను

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి — సంతోషం. పోలీసులు అట్రాసిటీస్ ఎట్లా చేస్తారో మీకు బాగా తెలుసు మీరు కూడా ప్రజలనుంచి వచ్చిన వారే ఒకప్పుడు మీరు కూడా మాలాగే మాట్లాడినవారే ఈ రోజున పోలీసులు ఇంకా సమృద్ధం పెట్టుకుంటారా? వారెన్ని అన్యాయాలు చేయడంలేదు. ఇంకా ఇంకా అడవారిమీద అన్యాయాలు చేస్తుంటే, మీకు తెన్నెట్టులేదా? —

శ్రీ తె వెంగళరావు — ఇదే ప్రజాసమితి చేసేటప్పుడు కూడా చెప్పడంలే బాగుండేది.

శ్రీమతి తె ఈశ్వరీబాయి — అదికూడా చెబితాను అదికూడా సేను చెబుతాను సేను ప్రజాసమితి వైస్ ఛైర్మనును ప్రజాసమితి బండ్ కాల్ ఇచ్చింది మాకుకూడా కర్మిషను ఇవ్వండి. బందూకులు పెట్టుకోడానికి వర్మిషను ఇవ్వండి ఎనిమిది రోజులు మా పిల్లలకు ట్రయినింగ్ ఇచ్చి వంపుతాము. ఎవరు గట్టిగా నిలుస్తారో తెలుస్తుంది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిపై టామాటోలు వేస్తే లేదంటారు. డిప్యూటీ ఛీఫ్ మినిస్టరుగారిని కొడితే అబద్ధం అంటారు. ఇటువంటి శుద్ధ అబద్ధాలు చెబుతూ —

శ్రీ తె వెంగళరావు — శుద్ధ అబద్ధం అని అన్నందుకే ప్రవిలేజిమోక్షను పెట్టింది ఇప్పుడు మరల ఆ మాటే అంటోంది

శ్రీమతి తె ఈశ్వరీబాయి — మేము సత్యాగ్రహం చేసాం మా చేతులతో ఏమి ఉంది? బాంబులున్నాయా? బందూకులున్నాయా? లారీలున్నాయా? టియర్ గాస్ ఉందా? పోలీసు మినిస్టరుగారు మాకు వర్మిషను ఇస్తే మా పిల్లలకు ట్రయినింగ్ ఇస్తాం అప్పుడు బలాలు చూసుకోవచ్చును

శ్రీ పి నరసారెడ్డి (నిర్మల్) — అధ్యక్షా, ఇరిగేషను డిమాండును సేను బలపరుస్తున్నాను. ఉన్నకొద్దీ వ్యవధిలోనే ఒక ముఖ్యమైన సంగతి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని సేను నిలబడ్డాను మొన్ననే గౌరవసభ్యులందరు పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు వెళ్ళి అక్కడ జరిగే పనినిగురించి చాటర్ యుటిలైజేషను గురించి స్వయంగా తెలుసుకున్నారు వర్షం ఉన్నప్పటికి దయతో అది అంతా తిరిగిచూచి వచ్చారు. ఇప్పుడు దీని ప్రోగ్రెసు కొద్దిగా మెరుగైనప్పటికి అదిలాబాదు జిల్లాలో ఉన్నవారికి భయం ఎక్కువ అవుతోంది ముఖ్యంగా పోచంపాడు ప్రాజెక్టులో సబ్ మెర్జ్ అయే ఏరియాలో ఎక్కువ భాగం నిర్మల్ తాలూకా అదిలాబాదు డిస్ట్రిక్టులో ఉంది. గోదావరి నీటి వివాదం వల్ల మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటుకు మన గవర్నమెంటుకు వాదంలో గోదావరి నదీకెనాలు అదిలాబాదుకు వచ్చే కెనాలును స్టే చేయడం మాకు అక్కడ కనీసం 2 లక్షల ఎకరాల భూమి సేద్యం కాకుండా విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అయే అవకాశం కూడా యిప్పుడు కుంటు పడి ఉంది దాని గురించి యిప్పుడు అక్కడ ట్రీబ్యునలులో కేసు ఉంది కాబట్టి ఎక్కువ చెప్పడం భావ్యం కాదనుకుంటున్నాను. కాని రిహ్యాబిలిటేషను గురించి ప్రభుత్వం ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద దాదాపు 12 వేల ఫ్యామిలీస్ కు చెందిన లక్షలైన సాగయే భూమి సబ్ మెర్జ్ లో వెళ్ళిపోతున్నది దానికి ఒక పథకం వేసి అక్కడ ఉన్న దాదాపు 74 గ్రామాలలో 40 గ్రామాలు ఎక్కువగాను 80 గ్రామాలు పార్షియల్ గాను సబ్ మెర్జ్ అవుతున్నాయి కాబట్టి ఫీడ్ ప్రోగ్రాం ప్రకారం వారికి పునరావాసం ఏర్పాటు చేయకపోతే బాగుండదు ఇదివరకు దాదాపు 5-6 గ్రామాలు రిహ్యాబిలిటేషను చేయడం జరిగింది. అదిలాబాదు జిల్లాలో

నిజామాబాదు గ్రామాలలో వేరే చోటికి షిఫ్ట్ చేసి రిహాబిలిటేషన్ చేయడానికి ఖాములు ఏర్పాటు చేసినారు కాని రిహాబిలిటేషన్ ప్రస్థితుల్లో కొన్ని ముఖ్యమైన షేక్ ప్రస్థితుల్లోపై అమలు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరకు మంత్రిగారు రిహాబిలిటేషన్ గురించి గాని కాంపెన్సేషన్ గురించి గాని లేక అక్కడ ఉండే ధరల గురించి గాని ఎక్కువ లాండ్ లెస్ గురించి శ్రద్ధ వహించినప్పటికీ పాలసీలో కొన్ని అవకతవకలున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. కాంపెన్సేషన్ యివ్వడంలో యిదివరకు కంటే రివైజ్డ్ రేటు యిచ్చినప్పటికీ యింకా మార్కెట్ రేటు గవర్నమెంటు తరపున యిచ్చే రేటుకు ఎంతో వ్యత్యాసం ఉన్నది. ఖామి వేరే చోట కొనాలంటే చాలావూ డ్రయి లాండ్ 500 నుంచి 1500 వరకు పెరిగింది, వెట్ లాండ్ కూడా పెరిగిపోయింది. ప్రభుత్వం వారు యిచ్చేది డ్రయిలాండ్ కు 400 కు 800 కు మధ్య వెట్ లాండ్ వన్ టాకెండ్ కు శ్రీ టాకెండ్ కు మధ్యలో యిస్తున్నారు. మార్కెట్టు రేటుకి మనం యిచ్చేరేటుకి ఎంత వ్యత్యాసం ఉందో ప్రభుత్వంవారు గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రిహాబిలిటేషన్ చేసేటప్పుడు గిఫ్ట్ గా కొంత ఖామి యిస్తున్న మాట వాస్తవం కాని ఖామి, కాంపెన్సేషన్ ఈ రెండూ జోడించినప్పటికీ అవరూట్ అయిన వారికి ఏ మాత్రం తృప్తికరంగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అసైన్మెంటు సందర్భంలోగాని పోచంపాడు ప్రాజెక్టు క్రిందగాని గవర్నమెంటు రిహాబిలిటేషన్ పాలసీ కొద్దిగా మార్పు చేసి రెండు పాలసీలు ఒకే తీరుగా ఉంటే బాగుంటుంది. రిహాబిలిటేషన్ పాలసీ యివ్వడం ప్రకటించినట్లు ఎంత ఖామి అయితే అయినకు అక్కడ ఉండో ఎంత సబ్ మెర్జి అవుతుందో అంత ఖామి ఒక ఎకరమో రెండు ఎకరాలలో వేరే పునరావాసం చేసేచోట ఇస్తున్నారు మరి జనరల్ పాలసీలో లాండ్ లెస్ ఉన్నవారందరికీ 5 ఎకరాలు ఒకే చోట యిచ్చినప్పుడు రిహాబిలిటేషన్ పాలసీ క్రింద ఎవరైతే అవరూట్ అవుతున్నారో వారికి ఒక పాలసీ వెర్షిన్ ప్రజలు ఒక గ్రామంలో ఉండేవారు ఎంతో కష్టాలపాలయి ఉన్న ఖామిని విడిచిపెట్టి వేరే చోటికి పోయినప్పుడు ప్రభుత్వం ఈ విధముగా డబుల్ పాలసీ చేయడంలో కష్టంగా ఉంది అని వారు ప్రాధేయపడుతున్నారు. జనరల్ అసైన్ మెంట్ పాలసీలో ప్రతి పేద కుటుంబానికి వ్యవసాయంతో సంబంధం ఉన్నవారికి 5 ఎకరాలు డ్రయి ల్యాండ్ యిస్తున్నారు. అలాగే వారికి యివ్వడం వ్యయం. ఎందుకంటే వారు త్యాగం చేస్తున్నాడు వానిని పునరావాసం చేసేటప్పుడు యిచ్చే కాంపెన్సేషన్ అధికంగా లేదు కాబట్టి ల్యాండ్ గిఫ్ట్ ఎక్కువ యిస్తే బాగుంటుంది. అందుకు పాలసీలో మార్పు తేవాలి. ఏరియాన్ డిమాండ్స్ చేయడంలో కొన్ని సైట్స్ గురించి రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుకి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకి రెండు మూడు సంవత్సరాలనుంచి తగాదా ఉంది. గ్రైరాను ఖాములున్నాయి, అవన్నీ తేటాయంపు చేసిన తరువాత యింకా తక్కువ పడితే ఫారెస్టు యివ్వాలని వారి వాదన. అసైన్ మెంటు చేయడానికి అన్ ఆక్యుపైడ్ ల్యాండ్ ఏ మాత్రం లేదని వారి వాదన. ఈ వాదన ఎప్పుడు తీరుతుంది, ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాం ఎప్పుడు అవుతుంది అనుమానంగా ఉంది. ప్రభుత్వం దీనిపైన

క్రద్ధ తీసుకోవాలి. కడెం ప్రాజెక్టు ఉంది పోచెంపాడు ప్రాజెక్టు ఉంది అదిలాబాదు రిజర్వు ఫారెస్టులో 5-రి వేల ఎకరాలు కమాండబుల్ పరియాలో వస్తున్నాయి వాటిని అట్లానే ఉంచి వేరే చోట యివ్వడం అన్యాయం పనికిరాని భూమి చూసి యివ్వడం అన్యాయం కమాండబుల్ పరియాలో చెట్లు పెరగా లంటే నీరు కావాలనే వాదన ఒకటి ఉంది గవర్నమెంటు గట్టిగా ఒక పాలసీ నిర్ణయించి కమాండబుల్ పరియాలో జేరోన్ లాండు, రిజర్వు ఫారెస్టు గాని ఎంతవరకు నీటి వనతి ఆ పరియాకు కలుగకలుగుతుందో తప్పకుండా పాలసీచేసి డిస్ రిజర్వ్ చేసి అవ్ రూట్ అయేవారికి భూమి అక్కడ యిస్తే ఎకనామిక్ గా వారు పునరావాసమై వారు కూడా బ్రతకడానికి జాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను రిహ్యాబిలిటేషన్ చేసిన సైట్లు అన్ శర్టిఫైడ్ వర్జిన్ లాండు యిస్తున్నారు రైతులకు యిచ్చే భూమి చాలా తక్కువ కాబట్టి ప్రభుత్వం తరపుననుంచి అగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ తరపునుంచి యిరిగేషన్ లోన్సుకి ప్రభుత్వ తరపునుంచి సహకారం చేయడం ఎంతయినా అవసరం జ్యూంక్ వారు గవర్నమెంటు గ్యారంటీ యిస్తే యిస్తామంటున్నారు. గ్యారంటీ యిచ్చి రికవరబుల్ అయేటట్లు ఈ యిన్ స్ట్రక్షన్లుతో యిచ్చేసి డెవలప్ కావడానికి సహాయం చేయాలి. ఎందుకంటే వారు ఎంతో అవ్వకపోయినా గురి అయినారు వారి పునరావాసంకొరకు ప్రభుత్వం ఎంతో ఉత్సాహంతోగా పైట్లు యిచ్చినప్పటికీ ఏ సహాయం అయితే నేషనల్ జేమ్ ఆఫ్ జ్యూంక్స్ వల్ల దొరుకుతుందనుకున్నామో సోపలిజంకొరకు పోతున్నాం అంటున్నామో అది చేస్తే బీద ప్రజానీకానికి మేలు చేసినవారము అవుతాము అదీ కాకుండా యిప్పుడు మాఫీమం అసైనుమెంటు క్రింద రిహ్యాబిలిటేషన్ క్రింద 5 ఎకరాలు భూమి యిచ్చినారు ఇంతకుముందు పేద రైతులకు ఎక్కువ భూమి యివ్వాలి అన్నాను అక్కడ ఉండే ప్రాజెక్ట్ లు పెంటుగాని ఆర్డినరీ పెంటుగాని ఆ భూములపైన సేద్యం చేసేవారు దున్ని బ్రతికేవారిని రిహ్యాబిలిటేషన్ చేసి నప్పుడు పెంటుకు కూడా 5 ఎకరాలు యివ్వకున్నా 2 ఎకరములైనా యివ్వాలి వారు భూమిపైన బ్రతికేవారు కాబట్టి వారికి యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను అదే కాకుండా రిహ్యాబిలిటేషన్ విలేజెస్ కి మనం ఎక్స్ ప్లీసిట్ సరఫరా చేసి అగ్రో యిండస్ట్రీస్ తరపునుంచి సౌకర్యం కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను మా జిల్లాలో స్వర్ణ ప్రాజెక్టు మీడియం ప్రాజెక్టు చాదాపు 8, 9 సంవత్సరాలనుంచి ప్రోగ్రెస్ లో వున్నది ఒక కోటి ఖర్చు అవుతుంది. 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. Dog in the manger లాగ అది నీరు మహారాష్ట్ర వారికి ఏ మాత్రము ఉపయోగపడకపోయినా, వారు ఏ ప్రాజెక్టును కట్టక పోయినా, సబ్ మెర్జెంటు పరియా వారి పరియాలో వస్తుంది కాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టుకు కాంక్షను రాకుండా చేసి దీనిని ఇప్పుడు ట్రబ్లెస్ లోకి లాగారు. 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి ఎంత పెర్మిటెడ్ ప్రోగ్రెస్ కాగలుగుతుందో అంతా చేశారు ఈ ప్రాజెక్టు 9 వేల ఎకరాలకు నీరు సరఫరా చేస్తుంది ఈ సంవత్సరము 15 లక్షలు కాకుండా ఎక్కువ కేటాయించి వెనుకవడిన ప్రాంతము కాబట్టి తొందరగా అయ్యేటట్లుగా చూడాలని ప్రత్యేకముగా మనవిచేస్తున్నాను.

We will have to build up a case against Maharashtra. Swarna project is a project sanctioned before the Reorganisation Act. As per States Reorganisation Act, we have got a right to have that project not with standing the submersion of 400 acres in their area. పైట్సు రిజర్వేషన్ జేషనులో అడ్డుకున్న గ్రామాలు ఆ రాష్ట్రములోనికి పోయినవి అవి తెలుగు మాట్లాడే గ్రామాలు. వారికి అభ్యంతరము లేదని ప్రాసెస్ యిచ్చి నవ్వుటికి మొండిగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు అడుపడ్డము న్యాయముకాదని మనవిచేస్తున్నాను.

We will have to put up a very strong fight before the Tribunal and get back. Before that, I most humbly request, through you, that the Government must take up the project to the permissible level and see that water is given.

శ్రీ యం శ్రీనివాసరావు (బాన్సువాడ) - అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోటులో నిజాంసాగర్ అభివృద్ధి పనుల గురించి చెప్పారు. గత 7.8 సంవత్సరాలనుంచి నిజాంసాగర్ అభివృద్ధి, దానికి సంబంధించిన వివరాలగురించి చర్యలు జరుగుతున్నవి. 28 టి. యం సి పున్న నీరు 18, 19 టి యం సి కి వచ్చి నది 12 లక్షల టన్నుల పంచదార చెరకు పండిస్తున్నవారు 8 లక్షల టన్నులకు వచ్చారు. 7 వేల టన్నుల క్రపింగు కెపాసిటీవున్న ఆ ఏరియాలో 180 రోజులు నడుస్తున్న ఫ్యాక్టరీస్ 100, 110 రోజులు నడుస్తున్నవి. కూలీలకు 180 రోజులకు బడలు 110 రోజులు పని దొరుకుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇన్స్పెక్టర్ మంత్రిగారు వచ్చారు. తిమ్మారెడ్డిగారువచ్చి రైతులను సమావేశపరచి రైతులు అడ్వాన్సు టెటర్ మెంటు యివ్వాలని, దానిపైన గవర్నమెంటు కొంత ఖర్చు పెట్టి చేస్తామని చెప్పారు. టెటర్ మెంటు లెవీకి రావలసిన నోటిఫికేషన్ సంవత్సరమున్నర నుంచి రాకపోయినందుకు విచారపడవలసి వస్తున్నది. నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడానికి సెక్రటేరియట్ లో ఇంతకాలం పడితే నిజాంసాగర్ బాగు చేయడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో అర్థం కాకుండా వున్నది. టెటర్ మెంటు లెవీ వసూలు చేయడానికి ముందు యీ బడ్జెటులో కొంత మొత్తం కేటాయించి తరువాత టెటర్ మెంటు లెవీని వసూలు చేయవలసిన అవసరం వున్నది. కాలు వలు, తూములు సరిగాలేక నిజాంసాగర్ లో వున్న నీరు వృధా అయిపోతున్నది. ఆ కాలువలు, తూములు బాగు చేయడానికి కొంత మొత్తం కేటాయించవలసిన అవసరం వున్నది. వర్షాలు కుంగుతున్నవి. గోదావరికి ట్రెబ్యూటరీ అయిన మంజీరాకు మైసూరు గవర్నమెంటు 80, 70 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి అక్కడ ప్రాజెక్టు కడుతున్నారని చెబుతున్నారు. ఆ ప్రాజెక్టును కట్టడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమును వారు సంప్రతించారా? సంప్రతించవలసిన అవసరం లేదా? ప్రస్తుతం అవసరం 14, 15 టి యం సి రానివరిస్థితి వున్నదా అనే విషయం మంత్రిగారు తెలుసుకొని క్లాసిఫికేషన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. లోక్ సత్తా జరిగింది. ఏ రాజకీయాలకు సంబంధించిన రైతులు, అన్ని పార్టీల వారు ప్రాధరా జాడులో కూర్చొని గ్రుడ్డిగా జేస్తున్నారని చెబుతూవచ్చినప్పటికీ ప్రభుత్వం దానికే గమనించకుండా ప్రాధరాజాదు నుంచి అర్థర్లును పంపించడం జరుగుతున్నది.

ఇప్పుడు ఏ పని అయినా మంచిగా చేస్తున్నామని చెప్పుకొంటున్నారో 5, 10 సంవత్సరాల తరువాత పొరపాటు చేశామని అంగీకరించడం జరుగుతోంది. తైలు క్రింది లెవెలులో వున్న అధికారులచుట్టూ కిరగవలసిన పరిస్థితి కలుగుతున్నది. ఈ లోకల్ జేషన్ ఫైనల్ జేషన్ చేయకముందు ఆక్కడున్న ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును, అసిస్టెంట్ ఇంజనీరును, ఫ్యాక్టరీలో వున్న ఉన్నతాధికారిని మహారాష్ట్రకు పంపించారు. వారు మహారాష్ట్రలో నీరు ఇస్తున్న పద్ధతి చాలా బాగున్నదని రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు గవర్నమెంటుకు వచ్చినదట. దానిపైన గవర్నమెంటు ఇంతవరకు చర్య తీసుకొనలేదు. ఈ లోకల్ జేషన్ చేయకముందు మహారాష్ట్రలో వున్న పద్ధతి గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నీరు అక్రమంగా తీసుకొంటున్న వారు కొందరు వున్నారు. ఏ డబ్బు డి అధికారులు సరిగా కంప్యూట్ చేయడం లేదేమి అంటే వారు కలెక్టరుకు చెప్పడమే కాని వారు ఏమీ చేయలేమని చెబుతున్నారు. నీరు వృధా చేసిన వారిపైన చర్య తీసుకోనే అధికారము ఏ డబ్బు డి అధికారులకే ఇచ్చేటట్లు మారుస్తామని తెలిపిన నరసింగరావు గారు ఏ, డబ్బు డి, మంత్రిగా వున్నప్పుడు చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు ఏమీ మార్పు లేదు. ఎవరైతే బలవంతులున్నారో వారు తీసుకొనిపోతున్నారు. న్యాయముగా ఎవరికైతే నీరు రావలసి వున్నదో వారికి నీరు దొరకని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. నిజాంసాగర్ విషయంలో ఇంకా తాత్కాలికము చేస్తే ఫ్యాక్టరీలు మూతపడే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి తగినచర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. 1958 లో 2 ఏ రోడ్ క్రింద ఒక రోడ్ మొదలు పెట్టారు. 1955 వరకు పని చేశారు. 1955 నుంచి ఇప్పటివరకు 40, 50 సార్లు అయినా S E C E ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగాను. దానికి సంబంధించిన ఫైలు యస్ ఇ ఆఫీసు నుంచి సి. జి. ఆఫీసుకు సి. ఇ ఆఫీసు నుంచి యస్ ఇ ఆఫీసుకు తిరిగే పరిస్థితి కల్గితే ఏదో ప్రణాళికలు వేసుకొని ఏదో చేస్తామని అనుకొనడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. మేము రిప్రజెంటు చేసిన తరువాత గూస్తామని పై అధికారులు చెప్పే పద్ధతి అన్యాయంగా వున్నది. తిల్లాల నుంచి వచ్చిన ప్రొపోజిట్స్ యస్ ఇ ఆఫీసులో, సి. ఇ ఆఫీసులో పడి వుంటున్నవి. బ్రాహ్మణవల్లి చెరువు విషయంలో 18 సంవత్సరాలుతిరిగి మొన్న మొన్ననే కాంక్షను అయినది. మామిడిపెంట విషయంలో 18 సంవత్సరముల నుంచి తిరిగినా దాని అతి గతి తెలియదు. ఇప్పటికి 4 సి. ఇ లు పోయారు. 2, 3 మంత్రిలు మారినారు. కాని ఏ మంత్రి వచ్చినా, ఏ సి. ఇ వచ్చినా దానినిగురించి ఆలోచించే పరిస్థితిలో ఎందుకు వుండడం లేదో అర్థం కావడంలేదు. సర్వీసెస్ లో అన్యాయాలు జరుగుతున్న పని అనుకొంటున్నాము. ఆ అన్యాయాలను పోగొట్టాలని చెబుతున్నాను. నేను ఇల్లు కావాలని 1967 లో దరఖాస్తు పెట్టాను. వార్డెన్ దగ్గర వున్నది. నా తర్వాత ఎన్నిక అయిన సభ్యులకు ఇల్లు దొరికినవి. దీనిలో ఏమైనా న్యాయము, ధర్మము వున్నదా? జబర్దస్తీగా అక్రమించుకొన్న వారికి ఇళ్లు దొరుకుతాయా? వాసింగు కమిటీ వైర్లన్ కలిపాను. అతరువాత ఒక కమిటీ వచ్చినదట. పెట్టిన దరఖాస్తులు ఎక్కడకు పోతున్నాయో తెలియదు. ఏ కానసభ్యులు, ఏ మంత్రిలు, ఏ

వకాసింగ్ కమిటీ సక్రమముగా వ్యవహరించాలని అనుకొంటున్నామో అక్కడే యిలాంటి అన్యాయాలు జరగడము చాల విచారముగా వున్నది ఈ వకాసింగ్ కమిటీ సక్రమమైన చంఛాలో వ్యవహరించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు పోలీసు డిమాండు మీద, జైల్లు డిమాండుపైన, ఇరిగేషను డిమాండుపైన, మునిసిపల్ డిమాండుపైన, ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండుపైన మాట్లాడాలి అంటే సాధారణ విషయము కాదు. మొట్టమొదట పోలీసును ఎత్తుకొంటాను మన ప్రభుత్వం పోలీసు బలముపైన ఆధారపడి వున్నది. పోలీసు బలగము లేకపోతే మన ప్రభుత్వానికి ఒక్కరోజు మనుగడ లేదు ఒక్కరోజు రాజీనామా అటువంటి పరిస్థితులలో పోలీసును మంచివద్దతులలో పెట్టే బదులు తప్పుడు వద్దతులలో పెట్టే ప్రభుత్వం అయిపోయినది. అని విచారిస్తున్నాను మంచివద్దతి అంటే ఏమిటి? లారీ ఉపయోగించు, తుపాకి ప్రయోగించు, జైలులోపెట్టు, భయపెట్టు, ఓయంకరముగా వుండు అనేది కాదు నిజానికి ప్రజలకు రక్షణ కల్పించు, ప్రజలలోవున్న భావాలను అర్థముచేసుకో, ప్రజలకు స్నేహితుడుగా వుండు అనే మంచివద్దతులలో పోలీసును తర్ఫీదు చేయాలి. బీబీ సంవత్సరాలు ఆధిపత్యములో వుండి ఎప్పుడైనా పోలీసు యంత్రాంగమును ప్రజలకు ఉపయోగపడే యంత్రాంగముగా చేర్చామని ప్రభుత్వము తలచినదా అంటే లేదని చెప్పవలసి వుంటుంది

అయితే ప్రతిపక్షం నుంచి ప్రభుత్వం చేతిలో పోలీసు ఒక ఆయుధం వున్నది కనుక దానిమీద ఉన్న కక్షతో అని కాదు, మన దేశంలో పరిపాలనా విధానం గాంధీజీ భక్తులనుకునేవారు గాంధీజీ అహింస ద్వారా అధికారాన్ని నెలకొల్పాలనుకునేవారు దానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు ఆధిపత్యంలో ఉన్న వారి బలమంతా ఆయుధాల వయిన నిర్బంధం వయిన చౌర్యనర్మం వయిన ఆధార పడిఉందని చెప్పడానికి సిగ్గుపడుతున్నాను అయితే యీ పోలీసు యంత్రాంగం కూడ మనవారే కదా యీ పోలీసులు మనం ఎన్నుకున్న మనుష్యుల ఆధిపత్యం క్రిందనే వున్నారకదా వారిమీద యీ విమర్శ ఎందుకు అనవచ్చు నిజమే అయితే వారిని తరిఫీదు ఇచ్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వానికి లేదు మన రాష్ట్రంలో తీసుకుంటున్న ఎన్నో ఉద్యమాలున్నాయి ఒక ప్రక్క తెలంగాణా ఉద్యమం, రెండవ ప్రక్క నక్కలైట్ల ఉద్యమం తెలంగాణ ఉద్యమం అల్లరిపెట్టి తగలెట్టి మనుష్యులమధ్య తగవులుపెట్టి మంత్రుల వదపులలోకి పోదామనేది తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని ఎదుర్కోవాలంటే వారిమధ్యకు వెళ్లి ఒకచోట పుట్టినవాడు గొప్ప వాడు, ఒకచోట పుట్టినవాడు గొప్పవాడుకాదు, ఒక భాష మాట్లాడేవాడు గొప్పవాడు ఇంకొక భాష మాట్లాడేవాడు గొప్పవాడు కాదు అనేది ఉంది. దేశంలో ఉన్న ప్రజలంత అన్నదమ్ములుగా జీవించాలని చెప్పడానికి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఉపయోగపడాలి. అది లేదు సరికదా పోలీసులను ఉసికొలిపారు పోలీసులను ఉసికొలిపితే వారు బస్సులను తగులపెట్టారు బస్సులను తగులపెట్టడం భాంటులు చేయడం అమాయక ప్రజలను యీ రంగంలోకి దింపడం పోలీసులు

కొడుతున్నారనడం జరిగింది. ఇవి ఎదుర్కొనడానికి తెలివయిన మార్గం ఉపయోగించాలిగాని పోలీసులను ఉపయోగించరాదు ఇక నక్సలైట్స్ అంటే కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాన్ని నమ్మినవారిని నక్సలైట్స్ అంటున్నాడు ప్రజలు వారి కష్టాలు తీర్చమని కోరితే వారి కష్టాలు తీర్చడంలేదు అయితే యీ హత్యా కాండ ఉద్యమం కమ్యూనిజం ఉద్దేశ్యం కాదుకనుక కమ్యూనిజమును అణచడానికి ఆ నక్సలైట్సును అణచడానికని చెప్పి పోలీసులు ఎక్కడవడితే అక్కడ దోపిడిలు చేయడం డబ్బు సంపాదించడం విటికి అవకాశాలు కలిగాయి. అందుచే వెంగళం వుగారికి చెప్పేది మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టుల విశేషాల మూలంగా విప్లవ కమ్యూనిస్టుల పమన్యయ సంగమం ఏర్పడింది విప్లవం అంటే తెలుసా, కోర్టులు అంటే తెలుసా, విశేషం అంటే తెలుసా పోలీసువారికి ఇది రాజకీయంగా కాంగ్రెసు పార్టీ అధిపత్యంలో ఉన్నది కనుక వదలుతు వచ్చినతోడనే ఇటువంటి అవాకాలు ప్రాయడం మంచిదికాదు ఇది నిర్దాంతం కాదు కమ్యూనిజం మానవుని ఉత్తమ స్థాయికి తీసుకుని పోయే సిద్ధాంతం దాని పేరుచెప్పి తప్పుడుగా వ్యవహరించేవారిని సులువుగా ఎదుర్కోవచ్చు కాని పోలీసు బలాలతో చంపడంద్వారా కాదు నా విషయంలో నేను ఎవరికి హాని చేయను కదా. యీ కాంగ్రెసు పోలీసులతో ఎప్పుడూ నాబోటి వాడిని చంపడానికి తెలంగాణలో అరాచకాలు జరిగినప్పుడు ప్రయత్నించారు చచ్చిపోయివా బాగుండేది గొడవ ఉండేదికాదు. నిజంగా బ్రతికి ఉండేవారు బాధ్యతగల వారు ప్రజాసామ్యూన్ని సంరక్షించేవారు తప్పుడు మార్గంలోఉంటే యమలోకం అనుభవిస్తారని పాచ్చరిస్తున్నాను కనుక దానిని ఎదుర్కోవాలంటే ప్రజల మధ్యకు వెళ్లి వారి కష్టాలు తీర్చి వ్యవహరిస్తే బాగుంటుంది నేను చెప్పేది చిన్నచిన్న పోలీసుల విషయంకాదు పెద్ద పెద్ద డిప్యూటీ ఆఫీసరులుంటారు చక్కగా ఇంట్లో కూర్చుంటారు సాయంత్రం ఆయెసరికి తెన్నిసు కోర్టుకు పోతారు. మంత్రులు వచ్చేసరికి సుభ్రంగా డ్రస్ వేసుకుని విందలకు వెడతారు పనిమాత్రం నున్న సంతకాలు బాగా పెడతారు అసలు పని చేసేది పోలీసు సిబ్బంది ఎండలో ఉండాలి. వానలో తడవాలి మట్టి అంతా పీల్చాలి, తిట్లు తివాలి. వారికి కలుగజేసే సదుపాయం ఏమిటి. వారిని మరువ వద్దని వెంగళరావుగారిని కోరుతున్నాను తెలంగాణ అంటే చెబులాడుతున్నారని కాదు కాని వెంగళరావుగారంటే అభిమానముంది, ఎందుకంటే సౌమ్యంగా ఆలోచిస్తారు కనుక సౌమ్యంగా ఆలోచించి పోలీసుల పరిస్థితులు బాగుచేయాలని కోరుతున్నాను పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగులను అసిస్టెంట్ కమీషనర్ ఆఫ్ పోలీసు కమీషనర్ ఆఫ్ పోలీసు లాంటి సోమరులను పెంచవద్దు. అయితే వారికి సరయిన పని కల్పించే విధానముండాలి ఎలక్ట్రిసిటీ ఉండికనుక మీరు మాట్లాడమంటే మాట్లాడుతామ

శ్రీ వై. వెంకటరావు — అధ్యక్షా, యీ అయిదు డిమాండ్లు యీ రోజు చర్చకు వచ్చాయి. ఇరిగేషను ఎలక్ట్రిసిటీ కలిసి రావడం ఒక విధంగా బాగానే ఉంది ఇరిగేషనుకు అలాట్ చేసింద 17 కోట్ల చిల్లరయినా చాల తక్కువ, యీ సందర్భంలో బావుణి నిటి వసతుల గురించి చెప్పిన విషయం మనవిచేస్తాను.

గ్రామాలన్నింటికి సేద్యపు నీటి వసతులు కల్పించే అవసరం ఎంతయినా ఉన్నది. వసతులు వ్యవసాయానికి పునాదులు. ఇది లోపిస్తే వ్యవసాయం కేవలం జాడంగా మిగిలిపోతుంది అని 1946 లో చెప్పారు. యీ సౌకర్యాలు ఎంతవరకు చేకారం చేయాలి తక్కువ. ఇరిగేషనుతోబాటు డ్రయినేజీ ముఖ్యమైనది యీ డ్రయినేజీ విషయం 1964 లో ప్రతి సంవత్సరం డెబ్బా ప్రాంతం మురుగు దెబ్బ తిని పంటలన్ని దెబ్బ తింటున్నాయి 1964 లో మిత్రా కమిటీ వేళారు వారు పర్యటించి ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు మిత్రా కమిటీ వచ్చింది కాలువలు కాగు పడతాయని ఆశించాము ఆ కమిటీ మూడు నాలుగు సార్లు విజిట్ చేశారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్లేట్ అఫ్ ఎఫ్ యిర్స్ గురించి ఒక రిపోర్టు వ్రాశారు ఉన్న డ్రయినేజేషన్ అన్నీ జిగ్ జాగ్ గా ఉన్నాయని వ్రాశారు యీ డ్రయిన్ ఎప్పుడో వంద సంవత్సరాల క్రితం సర్ కాటన్ ఆచకట్టు కట్టినప్పుడు డిటైను చేసినవి అయకట్టు డెవలప్ అయింది డ్రయిన్స్ అలాగే ఉన్నాయి అది ఓవర్ బర్డెన్ అయిపోయింది. వాటర్ డిశ్చార్జికాక హెల్డ్ అవుతోంది కొంచెం వరద వస్తే డ్రయిన్స్ ఓవర్ ఫ్లో అయి ప్లాండింగ్ కాన్ మూడు నాలుగు వారాలు పట్ మెట్ట అవుతున్నట్లు రిపోర్టులో వ్రాశారు ప్రతి సంవత్సరం ఎకరాకి అయి దారు బస్తాల నష్టం కలుగుతోంది యీ డ్రయిన్స్ రిపేరు చేస్తే బోలుండింత సేవనల్ సేవింగు ఉంటుంది. నాగార్జునసాగరు రైట్ కెనాలు వచ్చింది యీ నాగార్జునసాగరు కాలువలు త్రవ్వారు కాని డ్రయిన్స్ ప్రొవైడ్ చేయలేదు ముఖ్యంగా గుంటూరు జిల్లాలో నాగార్జునసాగరు నంచి వచ్చే మురుగుతా బాపట్ల తాలూకా మీదుగా సముద్రంలోకి పోవాలి దానికి కోమ్ములూరు కెనాల్ అని ఉంది దాని క్రింద అండర్ టన్నల్ ప్రొవైడ్ చేశారు అలాగే రైల్వే ఎంబాంక్ అడ్డం ఈ నాగార్జునసాగర్ డ్రయిన్స్ వస్తే ఎస్టాబ్లిష్ అయిన ఆచకట్టు చెడ్డపోతుంది మేము రిప్రజెంటేషను ఇచ్చాము కోమ్ములూరు ఒక కెనాలుకు ప్రక్క సాగున్నది ఒక ప్రక్క సాగులేదు ఎలాగో నైడ్ ఆ కోమ్ములూరు కెనాలు దగ్గర ఒక పేరల్ గుల్లకమ్మ అని డ్రయిన్స్ ప్రొవైడ్ చేయాలని చెప్పాము ఆ డ్రయిన్స్ లేనందువలన మొన్న వరదలకు దెబ్బ తిన్న బాపట్ల తాలూకా అంతా పూర్తిగా దెబ్బతింటుంది ప్రభుత్వం అది త్వరగా తీసుకోవాలి. తరువాత రిపైర్స్ విషయముంది. మేము గత సంవత్సర కూడ పెద్ద పెద్ద కాలువలకు సీమెంటు లైనింగు చేయమని చెప్పాము. సీమెంటు లైనింగు చేస్తే నీరు త్వరగా పోతుంది సర్క్యులేషను ఉండదు. 80 శాతం నీరు సేప్ అవుతుంది. తరువాత ఎక్స్ పేషన్ ఆఫ్ ఎర్త్ వర్క్సులో అవక తవకలున్నాయి ఎర్త్ వర్క్సు ఎప్పుడూ క్లోజింగ్ పిరియడులో జరుగుతాయి క్లోజింగ్ పిరియడ్ అని ట్రాన్స్ పోర్టేషన్ ఆఫ్ లేబరు అని ఏమో అంటారు అవన్నీ కాంట్రాక్టర్స్ అఫీసరులు తినిడానికి సరిపోతున్నాయి రైతులకు ఉప యోగం లేదు షెడ్యూల్స్ రేట్స్ పెంచుతున్నారు అయినా కాంట్రాక్టర్లకే లాభం సమీతులకు యీ ఎర్త్ వర్క్సు ఎంట్రస్టు చేస్తున్నారు సమీతులు ఇష్టమయితే చేస్తారు లేకపోతేలేదు. నా సూచన ఏమంటే యీ వర్క్సు కాలువల క్రింద ఉన్న డెసిఫియరిస్ కు ఎంట్రస్టు చేస్తే బాగుంటుంది అ విధంగా

చేయాలని కోరుతున్నాను గుంటూరు చానల్ అని ఉంది దానికి 170 లక్షల ఎస్టిమేట్ ఉంటే 50 లక్షలయినా పెట్టలేదు దానికి పెద్ద చరిత్ర ఉంది బాదాపు 87 వేల ఎకరాలు సాగుతుంది గుంటూరు చానల్ తొమ్మిది మైళ్లు త్రవ్వారు. మైనరు ఇరిగేషను టాంకులకు పొలాలకు మధ్య కాలువలు త్రవ్వడంతో ఇరిగేషన్ సాగడం భూములు కూడ సాగుగాని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి కాబట్టి తొమ్మిది మైళ్లయినా నీరు వదలాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను ఎంకేడార్ ప్రాజెక్టు ఎప్పటిదో. ఇది మీడియం ప్రాజెక్టు ఇది ఫస్ట్ ఫేజ్ ప్రారంభిస్తామంటున్నారు శంకు స్థాపన కూడ చేశారు

ఇంకా ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్లు విషయం దౌర్భాగ్య స్థితిలో ఉంది. బిల్లు కలెక్టరును అడిగితే వర్క్ లో ఉన్నందువల్ల 500 కంటే మేము బిల్స్ చేయలేము అంటున్నాడు ప్రతిసారి డిఫాల్టర్లు బిల్లులో రావడం డిస్ కనక్టు చేయడం మల్లె రికనైజింగ్ చార్జెస్ కట్టడం ఇట్లా ఉంది చిన్న వారివి ఎరియర్లు తక్కువవున్నా డిస్ కనక్టు చేస్తారు పెద్ద వారివి లక్షలు ఎరియర్లున్నా డిస్ కనక్టు చేయడంలేదు, యీ దౌర్భాగ్య స్థితి ఆపాలి. బోలుడు లూప్ హోల్స్ ఉన్నాయి. చాల ఆదాయం వస్తుంది. ఏమ్మెంట్ మినిమం గారంటి 20 నుంచి 50 చేశారు. అది తగ్గించి రైతులకు ఇన్ సెంటివ్ కలుగజేయాలని కోరుతూ అవకాశం ఇచ్చినందు లకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శంకు స్థాపన తీసుకుంటున్నాను

క్రీటి సత్యనారాయణ (మహబూబాబాద్) — అధ్యక్షా, వరంగల్ జిల్లా ఖమ్మం జిల్లాలనూ కల్లోల ప్రాంతంగా దిక్కు చేయబోతున్నామని వెంగళ రావుగారు చెప్పారు. ఆ దుకనీ పోలీసు వద్ద వయినే నేను మాట్లాడతాను ఇప్పుడు క్రయిమ్స్ రోజు రోజూ పెరుగుతున్నాయి హత్యలు తప్ప 24 తక్కువయినాయట, తతిమ్మావి ఆ క్రయిమ్స్ దోపిడిలు, దొంగతనాలు బందిపోటు తనాలు పెరుగుతూ పోయాయట. వాటికి ముఖ్యంగా కారణంగా పోలీసులని చెప్పాలి. పోలీసుల విధానాలవలనే నుండి 50 వంతులు యీ క్రయిమ్స్ జరుగుతున్నాయి తతిమ్మావి వలననా అర్థిక కలహాలు కుటుంబకలహాలు కావచ్చు ఇప్పుడు పోలీసు డిపార్టుమెంట్లు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్లకు ఫార్మెస్టు డిపార్టుమెంట్లకు సహాయం పోతున్నది అక్కడకు పోయి రెవిన్యూ అధికారులు చేసే అన్వాయాలకు తోడ్పడుతోంది బంజర్ భూములు జరు ఎకరాలు మించి ఉన్నవారికి, ఇవ్వరాదని ఉన్నది. అయితే వారి బంధువులకు ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా వారు లంచాలు తిని చేస్తుంటే వారికి యీ పోలీసులు ఉపయోగపడుతున్నారు యీ మధ్యనే నల్లగొండ జిల్లాలో మల్లారెడ్డి గుడెంలో రైతులు చాలకాలంనుంచి సేద్యం చేసుకుంటున్నారు. అటువంటి వారి వైనా పోలీసులు పోయి ఊపించారుల నైడున ఉండి అక్కడున్న పైరులు మేపించారు. అదే విధంగా కృష్ణా జిల్లాలో కూడ బంజరు సాగు చేసుచేసుకునే వందమందిని అరెస్టు చేశారు యీ విధంగా సర్వే సర్వేత్రా రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్లకు సహాయం చేసి వీడవారికి వ్యవసాయ కూలీలకు పోలీసులు ఆన్వాయం చేస్తున్నారు. అలాగే ఫార్మెస్టు డిపార్టుమెంట్ల కూడ పోలీసుల సహాయం తీసుకుంటోంది. 15 సంవత్స

రాలనుంచి ఆదవులు లేని భూముల మీదకు పోయి ఆ ఫారెస్టు చౌకీదారులు వారు కూడ లంచాలుతీని ప్రజలను అక్కడనుంచి వెళ్లగొట్టడానికి పోలీసులు సహాయపడుతున్నారు అందువలన యీ పోలీసు డిపార్టుమెంటు యీ క్రయి మ్మకు కారణమని చెప్పాలి ఉదయం కాల్ ఎమెన్జన్ వచ్చింది కరింనగర్ జిల్లాలో కొల్లమిడి గ్రామంలో ముగ్గురిని హత్యచేశారు, ఇక్కడ భూమి ఉంది అక్కడ కష్టా చేసుకోమని చెబుతాడు యీ విధంగా అమాయక ప్రజలను కష్టపెడుతున్నారు అసలు రిల్ ఏవీస్ పెత్తందారులు పాలక పార్టీ పోలీసు కాని అవినీతి వసులు హత్యకు దారితీస్తుందని అర్థమవుతుంది. కడప జిల్లాలో కండిమల వల్లి అక్కడ 80 కోడిపిల్లలను రక్షించడానికి పోయి 80 మంది ప్రాణాలు బలిగొన్నారు, పిట్టలలాగ మనుషులను కాల్చివేసే విధానం పెట్టు కున్నప్పుడు ప్రభుత్వం యీ విధంగా చేస్తుంటే ఇతరులకు కూడ అవకాశం చిహ్న ముంది రాయలసీమలో జమీందారుల దగ్గర లైసెన్సులు లేని తుపాకులుంటాయి అక్కడ హత్యలు బాగా జరుగుతాయి వారిని ఏమీ అనరు ఎక్కడో విశాఖ పట్టణంలోనో చింతపల్లి తాలూకాలోనో ఒక కమ్యూనిస్టు పార్టీ క్రైమరి మీద అక్కడ భూస్వాములు ఆయన నన్నలైటు కాబోతున్నాడు, ఆయన దగ్గర ఆయుధాలున్నాయని చెబితే ఆయన మీద ఫోర్సు అప్లయి చేస్తారు జమీందారుల మీద అప్లయి చేయరు యీ విధంగా నేరాల సంఖ్య పెంచుతున్నారు యీ మధ్య ఒక రహస్య సర్క్యులర్ పంపించారు, వజ్రేలు వట్టారిలను నక్కలైట్ల లిస్టు తయారు చేయమని ఆ లిస్టు తయారు చేసేవారు జమీందారుల ఏజెంట్లు పెత్తం దారులు ఏజెంట్లు అయి ఉంటారు అటువంటప్పుడు నక్కలైట్స్ అంటే మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు, విప్లవ కమ్యూనిస్టు అందరూ ఒకటి. మేము మంత్రు లలో ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుతో మాట్లాడినప్పుడు అట్లాగ లేదండి అంటారుగాని క్రిందికి పోయేసరికి జమీందారి వద్దకే అంతా అక్కడున్నవారు మా కార్యకర్తను నక్కలైట్లుగా చేసి దౌర్జన్యాలకు అన్యాయాలకు గురిచేసి తైళ్ళకు పంపిస్తున్నారు ఆ విధంగా జరుగుతున్నాయి రహస్య సర్క్యులర్ లో ఎవరో భూస్వాముల, పెత్తందార్లు ఆ విధంగా ఉంటే, మా కార్యకర్తలను నక్కలైట్లును చేసి దౌర్జన్యాలకు, ఇటువంటి అన్యాయాలకు గురి చేసి తైలుకు పంపించి ఈ విధంగా చేస్తున్నారు అందుకు గాను కల్లోలిత ప్రాంతాల పరిస్థితులు మీరు డిక్లర్ చేసే ముందు ఇవన్నీ కూడా మీరు అవగాహన చేసుకోవలసిఉంటుంది. ఆ విధంగా ఈ కేడరును అడ్వాకేట్ చేయకపోతే మాత్రము చాలా నష్టము జరిగేటటు వంటి ప్రమాదము మాత్రము ఉన్నది ఇక వేర పరిశోధన వద్దతి చాలా విచిత్రంగా ఉన్నది. మొన్న ఈ మధ్యనే జగన్నాథాచారిని హత్యచేశారు. ఆయన కస్త్రు డిజి నే చనిపోయారు. తీసుకుపోయి రైల్వే కట్టమీద పడేశారు అదేవిధంగా వినుకోండలో ఒక ఎరికలకను కస్త్రు డిజి నే చనిపోయాడు. అతనిని కూడా ఆ విధంగానే చేశారు. ఈ విధంగానే ఇక్కడ వర్తన్న పేటలో ఒక మనిషిని కోళా రన్ను మోటార్ నలుగురు కోళారు, చనిపోయాడని పడేసిపోతే, అతడు చివరికి

ఏమి చేశాడు, కట్టుకట్టుకొని వచ్చి పోలీసు స్టేషనులో చెప్పితే, పోలీసువాళ్లు కేసు పెట్టారు, నల గురిని అరెస్టు చేశారు తదుపరి అతడు బదిలి అయిపోయాడు. ఇంకొక కొత్తవాడు వచ్చి చేసింది ఏమిటి అంటే వాళ్ళందరిని వదిలిపెట్టాడు. లంచలు తీసుకొంటున్నారు. ఆ విధంగా అన్ని విధాలా అవకాశాలు దొరుకుతున్నాయి. ఇక ముఖ్యంగా మానిపూడి పట్టణం సంగతి చెప్పాలాను. అక్కడ నిరుసు సంస్కరము వంద మలాల బంగారము కాజేశారు ఇంతవరకు దొంగను పట్టుకోలేదు. తరువాత ఒక మార్వాడి ఇంటిలో రాత్రి ఒక ముసలి దానిని కిచ్చేవ్ చేశారు మొన్ననే ఈ మధ్యనే ఇది జరిగిందన్న మాట ఊరి బయట ఆమెను కూర్చోపెట్టి, వారు మళ్ళీ వచ్చి ఇంటిలో ఉన్న బంగారం అంతా తీసుకుపోయారు. ఈ విధంగా జరుగుతూ ఉంటే అదే విధంగా ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు కరీంనగర్ లో ఒక లక్ష రూపాయలు వరకు దొంగతనాలు అయినాయట. నాగభూషణం అనే ఒక పావుకారు యింటిలో లూట్ చేశారు ఆ విధంగా ఈ క్రైము పెరగడానికి కారణం ఏమిటంటే, ముఖ్యంగా ఈ పోలీసువాళ్లు వాళ్లతో కలిసిఉండబట్టి. ఇవన్నీ జరుగుతూ ఉన్నాయి అని చెప్పవలసియున్నది. ముఖ్యంగా ఒక విషయం గురించి ప్రతి సారి మేము చెప్పకూడేదన్నాము ఇప్పుడు ఉన్న కాన్స్టేబుల్స్ జీతాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి, వారి జీతాలు పెంచాలి లేకపోతే మాత్రం వారు దొంగలతో కలుస్తారు. గుండాలతో కలుస్తారు, జమీందార్లతో కలుస్తారు, లంచాలు తీసుకొంటారు. వాళ్లకు జీతాలు సరిపోవు కాబట్టి వారు ఈ విధంగా లంచాలు తీసుకొంటున్నారని చెప్పవలసి యున్నది. రెండవవైపు, ఈ ఎస్ ఐ, సి ఐ పీళ్ళకు జీతాలు బాగా దొరుకుతాయి, పైగా వాళ్ళకు లంచాలు యిస్తారు, బాగా తిండిపెడతారు కాని ఆ విధంగా ఈ మీద కాన్స్టేబుల్స్ కు దొరకవు కదా అందుకుగాను ప్రధానంగా వాళ్ళ జీతాలు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి ఆ విధంగా కంపేషన్ తగ్గిస్తే బాగుంటుంది ఎందుకంటే వీరు జీతాలు చాలక దొంగలతోపాటు కలిసి ఉంటారు కాబట్టి ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయని చెప్పవలసియున్నది. ముఖ్యంగా యిప్పుడు గవర్నమెంటులో చాలా మార్పు వచ్చిందని అంటున్నారు ఒకరు ఇండికేట్ కాంగ్రెసు, ఇంకొకరు సిండికేట్ కాంగ్రెసు అని అంటున్నారు మన వెంగళరావుగారు సిండికేట్ కాంగ్రెస్ లేక ఇండికేట్ కాంగ్రెస్ నాకు తెలియదు మొత్తానికి వారు ఏ కాంగ్రెస్ అయినా ప్రజలకు మాత్రము ఈ 12 కోట్ల రూపాయలు సార్థకం అయ్యేటట్లు, ఉపయోగపడేటట్లు చేయాలి. వారు ఇండికేట్ కాంగ్రెస్ కావా లని కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వెంకటరెడ్డి (పాణ్యం) — అధ్యక్షా, ఈ కె సి కెసాల్ కు కీటా యించిన డబ్బు చాలా తక్కువ అని విన్నవించుకొంటున్నాను. ఈ కె సి కెసాల్ కొంతవరకు అభివృద్ధి చెందిందిగాని యింకా అభివృద్ధి కావలసింది చాలా వుంది. అక్కడ ఫిల్మ్ ఛానల్స్ రైతులు శ్రవ్యకోవలసినటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది.

ఈ రైతులు త్రవ్వకోవాలంటే, ఒకరిపైన ఒకరు ఘర్షణ పడడము, క్రిమినల్ కోర్టుకు వెళ్ళడము, ఈ విధంగా చాలా బాధలు పడడము జరుగుతున్నది కనుక డిపార్టుమెంటువారే ఈ ఫీల్డ్ ఛానల్స్ త్రవ్వినై చాలా బాగుంటుంది ఫీల్డ్ ఛానల్స్ త్రవ్వించిదానికి ఒకవేళ డిపార్టుమెంటు డబ్బు ఒప్పుపెట్టుకోలేక పోతే, అది రైతుల దగ్గరనుంచి కలెక్ట్ చేసి ఆ ఫీల్డ్ ఛానల్స్ త్రవ్వించే వాధ్యత డిపార్టుమెంటు తీసుకోవలెనని నేను కోరుతున్నాను తరువాత మా పరియో రోడ్డు లేవు ఈ అయకట్టు కొంతవరకు డెవలప్మెంటు అయినా, ఆ గ్రామా లకు బండ్లు పోవాలన్నాగాని, కనీసం నడిచిపోవాలన్నాగాని బురదలో పోవలసి వుంటుంది. కనుక అయకట్టు రోడ్డు చాలా అవసరము ఒక ప్రణాళిక తయారుచేసి అయకట్టు రోడ్డు కె సి కెనాల్ వెంట తయారు చేయవలెనని కోరుతున్నాను, తరువాత ఈ కె సి కెనాల్ క్రింద ఒకే కాలవ క్రింద ఐ.డి. క్రాప్స్, సింగల్ వెట్ క్రాప్స్, డబుల్ వెట్ క్రాప్స్, ఇవన్నీ వుండడంవలన ఈ రైతులు నానా అగచాట్లు పడవలసివస్తుంది కనుక ఈ కె సి కెనాల్ ను రీతోకలై జేషన్ చేయించాలి ముఖ్యంగా ఈ కె సి కెనాల్ క్రింద తుడిచెర్ల ఛానల్ క్రింద వున్న రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు ఆ ఛానల్ దాదాపు 25 మైళ్ళు పొడవు వున్నది అక్కడ మరమ్మతులులేక ఆ ఛానల్ లో నీళ్లు రాక రైతులు ఒకరితో ఒకరు పోట్లాడుకొంటున్నారు కనుక ఈ తుడిచెర్ల ఛానల్ ను రిపెయిర్ చేయించడానికి ప్రభుత్వమువారు కనీసం ఈ సంవత్సరం అయినా చర్యలు తీసుకోవలెనని నేను కోరుతున్నాను, తరువాత ఎల్మస్ట్రీనిటి డిపార్టు మెంటువారు రైతుల దగ్గర 84-85 సంవత్సరాలకు ముందు అగ్రికల్చర్ ఓనిమం గ్యారంటీ అని ఒక అగ్రిమెంటు తీసుకున్నారు, ఒక హార్సు పవరుకు 25 రూపాయలు కలెక్ట్ చేస్తామని అప్పుడు ఈ రెమ్యూనిరేషన్ ఫండ్ దని చెప్పడంచేత రైతుకు 5 హార్సు పవర్ కావలసివుంటే కూడా 10 హార్సు పవర్ కు అగ్రిమెంటు యిచ్చి, 10 హార్సు పవర్ అయితే కూడా 250 రూపాయలేకదా నేను కట్టవలసింది గవర్నమెంటుకు అనే ఉద్దేశంలో 10 హార్సు పవర్ కు యిచ్చారు అయితే మా రాయలసీమ ప్రాంతములో నీళ్లులేక బావులు ఎండిపోవడం జరుగుతున్నది. కనీసం ఆ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరము ఒక హార్సు పవర్ కూడా వాడుకొనే పరిస్థితులు లేని బావులు చాలా ఉన్నాయి' అది అటుంచి ఈ మినిమం గ్యారంటీ రైతు ఇచ్చాడు ఈ డిపార్టుమెంటుకు, 25 రూపాయలు మాదిరి. అయితే ఈ రోజు ఏమీ చేస్తున్నారంటే ఆ గ్యారంటీ ప్రక్కకు పెట్టి 50 రూపాయలు కలెక్ట్ చేస్తున్నారు అదే రైతు వద్ద, ఇదేమి న్యాయమని అడుగుతున్నాను నేను 25 రూపాయలతో ఆ రైతు మీతో అగ్రిమెంటులో ఎంటర్ అయ్యాడు ఈ రోజు 50 రూపాయలు కలెక్ట్ చేస్తున్నారంటే, కోర్టుకు వెళ్ళితే కూడా భయము. ఆతను ఒక అగ్రిమెంటులో ఎంటర్ అయ్యాడు 25 రూపాయలతో, తరువాత 86-87 ప్రాంతములో 25 రూపాయలతో ఎంటర్ అయ్యాడు. కాని ఈ రోజు 50 రూపాయలు ఆ రైతువద్ద కలెక్ట్ చేస్తున్నారు కనుక రైతు అగ్రిమెంటులో ఏవిధంగా ఎంటర్ అయిఉంటే ఆవిధంగానే అంశమంత్రమే రైతు దగ్గర కలెక్ట్ చేయవలెనని కోరుతున్నాను తరువాత మా పరియో

ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేస్తున్నారు గడిచేముల స్కీము విషయంలో అది ఫిర్యావౌడ్ కార్పొరేషన్, ఆ స్కీము శాంక్షన్ అయి సుమారు 6, 7 సంవత్సరములు అయినప్పటికీ, 1, 2 గ్రామాలకు 2 సంవత్సరముల క్రిందట ఆ స్కీములో ఇచ్చినప్పటికీ, ఇది వరకు కూడా ఆ గ్రామాన్ని పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేయడము జరిగింది. అదేమో గాని, నా సియోజిటి వర్గములో మాత్రము, 4 తాలూకాలకు సంబంధించిన 6 ఫిర్యావలలో, అన్నీ వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయి వేను ఒకటే కోరుతున్నాను మంత్రిగారిని మీరు నా పరియలో ఎన్ని గ్రామాలకు ఈ సంవత్సరము ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తున్నారో తెలుపాలని కోరుతున్నాను నా పరియా ఏదంటే సంద్యాల తాలూకాలో గడిచేముల ఫిర్యా, పాజ్యం ఫిర్యా, బంగానవల్లి తాలూకాలో మందవరం ఫిర్యా, డోన్ తాలూకాలో శేతంచెర్ల ఫిర్యా, నందికొట్కూరు తాలూకాలో మిడుతూరు ఫిర్యా, దయచేసి మంత్రిగారు అక్కడ ఎన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తున్నారో తెలుపవలసిందని కోరుతున్నాను మొత్తము ఈ పరియా అంతా క్యాంక్షన్ పరియా అది చూస్తే చాలా బాధగా ఉంటుంది

Sri Kudipudi Prabhakara Rao - Sir, I congratulate the hon Minister Sri J Vengal Rao on the eve of his taking charge of Home Portfolio and showing so much dynamism and giving filip to the Police Department. I take this opportunity to bring certain points to be considered by him during his term as Home Minister

The first point I would like to say is that the trade union mentality should not be taken to this Police Department because it is the only department from which the people expect that law and order would be maintained at any cost, and to that end, we must see that all service conditions and other benefits should be attractive to the officers as well as others in the department. For that, I would like to make some suggestions

Recruitment to Group I services is made by the Andhra Pradesh Public Service Commission through a competitive examination every year. The Examination is of a fairly high standard and is attracting the best of talent in the State. A few years of service is leading them not to promotions and better emoluments but to frustration and disinterestedness

The service conditions of all State Cadre employees and particularly those of Deputy Superintendents of Police and Deputy collectors have to be improved and thoroughly recast. If even after 12 years of service, the officer is not promoted to the next higher rank, it could be a heart-break for anybody and more especially so when an officer of the All India Service who performs the same duties and functions gets his promotion in six years. Such striking disparities should be removed.

The Chief Minister deserves to be complimented for coming up with the recent revision of pay scales. But this must also be ensured that they are implemented quickly.

The general feeling amongst the Government servants is that the revision of pay scales is of advantage only to the new entrants. It has caused disappointment particularly to the category of public servants who have put in under five years of service. In all fairness the weightage should be given to people with service of three years and over. Otherwise people of even near five years service will be equated with new entrants.

Introduction of Selection Grades in all categories of posts is a novel and redeeming feature. This will go a long way in sustaining the enthusiasm in the services. Though it is over two months since the announcement is made, it is understood that they are yet to be implemented and that the general rules are being framed. The rule should be so framed that it should be beneficial to the maximum number of people and it should not be contrived to slice down the benefits to any category of services. For instance, I understand, at rule is being prescribed that a person promoted to a 'Selection Grade' shall draw the minimum of the 'Selection Grade' provided that, if his senior in the higher promotion category should be drawing less than such minimum, his pay shall be limited to the pay being drawn by such senior, in his own scale. This rule, if implemented, will amount to pulling back from a promise and will cause dejection to a lot of public servants, particularly the honest, hard-working and meritorious to whom this benefit is intended. Scales of pay of Selection Grades must be implemented irrespective of the fact whether the senior in the higher promotion category should be drawing more or less. Promotion to higher category is a reward and elevation to a higher status in service. Conferment of 'Selection Grade' is not an elevation to a higher rank but is only an increase in emoluments in the same category of service. Therefore, a comparison between the two is unfair and the slicing down of the pay of the 'Selection Grade Officer' for the aforesaid reason uncharitable and wholly unjustified. The more magnanimous way of doing it would be to promote an officer to 'Selection Grade' before he is elevated to the next higher category.

Another disparity that has to be tackled is the status of an Inspector of Police. While the Tahsildar in the Revenue Department who is in the same pay scale as that of an Inspector of Police is placed in the Gazetted service, his counterpart in the Police Department, the Inspector is placed in the Non-gazetted service. This disparity has got to be removed in all fairness and the Inspector of Police should be placed in the Gazetted Cadre.

In regard to other things, I would like to suggest that a Police Commission should be appointed to go into all aspects of Police administration as is done recently in Tamilnadu, viz regarding service conditions, strength and functions of the Police Stations, circles, Divisions, etc and general administration of the department.

Sir, I would like to bring some facts to the notice of the Minister for Home. We must bring back all our forces which are sent to Nagaland and other places and they may be better utilized in our own State, in areas where Naxalite activities are widespread. I came to know that the Police Academy at Mount Abu is going to be shifted

to Hyderabad. If that is true, we may better close down the Police Training Centre at Anantapur and our men can be trained in the new Institute to be shifted to Hyderabad

I would also like to suggest to the hon Minister for Home that those Constables, Head Constables and Inspectors who were injured during the riotings or in the discharge of their duties should be properly rewarded by way of monetary rewards or promotions

As regards Electricity, I would like to mention to the Minister for Electricity that the Government is neglecting industries, in that the department is charging much for the power supplied to them. When we are trying to encourage industries in the State, we must give some benefits to them by way of concessions in power supply as in Mysore. We must also consider giving them rebates and subsidy. Recently the Mysore Government has given subsidy to the Electricity Board for the rebate the Board has given to industries. I commend such help by our Government also

Sir, a sort of propaganda is being carried on in Telangana that the due share for Telangana from Nagarjunasagar has been reduced due to the intervention of Dr K L Rao or some vested interests in Andhra area. I request the hon Minister for Irrigation to give a clear pamphlet showing what is the due share for Telangana and the due share of Andhra, i.e. the left bank flow and the right bank flow. I think full statistics should be given to the Members for guidance. At the same time some people criticized Dr K L Rao as a traitor who deceived the people of Telangana, while some others praised him because he gave a bigger Pochampad with 220 FMC while actually the C.W.P.C. has allowed us only to utilize 66 TMC. To quell this sort of propaganda it is better that the Hon Minister should give out a pamphlet with all the details so that we may effectively counteract this misleading propaganda.

శ్రీ యన్ రాములు(చిల్ కుర్తి) - అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్ ను నేను బలపరుస్తున్నాను నాగార్జున సాగర్ డామ్ పని పూర్తి అయినది ఈ సంవత్సరం ఎడమ కాలవ, కుడి కాలవకు 8 కోట్ల 10 లక్షల బులు వెచ్చించి ఆ కాలవలపని చదుకుగా సాగిస్తున్నందుకుగాను యీ ప్రభుత్వానికి నేను కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను నాగార్జున సాగర్ ఎడమ కాలవ క్రింద మొదటి బ్లాక్ లో గత మూడు సంవత్సరాల నుండి అక్కడి రైతులకు చాలా నష్టం జరుగుతున్నప్పటికీ, ఎన్నో పర్యాయాలు అక్కడి స్థానిక ఆఫీసర్స్, ఇంజనీర్స్, కలెక్టర్ గారు మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ, గత రెండు సంవత్సరాలు, ఈ సంవత్సరం కూడ—ఆ కాలవ క్రింద 9 వేల ఎకరాల పొరుదలగాను, చాదాపు 2 వేల ఎకరాలలో రైతులు అక్కడ పంటలు పండించుకోలేక—నీరు పారలేక పోయినందులకు అక్కడి రైతులు చాలా వాధపడుతున్నారు దానికి కారణం—ఇంజనీరులు తమయొక్క పొరపాటును కప్పిపుచ్చుకొనేదానికి వేరే సాకులు చెబుతున్నారు అక్కడ వ్లూయింగ్ తో పెద్ద పొరపాటు చేసి ఆ పొరపాటును కప్పిపుచ్చుకొనేందుకుగాను ఆపరియాక్రింద బంచిరాయి సాగు చేసి

నందువల్ల మిగతా సాగుచేసినందువల్ల ఆపరియా రెండువేలు సాగుఅవడంలేదనే సాగు చెవుతున్నారు అది సరైన పద్ధతికాదు రెండువేల ఎకరాలకు గాను రైతులు లోకలై జేషన్ చేసినారు రైతులు అప్పుతెచ్చుకొన్నారు కట్టలు కట్టుకున్నారు ఎన్నో ఖర్చులకు గురిఅయినారు ప్రభుత్వం మూడుసంవత్సరాల వరకు వాళ్ళకు శిస్తురెమీషన్ ఇచ్చినారు ఈ అవకాశాలన్నీ ఆ రెండువేల ఎకరాల రైతులు ఈరోజు కోల్పోతున్నారు ప్రభుత్వానికి, అక్కడ ఉద్యోగస్థులకు హృదయంఉండి, దయాదాక్షిణ్యాలు ఉన్నట్లయితే శమతప్పు తెలుసుకొని ఆ స్టూయన్ యొక్క పొరపాటును సరిచేసి యివ్వాలనే విషయంలో ప్రభుత్వం మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని ఆ స్టూయిను గురించి మళ్ళీ టెక్నికలు పీపులుచేత పరిశీలించించి వెంటనే చర్య తీసుకొని ఆ రెండువేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వవలెనని మనవిచేస్తున్నాను నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాలవ క్రింద అసలే చాలతక్కువ ఆయకట్టు వస్తున్నది 5,04,040 ఎకరాలు వస్తున్నది అందులో కొంతభూమి, ఎడమకాలవ క్రింద సాగుకు లాభానికి అయ్యేనూ...ని లోకలై జేషను క్రిందికి వచ్చేభూములను పొరపాటున పద్ధతిలోనో విడివిప్పెట్టడం జరిగింది. దానిని ప్రభుత్వగృహిణి గతరెండుసంవత్సరాలనుంచి తీసుకురావడం జరిగింది కాని నేటివరకు దాని విషయంలో శ్రద్ధచూపకపోవడం చాల విచారకరం వజీరాబాదు మేజర్ క్రింద ఏదైతే అన్యాయం జరిగిందో దానిని వెంటనే సరిచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం చాల దయతో గత సంవత్సరం 81-5-88 తారీఖున 50 వేల ఎకరాలకు ఎడమకాలవమీద లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ఇవ్వాలని నిర్ణయం చేసినది ప్రభుత్వానికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపు తున్నాను. కాని నేటివరకు దానినిగురించి ఎలాటిచర్య తీసుకోలేదు అది కాగితంమీదనే ఉండిపోయింది తెలంగాణాకు ఈవిధంగా ఎడమకాలవక్రింద యంత అన్యాయంజరిగి తక్కువభూమి సేద్యం అవుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వము దాక్షిణ్యంతో ఒక అవకాశం, లిఫ్టు ఇరిగేషన్ 50 వేల ఎకరాలకుయిచ్చి రరువాత దానిని ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యంచేసి ఏమాత్రం కనికరం చూపెట్టకుండా నేటివరకు అపాలని కాగితంమీదనే ఉండడం చాల కోపనీయమైన విషయం. దానిక్రింద ఎన్నోస్కీములు కాంక్షనుచేసికూడ యంతవరకు వాటికి ఏచర్యలు తీసుకోబడడం లేదు ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీలో చాల వికాలమైన ఉద్దేశ్యాలు, ఆశయాలు ఉంటేకూడ దానియొక్క సూచనలు క్రింది ఉద్యోగస్థులు యింజనీర్స్ పాటించడంలేదు అవన్నీ తొలగించాలి నోటలవల్లా ఈ మషన్ లు అక్కడ సంవదంవల్ల అయ్యేది కాదు మంత్రిగారు హైలెవల్ లో ఒక యూనిట్ ను అక్కడ ఉద్యోగస్థులతో యింజనీర్లతో ఏర్పాటుచేసి వచ్చే పంట కాలానికి లిఫ్ట్ యిరిగేషను పూర్తిచేసే దానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నాగార్జున సాగర్ క్రింద చాల తక్కువభూమి సాగుఅవడంవల్ల ప్రభుత్వం ఒక క్రాప్ తే, తరికి, లోకలై జేషను చేసినారు. ఏడువేల ట్యునెక్స్ లెవ్ కెనాల్ లో నీళ్లు విడుదల చేస్తున్నారు 850 ట్యునెక్స్ తిరిగి శుష్కపరివడం జరుగుతున్నది రెండవ క్రాప్ కు కూడా తరికిగాను రేడాన్ని లోకలై జేషను చేయాలని ఆవిధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలని

ఈ పథకాన్ని సాగర్ క్రింద సాగుకు లాభానికి అయిన ఖంజరుభూమిలు, కుంటలు ఎన్నో ఉన్నాయి తీదలకు అవి వెంటనే పంచిపెట్టాలని కోరుతున్నాను. కాగాజునసాగర్ లో పనిచేసే ఉద్యోగులకు కొంతమంది వర్కర్స్ ను ఒక పద్ధతి తీసుకుంటూ తీసివేస్తున్నారు సంవత్సరాంతరబడి కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఎన్ ఎమ్ గ్. కు పెట్టుకొని ఎన్నో గూడుపుటాణీలు చేస్తున్నాడు. ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు ఎన్ ఎమ్ ఆర్ పద్ధతిని రిట్రైన్ చేసేలోపల కన్ డోన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ పనిచేసే వర్కర్స్ కు చాలా మందికి ప్రభుత్వం గ్రాంటు ఇటి యిచ్చినది కాని ఉపాధ్యక్ష ఒక సిర్క్యులం తీసుకొన్నది గ్రాంటు ఇటి యివ్వకూడదని చాలా మందికి యివ్వడం కొద్దిమందికి యివ్వకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. మిగతావాళ్లకు కూడా గ్రాంటు ఇటి కాంక్షన్ చేయ నలసిందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్ వి వరాంకుశం — అధ్యక్షా, ఈడిమాండ్స్ మీద మాట్లాడే టప్పుడు అసలు రాష్ట్రంలో కాంతిభద్రత ఉంటే నీటిగురించి, విద్యుచ్ఛక్తి గురించి మునిసిపాలిటీల గురించి ఆలోచించడం తరువాత అందుచేత నేను ముందుగా హోమ్ కాఖకు సంబంధించిన విషయం కొద్దిగా చెప్పదలచుకొన్నాను పోలీసుకాఖకు కాంతి భద్రతలు కాపాడడం, నేరాలు జరగకుండా చూడడం అనేది ప్రధాన బాధ్యత మన రాష్ట్రంలో ఈ నాటి పరిస్థితి చూస్తే పోలీసుకాఖ కాంతి భద్రతలు కాపాడడంలో పూర్తిగా విఫలం అయిందని నేను చెప్పక తప్పదు మన పోలీసువారు కాంతి భద్రతలు కాపాడలేక, యితర రాష్ట్రాలనుండి పోలీసులను తెచ్చుకోవడం జరిగింది పెంట్రలీ రిజర్వు పోలీసును తెప్పించు కోవడమేగాక, నైన్యాన్ని కూడా తెప్పించుకోవడం జరిగింది అందుచేత మన పోలీసు రాష్ట్రంలో కాంతి భద్రతలు కాపాడడంలో విఫలమైనదని నేను చెబుతున్నాను అంటే — ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు మనం కాననపథ నమావేశం ప్రకారం కాపాడుకుంటున్నాం — కావలాతో మంత్రుల యిళ్లలో కావలాతో ప్రకాంతి దొరుకుతున్నది, కాననపథ్యుల క్వార్టర్స్ యొక్క పరిస్థితి కూడా అదే. అయితే అక్కడేమీ జరగలేదు అని అంటే — కాంతి భద్రతలు ప్రకారంగా కాపాడబడడంవల్లనే అనుకుంటే మాత్రం అది పొరబాటే అవుతుంది. అందుచేత, కాంతిభద్రతల విషయంలో పూర్తిగా విఫలం కావడం జరిగిందని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, Hindi agitation సందర్భంలో ఎన్నో కాల్పులు కాల్పాము ఇంతమందికి ప్రమాదం జరిగింది యిక్కడ. గత ఎనిమిది నెలలుగా తెలంగాణాలో జరిగిన పరిస్థితిపై, జరిగిన కాల్పులపై, జరిగిన ఖర్చు గురించి గాని యీ డిమాండ్స్ లో ఒక్క ముక్క తెలియజేయలేదు అత్యంత ప్రధానమైన విషయం అయినప్పటికీ, వారు దానిని గురించి ప్రస్తావించలేదు.

అధ్యక్షా, మన పోలీసువారి సామర్థ్యం గురించి చెప్పాలంటే నక్సలైట్ వుద్యమం చాలు. అక్కడ సంవత్సరంనుండి జరుగుతూవుంటే, దానిని కంట్రోల్ చేయడం యీనాటి వరకూ కాలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎన్నో దోపిడీలు, హత్యలు—ఒకటొకటి అస్తి దోపిడీ అయినదనే విషయం వాస్తవం. ఈనాటికీ కూడా జరుగుతున్నది. దానిని ఎంతవరకూ కంట్రోల్ చేశామనే స్థితిలేదు. ఒక్క పుదాహరణ చెబుతాను—శ్రీకాకుళం జిల్లా, పార్వతీపురం తాలూకాలో మున్నంది అనే గ్రామంలో పోలీసు కాంప్ వుంటూ వుండగా రాత్రి 11 గంటలకు నక్సలైట్స్ గ్రామంలోకివచ్చి దోపిడీ చేస్తే, అయింటి అసామీ పోలీసువారికి తెలియజేస్తే నక్సలైట్స్ వెళ్ళిపోయిన అరగంటకు అక్కడికి వెళ్ళారు. వారిని పట్టుకొనడానికి మన పోలీసు ఎరత సామర్థ్యం చూపిస్తున్నదో యీ విషయాన్ని బట్టి తెలుస్తున్నది. వారిని పట్టుకోవడం అనేది జరగడం లేదు. మన పోలీసు యొక్క సామర్థ్యం ఎలా వున్నదో దానిని బట్టి తెలుస్తుంది. పాలకోండ తాలూకాలో, మల్లివాడ గ్రామంలో యిద్దరు అసాములు నక్సలైట్స్ చే హత్య చేయబడి,—గ్రామంలో 11 గంటలనుండి తెల్లవారి 5 గంటల వరకూ దోపిడీ జరిగితే 5 గంటలకు, ఆరు మైళ్ళ దూరంలో వున్న పాలకోండ పోలీసువారికి తెలియజేస్తే—అరోజంతా గ్రామాన్ని చూడడమే తప్ప—మరుదినం వెళ్ళారు. నక్సలైట్స్ ను వెతకడానికి—అడవిలోకి కనిపించినవారిని—పొలంలో పనిచేసే గిరిజనులను చంపి, కొందరు గిరిజనులను తీసుకొచ్చి 'వారంతా నక్సలైట్స్, మాకు దొరికారు' అని చెబుతున్నారు. ఇది ఒక పుదాహరణగా చెబుతున్నాను. ఇలాంటివి ఎన్నో జరిగాయి, జరుగుతున్నాయి. అందువలన, మన పోలీసుకాని యొక్క అసమర్థతను, పోలీసు కానిలోని అపసీధిని చెప్పకొనాలంటే ఎంతయినావున్నది వారే చెబుతున్నారు—'800 మంది గిరిజనులను పట్టుకున్నాం' అని. నక్సలైట్స్ కాదే వారు.

అధ్యక్షా, పోలీసువారికి గృహవసతి అన్నారు. వారికి తప్పకుండా చేయవలసిందే. ఏజెన్సీలో పని చేస్తున్న పోలీసులు చాలా శ్రమపడుతున్నారు. వారికి ఏజెన్సీ ఎలవెన్స్ లేదు. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు వారికి తప్పకుండా తగిన సహాయం యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, మా శ్రీకాకుళం జిల్లా పోలీసువారు యివాల్కికూడా ఉత్తర వికాఖ పోలీసుగానే వ్యవహరిస్తున్నారు. పేరులేని జిల్లాతోనే మా జిల్లా పోలీసు వ్యవహరిస్తున్నది. ఈ పేరు మార్పందయ్యా అని ప్రభుత్వానికి సంవత్సరంనుండి చెబుతున్నప్పటికీ, కనీసం పేర్లు మార్చడానికి కూడా యీ ప్రభుత్వానికి శక్తి లేదు. సూపరింటెండెంట్ ఆఫీసు మూడు సంవత్సరాలలో దళలవారిగా మారుస్తాం అని డిమాండులో చెప్పారు కాని, గుంటూరు జిల్లాను విభజించి ఒంగోలు కోర్ట్ జిల్లాను ఏర్పాటుచేయడానికి కోట్లకొలిది రూపాయలు ఖర్చు చేయడానికి వెనుదీయడంలేదు. పేరు మార్చడానికిమాత్రం యీ ప్రభుత్వానికి తీరికలేదు.

ఇంకా జూదం, స్త్రీలు-బాలికలు వ్యభిచారం పీటినీ నిరోధించడంలో చాలా చక్కగా పనిచేస్తున్నది యీ డిపార్టుమెంటు అన్నారు నాకు గొప్పగా మొత్తం మీద విషయం తెలియదుగాని, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, పార్వతీపురంలో, సాలూరులో, బొబ్బిలిలో బహిరంగంగా జూదగృహాలు, వేశ్యాగృహాలు విస్తరించిపోతున్నాయి అనుమతితోనే జరుగుతున్నవి ఇంక, పోలీసువారి సంక్షేమనిధి అని చెప్పారు వారికేదో చేస్తాం అంటున్నారు ఆసలు వారిశీతాలు పెంచకండా, వా- ట్టులకు వృత్తికల్పించడానికి, సంక్షేమం చేస్తామని చెప్పడం సరికాదు అట్లు అన్ని విషయాలు చెప్పినతరువాత-సాధారణంగా, మంత్రులు మాట్లాడుతూ తాము పట్టులు మంచి నూచనలు చేస్తారేమోనని ఎదురుచూశామని, కాని తగిన సూచనలు చెయ్యలేదని, కమిషనరు అని అంటారు రేపు యిచ్చేవిధంగా యీ మంత్రిగారు కూడా చెప్పవచ్చు అధ్యక్షా, ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను పీఠేమీ కొత్తమార్పులు చెయ్యనక్కరలేదు కొత్త విధానాలు తీసుకురావక్కరలేదు ఉన్నవారిని సమర్థవంతంగా పనిచేసేట్లు, నిబంధనలకు అనుగుణంగా చెయ్యడానికి, నీతిగా ప్రవర్తించడానికి, పిల్లలనంతవరకు న్యాయనిర్ణయంలో ప్రభుత్వకోశ్యం లేకుండా చూస్తే—యీ వ్యవహారాలన్నీ చక్కబడతాయని వారికి నేను మనవిజేస్తున్నాను

అధ్యక్షా, యిన్వెస్ట్మెంట్ గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గౌరవనీయులైన సిద్ధారెడ్డి తిరిగేటప్పుడు వారు ఆ ప్రాంతాన్ని పంజాబుతో పోల్చారు వారు ఏదో చేస్తారని నేను ఆశించాను వారు మీడియం యిన్వెస్ట్మెంట్ సంబంధించి పున్నప్పుడు మాకు ఏ ప్రాజెక్టు రాలేదు. ఇప్పుడు వారికి ప్రమోషను వచ్చింది ఇప్పుడైనా వంశధార ప్రస్తావనవచ్చింది వివరాలు మాత్రం వారు డిమాండులో తెలియజేయలేదు. ఈసారైనా దానిని చేపట్టి, శ్రీకాకుళం జిల్లాను మిగులు జిల్లాగా చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను నందివాడ ప్రాజెక్టు ఎగిరిపోయింది. మర్రివలసవద్ద కి కోట్ల రూపాయలతో—నువర్తముఖ నదిపై రిజర్వాయర్ కట్టడానికి యిన్వెస్ట్మెంట్ జరిగింది కాని detailed investigation జరగలేదు అది మారుదలవృద్ధి మూడవది—వట్టిగడ్డ రిజర్వాయర్ ఇప్పుడు ఏమైనా యిచ్చారేమోగాని, అక్కడ అయిదు సెలలనుండి శీతాలులేవు ఈ సంవత్సరం దానికొరకు ఎంత కేటాయించారో ఆ వివరాలు యివ్వలేదు లిప్టు యిన్వెస్ట్మెంట్ గురించికూడా పట్టించుకోవడంలేదు బహుశా యిటువంటి పరిస్థితులవలననే అది నక్కలై ట్టు స్థావరంగా తయారవుతున్నదేమో ప్రభుత్వం వివరీతంగా ఆ ప్రాంతాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది ఇన్వెస్ట్మెంట్ మంత్రిగారు ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకుని, యిప్పటికైనా శ్రద్ధవహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను ఇంక, విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు మాజిల్లావారే ఒక్కమాటచెబుతాను వారు ఏమీ చెయ్యనక్కరలేదు—విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడంలో యంతవరకూ—అభిమానమో, పలుకుబడో పనిచేస్తున్నవి—వారు ఏ గ్రామానికి యిచ్చినా,

దారిలోవుండే ఆ పది గ్రామాలకూ కూడా యిస్తే కాగుంటుంది దారిలో పది మైళ్ళు పొడవున్న ఆ గ్రామాలన్నీ వదిలేసి యివ్వడం సరికాదు ఈ ఒక్క విధానాన్ని అవలంబిస్తే ఆ పద్ధతిలోనే పెద్దమార్పు వస్తుంది అభివృద్ధి వస్తుంది పక్షపాతం పోతుంది ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను

మహమ్మద్ రజాబ్ లి — అధ్యక్షా, అయిదు డిమాండ్లు కలిపి మాట్లాడమన్నారు అయిదు డిమాండ్లు — అయిదు గురు మంత్రులు యిక్కడ కూర్చున్నారు వంశపాండవులలాగా — సమయం రాత్రి ఎనిమిది కావస్తున్నది — ద్రౌపది మాత్రం కనిపించడంలేదు (నవ్వులు) ఒక్కొక్క డిమాండు గురించి కాస్త కాస్త చెప్పి నా నియోజకవర్గానికి న్యాయం కల్పించాలని అనుకుంటున్నాను

మొదట — మంచినీటి సరఫరా విషయం తీసుకుంటే — ఖమ్మంలో దిన దినం జనాభా పెరిగిపోతున్నది. ఇప్పుడు దాదాపు లక్ష జనాభా వున్నది మంచినీటి కొరత చాలా ఎక్కువగా వున్నది దీనికొరకు కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట మునేటిదగ్గర tank నిర్మాణం చేశారు. Up level గా పెరుగుతున్న యీ tanks కి వేసవిలో నీటిసరఫరా బహు యిబ్బందిగా వున్నది వేసవిలో బిందెబెడ, 15 పై నలు పెట్టవలసివస్తున్నది ఇబ్రహీంపూర్ దగ్గర నిర్మాణం చేసేది త్వరగా చేయకపోయినట్లయితే ఖమ్మంమెట్టు నీటిసరఫరాలేక కటకటలాడి పోతుంది దాన్ని చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక — పోలీసు డిపార్టుమెంటు వున్నది పైనుండి క్రిందిదాకా — యీ డిపార్టుమెంటు, ఎంతో శాస్త్రాధారితంగా దౌర్జన్యాలు జరపడం, ప్రజాస్వామ్య హక్కులకు భంగకరంగా ప్రవర్తించడం జరుగుతున్నదనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది శాంతిభద్రతల పేరుతో నక్సలైట్ల మూవ్ మెంటును అణచడానికి జరుపుతున్న అట్రాసిటీస్ యీ నిర్బంధవిధానం చెప్పడానికి వీలులేని స్థితిలోనే వున్నట్లు గత కొద్దికాలంనుంచి మనం అనుభవంలో చూస్తున్నాము ఖమ్మం పట్టణంలో వున్న స్వర్ణకారడు — రామబ్రహ్మచారిని వట్టుకొని వివరీణంగా దెబ్బలుకొట్టి ఎక్కడ వున్నాడా తెలియకుండా చేసి, చంద్రవట్ల సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నిజాముద్దీన్ అనే అతను రెండు వేల రూపాయలు తీసుకొని విడచిపెట్టడం జరిగింది ఎందుకు ఇట్లా జరిగిందనేది పరిశీలించాలి ఆ థావాలన్నవారుంటే కేసు పెట్టాలి, ప్రాసెక్యూట్ చేయాలి కాని ఏమీ లేకుండా రెండు వేల రూపాయలు తీసుకొని, అతనిని నావచితకగొట్టిన ఘటన గురించి హోమ్ మంత్రిగారికి చెప్పాము, పిటిషను యిచ్చాము దేశపాలకులైన ఇండిరాగాంధీనుంచి చవానుగారివరకూ విజ్ఞప్తులు పంపించడం జరిగింది పిండిపోలులో రోడ్ సంల వయోవృద్ధుని, నక్సలైట్లతో సంబంధం లేనివానిని అరెస్టు చేసి ఒక పెద్ద మొత్తాన్ని బరామత్తు చేశారనేది ఒక వినిపిడి, లూటీ సొమ్ము రికవరీ చేసినట్లు చేశామని, కొత్త గూడెము,

చంద్రవట్ల ప్రేక్షకులకు సంబంధించిన సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులు ఆయనను ఇన్విస్టిగేషను వర్కనుకోసం కొంతకాలం వుంచుకొన్నారు రూమరు ఏమంటే అతనిని కాల్చే శాతనే, కాని నెల్లా శతరువాత అతను శిల్పమైపోయి, ఎముకలతో యింటికి వచ్చాడు. ప్రజాస్వామ్యానికి భంగకరంగా యీ డిపార్టుమెంటులో అనేక అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి వీరు భూస్వాముల అండగా నిలుస్తున్నారు చీటిమాటికి లాండు డిస్కంప్రైజిస్లో ప్రమేయం కల్పించుకుంటున్నారు నగ్నంగా అధికార దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు ఇది ఒక పోలీసు కానిస్టేబుల్ కాని, పాడ్ కానిస్టేబుల్ కాని. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగాని, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగాని చేసేది కాదు ఉన్నతాధికారుల దగ్గరనుంచి యీ అధికార దుర్వినియోగం వచ్చింది. ఇవన్నీ సంస్కరించకపోతే యీ డిపార్టుమెంటుకు శాంతిభద్రతల పేరుపోయి ప్రజాభయకలనే వన్నే రాబోతుంది ప్రకాంతమైన సద్భతులలో ప్రజాఉద్యమం రైతు వ్యవసాయసంఘం, ఈ వ్యవసాయకార్యకర్తలు ఊరేగింపులు చేసినా, సమ్మెలు చేసినా అనేక మైన అంతులు విధించడం జరుగుతోంది ఇటీవల అసలు ఎక్కడైనా శాంతిభద్రతలు వున్నాయో పోలీసువారు చూస్తుంటే—ఎన్నో అస్థులను నాశనం చేసిన ఘటనలు వున్నాయి ఈ ప్రజాస్వామ్యములో బంజరు భూములను సాగుచేసుకుంటున్న వ్యవసాయ కార్మికులను, కేద్రప్రజలు—శోయల యిలాంటివారిని నిర్హాక్షిణ్యంగా అణచివేయడం జరిగింది భద్రాచలం డివిజనులో కిక్కిరింపు సంవత్సరం 2 (ఎ) భూములు సాగుచేసుకుంటున్న సందర్భంలో ఒక కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యకర్త బి ఎస్ రామయ్య అనేవారిని అరెస్టుచేసి, కేసు పెట్టకుండా 9 రోజులు నిర్బంధంలోవుంచి వదలిన ఘటనలు వున్నాయి ప్రజా స్వామ్య హక్కులకు భంగం కలిగించే యీ పోలీసు డిపార్టుమెంటు పదవీ దుర్వినియోగాలను అరికట్టకపోతే యీ డిపార్టుమెంటు ముందుకుపోజాలదు, శాంతిని రక్షించలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను మైనరు ఇరిగేషను పథకాలకు సంబంధించి రాఫువరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, విస్తృతమైన ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వం స్కీములు ఆలోచిస్తోంది, శంకుస్థాపనలు చేస్తోంది, సున్నం వేస్తుంది, ముగ్గులు పోస్తుంది ప్రజలందరికీ భోమలు కల్పిస్తోంది కాని ఏ పథకమూ పూర్తికావడంలేదు నా అనుభవంలో ఖమ్మం జిల్లా ఇల్లందు తాలూకాలో నెమలిపురిగట్టు నిర్మాణం పూర్తి అయింది, కాలువలు త్రవ్వడంకూడా రడిగా ఒకవైపు అయింది రెండవ వైపు కాలేదు అది కాస్తా ఎందుకు అయిందంటే, ఆపై ప్రాంతంలోవున్న శాంతిగ్రామకు అనుకూలంగా వుండేవారి భూమికి నష్టం అవుతుంది కాబట్టి, దీని కేపాసిటీ తగ్గించి కాలువల నిర్మాణం అవుచేయడం జరిగిందని జనం అనుకుంటున్నారు. సిద్ధారెడ్డిగారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు స్థానిక రైతాంగం వారికి మొరపెట్టుకోవడం జరిగింది సిద్ధారెడ్డిగారికి స్వయంగా తెలుసు. ఈవిషయంలో మంత్రిగారు వెంటనే తగు జాగ్రత్త తీసుకొని యీ పథకం చేపట్టాలి అది

మొన్న సైక్లోనుకు గురయింది అక్కడ ప్రజలు మైనరు ఇరిగేషనుమీద ఆధార పడే బ్రతకవలసివుంది మైనరు ఇరిగేషను కుంటలు, చెరువులు తెగిపోయినవి చాటిని మరమ్మత్తు చేసి తడదామే రైతాంగానికి యిబ్బంది లేకుండా ప్రభుత్వం ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో చాలా అన్యాయమైన ఒక ఆచారం ప్రవేశపెట్టారు శ్రమదానం అంటారు ఇది కరువు ప్రాంతాలకు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకూ గొడ్డలిపెట్టువంటిది. అగ్రామానికి మెటీరియల్ తీసుకుపోవడం తీసుకుపోతాడు మార్గం సరిగాలేక, ఇన్ కస్టిని యంటుగావున్న గ్రామాలకు ఒక సెంటరునుంచి 18 మైళ్లు 19 మైళ్లు మెటీరియల్ ఐరన్ పోల్ గాని, సిమెంటు పోల్ గాని, వైరులుగాని బండ్లమీద తీసుకు పోవాలంటే తమ చేతిలో పండిన పంట తీసుకువేళ్లడానికి దిక్కులేని రైతాంగం ఎట్లా తీసుకువెళ్లగలుగుతారు? మీరు యీ మెటీరియల్ మోసుకుపోండి, ఎలక్ట్రిసిటీ యిస్తామంటే ఇది అర్థం కావడంలేదు రెండు సంవత్సరాలనుంచి యీ ప్రకారంగా ఏద్యుచ్చక్తిని తమ గ్రామాలకు విస్తృతం చేసుకోలేని రైతాంగం ఎంతోమంది వున్నారు కాబట్టి, యీ స్కిమురు రద్దు పరచాలని ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటువారికి మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ఆర్ మహానంద — అధ్యక్షా, ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వాలి రెవ్యూనరేషను రేటును 12 పర్సెంటు నుంచి ఎక్కువ చేశారు అది మెట్ట ప్రాంతాలకు కూడా అవ్వ యింపజేస్తున్నారు ఇట్లా అయితే అక్కడ ఒక స్కిము కూడా రాదు రెవ్యూనరేటు కాదని స్కిము తీసెస్తున్నారు. క్రానికల్ ఫామిన్ ఏరియాస్ కై నా యీ అంటిది లేకుండా చేస్తే మంచిది. మోటావాపులు వుండే ప్రాంతాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వకపోతే కష్టం మోటావున్నవారికి ఎప్పుడూ తీరుకాటు వుండదు. అందువల్ల మోటావాపులున్న చోట ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వడంలో ప్రాధాన్యత యివ్వాలి నరసారావుపేటమునిసిపాలిటీకి డ్రెయినేజీ స్కిముకు ఎక్కువ డబ్బు యిచ్చారు. నెల్లూరు ముని. పాలిటీకి తక్కువ డబ్బు యిచ్చారు. అది ముఖ్యమంత్రిగారి జిల్లా ఆఫీ, తన జిల్లాకు ఎక్కువ యిస్తే ఎక్కువ యిచ్చు కున్నారని అంటారని భయపడ్డారేమో కాని ఎక్కువ గ్రాంటు యిచ్చి యీ స్కిము ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను

(The house then adjourned till Half-past Eight of the clock
on Saturday the 27th September, 1969)

**అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో డిమాండు XII ను ప్రవేశపెడుతూ
హోంశాఖ మంత్రి చేసిన ప్రసంగం**

సభాపతి మహోదయా,

1969-70 సంవత్సరానికి శైశ్ర శాఖకు సంబంధించిన డిమాండును సభవారి పరిశీలనకు సమర్పిస్తున్నాను

శైశ్రకు సంబంధించిన యీ డిమాండు మొత్తం రూ 1,28,10,000 లు ఈ సంవత్సరం శైశ్ర, ధృవీకృత పాఠశాలలు, బాలనేరస్తుల పాఠశాల అనంతర రక్షణగృహం, ప్రాజేషను వద్దతి, నిరోధక కార్యక్రమాలకు సంబంధించి యీ శాఖ అవసరాలకు యీ మొత్తం ఉపకరిస్తుంది ప్రజాశిశు కార్యక్రమం ఈ మొత్తంలో చేరదు ఈ మొత్తం వివిధ కార్యక్రమాలకు యీ క్రింది విధంగా పంపిణీ చేయబడింది

	రూ	
నల్-శైశ్రతోసహా శైశ్ర	1,02,94,900	80 4 %
ధృవీకృత పాఠశాలలు, రిమాండు గృహాలు	12,02,800	9 8 %
ప్రాజేషను పని	4,88,000	3 9 %
నిరోధక కార్యక్రమాలు	78,400	0 6 %
అనంతర రక్షణ వగైరాతోసహా పర్యవేక్షణ	2,52,800	1 9 %
జీత భత్యముల నవరణకు ఏక మొత్తం	2,48,400	1 9 %
హైకోర్టు అమలుజరుపు పోలీసు బందోబస్తు చార్జీలు	80,00	0 2 %
మద్రాసు రాష్ట్రానికి చెల్లించదగు నివాసుల నిర్వహణ చార్జీలు	2,19,700	1 8 %
	1,28,10,000	
ప్రజాశిశు కార్యక్రమం	25,000	
	1,28,35,000	

ఈ వ్యయంలో అధికభాగం శైశ్రలోను, బాలల చంస్థలలోను ఉంచిన వారికి ఆహారం, ఖట్టలు, వడకలు, వైద్యసౌకర్యం, విద్య, శిక్షణ నడుపాయాల కోసం ఉద్దేశించబడింది ఖర్చు పద్ధతులను స్థూలంగా యీ క్రింది విధంగా వర్గీకరించవచ్చును

రూ.		
ఆహారం, బట్టలు	59,11,100	46 1 %
వైద్య సౌకర్యం, పారిశుధ్యం	4,74,200	3 7 %
విద్య, శిక్షణ, వర్కు-షాపు	12,74,000	9 9 %
ప్రాజెక్టు అమలుజరుపు పోలీసు బందోబస్తు చార్జీలు	80,000	0 2 %
సిబ్బంది	80,25,800	28 6 %
అద్దె, పన్నులు, ఫ్రైదులకు చెందిన రవాణా కార్యాలయం వ్యయం వగైరా	8,48,400	6 6 %
ప్రాజెక్టు నిర్వహణ	4,93,000	3 9 %
నిరోధక కార్యక్రమం	78,400	0 6 %
ప్రధాన కార్యస్థాన సిబ్బంది, అనంతర రక్షణ	2,17,000	1 7 %
జీతభత్యాల నవరణకు ఏక మొత్తం	2,48,400	1 9 %
మద్రాసు రాష్ట్ర మునకు చెల్లించదగు వివాసుల నిర్వహణ చార్జీలు	2,19,700	1 8 %
ప్రణాళికా కార్యక్రమం	25,000	
	1,28,85,000	

జైళ్ళకాని పాలనను స్థూలంగా జైళ్లు, బాల నేరస్థుల పాఠశాల, ధృవీకృత పాఠశాలలు, ప్రాజెక్టు, అనంతర రక్షణ, నిరోధక కార్యక్రమాలు అన్న శీర్షికల క్రింద వర్గీకరించడం జరిగింది.

జైళ్ళు

ప్రస్తుతం రాష్ట్రం మొత్తంమీద 156 జైళ్ళు ఉన్నాయి. వాటిలో 4 పెంట్రల్ జైళ్ళు, 7 జిల్లా జైళ్ళు, 2 ఆరుబయలు జైళ్ళు, 1 స్త్రీల రాష్ట్ర జైలు, 41 సబ్ జైళ్ళు చేరివున్నాయి. పెంట్రల్ జైళ్లు, జిల్లా జైళ్ళలోగల అధికృత

వనతి చాటిలో గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరం వున్న ఖైదీల సంఖ్యా వివరాలు
దిగువ పొందుపరచబడినాయి

ఖైదు పేరు	ఖైదీల సంఖ్య		
	అధికృత వనతి	4-1-1969 తేదీ నాటికి	5-7-1969 తేదీ నాటికి
(1)	(2)	(3)	(4)
1 సెంట్రలు ఖైదు, రాజమండ్రి	1,212	1,432	1,472
2 సెంట్రలు ఖైదు, విశాఖపట్నం	762	1,008	1,484
3 సెంట్రలు ఖైదు, మైదరాబాదు	772	988	1,050
4 సెంట్రలు ఖైదు, వరంగల్లు	599	738	1,964
5 జిల్లా ఖైదు, నెల్లూరు	500	454	774
6 జిల్లా ఖైదు, సికిందరాబాదు	462	400	179
7 జిల్లా ఖైదు, నిజామాబాదు	288	217	377
8 జిల్లా ఖైదు, మహబూబ్ నగరు	78	122	69
9 జిల్లా ఖైదు, కరీంనగరు	98	79	378
10 జిల్లా ఖైదు, నల్గొండ	84	78	272
11 జిల్లా ఖైదు, నంగారెడ్డి	25	52	124
12 స్త్రీల రాష్ట్ర ఖైదు, రాజమండ్రి	200	187	60
13 ఖైదీల వ్యవసాయ కాలనీ,			
అనంతపురం	50	156	211
14. ఖైదీల వ్యవసాయ కాలనీ, మౌలాళి	55	59	75

రాష్ట్రంలోని సబ్ ఖైళ్ళలో 14-11-1968 తేదీనాటికి వున్న మొత్తం
ఖైదీల సంఖ్య చాదాపు 4,000

సెంట్రలు ఖైళ్లు, జిల్లా ఖైళ్ళలో అధికృత వనతి 5,870 కాగా, 1969
జులై మధ్యకాలంలో ఆ ఖైళ్ళలో చాదాపు 10,000 ల మంది ఖైదీలున్నారు.
అధిక సంఖ్యలో వున్న శాసనోల్లంఘనం చేసినవారికి వనతి కల్పించడానికిగాను
అనేక స్థలాలలో తాత్కాలిక ఖైదు శిబిరాలను ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చింది.
ప్రివెంటివ్ డిపార్టుమెంట్ నిర్బంధించిన వ్యక్తులను అన్ని సెంట్రల్ ఖైళ్ళ
లోను, సికిందరాబాదు జిల్లా ఖైదులోను నిర్బంధించడం జరిగింది.

పృథ్వి శిక్షణ

రాష్ట్రంలో 4 సెంట్రల్ జైళ్లున్నాయి వీటికి పూర్తి కాలపు సూపరిం టెండెంట్లు వున్నారు ఒక సంవత్సరం మైగా కారాగారశిక్ష విధించబడినవారు, యాష్టవ శైలీలు, మరణ శిక్ష విధించబడ్డ శైలీలను ఈ జైళ్ళలో వుంచుతారు ఈ సెంట్రల్ జైళ్ళలోని శైలీలకు వడ్రంగం, చేత, దర్జీపర్, కమ్మరం, నబ్బులు, ఫైనల్ తయారీ, పాదరక్షల తయారీ, కంబళ్ళ తయారీ, మద్రణ, పుస్తకాల జైంగు మొదలైన వస్తువులలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది నూలువడకడం, నేత చేయడంలో శైలీలకు శిక్షణనిచ్చే నిమిత్తం వరంగల్లు ప్రాదరాబాదు, రాజమండ్రిలోని సెంట్రలు జైళ్ళలో ప్రతీదాసలోను పదేసి మర మగ్గాలు ఏర్పాటు చేయి డ్డాను సికిందరాబాదు, కల్లూరులలోని 1 వ తరగతి శిక్షా జైళ్ళలో ఏడ్రంగం, నేత, నవ్వారునేత, లాండ్రీ, కమ్మరం మొదలైనవాటిలో శిక్షణ సౌకర్యాలు వున్నాయి విద్యావంతులైన శైలీలకు పని కల్పించడానికి గాను, ప్రాదరాబాదు, రాజమండ్రి సెంట్రలు జైళ్ళలో 1968 సంవత్సరంలో ప్రారంభించిన ముద్రణ యూనిట్లు రెండూ ముద్రణకాని వర్తవేక్షణకింద సంత్పత్తిరంగా పనిచేస్తున్నాయి. పాతకాలపునాటి జైలు పరిశ్రమలను నడవడంలో ఎక్కువ ఆటంకం వున్నప్పటికీ 1967-68 లో ఈ కాఖ రూ 14,49,000 అ ఆదాయాన్ని పొందగలిగింది ఈ సంవత్సరం రూ 15,00,000 అ ఆదాయం లభిస్తుందని ఆశించబడుతున్నది. శైలీల పునరావాసం నిమిత్తం వారికి ప్రయోజనకరమైన పరిశ్రమలలో శిక్షణ నివ్వడమే కాకుండా, తయారీలో కాణ్డత్ వుండేటట్లు చూడడంలో అధిక శ్రద్ధ వహించబడుతున్నది తయారైన వస్తువులకు ప్రభుత్వ కాఖలనుండి గిరాకీ పెరగడమే కాకుండా ప్రజలనుండి కూడ గిరాకీ లభిస్తున్నది ప్రస్తుతం వున్న పరిశ్రమలను అధునాతనం చేసేవరకు ఈ కాఖ ఆ గిరాకీలను తీర్చే స్థితిలోలేదు శైలీలకు పునరావాసాన్ని కల్పించే విషయాన్ని, ప్రభుత్వంనుండి, ప్రజలనుండి లభిస్తున్న గిరాకీని దృష్టిలో వుంచు కొని, ప్రస్తుతం వున్న పరిశ్రమలలో విద్యుచ్ఛక్తితో నడిచే చిన్న యంత్రాలను ప్రవేశ పెట్టడానికి, కొత్త పరిశ్రమలను ప్రవేశ పెట్టడానికి కూడ ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నది జైలు ధ్రువీకృత పాఠశాలల పరిశ్రమలకు సంబంధించిన సమాచారం అందజేసే నిమిత్తం ఒక వ్యాపార కేంద్రాన్ని ప్రారంభించే అవసరం గుర్తించబడింది ఉత్పత్తి పంపిణీలను సమర్థవంతంగా నిర్వహించడానికి అర్ధర్లను సక్రమంగా స్వీకరించే నిమిత్తం కూడా యిది పునయోగపడుతుంది. భాళీగాను, కేంద్ర స్థానంలోను వున్న ఈ కాఖకు చెందిన స్థలంలో వ్యాపార కేంద్ర నిర్మాణం చేపట్టబడుతున్నది. ఈ కేంద్రానికి సులభ రైల్వే రవాణా సౌకర్యాలుంటాయి

జైళ్ళలో విద్య

అన్ని సెంట్రల్ జైళ్ళలోను వయోజన విద్యా తరగతులు నిర్వహించ బడుతున్నాయి. ఉన్నత చదువులపై కోరిక గలవారికి, జైళ్ళ లోపలే చాటిని కొనసాగించడానికి వీలుగా జైలు పాఠశాలలను మాధ్యమిక పాఠశాలలుగాను, ఉన్నత పాఠశాలలుగాను స్థాయి పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఇటీవలే ముఖారు

నిచ్చింది అధికార, అనధికార సంస్థలు నిర్వహించే ఉన్నత తరగతులకు పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు కూడా నేరస్థులకు తర్ఫీదు ఇస్తారు ప్రత్యేక మాఫీలు ఇవ్వడం ద్వారా ఖైదీలు పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులవడానికి ప్రోత్సహించబడుతున్నారు

1988 సంవత్సరంలో రాష్ట్ర వినిధ సెంట్రల్ జైల్లోను ఉంచబడిన ఖైదీలు దిగువ తెల్పిన పరీక్షలకు హాజరయ్యారు వారి ఫలితాలు ఆ యా శీర్షికకు ఎదురుగా చూపబడ్డాయి

అధ్యయన స్వభావం	హాజరయిన వారి సంఖ్య	ఉత్తీర్ణులయిన వారి సంఖ్య
1 తెలుగు తరగతులు ..	854	271
2 హిందీ పరీక్షలు .	854	208
3 ఉర్దూ పరీక్షలు ,	85	80
ఉత్తీర్ణత శాతం—88 శాతం ...	744	507

గ్రంథాలయాలు, పత్రికలు

అన్ని సెంట్రల్ జైల్లకు, ఆరుబయలు జైల్లకు మంచి పుస్తకాలున్న గ్రంథాలయాలున్నాయి దినపత్రికలు, ఇతర పత్రికలుకూడా సరఫరా చేయబడుతున్నాయి

సాంస్కృతిక, వినిోద కార్యకలాపాలు

అన్ని సెంట్రల్ జైల్లలోను, 1 వ తరగతి జిల్లా జైల్లలోను ఖైదీలకు నాటకాలు, చలనచిత్ర ప్రదర్శనలు, చర్చాగోష్ఠులు, ఆటలు, క్రీడలు మున్నగు వాటిలో పాటిలవంటి వినిోదకర, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు ఏర్పాటువుతున్నాయి

క్యాంటీనులు

అన్ని సెంట్రల్ జైల్ల జైల్లలోను ఖైదీల ప్రయోజనార్థం క్యాంటీనులు నడపబడుతూనే ఉన్నాయి ఈ క్యాంటీనులు నామమాత్రపు లాభాల ప్రాతిపదికపైనే నడపబడుతున్నప్పటికీ, కొన్ని జైలు క్యాంటీనులు బాగా లాభా లాభించాయి ఈ లాభాల నుండి ఫియో ప్రొజెక్టుల మున్నగునవి ఏర్పాటు చేయడానికి వీలయింది

పెరోలు .

లోగడ మారిరిగానే పెరోలు, శివ ముగియకముందే విడుదల చేయడం కొనసాగుతున్నది. దిగువ ఇచ్చిన సంఖ్య వివరాలు ఈ సంవత్సరంలో ఎక్కువ మంది ఖైదీలకు పెరోలు ఇవ్వబడినట్లు తెలియజేస్తాయి

సంవత్సరం పెరోలు	ఇవ్వబడినది	తిరస్కరించబడినది
1963	159	135
1964	195	117
1965	275	111
1966	348	142
1967	340	124
1968	477	253

శిశు ముగియకముందే విడుదల

1965	161
1966	105
1967	148
1968	157

కుటుంబ నియంత్రణ

జైల్లోని ఫైదీలకు కుటుంబనియంత్రణ పద్ధతులు పాటించడానికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వబడుతున్నది. ఇంతవరకు, 18 మంది నేర్పులు స్వచ్ఛందంగా వేసక్రమీ ఆపరేషన్లు చేయించుకొన్నారు. ఫైదీల నేత్రదానం

మరణశిక్ష విధించబడిన రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులోని ఫైదీలు ఇద్దరు 28-2-1968 తేదీన తమ నేత్రాలను దానం చేశారు. ఆ తేదీనే వారిని ఉరితీయడం జరిగింది.

నెక్లతాబాదు. జిల్లా జైలులో మరణశిక్ష విధించబడ్డ ఒక ఫైదీకూడ 26-7-1968 వ తేదీన తన నేత్రాలను దానం చేశాడు. ఆ రోజుననే ఆయనను ఉరితీయడం జరిగింది. అదేవిధంగా మరణశిక్ష విధించబడ్డ ఒక కన్నుగల మరొక ఫైదీకూడ తన నేత్రాన్ని దానం చేశాడు. ఆయనను ఆ రోజుననే, అంటే, 28-8-1968 వ తేదీన ఉరితీశారు.

జిల్లా జైలు

రాష్ట్రంలో 7 జిల్లా జైలు ఉన్నాయి. వాటిలో రెండింటికి అంటే సికిందరాబాదు, నెల్లూరులలోగల జైళ్ళకు పూర్తికాలం పనిచేసే మూడరింటుం డెంటు ఉన్నారు. మిగతావాటిని వైద్యాధికారులు నిర్వహిస్తున్నారు. విచారణలో ఉన్న ఫైదీలు, సంవత్సరంలోపు శిక్ష విధించబడ్డవారు, జిల్లా జైల్లో ఉంచబడతారు. జిల్లా జైలు చాలవరకు వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలనుండి వచ్చిన ఫైదీలకు మేలురకం వ్యవసాయ పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. స్వల్పకాలిక ఫైదీలను పంపిరిందడమనేది ఒక గడ్డు సమస్య. వారు జైల్లో కొద్దికాలం మాత్రమే వుంటారు, కష్టక సాగు

ఎందులోనూ నేర్పు సంపాదించలేదు వారు తిరిగి నేరాలకు పాల్పడకుండా నిరోధించేందుకు తగిన క్రమ శిక్షణను అలవర్చడంకూడా సాధ్యపడడంలేదు. మరల మరల నేరాలుచేసే వారిలో అధికభాగం స్వల్పకాలిక ఖైదీలే కనుక వారిని సంస్కరించేందుకు కట్టుదిట్టమైన కార్యక్రమం ఒకటి ఆలోచనలో ఉన్నది త్వరలోనే అది ప్రవేశపెట్టబడుతుంది

ఆరుజయటి జైలు శిబిరాలు, వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు
అనంతపురంలో ఖైదీల వ్యవసాయ కాలనీ

ఈ కాలనీ 1,427 ఎకరాల విస్తీర్ణం కలిగివున్నది ఇంతవరకు 200 ఎకరాలు మాత్రమే సాగుక్రిందికి తేబడ్డాయి మధ్యపెన్నార్లు కాలవ (తుండభద్ర ఎగువ కాలవ) ఈ కాలనీగుండా పోతున్నప్పటికీ నిధుల కొరత కారణంగా ఎక్కువ భూమిని సాగుచేయడానికి వీలుపడలేదు ఇదేండ్లలో 500 ఎకరాలను ఆయకట్టు క్రిందికి తేవటానికి ఏడాదికి రూ. 1 లక్షలు ఖర్చుకాగల పథకం ఒకటి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది బావులను ఎక్కువగా త్రవ్వించి, విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేసినట్లయితే మంచి ఫలితాలు సాధించటానికి అవకాశం వున్నది. ఆధునిక వ్యవసాయ పరికరాలలో ఖైదీలకు శిక్షణ ఇచ్చి, ఈ కాలనీని పరిశోధనా కేంద్రంగా రూపొందించడం అన్నది తొలుత ఉద్దేశించిన కార్యక్రమంలో ఒక భాగంగా వున్నది దీనిని అమలుపరచటానికి శగు చర్య తీసుకోబడుతున్నది. ఖైదీలను ఎక్కువగా చేర్చుకొని, ఎక్కువ పనులను సమకూర్చుటకోసం ఎత్తివేయబడిన వైతొలు శిబిరంనుండి సామగ్రి తరలించబడింది సమగ్రమైన వ్యవసాయ పరికరాలతో ఈ కాలనీ కడపటికి 300 మంది ఖైదీలకు వసతి కల్పించగలదని ఆశించబడుతున్నది ఈ ఏడాదిలో ఈ కాలనీలో గొర్రెల పెంపకం, కోళ్ళ శ్లేషం, పాడి శ్లేషంకూడా ఏర్పాటుచేయడానికి ఉద్దేశించబడింది ఆధునిక వ్యవసాయంలో శిక్షణ ఇవ్వటానికి, వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను త్వరితం చేయటానికి ఒక ట్రాక్టరుకూడా సమకూర్చబడింది

మోలాలీలో వ్యవసాయ కాలనీ

ఈ కాలనీ నగరానికి సమీపంలో వున్నది ఈ స్థలాన్ని ఎక్కువమంది దర్శిస్తూవుంటారు ఈ కాలనీ విస్తీర్ణం 242 ఎకరాలు అందులో 50 ఎకరాలు సాగులో వున్నది స్థానికంగావున్న జైలు సంస్థల అవసరాలను తీర్చడంకోసం ప్రధానంగా ఇచ్చట కూరగాయలు పండించడం జరుగుతున్నది జైళ్ళలోవున్న సమ్యుర్లాన్ని తగ్గించడంకోసం 400 మంది ఖైదీలకు సరిపడేవిధంగా ఈ కాలనీని విస్తరించేయడానికి, ఖైదీలకు వ్యవసాయంలో శిక్షణ ఇవ్వటానికి ఉద్దేశించబడింది. తగినన్ని నిధులు లేని కారణంగా ఈ పనిలో ఎక్కువ ప్రగతి సాధించబడలేదు.

జైలు తోటలు ఆన్నిటిలోను కలిపి రూ. 2.38 లక్షల విలువచేసే వ్యవసాయ ఫలసాయం లభించింది. ఇందులో కూరగాయల ఫలసాయం ఎక్కువగా వున్నది ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులలో శిక్షణ ఇవ్వడంకోసం ఇటీవల ఒక ట్రాక్టరుకూడా సమకూర్చబడింది.

రాష్ట్రంలో 158 సబ్-తైళ్ళున్నాయి వాటిలో 9,409 మందికి అధికృత వసతి ఉన్నది వాటిలో కొన్నిటికి కడపమే మగమ్మతులు అవసరమై ఉన్నందున, కొన్నిటిలో ఫైదీలు లేనందున 17 సబ్-తైళ్ళను తాత్కాలికంగా మూసివేయడం జరిగింది. సబ్-తైళ్ళలో తాజా లెక్కల ప్రకారం 8,889 మంది ఫైదీలున్నారు. సబ్-తైళ్ళ నిర్వహణ, తైళ్ళ ఇన్-స్పెక్టరు జనరలు సాధారణ నియంత్రణకు లోబడి జాడిషియలుకాని క్రిందనే ఉన్నది విచారణలో వున్న ఫైదీలను, ఒక నెల అంతకు తక్కువ కాలం శిక్షింపబడిన ఫైదీలను ఈ సబ్-తైళ్ళలో ఉంచడం జరుగుతున్నది. ఉత్తమ నిర్వహణకు, స్వల్పకాలిక శిక్షణ కార్యక్రమాలను ప్రవేశపెట్టడానికి వీలగా, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడినప్పుడు సబ్-తైళ్ళ నియంత్రణను పూర్తిగా తైలుకాకు బదిలీ చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

ప్రభుత్వం ప్రథమ చర్యగా, జిల్లాలోని ముఖ్యస్థలాల్లో ఉండి మామూలుగా ఇతర సబ్-తైళ్ళలోకంటే ఎక్కువ మంది ఫైదీలుండే ఈ క్రింది సబ్-తైళ్ళ ప్లాయిని II వ గ్రేడు సబ్-తైళ్ళుగా ఇదివరకే పెంచడం జరిగింది.

- 1 సబ్-తైలు II వ గ్రేడు విజయవాడ
- 2 సబ్-తైలు II వ గ్రేడు, చిత్తూరు
- 3 సబ్-తైలు II వ గ్రేడు, కడప
- 4 సబ్-తైలు II వ గ్రేడు, గుంటూరు.

ఈ సబ్-తైళ్ళలో పోలీసు గార్డుల స్థానే తైలు గార్డు సిబ్బంది నియమించబడింది సబ్-తైళ్ళన్నింటినీ దళలవారీగా ప్యాథీనం చేసుకొనే సాధారణ కార్యక్రమంక్రింద ఈ వాలుగు II వ గ్రేడు సబ్-తైళ్ళలోను క్లాఫీయ సబ్-తైలు తైలర్లు, హెడ్ చార్జర్లు నియమించబడ్డారు

బాల నేరస్థుల పాఠశాల -విశాఖపట్నంలో ఒక బాల నేరస్థుల పాఠశాల ఉన్నది ఇందులో 120 మందికి అధికృత వసతి ఉన్నది ఇందులో 8-2-1969 న 122 నిర్బంధితులు పూడగా ప్రస్తుతం (4-1-1969 న) 187 మంది వున్నారు 18-21 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సుగల నేరస్థులను 28 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చేవరకు ఈ బాల నేరస్థుల పాఠశాలలో ఉంచడం జరుగుతుంది విద్యతో పాటు వడ్రంగం, దర్జీ వని చంటి వృత్తులలో కూడ వారికి శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది సత్ప్రవర్తన కలిగిన ఫైదీలు ఇళ్ళకుపోవడానికి స్వల్పకాలిక సెలవు మంజూరు చేయబడుతుంది ప్రభుత్వం నియమించిన విజిటర్స్ కమిటీ ఆరు నెలల కొక సారి నిర్బంధితులను గురించి పరిశీలన జరుపుతుంది నిర్బంధితులను ముంచుగా (తై సెన్సు) విడుదలచేసే విషయమై ఆ కమిటీ చేసే సిఫారసులను తైళ్ళ ఇన్-స్పెక్టరు జనరలు తప్పనిసరిగ ఆమోదించడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా విడుదల అయ్యాక వారికి ఉద్యోగం వచ్చేటట్లు చూడడంలో కాకు చెందిన ప్రాజెషను అధికార్లు తోడ్పడతారు

నేర నిరోధక కార్యక్రమం - బాల భిక్షాటనను, తిరుగుబోతుతనాన్ని అరికట్ట, నిర్మూలన చేసే పథక మొకటి 1964 లో జంట నగరాల్లో ప్రారంభించబడింది. ఈ పథకం క్రింద తిరుగుబోతులు పాక్షిక భిక్షకులు నేరస్థులు కాకుండా నిరోధించడంలో, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదులలోపున్న రెండు శిక్షణ కేంద్రాలు గణనీయమైన కృషి చేశాయి. ఇంతవరకు ఈ పథకం క్రింద తిరుగుబోతులు పాక్షిక భిక్షకులకు సంబంధించిన 1,189 కేసులు చేపట్టబడ్డాయి. సలహా, పర్యవేక్షణ కార్యక్రమాలను అనుసరించేందుకు వారితో 724 మందిని ఒప్పించడం జరిగింది. మిగతా 465 మంది బాలురను ఆ రెండు శిక్షణ కేంద్రాలలోను చేర్చుకోవడం జరిగింది. తగు ఉద్యోగం లేదా తదనంతర శిక్షా సదుపాయాన్ని కల్పించడం ద్వారా తిరుగుబోతులనుండి తప్పించినమీదట '868 డిసెంబరు అంతస్తుద్దేశానికి 741 మంది బాలురకు పునరావాసం కల్పించడమైంది. 101 కేసుల సందర్భంలో మాత్రమే బాలురు ఆరాటేకుండా పోవడంగాని, మళ్ళీ తిరుగుబోతుతనానికి, భిక్షాటనకూ పాల్పడడంగాని జరిగింది. మిగతా 297 మంది బాలురలోనూ ప్రస్తుతం సలహా పర్యవేక్షణలో 121 మంది, శిక్షణలో 176 మంది ఉన్నారు. ఇంతవరకు గత నాలుగేండ్లనుంచి చేసిన ఖర్చు రూ. 2.72 లక్షలు అంటే ఏడాదికి తలసరిన రూ. 69 లు అవుతున్నది. పోతే ధ్రువీకృత పాఠశాలలలోని బాల నేరస్థుల నిర్వహణకు ఏటా ఆద్యే రూ. 600 లు ఖర్చుతో పోల్చి చూచినప్పుడు పైన తెల్పిన మొత్తం చాలా స్వల్పం. ఈ పథకంవల్ల బాల నేరాలను అరికట్టడమే కాకుండా ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు పంపే పని లేకుండా తిరుగుబోతుతనాన్ని అరికట్టడంద్వారా ఈ కాఖ ఖర్చు బాగా తగ్గుతున్నది. నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో జనాభా ఎక్కువగావుండే విజయవాడ వంటి ఇతర పట్టణాలలో ఇవే మోస్తరు పథకాలను ప్రారంభించడానికి ఉద్దేశించబడింది.

ధ్రువీకృత పాఠశాలలు గృహాల. — ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ఈ క్రింది సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి.

పరుస సంఖ్య	సంస్థ పేరు	అధికృత వసతి	28-12-1968 నాటికి ఉన్నవారి సంఖ్య
1	జూనియరు ధ్రువీకృత పాఠశాల హైదరాబాదు	400	400
2	జూనియరు ధ్రువీకృత పాఠశాల, ఏలూరు	450	412
3	సీనియరు ధ్రువీకృత పాఠశాల, హైదరాబాదు	400	326
4	బాలికల ధ్రువీకృత పాఠశాల మరియు బాలికల ఆస్థలియరీ హోం, హైదరాబాదు.	100	84
5	బాలుర ఆస్థలియరీ హోం, హైదరాబాదు	15	48

విచారణలో ఉన్న కాలపాలికలకు కోర్టులు తీర్పు ఇచ్చేవరకూ వసతి కల్పించడంకోసం, రిసెప్షను హోంలు, ఆగిరియరీ హోంలు ఉద్దేశించబడ్డాయి. 7 నుంచి 14 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు కలిగిఉండి కోర్టులచే శిక్షించబడిన పిల్లలు అనియరు ధ్రువీకృత పాఠశాలకు పంపబడతారు. కాగా 14-16 ఏండ్ల వయస్సుగల పిల్లలు సీనియరు ధ్రువీకృత పాఠశాలకు పంపబడతారు. ఈ పిల్లలు కనీస కాలంగా 2 ఏండ్లపాటు, గరిష్ట కాలంగా 18 ఏండ్లు నిండేవరకూ ఈ సంస్థలో ఉంచబడతారు. ధ్రువీకృత పాఠశాలల్నిటిలోనూ మామూలు విద్యా తరగతులుంటాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలాల ప్రకారం ఈ పిల్లలకు విద్యా బోధన చేయబడుతుంది. అంతేగాకుండా, హిందీ ప్రచార సభ, ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు ఇదర్-ఎ-అదేబియత్ ఉర్దూ మొదలైన సంస్థలు నిర్వహించే పరీక్షలకూడా శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. వేరే విద్యా సంస్థలలో ఉన్నత విద్య అభ్యసించడం కోసం ఎ పిల్లలన బాలురు అనుమతించబడతారుకూడా. ఈ సంవత్సరం వేరే సంస్థలలో సుమారు 40 మంది బాలురు చదువుతున్నారు. ఆ పాఠశాలలలో చదివినవారి పరీక్ష ఫలితాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

	హాజరైన వారి సంఖ్య	ఉత్తీర్ణులైన వారి సంఖ్య	శాతం
1 వాచ్య భాషా పరీక్షలు	408	298	73
2 పాఠశాలలలో ప్రభుత్వ పాఠశాల పరీక్షలు	889	489	55
3 మామూలు వెలుపలి పాఠశాలలకు హాజరయ్యేవారు	46	39	85

విద్యతోపాటు వివిధ వృత్తులలో శిక్షణ, స్కాటింగు, బ్యాంకు, వినోద కార్యకలాపాలు వైతిక బోధనకూడా వారికి ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

ధ్రువీకృత పాఠశాలలలోని విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రులను గూడటానికి స్వల్పకాలిక సెలవు ఇవ్వబడుతుంది. వారి ప్రవర్తనలో కలిగిన అభివృద్ధినిబట్టి, బాహ్య పరిస్థితులనుబట్టి శిక్షా కాలానికి ముందే లైసెన్సువై వారిని విడుదల చేయడంకూడా జరుగుతుంది. వారిని విడుదలచేశాక కాఖకు చెందిన ప్రాజేషను అధికారుల మూడేళ్ళపాటు వారిని గమనిస్తూ అనువైన ఉద్యోగం లభించేటట్లు కోర్టుడతారు.

పిల్లలు మరి లేత వయస్సులోవుండి తల్లిదండ్రులు ఆరా లేకుండా లేదా సాకటానికి కత్తి లేకుండావున్న కొన్ని సందర్భాలలో కోర్టులు వారిని ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు పంపుతాయి. అలాంటి సందర్భాలలో వారికి సంస్కరణకంటే గృహపాఠావరణమే ముఖ్యమని కనుగొనబడింది. అందుచేత నేర ప్రవృత్తి లేకుండా, సంస్కరణావశ్యకతలేన లేతవయస్కులైన పిల్లలను, శిశు సహాయ సంస్థ నిర్వహించే బాల నివాసానికి ఒక ధర్మపరిస్థితి నిర్వహిస్తున్న ఇండియా పేపా సోదాశానికి ఉదిలిచేయటానికి తర్ఫీతు తీసుకోబడ్డాయి. ఈ సంస్థలతో చిన్న పిల్లల

అవసరాలవల్ల ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి సావకాశముంది. ఈ రెండు సంస్థలలోను ఇంతవరకు టుమారు 70 మంది పిల్లలకు వనతి కల్పించబడింది కాఖవారు తలసరిని నెలకు రూ 80 ల చొప్పున నిర్వహణ ఖర్చులను చారికి చెల్లిస్తున్నారు.

ప్రాజేషను విధానం - ప్రాజేషను విధానం రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అమలులో వుంది జిల్లా ప్రాజేషను అధికార్లు 48 మంది ఈ పనిని చూస్తున్నారు కోర్టు కేసులలో ప్రాథమిక విచారణ జరపడమేకాకుండా పెరోలుమీద విడుదల చేయడానికి శిక్షణ ముగియకముందే విడుదలచేయడం నైస్సుపై విడుదల చేయడం మున్నగు సందర్భాలలో వారు సాంఘికవర్తమైన పరిశీలనలకూడ నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రాజేషనర్లు, మాజీ నేరస్థులు ధృవీకృత పాఠశాలలకు చెందిన మాజీ విద్యార్థులపై కూడ వీరు పర్యవేక్షణ జరుపుతారు పారిపోయిన పిల్లల తల్లి దండ్రుల ఆరాటీయడంలోను, వివాహ సంబంధమైన వివాదాలను పరిష్కరించడంలోనుకూడ కోర్టులు వీరి సేవలను బినియోగించుకొంటాయి గత సంవత్సరంలో జాతీయప్రాతిపదికపై విచారణ, పర్యవేక్షణ నిమిత్తం ప్రాజేషను అధికారుల సేవలను లభ్యంచేయడంకోసం ప్రాజేషను పని విషయంలో అంతర్ రాష్ట్ర సహకారాన్ని పొందడం సాధ్యమైంది

స్వల్పకాలిక నిర్బంధానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రయోజనకరం. నిర్బంధాత్మకం అయిన వద్దతిని ఏర్పాటుచేయడమే ప్రాజేషను విధానంయొక్క ప్రధాన కర్తవ్యం మొదటిసారిగా నేరంచేసినవానిని కొద్ది కాలంపాటు నిర్బంధించడంకోసం జైలుకు పంపడానికి జదులు సత్ప్రవర్తనకు వానిని ప్రాజేషను పై విడుదలచేయడానికి కోర్టుకు అధికారాలు ఉన్నాయి ప్రాదరాజాదు, పశ్చిమ గోదావరి, వరంగల్లు, ఖమ్మం, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలలో అమలునందున్న కేంద్ర ప్రాజేషను నేరస్థుల చట్టం ప్రకారం, రెండవసారి మూడవసారి చేతం చేసినవారికి కూడా ఈ నడుపాయం విన్తిరించేయడానికి వీలుంటుంది ఏయే కేసుల విషయంలో కోర్టులు ఈ ప్రాజేషను వర్తింపజేయడానికి వీలుంటుందో నిర్ణయించడానికి ప్రాజేషను అధికార్లు నిర్వహించిన ఇంటి దర్శాపులు. వారి సిఫార్సులు ప్రాతి పదికగా వుంటాయి. నేరస్తుని ప్రాజేషనుపై విడుదలచేయాలని కోర్టు నిర్ణయించునపుడు, నిర్దిష్ట కాలపరిమితివరకు అతడు ప్రాజేషను అధికారి పర్యవేక్షణలో ఉంటాడు ఆ కాలంలో సాంఘికంగా ఆమోదయోగ్యమైన ప్రవర్తనను ఆవలంబించేటందుకు అతనికితగు సలహా, సహాయం అందజేయడం జరుగుతుంది ఈ సంస్కరణ విధానంలో అనేకమైన లాభాలు ఉన్నాయి మొదటి నేరస్థుడుతన సహజపరిసరాలలోనే ఉంటూ తన కుటుంబంతో సంబంధ బాంధవ్యాలనుగాని, ఉద్యోగంకాని, వృత్తినిగాని కోల్పోకుండా ఉంటాడు. అతని మామూలు జీవితంలో అంతరాయం ఏమీ ఉండదు, రెండవది, జైలుకు పంపింపుచే వచ్చివుండే సాంఘిక కళంకం ఈ వద్దతివల్ల రాకుండాపోతుంది అతనిని కొద్ది కాలంపాటు జైలుకు పంపినట్లయితే, అతను ఏ వృత్తిలోను ప్రావీణ్యాన్ని సాధించడం పాధ్యంకాకపోవచ్చు. వైగా జైలు అంటే భయం పోయి నేర వాతావరణంలో కలుషితమయ్యే ప్రమాదం కూడా

పున్నది చివరిది, తైలు శిక్షణ న్నా ప్రాజేషను వద్దతి తక్కువ ఖర్చుతో కూడుకొన్నది. ౬౬ టైలీని పోషించడానికి ప్రభుత్వానికి ఏటా సుమారు రూ 780 లు ఖర్చవుతుంది కాగా ప్రాజేషను విధానానికి సంబంధించిన ఇతర విచారణపని కాక వ్యవహారాలయ్యే సగటు ఖర్చు వార్షికంగా రూ, 189 లు మాత్రమే ఈ ప్రయోజనాలద్వైత్యై తైలు శిక్షణ ప్రతా మ్నాయంగా అనేక సందర్భాలలో ప్రాజేషను విధానం విరివిగా అవలంబించబడుతున్నది 1-4-1968 నుండి 31-11-1968 వరకు రాష్ట్రంలోని ప్రాజేషను అధికారులు అరిపిన కృషి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది

వర్తవేక్షణ క్రింద గల ప్రాజేషనల్ల సంఖ్య	969
వర్తవేక్షణ క్రింద గల ధృవీకృత పాతకాలలలోని మాజీ విద్యార్థుల సంఖ్య	548
వర్తవేక్షణ క్రిందగల వాల నేరస్థుల పాతకాలలలోని మాజీ విద్యార్థుల సంఖ్య	89
వర్తవేక్షణ క్రింద గల మాజీ నేరస్థుల సంఖ్య	241
	1,962
చేసిన గృహవిచారణల సంఖ్య	4,929

ఇంతకు ముందు వివరించినట్లుగా సరియైన నిర్ణయాలు గైకొనడంలో పరిపాలనా యంత్రాంగానికి తోడ్పడే నిమిత్తం టైలీలను పెరోల్ టైలీ విడుదల చేయడం గురించి శిక్షాకాలం ముగియకముందే విడుదల చేయడం గురించి విచారణలు జరిపేవికూడ రాష్ట్రంలోని ప్రాజేషను అధికారులకు అప్పించడం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాల క్రితం ప్రయోగాత్మకముగా ప్రారంభించిన ఈ విధానం పెరోలుకు, శిక్షాకాలం ముగియకముందే విడుదలకు సంబంధించిన వర్తకులను మరింత శాస్త్రీయంగాను, ప్రగతిదాయకంగాను వర్తింపజేయడంలో మిక్కిలి ఉపయోగకరంగా ఉన్నట్లు కనుగొనబడింది అందువలన ప్రభుత్వము ఈ వద్దతిని శాశ్వతంగా అమలుపరచడానికి నిర్ణయించింది అధికారులకు పెరుగుతున్న కేసుల భారాన్ని తగ్గించే నిమిత్తం ఇటీవలనే కర్నూలు, కడప, ఆనంతపురం, కృష్ణా, వల్లిపూడి గోదావరి, ఖమ్మం, వగరంట్ల, గుంటూరు, తూర్పు గోదావరి, చిత్తూరు జిల్లాలలో ప్రాజేషను అధికారుల అదనపు ఉద్యోగాలు కల్పించి జడ్జాయి

అనంతర రక్షణ గృహం

మైదరాబాదులోని రాష్ట్ర అనంతర రక్షణ గృహం టైలు, వాలనేరస్థుల, ప్రభుత్వ పాతకాలలను ఉపయోగించే విధులయిన టైలీలకు ఉద్యోగం లభించేవరకు చేదా

ఉత్పత్తిదాయ మైన పనిలో ఒక రేపరకు తాత్కాలికంగా ఆశ్రయం కల్పిస్తున్నది. విడుదలయిన ఖైదీల సహాయక సంఘము, వ్యాపారస్తులు మున్నగువారి సహకారంతో పెక్కుమంది మాజీ సేరస్థులకు, మాజీ విద్యార్థులకు ఈ గృహం పునరావాసం కల్పించగలిగింది. సాస్కరణల సంస్థలతో కుండి వచ్చినవారి ప్రయోజనార్థం ఒక సహకార కాన్ఫ్రానసు ఏర్పాటు చేయాలని సంకల్పించబడింది. విడుదలయిన ఖైదీలకు పగిన ఉద్యోగాలు లభించేవరకు వారిని ఈ సంస్థలో నియమించి వారికి వేతనాలు చెల్లించడం జరుగుతుంది.

భావి కార్యక్రమాలు

ఈ కాఖ సంస్కరణల సంస్థలు, సర్వీసులకు సంబంధించి సవివరమైన ప్రతిపాదనలతో కూడియున్న సుమారు 60 పథకాలను, పథకాలను అమలుపరచడానికిగాను భవనపు నిర్మాణాలకు సంబంధించిన 6 కార్యక్రమాలనుకూడ తయారు చేసింది. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలుకు శుభ్రపరచిన నీటి సరఫరా, జైల్లో మురుగు పారుదల వదుపాయం ఏర్పాటు, ప్రభుత్వకాఖలనుండి గిరాకీనిమాత్రమే కాక ఇతర వినియోగదారులయొక్క గిరాకీనికూడ తట్టుకొనేందుకు వీలుగా సుమారు రూ. 50 లక్షల మూలధనపు పెట్టుబడితో వార్షికంగా రూ. 50 లక్షల సంచార నిధితో పారిశ్రామిక విస్తరణ కార్యక్రమం, మరికొన్ని ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, స్వాగత గృహాలు మున్నగువాటిని ప్రారంభించే కార్యక్రమాలు ఇందులో పరిపున్నాయి. స్వంత విక్రయశాలలను, వాటికి అనుబంధంగా అన్ని తయారీ వస్తువులకు గోదామును నిర్మించుకొనడం కాఖయొక్క అత్యంత ప్రధానమైన పథకాలలో ఒకటి. దీనినల్ల కేంద్ర కార్యాలయంనుండి వస్తువులను సత్వరంగా తరలించడానికి పాద్యమవుతుంది. పరిశ్రమల విస్తరణ ఫలితంగా ఒక ప్రత్యేక రైల్వే నైడింగు అవసరం కాగలదు. దాని నిర్మాణం ప్రభుత్వ రంగంలోని పారిశ్రామిక ఉత్పత్తికి దోహదం చేస్తుంది. పరిశ్రమల ఆధునికీకరణ గురించి, ఖైదీల శ్రామికశక్తిని ఆధారతమంగా వినియోగించుకొనడం గురించి ఈ కాఖ, ప్రభుత్వంకూడ శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తున్నాయి. వ్యవసాయమై ఎక్కువశ్రద్ధ చూపించే ఆరుబయలు జైల్లసంఖ్య పెంచాలని, వీటిలోని ఖైదీల సంఖ్యను సుమారు 100 కు పరిమితం చేయాలని ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులలో ఖైదీలకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకు యాంత్రిక వ్యవసాయ పరికరాలను ప్రవేశపెట్టాలనే అభిప్రాయాలను ప్రభుత్వం కూడ ఆంగీకరించింది. ఖైదీ జైలునుండి విడుదల పొందిన తరువాత, జైలులో వుండగా పొందిన శిక్షణతో తనకుతాను పునరావాసం కల్పించుకోవడం సులభపాద్యం కావాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

రిపబ్లిక్ దినోత్సవ, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ విన్యాసాలలో
తైలుకాళి పాల్గొనడం

ఈ కాళి సిబ్బంది నైతిక స్థాయిని ఇనుమడింపజేసే నిమిత్తం, రాష్ట్రంలోని యూనిఫారంగల ఇతర సర్వీసులతో దీనిని సమానం చేసే నిమిత్తం మొదటిసారిగా 1968 సంవత్సరంలో రిపబ్లిక్, స్వాతంత్ర్యదినోత్సవ విన్యాసాలలో తైలుకాళి కూడ చేర్చబడింది ఈ విన్యాసాలలో తైలుకాళి ప్రదర్శన కొనసాగింది గత సంవత్సరం ఇది ఉత్తమదశంగా కూడ నిర్ణయించబడింది.

సాధారణ విషయాలు

ఈ కాళి అర్థికంగా ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ, ఈ కాళికు ప్రాధాన్యతాక్రమంలో తక్కువస్థానం లభిస్తున్నప్పటికీ సమాజానికి ప్రమాదం వాటిల్ల చేయకుండా సేరస్థుల భవనము బాధ్యత వహించవలసిన తైలుకాళి సేర కాన్వెన్షన్లోని అధునాతన ధోరణులకు అనుగుణంగా ప్రగతిశీలకమైన స్కూరణ విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నదిని చెప్పడానికి సేనంతో సంఘీభిస్తున్నాను కాళి ఈ సంవత్సరం సుమారు రూ 15 లక్షల పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిని, రూ 250 లక్షల వ్యవసాయ ఉత్పత్తిని సాధించగలిగింది తైలుకాళి పరిశ్రమలను, వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను అభివృద్ధిచేసే నిమిత్తం ఎక్కువ పెట్టుబడులు పెట్టగలిగినట్లయితే ఈ కాళి ఇంకా ఉత్తమ ఫలితాలను సాధించగలదు క్రొత్త పథకాలను ప్రారంభించే నిమిత్తం, ప్రస్తుత పథకాలను అభివృద్ధిచేసే నిమిత్తం ప్రభుత్వం వ్యయంలో అదనపు నిధులు వినియోగించే విషయం గురించి శీఘ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది వివిధ అంగబలం వున్నప్పటికీ, పైన పేర్కొన్న కారణాల మూలంగా, దానిని పూర్తిగా వినియోగించడం చేసు సేరస్థులతో వ్యవహరించే విధానంలోని క్రొత్త స్కూరణ పద్ధతుల మూలంగానూ, తైలుకాళి వ్యవస్థాపకంలోను, శిక్షణా కార్యక్రమ పద్ధతులలోను, మార్పులేవడంవల్లనూ సేరాలు చేసే అలవాటు చివరకు తగ్గిపోవచ్చు సేర చేరలేనిది రంగంలో బద్ధమైన పరిశోధనల ప్రాముఖ్యాన్ని సాంఘిక రక్షణ కార్యక్రమంలో చిన్న చూపు చూడకూడదు, వీటి నిమిత్తం సముచితమైన యంత్రాంగానికి అవసరమైన నిధుల కేటాయింపు జరుగగలదని నేను ఆశిస్తాను వృత్తిరీత్యా అర్హులైవుండి ప్రజ్ఞావంతులైన యువకులు సంస్కరణల సర్వీసులలో ఎక్కువగా చేరకపోవడమన్నది తైలుకాళి ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య రాష్ట్రంలోని ఇతర ఉద్యోగ పరిస్థితులతో పోల్చినపుడు వీటిలోని ఉద్యోగ పరిస్థితులు అకర్షణీయంగా లేకపోవడమే యందుకు కారణం. ప్రభుత్వం ఈ సమస్యపట్ల తగిన శ్రద్ధ చూపగలదని, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడిన వెంటనే, తైలుకాళి సర్వీసుకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ సేర నిరోధానికి, నియం శ్రద్ధకూ, భద్రతకూ, సంబంధించి పనిచేస్తున్న ఇతర సర్వీసులతో సమానంగా ఈ తైలుకాళి సర్వీసుకు స్థానంచేయగలదని భావించబడుతున్నది.

DEMAND No XII

SPEECH BY THE MINISTER FOR HOME WHILE
MOVING THE DEMAND No XII

IN ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

MR SPEAKER SIR,

I rise to present the Budget Demand under Jails for the year 1969-70

The total demand for Jails is Rs 1,28,10,000. The amount covers the requirements of the Department for Jails, Certified Schools, Borstal School, After-Care Home, Probation System and Preventive Programme and excludes the Plan Programme for the year. The anticipated expenditure is distributed among the various programmes as stated hereunder:

	Rs	Per cent
Jails including Sub-jails	1,02,94,900	80.4
Certified Schools and Remand Homes	12,02,800	9.3
Probation work	4,93,000	3.9
Preventive Programmes	7,400	0.6
Supervision including After-Care, etc	2,52,800	1.9
Lumpsum amount towards revision of Pay and Allowances	2,43,400	1.9
Charges for Police Custody operated by High Court	30,000	0.2
Maintenance charges of inmates payable to Madras State	2,19,762	1.8
	1,28,10,000	
Plan Programme	25,000	
	1,28,35,000	

A major portion of the expenditure is proposed to be incurred on diet, clothing and bedding, medical care, education and training of the persons confined in the Jails and Children Institutions. The items of expenditure can be broadly classified as under:—

	Rs	Per cent
On diet and clothing	50,11,100	48.1
Medical Care and Hygiene	4,74,200	8.7
Education Training and Workshop	12,74,000	9.9
Charges for Police Custody operated by the High Court	30,000	0.2
Establishment	30,25,800	23.6
Rent, Taxes, Transport of Prisons,	8,48,400	6.6

	Rs	Per cent
Office expenditure, etc		
Administration of Probation	4,93,000	3.9
Preventive Programme	78,400	0.6
Headquarters Establishment and After-Care	2,17,000	1.7
Lumpsum amount towards revision of Pay and Allowances	2,43,400	1.9
Maintenance charges of inmates payable to Madras State	2,19,700	1.8
Plan Programme	25,000	
	<u>1,28,35,000</u>	

The administration of Jail Department is broadly classified into Jails, Borstal School, Certified Schools, Probation, After-Care and Preventive Programmes

JAILS

At present there are in all 155 Jails in Andhra Pradesh which include 4 Central Jails, 7 District Jails, 2 Open Air Jails, 1 State Jail for Women, and 141 sub Jails. The authorised accommodation and the present population in the Central and District Jails when compared to previous years is given below -

Name of the Jail	Authorised accommodation	Population	
		As on 4-1-1941	As on 5-7-1969
(1)	(2)	(3)	(4)
1 Central Jail, Rajahmundry	1,212	1,462	1,472
2 Central Jail, Visakhapatnam	762	1,008	1,484
3 Central Jail, Hyderabad	772	986	1,050
4 Central Jail, Warangal	599	748	1,964
5 District Jail, Nellore	500	454	774
6 District Jail, Secunderabad	462	400	179
7 District Jail, Nizamabad	266	217	377
8 District Jail, Mahbubnagar	78	128	69
9 District Jail, Karimnagar	96	79	378
10 District Jail, Nalgonda	84	78	272
11 District Jail, Sangareddy	95	52	124
12 State Jail for Women, Rajahmundry	200	137	60
13 Prisoners Agricultural Colony, Anantapur	50	156	211
14 Prisoners Agricultural Colony, Moulali	55	59	75

The total population of Sub Jails in the State as on 14-1-1968 was about 4,000

The population of the Central and District Jails during middle of July, 1969, was round about 10,000 as against authorised accommodation of 5,670. In order to accommodate intensive number of law breakers temporary Camp Jails had to be opened in several places. Persons detained under the Preventive Detention Act were detained in all the Central Jails and the District Jail, Secunderabad

Vocational Training

There are 4 Central Jails in the State with full-time Superintendents where prisoners with sentences above one year, life termers and prisoners under death sentence are confined. The prisoners in these Central Jails are given vocational training in Carpentry, Weaving, Tailoring, Blacksmithy, Soap and Phenyle making, Shoe making, Carpet making, Printing and Book binding etc. In each of the Central Jails Warangal, Hyderabad and Rajahmundry ten power looms have been installed to train prisoners in power spinning weaving. In Class I, District Jails like Secunderabad and Nellore also training facilities in carpentry, weaving, newar-making, laundry and blacksmithy, etc. are available. Two Printing Units which started in the year 1966 at Central Prison, Hyderabad and Rajahmundry in order to engage the educated prisoners have been functioning satisfactorily under the supervision of the Printing Department. Despite the major handicap of continuing to run the out moded Jail Industries the Department could get the income of Rs 14,49,000 during 1967-68 and this year it is expected to be of Rs 15,00,000. Besides training the prisoners in useful industries for their rehabilitation, much care is taken to maintain the quality in manufacture. In addition to the increasing demands from the Government Departments, there is also public demand for which the Department is not in a position to meet till the existing industries are modernised. It is under the active consideration of Government to introduce small power driven machines in the existing industries and also to introduce new industries keeping in view the rehabilitation aspect and the Government and public demands. The necessity of opening an emporia for furnishing information regarding Jail and Certified School Industries and channelising the orders to achieve greater efficiency in production and distribution is keenly felt. Construction of an emporia in one of the vacant centrally situated sites of the Departmental land is being taken up with facilities for easy railway siding.

Education in Jails

Adult literary classes are conducted in all Central Jails. Government have recently sanctioned upgrading of the Jail Schools into Middle Schools and High Schools so that those who have an aptitude for higher studies could pursue them within the jails. Convicts are also coached by the School Teachers for higher classes conducted by official and non-official organisations. Prisoners are encouraged to pass the examinations by granting special remissions.

During the year 1963 the following number of prisoners confined in various Central Jails of the State have appeared and their results are shown against each —

Nature of Study	No appeared	No passed
1 Telugu classes	354	271
2 Hindi examinations	206	206
3 Urdu examinations	85	80
Percentage of results 88%	744	597

Libraries and Journals

All Central Jails and Open Air Jails have been provided with well equipped Libraries. News papers and magazines are regularly supplied.

Cultural & Recreational activities

In all Central Jails & District Jails prisoners are allowed recreational and cultural activities like dramas, film shows, debates and sports, etc.

Canteens

Canteens continue to run in all the Central and District Jails for the benefit of prisoners. Although the Canteens are run on nominal profits, some Jail Canteens have accumulated sufficient profits and film projectors, etc. could be provided out of these profits.

Parole

The paroles and premature releases were granted as before and the following comparative figures will show that more prisoners were granted parole during the year.

- Parole	Year	Granted	Rejected
	1963	159	133
	1964	195	117
	1965	275	111
	1966	340	142
	1967	340	142
	1968	477	253

Premature Release

1965	161
1966	105
1967	148
1968	157

Family Planning.

Prisoners in Jails are encouraged in Family Planning methods. So far 18 convicts have voluntarily underwent vasectomy operations. Eye donation by prisoners:

Two prisoners of Central Jail, Rajahmundry who were sentenced to death have donated their eyes on 28-2-1968 the day on which they were hanged

One condemned prisoner of District Jail, Secunderabad has also donated his eyes on 26-7-1968 the day of his execution. One more condemned prisoner who was having only one eye, has also donated his eye on the day of his execution i.e., 23-3-1968

District Jails

There are 7 District Jails in the State. Two of them i.e. District Jails, Secunderabad and Nellore are having full time Superintendents whereas the others are managed by Medical Officers. Under-trial prisoners and those who are sentenced for less than one year are confined in District Jails. Most of the District Jails have agricultural operations and prisoners from rural areas are trained in improved agricultural methods. The toughest problem of correction is handling of short termers. Due to their short stay in the Jails, they neither acquire skill nor can be sufficiently disciplined to prevent them from reverting to crime. Most recidivists are short termers and an effective programme of correcting them is under contemplation and will be introduced very soon.

OPEN AIR PRISONS AND AGRICULTURAL PROGRAMMES

1 Prisoners Agricultural Colony at Anantapur

This Colony covers an area of 1,427 acres. Only 200 acres could be brought under plough so far. Though the Mid-Pennar Canal (T.B. High Level) passes through this colony, much land could not be cultivated for want of funds. There is a scheme costing about Rs. 6 lakhs per annum to bring out 800 acres into Ayacut in a course of about 5 years, pending consideration of Government. By digging more wells and giving electric supply it is possible to achieve good results. Training of prisoners in modern agricultural implements and to make this Colony, a Research Centre, suitable action is being taken which forms part of the original proposal. To increase the strength of prisoners and making available more accommodation material from the defunct Baithole Camp has been diverted. It is expected that this colony will accommodate ultimately about 800 prisoners with fully equipped agricultural implements. It is also proposed to have sheep breeding, poultry and dairy farms in this Colony, during the year. To give training in modern Agriculture and speed up the Agricultural operations one tractor has been provided.

Agricultural Colony, Moulali

This Colony is nearer the City and a place of visit by many visitors. The extent of this Colony is about 242 acres of which about 50 acres is brought under plough. Vegetables chiefly grown to meet needs of the local Prison Institutions. It is proposed to expand this Colony to accommodate about 400 prisoners, to relieve overcrowding in Jails and to give training in agriculture to prisoners. A dairy will also be opened. Much progress could not be achieved for want of adequate funds.

In all the Jail gardens about Rs 2.38 lakhs worth of agricultural produce was realised (which mainly includes vegetables). Recently to provide training in modern methods of Agriculture one tractor has been provided.

Sub Jails

There are 158 Sub-Jails in the State with an authorised accommodation of 2469. Out of them 17 Sub-Jails have been temporarily closed down as some of them require urgent repairs and in others there was no population. The latest lock-up of the Sub-Jails is 8,899. The management of the Sub-Jails continues to be under the Judicial Department to the general control of the Inspector-General of Prisons. Undertrial prisoners and those who are sentenced to one month and below are confined in the Sub-Jails. For better management and in order to introduce short-term training programmes, it is proposed to transfer the control of the Sub-Jails to the Jails Department exclusively when the financial position of the State permits.

As a first step Government have already upgraded the following Sub Jails as Grade II Sub-Jails which are situated at prominent places in the Districts and the lock-up of which is usually more than that of the other Sub-Jails

- 1 Sub Jail Grade II, Vijayawada
- 2 Sub-Jail Grade II, Chittoor.
- 3 Sub-Jail Grade II, Cuddapah
- 4 Sub-Jail Grade II, Gunjur

The police guards in these Sub-Jails have been replaced by the Jail guarding force. Departmental Sub-Jail Jailors and Head wardens were also posted in these four Grade II Sub Jails under the general programme of taking over all the Sub-Jails in phases.

Borstal School

There is one Borstal School at Visakhapatnam with an authorised accommodation of 120. The lock-up on 3-2-68 was 122 whereas the present lock-up is 137 (on 4-1-1969). Offenders between the ages of 16-21 years are lodged in the Borstal School, until they attain the age of 21 years. Besides education, they are also trained in crafts like Carpentry and Tailoring. Well-behaved inmates are rewarded by giving short leave to go to their homes. The Visitors Committee appointed by the Government reviews the cases of inmates once in six months and their recommendations for premature release (i.e., release on licence) of inmates are invariably accepted by the Inspector General of Prisons. After such release, the inmates are helped by the Probation Officers of the Department who secure them employment.

Preventive Programme

The scheme for Control and Eradication of Juvenile Beggary and Vagrancy which was started in the Twin Cities in the year 1964 with one Training Unit at Hyderabad and another at Secunderabad has made remarkable progress in preventing vagrants and part-time beggars from becoming delinquents. So far the scheme has handled 1,139 cases of vagrants and part-time beggars 724 out of them have been persuaded to accept Counselling and guidance programmes. The remaining 415 boys were admitted in the two Training Units.

By the end of December, 1967, 711 boys have been rehabilitated after weaning them away from vagrant habits by securing suitable employment or further training facilities. Only in 61 cases the boys have either become untraceable or reverted to vagrancy and begging. The balance of the boys numbering 297 are now continuing to undergo counselling and guidance 121 and training 176. The total expenditure so far incurred over a period of 4 years has come to Rs. 2.72 lakhs or Rs. 59 per head per year which is very negligible when compared to the maintenance charges of juvenile delinquents in Certified Schools, i.e., Rs. 520 per annum. Thus the scheme is not only preventing juvenile delinquency, but is also reducing the expenditure to the Department by way of checking vagrancy which ultimately results in Committal to a Certified School. It is proposed to start similar schemes in other densely populated towns like Vijayawada, during the IV Five-Year Plan.

CERTIFIED SCHOOLS & HOMES

The following Institutions are now functioning in the State

Sl No	Name of the Institution	Authorised accommodation	Population as on 28-12-1968
1	Junior Certified School, Hyderabad	400	403
2	Junior Certified School, Eluru	450	412
3	Senior Certified School, Hyderabad	400	326
4	Girls Certified School & Auxiliary Home for Girls, Hyderabad	100	81
5	Auxiliary Home for Boys, Hyderabad	15	43

The Reception Homes and Auxiliary Homes are intended for lodging under-trial boys and girls until their cases are decided by courts. Children who are between the ages of 7-14 and convicted by Courts are sent to Junior Certified Schools, whereas those who are between 14-16 years are sent to Senior Certified Schools. These Children are retained in the Institutions for a minimum period of two years and for a maximum period until they attain the age of 18 years. In all the Certified Schools there are regular education classes where the children are taught according to Government Syllabi and also coached for various examinations conducted by Hindi Prachar Sabha, Andhra Saraswat Parishad, Idara-e-Adabeyat Urdu etc. Selected boys are also permitted to study in outside educational Institutions for higher studies. During the year, nearly 46 boys are attending outside institutions. The results are as follows:

	No appeared	No passed	Percentage
1. Oriental languages Examinations.	408	298	73
2. Government syllabus examinations within the school.	689	439	64
3. Attending regular outside Schools	46	39	85

Besides education, vocational training in diversified crafts, scouting, band, recreational activities and moral instruction are also provided for them

The pupils of Certified Schools are given short Home Leave to visit their parents and also released on licence prematurely depending upon the progress in their behaviour and outside conditions. After discharge, the Probation Officers of the Department follow up their cases for a period of 3 years and help them secure suitable employment.

Sometimes, children of very tender age whose parents are either not traceable or found unfit to take care, are committed to Certified Schools by the Courts. In such cases, it was found that what they require is more a homely atmosphere than correctional treatment. Arrangements have therefore been made to transfer such tender aged children of non-delinquent nature and not requiring correctional treatment to Balanivas run by Children Aid Society and Indira Seva Sadan run by a philanthropic organisation where the needs of tiny tots could be looked after with greater advantage. So far about 70 such children have been provided shelter in these two institutions and maintenance charges are paid to them at the rate of Rs 30 per head per month by the Department.

Probation System

The probation System is in force in the entire State and is being attended to by 46 District Probation Officers. Besides conducting preliminary enquiry in court cases, they are also conducting social investigations in cases of release on parole, premature release on licence etc., and also supervising probationers, ex-convicts and ex-pupils of Certified Schools. Their services are also utilised by the Courts in tracing out the parents of run-away children and in settling matrimonial disputes. During the last year it has been possible to obtain Inter-State co-operation in the matter of probation work for making available services of Probation Officers for enquiry and supervision on national basis.

The function of Probation System is mainly to provide an useful and constructive alternative to short-term detention. Instead of sending a first offender to a jail for short period of detention, a Court has powers to release him on probation of good conduct. According to Central Probation of Offenders Act which has been brought into force in Hyderabad, West Godavari, Khammam, East Godavari, Krishna, Guntur, Cuddapah, Kurnool, Anantapur and Chittoor, this facility can be extended to second and third offenders also. In order to determine as to in which the cases the Court can safely apply probation, the home enquiry conducted by the Probation Officers and their recommendations, form the basis. Moreover when a Court decides to release an Offender on probation he is supervised by a Probation Officer for a specified period during which period he is counselled and guided to adopt a socially acceptable behaviour. This method of treatment has many advantages. Firstly the Offender remains in his natural environment and does not lose contact and ties with his family nor loses his job or employment. There would be no break in his normal life. Secondly, he would not be a victim of social

stigma which he would acquire had he been sent to a Jail. If he were to be sent to a Jail for a short period, it may not be possible for him to acquire proficiency in any craft but on the contrary there is risk of his losing fear of jail and get contaminated in Criminal culture. Lastly probation treatment is cheaper than imprisonment. Maintaining a prisoner in a Jail costs to Government roughly Rs 730 per annum whereas the average cost of supervision under Probation works out of Rs 189 per annum besides other enquiry work attended to by Probation Services. In view of these advantages, probation is now largely applied in a number of cases as an alternative to imprisonment. From 1st April, 1968 to 30th Nov 1968 the following work has been turned out by the Probation Officers in this State

No of Probationers under supervision	967
No of ex-pupils of Certified Schools under supervision	563
No of ex-inmates of Borstal Schools under supervision	89
No of ex-convicts under supervision	841
	1,462
No of Home enquiries made	4,927

As stated earlier the Probation Officers of the State are also entrusted with conducting enquiries into cases of parole and premature release of prisoners to help the administration in arriving at correct decisions. This practice which was started as an experiment three years ago was found very helpful in application of parole and premature release processes on more scientific and progressive lines and therefore Government have decided to retain this procedure as a permanent feature. However, in order to relieve the service of increasing case load ten additional posts of Probation Officers have recently been created in the Districts of Kurnool, Cuddapah, Anantapur, Krishna, West Godavari Dist, Khammam, Waranga, Guntur, East Godavari and Chittoor.

AFTER-CARE HOME

The State After-Care Home at Hyderabad is providing temporary shelter to prisoners released from Jail, Borstals and Certified Schools until they are secured employment or fixed up in productive work. It has been possible for this Home to rehabilitate a sizeable number of ex-convicts and ex-pupils through the co-operation of agencies like Discharged Prisoners Aid Society and businessmen. It is proposed to organise a co-operative workshop for the benefit of ex-inmates of Correctional Institutions where discharged prisoners could be employed and paid wages until they secure better job.

FUTURE PROGRAMMES

The Department has prepared detailed proposals consisting about 39 schemes connected with correctional institutions and services and also 9 programmes connected with building constructions to implement the schemes. These include making available protected water supply to Central Jail, Rajahmundry, drainage system in Jails, Industrial expansion with a capital investment of about 50 lakhs with revolving fund of Rs 50 lakhs per year to develop production to meet not only Government departmental demands, but also other coming.

public, opening of further Certified Schools, Reception Homes, etc. One of the utmost important schemes before the Department is to construct its own emporia and to make a godown of all manufactured articles attached to the emporia itself so that quick clearance of articles could be made from the Central Office. With the expansion of Industries, the necessity for booking by a separate railway siding becomes necessary and such a construction will promote industrial production in the Public Sector. Modernisation of Industries and making use of maximum Prison labour is engaging serious consideration of the Department as well as Government. Government also agree with the view that open air Prisons should be encased with agricultural bias, limiting prison population to about 100 and introduce mechanized agricultural implements to train prisoners in modern methods and technique of Agriculture. It is the ambition of Government that a prisoner after release from Prison should really find an easy approach for rehabilitating himself with the training imparted while in Prison.

Participation of Jail Department in the National Parades of Republic Day and Independence Day

For the first time, in the year, 1965, the Prison Department was included in the Ceremonial parades of Republic and Independence Days in order to boost up the morale of the personnel and to bring it on par with other uniformed services in the State. The performance of the Prison staff contingent has been appreciated and adjudged last year as the best contingents for its smart turn out, General

It is gratifying to note that despite the financial handicaps and due to low priority this department has been getting the Jail administration with its heavy responsibility of safe custody of offenders, who are dangerous to society has been adopting a progressive policy of correction in line with latest trends in criminology. Department could achieve an industrial production of about 15 lakhs and agricultural production of 2.38 lakhs this year. It would be possible for the administration to achieve better result, if sizable investments are made for improving the Jail industries and agricultural operations. Government is seriously considering of investing extra funds in the near future for introducing new schemes and developing the present ones. Though there is ample man power it is not being fully utilised for the reasons already mentioned. With a new correctional approach in dealing with offenders the pattern of Jail structures, methods of training programmes and treatment of offenders the tendency of crime may decrease ultimately. The importance of study and research in the field of Crime and its prevention cannot be overlooked in the programme of social defence. I hope to provide necessary funds for adequate machinery for this purpose. The main difficulty the Jail Department is experiencing has been that of not attracting talented and professionally qualified young men to join the correctional services as service conditions are not attractive when compared to other services in the State. It is hoped that Government will give proper attention to this problem and when finances permit better deal will be given to the Prison service atleast to bring it on par with other services dealing with control and prevention of crime and security.

పోలీసుకాఖ డిమాండుపై వివరణ

సభాపతి మహాశయా !

పోలీసుకాఖకు సంబంధించిన నెం XIII డిమాండును సభవారి ఆమోదం నిమిత్తం ప్రతిపాదిస్తున్నాను

1963-69 బడ్జెటు అంచనా రూ 10,48,97,500 కాగా 1969-70 అంచనాలో రూ 12,96,80,400 వెరసి డిమాండుకు ఏర్పాటు ఉన్నది

కాంతి భద్రతలను కాపాడడం, సేరాలను నిరోధించడం అచూకీ తీయడం పోలీసుకాఖ ముఖ్య కర్తవ్యాలు

రాష్ట్ర పోలీసుదళం 1968లో ప్రశంసనీయమైన సేవచేసింది రాష్ట్రంలోని మతసంబంధ పరిస్థితులమూలంగా మన పోలీసుదళం మరికొంత శ్రద్ధవహించవలసి వచ్చింది మహబూబ్ నగర్, విజయవాడ, కర్నూలు జిల్లా ఆత్మకూరు, గుంటూరు జిల్లా కొలకలూరులో 1968 ప్రథమార్థంలో ఏర్పడ్డ స్వల్ప మతకలహాలే కాకుండా, 1968 మే. ఆగస్టు మాసాలలో ప్రాదరాజాదునగరంలోను, 1968 అక్టోబరులో కర్నూలు జిల్లా కంబంలోను పెద్ద గొడవలు జరిగాయి. ఈ సంఘటనలలో ఇండ్లను తగులబెట్టడం, అస్త్రనిధ్వనం చేయడం జరిగింది పెద్ద సంఘటనలు జరిగినప్పుడు పరిస్థితిని అదుపులోనికి తీసుకొని రావటానికి పోలీసువారు 23 సార్లు కాల్పులు జరుపవలసి వచ్చింది గుండాలను, ఇతర సంఘవ్యతిరేక శక్తులను పట్టుకోవడానికి నగరంలో ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రత్యేక కార్యదళం వనిని గురించి సమాజంలోని అన్నివర్గాలవారు ప్రశంసించారు

నక్కలైట్లు ప్రేరణ, తత్ఫలితంగా 1967 డిసెంబరు నుండి 1968 మార్చివరకు జరిగిన హింసాత్మక చర్యలమూలంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా ఏకైక ప్రాంతంలో గిరిజన సమస్యపై శ్రద్ధ వహించవలసి వచ్చింది దౌర్జన్యవాదులపై తీసుకొన్న తీవ్రమైన చర్య ఫలితంగా పోలీసువారు 1968 ఆఖరుకు 847 మంది గిరిజనులను అరెస్టు చేసి, 221 ఎం ఎల్ తు పా ట ను స్వాధీనపరచుకోగలిగారు దీని మూలంగా అక్కడ పరిస్థితి చక్కబడ్డది అయితే కొంతకాలం ప్రశాంతంగా వున్న తర్వాత, గిరిజనులు తిరిగి విప్లవ కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వం క్రింద ఖూనీలు, బందిపోట్లు, భూస్వాముల ఇళ్లను దోచుకోవడం వంటి హింసాత్మక కార్యకలాపాలను తిరిగి ప్రారంభించారు. విడిపోయిన విప్లవ కమ్యూనిస్టుల ప్రేరణతో, దౌర్జన్యకారులను గాలిస్తన్న పోలీసు దళాలపై గిరిజనులు దాడిచేయడం జరిగింది అందువల్ల పోలీసువారు తిరిగి ఆ ప్రాంతంపై గట్టి చర్యలను తీవ్రతరం చేసి, హింసాత్మక చర్యలకు పాల్పడే గిరిజనులపై గట్టి చర్యలు తీసుకోవలసి వచ్చింది సుమారు 800 మంది గిరిజనులను పట్టుకోవలసి వచ్చింది

సులభంగా వెళ్ళడానికి వీలులేని ప్రాంతాలలో ఉండి నక్కలైట్లు గెరిల్లా పద్ధతులను అనుసరిస్తూ అరెస్టు కాకుండా తప్పించుకుంటున్నారన్నారు వారు కొండ శిఖరాలపై నివాసాలు ఏర్పరచుకొని పోలీసులు కనిపించగానే తీవ్రంగా

అక్కడ నుండి మరొక చోటకు తప్పించుకు పోతున్నారు వారు కొన్ని దశాలుగా పనిచేస్తున్నారు. వార్తావహులను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు రాష్ట్రంలోని కొండ ప్రాంతాలను వినియోగిస్తున్నారు నక్సలైటు నాయకులు, ఒకరి సాగు రాష్ట్రంలోను తదితరచోట్లకు తమతోటి నాయకులతో సన్నిహిత సంబంధాన్ని ఏర్పరచుకుంటూ వున్నారు పార్వతీపురం, పాలకొండ, పాతపట్నం, సోంపేట, తాలూకాలలోని ఏతెన్నీ ప్రాంతాలలో నక్సలైటు అధికంగా వున్నారు

అతివాద కమ్యూనిస్టుల వరంగల్లు, ఖమ్మం, కరీంనగర్ జిల్లాలలో కార్యకలాపాలు ఎక్కువగా కొనసాగిస్తున్నారు గ్రామాలపై సాయుధ దాడులు జరపడం వంటి హింసాత్మక చర్యలకు కూడా పూనుకుంటున్నారు ఈ దాడులలో ఆభరణాలు, రొక్కమే కాకుండా తుపాకులను కూడా దోచుకున్నారు పోలీసు గన్మీదశాలపై కూడా వారు దాడి జరిపారు

నక్సలైటు కార్యకలాపాలు తీవ్రతరం చేయడంవల్ల ఏర్పడ్డ పరిస్థితిని నిర్ధారించడానికి, వారి చర్యలను అరికట్టి అణచివేయడానికి పెంటనే కమిషనరీలను వివిధ చర్యలను పరిశీలించడానికి 1969 మే 18 వ తేదీన పార్వతీపురంలో అధికారుల రాష్ట్ర స్థాయి సమావేశం జరిగింది ప్రభుత్వం, 1948, ఆంధ్రప్రదేశ్ అల్లర్ల అణచివేత చట్టం క్రింద పార్వతీపురంలోని ఏతెన్నీ ప్రాంతాన్ని కురుపం నటుతాలూకాను పాలకొండ, పాతపట్నం, సోంపేట, ఇచ్చాపురం, పెక్కలి యావత్తు తాలూకాలను—“అల్లర్ల జరిగే ప్రాంతాలు”గా ప్రకటించింది తెడద వున్న ప్రాంతాలకు ఎ పి ఎస్ పి, సి ఆర్. పి ప్లాటూన్లు అధిక సంఖ్యలో పంపడం జరిగింది ఎప్పటికప్పుడు గాలింపు చర్యలు సాగిస్తూ వున్నారు గెరిల్లా కార్యకలాపాలను ఎదుర్కోవడానికి శ్రీకాకుళం, ఖమ్మం జిల్లాలకు ఇద్దరు ప్రత్యేకాధికారులను నియమించడం జరిగింది

బోధన రుసుం పెంపుదలపై తెలంగాణా ప్రాంతంలోని విద్యార్థులు జరిపిన ఆందోళన, హిందీని అధికార భాషగా ప్రవేశపెట్టడం మీద రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులు జరిపిన ఆందోళన, తెలంగాణా రక్షణల వ్యవధిని పొడిగించడానికి తెలంగాణా ఎస్ జి ఓ ల కోర్కెవల్ల సానుభూతి సూచకంగా 1968 పెప్టె జరులో తెలంగాణా ప్రాంతం విద్యార్థులు జరిపిన ప్రదర్శనలు—ఇటువంటి పెక్కు ఆందోళనలను విద్యార్థులు జరిపారు.

1969 లో విద్యార్థుల ఆధ్వర్యాన తిరిగి ఈ ఆందోళన ప్రారంభించబడింది ఇది క్రమక్రమంగా తెలంగాణా జిల్లాలన్నింటికీ, హైదరాబాదు నగరానికి వ్యాపించింది ఈ ఆందోళన హింసాత్మకంగా జరిగింది. ప్రభుత్వ ఆస్తులు, ప్రయివేటు ఆస్తులు ధ్వంసం చేయబడ్డాయి రైళ్ళను నిలిపివేయడం మొదలైనవి ఎన్నో జరిగాయి ముఖ్యమంత్రి, తెలంగాణా నాయకులు సంయుక్త ప్రకటన చేసినప్పటికీ ఈ ఆందోళన ఆగకుండా కొనసాగింది.

విద్యార్థులలో ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం ఏర్పడాలని వాదించే ఒక వర్గం రూపొందింది. విద్యార్థులలో ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదులు ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేసే వుద్దేశంతో విస్తృత ప్రాతిపదికపై కార్యాచరణ సంఘం ఒకటాన్ని

ఏర్పాటు చేయడానికి నిర్ణయించారు అందులో విద్యార్థులకే కాకుండా రాజకీయ పక్షాలకు చెందిన సభ్యులు, పెద్దవారు కూడా వున్నారు ఇదే సమయంలో 17-2-1960 తేదీన తెలంగాణా ప్రజల సదస్సు ఏర్పాటయింది ఈ సదస్సు, ప్రజలను ధైర్యంగా ముందుకు వచ్చి ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదాన్ని బలపర్చ వలసిందిగా కోరింది ప్రత్యేక తెలంగాణా ప్రజల సదస్సు ప్రారంభకులు సత్యాగ్రహం జరపడానికి శాసనోల్లంఘనకు కార్యక్రమాలు రూపొందించారు 1960 ఏప్రిల్, మే మాసాల్లో సదస్సులు జరిగాయి ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదానికి సుముఖులుగా లేనట్లుంటే ఎన్నికైన ప్రజా ప్రతినిధుల గృహాలముందు ధర్నాలు జరిగాయి దుకాణాలు, బస్సులు, ఇళ్ళు తగలపెట్టడం, రైలు మార్గాలకు ఆటంకాలు ఏర్పర్చడం, పోలీసులపైన వ్యక్తులపైన దాడి జరపడం, మొదలైన హింసాత్మక చర్యలెన్నో జరిగాయి పరిస్థితిని అదుపులోనికి తేవడానికి ఇతర రాష్ట్రాలనుండి కూడా పోలీసు దళాన్ని తీసుకురావాల్సి వచ్చింది

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆంధ్రులపై హింసాత్మక చర్యలు జరిపి వారిని భయపెట్టడం మూలంగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని విద్యార్థులు దీనికి ఎదురు ఆందోళన లేవదీశారు. ఆందోళనను కొనసాగించే విషయమీద విద్యార్థులు రెండువర్గాలుగా విడిపోయి 5-2-1960 తేదీన ఆందోళనను విరమించారు

ప్రధాన మంత్రి సూచించిన అష్ట సూత్ర ప్రణాళికకుకూడా ఎటువంటి ఫలితం కనపడకపోవడంచేత, ఆమె 1960 జూన్ మొదటివారంలో హైదరాబాదు విచ్చేసి ఆందోళనకు సంబంధించిన నాయకులతో సంప్రదింపులు జరిపారు అటుతరువాత కేంద్ర దేశీయ వ్యవహారాల మంత్రికూడా హైదరాబాదు వచ్చి విభిన్న అభిప్రాయాలకల వ్యక్తులను కలుసుకొన్నారు కల్లోల పరిస్థితుల కారణంగా ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవలసి వచ్చింది అప్పుడప్పుడు నై న్యాన్నికూడా పిలిపించవలసి వచ్చింది

కార్మికులలోకూడా అసంతృప్తి ఏర్పడింది. చేతనాలు, ఉద్యోగ నిబంధనలు మెరుగుపర్చడానికి ఆందోళనలు జరిగాయి అటువంటి ఆందోళనలతో వ్యవహారించడంలో రాష్ట్ర పోలీసువారు ఎక్కువ శ్రమ తీసుకొన్నారు రాష్ట్రంలోని ఉపాధ్యాయులలో అన్ని వర్గాలవారు వివిధ సమస్యలపై ఆందోళనలు జరిపారు ఆవసరాన్నిబట్టి కనీస చేతనం మొదలైనవాటిని ఆమోదించవలసిందిగా దేశం అంతటా గల కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు 19-9-1960 వ తేదీన నామమాత్రపు సమ్మె జరిపారు కట్టుదిట్టమైన బందోబస్తు ఏర్పాట్లూ ఆ రోజు, రాత్రి వగలు పోలీసు కావలా మూలంగా రాష్ట్రంలో సమ్మె శాంతియుతంగా జరిగింది

మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టుల విభేదం మూలంగా విప్లవ కమ్యూనిస్టుల సమన్వయ సంఘం ఏర్పడింది దీని మూలంగా కొన్ని శాంతి భద్రత సమస్యలు ప్రత్యేకించి ఖమ్మం నల్గొండ జిల్లాలలో ఏర్పడ్డాయి. వాటిని పోలీసు వారు కట్టుదిట్టంగా ఎదుర్కోవడం జరిగింది

ఆ విధంగా తెలంగాణా ఆందోళన, నక్సలైట్లు, అతివాదులు ప్రారంభించిన సాయుధ పోరాటం, కార్మికుల సమ్మెలు మొదలైనవి రాష్ట్ర పోలీసువారి పైననే కాకుండా రాష్ట్ర ఖజానాపైకూడా భారాన్ని కలుగజేశాయి.

రాష్ట్రంలోని పోలీసు ఏకానికి అతి ప్రయాస కలిగినప్పటికీ కాంతి భద్రత లకు సంబంధించి వారెదుర్కొన్న అనేక క్లిష్ట పరిస్థితులలో వారు ప్రశంస నియమైన కృషి చేశారు. నేరాన్ని, నేరస్థులను కట్టుదిట్టంగా అరికట్టారు.

ఏవో కొన్ని కొలబద్ధల వాధారంగా చేసుకొని రాష్ట్ర పోలీసుదళం సంఖ్య కొన్ని దశాబ్దాల క్రింద నిర్ణయించబడింది ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆ కొలబద్ధలు ఉపయోగకరం కావు ఇటీవల పోలీసువారు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను, రాష్ట్రంలో అన్ని రంగాలలో జరిగిన అభివృద్ధిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రభుత్వం పోలీసుదళం అవసరాలను సమీక్షిస్తున్నది 5 సంవత్సరాల కాలం విస్తరించి ఉండే ప్రణాళిక ఒకటి పోలీసుశాఖ విస్తరణకుగాను తయారుచేయబడుతున్నది ఇందులో ఆధునిక పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టడంకూడా చేరి ఉంటుంది తాత్కాలిక చర్యగా 1968-69 లో 25 లక్షల విలువచేసే పథకాలు మంజూరు చేయబడ్డాయి రూ 15 లక్షల ఖర్చయ్యే పథకాలు 1969-70 లో అమలు జరపడం కోసం పరిశీలించబడుతున్నాయి.

1968 లో భారత రాష్ట్రపతి 2 సార్లు, భారత ఉపరాష్ట్రపతి 4 సార్లు ప్రధాన మంత్రి 2 సార్లు రాష్ట్రాన్ని సందర్శించారు రాష్ట్రపతి ఉప రాష్ట్రపతి, ప్రధాన మంత్రి, ఇతర ప్రముఖ వ్యక్తులు ఈ సందర్శనం రాష్ట్రాన్ని సందర్శించి నప్పుడు పోలీసువారు కట్టుదిట్టమైన బందోబస్తు ఏర్పాటు చేశారు.

నేరాలు — (ఎ) 1968 లో జరిగిన విచారణార్హమైన నేరాలు (తాత్కాలిక వివరాలు) జిల్లాల వారీగా చూపే వివరణ ఈ దిగువ ఇవ్వబడింది అందులో 1967 వ సంవత్సరానికి పోలీసుశాఖకు సంబంధించి, వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలో తెలిపిన 1967 వ సంవత్సరపు అంతిమ వివరాలుకూడా చూపబడ్డాయి.

సంఖ్య	జిల్లా పేరు	పరుస	మొత్తం కేసుల సంఖ్య	
			1967	1968
(1)	(2)		(3)	(4)
1	పైదరాబాదు నగరం	-	2897	2948
2	విశాఖపట్టణం ఉత్తరం		1586	1108
3.	విశాఖపట్టణం దక్షిణం		2165	1088
4.	చూర్పు గోదావరి	..	2144	1988
5	పశ్చిమ గోదావరి	...	1609	1852
6	కృష్ణా		1458	1896
7.	గుంటూరు		9999	2151
8	నెల్లూరు	.	1008	1471
9	కర్నూలు		1889	1978
10.	అనంతపురం	.	1004	1118
11	కడప		1971	1188

(1)	(2)	(3)	(4)
12	చిత్తూరు	5408	2494
13	హైదరాబాదు జిల్లా	848	979
14	మెదక్	653	714
15	మహబూబ్ నగర్	881	895
16	నల్గొండ	923	969
17	నిజామాబాదు	1807	834
18	ఆదిలాబాదు	508	491
19.	నరంగల్	1111	920
20.	ఖమ్మం	929	775
21	కరీంనగర్	628	714
22	విజయవాడ రైల్వే పోలిస్	676	487
23	సికింద్రాబాదు రైల్వే పోలిస్	295	208
చెరసి మొత్తం		88,118	28,854

రాష్ట్రంలో భారత శిశుస్మృతి క్రింద విచారణార్హమైన నేరాల సంఖ్య 1963 సంవత్సరంలో బాగా తగ్గినట్లు పై వివరణవల్ల స్పష్టమౌతుంది

1967 లో విచారణార్హమైన నేరాలు 88,118 జరగగా 1963 లో విచారణార్హమైన నేరాల మొత్తం సంఖ్య 28,854 అయినట్లు నివేదించబడింది ఆ ప్రకారం 14 శాతం నేరాలు (4,759) తగ్గాయి.

(బి) 1963 లో జరిగిన పెద్ద నేరాలు, దొంగిలన (తాత్కాలిక అంకెలు) జిల్లాలచారీగా చూపే వివరణ దీనికి జతపరచబడింది అందులో 1967 వ సంవత్సరానికి పోలీసు కాపు సಂಬంధించి వార్షిక పరిపాలనా నివేదికలో తెలిపిన 1967 అంకెలకూడా చూపబడ్డాయి

(Statement)

జిల్లా పేర్లు	తూర్పు		బంది పోతు		దోపిడి		కన్నువు దొంగకనాలు		మామూలు దొంగకనాలు		పరువుల దొంగకనాలు		దొమ్మిలు		తారత శిక్షస్పృహ క్రింద విచారణలో ఉన్న మొత్తం నేరాలు	
	1967	1968	1967	1968	1967	1968	19	7	1967	1968	1967	1968	1967	1968	1967	1968
హైదరాబాదు నగరం	25	29	1	1	5	18	640	739	1527	1622	13	9	35	111	2697	2948
విశాఖపట్టణం ఉత్తరం	31	32	1	15	3	2	233	251	412	356	49	37	63	80	1536	1108
విశాఖపట్టణం దక్షిణం	29	27	3	3	6	8	214	162	606	485	19	30	39	38	2165	1036
తూర్పు గోదావరి	52	55	—	1	3	1	404	381	1118	958	44	52	74	60	2144	1988
పశ్చిమ గోదావరి	41	26	2	—	2	4	383	329	747	727	65	42	80	79	1609	1652
కృష్ణా	39	39	—	—	4	3	236	232	720	579	29	16	48	64	1453	1396
గుంటూరు	86	71	2	2	1	8	426	455	902	734	73	70	73	96	3899	2151
వెల్దురు	26	46	1	4	2	3	246	320	396	523	49	54	37	81	1003	1471
కర్నూలు	86	95	3	11	9	3	325	341	416	481	88	83	164	153	1839	1973
అనంతపురం	39	58	2	5	3	4	266	245	283	384	78	70	71	79	1004	1113
కడప	67	74	4	11	11	9	377	260	510	312	112	53	182	109	1971	1183
చిత్తూరు	46	34	1	5	12	12	411	444	741	711	105	148	147	116	2366	2394
హైదరాబాదు జిల్లా మెదక్	30	27	—	13	7	10	168	161	245	310	33	23	40	76	848	979
మహబూబ్ నగర్	35	25	10	5	10	14	115	113	140	122	17	26	45	70	653	714
నల్గొండ	42	51	10	5	10	5	177	221	149	167	64	50	82	96	881	865
నిజామాబాదు	50	28	8	11	6	6	163	129	138	224	53	58	121	84	923	959
ఆదిలాబాదు	64	42	10	9	19	16	175	183	164	165	24	19	94	63	1907	884
వరంగల్	23	32	—	8	3	7	72	79	110	88	14	11	80	43	566	491
ఐమ్మం	41	45	10	8	5	5	163	195	169	244	31	31	43	49	1111	920
కరీంనగర్	30	24	7	6	3	2	175	186	261	183	26	28	145	95	939	775
విజయవాడ రైల్వే పోలీస్	39	38	—	5	9	7	125	138	106	82	18	26	48	67	628	714
విజయవాడ రైల్వే పోలీస్	4	1	2	3	—	2	3	1	644	378	—	—	—	—	676	437
సికిందరాబాదు	1	1	—	2	3	7	3	268	169	—	—	3	2	295	203	
రైల్వే పోలీసు మొత్తం	925	901	78	131	135	152	5504	5568	10772	10005	1004	936	1714	1711	33113	28354

Appendix

26th September, 1969

19

ఖాసీలు — 1963 లో ఖాసీలు 26 శాతం (24 ఖాసీలు) తగ్గాయి 1967 లో 925 జరగగా 1968 లో 901 ఖాసీలు జరిగాయి ఈ శీర్షిక క్రింద కేసులలో పాచ్చు తగ్గులు ఈ దిగువ చూపబడ్డాయి

పెరుగుదల —

వెల్లూరు జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య	28 నుంచి 42 కి పెరిగింది.	పెరుగుదల 20
అనంతపురం "	" 80 నుంచి 58 కి "	" 19
అదిలాబాదు "	" 28 నుంచి 82 కి "	" 9
మహబూబ్ నగర్ "	" 42 నుంచి 51 కి "	" 9
కర్నూలు "	" 86 నుంచి 95 కి "	" 9
" "	" 87 నుంచి 74 కి "	" 7

తగ్గుదల —

నిజామాబాదు జిల్లాలో కేసుల సంఖ్య	64 నుంచి 42 కి తగ్గింది	తగ్గుదల 22
నల్గొండ "	" 50 నుంచి 28 కి "	" 22
పశ్చిమ గోదావరి "	" 41 నుంచి 28 కి "	" 15
మెదక్ "	" 85 నుంచి 25 కి "	" 10

ఖాసీలకు దారిద్రీసంకరాల్ని కారణాలు, ఉద్దేశాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి

	1967	1968
1 లాభాపేక్ష	54	66
2 అక్షులు	57	64
3. అలెగిక కారణాలు	148	185
4 కుటుంబ కలహాలు	122	148
5 ఇతర కారణాలు	449	498
మొత్తం	825	901

బందిపోటు — 1967 లో 78 కేసులు నివేదించబడగా 1968 లో 181 బందిపోటు కేసులు వచ్చాయి ఆ విధంగా ఈ సంవత్సరం కేసుల సంఖ్య 67 శాతం (58 కేసులు) పెరిగింది మైసూరు, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల సరిహద్దు జిల్లాల నుండి వచ్చిన బందిపోటుశనం వృత్తిగా పెట్టుకున్న మురాలు నిజామాబాదు మెదక్, వైదరాబాదు జిల్లాలలో బందిపోటు కొనసాగిస్తున్నట్లు ఋజువు చేసింది 1968 లో విశాఖపట్నం ఉత్తర జిల్లాలోనే ఎక్కువ బందిపోటు (15 కేసులు) జరిగాయి ఇది కమ్యూనిస్టు విప్లవకారుల (గిరిజనులు) కార్యకలాపాల మూలంగా జరిగాయి ఈ శీర్షిక క్రింద కేసులలో పాచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

పెరుగుదల —

విశాఖపట్నం ఉత్తర జిల్లాలో	1 నుంచి 15 కేసులు	— పెరుగుదల	14
హైదరాబాదు	0 నుంచి 18	„ „	18
కర్నూలు	8 నుంచి 11	„ „	8
ఆదిలాబాదు	0 నుంచి 8	„ „	8
కడప	4 నుంచి 11	„ „	7

తగ్గుదల —

మెదక్ జిల్లాలో 10 నుంచి 5 కేసులు — తగ్గుదల 5.

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో 10 నుండి 5 కేసులు — తగ్గుదల

దోపిడి — 1967 లో 185 దోపిడి కేసులు జరుగగా 1968 లో 152 కేసులు జరిగాయి. అంటే 12.5 శాతం (17 కేసులు) పెరిగాయి. హైదరాబాదు నగరం, గుంటూరులలో ప్రధానంగా స్థానిక వృత్తి దోపిడీదారుల కార్యకలాపాల మూలంగాను, హైదరాబాదు జిల్లా నుంచి మైసూరు, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల సరిహద్దు జిల్లాల నుంచి వచ్చిన దోపిడీ వృత్తిగాల మూలాల కార్యకలాపాల మూలంగాను దోపిడీల సంఖ్య పెరిగింది ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చుతగ్గులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి

పెరుగుదల —

హైదరాబాదు నగరంలో	5 నుంచి 18 కేసులు	— పెరుగుదల	18
గుంటూరు జిల్లాలో	1 నుంచి 8	„ „	7
మెదక్ జిల్లాలో	10 నుంచి 14	„ „	4
ఆదిలాబాదు జిల్లాలో	8 నుంచి 7	„ „	4
హైదరాబాదు జిల్లాలో	7 నుంచి 10	„ „	8

తగ్గుదల —

కర్నూలు జిల్లాలో	9 నుండి 8 కేసులు	— తగ్గుదల	8
మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో	10 నుండి 5 కేసులు	— తగ్గుదల	5

కన్నపు దొంగతనాలు — 1967 లో 5,504 కన్నపు దొంగతనాలు (వగలు, రాత్రి) జరుగగా 1968లో 5,588 జరిగాయి అంటే నేరాలు 1.1 శాతం (84 కేసులు) ఎక్కువై నాయి. ఈ శీర్షిక క్రింద హెచ్చుతగ్గులు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

పెరుగుదల —

హైదరాబాదు నగరంలో	840 నుంచి 789	కేసులు — పెరుగుదల	99
నెల్లూరు జిల్లాలో	248 నుంచి 220	కేసులు — పెరుగుదల	74
చిత్తూరు జిల్లాలో	411 నుంచి 444	కేసులు — పెరుగుదల	83
వరంగల్లు జిల్లాలో	168 నుంచి 195	కేసులు — పెరుగుదల	82

తగ్గుదల

కడప జిల్లాలో	377 నుంచి 230	కేసులు — తగ్గుదల	117.
వశిష్ట గోదావరి జిల్లాలో	888 నుంచి 824	కేసులు — తగ్గుదల	54
విశాఖపట్నం ఉత్తరం జిల్లాలో	214 నుంచి 182	కేసులు — తగ్గుదల	52

మామూలు దొంగతనాలు — 1967 లో 10,772 మామూలు దొంగతనాల కేసులు నివేదించబడగా 1968 లో 10,065 కేసులు నివేదించబడ్డాయి ఆ విధంగా మామూలు దొంగతనాల కేసులు 1968లో 7.1 శాతం (767 కేసులు) తగ్గాయి ఈ శీర్షిక క్రింద పొచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి : —

పెరుగుదల :

నెల్లూరు జిల్లాలో	898 నుంచి 528	కేసులు — పెరుగుదల	127
అనంతపురం జిల్లాలో	238 నుంచి 884	కేసులు — పెరుగుదల	101
హైదరాబాదు నగరంలో	1527 నుంచి 1622	కేసులు — పెరుగుదల	95
నల్గొండ జిల్లాలో	188 నుంచి 224	కేసులు — పెరుగుదల	86
వరంగల్లు జిల్లాలో	189 నుంచి 244	కేసులు — పెరుగుదల	75

తగ్గుదల

విజయవాడ నైల్వే పోలీసు	844 నుంచి 878	కేసులు — తగ్గుదల	268.
కడప జిల్లాలో	510 నుంచి 812	కేసులు — తగ్గుదల	198
గుంటూరు జిల్లాలో	902 నుంచి 784	కేసులు — తగ్గుదల	168
మార్పు గోదావరి జిల్లాలో	1,118 నుంచి 958	కేసులు — తగ్గుదల	160
కృష్ణా జిల్లాలో	720 నుంచి 579	కేసులు — తగ్గుదల	141.
విశాఖపట్నం దక్షిణ జిల్లాలో	808 నుంచి 486	కేసులు — తగ్గుదల	120

వశువుల దొంగతనాలు — 1967 లో 1,004 వశువుల దొంగతనాలు జరుగగా 1968 లో 998 కేసులు జరిగాయి ఆ విధంగా 6.7 శాతం (68 కేసులు) తగ్గాయి ఈ శీర్షిక క్రింద పొచ్చు తగ్గులు ఈ క్రింద తెలుపబడినాయి : —

పెరుగుదల

చిత్తూరు జిల్లాలో 105 నుంచి 148 కేసులు — పెరుగుదల 43.

తగ్గుదల

కడప జిల్లాలో 112 నుంచి 59 కేసులు — తగ్గుదల 53.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 85 నుంచి 42 కేసులు — తగ్గుదల 43.

దొడ్డి కేసులు — 1967 లో 1,714 దొడ్డి కేసులు నివేదించబడగా 1968 లో 1711 కేసులు నివేదించబడ్డాయి ఈ శీర్షిక క్రింద నేరాలు 01 శాతం (8 కేసులు) మాత్రమే తగ్గాయి ప్రాదరాజాదు నగరంలో మతకలహాలు, చిత్తూరు, నెల్లూరు, అనంతపురం జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో హిందీ వ్యతిరేక ఆందోళనలు, కర్నూలు జిల్లాలో గ్రామాల్లోని మురా, పాక్టీ కడలి మూలంగా 1968 లో వీటి సంఖ్య పెరిగింది. ఈ శీర్షిక క్రింద పాచ్చు, తగ్గులు ఈ క్రింద

తెలుపబడ్డాయి —

పెరుగుదల

ప్రాదరాజాదు నగరం — 85 నుండి 111 కేసులు — పెరుగుదల 26.

నెల్లూరు జిల్లా — 87 నుండి 81 కేసులు — పెరుగుదల 44

తగ్గుదల

కడప జిల్లా 182 నుండి 109 కేసులు — తగ్గుదల 73

ఖమ్మం జిల్లా 145 నుండి 95 కేసులు — తగ్గుదల 50

నల్గొండ జిల్లా 121 నుండి 84 కేసులు — తగ్గుదల 37

ఆదిలాబాదు జిల్లా 80 నుండి 48 కేసులు — తగ్గుదల 32.

నేరపరిశోధన శాతం — భారత శిక్షాస్మృతి క్రింద విచారణార్హమైన మొత్తం నేరాలలో ఆచూకీ తీసిన నేరాల (పరిష్కరించబడిన కేసులలో నేరస్థులను జరిగినవి) శాతం 1967 ఆఖరు నాటికి 68.5 ఉండగా 1968 ఆఖరు నాటికి (తాత్కాలికంగా) 58.2 శాతం ఉన్నది 1968 డిసెంబరు ఆఖరు నాటికి విచారణ జరుగవలసివున్న కేసులను, దర్యాప్తు జరుపబడుతున్న కేసులను పరిష్కరించడంతో ఈ శాతం ఇంకా పెరుగుతుంది. 1967, 1968 సంవత్సరాలలో జరిగిన నేరస్థులను, విడుదలలు మొదలైన వివరాలను తెలియజేసే తులనాత్మక వివరణ ఈ దిగువ తెలియజేయ బడింది.

(Statement,

వేరాలు		సంఖ్య	ఆదాయం	సంఖ్య
అప్పలు	—	1967	925	309
		1968	901	214
అందిపోటు	—	1967	78	5
		1968	131	8
దోషి	—	1967	135	58
		1968	152	38
కన్నులు దొంగతనాలు	—	1967	5504	2935
		1968	5568	2974
మామూలు దొంగతనాలు	—	1967	10772	6460
		1968	10005	6515
వరువుల దొంగతనాలు	—	1967	1004	581
		1968	936	555
దొంగిల	—	1967	1711	201
		1968	1711	106

200 26th September, 1963

Appendix

విద్యార్థులు అయిదువేలము	అమూలీ శిష్యులు నీలు లేనిది	విద్యార్థులు అయిదువేలము	శాఖాంతు చేయబడినది	వరిల్లో పండినది లేక విడుదల చేయబడినది
22	55	232	—	307
130	75	301	—	181
27	4	37	—	5
43	5	66	—	9
3	—	49	—	25
41	12	50	—	11
123	1162	1018	—	266
614	1273	552	8	147
1138	1465	1138	74	497
848	1383	887	60	312
97	51	167	25	83
56	53	170	27	75
636	84	566	38	189
280	62	961	54	248

పెక్కుబట్టీ కేసులు — భద్రతా నిబంధనల క్రింద 1967 లో 22,478 మంది వ్యక్తుల విషయంలో చర్య తీసుకోబడగా, 1968 లో 26,520 మంది వ్యక్తుల విషయంలో చర్య తీసుకోబడింది అంటే 13 శాతం (3154 కేసులు) పెరుగుదల ఉనిపిస్తుంది. 1967 లో 17,565 మందిని పూచీ బద్దలను చేయగా 1968 లో 17,884 మందిని పూచీ బద్దలను చేయడం జరిగింది.

ఆశ్రమాశ్రయములు — 1967, 1968 సంవత్సరాలలో నింతమంది ఆశ్రమాశ్రయము చేసుకొన్నది, కారణాలవారీగా ఈ క్రింద తెలియజేయబడింది.

		1967	1968
1	వ్యాధులు	1,588	1,889
2	గృహకలహాలు	618	605
3	నిరుద్యోగం	86	28
4	ఋణగ్రస్తత	77	122
5.	లైంగిక కారణాలు	66	69
6	ఇతర కారణాలు	485	611
	మొత్తం	2,870	2,819

పోలీసు వారికి గృహ వసతి — ఇద్దరు పోలీసు కానిస్టేబుల్లుకు, 50 మంది పోలీసు కానిస్టేబుల్లుకు యూనైటెడ్ గూడాలో కారకాసుల నిర్మాణానికిగాను ప్రభుత్వం 10-2-1966 తేదీగల పి. డబ్ల్యు. డి. మిస్ నెం. 2844 జి. ఓ. లో రూ. 570 లక్షల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది. ఆ పని పూర్తయింది.

1968-69 సంవత్సరంలో 1789 లక్షల వ్యయంతో పోలీసువారికి గృహాలు నిర్మించేందుకై ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

శ్రీకాకుళం పోలీసు సూపరింటెండెంటు కార్యాలయం, జిల్లా సాయుధ రిజర్వు కార్యాలయం—ఈ రెండింటికి సరిపోయే భవనాల వసతి లేనందువల్ల, విజయనగరంలో ఉన్న పోలీసు సూపరింటెండెంటు ప్రధాన కార్యస్థానాన్ని శ్రీకాకుళానికి తరలించడానికి విలుకాలేదు పోలీసు సూపరింటెండెంటు కార్యాలయాన్ని, జిల్లా సాయుధ రిజర్వుకార్యాలయాన్ని సాధ్యమైనంతవరకు శ్రీకాకుళానికి తరలించవలసిన అవసరం దృష్ట్యా దళలవారీ కార్యక్రమంలో భవనాల నిర్మాణపు పనిని చేపట్టి మొత్తం పనిని చెందు, మూడేళ్ళలో పూర్తి చేయడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

అదనపు పోలీసు సిబ్బంది —కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, నెల్లూరు జిల్లాలలో తీవ్రమైన కడుపుబడదంవల్ల 1988 లో అదనపు పోలీసు అలాన్సు ఆయా ప్రదేశాలలోని స్థానిక ప్రజల ఖచ్చిత ఉంచవలసిన అవసరం ఏర్పడింది

హోంగాడ్డాల —1988 లో 8 కంపెనీలతో రాష్ట్రంలో ప్రారంభించబడిన హోంగాడ్డాల సంస్థ 11,550 మంది పట్టణ హోంగాడ్డాలతో 165 కంపెనీలకు పెరిగింది. ఆదాయ మార్గాల వర్గీకృతి క్లిష్టంగా వున్నందున ప్రభుత్వం హోంగాడ్డాల కంపెనీలను తిరిగి ఎర్దుకాటు చెసి పునర్వ్యవస్థీకరించింది. ఈ ఎర్దుకాటు ద్వారా 105 కంపెనీలను 492 కంపెనీలకు తగ్గించింది

ఉత్పాదన సంచర్యంలోను, ప్రముఖుల రాజ సమయంలోను బంబోబస్తు, విధుల నిర్వహణకు, ప్రధాన స్థావరాల రక్షణకు గృహీ విధులు, అదేమోదిరి ఇతర కర్తవ్యాల నిర్వహణకు హోంగాడ్డాలను అప్పడప్పుడు వినియోగించడం జరుగుతున్నది. అత్యవసర సమయాల్లో వారివల్ల సమాజానికి ఎంతో ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. వివిధ స్పెషలిస్టు సర్వీసుల్లో శిక్షణపొందినందున సమ్మెలు మున్నగు సందర్భాలలో అవసర సర్వీసులు నడపడంలో వారు ఎంతగానో తోడ్పడుతారని అనుభవాన్నిబట్టి తెలుస్తున్నది.

పౌర రై ఫిల్ శిక్షణ పథకం —ప్రభుత్వం పౌర రై ఫిల్ శిక్షణ పథకాన్ని ప్రారంభించి నిర్వహిస్తున్నది. తుపాకులు మొదలైన ఆయుధాలు (22 రై ఫిళ్లు) ఉపయోగించడంలో పౌరులకు జట్టు జట్టుగా ఈ కేంద్రాలలో స్వల్పకాలం పాటు శిక్షణ యివ్వబడుతుంది. శిక్షణ పొందేవారు శిక్షణకోర్కుకు రూ. 1 చందాను, ఉపయోగించిన మందుగుండు ఖరీదును చెల్లించాల్సి ఉంటుంది

పౌర రై ఫిల్ శిక్షణలో శిక్షణ పూర్తి చేసిన ప్రభుత్వోద్యోగి విషయంలో అది ఆయన వర్సనల్ ఫైలులో నమోదు చేయబడుతుంది. పౌర రక్షణ కేంద్రములో శిక్షణను విజయవంతంగా పూర్తి చేసినట్లు సర్టిఫికేట్టును దాఖలు చేసే వారికి ఆయుధాల లై సెన్సును మంజూరు చేయడంలో ప్రాధాన్యత యివ్వబడుతుంది. విజయవంతంగా శిక్షణ పొందే వారికి సర్టిఫికేట్టు, మార్క్స్ సమీక్షలు (విశిష్టంగా కాలపులు జరిగినట్లుగా) అర్హులైనవారికి బాడ్జీలు జారీ చేయబడ్డాయి.

కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి 1,900 రై ఫిళ్ళను (22 రై ఫిళ్ళు) కేటాయించింది. వీటిలో 90 రై ఫిళ్ళు తప్ప మిగతావి జిల్లాలలోని పోలీసు నూపర్నెంట్లకు, మైదరాబాదు పోలీసు కమిషనరుకు పంపిణీ చేయబడ్డాయి. ఆ 90 రై ఫిళ్ళు ఆయుధ ప్రధాన కార్యస్థానంలో రిజర్వుగా ఉంచబడినాయి.

1988 డిసెంబరు 31 వ తేదీ వాటికి 94 కేంద్రాలు వని చేస్తున్నాయి. రాష్ట్రంలో ఈ పథకం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి 15,674 మంది శిక్షణపొందారు

జూదం, స్త్రీలు-శాలికలలో వ్యభిచారం —జూదాన్ని, స్త్రీలు, శాలికలలో వ్యభిచారాన్ని అరికట్టడం కోసం జూదగృహాలమీద, గృహాలమీద తరచుగా దాడులు జరిపి కట్టుదిట్టమైన చర్యలను తీసుకోవడం జరిగింది. జూదం ఆదేశ

క్లబ్బులమీద, ఇతర ప్రదేశాలమీద, గట్టి నిఘా కూడా వుంచబడి. దాడులు జరుపబడ్డాయి ప్రత్యేకంగా మైసూరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాల లోను, రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రధాన పట్టణాలలోను వున్న జూద గృహాలపై దాడులు జరపడం కోసం ప్రత్యేక దళాలు పని చేస్తున్నాయి. 1968, స్త్రీలు బాల్యం వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం నిర్వహణకు సంబంధించి, సాధారణ ప్రాముఖ్యత గల విషయాలపై సలహాలు ఇచ్చేందుకు ప్రత్యేక పోలీసు అధికారులతో సహకరించడానికి, అనధికార సలహా మండులులను ప్రభుత్వం నియమించింది.

జూదం చట్టం క్రిందను, స్త్రీల, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం క్రిందను సమోదానం కేసులను, వారి పరిష్కార వివరాలను తెలియజేసే ఖుల వార్తక వివరణ ఈ క్రింద ఇవ్వబడింది.

సంవత్సరం	అభియోగం తేబడినవి	నేరస్థాపన చేసినవి	వదలి పెట్టబడినవి లేదా విడుదల చేసినవి	విచారణ జరుగ వలసి వున్నవి
1	2	3	4	5

జూద చట్టం క్రింద కేసులు

1967	28,860	19,141	586	3,638
1968	25,218	12,888	872	2,008

స్త్రీలు, బాలికల వ్యభిచార నిర్మూలన చట్టం క్రింద కేసులు

1967	1,475	1,289	44	95
1968	2,097	1,808	88	251

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు సంక్షేమనిధి — ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు వారి కుటుంబాల సంక్షేమ సంఘం — ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పోలీసు సంక్షేమ నిధి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పోలీసు వారి కుటుంబాల సంక్షేమ సంఘం నిధి, అనేవి రెండూ ప్రభుత్వేతర నిధులు. పాడే కానిస్టేబుల్లు, పోలీసు కానిస్టేబుల్లు యొక్కయు, వారి కుటుంబాల యొక్కయు జీవన పరిస్థితులను, పోలీసు శాఖలో లోయరు డివిజను గుమస్తా వోదా అంతకంటే తక్కువ వోదా గల మినిస్ట్రీరియలు సిబ్బందే జీవన పరిస్థితులను మెరుగు చేసేందుకై ఆ నిధులు ఉద్దేశింపబడినాయి.

పోలీసు వారి ఆదాయాన్ని వృద్ధిపరిచేందుకై ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు కుటుంబ సంక్షేమ సంఘం, యూనిఫ్ గూడ పోలీసు లైన్ లో అగ్గపెట్టెల ప్యాకర్ల, రాష్ట్రంలోని పోలీసు లైన్ లో దర్జీ పని కేంద్రాలు మొదలైన చిన్నకరహా పరిశ్రమలను నెలకొల్పింది. వాటిలో పోలీసు వారి కుటుంబ సభ్యులు తమ తీర్థ సమయాలలో పని చేసి, వేతనాలను సంపాదించుకుంటారు.

సర్వీసులో వుండగాగాని రిటైరయిన బచ్చెట్ల లోపుగా గాని చనిపోయిన పాడ్ కానిష్టేబిళ్ళ, పోలీసు కానిష్టేబిళ్ళ కుమారుల సౌకర్యార్థం—మైదరాబాదు లోని అంబరుపేటలోనే కాకుండా నెల్లూరు లోను, గుంటూరు లోను పోలీసు బాలుర హాస్టళ్ళను కూడా ఆ సంఘం నెలకొల్పింది పోలీసు వారికి చెందిన అనాథలైన పిల్లలు 800 మంది ఈ హాస్టళ్ళలో వుంటూ చదువుకొంటున్నారు ఈ హాస్టళ్ళకోసం 1968-69 లో ప్రభుత్వ విద్యుత్తుల రూ 30,000 ల గ్రాంటును మంజూరు చేసింది

జంటనగరాలలోని పోలీసులైన అన్నిటిలోను వైద్య తనిఖీ గదులను ఏర్పాటు చేయడంద్వారా పోలీసు సిబ్బందికి వారి కుటుంబాలకు చాలినన్ని వైద్య సౌకర్యాలు కలిగించటానికి చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. తయ, తదితర దీర్ఘకాల వ్యాధులతో బాధపడుతున్న పోలీసు సిబ్బంది, వారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతున్నది పోలీసు వారికోసం నెల్లూరులోని తయ ఆస్పత్రిలో ప్రత్యేకంగా ఒక వార్డు నిర్ణయించబడింది సాంకేతిక కోర్సులను మరియు పియసి స్థాయిలోను ఆప్రెస్టాయిలోను నాం కీతికేతర కోర్సులను చదివే పోలీసు వారి పిల్లలకు పుస్తకాల కొనుగోలు, బోధనా రుసుం చెల్లింపుకోసం విద్యావిషయక సహాయం చేయబడుతున్నది సమీక్షా సంవత్సరంలో ఇందుకోసం రూ 14,850 లు ఖర్చు చేయబడింది

మధ్యాహ్నం భోజనాలు ఉచితంగా పెట్టే ఏడు పాఠశాలలు, ఆహార కేంద్రాలు నిర్వహించబడుతున్నాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు కుటుంబ సంక్షేమ యోజనానికీ, ప్రజలనుండి స్వచ్ఛంద విరాళాలు వసూలు చేయడం ద్వారాను ప్రార్థనలు మొదలైన వాటిని నిర్వహించడం ద్వారాను నిధులు సమకూర్చడం జరుగుతోంది మైదరాబాదు రేసు క్లబ్బువారు ఈ సంవత్సరంలో ఒకరోజు ఆయన వసూలును అంటే ఉజ్జాయింపుగా రూ 80,000 అను ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు సంక్షేమనిధికి విరాళంగా ఇచ్చారు

సాధారణ విషయాలు :—ఈ ఏడాది అత్యవసర వస్తువుల ధరలు పెరుగుతూనే వున్నాయి అత్యవసర వస్తువులకు కొరత వున్నది రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో అనావృష్టిపరిస్థితి ఏర్పడింది హిందీ వ్యతిరేకోద్యమంతో దాష్ట్యాల సమ్మె, నగరంలో మతకలహాలు సందర్భంగా శతృత్వమైన పరిస్థితులను అదుపులో వుంచడంలో పోలీసులు ఈ సంవత్సరం మంచి కృషి సల్పారు ఈ యేడాదిలో ప్రముఖ వ్యక్తులు, ఉన్నతాధికారులు సందర్శించిన సందర్భంలో పోలీసులను మామూలుగానే బందోబస్తు, సెక్యూరిటీల కోసం వినియోగించడం జరిగింది,

అందోళనలు, మత కలహాలు వగైరాలవల్ల ఒత్తిడులు, ఇబ్బట్లు యేర్పడినప్పటికీ మొత్తమీద శాంతిభద్రతలను నిర్వహించడములోను, జేరాలను సమర్థవంతంగా నిరోధించడంలోను పోలీసులు తమ విధులను జయప్రదంగా నిర్వహించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు ఫుట్ బాల్ టీమ్ దేశంలోని ప్రధానమైన టీములలో ఒకటి ఈ టీమ్ మొత్తం నాలుగు వద్ద టోర్నమెంట్లలో పాల్గొని రెండింటిలో ప్రథమస్థానం పొందింది స్థానికంగా నిర్వహించిన నాలుగు టోర్నమెంట్లలో కూడా పాల్గొని అన్నిటిలోను ప్రథమ స్థానాన్ని పొందింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు వాలీబాల్ టీము దేశంలోని ప్రధానమైన టీములలో ఒకటి ఈ టీము రాష్ట్రం వెలుపల మూడు టోర్నమెంట్లలో పాల్గొని అన్నిటిలోను ప్రథమ స్థానాన్ని సాధించింది ఈ టీము స్థానికంగా జరిగిన రెండు టోర్నమెంట్లలో కూడా పాల్గొని రెండో ప్రథమంగా వచ్చింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు హాకీ టీమ్, భాన్ బహదూర్ అహమ్మద్ అలిండియా హాకీ టోర్నమెంట్లలో ప్రథమ స్థానం పొందింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు ఫుట్ బాల్, వాలీబాల్ టీములు 1969 లో జరిగిన అఖిలభారత పోలీసు గేమ్స్ లో పాల్గొని ద్వితీయ బహుమతిని పొందాయి.

ప్రతిభావంతమైన సేవ చేసినందుకు ఈ యేడాది పదకొండు మంది పోలీసు అధికారులకు పోలీసు పతకములు ఇవ్వబడ్డాయి.

అనంతపురంలోని పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలో ఈ ఏడాది ముగ్గురు పోలీసు అసిస్టెంట్లు సూపర్వైజర్లు, ఒక పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్వైజర్లు, 91 మంది సబ్-ఇన్ స్పెక్టర్లు, 20 మంది రిజర్వు సబ్-ఇన్ స్పెక్టర్లు నల్లరు ప్రొహిబిషన్ సబ్-ఇన్ స్పెక్టర్లు, 888 మంది పోలీసు కానిస్టేబులు రిక్రూట్లు శిక్షణ పొందారు.

దీనితోడు పోస్ట్-కానిస్టేబుల్స్, పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ రెండున్నర వెలల పునశ్చరణ కోర్సు పొందారు. పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలోను, పోలీసు రిక్రూట్ల పాఠశాలలోను ఉత్తమ రీతిలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది కానిస్టేబుల్స్, పోస్ట్-కానిస్టేబుల్స్, సబ్-ఇన్ స్పెక్టర్లకు శాస్త్రీయ పద్ధతులలో దర్శాపులను నానా గించడానికి సంబంధించిన ఆధునిక పద్ధతులను బోధించడానికిగాను పోలీసు శిక్షణ కళాశాలలోను, పోలీసు రిక్రూట్ల పాఠశాలలోను అప్పడప్పడు పునశ్చరణ కోర్సులు నిర్వహించబడ్డాయి.

శాంతిభద్రతలకు సంబంధించి అత్యంత క్లిష్టమైన సమస్యలను ఎదుర్కొవడంలో రాష్ట్రంలోని పోలీసు బలగం, పెక్కు ఆటంకాలు వున్నప్పటికీ, శాంతినియమైన కృషి చేసింది.

STATEMENT ON THE DEMAND FOR THE POLICE DEPARTMENT

Mr Speaker Sir,

I rise to move the Demand No. XIII concerning the Police Department

The Budget Estimates for 1969-70 provide for a gross demand of Rs 12,90,80,400 against the estimate of Rs 10,43,97,500 for 1968-69

Maintenance of law and order and prevention and detection of crime are the main important functions of the Police Department

The Police force in the State gave a good account of themselves during the year 1968. The communal situation in the State gave some anxious moments to the Police. Besides the minor communal skirmishes during the first half year of 1968 in Mahabubnagar, Vijayawada, Atmakur (Kurnool district) and Kolakalur (Guntur district) there were major troubles in Hyderabad City in May and August 1968 and at Cumnam (Kurnool district) in October 1968. These incidents were marked with arson and destruction of property. The Police had to open fire on 28 occasions to control the situation during the major incidents. The work of the Special Task Force constituted in the city to book goondas and other anti-social elements won the approbation of all sections of the community

The Gyrin problems of the agency areas of Srikakulam district has attracted attention due to the incitation of the Naxalites and resultant violent activities from December 1967 to March 1968. Due to the intensive and sustained campaign against the terrorists, the Police were able to arrest upto the end of 1968, 647 Gyrins and recover 221 M L Guns which stabilised the situation. However, after a lull, the Gyrins led by revolutionary Communists revived violent activities like murders, dacoities, looting of the houses of landlords and attacked Police parties engaged in combing operations, inspired by the break-away Revolutionary Communists. The Police had to again intensify patrolling of the area and operations against the violent Gyrins and about 800 Gyrins had to be rounded up

The Naxalites are adopting Guerilla tactics taking advantage of the terrain and are evading arrests. The hill tops are their habitat and they quickly shift on sighting Police. They are operating in the form of D-lams and make use of couriers and mountain paths as their channels of communication. The Naxalite leaders are maintaining close liaison with their counterparts in Orissa State and elsewhere. The agency areas of Parvathipuram, Palakonda, Rathapatram, Sompeta taluks, are the strongholds of the Naxalites

The extremist Group of Communists are active in Warangal, Khammam and Karimnagar districts and they are also indulging in violent activities like armed raids on villages. In these raids they looted firearms, in addition to ornaments and cash. There have been attacks on Police patrolling parties also.

A State Level Committee meeting of Officers was held at Parvathipuram on 18th May, 1969 to assess the situation created by the intensification of the Naxalites activities and to consider various measures that should be taken immediately to contain and curb the said activities. The Government have declared the agency area and Kurupam sub-taluk of Parvathipuram and the entire taluks of Palakurthi, Patnapatnam, Sompeta, Ichapuram and Telkhalas 'disturbed areas' under the Andhra Pradesh Suppression of Disturbances Act, 1943. A large number of A.P.S.P. and C.R.P. Platoon have been deputed to the affected areas and combing operations are being conducted regularly. Two special officers have been posted in Srikulam and Khammam districts for conducting anti-guerrilla operations.

There were a number of agitations by the students like the agitation against the enhancement of tuition fees by the students of Telangana area, the agitation against the introduction of Hindi as Official Language by the students of the State and the demonstrations held by the students of the Telangana area in September 1968 in sympathy with the demand of Telangana N.G.Os for extending the period of Telangana Safeguards.

The agitation was revived again in 1969 and spearheaded by the students. It gradually spread to all the districts of Telangana and the city of Hyderabad and was attended with violence, destruction of Government as well as private properties, hold up of trains etc. Despite the Joint Communiqué issued by the Chief Minister and the Telangana leaders the agitation continued unabated.

From among the students, a group emerged which advocated the formation of a separate Telangana State. In order that the agitation may gain momentum, the separatist group of students decided to form a broad-based Action Committee which included members of political parties, elders etc., besides students. At this juncture, the Telangana people's Convention was formed on 17th February 1969 which appealed to the people to come out boldly and give lead for the cause of separate Telangana. The sponsors of separate Telangana People's Convention chalked out programmes to organise Satyagraha and Civil Disobedience. During April and May 1969 there were Conventions, Dharnas before houses of elected representatives of the people who are not toeing the line of the advocates of separate Telangana. There were also several acts of violence such as burning of shops, buses, houses, tampering with railway tracks, attacks on Police and private individuals etc. The Police force from other States had to be requisitioned to control the situation.

Consequent to the acts of violence and intimidation on the Andhras in the Telangana region, a counteragitation was started by the students of the Andhra region. The students divided themselves into two rival groups on the question of continuing the agitation which was called off on 5th March 1969.

As there was no response even to the eight-point formula suggested by the Prime Minister, she paid a flying visit to Hyderabad in the first week of June, 1969 and had discussions with the leaders of the agitation. Later, the Union Home Minister also

visited Hyderabad and contacted persons of various shades of opinion. Due to the disturbed conditions the Government were constrained to take firm measures, including the calling in of the Army on occasions.

Labour has been restive and there were agitations for the betterment of wages and service conditions. The Police in the State rose to the occasion in tackling such agitations. There were quite a few agitations by all the sections of teachers in the State on various issues. The Central Government employees all over the country observed a token strike on 9th September 1968 for the acceptance of a need-based minimum wage, etc. Due to elaborate bandobust arrangements and round the clock vigil by the Police, the strike in the State passed off peacefully.

The split among Marxist Communists which led to the formation of a Co-ordination Committee of the Communist Revolutionaries created some law and order problems particularly at Khammam and Nalgonda districts which were effectively countered by the Police.

Thus the Telangana agitation, the armed struggle launched by the Naxalites and Extremists and Labour Strikes, etc., have caused a great strain not only on the State Police but also on the State Exchequer.

In spite of the heavy strain imposed on it, the Police force in the State acquitted themselves creditably in dealing with the many difficult law and order situations with which they were faced. Crime and criminals have been effectively controlled by the Police.

The strength of the Police force in the State was fixed some decades ago based on certain yardsticks which does not hold the field in the present conditions. With reference to the problems which the Police has to face in recent times and the all round development that has taken place in the State Government are reviewing the requirements of Police force and a Plan spread over a period of five years is being prepared for the expansion of the Department which would include introduction of modern methods. As an interim measure schemes worth Rs. 25 lakhs were sanctioned in 1968-69. Schemes costing Rs. 15 lakhs are under consideration for implementation in 1969-70.

The President of India 3 times, the Vice-President of India 4 times and the Prime Minister of India 2 times, visited the State during the year 1968. Elaborate bandobust arrangements were made by the Police during the visit of the President, Vice-President and the Prime Minister and other high personages during the year

CRIME

(a) A statement showing the district-wise incidence of cognizable crimes during 1968 (provisional figures) in relation to the final figures of 1967 as given in the Annual Administration Report of the Police Department for 1967 is furnished below

S No	District	Total No. of cases	
		1967	1968
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Hyderabad City	2,697	2,948
2	Vishakhapatnam North	1,586	1,108
3	Vishakhapatnam South	2,165	1,086
4	East Godavari	2,144	1,988
5	West Godavari	1,609	1,652
6	Krishna	1,453	1,396
7	Guntur	3,999	2,151
8	Nellore	1,008	1,471
9	Kurnool	1,889	1,978
10	Anantapur	1,004	1,113
11	Cuddapah	1,971	1,188
12	Chittoor	2,866	2,394
13	Hyderabad District	848	979
14	Medak	653	714
15	Mahboobnagar	881	865
16	Nalgonda	928	959
17	Nizamabad	1,807	884
18.	Adilabad	566	491
19	Warangal	1,111	920
20.	Khammam	982	775
21	Karimnagar	628	714
22.	Railway Police, Vijayawada	676	437
23	Railway Police, Secunderabad	295	203
Grand Total		33,118	28,364

The statement reveals that in 1968 there was marked decrease in the number of cognizable crimes under the I P C in the State. A total number of 28,364 cognizable crimes were reported during the year 1968, as against 33,118 during the year 1967 thus recording a decrease by 14.8% (4,759 cases)

(b) A statement showing the district-wise incidence of grave crimes and riotings (provisional figures) during 1968 in relation to the figures of 1967 as given in the Annual Administration Report of the Police Department for 1967 is furnished hereunder;—

**Statement showing District-wise Incidence of
Grave Crime during 1968**

STATEMENT SHOWING DISTRICT-WISE

Name of the District	Murder		Dacoity		Robbery		House Breaking	
	67	68	67	68	67	68	67	68
1 Hyderabad City	25	29	1	1	5	18	640	789
2 Vizag North	31	32	1	15	3	2	233	251
3 Vizag South	29	27	3	3	6	8	214	162
4 East Godavari	52	55		1	3	1	404	381
5 West Godavari	41	26	2		2	4	383	329
6 Krishna	39	39	.		4	3	236	232
7 Guntur	86	71	2	2	1	8	426	455
8 Nellore	26	46	1	4	2	3	246	320
9 Kurnool	86	95	3	11	9	3	325	341
10 Anantapur	39	58	2	5	3	4	266	245
11 Cuddapah	67	76	4	11	11	9	377	260
12 Chittoor	46	34	1	5	12	12	411	444
13 Hyderabad District	30	27		13	7	10	168	161
14 Medak	35	25	10	5	10	14	115	113
15 Mahboobnagar	42	51	10	5	10	5	177	211
16 Nalgonda	50	28	8	11	6	6	163	129
17 Nizamabad	64	42	10	9	19	16	57	183
18 Adilabad	23	39		8	3	7	72	79
19 Warangal	41	46	10	8	8	8	163	195
20 Khammam	30	24	7	6	3	2	175	186
21 Karimnagar	39	38		5	9	7	125	138
22 Railway Police, Vijayawada	4	1	2	3		2	3	1
23 Railway Police, Secunderabad	.	1	1		2	3	7	3
Total	925	901	78	131	152	357	5504	5868

INCIDENCE OF CRIMES DURING 1968

Ordinary thefts		Cattle thefts		Rioting		Total Cognizable Crime under I.P.C.	
67	68	67	68	67	68	67	68
1,527	1,622	13	9	45	111	2,697	2,948
412	376	49	37	63	80	1,536	1,108
606	386	19	30	39	38	2,163	1,036
1,118	958	44	52	74	60	2,144	1,988
747	727	65	42	80	79	2,609	1,672
720	579	29	19	48	64	1,453	1,396
902	734	73	70	73	96	3,899	2,151
396	523	49	54	37	81	1,003	1,171
416	481	88	13	164	153	1,839	1,937
233	384	78	70	71	79	1,004	1,113
510	312	112	53	182	109	1,971	1,183
741	711	105	148	147	116	2,366	1,394
245	310	33	23	40	76	848	979
140	122	17	26	45	70	653	714
149	167	64	50	82	96	883	865
138	224	53	58	121	84	923	959
164	165	24	19	94	63	1,907	884
110	83	14	11	80	43	566	491
169	224	31	31	43	49	1,111	920
261	183	26	28	145	95	939	775
106	82	18	26	48	67	628	714
644	378	.	.	.	.	676	437
268	169	.	.	3	2	295	203
10,772	10,005	1,004	936	1,711	1,711	33,113	28,354

MURDER

The incidence of murders during the year 1968 recorded a decrease of 2.5% (24 cases) with 901 cases as against 925 cases during 1967. Marked fluctuations under this head are as follows:

Increase

Nellore district from 26 to 46 cases—increase by 20
 Anantapur district from 39 to 58 cases—Increase by 19
 Adilabad district from 28 to 42 cases—increase by 9
 Mahboobnagar district from 42 to 51 cases—increase by 9
 Kurnool district from 86 to 95 cases—increase by 9
 Cuddapah district from 67 to 74 cases—increase by 7

Decrease

Nizamabad district from 64 to 42 cases—decrease by 22
 Nalgonda district from 50 to 28 cases—decrease by 22
 West Godavari district from 41 to 26 cases—decrease by 15
 Medak district from 35 to 25 cases—decrease by 10

A breakup of murder figures on the basis of causes and motives is as follows:

	1967	1968
1 For gain	54	66
2 Factions	57	64
3 Sexual causes	143	185
4 Family disputes	127	143
5 Other causes	449	499
Total	325	901

DACOITY

131 cases of dacoity were reported during 1968, as against 88 cases in 1967, thus recording an appreciable increase of 67.9% (58 cases). It is evident that the professional gangs from the border districts of Mysore and Maharashtra States, continue to operate in the border areas of Nizamabad, Medak and Hyderabad districts. Visakhapatnam North district alone contributed the highest number of dacoities (15 cases) during 1968 which was due to the activities of Communist Reactionaries (Girjans). Marked fluctuations under this head are as follows:

INCREASE

Visakhapatnam north district from 1 to 15 cases—Increase by 14
 Hyderabad district from Nil to 13 cases—increase by 13
 Kurnool district from 3 to 11 cases—Increase by 8

Adilabad district from Nil to 8 cases—Increase by 8.

Cuddapah district from 4 to 11 cases—Increase by 7.

DECREASE

Medak district from 10 to 5 cases—Decrease by 5.

Mahbubnagar district from 10 to 5 cases—Decrease by 5.

ROBBERY

There were 152 robberies during 1968 as against 135 in 1967 recording an increase of 12.5% (17 cases). The increase in the incidence of robberies was mainly due to local professional activity in Hyderabad City and Guntur district and also due to activities of professional gangs from the bordering districts of Mysore and Maharashtra States and in Hyderabad district. Marked fluctuations under this head are as follows:

INCREASE

Hyderabad City from 5 to 18 cases—Increase by 13.

Guntur district from 1 to 8 cases—Increase by 7.

Medak district from 1 to 14 cases—Increase by 13.

Adilabad district from 8 to 7 cases—Increase by 4.

Hyderabad district from 7 to 10 cases—Increase by 3.

DECREASE

Kurnool district from 9 to 3 cases—Decrease by 6.

Mahbubnagar district from 10 to 5 cases—Decrease by 5.

HOUSE BREAKING

The number of House Breakings (Day and Night) during the year was 5,568 as against 5,504 in 1967, showing a slight increase of 1.1% (84 cases). Marked fluctuations under this head are as follows:

INCREASE

Hyderabad City from 640 to 739 cases—Increase by 99.

Nellore district from 246 to 320 cases—Increase by 74.

Chittoor district from 411 to 444 cases—Increase by 33.

Warangal district from 163 to 195 cases—Increase by 32.

DECREASE

Cuddapah district from 377 to 260 cases—Decrease by 117.

West Godavari district from 383 to 329 cases—Decrease by 54.

Vizag. North from 114 to 162 cases—Decrease by 52.

ORDINARY THEFTS

The incidence of ordinary thefts during 1968 recorded a decrease of 7.1% (767 cases) with 10,005 cases as against 10,772 cases

during the previous year 1967 Marked fluctuations under this head are as follows

INCREASE

Nellore district from 396 to 523 cases—Increase by 127
 Anantapur district from 283 to 384 cases—Increase by 101
 Hyderabad City from 1,527 to 1,622 cases—Increase by 95
 Nalgonda district from 138 to 224 cases—Increase by 85.
 Warangal district from 169 to 244 cases—Increase by 75

Decrease

Railway Police, Vijayawada from 644 to 378 cases—Decrease by 266.

Cuddapah district from 510 to 312 cases—Decrease by 198
 Guntur district from 902 to 724 cases—Decrease by 178
 East Godavari district from 1,118 to 958 cases—Decrease by 160
 Krishna district from 720 to 570 cases—Decrease by 150.
 Vizag South district from 606 to 486 cases—Decrease by 120

CATTLE THEFTS

There were 936 cases of cattle thefts during 1968 as against 1,004 cases in 1967, recording a decrease of 68—(68 cases) Marked fluctuations under this head are as follows

Increase

Chittoor district from 105 to 148 cases—Increase by 43

Decrease

Cuddapah district from 112 to 53 cases—Decrease by 59
 West Godavari district from 65 to 42 cases—Decrease by 23

RIOTING CASES

1,711 cases of rioting were reported during 1968 as against 1,714 cases in the previous year, 1967 Crime under this head recorded a negligible decrease of 3—(3 cases) During 1968 the increase in the reports was mainly in Hyderabad city due to Communal disturbances and in parts of Chittoor, Nellore and Anantapur district due to Anti-Hindia agitation and in Kurnool district due to faction and party feuds in villages. Marked fluctuations under this head are as follows

Increase

Hyderabad City from 35 to 111 cases—Increase by 76
 Nellore district from 37 to 81 cases—Increase by 44.

Decrease

Cuddapah district from 182 to 109 cases—Decrease by 73.

Khammam district from 145 to 95 cases—Decrease by 50,

Nalgonda district from 121 to 15 cases—Decrease by 67

Adilabad district from 80 to 48 cases—Decrease by 77

PERCENTAGE OF DETECTION

The percentage of detection of total cognizable crime under the I P C (cases convicted to cases disposed of) at the end of 1968 stood at 52.2% (provisional) as against 66.5% at the end of 1967. This will improve further with the disposal of the cases pending trial and under investigation at the end of December 1969. A comparative statement showing details of convictions, acquittals etc, for 1967 and 1968 is furnished hereunder.

COMPETITIVE STATEMENT SHOWING THE DETAILS OF CONVICTIONS, ACQUITTALS, ETC , FOR 1967 and 1968.

Crime	Year	Reported	Convicted	Acquitted or discharged	Compounded	Pending Trail	Undetected table	Under investiga- tion	Remarks
Murder	1967	925	309	307		232	55	22	
	1968	901	214	181		301	75	130	
Dacoity	1967	78	5	5		37	4	27	
	1968	131	8	9		65	5	43	
Robbery	1967	135	58	25		49		3	
	1968	152	88	11		50	12	41	
House Breakings	1967	5,504	2,985	266		1,018	1,162	123	
	1968	5,513	2,974	147	8	552	1,578	614	
Ordinary Thefts	1967	10,772	6,460	497	76	1,198	1,465	1,148	
	1968	10,605	6,515	312	60	887	1,388	848	
Cattle Theft	1967	1,004	581	83	25	167	51	97	
	1968	986	555	75	27	170	53	56	
Briotings	1967	1,714	201	189	38	566	84	686	
	1968	1,711	106	248	54	961	62	280	

SECURITY CASES

26,530 persons were put up under security sections during the year 1968 as against 23,576 persons during 1967, thus recording of an increase of 13 % (3,054 cases) 17,884 persons were bound over during 1968 as against 17,565 during the previous year

SUICIDES

The following is the position regarding Suicides — motive wise — for the years 1967 and 1968

	1967	1968
1 Diseases	1 588	1,389
2 Domestic quarrels	618	605
3 Unemployment	36	23
4 Indebtedness	77	122
5 Sexual causes	66	69
6 Other causes	485	611
Total	<u>2,870</u>	<u>2,819</u>

HOUSING ACCOMMODATION FOR POLICE

The Government in G O Ms No 2014, Public Works Department, dated 10th February 1 68 have sanctioned an amount of Rs 5 70 lakhs for construction of barracks at Yousufguda for 2 H Cs , and 50 P Cs and the above work has been completed.

The proposals costing Rs. 17 39 lakhs for construction of quarters to the Police for 1968-69 are under consideration of the Government

The headquarters of the Superintendent of Police, Srikakulam which has been at Vizianagaram could not be sifted to Srikakulam all along for want of adequate accommodation for housing both the office of the Superintendent of Police and the District Armed Reserve at Srikakulam

Considering the imminent need to shift the office of the Superintendent of Police and the District Armed Reserve as quickly as possible to Srikakulam proper, steps are being taken for the construction of buildings required in a phased programme and complete the work in a period of 2 to 3 years

ADDITIONAL FORCE

The existence of acute factions necessitated quartering of additional Police during the year 1968 at the cost of the inhabitants in the Districts of Cuddapah, Kurnool, Anantapur and Nellore

HOME GUARDS

The Home Guards Organisation started in the State in 1968 with 8 companies of Home Guards was developed to 105 Coys with sanctioned strength of 11,550 Urban Home Guards. In view of the

difficult ways and means position the Government have readjusted and reorganised Home Guards Companies from 105 Companies to 692 Companies

The Home Guards are deployed on bandobust duties during festivals and V I Ps' visits, for the protection of vital installations patrol duties and similar other tasks from time to time. Experience has shown that they are useful to the community in times of emergency and are of help in running essential services in the event of strikes etc., as they have been trained in various specialist services

CIVILIAN RIFLE TRAINING SCHEME

The Civilian Rifle Training Scheme has been sponsored and is being administered by the Government. Training in the handling of firearms (22 rifles) is imparted at the centres, for short periods to Civilians in successive batches. Trainees have to pay a subscription of Re 1 per training course and the cost of the ammunition used.

In case a Government Servant who completes training in Civilian Rifle Training an entry is made in his P F Preference is given in the grant of Arms licence to those who produce a certificate stating that they had successfully undergone training at Civilian Training centres. Successful trainees are given certificates and those who qualify as marksmen (outstanding shots) are issued badges.

The Government of India have allotted 1,900 rifles (22 rifles) for this State. These rifles have been distributed to the Superintendents of Police in the District and the Commissioner of Police, Hyderabad, except 90 rifles which have been kept as reserve in the Armed Headquarters.

As on 31st December 1968 there were 94 centres functioning and 15,674 persons have been trained since the beginning of the scheme in the State.

GAMBLING AND IMMORAL TRAFFIC IN WOMEN AND GIRLS

Effective measures have been taken to arrest the evils of gambling and immoral traffic in women and girls by conducting frequent raids on gambling dens and brothel houses. Close watch has also been kept on clubs and other places of gambling and raids were conducted. Specially in the Twin cities of Hyderabad and Secunderabad and other important towns in the State special squads are functioning to conduct raids on gambling dens. The Government have appointed non-official advisory bodies for associating with the Special Police Officers to advise them on questions of general importance regarding the working of Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act 1956.

A comparative statement showing the cases booked under the Gambling Act and the Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act together with their disposal is furnished below

Year	Prosecuted	Convicted	Acquitted or discharged	Pending Trial
Cases under Gambling Act				
1967	28,360	19,141	586	3,688
1968	25,218	22,838	372	2,008
Cases under S I T in Women and Girls Act.				
1 67	1,478	1,339	44	95
1968	2,097	1,808	88	251

THE ANDHRA PRADESH POLICE WELFARE FUND AND ANDHRA PRADESH POLICEMEN'S FAMILY WELFARE SOCIETY

The Andhra Pradesh Police Welfare Fund and the Andhra Pradesh Policemen's Family Welfare Society Fund, are two non-Government Funds aimed at bettering the living conditions of Head Constables and Police Constables and their families, and also of the ministerial staff of the Police Department of the rank of Lower Divisional Clerk and below

To augment the income of Policemen, the Andhra Pradesh Police Family Welfare Society has established small scale industries such as Match Factory at Yousufguda Police Lines, tailoring centres in Police Lines in the State etc where the family members of the Police personnel work at their spare time and earn wages.

The Society has also established Police Boys Hostels at Nellore and Guntur besides the one at Amberpet Hyderabad for the benefit of the sons of Head Constables and Police Constables who die while in service or within 5 years of their retirement. 300 Orphans of Policemen are being looked after and educated in these hostels. The Government in Education Department sanctioned a grant of Rs 80,000 during 1968-69 for these hostels.

Steps have been taken to give adequate medical facilities to the Police personnel and their families by setting up medical inspection rooms in all the Police Lines in the twin cities. Financial aid is given to the Police personnel and their families suffering from T B and other prolonged chronic ailments. A separate ward has been constructed in the T B Hospital at Nellore for the use of Policemen.

Educational aid is being given to the children of the Police personnel who are studying in technical courses and to those studying non-technical courses of and above P U C towards purchase of books and payment of tuition fees. A sum of Rs. 14,850 has been spent for this purpose during the year under review.

Seven Schopls and feeding centres where free midday meals are being given to the children are being run.

The funds of the Andhra Pradesh Policemen's Family Welfare Society are raised purely through voluntary donations from the public and by conducting benefit shows and performances. The Hyderabad Race Club has, during the year donated the proceeds of one Meet i.e. about Rs 80,000 to the Andhra Pradesh Policemen's Welfare Fund.

GENERAL

Prices of essential commodities continued to rise during the year. Scarcity of essential commodities prevailed and some areas of the State were hit by drought conditions. The Police did good work during the year in controlling the situations arising from the Student's strikes during the Anti-Hindi agitation and communal disturbances in the City. The Police as usual are employed on bandobust duty and security arrangements in connection with the visits of high personages and dignitaries during the year. Despite the stresses and strains caused by the agitations and communal disturbances etc., the Police were, by and large, successful in maintaining law and Order in keeping an effective control over Crime.

The Andhra Pradesh Police Football team which is one of the leading teams of the country participated in four major tournaments and were winners in two. The team also participated in four local tournaments and were winners in all of them.

The Andhra Pradesh Police Volley-ball team which is one of the leading teams in the country participated in 3 outstation tournaments and were winners in all of them. The team also participated in two local tournaments and winners in them.

The Andhra Pradesh Police Hockey team were the winners of the Khan Bahadur Ahmed Aliuddin Hockey tournament.

The Andhra Pradesh Police Football and Volley-ball teams participated in the All India Police Games held in 1969 and were runners up.

During this year 11 Police Officers were awarded Police Medals for meritorious service.

The Police Training College, Anantapur trained 8 Assistant Superintendents of Police, 1 Deputy Superintendent of Police, 91 Sub-Inspectors, 20 Reserve Sub-Inspectors, 4 Prohibition Sub-Inspectors and 388 Police Constable recruits during this year.

Besides this, Head Constables and Police Constables had 2½ months refresher course. The training imparted at the Police Training College, and Police Recruits Schools, is on sound lines. Periodical refresher courses for Constables and Head Constables and Sub-Inspectors were conducted in Police Training College and the Police Recruits Schools to acquaint them with the latest techniques in the Scientific methods of investigation.

In spite of various handicaps the Police force in the State acquitted themselves creditably in dealing with the many difficult law and order situations with which they were faced.

JAI HIND!

IRRIGATION DEMAND, 1969-70

Mr Speaker, Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs 17,61,79,400 against Demand No XXX-Irrigation. When the Demands under Irrigation for 1968-69 were presented to the House in March, 1968, a brief resume of the progress made on Irrigation including flood control schemes during 1966-67 and 1967-68 and the programme therefore during 1968-69 was given to Honourable Members. I shall now deal with the progress made on Irrigation including flood control schemes during the year 1968-69 and the programme for 1969-70, covering all demands for grant on Irrigation for 1969-70.

2 The Annual Plan ceiling during 1968-69 for Major and Medium Irrigation Schemes, including Nagarjunasagar Project, was fixed at Rs 2,636.00 lakhs. The plan ceiling was subsequently increased to Rs 2,072.30 lakhs by allocation of an additional amount of Rs 18.30 lakhs from the savings of other heads of development and by allocation of an additional amount of Rs 28.00 lakhs for Tungabhadra Project High Level Canal, Stage II, sanctioned in advance additional assistance by the Government of India to meet the expenditure during 1968-69 on this project to be adjusted against the assistance for 1969-70. Out of the Annual Plan Ceiling of Rs 2,072.30 lakhs during 1968-69, an amount of Rs 1,500.00 lakhs for Nagarjunasagar, Rs 271.95 lakhs for Pochampad and Rs 153.00 lakhs for Tungabhadra Project High Level Canal, Stage II were provided. An amount of Rs 6.60 lakhs for flood control, Rs 4.82 lakhs for investigation and Rs 4.28 lakhs for Engineering Research were also provided. The balance of Rs 227.60 lakhs was for other Major and Medium Irrigation Schemes. An additional irrigation potential of 1,00,000 acres under Nagarjunasagar Project and 28,480 acres under other Major and Medium Irrigation Schemes was expected to be created during 1968-69. The total expenditure incurred during 1968-69 on the Major and Medium Irrigation Schemes, including Nagarjunasagar Project, was Rs 2,287.97 lakhs, according to March preliminary accounts, as against the allotment of Rs 2,072.30 lakhs. The above expenditure is inclusive of an amount of Rs 385.69 lakhs spent from drought relief funds and the expected potential was achieved.

2 In the formulation of the Fourth Five-Year Plan, there were two main constraints, viz, financial resources and spill-over commitments. The outlay for the Annual Plan for 1969-70, which is the first year of the Fourth Five Year Plan, has been restricted keeping the above constraints in view. The total outlay originally proposed for 1969-70 for Major and Medium Irrigation Schemes was Rs 2,015.00 lakhs, of which Rs 1,040.00 lakhs for Nagarjunasagar Project, Rs 100.00 lakhs for Pochampad and Rs 200.00 lakhs for Tungabhadra Project High Level Canal Schemes were proposed. But, the ceiling had to be subsequently restricted to Rs 1,987.00 lakhs, since the additional provision of Rs 28.00 lakhs made in advance for Tungabhadra Project High Level Canal, Stage II during 1968-69 had to be deducted from the provision for 1969-70. The provision for Tungabhadra Project High Level Canal, Stage II is therefore, correspondingly reduced from Rs 200.00 lakhs to 172.00

lakhs for 1969-70. In addition, an amount of Rs. 5.00 lakhs for flood control drainage and anti-sea-erosion schemes, Rs. 21.54 lakhs for investigation of Major and Medium Irrigation Schemes and Rs. 5.00 lakhs for Engineering Research have been provided for in 1969-70. Thus, after making provision for Nagarjunasagar, Pochampad, Tungabhadra High Level Canal, Stage II Projects, and flood control, drainage, anti-sea-erosions and research and investigation, a balance amount of Rs. 143.16 lakhs is left for other continuing Major and Medium Irrigation Schemes. An additional Irrigational potential of about 2,00,000 acres under Nagarjunasagar Project and 5,920 acres under other Major and Medium Irrigation Schemes is proposed to be created, during the year 1969-70 —

4 In addition to spill-over schemes, it is proposed to make a beginning on the following new schemes during 1969-70 —

- (1) Godavari Barrage,
- (2) Vamsadhara—Stage I,
- (3) Pulivendla Scheme,
- (4) Gazuladinne Project,
- (5) Gandipalem Project,
- (6) Ramakrishnapuram Anicut (Ukkachettivagu Project)
- (7) Improvements to Nizamsagar,
- (8) Lower Manair Dam.

5 The outlay of Rs. 1,987.00 lakhs is proposed to be distributed among the principal items of programme shown in the statement below. Information is also given in the statement regarding total estimated cost of the Major and Medium Irrigation Schemes on hand, potential to be created, amount spent upto 1968-69, provision made for 1969-70 and the balance required to complete the said schemes.

(Statement)

Sl No.	Name of the scheme	Total estimated cost (Rs in lakhs) (3)	Ultimate ayacut in in thousand acres (4)	Amount spent upto 1968-69 (Rs in lakhs) (5)	Provision made for 1969-70 (Rs in lakhs) (6)	Balance required to complete the project (Rs in lakhs) (7)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
SPILL-OVER SCHEMES						
MAJOR SCHEMES						
1	Nagarjunasagar Project	16,489 00	2,054 00	14,668 00	1,040 00	1,821 00
2	Pochampad Project	4,010 00	570 00	1 093 00	600 00	2,917 00
3	Tungabhadra Project L.L.C. Andhra	300 00	148 87	294 49	2 23	3 28
	Board	1,044 96		1,040 99	3 01	0 96
4	Tungabhadra Project H.L.C. — Stage I Andhra	1,240 54	119 115	1,196 57	0 30	43 67
	Board	649 35		640 85	0 65	8 85
5	Tungabhadra Project H.L.C. Stage II Andhra	852 00	137 43	37 43	40 00	774 57 Revised estimate is awaited
	Board	274 00		160 70	182 00	
6	K.C. Canal	767 74	302 00	767 85	3 35	
7	Kaddam Project	798 85	85 00	797 34	7 00	
Total		26,425 95	3,416 41	20 696 22	1,828 74	5 568 83

Appendix

24th September, 1969

23

6 This shows that a huge amount of Rs. 6,377.7 lakhs is still required after 1969-70 to complete the spill-over schemes on hand. The new schemes proposed to be taken up viz. Godavari Barrage which is a major scheme and the four Medium Irrigation Schemes, viz. (1) Pulivendla, (2) Gandipalem, (3) Gruzuladinne and (4) Ramakrishnapuram anicut will require Rs. 3,362 lakhs in the subsequent years. In addition, provision will have to be made for Vamsadhara Stage I and Somasila Projects under Plan and for 'Improvements to Nizamsagar' under non-plan.

7 The physical progress made under the important major and medium irrigation schemes which are included in the annual plan 1969-70 is furnished below —
Major Irrigation

Out of the seven major irrigation schemes under execution the following four schemes have already been completed and water was let out for irrigation. However, an amount of Rs. 16.74 lakhs has been provided for during the current year for completing minor items of work and for land compensation —

- (1) Tungabhadra Project Low Level Canal
- (2) Tungabhadra Project High Level Canal - Stage I
- (3) Kurnool-Cuddapah Canal
- (4) Kadlam Project

The remaining 3 Projects, viz., Nagarjunasagar, Pocham and Project and the Tungabhadra Project High Level Canal Stage II have to be allocated a substantial portion of the total provision for major and medium irrigation in 1969-70.

(1) Nagarjunasagar Project — Work on the Nagarjunasagar Dam is nearing completion. The construction of masonry dam and deck connecting of the 26 spans of the road bridge has been completed. Construction of parapets, raising of hoist bridge piers to top level, installation of gravity gates etc. are in progress. The total provision for the year 1969-70 for the Project was Rs. 14.00 crores. During the year 1969-70, a provision of Rs. 10.40 crores has been made, comprising Rs. 1.40 crores for the dam, Rs. 8.5 crores for the right canals and Rs. 0.5 crores for the left canals.

The following is the progress of works on Nagarjunasagar Canals to end of July, 1969 —

(1) Right Canals.—All the works necessary for letting out water in the first 57 miles of right main canal and in the branches and in the branches and distributaries in blocks 1 to 10 and part of 11, to cover an ayacut of 6.1 lakh acres were completed, and irrigation potential created to that extent by November, 1968.

Excavation of main canal in reaches Mile 57/0 to 57/4, 58/2 to 64/0, 65/2 to 72/1, 74/5 to 75/8, 76/5 to 78/7, 76/0 to 100/6 and Mile 121/6 to 123/7 is in progress. Localisation of ayacut has been in progress. Localisation of ayacut has been in progress.

(ii) Left Canals —All the works necessary for letting out water in the first 5½ miles of the main canal and in the branches and distributaries in Blocks 1 to 10 to cover an ayacut of 1.4 lakh acres, have already been completed, and irrigation potential created to that extent by November, 1968.

The earth work excavation of main canal in reach from mile 58/0 to 74/4, mile 79/3 to 80/0 to 82/0, Mile 83/0 to 89/0 and Mile 93/0 to 94/0 is in progress.

Excavation of distributaries and field channels in blocks 1 to 10 is completed. The works in blocks 11, 12 and 13 are in progress. Localisation of ayacut has been in progress.

Expenditure —The expenditure incurred under the Nagarjuna-sagar Project from its inception to end of March, 1969, was Rs. 14,668.10 lakhs. To end of March, 1969, a potential of 7.5 lakh acres were created. During this year, an additional potential of about 1 lakh acres is expected to be created bringing the total irrigation potential to about 9.5 lakh acres. With effect from the current financial year 1969-70 loans are not being specifically sanctioned by the Government of India for expenditure on Nagarjuna-sagar Project as was done upto the end of March, 1969. The expenditure on the Project is being met from the Central assistance being provided by the Government of India to the State Government in the shape of block loans and grants with reference to the over all outlays approved for the State Annual Plan.

(2) *Pochampad Project* —The preliminary works on this Project were completed. The construction of masonry and earth dams is in progress. 6½% of masonry and 8.7% of concreting for masonry dam and 40% of earth work banking for earth dam are completed.

The earth work excavation of main canal in the first stretch of 25 miles of a total length of 70 miles is in good progress. It is programmed to complete the canal works upto mile 23/0 with all its distributaries by June, 1970 for providing partial benefits under the Project to irrigate an extent of 40,000 acres under the accelerated programme. The alignment of canal is finalised upto Mile 54 and action is being taken to acquire the lands and prepare the estimates. Localisation of about 1,72,000 acres out of the proposed ayacut has been completed and the balance work is proposed to be completed by March, 1970. In order to increase the tempo of works under the project and to make available the benefits of the Project as early as possible, the Government have taken steps to accelerate the pace of work by creating a post of Chief Engineer exclusively for this project and by strengthening the existing staff. Altogether five Circles are working now on the Project.

Expenditure —The expenditure incurred, on Pochampad Project from commencement to end of March, 1969 is Rs. 1,093.00 lakhs. The provision for 1969-70 is Rs. 8 crores. It is also proposed to seek additional Central assistance to ensure the completion of work to the extent necessary to create irrigation potential for 40,000 acres during 1970-71 and to pave the way for the speedy completion of this major irrigation project in Telangana region. The Telangana Development

Committee has also stressed the need for additional allotment of funds for this Project during the year

Lower Manair Dam—The scheme contemplates formation of a reservoir across Manair River, tributary of Godavari, in Karimnagar district at an estimated cost of Rs 9.5 crores. The scheme serves as a level crossing for the Pochampad Main Canal beyond mile 70.0 as to enable the creation of 5.7 lakh acres under Pochampad Project as originally envisaged. In addition to the above, another 90,000 acres will be brought under irrigation under this project. Thus, this scheme as envisaged will be integrated with and form a part of Pochampad Project. It is proposed to inaugurate this scheme shortly.

(3) *Tungabhadra Project High Level Canal—Stage II*—This scheme has been administratively sanctioned for Rs 1,12,00 lakhs. An amount of Rs 37.43 lakhs in Andhra area and Rs 160.00 lakhs in Board area has been spent upto 3/69. This scheme will bring under irrigation an additional area of 33,944 acres in Anantapur 70,000 acres in Cuddapah and 85,481 acres in Kurnool districts making a total of 1,37,425 acres. In the Board area, lining of canal for a length of 25 miles will be completed during 1969-70.

In Andhra area with the meagre Budget provisions made under this Project only a portion of lining of work will be done during 1968-69. The balance work will be done in High Level Main Canal and the excavation of Guntakal Branch Canal were taken up for execution as detailed below—

(i) *Widening and lining of High Level Main Canal*—In the Andhra Area the total length of the canal to be lined is about 47 miles (i.e.) from Mile 69/0+370 to 116/5+330. Widening and lining of High level Canal Main Canal for about 10 miles length has been taken up for execution and is in progress.

(ii) *Guntakal Branch Canal*—This is taken up as a drought relief work in the districts of Anantapur and Kurnool areas and funds to a tune of Rs 59.00 lakhs were made available from out of drought relief funds. Work on the first 10 miles of the Guntakal Branch Canal is nearing completion and it is programmed to be completed during 1969 to create an irrigation potential of about 8,000 acres in Uravakonda taluk of Anantapur district. Work was also started in several places in the reach 10/0 to 84/0 of Guntakal Branch Canal to provide work for the Agricultural labour affected by famine. The deep cut near Guntakal in Gooty Sub-branch canal also was started in the year 1968-69 and about 15% of the work is already completed. Excavation of Alur Sub-branch canal also was taken up with drought relief funds and the work in several reaches is in progress in the first 16 miles.

(iii) *Mylavaram Dam and Canal System*—The detailed exploratory operations of the dam site as well as all the preliminary surveys required for the detailed design of the dam are completed. The particulars required for the design of the dam have been sent to the Central Water and Power Commission for finalising the designs for the dam. The detailed investigation of the North canal which runs for a length of about 18 miles, is completed and block levelling

operations, preparation of detailed working estimates for earth work are in progress. The finalisation of the alignment of the Cuddapah South Canal which runs for a total length of about 20 miles, is completed. It is proposed to complete the detailed investigation and preparation of detailed estimates for Cuddapah South Canal during 1969-70.

New Schemes

8. During the Fourth Five-Year Plan, the scope for taking up new irrigation schemes for execution is limited. The primary objective will be to complete the schemes both Major and Medium which have spilled into Fourth Five-Year Plan. At the same time there will be need for taking up a few fresh schemes to the extent possible within the limited resources. With this end in view, it is proposed to take up during the current year the following Major Irrigation Schemes —

(i) Godavari Barrage — The Godavari siphon is a century old structure. The Committee appointed by the Government of India to examine its condition recommended immediate construction of a Barrage just upstream of the existing siphon to safeguard irrigation in the Godavari Delta System. This scheme was sent to the Planning Commission in May, 1967 for clearance, which is still awaited. This scheme was already notified in November, 1967 for advance betterment levy under Section 3 A of the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Act, 1955. The stipulated minimum of 3/5th of the first instalment of advance betterment levy has already been collected. The work under this scheme is programmed to be started during the ensuing working season.

(ii) Vamsadhara Project — This Project has been under consideration for a long time. It is proposed to take up the project in two stages. During the current year, it is proposed to make a start on Stage I. The estimate for the first stage comprising the Gotta Barrage and the 1 ft. bank canal to irrigate 1,34,000 acres is ready and will be taken up for execution. The second stage of the project comprising the Neradi Barrage and High Level Canal with a direct ayacut of 20,000 acres, formation of Hiramandalam Reservoir and Canal System to irrigate an ayacut of 1,66,000 acres and link canal from Hiramaddalam Reservoir to Gotta Barrage to regulate supplies to ayacut under Gotta Canal, will be considered after investigation is completed for which one special Division has already been sanctioned.

(iii) Improvement to Nizamsagar — The work relating to improvements to Nizamsagar is also proposed to be taken up. The detailed plans and estimates are under finalisation. The scheme will be notified shortly for collection of advance betterment levy.

In addition to the three new major schemes mentioned above which are proposed to be taken up during the current year, I shall refer two more new schemes in respect of which investigation has been in progress.

(a) Somasila Project — The Somasila Project which will serve not only the existing Pennar Delta but also new areas in Nellore

district is under investigation and estimates are under preparation. It is proposed to levy advance betterment contribution on the beneficiaries under the Project. As soon as the various processes under the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Act, 1955, are completed, the work will be sanctioned and the project will be taken up for execution. One Special Division is sanctioned for investigation work under this Project.

(b) Yeleru Reservoir Scheme — This scheme costs Rs. 454.49 lakhs. A Special Division has been sanctioned for carrying out detailed surveys and preparation of estimates which are expected to be ready by April, 1970. Proforma estimates have already been sent to the Central Water & Power Commission and Planning Commission. It is proposed to collect advance betterment levy from the beneficiaries of this project under the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution) Act, 1955 as amended recently.

Medium Irrigation

9. Out of the 15 continuing Medium Schemes, the following 3 schemes were physically completed by the end of Third Five Year-Plan excepting certain minor items of work —

- (1) Torrigadda Pumping Scheme
- (2) Rajolibanda Diversion Scheme
- (3) Musi Project

During the year 1969-70 a provision of Rs. 12.00 lakhs has been made for the balance of works and land compensation in respect of these schemes.

The head works of the following six schemes have been physically completed and a start was made to let out water for irrigation,

- (1) Pampa Reservoir.
- (2) Nallavagu Project
- (3) Kotipallivagu Project
- (4) Lakhnapur Project
- (5) Lankasagar Project
- (6) Varaha Reservoir

A provision of Rs. 32.97 lakhs has been made for these schemes for 1969-70 to execute the balance of works.

The remaining 6 medium irrigation schemes are in various stages of execution.

Efforts are being made to accelerate the programme of work under these following three schemes and to give partial benefits from next irrigation season —

- (1) Vottigedda Project
- (2) Guntur Channel Scheme

(1) Kanupur Canal.

(1) *Vottiredda Project* —This scheme costs Rs 13.68 lakhs. It will irrigate 16,600 acres. The earth dam will be completed up to tank bed level +400.00 (including revetment) and spillway upto +379.00 by the end of 1969-70. The work on the right main canal is in progress.

(2) *Guntur Channel Scheme* —The Scheme costs Rs 170.00 lakhs. It will irrigate 27,000 acres. The expenditure incurred upto 3/69 is Rs 49.14 lakhs. The excavation of channel is in progress. About 12.30 lakhs Cum of earth work has been completed, out of 18.70 Cum involved.

(3) *Kanupur Canal* — This scheme costs Rs 213.24 lakhs. It will irrigate 17,000 acres. The earth work excavation upto 22/4 is in progress. 59 cross drainage and cross masonry works are under execution. These works will be continued during 1969-70 also.

The present stage of progress in respect of the rest of the three schemes is as follows —

(1) *Thandava Reservoir* —The work costs Rs. 370.07 lakhs. It will irrigate 46,094 acres. By the end of 1969-70 the earth dam level on right flank will be raised upto +315.00 against +95.00 and a total quantity of 2,100 units of earth work will be done against the estimated quantity of 15,000 units. The cross drainage and cross masonry works upto Mile 6/2 for left canal will be completed and the balance of work on left canal will be taken up during 1969-70. Investigation of right canal is in progress.

(2) *Swarna Project* —This scheme costs Rs 115.01 lakhs. It will irrigate 9,130 acres. The expenditure to end of March, 1969 is Rs 5.50 lakhs. The works on masonry and embankments are in progress. About 30% of masonry work and 50% earth dam have been done upto end of 12/68.

(3) *Bahuda Reservoir* —This scheme costs Rs 40.00 lakhs. It will irrigate 2,880 acres. An expenditure of Rs 11.84 lakhs is incurred upto 3/69. The scheme is in progress. Bund will be completed to tank bed level for the full length except for reach L.S. 1,800 to 2,200 which is in river bed portion. Regulator is completed except for erection of shutters, which will be done during 1969-70. The Mangalamarri anicut and special repairs to Diguva Rangareddy channel will be completed by 1969-70. The excavation of channel from Diguva Rangareddy tank to Gangasamudram Kunta will also be done during 1969-70.

New Schemes

10. The following new medium schemes are proposed to be taken up for execution during this year —

(1) *Gajuladinne Project* —The proposal is to form a reservoir across river Handri near Gajuladinne village, Pattikonda taluk, Kurnool district, to irrigate an ayacut of 12,500 acres at an estimated cost of Rs 96.36 lakhs. Detailed surveys are being carried out and estimates are under preparation. One division is specially attending

to this work. A provision of Rs 8.00 lakhs is made during 1969-70 so as to make a beginning with the Project.

(2) *Gandipalem Project* —The scheme contemplates formation of a reservoir across Pillaperu river near Gandipalem village, Udayagiri taluk, Nellore district at an estimated cost of Rs 97.00 lakhs to irrigate an ayacut of 10,000 acres. Detailed surveys are being carried out by a Special Division. A provision of Rs 3.00 lakhs is made in the current year Budget so as to make a beginning of the scheme.

(3) *Ravukrishtnapuram Anicut (Ukkachettivagu Project)* —The proposal contemplates raising of full tank level of Koilsagar project by 6 feet by erecting automatic falling shutters over the crest of the surplus escape and dropping the water into the surplus course. The same is picked up by constructing an anicut at Koilkonda in Ramana Pahad village, Atmakur taluk of Mahboobnagar district to irrigate 6,000 acres at an estimated cost of Rs 60.00 lakhs. A provision of Rs 5.00 lakhs is made for this project during the current year.

(4) *Pulivendla Scheme* —This scheme, which will serve the backward Rayalaseema region, has been accorded priority. This scheme costs Rs 258.00 lakhs. It will irrigate an area of 55,000 acres. The proforma estimates have been sent to the Planning Commission in July, 1969 for technical clearance. This scheme has already been notified for advance betterment levy as required under Section 3-A (1) and (2) of the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Advance Betterment Contribution) Act, 1955. Action in regard to the collection of advance betterment levy has been initiated and as soon as 3/5th of the first instalment is collected the work will be sanctioned. This scheme is proposed to be commenced during the current year. A provision of Rs 10.00 lakhs has been proposed in the Budget of 1969-70 for this work.

Flood Control

11. The first phase of the scheme for control of floods and drainage congestion in Kolleru and the adjoining delta areas costing Rs 10.66 crores, after approval by the State Flood Control Board has been sent to the Central Water and Power Commission, New Delhi in January 1969 for technical clearance. Government of India have intimated that the ad-hoc Technical Advisory Committee of the Planning Commission and the Ministry of Irrigation and Power have accepted the proposals.

For the purpose of raising funds to meet the expenditure on drainage scheme proposed to be undertaken in the Delta areas, as recommended by the Mitra Committee, the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta area) Drainage Cess Act, 1968 was enacted and it came into force with effect from 20th December, 1968. Steps have been taken to collect the cess that has fallen due. An amount of Rs 2 crores has been provided for 1969-70 for the drainage works in the hope that a similar amount would be collected under Drainage Cess.

On account of the damage caused by the recent cyclone, the Central Government Team, which visited the State to undertake a review of the effects of Cyclone felt that it would be 'extremely diffi

cult to collect the cess during this year from the beneficiaries, and has therefore, recommended a Central loan assistance of Rs 3 00 crores to this State to undertake drainage schemes. The Government of India have agreed to extend this special loan assistance during the current year. The expenditure on the scheme during 1970-71 and in subsequent years will, however, have to be made from out of the collections of the drainage cess. It has been proposed to take up the execution of some of the important and urgent drainage schemes during this year with this special Central assistance. Field staff in sufficient strength are being sanctioned in order to take up the execution of these works and to ensure full utilisation of the amount provided by the Government of India.

Minor Irrigation

12. The progress made on Minor Irrigation Schemes during the year 1968-69 and the programme during 1969-70 is in the Appendix.

During the year *i.e.* 1968-69 the plan provision was Rs 275 00 lakhs. The Government of India, Ministry of Food and Agriculture, Community Development and Co-operation accorded approval for the execution of the special plan schemes for the development of chronically drought affected areas in Anantapur district at a total cost of Rs 80 19 lakhs. Of this, an amount of Rs 12 21 lakhs pertain to the P W D Irrigation Branch. 25% of this provision (8 09 lakhs) is to be met from the normal grant during 1968-69 for Minor Irrigation Programme. The balance amount of Rs. 9 12 lakhs would be met from the Central assistance sanctioned. Hence an additional amount of Rs. 9 12 lakhs being the Central share is added to the outlay for 1968-69, thus raising the outlay from Rs. 275 00 to Rs. 284 12 lakhs. This provision was distributed as indicated below —

	Rs. in lakhs
I Minor Irrigation Schemes including restoration and drainage	196.70
II Lift Irrigation Schemes	40 06
III Tube Well Programme	15 00
IV Investigation of Minor Irrigation Schemes including Master Plan	52.86
Total	284 12

Due to failure of monsoon during 1968-69, drought conditions prevailed in almost all the districts of Andhra Pradesh which necessitated the taking up of drought relief works on an intensive scale and an amount of Rs. 818 49 lakhs was spent upto end of March, 1969 on Minor Irrigation Works in addition to Rs. 285 00 lakhs spent under

normal Budget. Thus the total amount spent on Minor Irrigation during the year 1968-69 was Rs 548.49 lakhs, as per March preliminary accounts as against the plan provision of Rs 284.12 lakhs.

By spending the above amounts, 946 schemes were completed by March, 1969 and an additional potential of 72,000 acres was created, besides stabilising supplies in an extent of 1,56,000 acres of existing ayacut.

13 The year 1969-70 is the first year of the Fourth Five Year Plan. Originally it was proposed to allot an amount of Rs 450 lakhs for Minor Irrigation Programme, but due to constraint in resources, this ceiling has now been restricted to Rs 241 lakhs. The break up of this provision is indicated below —

Category	Provision made during 1969-70
	(Rs in lakhs)
I MINOR IRRIGATION WORKS	
(a) In ordinary areas	140.00
(b) Special Telangana Development Schemes	81.00
(c) Tribal areas	10.00
II Lift Irrigation Works	20.00
III Tube Well Programme	20.00
IV Investigation of Minor Irrigation Schemes	20.00
Total	241.00

By spending the amount of Rs 241.00 lakhs, it is proposed to complete about 700 schemes to create an additional potential of 61,000 acres, besides stabilising supplies to an extent of 48,000 acres of existing ayacut, by the end of June, 1970.

Out of Rs 9 crores allotted under Special Telangana Development Programme, an amount of Rs 31 lakhs was provided by Zilla Parishads for Minor Irrigation Scheme incharge of P. W. D. in the Telangana region. These works will be taken up in Telangana in addition to the normal programme of work.

TUBE WELL PROGRAMME

14 With a view to expediting the completion of the exploratory tube well programme, 28 out of 88 Exploratory Tube-wells, lying in East Godavari district have been assigned to the exploratory Tube Wells Organisation, Government of India. Work on the remaining 60 Exploratory Tube-wells is taken up by the State P. W. D. in collaboration with the Geological Survey of India, Southern Region, Hyderabad. So far 13 Tube-wells in Krishna district, and 5 in West Godavari district have been taken up and are under various stages of execution.

GENERAL

15 In order to expedite the investigation of schemes and to improve the quality of investigation some re-arrangement of work in the Divisions and Circles is proposed. It has been decided to attach the Divisions dealing with investigation of Minor Irrigation Works to the regular P. W. D. Circles in the entire State, so that the regular Superintending Engineers, who will be in charge of execution can have closer supervision on investigation work also. The existing Minor Irrigation Investigation Circle, Hyderabad, will be converted into an Investigation Circle for the investigation of Major and Medium Irrigation Scheme and a new regular Circle will be created at Nizamabad. The regular and investigation work of Minor Schemes in Telangana will be redistributed among the three Circles at Hyderabad, Warangal and Nizamabad. For the investigation of Major and Medium Irrigations Schemes, there will be two Circles one each for Andhra and Telangana, regions stationed at Guntur and Hyderabad.

(Statement)

APPENDIX

Statement showing the progress made on Irrigation Schemes during 1968-69 and programme for 1969-70

(Rs in lakhs)

Sr No	Category	No of schemes under execution by 4/68	No of new works	Total amount required for completion	Expenditure incurred upto end of March 1969	Schemes completed by March 1969	Ayacut		Provision for 1969-70	Balance of works by 4/69	Amount required to complete the balance works	Remarks
							Existing	New				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	(a) Minor Irrigation including Restoration and drainage	1921	449	742 17	150 25	945	1 56	0 61	150 00	1425	138 45	*Outline of drought relief funds
	(b) Special Telangana Development Schemes				*313 49				131 00			†Out of Rs 9 crores allotted to Telangana region under the Special Telangana Development Schemes
2	Lift Irrigation	9	Nil	31 52	40 00	1		0 11	20 00	8		
3	Tube Well Programme	.		51 93	13 16				20 00		18 77	
4	Investigation of Minor Irrigation Schemes including Master Plan				31 61				20 00			
	Total	1930	494	825 62	548 49	496	1 56	0 72	241 00	1433	177 22	

నీటిపారుదల డిమాండ్లు — 1969-70

సభాపతి మహాశయ! :

డిమాండు నెం XXX-నీటి పారుదల క్రింద రూ 17,61,79,400 లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను. 1968-69 సంవత్సరానికి నీటిపారుదల క్రింద డిమాండ్లను 1968 మార్చిలో సభ వారికి సమర్పించినపుడు, 1966-67, 1967-68 సంవత్సరాలలో వరద నివారణ పథకాలతోసహా నీటిపారుదల రంగంలో జరిగిన అభివృద్ధినిగురించి, 1968-69 లో దానికి చెందిన కార్యక్రమాన్నిగురించి క్లుప్తంగా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయ బడింది. 1968-69 లో వరద నివారణ పథకాలతోసహా నీటిపారుదల రంగంలో జరిగిన అభివృద్ధినిగురించి 1969-70 సంవత్సరానికి తలపెట్టిన కార్యక్రమాన్ని గురించి ఇప్పుడు వివరిస్తాను. ఇందులో 1969-70 కి నీటిపారుదలక్రింది అన్ని డిమాండ్లు చేరివున్నాయి.

2. 1968-69 లో నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుతోసహా పెద్దతరహా, మధ్య తరహా నీటిపారుదల పథకాలకు నిర్ణయించిన వార్షిక ప్రణాళిక గరిష్ట పరిమితి రూ 2,026.00 లక్షలు. దరిమిలా ఈ మొత్తం రూ 2,072.80 లక్షలకు పెంచ బడింది. ఇతర అభివృద్ధి పద్ధతులలో పొదుపుచేసిన సొమ్మునుండి రూ 18.80 లక్షలు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువ కాలువ రెండవ దశకోసం మంజూరు చేయబడిన రూ. 28.00 లక్షలు అదనంగా సమకూర్చడంద్వారా ఈ పెరుగుదల జరిగింది. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుపై 1968-69 లో ఖర్చు ఖరించడంకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వంపై రూ 28.00 లక్షల మొత్తాన్ని ఆధ్వర్యం అదనపు సహాయంగా మంజూరు చేసింది. ఈ మొత్తం 1969-70 కి యియబడిన సహాయంగా సర్దుబాటు చేయబడుతుంది. రూ 2,072.80 లక్షల గరిష్ట పరిమితినుండి, 1968-69 లో, రూ. 1,400.00 లక్షలు నాగార్జునసాగరుకు, రూ 271.95 లక్షలు పోచంపాడుకు రూ 158.00 లక్షలు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువ కాలువ రెండవదశకు కేటాయింపు చేయబడింది. అంతేగాక వరద నివారణకు రూ 6.60 లక్షలు, పథకాల పరిశీలనకు రూ 8.82 లక్షలు, ఇంజనీరింగు పరిశోధనకు రూ 4.88 లక్షలు సమకూర్చబడ్డాయి. మిగిలిన రూ 227.80 లక్షలు ఇతర పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాలకు ఇవ్వబడింది. 1968-69 లో నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుక్రింద 1,00,000 ఎకరానికి, ఇతర పథకాలక్రింద 28,480 ఎకరాలకు అనినంగా పారుదల సౌకర్యం ఏర్పడ గలదని ఆశించబడుతున్నది. 1968-69 లో పై పథకాలకోసం కేటాయింపు రూ. 2,072.80 లక్షలు కాగా, మార్చి ప్రాథమిక లెక్కలనుబట్టి, వాటిపై

మొత్తం రూ 2 287 97 లక్షలు ఖర్చయింది అనావృష్టి పరిస్థితిలో యిచ్చే సహాయక నిధులనుండి వెచ్చించిన రూ 885 69 లక్షలు పై మొత్తంలో చేరి వున్నది దీనిద్వారా అనుకొన్న లక్ష్యాంకూడా సాధించబడింది

3 నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించే సందర్భంలో రెండు ప్రధానమైన ఇబ్బందులను ఎదుర్కోవలసివచ్చింది అవి—ఒకటి ఆర్థిక వనరులు రెండవది మిగిలిపోయిన పదులను పూర్తిచేయడం నాల్గవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరమయిన 1969-70 వార్షిక ప్రణాళిక వినియోగం ఈ అంశాలదృష్ట్యా పరిమితము చేయబడింది పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పథకాలకోసం 1969-70 కి మొదట్లో తలపెట్టిన మొత్తం వినియోగము రూ 2 015 00 లక్షలు ఇందులో రూ 10 40 00 లక్షలు నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకు రూ 800 00 లక్షలు పోచంపాడుకు, రూ 200 00 లక్షలు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువకాలువ పథకాలకు ఉద్దేశించబడింది కాని దిరిమిలా ఈ పరిమితిని రూ 1,987 00 లక్షలకు తగ్గించవలసి వచ్చింది ఎందుచేతనంటే, 1968-69 లో తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువకాలువ రెండవదశకోసం ముందగా చేసిన రూ 88 00 లక్షల అదనపు కేటాయింపు 1969-70 కి చేసిన కేటాయింపు నుండి మినహాయించవలసి వచ్చింది. అందుచేత, 1969-70 కి తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ రెండవదశకు చేసిన కేటాయింపు రూ 200100 లక్షలనుండి రూ 172 00 లక్షలకు తగ్గించబడింది అంతేగాక, 1969-70 లో వరదనివారణకు మురుగు పారుదల, సముద్రపుకోత నివారణ పథకాలకు రూ 5 00 లక్షలు, పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పథకాల పరిశీలనకు రూ. 21 94 లక్షలు, ఇంజనీరింగు పరిశోధనకు రూ 5.00 లక్షలు సమకూర్చబడింది ఆ విధంగా, నాగార్జున సాగరు, పోచంపాడు, తుంగభద్ర ఎగువకాలువ రెండవదశకు ప్రాజెక్టులకు, వరదనివారణ మురుగుపారుదల, సముద్రపు కోతనివారణ పథకాలకు, పరిశోధనకు, పథకాల పరిశీలనకు చేసిన కేటాయింపు పోగా, ఇతర పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పథకాల కొనసాగించుకోసం రూ. 148 18 లక్షలు మిగిలింది. 1969-70 లో నాగార్జున సాగరు క్రింద దాదాపు 2,00,000 ఎకరాలకు, ఇతర పథకాల క్రింద 5,920 ఎకరాలకు అదనంగా పారుదల సదుపాయం కల్పించాలని సంకల్పించబడింది

4. మిగిలిపోయిన పథకాలకు అదనంగా, 1969-70 లో ఈ కింది క్రొత్త పథకాలు పారంభించాలని తలపెట్టబడింది —

- 1 గోదావరి జ్వారేజీ.
- 2 వంశధారి మొదటిదశ.

- 3 పులి వెండల వడకం
- 4 గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు
5. గండిపాలెం ప్రాజెక్టు
- 6 రామకృష్ణాపురం ఆనకట్ట (ఉక్కచెట్టివాగు ప్రాజెక్టు)
- 7 నిజాంసాగరుకు ఆభివృద్ధిలు.
8. దిగువమనేరు డాము

ఈ క్రింది వివరణలో తెలిపినవిధంగా, రూ 1,987 00 లక్షలు వినియోగాన్ని, కార్యక్రమంలో ముఖ్యమైన పద్ధతులకు పంపిణీచేయ సంకల్పించబడింది చేపట్టిన పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల వథకాల మొత్తం అంచనా, ఏర్పాటుకాగల పారుదల సదుపాయం 1968-69 వరకు వెచ్చించిన సొమ్ము, 1969-70 కి చేసిన కేటాయింపు, ఆ వథకాలను పూర్తిచేయడానికి కావలసిన మిగతా మొత్తానికి సంబంధించిన సమాచారంకూడ వివరణలో తెలుపబడింది

[Statement

వివరణ

వరుస సంఖ్య	వర్గం పేరు	మొత్తం అంచనా వ్యయం (రూ. లక్షలలో)	మరి ఆయకట్టు (వేల ఎకరాలలో)	1968-69 వరకు ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం (రూ. లక్షలలో)	1969-70 కి చేసిన సేదీ సేదీ (రూ. లక్షలలో)	పథకాలు పూర్తి చేయడంలోను కావలసిన మిగతా మొత్తం (రూ. లక్షలలో)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

అకౌంటు వర్గములు

పెద్దతరహా వర్గములు

(1)	వాణిజ్యసహకార ప్రాజెక్టు	16,489 00	2,054 00	14,668 00	1,040 00	1,821 00
(2)	పోషణపాడు ప్రాజెక్టు	4 010 00	570 00	1 098 00	800 00	2,917 00
(3)	కుంగల్ ప్రాజెక్టు దిగువకాలన అంధ్ర	800 00		294 49	2 28	8 28
	బోర్డు	1,044.98	148 87	1,040 99	8 01	0 98

[illegible]

మధ్యతరహా పథకాలు

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	మొత్తం అంచనా వ్యయం	తుది అయకట్టు	1968-69 వరకు 1969-70 కి చేసిన ఖర్చుపై టైప్ మొత్తం	కేటాయింపు	పథకాలు పూరి చేయడం కోసం కావలసిన మిగతా మొత్తం
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1)	వొట్టిగెడ్డ ప్రాజెక్టు	185.68	16.67	66.50	15.00	54.89
(2)	కాండవా రిజర్వాయరు	870.07	46.09	124.86	10.00	285.21
(3)	వరాహ రిజర్వాయరు	98.88	8.08	50.95	10.00	88.08
(4)	వంపా రిజర్వాయరు	99.81	13.00	55.24	7.67	86.40
(5)	కొర్రెగెడ్డ పంపింగు పథకం	82.00	19.68	61.05	5.00	15.95
(6)	గుంటూరు కాలువ	170.00	27.00	49.14	10.00	110.86
(7)	కనుపూరు కాలువ	218.24	17.00	103.85	10.00	99.89
(8)	బహుదా రిజర్వాయరు	40.00	2.88	11.84	5.00	28.16
(9)	రాజోలిబండ మళ్ళింపు పథకం	388.00	88.00	379.68	5.00	—
(10)	మూసీ ప్రాజెక్టు	408.00	41.80	322.28	2.00	24.72

(11) కోటిపల్లివాగు ప్రాజెక్టు	77 08	9 88	58 88	8 00	10 97
(12) తాపీపూరు ప్రాజెక్టు	47 42	2 80	48 54	—	—
(13) నల్లవాగు ప్రాజెక్టు	74 20	5 90	55 94	5 00	18 26
(14) చింతపాగు ప్రాజెక్టు	80 15	5.10	58 80	2 80	27 65
(15) పద్మ ప్రాజెక్టు	115 81	9 18	51.58	5 00	59 05
మొత్తం	2,395 09	306 84	1,424 53	99 97	808 84

కోత పథకాలు (పెద్దతరహా, మధ్యతరహా)

పేరు	పథకం పేరు	మొత్తం అంచనా తుది అయకట్టు	1968-69 వరకు 1968-70 కి చేసిన ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం	1968-70 కి చేసిన ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం	చేయడం కోసం కావలసినవి
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
(1)	పులివెందుల పథకం	288 00	55 00	—	10 00
(2)	గోదావరి బ్యాంక్	2 059 00	25 00	—	5 45
(3)	గండిపాలెం ప్రాజెక్టు	97 00	10 00	—	3 00
(4)	గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు	98 98	12 50	—	3 00
(5)	రామకృష్ణాపురం అనకట్ట	60 00	8 70	0 29	5 00
(6)	ఇంజనీరింగు పరిశోధన	—	—	—	5 00
(7)	పథకాల పరిశీలన	—	—	—	21 84
(8)	విశాఖపట్నంలో పముడ్రీపు కోశము కలుపుకొని వరద నివారణ పథకాలు	—	—	—	5 00
మొత్తం		8,210 86	109 20	0 29	59 29
వెరసి మొత్తం		82,081 40	8,832 455	22,131 04	1,987 00
					2,560 79

6 చేపట్టిన పథకాలను పూర్తిచేయడం కోసం, 1969-70 తరువాత, రూ 8,877 17 లక్షల ఖాతా మొత్తం యింకా అవసరమై వుందని దీనినిబట్టి తెలుస్తున్నది. చేపట్ట సంకల్పించిన క్రొత్త పథకాలలో గోదావరి బ్యారేజీ పెద్ద తరహాకి చెందినట్టిది పోతే మిగతావి అంటే (1) పులివెందుల (2) పంటిపాలెం (3) గాజులదిన్నె (4) రామకృష్ణాపురం ఆనకట్ట మధ్యతరహా పథకాలు వీటికి రూ 8,188 82 లక్షలు అవసరమైవుంది అంతేకాక, ప్రణాళిక క్రింద వంశదార మొదటి దశ, సోమశిల ప్రాజెక్టులకు, ప్రణాళికేతరం క్రింద "నిజాంసాగరుకు అభివృద్ధులు"కు కేటాయింపు చేయవలసివుంటుంది.

7 1969-70 వార్షిక ప్రణాళికలో చేర్చబడిన ముఖ్యమైన పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పథకాలక్రింద సాధించిన అభివృద్ధి గురించి దిగువ వివరించబడింది — పెద్దతరహా నీటి పారుదల పథకాలు

ఏడు పెద్దతరహా నీటిపారుదల పథకాలు అమలు జరపబడుతున్నాయి. వీటిలో ఈ క్రింది నాలుగు పథకాలు అప్పడే పూర్తయినాయి అయితే, చిన్న చిన్న ఎనులను పూర్తి చేయడానికి భూమి నష్టపరిహారం చెల్లింపుకుగాను ప్రస్తుత సంవత్సరానికి రూ 18 74 లక్షలు సమకూర్చబడింది —

- (1) తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు దిగువ కాలువ
- (2) తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఎగువ కాలువ మొదటి దశ
- (3) కర్నూలు-కడప కాలువ
- (4) కడం ప్రాజెక్టు.

తతిమ్మా రి ప్రాజెక్టులకు అంటే నాగార్జున సాగరు, పోచంపాడు, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ రెండవ దశలకు 1969-70 లో పెద్దతరహా మధ్యతరహా పథకాలకు చెందిన మొత్తం కేటాయింపు నుండి అధిక భాగం కేటాయించాల్సి వుంది

- (1) నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు

నాగార్జునసాగరు డామువని పూర్తి కావచ్చింది రాతిడాము నిర్మాణం, రోడ్డు వంతెనలోని 28 తూములకు డెక్ కాంక్రీటింగు పూర్తయినాయి పిట్ట గోడల నిర్మాణం, హయిస్పీ బ్రిడ్జ్ స్తంభాలను పూర్తిగా పైవరకు పెంచడం, గ్రాంట్రి క్రేనులను అమర్చడం మున్నగువనులు పాగుతున్నాయి 1969-70 సంవత్సరానికి ఈ ప్రాజెక్టుకోసం చేసిన మొత్తం కేటాయింపు రూ 14 00 కోట్లు 1969-70 లో రూ 10.40 కోట్లు సమకూర్చబడింది. ఇందులో రూ. 1 40 కోట్లు డాముకు, రూ 8 5 కోట్లు కుడికాల్వలకు, రూ 5 5 కోట్లు ఎడమ కాల్వలకు వినియోగింపబడుతుంది

1969 జూలై మాసాంతంనాటికి, నాగార్జునసాగరు కాలువపై జరిగిన పనులనుగురించి దిగువ వివరించబడింది: —

- (1) కుడికాలువలు — ప్రధాన కుడికాలువ మొదటి 57 మైళ్ళలోను, 1 మంచి 10 బ్లాకులు 11వ బ్లాకులో కొంత భాగంలోని బ్రాంచిలు, డ్రిఫ్ట్ బ్యూటర్ల

లలోను నీరు వదలడంకోసం అవసరమైన పనులు యావత్తు పూర్తయినాయి. వీటివ్వారా 1 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుకు పారుదల జరుగుతుంది. ఆ మేరకు 1968 నవంబరునాటికి పారుదల సదుపాయం ఏర్పాటు చేయబడింది.

57/0 మైలునుండి 57/4, 58/2 నుండి 84/0, 85/2 నుండి 72/2, 74/5 నుండి 75/8, 76/5 నుండి 78/7, 86/0 నుండి 100/8, 121/8 నుండి 123/7 వరకు గల భాగాలలో ప్రధాన కాలువ త్రవ్వకం పని సాగుతున్నది. ఆయకట్టు స్థిరీకరణ సయితం జరుగుతున్నది.

(11) ఎడమకాలువలు — ప్రధాన కాలువ మొదట 58 మైళ్ళలోను, 1 నుండి 10 క్లాకులలోని ప్రాంతాలు, డిస్ట్రిబ్యూటరీలలోను నీరు వదలడంకోసం అవసరమైన పనులు యావత్తు అప్పుడే పూర్తయినాయి. వీటివ్వారా 14 లక్ష ఎకరాల ఆయకట్టుకు పారుదల జరుగుతుంది. ఆ మేరకు 1968 నవంబరునాటికి పారుదల సదుపాయం ఏర్పాటు చేయబడింది.

58/0 నుండి 74/4, 79/8 నుండి 80/0, 81/0 నుండి 82/0, 88/0 నుండి 89/0, 98/0 నుండి 94/0 వరకుగల రీచిలలో ప్రధాన కాలువ త్రవ్వకం పని సాగుతున్నది.

1 నుండి 10 క్లాకులలో డిస్ట్రిబ్యూటరీలు, పంటకాలువల త్రవ్వకం పని ముగిసింది. 11, 12, 13 క్లాకులలో పనులు జరుగుతున్నాయి. ఆయకట్టు స్థిరీకరణ సయితం జరుగుతున్నది.

వ్యయం — నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టును మొదలు పెట్టిననాటినుండి 1969 మార్చి నెలాఖరు వరకు రూ. 14,888.00 లక్షలు ఖర్చయింది. అప్పటికి 75 లక్షల ఎకరాలకు పారుదల సదుపాయం కల్పించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో దాదాపు 2 లక్షల ఎకరాలకు అదనంగా పారుదల సదుపాయం కల్పించబడగల దని ఆశించబడుతున్నది. దీనితో పారుదల జరిగే మొత్తం ప్రాంతం ఉజ్జాయింపుగా 95 లక్ష ఎకరాలు అయింది. కేంద్రప్రభుత్వం నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుమీద ఖర్చు పెట్టటంకోసం 1969 మార్చి వరకు రుణాలు మంజూరుచేస్తూవుండేది కాని ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం అంటే 1969-70 నుండి వాటిని నిర్దిష్టంగా మంజూరు చేయటం లేదు. కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అందజేస్తున్న కేంద్ర సహాయం నుండి యీ ప్రాజెక్టు వ్యయం భరించబడుతున్నది. రాష్ట్ర సార్వత్రిక ప్రణాళిక కోసం ఆమోదించే మొత్తం వినియోగాల దృష్ట్యా క్లాకు రుణాలు, గ్రాంట్ల రూపంలో ఈ కేంద్ర సహాయం అందజేయబడుతుంది.

(2) పోచంపాడు ప్రాజెక్టు

ఈ ప్రాజెక్టుపై ప్రాథమిక పనులు ముగిసినాయి. రాతి డాము, మట్టి డాముల నిర్మాణం జరుగుతున్నది. రాతి డాములో 62 శాతం రాతి కట్టడం పని, 87 శాతం కాంక్రీటు పని, మట్టి డాముకు 40 శాతం గట్టువేసే పని పూర్తయింది.

ప్రధాన కాలువ మొత్తం పొడవు 70 మైళ్ళు. కాగా మొదటి 25 మైళ్ళలో మట్టి త్రవ్వకం పని చురుకుగా జరుగుతున్నది. 23/0 వ మైలు వరకు కాలువ పనులను దాని అన్ని డిస్ట్రిబ్యూటరీల పనులను 1970 జూన్ మాసం నాటికి పూర్తిచేయాలని కార్యక్రమం రూపొందించబడింది. దీని మూలంగా శీత్రతరం చేయబడిన కార్యక్రమం క్రింద 40,000 ఎకరాలకు నీరు అందజేయడానికి వీలవుతుంది. 54 వ మైలు వరకు కాలువ మార్గం నిర్ణయించే పనికి తుదిరూపమీయబడింది. భూమి సేకరణకు, అంచనాల తయారీకి చర్య తీసుకోబడుతున్నది. సంకల్పించిన ఆయకట్టులో సుమారు 1,73,000 ఎకరాల ఆయకట్టు స్థిరీకరణ పూర్తయింది, మిగతా పని 1970 మార్చి నాటికి పూర్తిచేయాలని సంకల్పించబడింది. ప్రాజెక్టు క్రింద పనుల గమనాన్ని శీత్రతరంచేసి, సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రాజెక్టు ప్రయోజనాలు లభ్యమయ్యేట్లు చేయడానికి వీలుగా ప్రభుత్వం తగుచర్యలు తీసుకొన్నది. ఈ ప్రాజెక్టు నిమిత్తం ప్రత్యేకంగా చీఫ్ ఇంజనీరు పదవి ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. ఇప్పుడున్న సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయడం కూడ జరిగింది. మొత్తంమీద ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఆయిదు పర్కిళ్ళు పనిచేస్తున్నాయి.

వ్యయం — పోచంపాడు ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభించింది మొదలు 1969 మార్చి అంతానికి అయిన వ్యయం రూ. 1,09,800 లక్షలు. 1969-70 లో రూ. 6 కోట్లు కేటాయించబడింది. 1970-71 నాటికి 40,000 ఎకరాలకు నీరు పారుదల అయ్యేట్లు అవసరమైనమేర పని పూర్తికాగలదలకూ తెలంగాణా ప్రాంతంలోన యీ పెద్దతరహా ప్రాజెక్టుపని త్వరగా పూర్తి కాగలదులకుగాను కేంద్రంనుండి అదనపు సహాయం పొందాలనే సంకల్పంకూడావున్నది. ఈ ఏడాది ఈ ప్రాజెక్టుకు అదనపునిధులను కేటాయించవలసిన అవసరం గురించి తెలంగాణా అభివృద్ధి సంఘంకూడా నొక్కిచెప్పింది.

దిగువమానేరు డాము — కరీంనగరుజిల్లాలో గోదావరి ఉపనది అయిన మానేరుమీద రూ. 95 కోట్ల ఖర్చుతో ఒక రిజర్వాయరును నిర్మించటానికి యీ వథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. తొలుత తలపెట్టినవిధంగా పోచంపాడు ప్రాజెక్టు క్రింద 57 లక్షల ఎకరాల సాగుచేయటానికి వీలుగా, పోచంపాడు పెద్ద కాల్వ 70 వ మైలు ఎగువ లెవలు క్రాసంగుగా ఈ మానేరుడాము ఉపయోగపడుతుంది. దీనికి తోడుగా మరో 90,000 ఎకరాల ప్రాంతం ఈ ప్రాజెక్టుక్రింద సాగువుతుంది. సంకల్పించిన విధంగా ఈ వథకం పోచంపాడు ప్రాజెక్టులో ఒక భాగంగా వుంటుంది. ఈ వథకాన్ని త్వరలోనే ఆరంభించటానికి ఉద్దేశించబడింది.

(8) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువకొల్వ రెండవదశ.

ఈ వథకానికి పరిపాలనావరంగా రూ. 1,12,000 లక్షలు మంజూరైంది. 1969 మార్చివరకు ఆంధ్రప్రాంతంలో రూ. 57.48 లక్షలు, బోర్డు ప్రాంతంలో రూ. 160.00 లక్షలు ఖర్చుచేయబడింది. ఈ వథకం క్రింద అనంతపూరుజిల్లాలో 88,944 ఎకరాలు, కడపజిల్లాలో 70,000 ఎకరాలు, కర్నూలుజిల్లాలో 88,481 ఎకరాలు మొత్తంమీద 1,97,425 ఎకరాలలో అదనంగా నీటిపారుదల జరుగుతుంది.

బోర్డుప్రాంతంలో 1968-69 లో కాల్వకు 25 మైళ్ల మేర లైనింగుచేయబడు తుంది. కొడవపని 1969-70 లో పూర్తి కాగలదు

ఈ పాజక్టుకై బడ్జెటులో తక్కువ కేటాయింపు జరిగినందున ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎగువ పెద్దకాల్వ లైనింగువని, గుంతకల్లు త్రాంచి కాల్వత్రవకం ఈ క్రింద తెలిపినవిధంగా కొద్దిగా మాత్రమే జరిగింది

(i) ఎగువ పెద్దకాల్వను వెడల్పుచేయడం, లైనింగు చేయడం — ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 89/0 + 870 మైలునుండి 116/3 + 880 మైలువరకు అగజ్ మొత్తం 47 మైళ్ళమేర కాల్వకు లైనింగు వని జరగవలసివుంది ఎగువ పెద్ద కాల్వను వెడల్పుచేయడం, లైనింగు చేయడం వరిమైళ్ళవరకు చేపట్టబడింది అది కొనసాగుతున్నది

(ii) గుంతకల్లు త్రాంచికాల్వ — అనంతపూరు, కర్నూలుజిల్లా ప్రాంతాలలో అనావృష్టి పరిస్థితిలో సహాయక కార్యక్రమంగా ఈ పని చేపట్టబడింది అనావృష్టి సహాయక నిధులనుండి ఇందికోసం రూ 59,00 లక్షలు సమకూర్చు బడ్జెటు గుంతకల్లు త్రాంచి కాల్వ మొదటి పదిమైళ్ళ వని పూర్తి కావస్తున్నది అనంతపూరుజిల్లా ఉరవకొండ తాలూకాలో సుమారు 8,000 ఎకరాలకు నీటి పారుదల కలిగించగల ఈ పని 1939 నాటికి పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించబడింది కరువుతాధికులైన వ్యవసాయ కూలీలకు పని కల్పించడంకోసం గుంతకల్లుత్రాంచి కాల్వ 10/0 మైలునుంచి 84/0 మైలువరకు పెక్కు చోట్ల పని ప్రారంభించ బడింది గుత్తి సబ్ త్రాంచి కాల్వకు గుంతకల్లువద్ద లోతుగా త్రవ్వేవని 1968-69 లో ప్రారంభించబడింది ఇందులో 15 కాతం వని అప్పుడే పూర్తి అయింది అలాగే సబ్ త్రాంచి కాల్వ త్రవ్వకంవని అనావృష్టి సహాయక నిధులతో చేపట్టబడింది మొదటి 18 మైళ్ళలోను పెక్కుచోట్ల పని కొనసాగు ఉన్నది.

(iii) మైలవరం డాము, కాలువ — డాముకు సంబంధించి సవివరమైన డిటైలుకు అవసరమైన అన్ని ప్రాథమిక సర్వేలతోసహా డాము నిర్మాణ స్థలంలో అన్వేషణాత్మకమైన పనులన్నీ పూర్తి చేయబడ్డాయి. డాముడికై నుకు తుదిరూపం ఇవ్వడంకోసం అవసరమైన వివరాలన్నీటిని కేంద్ర జల విద్యుత్ కమిషనుకు పంపడం జరిగింది 18 మైళ్ళ పొడువువుండే ఉత్తరకాల్వకు సంబంధించి సవివరమైన పరిశీలన పూర్తి చేయబడింది బ్లాకు లెవెలు చేసేవనులు, మట్టిపనికి సంబంధించి సవివరమైన అంచనాలను తయారు చేసేవని కొనసాగుతున్నది మొత్తం 20 మైళ్ళ పొడువు వుండే గడప దక్షిణ కాల్వ పోయేమార్గానికి తుదిరూపం ఇచ్చేవని పూర్తి అయింది 1969-70 లో కడప దక్షిణ కాల్వకు సంబంధించిన సవివరమైన పరిశీలన పూర్తి చేయడానికి, సవివరమైన అంచనాలను తయారుచేయటానికి సంకల్పించ బడింది.

క్రొత్త పథకాలు

8 నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో క్రొత్త నీటిపారుదల పథకాలను చేపట్టే సావకాశం చాలా తక్కువగా వున్నది నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక నాటికి

మిగిలిపోయి వున్న పెద్ద తరహా, మధ్య తరహా వధికాలను పూర్తి చేయాలనేది ప్రాథమిక లక్ష్యంగా వున్నది అదే సమయంలో పరిమిత వనర్లతో సాధ్యమైనంతవరకు క్రొత్త పథకాలను చేపట్టవలసిన అవసరంకూడా వున్నది దీని దృష్ట్యా ఈ ఏడాది ఈ క్రింది పెద్ద తరహా నీటిపారుదల వధికాలను చేపట్టటానికి సంకల్పించబడింది

(i) గోదావరి బ్యారేజీ — గోదావరి ఆనకట్ట నిర్మాణమై ఒక శతాబ్దం అయింది బ్యారేజీ పరిస్థితిని పరిశీలించడంకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వంచే నియమించబడిన సంఘం, గోదావరి డెల్టాకు నీటిపారుదల సురక్షితంగా జరిగేటట్టుగా ఇప్పుడున్న ఆనకట్టకు ఎరవ దాపులో బ్యారేజీని వెంటనే నిర్మించవలసిందిగా సిఫార్సు చేసింది ప్రణాళికా సంఘం అనుమతికోసం ఈ పథకం 1967 మే లో పంపబడింది అనుమతి రావలసివున్నది 1965 ఆక్టోబరులో నీటిపారుదల (అభివృద్ధి విరాళం మరియు అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విరాళం విధింపు) చట్టంయొక్క 8-ఎ విభాగం క్రింద అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లెవీకోసం ఈ పథకం 1967 నవంబరులో ప్రకటించబడింది అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లెవీ తొలివాయిదాకు సంబంధించి నిర్ణయించబడిన కనీసపు మొత్తం 8/5 వంతు అప్పుడే వసూలు అయింది. ఈ పథకానికి సంబంధించినవని వచ్చే వనికాలంలో ప్రారంభించటానికి నిర్ణయించబడింది

(ii) వంశధార ప్రాజెక్టు — ఈ ప్రాజెక్టు చాలకాలంగా పరిశీలనలోవున్నది ఈ వనిని రెండుదశలలో చేపట్టటానికి సంకల్పించబడింది ఈ ఏడాది మొదటి దశను చేపట్టటానికి ఉద్దేశించబడింది 1,84,000 ఎకరాలు సాగు కాగల గొట్టా బ్యారేజీ, ఎడమ కాల్వలలో కూడిన మొదటి దశకు సంబంధించిన అంచనా సిద్ధంగా వున్నది. ఈ వని చేపట్టబడుతుంది. 20,000 ఎకరాలను నేరుగా సాగు చేయగల నీరడి బ్యారేజీ, ఎగువ కాల్వ, 1,66,000 ఎకరాలకు సాగు చేయగల హీరామండలం రిజర్వాయరు కాల్వల నిర్మాణం, గొట్టా కాల్వలకింద ఆయకట్టుకు నీటిని క్రమబద్ధంగా సరఫరా చేయగలందులకు హీరామండలం రిజర్వాయరును, గొట్టా బ్యారేజీని కలిపేకాల్వప్రాజెక్టు రెండవ దశకు సంబంధించిన ఈ వసులన్నీ దర్యాప్తులు పూర్తి అయ్యాక పరిశీలించబడతాయి దర్యాప్తుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక డివిజను కూడా మంజూరు చేయబడింది

(iii) నిజాంసాగర్ కు అభివృద్ధి పనులు — నిజాంసాగరును మెరుగుపరచడానికి సంబంధించిన వనిని చేపట్టడానికి కూడా సంకల్పించబడింది. సవివరమైన ప్రణాళికా అంచనాలకు తుదిరూపం ఇవ్వబడుతున్నది అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లెవీ వసూలు చేయడంకోసం ఈ పథకం త్వరలోనే ప్రకటించబడగలదు

ఈ ఏడాది చేపట్టుటకు తలపెట్టిన పైన తెలుపబడిన మూడు పెద్ద తరహా క్రొత్త పథకాలకు తోడుగా పరిశీలన కొనసాగుతున్న మరి రెండు క్రొత్త పథకాల విషయంకూడా ఇక్కడ ప్రస్తావించవలసి వున్నది

ఎ సోమశిల ప్రాజెక్టు:

ఇప్పుడున్న పెన్న డెల్టాకు మాత్రమే కాకుండా నెల్లూరుజిల్లాలోని క్రొత్త ప్రాంతాలకు కూడా ఉపయోగపడగల సోమశిల ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి పరిశీలన కార్యక్రమం కొనసాగుతున్నది. అంచనాలు కూడా తయారు అవుతున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులలో లాభపడగలవారిపై అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విరాళాన్ని విధించటానికి ఉద్దేశించబడింది. 1965 ఆంధ్రప్రదేశ్ నీటిపారుదల (అభివృద్ధి విరాళం అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విరాళం విధింపు) చట్టం క్రింద వివిధ చర్యలు తీసుకోవటం పూర్తి అయినమీదట ఈ ప్రాజెక్టు మంజూరు చేయబడి పని చేపట్టబడుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు పరిశీలన జరపడంకోసం ప్రత్యేక డివిజను ఒకటి మంజూరు చేయబడింది.

బి ఏలేరు రిజర్వాయరు పథకం.

ఈ పథకానికి రూ. 454.49 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. సవివరమైన సర్వే జరపటానికి, అంచనాలు తయారుచేయటానికి ప్రత్యేక డివిజను ఒకటి మంజూరు చేయబడింది. 1970 ఏప్రిల్ నాటికి పైపనులు పూర్తి కాగలవని ఆశించబడుతున్నది. కేంద్ర జల విద్యుత్ కమిషన్ కు, ప్రణాళికా సంఘానికి దీనికి సంబంధించిన తొలి అంచనాలు ఇదివరకే పంపబడ్డాయి. ఈ ప్రాజెక్టువలన లాభపడగల వారినుండి ఇటీవల సవరించబడిన రీతిలో 1955 ఆంధ్రప్రదేశ్ నీటిపారుదల (అభివృద్ధి విరాళం, అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విరాళం విధింపు) చట్టం క్రింద అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లెవీని పనులు చేయటానికి సంకల్పించబడింది.

మధ్యతరహా నీటిపారుదల

9 కొనసాగుతున్న 15 మధ్య తరహా పథకాలలో ఏవో కొన్ని స్వల్పమైన పనులు తప్ప ఈ క్రింది మూడు పథకాల పని మూడవ వంచనర్వ ప్రణాళికలో పూర్తి అయింది —

- (1) తొగ్గిగడ్డ పంపింగు పథకం
- (2) రాజోలిబండ మళ్ళింపు పథకం
- (3) మూసి ప్రాజెక్టు

ఈ పథకాలకు సంబంధించిన కొరత పనులకోసం, భూమి నష్టపరిహారం చెల్లింపుకోసం 1969-70 లో రూ. 12.00 లక్షలు కేటాయింపు చేయబడింది.

ఈ క్రింది ఆరు పథకాలకు సంబంధించిన హెడ్ వర్కు పని పూర్తి అయింది. సాగుకు నీరు వదలడం ప్రారంభమైంది —

- (1) పంపా రిజర్వాయరు.
- (2) నల్లవాగు ప్రాజెక్టు
- (3) కోటివల్లి వాగు ప్రాజెక్టు.

- (4) లక్కాపూరు ప్రాజెక్టు.
- (5) లంకాసాగరు ప్రాజెక్టు
- (6) వరాహ రిజర్వాయరు

కొరత పనులను పూర్తి చేయటానికి 1969-70 లో ఈ పథకాలకోసం రూ. 82 97 లక్షలు కేటాయించబడింది

మిగతా ఆరు మధ్య తరహా నీటి పారుదల పథకాల పని వివిధ దశలలో ఉన్నది

ఈ క్రింది మూడు పథకాలకు సంబంధించిన పనిని త్వరితపరచడానికి, వచ్చే ఐదుకాలంలో కొంత భాగానికి నీరు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

- (1) వొట్టిగడ్డ ప్రాజెక్టు.
- (2) గుంటూరు కాల్వ పథకం.
- (3) కనుపూరు కాల్వ.

(1) వొట్టిగడ్డ ప్రాజెక్టు — ఈ పథకానికి రూ. 185 68 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది దీనివల్ల 16,870 ఎకరాలు సాగు అవుతుంది 1969-70 అంతానికి రివెన్యూకుతో సహా చెరువు గర్భపుట్టం +409 00 వరకు, జలదారి +379 00 వరకు మట్టిదాము పని పూర్తిచేయబడుతుంది కుడివైపున పెద్ద కాల్వ పని కొనసాగుతున్నది.

(2) గుంటూరు కాల్వ పథకం — ఈ పథకానికి రూ. 170 00 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది దీనివల్ల 27,000 ఎకరాలు సాగు అవుతుంది 1969 మార్చి వరకు అయిన వ్యయం రూ. 49 14 లక్షలు, కాల్వత్రవ్వకానికి సంబంధించిన మట్టివని కొనసాగుతున్నది మొత్తం 19,70 లక్షల ఘనపు మీటర్లు వుండగా అందులో 12 80 లక్షల ఘనపు మీటర్ల పని పూర్తి అయింది

(3) కనుపూరు — ఈ పథకానికి రూ. 218 24 లక్షలు అవుతుంది. దీనివల్ల 17,000 ఎకరాలు సాగు అవుతుంది 24/4 వరకు మట్టివని కొనసాగుతున్నది 59 అడుగు మురుగు కాలువలు అడుగురాతి కట్టవనులు జరుగుతున్నాయి 1969-70 లో కూడా ఈ పనులు కొనసాగగలవు

మిగతా మూడు పథకాలకు సంబంధించి ప్రస్తుత అభివృద్ధి దశ ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది

(1) కాండవ రిజర్వాయరు

ఈ పనికి రూ. 870 07 లక్షలు ఖర్చవుతుంది ఇది 46,094 ఎకరాలకు పారుదల చేయగలదు 1969-70 చివరినాటికి కుడివైపున మట్టిదాము మట్టం +395 00 కు గాను +345 00 వరకు పెంచబడుతుంది మట్టివని అంచనా వేసిన పరిమాణం 15,000 యూనిట్లు కాగా 2000 యూనిట్లు మొత్తం భరిమాణం

పూర్తి చేయబడుతుంది ఎడం కాల్వకు 6/2 మైలు వరకు అడ్డు రాతి మురుగు పారుదల పనులు, అడ్డు రాతి కట్టు పనులు పూర్తి చేయబడగలవు ఎడంకాల్వపై మిగతా పని 1969-70 లో చేపట్టబడుతుంది కుడికాల్వపై వరిశీలన కొనసాగుతున్నది.

(2) స్వర్ణ ప్రాజెక్టు

ఈ పథకానికి రూ 115.61 లక్షలు ఖర్చవుతుంది ఇది 9,190 ఎకరాలకు పారుదల చేస్తుంది 1969 మార్చి చివరకు రూ 51.56 లక్షలు ఖర్చవుతుంది రాతి కట్టుపని, గట్ల బోసే పని కొనసాగిస్తున్నాయి 1969 డిసెంబరు మాసాంతానికి రాతి పనిలో సుమారు 80 శాతం, మట్టిదాముపై 50 శాతం పనులు పూర్తయ్యాయి

(3) బహుద రిజర్వాయరు

ఈ పథకానికి రూ 40.00 లక్షలు ఖర్చవుతుంది ఇది 2,660 ఎకరాలకు పారుదల చేస్తుంది 1969 మార్చి వరకు రూ 11.84 లక్షలు ఖర్చు చేయబడింది ఈ పథకం పని చదుకుగా సాగుతున్నది నదీగర్భ భాగంలోవున్న ఎల్ ఎస్ 1,800 నుండి 2,200 పూర్తి భాగం మినహా చెరువు గర్భపు మట్టం వరకు గట్టు పూర్తి చేయబడింది 1969-70 లో పూర్తి కానున్న పటర్ల ఏర్పాటు మినహా రెగ్యులేటరు పని పూర్తి చేయబడింది 1969-70 నాటికి మంగళమర్రి అనకట్ట దిగువ రంగారెడ్డి కాల్వకు ప్రత్యేక మరమ్మత్తులు పూర్తి చేయబడతాయి ఇదే సంవత్సరంలో దిగువ రంగారెడ్డి చెరువునుండి గంగనముద్రంకుటకు కాల్వ ప్రవహింపని కూడా పూర్తి చేయబడుతుంది

కొత్త పథకాలు

10 ఈ ఏడాదిలో ఈ క్రింది కొత్త పథకాలతో పథకాలు అమలు పరచేందుకు సంకల్పించబడింది :—

(1) గాజులిదిన్నె ప్రాజెక్టు, —రూ 96.96 లక్షల అంచనా వ్యయంతో 12,500 ఎకరాల ఆయకట్టు పారుదలకు, కర్నూలు జిల్లా, పత్తికొండ తాలూకా, గాజులిదిన్నె గ్రామం సమీపంలో హంద్రీపడెపై రిజర్వాయరు ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదన ఉన్నది సర్వేలు వివరంగా నిర్వహించబడుతున్నాయి అంచనాలు తయారవుతున్నాయి. ఒక డివిజను ప్రత్యేకంగా ఈ పనిని చూస్తున్నది. ప్రాజెక్టును ప్రారంభించడానికి వీలుగా 1969-70 లో రూ 3.00 లక్షలు కేటాయించబడింది

(2) గండిపాలెం ప్రాజెక్టు —10,000 ఎకరాల ఆయకట్టు పారుదలకు రూ, 97.00 లక్షల అంచనా వ్యయంతో నెల్లూరు జిల్లా, ఉదయగిరి తాలూకా, గండిపాలెం గ్రామం సమీపంలో పిల్లా పేరు నదిపై రిజర్వాయరు నిర్మాణానికి ఈ పథకం తల పెట్టబడింది ప్రత్యేక డివిజనుచే సర్వేలు వివరంగా సాగుతున్నాయి ఈ పథకం ప్రారంభించడానికి వీలుగా ప్రస్తుత బడ్జెటులో రూ 3.00 లక్షలు కేటాయించు చేయబడింది.

(8) రామకృష్ణపురం ఆనకట్ట — (ఊకచెట్టి వాగు ప్రాజెక్టు) మిగులు ప్రవాహ మార్గ శీర్షంపైన యాంత్రిక పట్టర్లు నెలకొల్పడం ద్వారా కోయిల్ సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తి చెరువు మట్టాన్ని 8 అడుగులకు పెంచి మిగులుప్రవాహ మార్గంలోనికి నీటిని వదలడానికి ప్రతిపాదన ఉన్నది. రూ 60 00 లక్షల అంచనా వ్యయంతో 8,700' ఎకరాల పొరుదలను మహబూబ్ నగర్ జిల్లా, అత్తకూకు తాలూకా, రమణ వహడ్ గ్రామంలోని కోయిల్ కొండపర్వత ఆనకట్ట నిర్మించడం ద్వారా ఈ పద్ధతి అనుసరించబడుతుంది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఈ ప్రాజెక్టు రూ 5 లక్షల కేటాయింపు చేయబడింది.

(9) పులివెందుల పథకం — వెను బడిన రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఉపయోగపడగల ఈ పథకానికి లక్ష్యం ప్రాధాన్యం యివ్వబడింది. ఈ పథకానికి రూ 298 00 లక్షలు ఖర్చవుతుంది. ఇది 55,000 ఎకరాల ప్రాంతానికి నీటి పారుదల చేస్తుంది. సాంకేతిక ఆమోదం కోసం 1969 జూలైలో నమూనా అంచనాల ప్రణాళిక సంఘానికి పంపబడ్డాయి. 1965, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నీటి పారుదల (అభివృద్ధి విరాళం, అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విరాళం విధించు) చట్టపు 31-ఎ (1) (2) విభాగాల క్రింద కోరబడిన విధంగా అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లేవీ కోసం ఈ పథకం ఇది వరకే ప్రకటించబడింది. అడ్వాన్సు అభివృద్ధి లేవీ వసూలుకు సంబంధించి చర్యతీసుకోబడింది. మొదటి వాయిదాలో 15 వ సంతు వసూలు చేయబడిన వెంటనే పథకం మంజూరు చేయబడుతుంది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఈ పథకం ప్రారంభించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఈ పథకం కోసం 1969-70 బడ్జెటులో రూ 10 00 లక్షల కేటాయింపు ప్రతిపాదించబడింది.

వరద నివారణ

11. కొల్లేరు ప్రాంతంలోని దాని చుట్టు ప్రక్కల డెల్టా ప్రాంతాల లోను వరదను నివారించటానికి, మురుగు నిల్వలను తగ్గించటానికి రూ 10 00 కోట్లు ఖర్చుచేయ్యే పథకం మొదటి దశ రాష్ట్ర వరద నివారణ సంఘంచే అనుమతి పొందిన తరువాత, సాంకేతిక ఆమోదం కోసం 1969 జనవరిలో క్రొత్త ఢిల్లీలోని కేంద్రజల, విద్యుత్ కమిషన్ కు పంపబడింది. ప్రణాళిక సం. 0 యొక్క తాత్కాలిక సాంకేతిక సలహా సంఘం, నీటి పారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రాంగ శాఖ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలియ జేసింది. మిత్రా సంఘం నిఫారసు చేసిన విధంగా డెల్టా ప్రాంతాలలో చేపట్ట దలచిన మురుగు పారుదలపథకాలపై ఖర్చుకుగాను ఎదులను సమకూర్చే నిమిత్తం 1968, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ (కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా ప్రాంతం) మురుగు పారుదల సెస్సు చట్టం చేయబడింది. ఇది 1968, డిసెంబరు 20 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చింది. జకాయిపడ్డ సెస్సు వసూలుకు చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. మురుగు పారుదల సెస్సు క్రింద చెండు కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చబడగలవనే ఉద్దేశంతో మురుగు పారుదల పథకాల కోసం 1969-70 కి సమానమైన మొత్తం కేటాయింపబడింది.

వరద నష్టాలను సమీక్షించడానికి మన రాష్ట్రంలో పరిగట్టించిన కేంద్ర నిపుణుల బృందం ఇటీవల వరద మూలంగా సంభవించిన నష్టం శారంగా

భూస్వాముల నుండి ఈ సంవత్సరం సెస్సును వసూలు చేయడం చాలా కష్టమని భావించి, మురుగు పారుదల పథకాలను చేపట్టడానికై మన రాష్ట్రానికి రూ 8 00 కోట్ల కేంద్ర రుణ సహాయాన్ని నిఫారసు చేసింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఈ ప్రత్యేక రుణ సహాయాన్ని ఇవ్వటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. 1970-71 కాలంలోను, తరువాత సంవత్సరంలోను విధకంపై అయ్యే వ్యయం మురుగు పారుదల సెస్సు వసూలు ద్వారా భరించవలసి వుంటుంది ఈ ప్రత్యేక కేంద్ర సహాయంతో ఈ సంవత్సరంలో కొన్ని ప్రధానమైన, అత్యవసరమైన మురుగు పారుదల పథకాల నిర్వహణ చేపట్టటానికి ప్రతిపాదించబడింది ఈ వసూల నిర్వహణను చేపట్టటానికి భారత ప్రభుత్వంచే సమకూర్చబడిన మొత్తాన్ని పూర్తిగా వినియోగించడానికి తగిన సంఖ్యలో షేత్ర సిబ్బందిని మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది

చిన్నతరహా నీటిపారుదల

12 1968-69 లో చిన్న తరహా నీటిపారుదల పథకాల విషయంలో సాధించిన ప్రగతి, 1969-70లో తలపెట్టిన కార్యక్రమం అనుబంధంలో తెలుపబడింది

1968-69 లో ప్రణాళికా శీటయింపు రూ 275 00 లక్షలు రూ 80 19 లక్షల మొత్తం ఖర్చుతో ఆనంతపురం జిల్లాలోని తరుచుగా అనావృష్టి గురి అవుతున్న ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక ప్రణాళికా పథకాల అమలుకు భారత ప్రభుత్వ ఆహార, వ్యవసాయ, సమాజాభివృద్ధి సహకార మంత్రాంగశాఖ వారు ఆమోదించడం జరిగింది దీనిలో, వర్షియో వర్షున శాఖ నీటి పారుదల విభాగానికి సంబంధించిన మొత్తం రూ 12 21 లక్షలు దీనిలో 25 శాతం (అంటే రూ 3 05 లక్షలు) చిన్న తరహా నీటి పారుదల కార్యక్రమం కోసం 1968-69 లో జరిగిన స్పృహరణ గ్రాంటు నుండి భరించవలసిన వుంటుంది మిగతా మొత్తం రూ 9 12 లక్షలు కేంద్రం మంజూరు చేసే సహాయం నుండి భరించబడుతుంది. అదనపు మొత్తం రూ 9.12 లక్షలు కేంద్రం వాటా 1968-69 వినియోగానికి చేర్చబడింది. ఆ విధంగా వినియోగం రూ 275 లక్షల నుండి 284.12 లక్షలకు పెంచబడింది ఈ శీటయింపు ఈ క్రింది విధంగా పంపిణీ చేయబడింది

I	పునగర్ధరణ, మురుగు పారుదలతో సహా చిన్న తరహా నీటి పారుదల పథకాలు	(రూ. లక్షలలో)
		196 70
II	ఎత్తిపోత నీటి పారుదల పథకాలు	40.06
III.	గొట్టపుఖావి కార్యక్రమం	15.00
IV	బృహత్పథకంతో సహా చిన్న తరహా నీటి పారుదల పథకాల పరిశీలన	82 86
		284.12

1968-69 సంవత్సరంలో ఋతుపవనం విఫలమయిన కారణంగా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని చాచాపు అన్ని జిల్లాలలోను అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ పరిస్థితుల మూలంగా పెద్దఎత్తున అనావృష్టి సహాయక పనులను చేపట్టడం అగత్యం. మామూలు బడ్జెటు క్రింద ఖర్చు చేసిన రూ. 285 లక్షలకు తోడు, 1.42 మార్చి ఆఖరునాటికి చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులపై రూ. 848 49 లక్షల మొత్తం ఖర్చు చేయబడింది ఈ విధంగా మార్చి ప్రాథమిక లెక్కల ప్రకారం 1968-69 సంవత్సరంలో చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులపై రూ. 548 49 లక్షల మొత్తం పైకం ఖర్చు చేయబడింది కాగా ప్రణాళికా కేటాయింపు రూ. 284 12 లక్షలు

పై మొత్తాలు ఖర్చు చేయడం ద్వారా, 1969 మార్చినాటికి 946 పథకాలు పూర్తయ్యాయి. ప్రస్తుతం వున్న ఆయకట్టులోని 1,56,000 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో నిలకడగా నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగించడమే కాకుండా, అదనంగా 72,000 ఎకరాల మేరకు పారుదల సౌకర్యాలు కల్పించబడ్డాయి

13. 1969-70 సంవత్సరం, నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరం ఆదిలో నీటిపారుదల కార్యక్రమాల నిమిత్తం రూ. 450 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని సుకల్పించబడింది కాని ఆర్థిక వనరుల పరిస్థితి క్లిష్టంగా వుండడంతో, ఈ మొత్తం ఇప్పుడు రూ. 241 లక్షలకు పరిమితం చేయబడింది ఒక్కొక్కదానికి చేసిన కేటాయింపు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది:

వర్గం	1969-70 లో చేసిన కేటాయింపు (రూ. లక్షలలో)	
I చిన్న తరహా నీటిపారుదల పనులు		
(ఎ) మామూలు ప్రాంతాలలో		140 00
(బి) తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాలు		81 00
(సి) ఆదివాస ప్రాంతాలలో		10 00
II తోడిపోత నీటిపారుదల పనులు		20 00
III గొట్టపు కావుల కార్యక్రమం		20 00
IV చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాల పరిశీలన		20.00
	మొత్తం.	241 00

రూ. 241.00 లక్షల మొత్తం ఖర్చు చేయడం ద్వారా, 1970 జూన్ ఆఖరు నాటికి ప్రస్తుతం వున్న ఆయకట్టులోని 48,000 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో

నిజకడగా నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగించడమే కాకుండా, అదనంగా 61.000 ఎకరాలు మేరకు పారుదల అవకాశాన్ని ఏర్పరచడానికి సుమారు 700 వథకాలను ఖర్చు చేయాలని సంకల్పించబడింది.

తెలంగాణ ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద కేటాయించిన రూ. 9 కోట్లలోను, తెలంగాణ ప్రాంతంలో పబ్లిక్ వర్కుల శాఖ అజమాయిషీ క్రింద చిన్నతరహా నీటిపారుదల వథకాలకోసం జిల్లా పరిషత్తులు రూ. 31 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించాయి. తెలంగాణలో మామూలు కార్యక్రమానికి తోడు ఈ పనులను చేపట్టడం జరుగుతుంది.

గొట్టపు బావుల కార్యక్రమం

14 అన్వేషణాత్మకంగా సాగించే గొట్టపు బావుల కార్యక్రమాన్ని సత్వరంగా పూర్తిచేసే దృష్ట్యా, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని 88 గొట్టపు బావులలోను 23 బావులను భారత ప్రభుత్వ గొట్టపు బావుల సంస్థకు అప్పగించడం జరిగింది. మిగిలిన 65 బావుల పని భారత భూగర్భ పరిశీలనశాఖ దక్షిణ ప్రాంతం (హైదరాబాద్) వారి సహకారంతో రాష్ట్ర పబ్లిక్ వర్కుల శాఖ చేపట్టింది. ఇంతవరకు, కృష్ణా జిల్లాలో 18 గొట్టపు బావులను, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 8 గొట్టపు బావులను, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 5 గొట్టపు బావులను చేపట్టడం జరిగింది. ఈ బావుల పని వివిధ దశలలో వున్నది.

సాధారణ విషయాలు

15 వథకాల పరిశీలన సత్వరంగా జరిగే నిమిత్తం పరిశీలన స్థాయిని పెంపొందించే నిమిత్తం, డివిజన్లలోను సర్కిళ్ళలోను పని విషయంలో కొన్ని సర్దుబాట్లు సంకల్పించబడ్డాయి. చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనుల పరిశీలనతో వ్యవహరించే డివిజన్లను రాష్ట్ర మంతటా మామూలు పి డివిజన్లుగా సర్కిళ్ళకు జతపరచాలని నిశ్చయించబడింది. ఇలా చేయడంవల్ల పనుల నిర్వహణకు అజమాయిషీ పనిస్తున్న సూపరింటెండింగు ఇంజనీర్లు పరిశీలన పనిపై కూడా సన్నిహిత వర్తమానాల వహించడానికి వీలుంటుంది. ప్రస్తుతం వున్న హైదరాబాద్ లోని చిన్నతరహా నీటిపారుదల పరిశీలన సర్కిలు పెద్ద తరహా, మధ్య తరహా నీటిపారుదల వథకాల పరిశీలన నిమిత్తం, పరిశీలన సర్కిలుగా మార్చబడుతుంది. నిజామాబాదులో ఒక క్రొత్త సర్కిలు ఏర్పాటు కాగలదు. తెలంగాణలోని చిన్నతరహా వథకాల మామూలు పని, పరిశీలన పని, హైదరాబాద్, వరంగల్లు నిజామాబాదులోని మూడు సర్కిళ్ళ మధ్య తిరిగి పంపిణీ చేయబడుతుంది, పెద్దతరహా, మధ్య తరహా నీటిపారుదల వథకాల పరిశీలన నిమిత్తం ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాలకు గుంటూరు, హైదరాబాదులలో రెండు సర్కిళ్లు ఉంటాయి.

[అనుబంధం]

అనుబంధం
1968-69 లో చిన్న తరహా నీటి పారుదల పథకాలపై జరిగిన అభివృద్ధి, 1969-70 సంవత్సరానికి కార్యక్రమం
తెలిపే వివరణ (రూ లక్షలలో)

వరుస సంఖ్య	వర్గం	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా	ప్రారంభ అంచనా
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	(ఎ) పునరుద్ధరణ, మురుగు పారుదలతో సహా చిన్న తరహా నీటి పారుదల	1921	449	742 17	150 28	945	1 58	0 61	150 000	1,425	128 45	మొత్తం నిధుల పరిస్థితి సహా యక నిధుల
	(బి) తెలంగాణా ప్రత్యేక అభి వృద్ధి పథకాలు	—	—	—	—	+	ప్రత్యేక తెలంగాణా అభివృద్ధి, పథకాలక్రింద తెలంగాణా ప్రాంతానికి కేటాయించిన రూ 9 కోట్ల మొత్తంలో	81 00	—	—	—	
2	కోడి బోక పాగు	9	లేదు	31.52	40 00	1	—	0 11	20 00	8	—	
3	గొట్టపు కాపుల కార్యక్రమం.	—	—	51 88	18 16	—	—	—	20 00	—	18.77	
4	అల్లహాట్ ప్రత్యాభి వృద్ధి పథకాలని చిన్న తరహా నీటి పారుదల పథకాల వరికిలన.	—	—	—	18 61	—	—	—	20 00	—	—	
	మొత్తం..	1980	449	825 67	558 49	946	1 58	0 72	241 00	1,433	147 22	

**1969-70 సంవత్సరానికి మునిసిపలు పరిపాలనకు
సంబంధించిన డిమాండు వివరణ**

మునిసిపలు పరిపాలన డిమాండు నెం. XLI

నభావతి మహాశయా :

1969-70 సంవత్సరానికి మునిసిపలు పరిపాలనకు సంబంధించిన డిమాండును సమర్పిస్తున్నాను

మునిసిపాలిటీలు

2 రాష్ట్రంలో 81 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి అవి హాటి ఆదాయాన్ని బట్టి 5 గ్రేడులుగా అంటే III II, I స్పెషలు, సెలక్షను గ్రేడులుగా వర్గీకరించబడినాయి. ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో సెలక్షను గ్రేడు 4, స్పెషలు గ్రేడు 3, I వ గ్రేడు 15, II వ గ్రేడు 18, III వ గ్రేడు 48 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి ఎన్నికలు :

8 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపాలిటీల చట్టం నిబంధనల క్రింద 1967 సంవత్సరములో 84 మునిసిపాలిటీలకు మామూలు ఎన్నికలు నిర్వహించబడ్డాయి ఈ మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నిక అయిన కాన్సిలర్లు 1-10-1967 తేదీన పదవి స్వీకరించారు మూడు మునిసిపాలిటీలకు అంటే (1) రాజమండ్రి, (2) పాలకొల్లు, (3) నర్సపూరు మునిసిపాలిటీలకు వాయిదా వేయబడిన మామూలు ఎన్నికలు 1968 మార్చిలో నిర్వహించబడ్డాయి. ఆ ఎన్నిక అయిన కాన్సిలర్లు 1-4-1968 తేదీన పదవిలోనికి వచ్చాయి. క్రొత్తగా యేర్పరచబడిన కావలి మునిసిపాలిటీకి 1968 మార్చిలో మామూలు ఎన్నికలు నిర్వహించబడ్డాయి ఆ ఎన్నికైన కాన్సిలరు 1-4-1968 న పదవిలోనికి వచ్చింది (1) విశాఖపట్నం, (2) తుని, (3) భీమవరం (4) రామచంద్రపురం, (5) గుంటూరు, (6) మదనపల్లి, (7) వీటి పాత మునిసిపల్ కాన్సిల్స్ పదవీకాలం 30-3-1968 వాటికి ముగిసింది ఈ ఆరు మునిసిపాలిటీలకు మామూలు ఎన్నికలు 1968 జూన్ లో జరిగాయి క్రొత్త కాన్సిల్స్ 1-7-1968 తేదీన పదవిలోనికి వచ్చాయి కొవ్వూరు మునిసిపాలిటీ, క్రొత్తగా యేర్పరచిన తైవా మునిసిపాలిటీల మామూలు ఎన్నికలు 1968, జూలై లో జరిగాయి ఎన్నికైన కాన్సిల్స్ 1-8-1968 న పదవిలోనికి వచ్చాయి 27-2-1967 నుండి రెండు సంవత్సరాల పాటు మెదక్ మునిసిపల్ కాన్సిల్ రద్దుచేయబడింది ఈ మునిసిపాలిటీకి మామూలు ఎన్నికలు 1969 ఫిబ్రవరిలో జరిగాయి ఎన్నికయిన కాన్సిల్ 27-2-1969 న పదవిలోనికి వచ్చింది తిరువతి మునిసిపాలిటీ మామూలు ఎన్నికలు 1969 ఏప్రిల్ లో జరిగాయి ఎన్నికైన కాన్సిల్ 29-4-1969 న పదవిలోనికి వచ్చింది విజయవాడ మునిసిపాలిటీయొక్క పొడిగించిన రద్దు గడువు

కాలం 9-5-1969 న ముగిసింది ఈ మునిసిపాలిటీ మామూలు ఎన్నికలు 1969 ఏప్రిల్ లో జరిగాయి ఎన్నికైన కౌన్సిల్ 9-5-1969 న పదవిలోనికి వచ్చింది కరీంనగర్ మునిసిపల్ కౌన్సిల్ 15-8-1967 నుండి 2 సంవత్సరాలపాటు రద్దు చేయబడింది ఈ మునిసిపాలిటీ మామూలు ఎన్నికలు 1969 మే, జూన్ లో జరిగాయి ఎన్నికైన కౌన్సిల్ 10-8-1969 న పదవిలోనికి వచ్చింది బొబ్బిలి మునిసిపాలిటీ మామూలు ఎన్నికలు 1967 సెప్టెంబరులో జరిగాయి ఎన్నికైన కౌన్సిల్ 1-10-67 న పదవిలోనికి వచ్చింది కొన్ని శివార్లను చేర్చుకుండా బొబ్బిలి మునిసిపాలిటీకి జరిగిన ఎన్నికల చెల్లుబడిని సవాలుచేస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో ఒక రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు బొబ్బిలి మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు చెల్లవంటూ 1968 ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపాలిటీల చట్టము 10, 11 విభాగముల ననుసరించి చర్యను తీసుకొన్న తరువాత క్రొత్త ఎన్నికలు జరుపవలసిందిగా ఆదేశించింది హైకోర్టు ఆదేశాలప్రకారం బొబ్బిలి మునిసిపాలిటీని వార్డులుగా తిరిగి విభజించడానికి ఏర్పాట్లు చేయబడుతున్నాయి. వార్డుల విభజన జరిగిన తరువాత సాధారణ ఎన్నికలు నిర్వహించబడితాయి. నరసరావుపేట మునిసిపాలిటీకి మామూలు ఎన్నికలను నిలుపుదలచేస్తూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టు ఉత్తరువు చేసింది ఈ నిలుపుదల ఉత్తరువులు తొలగించిన మీదట ఎన్నికలు జరుపబడుతాయి

4 ఆ విధంగా, రాష్ట్రంలోని 81 మునిసిపాలిటీలలో 79 మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికైన కౌన్సిళ్ళు ఉన్నాయి మిగిలిన మునిసిపాలిటీలు అంటే, బొబ్బిలి, నరసరావుపేట, సైబరా్ ఆఫీసర్ల నియంత్రణక్రింది ఉన్నాయి

హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను

5 రాకపోకల సౌకర్యాలను మెరుగుపరచేందుకు హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు సహాయక గ్రాంట్లు చెల్లింపు క్రింద 1969-70 లో రూ 10,000 లు కేటాయించబడింది పాత నగరాన్ని అభివృద్ధిపరచేందుకు కేటాయించిన రూ 29.00 లక్షల మొత్తంలో చేరి 1969-70 లో చెట్టుబడి పనుల నిమిత్తం హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు సహాయక గ్రాంట్లుగా రూ 40.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

6 హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ యొక్క పదవీకాలం, గత సంవత్సరం జారీచేసిన ఉత్తరువులతో పొడిగించిన సంవత్సర గడువు తర్వాత 2-8-1969 న ముగియవలసివుంది ప్రస్తుత పరిస్థితులదృష్ట్యా ఇంకొక సంవత్సరం పాటు పదవీకాలాన్ని పొడిగించడానికి ఒక ఆర్డినెన్సు ద్వారా ప్రభుత్వానికి వీలు కల్పిస్తూ హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను చట్టము సవరించబడింది.

2-8-1969 నుండి ఇంకొక సంవత్సరముపాటు ప్రస్తుత కౌన్సిలర్ల పదవీ కాలాన్ని పొడిగిస్తూ ఉత్తరువులు జారీ చేయబడ్డాయి.

ఆర్డినెన్సు స్థానే ఒక బిల్లు ప్రస్తుత శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. అప్పటి నుండి అది చట్టంగా మార్పు చెందింది

మునిసిపాలిటీలకు గ్రాంట్లు, రుణాలు

7. మునిసిపలు ఉద్యోగులకు సవరించిన వేతనపు స్కేళ్ళను, భత్యాలను అమలు పరచడం మూలంగా అద్యే అదనపు ఖర్చును భరించడానికి మునిసిపాలిటీలకు తగిన ఆర్థిక స్థోమత లేకపోవడంవల్ల, మునిసిపాలిటీలకు, హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషనుకు, కేంద్ర, రాష్ట్ర కరువుభత్యాలలోగల వ్యత్యాసాన్ని చెల్లించడంలో అద్యే అదనపు ఖర్చులో 50% 1-1-1967 నుంచి మూడు సంవత్సరాలపాటు భరించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అటు తరువాత పరిస్థితిని సమీక్షించడం జరుగుతుంది అందుచేత, 1969-70 బడ్జెటు అంచనాలో రూ 28 70 లక్షల కేటాయింపు చేయబడింది

నీటి సరఫరా, మురుగుపారుదల పథకాలు

8. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికి 80 శాతం మునిసిపలు జనాభా, అంటే 1961 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మొత్తం మునిసిపలు జనాభా 4 62 మిలియన్లలోనూ 3 72 మిలియన్ల మందికి కుత్రపరచిన నీటి సరఫరా సదుపాయాలు లభిస్తున్నాయి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికి 48 మునిసిపాలిటీలకు కుత్రపరచిన నీటి సరఫరా సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి

9. 1968-69 సంవత్సరంలో, 6 బకాయి నీటి సరఫరా పథకాలకు, ఒక మురుగుపారుదల పథకానికి రూ 40 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది నరసరావుపేట, వరంగల్లు, ఖమ్మం, సికిందరాబాదులలో 4 బకాయి పథకాలు ఉండగా 1969-70 లో పట్టణ నీటి సరఫరా పథకాలపై వ్యయాన్ని భరించేటందుకు రూ 15 00 లక్షలు కేటాయించాలని సంకల్పించబడింది నిధుల కొరత మూలంగా 1969-70 లో ఎట్టి కొత్త నీటి సరఫరా పథకానికి కేటాయింపు ప్రతిపాదించబడలేదు

స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు

10. ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోని మునిసిపాలిటీలలో పనిచేసే సిబ్బంది సర్వీసు నిబంధనలు వేర్వేరుగానే వుంటూ వచ్చాయి.

11. ప్రస్తుతం, రెండు ప్రాంతాలలోని సిబ్బంది వ్యవస్థాస్వరూపం ఒకటిగాలేదు తెలంగాణా మునిసిపాలిటీలలోని సిబ్బంది వ్యవస్థా స్వరూపాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వున్న స్వరూపంతో సమానంచేసే దృష్ట్యానూ, మునిసిపలు పరిపాలనను మెరుగుపరచే దృష్ట్యానూ, "ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపలు తాలేదారి ఉద్యోగుల సర్వీసు" అని పిలువబడే ఏకీకృత మునిసిపలు సర్వీసును రాష్ట్రానికి ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది ఈ సర్వీసులో 1965, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మునిసిపాలిటీల చట్టం 80 (1) విభాగం క్రింద మేనేజర్లు, రెవిన్యూ అధికారులు, అక్కౌంటెంటులు, అవ్వర్ డివిజను గుమస్తాలు, లోయర్ డివిజను గుమస్తాలు, రెవిన్యూ షిప్ సెక్టర్లు ఉంటారు 17-9-1968 తేదీగల మునిసిపలు పరిపాలన కాని మిస్ నెం '808' షి 5. లో ప్రభుత్వం మునిసిపల్ కౌన్సిల్స్

అభిప్రాయాలను కోరింది. మునిసిపల్ కౌన్సిల్లు తమ అభిప్రాయాలను తెలిపాయి ఈ విషయం పరిశీలించబడుతున్నది

12 1-4-1961 నుండి ఆంధ్రప్రాంతంలోని మునిసిపలు ఉద్యోగులకు పింఛను వధికాన్ని విస్తరింపజేస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు జారీచేసింది ఆ విధంగా రాష్ట్రంలోని మునిసిపలు ఉద్యోగులందరకు పింఛను వధికం వర్తిస్తున్నది.

సమష్టి శ్రేయోనిధినుండి రుణాల మంజూరు

13 1958, ఆంధ్రప్రదేశ్ పట్టణప్రాంతాల (ఆన్లైన్ పన్నుపై సర్పార్టి) చట్టంలోని 8 వ విభాగం (8) ఉపవిభాగం క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన సెలవో సంఘం 1967 ప్రైదరాబాదులో రెండుసార్లు సమావేశమైంది మునిసిపలు సమష్టి శ్రేయోనిధినుండి కొన్ని మునిసిపాలిటీలకు, ప్రైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషనుకు రుణాల మంజూరుచేసే విషయంలో ఈ సంఘం సిఫార్సులు చేసింది ఈ సిఫార్సులు అంగీకరించబడ్డాయి ఈ మొత్తంలో, రాష్ట్ర అగంతుకనిధి (కంటింజెన్సీ ఫండు) నుండి రూ 24 00 లక్షల మొత్తం విడుదల చేయబడింది మిగతా మొత్తం ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో విడుదల చేయబడుతుంది

మునిసిపలు ఉద్యోగులకు డిప్లామా, ఓరియంటేషను కోర్సులు

14 1968-69 సంవత్సరంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం నిర్వహించిన స్థానిక స్వపరిపాలనలో డిప్లామా కోర్సుకు 6 గురు మునిసిపలు ఉద్యోగులను పంపడం జరిగింది

15 ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం 10-6-68 నుండి రెండు వారాల పాటు నిర్వహించిన, ఓరియంటేషను కోర్సుకు హాజరవడానికి 10 మంది మునిసిపలు కార్యదర్శులు, 7 గురు మునిసిపలు అనధికారులు పంపబడ్డారు ఈ వధికం మరో రెండు సంవత్సరాల కాలపరిమితికి పొడిగించబడింది

16 దక్షిణానగల రాష్ట్రాల అవసరాలను తీర్చడానికి మునిసిపలు పరిపాలనలో శిక్షణ, పరిశోధన నిమిత్తం, భారత ప్రభుత్వం ప్రైదరాబాదులో ప్రాంతీయ శిక్షణ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పే అభిప్రాయం తెలిపింది

పట్టణ ప్రణాళిక

17 మంజూరయిన పట్టణ ప్రణాళికా పథకాలు 45 వున్నాయి. వీటి అమలు వివిధ దశలలో వున్నది 23 మునిసిపాలిటీలలో 15 సవరితమైన పట్టణ ప్రణాళిక పథకాలుటాడ ఉన్నాయి అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని త్వరితంచేసే ఉద్దేశ్యంతో, ఊడకలోవున్న ప్రాంతాలను, అధిక సాంద్రత వున్న ప్రాంతాలలోను ఏ భాగానికి ఆ భాగంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్ట బడ్డాయి. ఇందుకోసం, మునిసిపాలిటీలకు రుణాలు యివ్వబడుతున్నాయి 1969-70లో రూ. 0 88 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. నాలుగవ ప్రణాళికలో రూ 28 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

18 గుంటూరు విజయవాడ, విశాఖపట్టణాలకు సంబంధించి బృహత్ ప్రణాళికలు తయారయ్యాయి అవి ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడ్డాయి హైదరాబాద్ ఖామి వినియోగం ప్రణాళిక హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు సమకూర్చబడింది కార్పొరేషను ఆ ప్రణాళికను ఆమోదించింది వరంగల్లు, కాకినాడ, రాజమండ్రి, ఏలూరు, మచిలీపట్నాలకు సంబంధించిన బృహత్ ప్రణాళికల ముసాయిదాను ఈ కౌన్సిలారు చేస్తున్నది

19 విశాఖపట్నంలో ప్రత్యేక ప్రణాళికా విభాగం ఒకటి ఏర్పాటుయింది ఇది విశాఖపట్నం పట్టణ ప్రణాళికా మండలికి అనుబంధంగా ఉంటుంది ఈ విభాగం ప్రభుత్వానికి ప్రణాళిక ప్రతిపాదనలతోపాటు బృహత్ ప్రణాళికను సమర్పించింది ప్రాంతీయ ప్రణాళికా భాగంగా విశాఖపట్నానికి 20 మైళ్ళ ప్రాంతంలోవున్న అనకాపల్లి, భీమునిపట్నాల భౌతిక సర్వే పూర్తయింది హైదరాబాదు రాజధాని నగరపు జిల్లా క్రాంతిని నివేదిక సిద్ధమయింది ఆంధ్రప్రదేశ్ (సంధ్రప్రాంతం) పట్టణ ప్రణాళిక చట్టం తెలంగాణ ప్రాంతానికింకా వర్తింపజేయడం జరగలేదు కాబట్టి అభివృద్ధి ప్రణాళిక నియమావళి హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ చట్టం క్రింద ప్రకటించబడింది నిర్ణయించిన నియమావళి ప్రకారం ప్రభుత్వానికి హైదరాబాద్ బృహత్ ప్రణాళికను సమర్పించేందుకు కార్పొరేషనుకు వీలు కలుగజేయడానికి ఈ చర్య తీసుకోబడింది

20 1967-68 మధ్యకాలంలో నెల్లూరు, కర్నూలు పట్టణాలకు బృహత్ ప్రణాళిక తయారుచేయడానికి సర్వే పని చేపట్టబడింది ఈ రెండు పట్టణాలలోను సర్వేపని వ్యర్థం అవుతుంది, 1969-70లో తెనాలి, నిజామాబాదు, తిరువని కొత్తగూడెం పట్టణాలలో సర్వేపని చేపట్టాలని ప్రతిపాదించబడింది నాలుగవ ప్రణాళిక కాలంలో 50 000 మించి జనాభాగల రాష్ట్రంలోని మునిసిపాలిటీలన్నింటికీ బృహత్ ప్రణాళికను వర్తింపజేయడం కోసం దళిలవారిగా కార్యక్రమం రూపొందించబడింది

21 బృహత్ ప్రణాళికను రూపొందించడానికి అయ్యే ఖర్చు గతంలో భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చే గ్రాంటు నుండి నూటికి నూరుశాతం భరింపబడుతూ వుండేది ఈ సంవత్సరం నుండి బృహత్ ప్రణాళిక వధికాలు రాష్ట్ర ప్రణాళికకు బదిలీ చేయబడాయి

22 పట్టణ ప్రణాళికా కౌన్సిల్స్, ఫ్రీజ్ లం, ఫ్రీడ్రావలం వంటి యాత్రాస్థలాలకు 'పట్టణ చాటిక'ల నిమిత్తం బృహత్ ప్రణాళికలు తయారు చేయాలని కూడా సంకల్పిస్తోంది ఈ యాత్రాస్థలాల్లోని క్రమబద్ధం కాని పెరుగుదలను అవుజేయడానికి, ప్రణాళికాబద్ధంగా ఈ ప్రాంతాల అభివృద్ధిని క్రమపరచడానికి పై విధంగా సంకల్పించడం జరిగింది 1969-70లో పట్టణాలకు, నగరాలకు బృహత్ ప్రణాళికలు తయారుచేయడానికి రూ 5.50 లక్షల మొత్తం ప్రతిపాదించబడంది

23 విటికితోడ, గత సంవత్సరం వట్టణ ప్రణాళిక కాళి 14 సవివర మైన వట్టణ ప్రణాళిక పథకాలను మునిసిపాలిటీలలో పథకం అమలునందున్న ప్రాంతాలకు 72 తాత్కాలిక లే ఔట్ పథకాలను, పథకం అమలులోలేని ప్రాంతాలకు 79 తాత్కాలిక లే ఔట్ పథకాలను కూడ తయారు చేసింది.

24 గ్రామీణ గృహనిర్మాణ పథకం క్రింద, వట్టణ ప్రణాళిక కాళి 21⁴ గ్రామాలలో ఈ పథకాన్ని అమలుపరుస్తున్న వివిధ పంచాయతీ సమితులకూ సహాయం చేస్తూనే వుండి 1969-70లో అయిదు బృహత్ ప్రణాళికలను తయారుచేయడం జరిగింది ఇంతవరకు, భౌతిక, సాంఘిక, ఆర్థిక సర్వే చేసిన అనంతరం యీ పథకం క్రింద ఎంపికచేసిన వివిధ గ్రామాలకు 260 బృహత్ ప్రణాళికలు అందజేసింది 1969-70 సంవత్సరానికి గ్రామీణ గృహ నిర్మాణ విభాగానికి రూ 1,47,600ల మొత్తం ప్రతిపాదించబడింది 1969-70 సంవత్సరానికి కాళి సిబ్బంది నిమిత్తం రూ 31,700ల మొత్తం ప్రతిపాదించబడింది.

25 రాష్ట్రంలోని వట్టణ ప్రణాళిక కార్యకలాపం యావత్తుకు అంశు, 20 జిలాలలోని అన్ని వట్టణాలకు, ప్రాంతాలకు సంబంధించి రూ 10,39,800ల మొత్తం వైకం కేటాయింబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థ

26 ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహ నిర్మాణ సంస్థ 1-7-60న ఏర్పాటయింది. ఇది ఇద్దల కొరతను తీర్చే నిమిత్తం పెద్ద ఎత్తున గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపడుతుంది.

27 ఈ సంస్థ భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన ఈ దిగువ పథకాల క్రింద గృహాన్ని నిర్మిస్తున్నది అవేవగా

- (1) స్వల్ప ఆదాయవర్గాల గృహనిర్మాణ పథకం.
- (2) మధ్యమాదాయ వర్గాల గృహ నిర్మాణ పథకం
- (3) సమాజంలో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలవారికి ఓకీకృత గృహ నిర్మాణ పథకం
- (4) గృహనిర్మాణ సంస్థ నిధులనుండి ఆర్థిక సహాయం పొందిన గృహ నిర్మాణ ప్రాజెక్టులు

28. ఈ సంస్థ ఏర్పడినప్పటినుండి 31-12-1968 వరకు, ఇది వైవ పేర్కొన్న పథకాల క్రింద 4,595 గృహాలను నిర్మించడానికి అనేక గృహ నిర్మాణ పథకాలను రూపొందించింది వై వాటికి తోడు ముకరంజాహి రోడ్డులో అనేక అంతస్తులుకల రెండు భవనాల నిర్మాణాన్ని కూడా సంస్థ చేపట్టింది. అది 3,059 గృహాన్ని నిర్మించింది మిగిలిన గృహాలు వివిధ నిర్మాణ దశలలో ఉన్నాయి. నిర్మాణం పనికి సంబంధించి రూ. 382,188 లక్షల మొత్తం ఖర్చయింది.

29 1968-69 సంవత్సరంలో, స్వల్పాదాయ వర్గాల గృహ నిర్మాణ పథకం (ప్రణాళిక) క్రింద గృహ నిర్మాణాన్ని చేపట్టడంతోసం ప్రభుత్వం గృహ నిర్మాణ సంస్థకు రూ. 8,75,000 ల రుణాన్ని విడుదల చేసింది 1969-70 లో ఇందు నిమిత్తమే రూ. 8,75,000 ల కేటాయింపు కూడ చేయబడింది

30. 1969-70 సంవత్సరంలో జంటనగరాలు, జిల్లాలలో రూ. 250 00 లక్షల ఖర్చుతో మధ్యమాయ వర్గాల, స్వల్పాదాయ వర్గాల గృహ నిర్మాణ పథకాల క్రిందను, సమాజంలోని బడుగు వర్గాలకు గల వీకృత గృహ నిర్మాణ పథకం క్రిందను 1981 గృహాలను నిర్మించాలని సంస్థ సంకల్పించింది ముకరంజానా రోడ్డు అభివృద్ధి పథకం క్రింద రూ. 50 00 లక్షల ఖర్చుతో దుకాణాలు, ప్లాటు, కార్యాలయ వసతి గల అనేక అంతస్తుల భవనాల నిర్మించాలనికూడ సంకల్పించ బడింది వీటికి తోడు, రూ. 10 లక్షల ఖర్చుతో సామాజిక కేంద్రాలు, దుకాణాలు మార్కెటులు మున్నగునవి నిర్మించాలని కూడా సంకల్పించబడింది ప్రభుత్వం ప్రతి ఏటా సంస్థకు గ్రాంటు ఇస్తున్నది 1969-70 సంవత్సరం బడ్జెటులో యిందు నిమిత్తం రూ. 10,69,700 ల కేటాయింపు చేయబడింది

మురికివాడల బాగుసేత పథకం

31 మురికివాడల బాగుసేత, అభివృద్ధి పథకం కేంద్రసహాయక పథకం 1968-69 సంవత్సరంలో, భారత ప్రభుత్వం రూ. 88.75 లక్షల కేంద్ర సహాయాన్ని ప్రకటించింది. (రూ. 21 00 లక్షల బుణం, రూ. 15.75 లక్షల సబ్సిడీ) ఈ మొత్తంలో మునిసిపాలిటీలకు ఋణాల క్రింద రూ. 8 00 లక్షలు, సబ్సిడీ క్రింద రూ. 800 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది కాగా ఈ మొత్తంలో సందర్భాన్నిబట్టి ఋణాలు ఈయడానికి లేదా సబ్సిడీ మంజూరు చేయడానికి రూ. 18 01 లక్షల మొత్తం వినియోగించబడింది ఈ మొత్తం విజయవాడ, వికాఖపట్నం మునిసిపాలిటీలలో అమలుజరుగుతున్న బకాయిపథకాలకు, కర్నూలు వికాఖపట్నం మునిసిపాలిటీలలోని క్రొత్త పథకాలకు వినియోగించబడింది వికాఖపట్నంలోని కొబ్బరితోట మురికివాడ బాగుసేతపథకం, మచిలీపట్నంలోని పాతరామన్నపేట మురికివాడ బాగుసేతపథకం, కర్నూలు మునిసిపాలిటీలోని కె నాగిరెడ్డి కాలనీ మురికివాడ బాగుసేతపథకం రూపొందించబడ్డాయి అవి యీ సంవత్సరం మంజూరు కాగలవని ఆశించబడుతున్నది. కేంద్రసహాయంలో ఖుగిలిసభాగం (ఋణాల క్రింద రూ. 18 00 లక్షలు, సబ్సిడీ క్రింద రూ. 9 75 లక్షలు) హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకూ, గృహనిర్మాణ సంస్థకూ కేటాయించబడింది కాగా, కార్పొరేషన్, గృహనిర్మాణసంస్థ రూ. 18.47 లక్షల మొత్తాన్ని వినియోగించాయి.

82. అదేవిధంగా, 1969-70 సంవత్సరపు ప్రణాళిక బడ్జెటు అంచనాలో ఐకాని వధకాలకు ఋణాలు మంజూరుచేయడానికి లేదా సబ్సిడీ ఈయడానికి మునిసిపాలిటీలలోను, ప్రైవేటురాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనులోను మంజూరయే శ్రోత వధకాలకు రూ 25 15 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది

పట్టణాభివృద్ధి

83. 1968-69 బడ్జెటు అంచనాలోని కేటాయింపు రూ 2 28 లక్షలు మార్కెటు ప్రాంతంలో గిడ్డంగి, రెస్టారెంటులను నిర్మించేందుకు ఒకదానికి కొట్లను నిర్మించేందుకు రెండింటికి, దుకాణాలను నిర్మించేందుకు ఐదింటికి — మొత్తం 8 మున్సిపాలిటీలకు ఈ పైకం మంజూరుచేయబడింది

84. అదేవిధంగా, లాభదాయక కార్యక్రమాలకోసం మున్సిపాలిటీలకు ఋణాలను మంజూరుచేయడానికిగాను 1969-70 బడ్జెటు అంచనాలో రూ 10 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది రోడ్లు, పారిశుధ్యపు వనులు మొదలైనటువంటి ప్రాథమిక సౌకర్యాలను నిర్మించేందుకై విశాఖపట్టణం మున్సిపాలిటీకి గ్రాంట్లనిమిత్తం రూ 10 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది తెలంగాణా ప్రత్యేకాభివృద్ధి వధకంక్రింద సీరిఫూర్-కాగజ్ నగర్ మున్సిపాలిటీలో రోడ్లను నిర్మించేందుకై గ్రాంట్ల నిమిత్తం రూ 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది

పట్టణ ప్రణాళిక మండలి, విశాఖపట్టణం

85. విశాఖపట్టణంలోని పట్టణ ప్రణాళిక మండలి గృహవసతి వధకాలను, రోడ్ల అభివృద్ధి వధకాలను రూపొందించి వాటిని అమలుపరచడం కొనసాగిస్తున్నది పట్టణ ప్రణాళిక మండలికి 1968 లో ప్రత్యేక బృహత్ ప్రణాళిక విభాగం ఒకటి మంజూరయింది దీనికయ్యే ఖర్చు భారతప్రభుత్వం సమకూర్చే గ్రాంట్ల నుండి భరించబడుతున్నది. ఆ బృహత్ ప్రణాళికను, సవివరమైన పట్టణ ప్రణాళిక వధకాలను లేదా పట్టణ ప్రణాళిక చట్టంక్రింద ప్రకటించిన 82 బృహత్ ప్రణాళికల భాగాన్ని రూపొందించడంలో పట్టణ ప్రణాళిక మండలికి ఈ విభాగం తోడ్పడింది గృహవసతి వధకాలు మొదలైనటువంటి వాటికోసం మండలి దాదాపు 800 ఎకరాల భూమిని సేకరించింది. దానికితోడు మరో 120 ఎకరాల భూమిని సేకరిస్తున్నది. ఇప్పుడున్న జనాభాదృష్ట్యాను, పెరుగుతున్న పరిశ్రమల కారణంగా మున్ముందు అధికం కాగల జనాభాదృష్ట్యాను చూచివట్లయితే విశాఖపట్టణంలో ఇండ్ల కొరత తీవ్రంగానే ఉన్నది. స్వల్పాదాయ వర్గాలకు సంబంధించి 76 ఇండ్లను, మధ్యమూదాయవర్గానికి సంబంధించి 60 ఇండ్లను నిర్మించే పనిని

మండలి చేపట్టింది గృహపని పథకాలను ముఖ్యంగా స్వల్పదాయ వర్గాల గృహపని పథకాలను అమలుపరచడానికిగాను జీవితభీమారంభ నిధులనుండి పట్టణ ప్రణాళిక మండలికి రూ 20 00 లక్షల ఋణాన్ని మంజూరుచేయవలసిందిగా ఈ కాఖ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేసింది

86 భూమి సేకరణ అభివృద్ధి పథకాల క్రింద అందిన రూ 84 10 లక్షల మొత్తంతో, మండలి మునిసిపల్ సరిహద్దుల లోపల వివిధ స్థలాలలో రూ 84 45 లక్షల ఖర్చుతో సుమారు 219 ఎకరాల భూమి స్థలాలను సేకరించి, గృహనిర్మాణ ప్లాట్లుగా అభివృద్ధిపరిచింది మధ్య మాదాయవర్గపు కుటుంబాలకు 209 ప్లాట్లను, స్వల్పదాయ వర్గపు కుటుంబాలకు 152 ప్లాట్లను విక్రయించింది 86 ఎకరాలను సేకరించడానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలు వివిధ దశలలో వున్నాయి పట్టణ ప్రణాళిక మండలికి భూమి సేకరణ అభివృద్ధి పథకాల పనులకు అప్పజెప్పిన నాటినుండి ఇంత వరకు ప్రభుత్వం మధ్యమాదాయవర్గ గృహ నిర్మాణంక్రింది రూ 10 50 లక్షలను, స్వల్పదాయ వర్గాల గృహనిర్మాణంక్రింది రూ 5 75 లక్షలను మంజూరు చేసింది ఈ సహాయంతో భూమి అభివృద్ధి చేయబడి, రూ 11 20 లక్షల ఖర్చుతో 50 మధ్యమాదాయ వర్గపు గృహాలు, రూ 8 41 లక్షల ఖర్చుతో 75 స్వల్పదాయ వర్గపు గృహాలు నిర్మించబడ్డాయి పై పథకాలకు అదనంగా, శీఘ్రగతిని పెరిగిపోతున్న పట్టణ జనాభా సౌకర్యార్థం దురాచాలు, హోటళ్లు, సినిమా థియేటర్లలో కూడిన పాపింగు కేంద్రాలను, మురికివాడల కాగు సేత పథకాలు మున్నగువాటిని చేపట్టడానికి మండలి ఉద్దేశిస్తున్నది.

87 బృహత్ ప్రణాళిక మంజూరు అయ్యేలోగా రాష్ట్రంలో సమృద్ధిగా తట్టుకోడానికి వీలుగా ఇరుగుగా వున్న ఈ క్రింది రోడ్లను వెడల్పు చేయడానికి గాను వాటికి అనుగుణియున్న భూములను ఇదివరకే మండలి సే రించింది

- (1) ఉడ్ యార్డు వీధి (పూర్తయింది)
- (2) పట్టణ మెయిన్ రోడ్లను వెడల్పుచేసే పథకం
- (3) రాజారామ్ మొహన్ రాయ్ వీధి
- (4) 75 అడుగుల రోడ్డు (మాధవనగర్ ఎక్స్టెన్షన్ కలుపు రోడ్డు)
- (5) 80 అడుగుల రోడ్డు (సహకార కాలనీ కలుపు ఎప్రోచ్ రోడ్డు)

88. విశాఖపట్నంకి నగర అభివృద్ధి ట్రస్టు యేర్పరచడానికి మండలి ప్రతిపాదించింది. అయితే మండలి యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడిన తర్వాత మాత్రమే ఇది సాధ్యమని భావించబడింది.

HEALTH, HOUSING AND MUNICIPAL ADMINISTRATION DEPARTMENT
NOTES ON THE DEMAND FOR GRANTS FOR MUNICIPAL
ADMINISTRATION, 1969-70

DEMAND XLI ON MUNICIPAL ADMINISTRATION

Speaker Sir,

I rise to move the Demand No XLI on Municipal Administration for the year 1969-70

Municipalities

2 The 81 Municipalities in the State are classified into 5 grades namely, III, II, I, Special and Selection Grade Municipalities according to their income. There are now 4 Selection Grade, 6 Special Grade, 15 First Grade, 13 Second Grade and 4 Third Grade Municipalities in the State.

Elections

3 During the year 1967, ordinary elections to 64 Municipalities were conducted under the provisions of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965. The elected Councillors of these Municipalities assumed office on 1-10-1967. Ordinary elections which were postponed to the three municipalities viz, (1) Rajahmundry, (2) Palacole and (3) Narsapur in 1967, were held in March 1968 and the elected Councils came into office on 1-4-68. Ordinary elections to the newly constituted Kavali Municipality were held during March 1968 and the elected Council came into office on 1-4-1968. The term of the old Municipal Councils of (1) Visakhapatnam, (2) Tumkur, (3) Bhimavaram, (4) Ramachandrapuram, (5) Guntur and (6) Madanapalle expired on 30-6-1968. Ordinary elections to these six municipalities were held during the month of June, 1968, and the new Councils came into office on 1-7-1968. Ordinary elections to Kovvur Municipality and newly constituted Bhainsa Municipality were held in July 1968 and the elected Councils came into office on 1-8-1968. The Municipal Council, Medak was dissolved for a period of two years with effect from 27-2-1967 and the ordinary elections to this Municipality were held during the month of February, 1969 and the elected Council came into office on 27-2-1969. Ordinary elections to Tirupathi Municipality were held during the month of April, 1969 and the elected council came into office with effect from 29-4-1969. The extended period of dissolution of Vijayawada Municipality expired on 9-5-1969 and the ordinary elections to this Municipality were held during the month of April, 1969 and the elected council came into office on 9-5-1969. The Municipal Council, Karimnagar was dissolved for a period of two years with effect from 15-6-1967 and ordinary elections to this Municipality were held during the months of May and June, 1969 and the elected council came into office on 10-6-1969. Ordinary elections to Bobbili Municipality were held in the month of September, 1967 and the elected council came into office with effect from 1-10-1967. A writ petition was filed in the High Court of Andhra Pradesh challenging the validity of ordinary elections to Bobbili Municipality without including certain hamlets. The High Court of Andhra Pradesh held the ordinary elections held to Bobbili Municipal Council as void and

ordered for fresh elections after taking action in accordance with section 10 and 11 of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965. Arrangements are being made to redivide the Bobbili Municipality into wards as per directions of the High Court and ordinary election will be conducted after division of ward. The High Court of Andhra Pradesh issued stay orders against conduct of ordinary elections to Narasaraopet Municipality. Elections will be held after the stay orders are vacated.

4. Thus out of 81 Municipalities in the State, there are elected councils for 79 Municipalities and the remaining two Municipalities i.e. Bobbili and Narasaraopet are under the control of the Special Officers.

Municipal Corporation of Hyderabad

5. A sum of Rs 10,000 has been provided during 19-9-70 towards the payment of grant-in-aid to Municipal Corporation of Hyderabad for improvement of traffic conditions. A sum of Rs 40.00 lakhs has also been provided during 1969-70 as grant-in-aid to the Municipal Corporation of Hyderabad for Capital Works of which Rs 20.00 lakhs has been earmarked for development of old city.

6. The term of the Municipal Corporation of Hyderabad was due to be over on 2-8-1969 after the end of the extended period of one year, orders about which were issued last year. In view of the present conditions, the Hyderabad Municipal Corporation Act was amended by means of an Ordinance enabling the Government to extend the term by one more year and orders were issued extending the term of the present councillors for one more year from 3-8-1969.

A Bill to replace was introduced in the present Session of the Legislature which has since been enacted into an Act.

Grants and Loans to Municipalities

7. As the financial position of the Municipalities is not sound enough to meet the extra cost involved due to implementation of the revised scales of pay and allowances of the municipal employees, the Government decided to meet 50% of the extra cost incurred by the Municipalities and the Municipal Corporation of Hyderabad on the payment of difference of the Central rates and State rates of D.A. for a period of three years from 1-1-1967 after which the position will be reviewed. Hence, a provision of Rs 28.70 lakhs has been made in the Budget Estimate for 1969-70.

Water Supply and Drainage Schemes

8. By the end of the III-Five Year Plan, 80% of the Municipal population i.e., 8.72 millions out of the total Municipal population of 4.62 millions (as per 1961 Census) was covered with protected water supply facilities. Forty-three Municipalities have been provided with protected water supply facilities by the end of the Third Five-Year Plan.

9. During the year 1968-69, a provision of Rs 40.00 lakhs was made for 6 spill-over Water Supply Schemes and 1 Drainage Scheme. A provision of Rs 15.00 lakhs has been proposed to meet

the Expenditure on the Urban Water Supply Schemes during 1969-70 against the 4 spill-over schemes of Narasaraopet, Warangal, Khammam and Secunderabad. No provision has been proposed for any new Water Supply Scheme during 1969-70 due to paucity of funds.

Local Government Service

10 The service conditions of the staff working in the Municipalities in the Andhra and Telengana areas continue to be different.

11 At present, the staff pattern in both the regions is not one and the same. With a view to bring the staff pattern in the Telengana Municipalities on par with the Andhra pattern and to tune up the Municipal Administration, Government have decided to constitute a Unified Municipal Service for the State called as "Andhra Pradesh Municipal Subordinate Service" consisting of Managers, Revenue Officers, Accountants, Upper Division Clerk, Lower Division Clerks and Revenue Inspectors under section 80 (i) of the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965 and called for the views of the Councils in G.O. Ms. No. 808, M.A., dated 17-9-1968. The Municipal Councils offered their views and the matter is under consideration.

12 Government have also issued orders extending the Pension Scheme to the Municipal Employees in Andhra Region with effect from 1-4-1961. Thus all the Municipal employees in the State have been brought under Pension Scheme.

Sanction of Loans from the Common Good Fund

13 The Advisory Committee constituted under sub-section (2) of Section 6 of the Andhra Pradesh Urban Area (Surcharge on Property Tax) Act 1958 met twice at Hyderabad during 1967 and recommended to the Government for the sanction Municipalities and Municipal Corporation of Hyderabad from the Municipal Common Good Fund. These recommendations have been accepted and loans to the extent of Rs. 31.67 lakhs have been sanctioned. Out of this, an amount of Rs. 24.00 lakhs has been released from the Contingency Fund of the State and the rest of the amount will be released during the current financial year.

Diploma and Orientation Courses for Municipal Employees

14 Six Municipal Employees were deputed to the Diploma Course in Local Self Government during the year 1968-69 conducted by the Osmania University.

15 Ten Municipal Secretaries and 7 non-officials of the Municipalities were deputed to attend the Orientation Course conducted by the Osmania University for a period of 2 weeks with effect from 10-8-1968. This scheme has been extended for a further period of two years.

16 The Government of India have intimated of setting up of a Regional Training Centre at Hyderabad for training and research in municipal administration which would cater to the needs of the States in the South.

Town Planning

17 There are 15 sanctioned Town Planning Schemes which are under various stages of execution and there are 152 Detailed Town Planning Schemes in 38 Municipalities. To quicken the process of development, piecemeal developments were taken up for areas where there is urban decay and concentration. For this purpose, loans are being advanced to Municipalities. During 1969-70, a sum of Rs 0.63 lakh has been provided. In the Fourth Plan, a sum of Rs 23.00 lakhs has been provided.

18 The Master Plans for Guntur, Vijayawada and Visakhapatnam were completed and submitted to Government. The land use plan for Hyderabad was furnished to the Hyderabad Municipal Corporation which has approved it. The Master Plans in respect of other towns viz., Warangal, Kakinada, Rajahmundry, Eluru and Machilipatnam are being drafted by the Department.

19 A Special Planning Unit for Visakhapatnam attached to the Town Planning Trust, Visakhapatnam which was set up has submitted the Master Plan along with the Planning proposals to the Government. As a part of Regional Plan Physical Survey of Anakapalli and Renukapatnam which fall within a 20 mile belt of Visakhapatnam has been completed. The delineation report on the Hyderabad Metropolitan District is ready. Since the Andhra Pradesh (Andhra Area) Town Planning Act is not yet extended to Telangana, the Development Plan rules have been notified under Hyderabad Municipal Corporation Act to enable the Corporation to submit the Master Plan for Hyderabad to Government in accordance with prescribed rules.

20 During the middle of 1967-68 Survey for preparation of Master Plan was taken up in Nellore and Kurnool and the survey work in these two towns will be completed soon. During 1969-70 it is proposed to take up survey work in Tenali, Nizamabad, Tirupathi and Kothagudem towns. A phased programme has been drawn up for taking up a Master Plan covering all Municipalities of the State having over 50,000 population during the Fourth Plan.

21 While the entire expenditure on the preparation of Master Plans was in the past being met from 100% grant of Government of India, from this year the Master Plan Schemes have been transferred to State Plan.

22 The Town Planning Department also proposes to take up preparation of Master Plans for townships of pilgrim centres like Srisailem, Bhadrachalam to arrest haphazard growth and to regulate development on planned lines in these areas. An amount of Rs 5.50 lakhs has been proposed for 1969-70 for the preparation of Master Plans for towns and cities.

23 Further the Town Planning Department, last year in addition, prepared 14 Detailed Town Planning Schemes and 72 and 79 interim layout schemes in scheme areas and non-scheme areas of the Municipalities respectively.

24 Under Village Housing Project Scheme, the Town Planning Department continued to assist the various Panchayat Samithies who are implementing this scheme in 214 villages. Five Master Plans were prepared during 1968-69 and so far 460 Master Plans were furnished to various villages selected under the scheme after undertaking Physical and Social economic Survey. A sum of Rs. 1,17,600 for Rural Housing Cell is proposed for the year 1970-71 and an amount of Rs. 3,41,700 is proposed towards regular establishment of the Department for the year 1969-70.

25 To cover the entire Planning activity of the State, comprising 20 Districts covering all towns and regions, a total sum of Rs. 10,19,900 is provided.

ANDHRA PRADESH HOUSING BOARD

26 Andhra Pradesh Housing Board was constituted with effect from 1st July, 1963 for the purpose of constructing houses on a large scale to provide housing accommodation to meet housing shortage.

27 The Board is constructing houses under the following schemes formulated by Government of India, namely -

- (1) Low Income Group Housing Scheme
- (2) Middle Income Group Housing Scheme
- (3) Integrated Housing Scheme for Economically Weaker Sections of the Community

- (1) Housing Projects financed from Housing Board Funds

28 From the date of its formation to the end of 31-12-1963, the Board has formulated several Housing Schemes for the construction of 4,395 houses under the schemes mentioned above. In addition to the above, the Board has taken up the construction of two Multistoreyed buildings at Mukarramjahi Road. It has been completed the construction of 305 houses and the remaining houses are at various stages of construction. A total expenditure of Rs. 382.18 lakhs has been incurred on the construction work.

29 During the year 1968-69, a loan of Rs. 3,75,000 was released by the Government to the Housing Board for taking up construction of houses under Low Income Group Housing Scheme (Plan). A provision of Rs. 3,75,000 has been made during 1969-70 also for the purpose.

30 During the year 1969-70, the Board has proposed to take up construction of 1,931 houses under the Middle Income Group and Low Income Group Housing Schemes and Integrated Housing Scheme for Weaker Sections of the Community, in the localities of twin cities and districts, at a cost of Rs. 250.00 lakhs. It is also proposed to take up construction of Multistoreyed buildings for shops, flats and Office accommodation at Mukarramjahi Road Development Scheme at a cost of Rs. 50.00 lakhs. Further the construction of Community halls, shops, markets, etc., has been proposed costing Rs. 10.00 lakhs. The Government have been making a grant to the Board every year and a provision of Rs. 10,09,700 is made in the Budget for the year 1969-70 for the purpose.

SLUM CLEARANCE SCHEMES

31 Slum Clearance and Improvement Scheme is a Centrally aided Scheme. During the year 1968-69, the Government of India communicated a Central assistance of Rs 56.75 lakhs (Loan Rs 21.00 lakhs and Subsidy Rs 15.75 lakhs), out of which the allocation for municipalities is Rs 8.00 lakhs towards loan and Rs 6.00 lakhs towards subsidy. As against this amount, an amount of Rs 18.01 lakhs has been utilised for release of loans or grant of subsidy, as the case may be, to spill-over schemes under execution at Vijayawada and Visakhapatnam Municipalities and new schemes of Kurnool and Visakhapatnam Municipalities. The Kobariwala Slum Clearance Scheme of Visakhapatnam, the Potharamannapet Slum Clearance Scheme of Machilipatnam and K. Nagireddy Colony Slum Clearance Scheme of Kurnool Municipality have been formulated and expected to be sanctioned this year. The balance of the Central assistance (Rs 18.01 lakhs towards loans and Rs 9.75 lakhs towards subsidy) was allocated to the Municipal Corporation of Hyderabad and the Housing Board. Against this amount, a sum of Rs 18.47 lakhs has been utilised by the above executing agencies.

32 Similarly, a provision of Rs 25.15 lakhs has been provided in the Plan Budget Estimate for the year 1969-70 for sanction of Loans or release of subsidy to the spill-over schemes and new schemes expected to be sanctioned in Municipalities and Municipal Corporation of Hyderabad.

Urban Development

33 Provision in the Budget Estimate for 1968-69 was Rs 2.25 lakhs. This amount was sanctioned to 8 Municipalities, one for construction of godown and restaurant in market area, two for construction of stalls and five for construction of shop rooms.

34 Similarly, an amount of Rs 10.00 lakhs has been provided in the Budget Estimate for 1969-70 for sanction of loans to Municipalities for remunerative enterprises. An amount of Rs 10.00 lakhs has been provided for grants to Visakhapatnam municipality for providing basic amenities such as roads, sanitary works, etc. An amount of Rs 1.00 lakh has been provided for grants to Sirpur-Kagaznagar municipality for internal roads under Special Telangana Development Scheme.

Town Planning Trust, Visakhapatnam

35 The Town Planning Trust at Visakhapatnam continued preparation and execution of Housing Schemes and Roads Development Schemes. The Special Master Plan Unit which was sanctioned to the Town Planning Trust in 1965 with the grants made available by the Government of India, assisted the Town Planning Trust in preparing the said Master Plan and also the detailed Town Planning Schemes or part Master Plans numbering 32 notified under Town Planning Act. About 300 acres of land has been acquired and in addition 120 acres of land is being acquired by the Trust for such developing housing schemes, etc. There is acute housing shortage at Visakhapatnam in relation to the present population and anticipated

population caused due to industrialisation. The Trust has taken up the construction of 75 Low Income Group Houses and 50 Middle Income Group Houses and the department has recommended to the Government for a grant of Rs 20.00 lakhs loan to the Town Planning Trust from L I C Funds for implementation of Housing Schemes especially for Low Income Group Housing.

36 The Trust acquired vacant lands, about 319 acres costing Rs 34.45 lakhs at various places within the municipal limits with the amount of Rs 34.10 lakhs received under Land Acquisition and Development Schemes and developed into housing plots and sold 209 plots to Middle Income Group Families and 352 plots to Low Income Group Families. Acquisition proceedings of 902 acres are at various stages. Government have sanctioned so far Rs 10.50 lakhs under Middle Income Group Housing and Rs 5.75 lakhs under Low Income Group Housing from the date of entrusting the execution of Land Acquisition and Development Schemes to the Town Planning Trust. With this assistance, the land was developed and 50 Middle Income Group Houses and 75 Low Income Group Houses were constructed at a cost of Rs 11.29 lakhs and Rs 8.41 lakhs respectively. In addition to the above schemes, the Trust proposes to undertake schemes like shopping centres consisting of Commercial, Hotel and Cinema theatres, Slum Clearance Schemes etc., for the benefit of the population of the fast growing town.

37 Pending the sanction of the Master Plan, the Trust has already taken up the acquisition of adjacent lands required for the widening of the following roads which are very narrow and unable to cope up with the volume of traffic:

- (1) Woodyard Street (completed)
- (2) Town Main Road widening scheme
- (3) Raja Ramamohana Rai Street
- (4) 75 ft. road (Madhavanagar extension approach road)
- (5) 80 ft. road (Co-operative Colony approach road)

38 The Trust has proposed the creation of a City Improvement Trust for Visakhapatnam. It is however felt this would be possible only after its financial position improves.

